

PENTRU LIMBUȚIE ȘI PATIMI

Nestatornice sunt toate odihnele lumii acesteia, căci fiecare om, adeseori este atras să pornească lupta în minte. Că este unul care se desfășează cu îmbuibarea pântecelui, dar se întoarce de la preacurvie. Este altul care vânează trufia, dar fuge de furțișag. Al-tul iarăși se biruiește de iubirea de argint, dar defaimă împodobi-rea, însă iubește lăcomia pântecelui. Altul iubește vinul, dar urăște mândria. Altul se depărtează de preacurvie, dar are în suflet ascunsă luarea în batjocură. Altul este grăitor de rău, dar fuge de îm-podobire. Altul este mai înalt și nebiruit într-o greșeală, dar în alta cu totul s-a cufundat. Altul este afară de o prihană, iar în alta este cu totul întinat. Altul este izbăvit de o cursă, dar în alt noroi s-a în-gropat. Fiindcă este nemărginită mărimea și mulțimea păcatelor, și prea ușor se prinde omul. Că lucrarea fiecărui păcat mare se cu-noaște prin mică gustare.

Când vrăjmașul voiește să lege pe om în poftele întrucare se îndulcește, îl leagă pe dânsul, ca îndulcindu-se cu legăturile, nicio-dată să nu voiască pe sine să se dezlege. Că fiind viclean, cel ce ne leagă pe noi, știe prea bine întrucare patimă și în ce fel ne va lega pe noi. Că dacă va lega pe cineva cu legăturile cele ce nu le voiește, îndată rupând mintea legăturile, fuge degrabă.

Deci, pe fiecare îl leagă cu acelea întrucare se îndulcește și cu acelea întrucare se odihnește. Căci mintea noastră are stăpânirea să ia și să lepede de la sine legăturile, iar acum legați fiind, ne bu-curăm, și în obezi băgați fiind, ne îngâmfăm. Că cel ce cu pizma este legat, dar nu și cu preacurvia, se socotește pe sine că este nele-gat. Și cel ce este legat cu clevetirea, iar de furțișag este slobod, se socotește pe sine că nu s-a legat niciodată. Tăinuiește fiecare legă-turile sale și nu mai cunoaște cursele care zac într-însul. Și pățimesc aceștia neștiința bețivilor. Că legat fiind bețivul nu știe, nici nu cu-noaște că este legat. Căci, cu vinul uită legăturile și din pricina be-ției nu vede cursele cele dimprejurul lui. Iar Stăpânul Cel iubitor de oameni voiește ca, prin felurite pricini, să pună asupra tuturor acest jug. Că împărțind, a împărțit sarcina fiecăruia după a sa putere.

Deci, în vremea în care s-a făcut cortul la evrei, a poruncit îm-părtășire de mântuire între bogați și între săraci, ca fiecare să adu-că după putere, jertfă de roade. Dacă cineva a adus aur, altul a adus mărgăritar și altul pietre scumpe. Săracul a adus peri și altul piei tăbăcite. Femeia bogată a dat lucruri de mătase, iar văduva lână vopsită. Și prin bogați și prin săraci s-a făcut toată pregătirea cortului și, împodobindu-se de toți, și el pe toți i-a împodobit. Că a pri-mit Domnul de la fiecare rugăciunile și de la bogați și de la săraci, vrând să arate că, precum a primit toate cele date de fiecare după putere pentru facerea cortului, așa de la fiecare primește rugăciu-nile după potrivirea faptei sale, fără să caute la fața omului. Deci, Stăpânul voiește prin diferite feluri să ne povățuiască pe noi către mântuire.

Dar și vrăjmașul, așijderea se meșteșugește ca prin diferite uneltiri să ne surpe. Și precum tâlharul, cu un cuvânt al mărturisirii, s-a făcut cetățean al raiului, tot

aşa, printr-un singur cuvânt de hulă, cineva, se face vinovat gheenei. Mariam s-a făcut leproasă ca zăpa-da pedepsindu-se pentru un cuvânt al grăirii de rău. Şi dacă Mari-am, care era proorociţă, s-a pedepsit pentru limbuţie, apoi, oare, în ce fel se vor pedepsi cei ce cu nebăgare de seamă pun la cale hula? Şi spusese adevărul, Mariam, şi a fost pedepsită, căci l-a grăit cu ră-utate, iar dreptatea i s-a făcut plină de nedreptate. Că, ori mustră după dreptate, ori taina să nu o grăieşti de rău. Ori ceartă cu în-drăzneală, ori să nu grăieşti rele întru ascuns. Că se defaimă dreptatea când se va amesteca cu dânsa răutatea viclesugului. Se netreb-niceşte sfinţenia, dacă se va împleti cu dânsa necurăţenia. Se defai-mă curăţenia, dacă se va împreuna cu dânsa desfrânarea. Se defai-mă şi credinţa, dacă va lua aminte la vrăji. Se defaimă facerea de bine, dacă are mândrie. Se defaimă unirea la un gând, dacă se va arăta la dânsa luarea în batjocoră. Se defaimă şi postul, dacă are clevetire. Se defaimă şi dragostea, dacă s-a tulburat cu mânia. Luând aminte la cele fireşti, învaţă-te de la dânsa cele scri-se. Frumuseţea adevărului este grozavă, când a acoperit răutatea! Şi hrana este ucigătoare, dacă are otravă ascunsă. Spurcată este pentru noi carnea cea curată, căci s-a întinat cu jerfele.

Deci, este de trebuinţă ca prin cele arătate să pricepem pe cele nearătate. Prin pilda Mariamei, ne-a învăţat pe noi pricina a-devărului, că trupul ei s-a făcut lepros, căci cu tot sufletul ei a pă-cătuit în ascuns. Prin vătămarea cea arătată s-a cunoscut vătămarea pe care o pătimise în ascuns. Prin lepra cea greţoasă s-a învăţat cât de rea şi de urâtă este grăirea de rău, şi s-a făcut trupul cel arătat, oglindă a sufletului celui dinlăuntru şi prea nearătat. Prin stricăciunea trupului s-a deprins să cunoască cum se strică inima ce iubeşte grăirea de rău, şi prin omul cel dinafară, a priceput pe omul cel dinlăuntru ei. Că precum s-a răzvrătit ea asupra fratelui ei, aşa s-a răzvrătit şi faţă de dânsa însuşi trupul ei; ca ea, prin sine să se înveţe dragostea.

Să învăţăm şi noi printr-însa unirea la un gând şi să cunoaş-tem că precum s-a ruşinat ea după ce i s-a schimbat trupul ei, aşa şi Dumnezeu Se mâhneşte când se află cineva tulburat asupra fratelui său. Pentru aceasta se schimbă trupul omului în multe feluri de pa-timi. Mădularele lui se fac împotriva luptătoare întru dânsul, căci şi el se face către prietenii lui potrivit, ca prin împotrivirea trupului său să se înveţe a câştiga unire la un gând şi pace către prietenii.

În tabără s-a făcut veste foarte mare, după ce Mariam s-a ară-tat pe neaşteptate cu îmbrăcăminte de lepră, căci îşi ascuţise limba asupra celui blând, care se ruga pentru dânsa. Dreptul Izbânditor îndată a pedepsit pe proorociţa, pentru grăirea de rău. Că nu se bucură cel drept de grăirea de rău, întru care se desfătează cei fără de minte.

Moise, după ce făcuse multe semne şi minuni, pentru că puţin a alunecat cu limba lui, a căzut din pământul făgăduinţei. Marea cea mare şi înfricoşată nu a putut să oprească calea înaintea lui, şi un cuvânt mic, nedrept, oprindu-l, i s-a făcut lui zid ca să nu treacă. Dacă pe Moise, care era făcut de oameni dumnezeu, un cuvânt l-a lipsit de pământul făgăduinţei, cu cât mai mult ne va lipsi pe noi de împărăţie limba noastră cea ascuţită şi vicleană! Focul cel sfânt a ars pe preoţii cei dreşti, pe cei ce erau înlăuntru sfinţeniei, căci, deşi cu faptele se dovedeau sfinţi, dar cu graiurile s-au pângărit. Dacă unii ca aceştia şi cei întru acest fel, unele ca acestea au păti-mit, apoi cum îndrăzneşte limba noastră să defaime? Pentru aceea să încetăm să ocărâm pe fraţii noştri.

Pământul, lăsându-i atunci pe cei spurcați și necurați, a înghițit pe cei limbuți. Pe egipteni marea i-a înghițit, iar pământul pe cei sfăditori și potrivnici. În vremea foametei voievodul a grăit un cuvânt, și s-a pedepsit cu pedepsirea vrednică cuvântului, că a fost călcat de norod în poartă. Pentru aceasta cu apropiată judecată ți se va adevăra ce îți va fi ție, după cuvântul Mântuitorului: <MI>Că pentru orice cuvânt deșert, pe care-l vor rosti, oamenii vor da socoteală în ziua judecării (Matei 12, 36).

Deci, prin multe feluri de pricini este ținut ticălosul neam omenesc de vrăjmașul. Că unul este ținut ca un datornic și altul este tras ca un chezaș. Că și firea prin aceasta ne învață pe noi, că și cu pricina prietenului poate cineva să piară. Și el cu nimic fiind dator, decât cel dator nu mai puțin s-a cufundat. Aceasta este ase-mănare a datoriei celor drepti și a celor nedrepti; că întru ale sale dreptul este nevinovat, iar întru cele străine vinovat se află. Că cineva, când o adevărată povestire înaintea lui se zice, dacă el râ-zând o va prihăni pe ea și dulce s-ar părea dreptului să tacă, tăce-rea lui l-a făcut pe dânsul vinovat grăirii de rău. Că auzind și ne-certând, a mărturisit ca pe un bun pe cuvântul cel zis rău. Și te va pleca pe tine pentru acestea stăpânirea voievozilor celor ce stăpânesc. Că de s-ar întâmpla ca cineva, pe dreptate, să grăiască de rău pe împăratul cel ce a greșit, nici unul nu suferă din cei ce stau îm-prejur să audăcele grăite împotriva împăratului. Iar dacă ar fi suferit să stea și să audă, o pedeapsă se aduce asupra amândorura; și a-cela se ucide pentru neînfrânarea limbii, iar celălalt pentru auzire. Îți povestește ceva furul, iar tu îți pleci urechea ta la dânsul; și pe moartea pe care o scoate el prin gură, o primește sânul auzului tău, și aluatul cel amar al minciunii luându-l, l-ai dospit pe în tine.

Pe unde a avut intrare moartea când șarpele a grăit către Eva? Fără numai prin auz, prin care, ucigătoarea, are fire să intre. Că poate cel rău să ucidă pe cel ce tace prin cel ce grăiește, și pe cel ce nu poate să-l omoare prin gură, el îl înjunghie prin auzire, și pe cel nevinovat cu fapta îl ucide prin gânduri.

Când dracii grăiau adevărul, Mântuitorul nu i-a suferit să-l grăiască, că nu a binevoit Cel Adevărat ca printr-înșii să creadă oa-menii, ci să se propovăduiască lucrul cel adevărat prin adevărații propovăduitori. Apostolii pentru ce nu au putut să audă pe dracul, cel ce i-a lăudat pe dânsii? Pentru ca să nu se arunce glasul cel a-mar în auzul cel curat. Dacă Sfinții au fugit de laudele diavolului ca de o vătămare foarte mare, apoi cine va iubi grăirea de rău? Că are obicei cel cu totul înrăutățit ca prin adevăr să amăgească pe cel ce îl ascultă. Pentru aceasta, Mântuitorul n-a primit glasul cel adevă-rat al dracilor.

Dintr-o ploaie se adapă buruienile, și cele bune și cele rele. Poate și ploaia cea bună după fire să lucreze întru răutatea ierbu-rilor, iar șarpele, mâncând dulceață, îndată o preface întru amără-ciune. Și dacă o va slobozi pe dânsa în cineva, vai va fi celui ce o va primi! Așa și din adevăr se trimite minciuna, otrava cea plină de moarte. Că amărăciune cumplită se tănuiește întru cuvintele lui cele prea dulci. Deci fie această pildă șarpele, care și-a îndulcit lim-ba sa către cei prea neînțelepți. Te va adevăra deplin pe tine pentru aceasta și iscarioteanu, care, în sărutare și în limba cea pașnică ascunzând vicleșug, a gătit vânzare împotriva Stăpânului Celui cunos-cător de inimi. Și dacă către Ziditorul, unul ca acesta s-a arătat minciunos, apoi către tine ce fel se va face, o, nebune? Ce este mai pângărit decât minciuna? Fără numai cel ce cu osârdie ascultă cu-vintele cele ce se zic de dânsul.

Mântuitorul S-a dat pe Sine la moarte, dar nu a dat auzul Său glasului minciunii. Deschizându-Și gura Sa, a primit oțet cu fiere, iar urechea Lui glasul celui pângărit nu l-a primit. A dat fața Sa, ca să o sărute vânzătorul, dar răspuns nu i-a dat amăgitorului. Dă-ți fața ta minciinosului să o sărute, dar nu îți da lui și auzul tău. Că fața ta dacă o vei da lui, sărutarea îl osândește pe dânsul, iar dacă urechea ta o vei da lui, te va ucide pe tine gustarea graiului lui. Mai bine decât dânsul vei face de vei fugi de mirosire și de gustarea otrăvii. De fum fugi degrab, iar pe cel minciinos îl ascuți cu dulceață? Te lepezi de reaua putoare și lângă cel prihănitor șezi? Pe fiecare din mādula-rele tale ești dator după cuviință să le păzești de cele vătămătoare.

Dacă nevinovat este trupul tău de desfrânare, cruță-ți și gura ta de clevetire; că neputând gura ta să preacurvească, poate să mintă și să clevetească. Dacă un mādular al tău este nevinovat și celălalt vinovat, tot ești osândit prin mādularul cel osândit. Ia pildă de la ostașul ce merge la război, care își acoperă tot trupul cu platoșa cea de fier, dar se întâmplă că se rănește când este pregătit prea puțin. Deci, dacă străbateră săgeții prin găurile cele prea subțiri ale platoșii aduce moarte asupra viteazului, apoi cu cât mai vartos ușile cele deschise ale urechilor vor da intrare morții? Că atât de mare este ușa urechii, încât și moartea cea atât de mare a intrat în lume printr-însa; că înghițând toate neamurile, nesățioasă rămâne. Deci, se cuvine a încuia urechile cu uși și cu zăvoare, ca să nu intre grăi-rea de rău.

Să nu treci cu vederea răutatea clevetirii, ca pe o neînsemnată și care nu poate să teucidă. Învață-te de la vânatul vânătorilor a nu trece cu vederea nici cea mai mică greșeală. Că se întâmplă pasă-rea în laț să se prindă cu o unghie mică, și se smerește, și se biruieș-te puterea aripilor ei de marginea unghiei celei prea neînsemnate, și, toată fiind afară de laț, cu totul întru dânsul s-a prins. Și dumne-zeiescul Apostol, una și aceeași hotărâre și pedeapsă a hotărât asu-pra ucigașilor și a ocărătorilor și a curvarilor, precum și asupra prea- curvarilor. Că, nimeni, zice, din unii ca aceștia, nu va putea să moș-tenească împărăția cerurilor (Efeseni 5, 5). Și aceeași parte a hotărât tuturor, în vremea dreptei judecări, adică lipsirea de moștenirea cea cerească.

Dar ca să cunoști că sunt vrednici unii ca aceștia de pedeapsa împreună cu ceilalți, ascultă: Canaan pentru care pricină a dobândit blestem veșnic? Au nu că a râs de dreptul? Nu pentru vreo faptă rea s-a osândit, ci doar pentru puțin râs a luat răspuns înfricoșat și, pentru obrăznicia limbii, a primit chinuire amară. Curate erau gândurile lui, dar gura lui l-a ucis pe dânsul. Dacă pentru puțin râs așa s-a osândit acela, cine, temându-se, nu va fugi de glume, prin care s-a făcut câștigarea blestemelor? Că scoțând dreptul (Noe) pe Canaan de la binecuvântări, l-a dat pe dânsul blestemelor, și a zu-grăvit întru dânsul judecata ceea ce se va face asupra celor ce le place să rătă. Dacă diavolul pune sub fața dragostei pe veselie și pe râs, apoi și Canaan, veselindu-se, a râs, și pentru aceasta a ajuns să fie blestemat (Facere 9, 21-27).

Auzi pe preaințeleptul Solomon strigând și arătând pe vătă-marea cea ascunsă în râs: Cel ce râde de om, întărâtă pe Cel ce l-a făcut pe el. Că râsul care s-a făcut asupra omului, aleargă în sus la Ziditorul. Tu iei aminte la prostime, la ceea ce se arată jucărie, și nu știi ce vicleșug se tănuiește în dânsa.

Noe cel drept, cunoscând vicleșugul și nearătându-l celui ce nu îl știa pe el, tăindu-l, l-a lipsit pe dânsul de binecuvântare, iar tu, ca cel ce nu știi să

deslușești, cunoscând cât este de pângărită lucra-rea răsului, să încetezi a râde de frați.

Semei a scos blesteme. Și iarăși Apostolul a scos glas înfricoșat asupra celor blestemați. Noi, căutând, să vedem ce dobândă au avut cei ce au uneltit blesteme? Semei în ce fel de cădere a căzut? Preacurvar nu s-a arătat, nici fur nu s-a prins, ci blesteme a uneltit, din care s-a ivit clevetirea. În clevetire se descoperă cele făcute, iar cele nefăcute se grăiesc printr-înșa. Că chinurile zămisind mânia, nasc pe tot cuvântul rău. Cu această mânie a ocărât Semei pe îm-păratul cel nepomenitor de rău (pe David); că a adus prihănire de moartea lui Saul asupra celui ce a izbăvit de multe ori pe Saul de moarte. Și de vreme ce a scos împotriva lui hotărârea, drept l-a o-sândit pe dânsul dreptul judecător. I-a pus lui hotar Solomon, să nu-l treacă, și s-a fâgăduit să-l păzească; dar după ce l-a trecut cu viclenie, s-a întors fâgăduința. Și așa, prin minciună s-a arătat lui clevetirea cea asupra dreptului, ca și după vrednicia lucrurilor sale, să dobândească dreapta muncă. Ca, după cum pe cel nevinovat l-a ucis cu limba sa, ca și cu o sabie, așa să iasă sabie ascuțită întru întâmpinarea celui ce cu nedreptate și-a ascuțit limba sa și s-a făcut lui pierzare și în veacul acesta, și în cel ce va să fie i se păstrează lui munca. Deci, cine se îndulcește de blesteme, ca de îndoite pedepse să se învrednicească?

Pe curvari și pe ocărători i-a osândit cu osânda ucigașilor și a preacurvarilor. Cunoaște că neînfrânarea a dezgolit pe Isav de întâ-ile nașteri. Ai și tu întâietăți de nașteri? Păzește-le ca să nu le pierzi din pricina desfrânării. Că un om mare printr-un cuvânt neînțelept se smerește și printr-un lucru de nimic se necinstește. Dacă vei pierde pe adevărul cel de la dânsul, vei fi tânăr și fără de minte ca Isav. Ascultă minunea ce s-a făcut, cum au biruit cuvintele pe lu-cruri și a covârșit credința pe fire și pe naștere. Și ceea ce avea Isav firește, Iacov, sânguindu-se, a dobândit prin credință. Credința și ju-rământul au arătat lucrarea nașterii și întâile nașteri, cele trupești date, le-a luat duhovnicește. Cele ce jurământul le-a dezbrăcat, cre-dința le-a primit. O, minune care a urmat între cel ce s-a dezbrăcat și între cel ce le-a cumpărat! Că cel ce s-a dezbrăcat suferea fără de simțire, și cel ce s-a îmbrăcat a rămas curat. Cum Isav s-a dezbrăcat de întâile nașteri cele nedezbrăcate, și cum Iacov a primit îmbrăcă-mintea cea nepurtată. Așijderea și tinerii au făcut negustorie mai presus de fire. Și negustoria tinerilor fuge și nu poate după cuviință a se spune. Cine este cel ce îndrăznește să uneltească întrebări pen-tru negrăita naștere a Unuia-Născut?

Spune-mi mie iarăși: Cum Iacov, dezbrăcând întâile nașteri de la Manase, le-a pus pe ele împrejurul lui Efrem, ca să se facă lui întâia naștere stâlp de slavă? Este plină de amestecări de pilde mi-nunate și de nenumărate lucruri alese. Întru dânsa s-a zugrăvit bo-tezul, întru dânsa s-a pecetluit credința, întru dânsa s-a însemnat vistieria noastră, întru dânsa se închipuiește figura slăvitei feciorii. Cu preț a cumpărat-o Iacov, iar lui Efrem a dat-o în dar. Nici Ma-nase nu este prihănit întru aceasta și nici Efrem minunat, ci acelui ce a dat-o este stăpânirea neprihănită. Deci, cine se ispitește să pri-hănească întâia naștere a neamurilor? Iar dacă iudeii ar fi voit să o prihănească, să prihănească întâi pe Manase pentru surparea ei. Că cel ce a luat-o pe ea de la aceia, nu a greșit, ca să arate stăpâ-nirea sa, însă a luat-o pe ea de la dânsii, căci au păcătuit, ca să arate dreptatea sa.

Dacă pentru luarea întâilor nașteri ale lui Manase celui ne-greșit nimeni nu poate să-l prihănească pe dânsul, apoi cum îndrăz-nește cineva să-l prihănească pe dânsul că a luat întâia naștere de la ucigașii Domnului, dacă jurământul atât s-a arătat de

tare, că a putut să biruiască întâia naștere a lui Isav? Că dacă numai s-a jurat și nu strâmb s-a jurat, o bântuire ca aceasta a pățimit, apoi cel ce se jură și încă strâmb se jură, la ce fel de întuneric nu se va da? Dacă Isav, nedreptățindu-se, nu a voit să mintă, căci s-a fâgăduit cu jură-mânt, apoi cum tu lezezi tocmelile și fâgăduințele tale, cele făcute pentru mântuirea ta? Dacă Irod a păzit fâgăduința ceea ce s-a făcut pricină de pierzarea lui, apoi tu vei fugi din tocmelile pe care le-ai făcut pentru viața cea veșnică?

Și precum intrând cuvântul a ținut loc ca la nașterea celor în-tâi născuți, așa și ocărârea intrând poate să împlinescă lucrarea ucigașului. Limba, iarăși, destulă este ca să vatăme cel puțin cât sa-bia. Și poate gândul cel necurat să ție loc de preacurvie. Și luarea în răs cea ascunsă poate să bântuiască întocmai ca și cursa. Și sfātu-irea cea rea poate să se facă mai rea decât otrava, celor ce o suferă și o primesc. Că dacă Isav, prin cuvânt dezbrăcându-se, a pierdut întâia sa naștere, apoi cu mult mai vârtos cel netrebnic cu lesnire va lepăda întreaga înțelepciune.

Cine se îmbracă cu minciuna, leapădă adevărul fâgăduinței. Și cel ce se leapădă de credință prin graiuri, se face întuneric, fiindcă s-a dezbrăcat de lucrurile credinței. Și cel credincios așijderea, prin graiuri primind-o, se îmbracă cu credința. Cuvântul ce întru acestea se iscusește, poate să arate lucrarea lucrului. Iar chibzuirea cea rea poate să se arate faptă cumplită, și căutătura cea greșită să lucreze lucru rău. Poate clevetirea cea dobitocească să nedreptățească nu mai puțin decât săgeata. Poate și pâra să sape gropi de pierzare.

Deci, să fugim de cugetarea cea greșită, căci cugetarea întoc-mai cu fapta se judecă. Să ne apropiem de fapta cea bună, care pri-mește plata pentru lucruri, de la Cel ce cearcă sfaturile inimilor. Sfatul este lucru. Că se întărește cuvântarea de sine stăpânirii noas-tre în dânsul care pe toate le lucrează. Și fiecărui lucru îi este ceva împotrivă. Împotriva întunericii stă lumina, amarului dulcele, som-nului privegherea. Cel ce pe acestea le-a zidit, Acesta nu a lăsat ceva împotrivă, pe care nu l-a înjugat cu cel împotrivă luptător lui.

Că dacă om muritor meșteșugindu-se, gătește sprijiniri despre cele potrivnice și odihnă necazurilor și poftiri folositoare tămădu-irilor, mării potrivit și uscatului asemenea și fiecărui i-a pus hotă-râre cu pricepere întru a sa vreme, și patimilor potrivite doctorii; cu cât mai vârtos Ziditorul, măsurând, a alăturat lucrurile unele lângă altele. Și cu închipuire a pus zidirile și, cumpănindu-le, le-a dat sprijiniri și, adunându-le, împreună le-a înjugat, ca pe fiecare să le aibă cineva unele împotriva altora.

Deci, o, omule, ai arme, asupra tuturor uneltirilor potrivni-cului. Și dacă de toate acestea care s-au dat ție spre ajutor, te vei a-râta biruit, lenevindu-te, apoi de tot răspunsul ești lipsit la judecată. Că ai arme de multe feluri împotriva măiestriilor, împotriva luptă-torului. Dacă va slobozi vrăjmașul săgețile lui cele înfocate asupra noastră, avem și noi rugăciunea drept pavăză nebiruită. Dacă va porni împotriva noastră războiul dulceților, să pregătim împotriva lui ajutorătoare pe dragostea sufletului. Dacă se va ispiti să ne ro-bească cu nedreptatea, noi să năzuim la dreptate și să ne mântuim. Dacă va voi să te rănească pe tine cu ura de oameni, întâmpină-l pe dânsul cu silnicia iubirii de oameni. Dacă te va lupta pe tine cu mândria, tu pune împotriva lui pe smerita cugetare. Dacă va zădări întru tine pofta trupului, tu îmbracă-te degrab cu platoșa întregii înțelepciuni. Dacă va arunca gloanțele inverșunării asupra noastră, noi să luăm asupra noastră coiful curăției. Dacă bogăție ne va pune înainte, avem pe fericirea sârăciei. Cu

desfrânarea dacă ne va supă-ra, noi să ne luăm ca aripi postirea.
Că râvna este pricină a răsturnării, se află dragostea, de vom voi, care poate să îndrepteze și să zidească. Că săgeți ale vrăjma-șilor noștri zac înainte, tot săgeți îi zac înainte spre apărare și ne-putinței noastre. Dacă ne gonește pe noi ca Faraon, este marea care poate să-l cufunde pe dânsul. Dacă va ascunde curse în pământ, este în cer Cel ce ne izbăvește pe noi. Dacă năvălește asupra noas-tră ca Goliat, este David care poate să-l smerească pe dânsul. Ca Sisara dacă se va trufi, cu biserica se ucide. Ca Senahirim dacă va bate cu tine război, cu sac și cu cenușă se biruiește. Dacă pe babilo-neanul îl va urma, sunt sfinți ca Daniil. Ca Neeman, dacă se va înăl-ța, sunt postnici care pot să-l surpe pe dânsul. Văpaia poftei, dacă o va aprinde, sunt întregi înțelepți, următori lui Iosif.
Și ce fel este lucrarea lui, nu se va dezlega de noi? Care pati-mă aduce asupra noastră, a cărei doctorie nu este gătită? Care ban, nelămurit gătește, a căruia nu este topitoare spre muștrare? Care vătămare are, căreia nu avem împotriva luptătoare? Care curse ascunde, a căroră cunoștința se tăinuiește de noi? Care măiestrie a gătit, pe care nu au surpat-o și proștii? Care întărire a avut, pe care nu au biruit-o și femeile? Care cuptor a făcut, pe care nu l-au stins credincioșii tineri? Care groapă a săpat, pe care nu au defăimat-o cei împreună cu Daniil? Care bucate a gătit, pe care nu le-a trecut cu vederea cei împreună cu Anania? A semănat vrăjmașul mândria și a călcat-o pe dânsa smerita cugetare a lui Moise. Cu aur Neeman a amăgit și, defăimându-l, l-a gonit pe dânsul Elisei. Simon a adus bani, și Petru a scos asupra lui hotărârea cea potrivită. Întru Iisus Hristos Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava și stăpânirea în ve-cii vecilor. Amin.

PENTRU RĂBDARE ȘI ÎNTREAGA ÎNȚELEPCIUNE
Trimitere către Ioan Monahul

Mult sfătuind pe preacucernicul Teodor ca să nu se depăr-teze de la locul său, nu am putut să îl înduplecăm, ci a zis către noi: Dacă voiești a-mi ajuta și după Dumnezeu a mântui sufletul meu, trimite-mă pe mine în mănăstirea ta!. Iar eu i-am răspuns lui că, de când purtarea de grijă a mănăstirii am dat-o în seama fratelui Ioan, fără de sfatul lui nu pot să fângăduiesc cuiva. Și acum bine ai făcut că ai primit pe mai sus pomenitul frate. Că, după ce s-a întors, ne-a vestit nouă, ce fel de milostivire ai arătat către dânsul, de vre-me ce se cuvine a avea în cinste pe unii ca aceștia, care au iubit pe Domnul mai mult decât pe tatăl său și pe mama sa, și pe frați și pe surori, și muiere și fii, și rudenii și prieteni.

Bine faci, dându-te pe tine pildă de fapte bune, mai ales fra-ților care locuiesc împreună cu tine, după cel ce a zis: Să vă uitați la mine și să faceți ce voi face eu (Judecători 7, 17). Și fericitul Apostol Pavel sfătuiește, zicând: Următori mie, făceți-vă, precum și eu lui Hristos<DȘ0> (I Corinteni 4, 16). Ca, pe care cuvântul nu deplin îi încredințează, lucrul să-i plece. Însă slujba cea duhovnicească să nu o defăimați, nici cu pricină de trebuințele cele trupești, de pravila voastră să vă leneviți. Căci cuvintele lui Dumnezeu, cugetându-se și cântându-se, hrănesc și păzesc sufletul, iar trupul îl străjuiesc și îl ocârmuiesc, iar pe draci îi gonesc și pricinuiesc prea mare liniște sufletească.

Voiesc să vă amintesc că cei ce se apucă de cele peste măsură și cad în primejdii neasemănate, să nu cugete despre sine mai mult decât trebuie să cugete, ci să cugete fiecare spre a fi înțelept (Romani 12, 3). Și iarăși zice: Nu te face prea drept, nici te înțelepți peste mă-sură, ca nu cumva să te înspăimântezi (Ecclesiastul 7, 16). Că s-a în-tâmplat în zilele acestea că niște frați, lăsându-și chiliile lor, în pă- mânt neumblat și neroditor și fără de apă s-au dus. Și fiind mult sfătuiți de părinți și de frați, nu s-au plecat, ci au zis: Noi ne ducem păstori. Iar după ce s-au dus ei în pustia cea preauscată, văzân- du-se închiși (dinspre toate părțile) de pământul cel neumblat, au început a tânji foarte greu. Voind să se întorcă la locurile cele lo-cuite, nu puteau să iasă din preacumplita pustie, că nu le era lesne, după ce se duseseră înlăuntru.

Deci, necăjindu-se foarte de nemâncare, de sete și de arșiță, zăceau leșinați cu trupul și deznădăjduiți cu sufletul. Însă din Dumnezeiasca pronie s-a făcut oarecare iconomie, și, când mai să-și deasufletele, s-au aflat de un om care, punându-i pe dânsii pe dobitoa-cele lui, i-a adus în lume. Unii dintre ei au și murit, iar trupurile lor au fost mâncate de păsări și de fiare. Iar cei ce au scăpat de moarte, au petrecut în boală multă vreme, și de aceea au cunoscut să nu mai facă ceva fără de sfat. Că mulți, purtându-se de obrăznicia gân-dului, s-au retras în pământ neroditor și fără de apă, aducând asu-pra lor silnica moarte. Iar alții, nevoind a se supune, nici a sluji pe bolnavii cei de un suflet cu ei, aceleași primejdii au suferit. Alții, batjocorindu-se de gândul plăcerii de sine și înălțându-se cu slavă deșartă, vânează laude de la cei ce auzeau, făcându-se păstori, și punând preț pe ostenelele cele întinse și multe s-au îmbrăcat cu aceleași primejdii pe ei înșiși. Deci, nu se cade, iubite, să urmezi fără de socoteală gându-rilor tale, ci mai vărtos se cuvine ca fiecare să-și cunoască măsurile lui și să se smerească aproapelui întru dragostea lui Dumnezeu. Iar dacă cineva împărățește peste pofte,

nici așa să nu se bizuiască pe sine, ca să nu i se întâmple și lui cea scrisă: Orice om înțelept lucrează cu chibzuință, numai cel nebun își desfășoară nebunia (Pilde 13, 16).

Dar poate va zice cineva: Cum aflăm pe unii dintre părinți că s-au nevoit la această faptă bună?. Pentru aceasta se cuvine nouă să aducem mărturie și din viețile Sfinților Părinți, ca să arătăm luminat, că nimic în zadar și fără de socoteală nu au lucrat Sfinții Părinți.

Se povestește pentru avva Macarie, că zicea așa: Stând în chilia din schit, m-au supărat pe mine gândurile, zicându-mi: ®Du-te înlăuntrul, în pustie, și vezi ce vei vedea acolo. Și am rămas luptându-mă cu gândurile cinci ani, zicând: ®Nu cumva să fie de la draci. Vezi pricepere de bărbat sfânt? Au doară s-a plecat și s-a dus? Au doară a primit gândul? Nu! Ci a petrecut judecându-l, postind, priveghind și rugându-se, ca ®nu cumva să fie de la draci. Dar nouă, când ne vine vreun gând, suntem neținuți, sălbăticiindu-ne și nu numai că nu îl judecăm, rugându-ne cu osteneală, ci nu ne plecăm, chiar sfătuiți. Pentru aceea ne și robim cu lesnire de potrivnicul.

Apoi, zice povestirea, dacă a rămas gândul, a ieșit în pustie și a aflat acolo un iezer de apă și ostrov în mijlocul lui și au venit dobitoacele pustiei să bea apă dintr-însul și a văzut în mijlocul lor doi oameni goi. Iar după ce au grăit ei, unii către alții, a zis avva Macarie către dâșii: ®Cum pot să mă fac monah?. Și au zis către dânsul: ®Până când nu se va lepăda cineva de toate cele ale lumii, nu poate să se facă monah. Și a zis lor: ®Eu sunt neputincios, și nu pot ca voi. Și au zis ei: ®Dacă nu poți ca noi, șezi în chilia ta și plânge-ți păcatele tale.

O, smerenie, a dumnezeiescului bărbat! O, pricepere de suflet îmbunătățit! Cel ce strălucea cu atâtea și atâtea feluri de vitejii, nu s-a judecat pe sine a fi vrednic de lucrul acela, ci a zis către dâșii: ®Eu sunt neputincios, și nu pot ca voi. Iară noi, neprimejduindu-ne de vreo prigoană, nefiind izgoniți, ne biruim de obrăznicie și de plăce-rea de sine și ne apucăm de cele peste măsura noastră, ispitindu-l pe Domnul Dumnezeu, care este lucru înfricoșat. Și vai de omul acela care nădăjduiește spre a sa putere sau nevoiță sau istețime și nu are spre Dumnezeu toată nădejdea sa; că de la Dânsul singur este stăpânia și tăria.

De ce nu căutăm și la viața lui Avva Antonie și îl vom afla și pe el că toate le-a făcut din dumnezeiasca descoperire. Așijderea și el, au nu stătea în mănăstire? Au nu folosea îmbrăcăminte? Au nu mânca pâine? Au nu lucra cu mâinile sale? Au nu avea ucenici, care, când a murit el, l-au îngrijit și l-au îngropat? Și nu numai fericitul Antonie această petrecere a avut, ci și ceilalți părinți, care au petrecut viață îmbunătățită și s-au făcut mângâietori celor ce veneau către dâșii, prin care Dumnezeu săvârșea semne și tămăduiri. Căci erau străluciți ca niște luminători, cu faptele bune strălucindu-se. Această viață și aceste obiceiuri să le râvnim și noi, călătorind pe ca-lea cea împărătească, neabătându-ne nici în dreapta nici în stânga. Deci, să ne îndeletnicim în liniște, în postire, în priveghere, în rugăciune, în lacrimi, în umilință, în lucrarea mâinilor, în vorbirea Sfinților Părinți, în ascultarea adevărului și în auzirea Dumnezeieștilor Scripturi, ca să nu se întelenească mintea noastră. Și mai ales de împărțășirea Preacuratelor și Sfintelor Taine să ne facem vrednici pe noi înșine, ca să se spele sufletul nostru de gândurile necredincioase și întinate și, locuind întru noi Domnul, să ne izbăvească de cel viclean. Și în toate, dragostea cea adevărată să o avem, în noi înșine, unii către alții și către toți. Că de la aproapele își câștigă cineva și răul și binele.

Că nemincinos este Cel ce a zis: Întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut (Matei 25, 40). Iară către cei nemilostivi iarăși zice: Întrucât nu ați făcut unuia dintr-acești prea mici, Mie nu Mi-ați făcut. Și vor merge aceștia în munca veșnică, iară dreptii în viața veșnică (Matei 25, 45-46). Cei de demult, viței, berbeci și miei, toate fără de prihană, le aduceau Domnului spre jertfă. Iar noi să aducem trupul nostru Domnului întru Duhul Sfânt, neîntinându-l pe acesta în cele oprite sau spurcându-l cu vreun gând, ca să nu se facă nepermisă jertfa noastră. Iar a primi în vreun chip sfințenia, este destul celor ce au mintea trează, și pomenirea lui Dumnezeu ale Cărui raze luminează toată inima. Iară cei ce sunt încă neputincioși către acest fel de înțelegere, au trebuință de oarecare pildă a noastră, ca aceasta: Cei ce se arată viteji în războaie, decorații primesc; și istoria războiului se pictează în tablouri. Și vedem cum unii își întind arcele, iară alții sunt răniți; unii, fugind, alții gonind, iară alții cu săbiile, ca pe niște spice, secerându-i pe potrivnici. Și acestea le pictează spre râvna celor de pe urmă și spre aducerea aminte a celor ce se fac ostași. Mulți încă și pătimirile Sfinților le pictează în biserici, spre râvna celor leneși cu inima și spre bucuria privitorilor.

Deci, sânguiți-vă de voiți ca și viața noastră să fie scrisă și la loc înalt pusă, spre arătare tuturor! Iară mai vârtos să ne sânguim a isprăvi fapta bună, ca să nu se pună în icoană nimic prihănit sau necuvios. Că este lucru urât, cu adevărat, a se vedea vreun bărbat în icoană vorbind cu femeie, cu necuvioșie și, mai ales, din cei ce se par că sunt îmbrăcați în chipul evlaviei. Iar dacă și cu parte bărbătească, după cel ce zice: Bărbat cu bărbat rușine făcând (Romani 1, 27), cine oare va îndrăzni a se uita la icoană? Se cade a fugi și de vederea ei. De ne-am fi adus aminte de unele ca acestea și nevrând a fi văzuți într-o necinste ca aceasta, încremenind de rușine, cu ade-vărat am fi fugit de urâta patimă, ajutându-ne darul. Deci, să ne îngrijim bine de fapta bună, ca să se facă zugrăvi-rea icoanei noastre și bună, și lăudată, aprinzând frumusețea prin râvna cea bună, fără a închipui ceva urât sau nepotrivit faptei bune. Pentru că istoria sodomiților este neștearsă, în care povestește cum cei înverșunați au înconjurat casa dreptului, până când s-au spăimântat de orbire și de ploaia focului făcându-se cenușă și ei și pământul lor, pe care lucrau amestecările cele nelegiuite (Facere 18, 20; 19, 1). Istoria acestora, ca pe o icoană plină de frică, a pus-o înaintea științei fiecăruia din noi, Dumnezeu, Cel ce ne-a făcut pe noi, ca luând aminte la pildă, să ne abatem de la cele rele (II Petru 2, 6-8). Iară cei ce mânjesc cu vederea istoria ce ne este pusă nouă înainte, cu lesnire cad în prăpastia dulceților. Însă tu să ai întărit ochiul minții către acest fel de înțelepciune, ca prin frică să izgonești patimile cele urâte, iar așteptarea mâniei viitoare să veștejească dulcelele cele înfierbântătoare.

Că cine, cugetând la acea mânie trimisă de Dumnezeu, nu se va înfricoșa și nu se va strânge cu mintea, fără numai dacă s-ar în-tâmpla să fie orb cu privirea. Iară eu, leneșul, din parte, punându-mi mintea la privirea aceea, am suspinat și fața între genunchi plecând-o, am plâns. Căci cum nu va fi înfricoșat lucru, cu adevărat, celor ce cu ochiul cel curat al sufletului privesc la prea cumplita curgere a focului și la pământul cel ce ardea și la locuitorii care se topeau ca ceara și la fumul cel ce la înălțime se suia?

Oare nu pot aceste pilde, ale celor ce au pățimit mai înainte, să înmoaie și sufletul cel împietrit? Pentru aceasta să căutăm mai adesea la istoria aceasta, iară

mai bine să zic neîncetat, ca prin sânguința celor mai bune, să scăpăm de cercarea celor mai sus zise. Fiindcă lenevirea crește nefrica, iară dintru amândouă se alcătuiește obișnuința. Iară cei ce s-au obișnuit cu deprinderea răului, cu greu scapă dintru acesta, fiindcă totdeauna îi pleacă spre pierzarea rodului celui duhovnicesc. Și iarăși, ca într-o icoană să aducem înaintea pomenirea aceasta, cum, adică, egipteanca aceea trăgea pe Iosif către sine, iar iubitorul de Dumnezeu, luându-și haina sa a fugit de necurăție (Facere 39, 1). Și iarăși, pe bătrânii cei din Babilon, ca într-o icoană să-i vedem cu mintea, cum sileau spre urâta lucrare pe fericita Suzana. Iară aceasta, având gând cucernic și bărbătesc, pe aceștia i-a surpat.

Deci, așa și noi să ne nevoim degrab, mai ales că suntem încredințați că nimic nu este ascuns, care nu se va arăta și nimic tainic, care să nu se cunoască și să nu vină la arătare (Luca 8, 17). Iară pentru cele cerute și pentru cum se cuvine a petrece împreună cu frații și a plăcea lui Dumnezeu Celui viu și adevărat, voi, rugați-vă pentru noi, iară noi, ajutându-ne darul, vă vom împlini cererea. Însă fie în mijlocul nostru și al vostru Domnul, Izvorul vieții, Care plouă bucurie, pace, sfințire și nădejde bună, celor ce Îl caută pe El într-un adevăr. Închină-te fraților celor împreună cu tine. Închină-se ție frații cei de aici.

PENTRU VIAȚA CEA DREAPTĂ
Nouăzeci de Capete

- Viață dreaptă poftesti? La smerita cugetare nevoiește-te, că fără de aceasta, viața dreaptă nu se alcătuiește.
2. Bărbatul călător, începutul căii pierzându-l în țară străină, unul ca acesta se rătăcește. Și cel ce s-a abătut pe sine de la calea celor smeriți nu își înfige cortul său în taberele cuvioșilor.
 3. Lucrează întru smerită cugetare toate lucrurile tale, întru numele Mântuitorului nostru Iisus Hristos, și întru aceasta rodul tău la cer se va înălța. Că mândria se aseamănă unui copac prea înalt, putred, care are ramurile dinspre toate părțile slăbănoage; și înfricoșându-se întru sine, degrab s-a sfărâmat dintru înălțime.
 4. Începutul părăsirii omului de către Dumnezeu este a se depărta pe sine de la smerita cugetare. Și cel părăsit de Dumnezeu se va sugruma ca Saul de duh viclean.
 5. Sugrumare cumplită socotește înmulțirea păcatelor și a nu scădea ele din năvala lor, până la ceasul morții.
 6. Dacă vei lua aminte cu dinadinsul, vei afla cursele vrăjmașului unse cu miere și cu îndulcire, ca cel ce voiește să guste din miere de cursă să se prindă.
 7. Nu pofti acest fel de miere și nu te vei prinde în cursă, că dulceața ei, mai pe urmă, umple de fiere și de amărăciune pe în-drăgătorii săi.
 8. Să iubești smerita cugetare și de cursa diavolului nu te vei prinde niciodată. Că mai înalt vei fi foarte decât cursele vrăjmașului, de aripa cea preaiute vei fi ușurat de-a pururea.
 9. Dacă vei vedea pe cineva îngâmându-se și mândrindu-se că ar fi frumos la față și înflorit cu îmbrăcămintea, purtând gloată de trupuri împrejur, să nu râvnești lui, nici să te tulburi, ci stăpâneș-te-ți mintea. Și îl vei vedea pe el după puțin stingându-se. Că numai cei ce după voia lui Dumnezeu au petrecut, au înflorit și au stră-lucit.
 10. Cei ce s-au făcut sânguitori și bine plăcuți Domnului, nu au luat aminte la cele înflorite ale vieții, știind arătat că degrab se vor usca, ca o floare de buruiănă. Iar noi, leneșii, dacă vedem multă în-cărnoșare a trupului, rumen la față, pe acesta îl ferim, măcar deși întru cea de pe urmă păgânătate petrece unul ca acesta, departe de la noi lepădând viața cea dureroasă, neștiind ce fel de vrednicie are viața pustnicilor. Pentru aceasta întreaga înțelepciune s-a urât de noi și sfințenia ne este cu îngreșare.
 11. Să nu luăm aminte, fraților, la jucării copilărești, ci viața cea desăvârșită să o luăm asupra noastră de-a pururea, ca să nu ne lipsim de bucuria pustnicilor și să nu fim dați veșnicei munci.
 12. Fericit este cel ce s-a îngrășat cu nădejtile cele bune și s-a luminat întru înțelegeri sfinte, că lauda acestuia este multă și nesfârșită.
 13. Liniștea să o agonisim, ca, văzând greșelile noastre, să ne smerim de-a pururea și nu ca să hrănim gândul mândriei sau al vi-cleniei, ca pe niște fiare înveninate.
 14. Să iubim liniștea ca să avem inimă curată, și neîntinată se va păzi de stricăciunea păcatelor biserica cea ce ni s-a încredințat.
 15. Bună este rugăciunea cu suspinuri și cu lacrimi, când se face cu liniște. Iar a

striga ca să fim auziți este semn că vrem să plă-cem oamenilor. Cel ce întru cunoștință și întru credință se roagă, pe Domnul înaintea lui Îl privește, fiindcă: <MI>Întru Dânsul trăim și ne mișcăm și suntem<D> (Fapte 17, 28).

16. Dacă ți s-a întunecat inima ta, plângi înaintea lui Dumnezeu, ca să vină peste tine lumina cunoștinței și nu lua în răs pe cei ce întru fierbințeala inimii strigă la cer.

17. Că cel ce ia în răs pe cei ostenitori, rob se dă pe sine vicleanului, săvârșind voiele lui cele urâte. Unul ca acesta nu va afla bucuria cea gătită robilor Domnului.

18. Iar tu, pustnice, întru cunoștință săvârșește-ți lucrurile tale totdeauna și să nu dăm pricină celor ce caută pricină.

19. Vai, nemilostivului! Și vai, celui viclean! Și vai, celui desfătat, că amar îi va întâmpina pe dânșii iadul! Că robi pe sine se dau pentru îndrăcirea pântecelui și de Dumnezeu se leapădă, ca începătorie și stăpânire să afle întru această viață deșartă. A venit, deodată, moartea; a uscat grumazul, care primea adeseori bucatele cele strălucite. A surpat începătoria, prin care se leapădă de Cel ce i-a făcut pe dânșii. De aceea s-au aruncat trupurile ticăloșilor pe pământ, ca niște gunoi, iar sufletele se duc la locul lor.

20. Pe cele veselitoare ale vieții văzându-le, ia aminte să nu fii tras de ele. Că întru dânsule este ascuns lațul morții, fiindcă și pescarul nu slobozește goală undița.

21. Pe poftă, vrăjmașul, ca pe o rămă în undiță o folosește, ca pe tot sufletul vinovat luiși să îl lucreze, spurcatul.

22. Sufletul cel ce întâi s-a prins, cursă va fi altora spre voia aceluia care îndulcește sufletele celor ce nu s-au ispitit cu amărăciu-nea balaurului. Fiindcă și prepelița, fiind prinsă, amăgire va fi celor ce încă nu s-au prins de lațuri. Că, pândind-o pe dânsa vânătorul și punând împrejurul ei lațurile, pe cele ce zboară le vânează bine.

23. La fapta bună nevoiește-te, nesupărându-te întru osteneli, că fără de osteneli fapta bună nu se cunoaște.

24. Întru osteneli să ai sus ochiul sufletului. Și, privind bucuria aceea, să nu te lepezi de osteneli.

25. Cu osteneală și cu durere ostenește-te, ca să scapi de oste-nelile deșartelor osteneli, că ostenelile dreptilor rod de viață odrăs-lesc; iar ale păcătoșilor pline sunt de moarte.

26. Pentru Dumnezeu rabdă necazurile vieții acesteia de acum și să nu te faci lipsit de nădejdea Sfinților. Că jugul vrăjmașu-lui scârbă are, care întru sine naște moarte.

27. Cei ce petrec viață deșartă, pe cei ce întru cunoștință se ostenesc, voiesc a-i împiedica, ca nu de la cel de aproape să aibă pe mustrare. Și căderea acelora, arată purtători de cunună pe nevoi-torii buneii credințe.

28. La smerita cugetare nevoiește-te, ca să nu te păgubești de nici una din cele bine lucrate. Iar dacă o vei lepăda pe aceasta, și tu te vei socoti împreună cu cei ce în zadar se ostenesc.

29. Voiești să povățuiești suflet? Întărește-te pe tine din toate părțile ca un priceput, ca să nu te cufunzi de gândurile dulceții și căderea la liman să ți se întâmple.

30. De voiești a fi liman întemeiat, anghire tari întărește, ca nu cu lesnire să se

clatine de viforul dulceților și să fii înecare de corabie în loc de liman.

31. Nu împletici anghiră cu anghiră dacă ceva ușor este rămas întru tine, ca nu cu lesnire să te tragi în jos de patimi. Că cel ce vo-iește să tragă în sus pe cel căzut în groapă, este dator să se țină de gând viteaz, ca nu cumva de anghira aceluia să se tragă în jos, întru aceeași groapă. Căci cuvintele cele pătimașe, când vor afla loc, ca niște unghii trag jos pe suflet.

32. Fugi de-a pururea de vorbiri vătămătoare, și sufletul tău va fi întru multă alinare.

33. Batjocură își pricinuieste monahul care nu lucrează întru pricepere duhovnicească toate lucrurile lui. Nevinovați și înțelepți voiește Cuvântul să fim noi toți.

34. Dacă te-ai aprins foarte de Sfântul Duh, nu vei auzi gân-duri străine, că îndoit război vei afla întru dânsule. Întâi, că prin pomenirile celor auzite se înverșunează sufletul. Și apoi, că și îm-potrivire suferă de la cel ce se mărturisește, atunci când sufletul cel viteaz nu va surpa patimile cu puterea cea purtătoare de cruce. Că unul ca acesta când iarăși, dintru lenevire, întru aceleași patimi va cădea, pe îndreptătorul pe care și l-a ales ca pe un vrăjmaș îl vede. Iar acela de va fi priceput, cu uitare se fățărnicește către cel ce i se mărturisește lui.

35. Precum cineva, având o porumbiță în casă care, aflând ușa deschisă, ar fi zburat afară din casă, nu cu toiag sau cu piatră face întoarcerea acesteia, ci presărând semințe, întru pricepere poate să o prindă pe ea. Deci, de multă pricepere și iscusință are trebuință cel ce voiește a curăți întinăciunea gândurilor.

36. Dacă citești, nu căuta numai grăbnicia și ritoricia, nici până la aceasta să îți fie sânguința, ca nu cumva dracul plăcerii de sine să pătrundă în inima ta. Ci culege dintr-însele tămăduirile su-fletului, ca albina cea înțeleaptă, care din flori își adună mierea.

37. Precum un bărbat măreț în deșert, care cu avuția este să-rac, își pune luiși nume de împărat, dar nu este împărat, așa și mo-nahul care mănâncă întru ascuns și la masa fraților se fățărnicește cu nemâncare și înfrânare, nu este pustnic. Că țesătură de păianjen țese unul ca acesta. Că nu pe calea cea dreaptă a sfinților călătoreș-te, ci pe aceea care place oamenilor.

38. Dacă te-ai lepădat de lume, grijește de lucrul tău ca să do-bândești mărgăritarul cel căutat. Că oarecare, lepădându-se de lu-me, s-a depărtat de viață, unii adică și ostășia părăsind-o, iară alții și bogăția risipindu-și. Iar mai pe urmă, de voia sa trăgându-se, au căzut, fiindcă nici un lucru nu este mai ticălos decât a fi stăpânit de voia sa și a nu petrece după voia lui Dumnezeu. Că aceștia prin ușa cea împărătească s-au fățărnicit fiindcă s-au depărtat de lucrurile vieții și prin fereastră s-au aflat mai înlăuntru.

39. Precum fiii lui Israel, după ce au ieșit din cuptorul cel de fier și s-au mântuit prin Marea Roșie și s-au îndulcit de atâtea da-ruri, voilor sale urmând, pe uscat s-au înecat cu corabia. Și din atâtea mulțime a celor numărați, numai doi s-au mântuit, care cuvântul Domnului l-au împlinit și sfatul Celui Preaînalt cu cuvioșie l-au păzit.

40. Cei ce, lepădându-se de lume, nimic de obște nu mai au cu lumea, aceștia măcar deși căpetenii se vor pune, ca și cum nu ar fi stăpânitori se află. Și dacă se vor scoate din dregătorie, tot aceiași se află cu gândul. Iar cei ce se poartă afară de

gândul cel cucernic, către cele dulci ale lumii lesnicioși sunt și nu le mai este lor nevo-ința pentru fapta bună. Ci jugul lepădându-l, mai cu osârdie zidesc pe acelea pe care de demult bine le-au risipit. Asemenea este precum o fecioară preacinstită în cămară fiind închisă, lepădând rușinea, simțurile și-ar strica, cu nerușinare pe cele necuvioase le săvârșește, nici de Dumnezeu temându-se, nici de oameni rușinându-se. Dar pentru aceasta, de mâinile lui Dumnezeu nu va scăpa, fiindcă ziua venind va arăta lucrul fiecăruia, că în foc se va lămuri.

41. Fericit este cel ce cu lucrul propovăduiește fapta bună. Pentru că doar a grăi lucrurile faptei bune și pe cele împotriva a le lucra, nu mântuiește. Precum nici cel ce pentru întreaga înțelepciune vorbește și pe cele rele le lucrează, plățile nu le dobândește.

42. Nu te sfârâma cu mintea văzând pe iubitorii de dulceți, pe cele dulci săvârșindu-le fără de frică. Pentru că floarea lor de rea putoare este plină. Iar cea a celor iubitori de fapte bune, strălucind întru lumină, este plină de bună mireasmă. Deci rabdă întru fapta bună, ca și de cei ce sunt împilați de dulcelele cele umede și slăbă-nogite să fii lăudat. Că măcar, deși la arătare aceasta nu voiesc a o face, însă întru sine fericesc pe lucrătorii faptelor bune.

43. Când vei vedea trupuri prin grijire strălucind către dra-goste urâtă, nu te minuna de aceasta, nici să te amăgească pe tine vopseala pielii, care, după puțin, în praf se risipește, ci cântă întru tine cu suspin, zicând: <MI>Adu-ți aminte, Doamne, că țărână suntem. Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului, așa va înflori. Că Duh a trecut printr-însul și nu va mai fi și nu se va mai cunoaște încă locul său. Iar mila Domnului din veac și până în veac spre cei ce se tem de Dânsul<D> (Psalmul 102, 14-17). Și cugetând aceasta, cu darul lui Dumnezeu nu vei mai fi dat vicleanului.

44. Roagă-te Domnului cu durere, ca să-ți dăruiască ție duhul întregii înțelepciuni celei desăvârșite, ca și în nălucirile cele de noapte să scapi de vicleşugurile vicleanului. În ce chip s-ar vedea cineva pe sine gonindu-se de o fiară sau de oarecare cu făclie de foc și fugă din casă în casă ca să nu fie ars de foc.

45. Precum nu este cu puțință a cumpăra cu bani învățatură de carte sau vreun meșteșug, ci numai cu osteneală, așa nu este cu puțință a se face cineva monah fără de grijă și fără de răbdarea cea dureroasă.

46. Precum capul mai cinstit îl ai decât toate mădularele tru-pului tău și ori piatră, ori ciomag, ori sabie dacă se aduce asupra capului tău, pe celelalte mădulare ale trupului le întinzi înainte, vrând a ușura rana capului, știind că fără de acesta a trăi în această viață nu este cu puțință, așa să-ți fie mai cinstită decât toate, cre-dința Sfintei și Celei de o ființă Treimi, fiindcă fără de aceasta, a trăi cineva viața cea adevărată, cu neputință este.

47. Cu toată inima ta nădăjduiește spre Domnul și de năpădi-rile făcătorului de rele cu lesnire vei scăpa. Că nu va trece cu vede-rea Domnul pe cei ce Îi slujesc Lui.

48. Poftea egipteanca să înșele pe iubitorul de Dumnezeu Io-sif și tirănește se silea către scopul cel urât (Facere 39, 7). Iar tână-rul își roura sufletul său cu pomenirea Atotțiitorului, ca să nu se ar- dă de focul fărădelegii. Și își întărea simțurile ca să nu dea loc gân-durilor celor străine și robit să se facă de o femeie necinstită. Și, răbdând ispita, purtător de cunună s-a făcut și împărat al Egiptului.

49. Au socotit nelegiuții să se ridice în Babilon asupra sufle-tului cuvioasei Susana, ca să o pângărească urât. Dar ajutor având ea pe Dumnezeul Cel Preaînalt,

pe aceștia cu lesnire i-a surpat. Și sobor aducând asupra fericitei, precum ei socoteau, nu au cunoscut, deșertii de minte, că întru dânsul aveau să primească hotărâre de moarte. Că nu se batjocorește Ochiul cel neadormit.

50. În calea cea strâmtă și necăjită să umblăm, fraților, ca cins-tiți făcându-ne, păzitor să avem pe Dumnezeu.

51. Mărgăritarele, de-a pururea, în cămărilor cele mai dinlă-untru se păzesc. Iar felurile cele netrebnice în ulițe ca niște gunoaie se aruncă.

52. Dacă cineva, ocărându-te pe tine, ți-ar zice relele care ai lucrat, pe tine să te osândești mai mult decât pe altul. Că tu, de ale tale lucruri te-ai rușinat, pe care de la altul, cu cuvânt gol, nu suferi a auzi. Nu-l face pe acela a tăcea, cu îngrozirea mâniei, ci pe tine în-dreptează-te de a nu mai face rele, că ești jefuitor al sufletului tău.

53. Spală-te pe tine de faptele cele nelegiuite prin pocăință și defăimarea ocărătorului nu te va înfricoșa pe tine.

54. Stai împotriva păcatului, o, lucrătorule al vieții, și nu te teme de venirea ispitei. Că nu va vătăma cercarea pe pătimitorul cel viteaz.

55. Deci, se cade ca noi prin focul cel dumnezeiesc, să stăm împotriva focului. Precum cărămida, fiind crudă, este neputincioasă și moale, iar după ce se va împreuna cu focul și arderea o va pri-mi, se face zid focului și îngrădire apei. Și precum în cărămidă se ține apa, tot așa cuptorul ține întru sine vâpaia cea aprinsă. Și acest cuptor s-a făcut din cărămidă.

56. Fă-te și tu tare în ispite și în necezuri să stai împotriva dul-ceților celor înfocate. Ca nu, precum cărămida cea crudă, de picătu-rile ploii să te risipești și înfigerea care ți se pare că o ai să nu o ai.

57. Nu ceea ce ți se pare că o lucrezi bine să o socotești că este bună, ci cea mărturisită de bărbații bunei credințe.

58. Ascultă glasul Domnului, ca să îți ajute ție și mâinile să le pună peste cei ce te necăjesc pe tine și pe vrăjmașii tăi să-i sme-rească. Ca nu, neascultându-L, să auzi: <MI>Și i-am lăsat să umble după dorințele inimilor lor și au mers după cugetele lor<D> (Psalmul 80, 11).

59. Nevoiește-te ca să nu slujești voii tale, ci ascultător fă-te celor ce se tem de Domnul și cu mila lui Dumnezeu vei sfărâma ca-pul balaurului. Iar în câtă vreme cu lesnire te slobozești după voile tale, cunoaște-te pe tine că stai departe de desăvârșire. Și pe cât stai departe de desăvârșire pe atâta ai trebuință de certare și de învățatură.

60. Rabdă necazul întru Domnul, ca bucuria să te înconjoare pe tine. Rabdă osteneala, ca prearodită să afli plata. Că și pietrarul tăind piatra și faurul lățind fierul își iau plata.

61. Cel ce fuge de război, nici prăzi nu va stăpâni. Și cel ce fuge de certare nu va primi moștenire cu cei înțelepți.

62. Suie-te la înălțime și vei vedea pe cele pământeste toate smerite și proaste. Iar de te vei pogorî dintru înălțime, de o căscioară văruiată te vei minuna.

63. Suie-te pe cunoștință, o, lucrătorule al bunei credințe, și în loc de căruță, pe sus te va purta pe tine, și de multe poticniri te va păzi. Că nu va lăsa pe îndrăgitorul ei să zică sau să lucreze ceva spre răsturnarea celor ce aud.

64. Mireasmă a cunoștinței în om este ca pe sine să se învinu-iască totdeauna. Iar a celui ce se învinuiește pe sine este a nu jude-ca pe altul, care întru aceleași greșeli a căzut.

65. Doi robi, greșind, s-au închis în temniță pentru aceleași greșeli. Deci necunoscător este cel ce ocărăște pe cel împreună rob cu el.
66. De cel ce a căzut în ispită nu râde, osândindu-l, ci roagă-te neîncetat, ca să nu intri și tu în ispită. Că cel ce de viforul gândurilor s-a întunecat cu inima și s-a biruit de patimi, de om nu se ruși-nează și de Dumnezeu nu se teme. Și, dacă, adică, este stăpânitor, cu slobozenie lucrează pe cele rele. Iar dacă este neputincios și să-rac, bizuindu-se răului nărav cu nerușinare, el lucrează pe cele rele.
67. Nu fi iubitor de dulceți și defaimător, ci ascultă pe sfințitul cântător ce strigă: <MI>Să învie Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui și să fugă de la fața Lui cei ce Îl urăsc pe El. Cum piere fumul, să piară, cum se topește ceara de fața focului, așa să piară păcătoșii de<D> <MI>la fața lui Dumnezeu, iară dreptii să se veselească<D> (Psalmul 67, 1-3).
68. ți-ai luat chilie, o, monahe? Roagă-te necurmat cu smeri-tă inimă, ca cei trei tineri în cuptorul cel de foc, ca să nu te faci pe tine peșteră de tâlhari, săvârșind cele nelegiuite, și ca să nu te ruși-nezi în ziua Judecării, când se vor descoperi cele ascunse ale oame-nilor.
69. Cel ce în vremea secerișului se lenevește, casa lui va fi lipsită de îndestulare. Și acum cel ce nu bagă de seamă, în vremea plă-ților va fi lipsit de mângâierea dreptilor.
70. Veni-va vreme la noi, fraților, plină de frică și de cutremur, când se vor descoperi acelea ce am lucrat întru ascuns și întru întu-neric. Și vai, sufletului, celui ce nu va avea pe Domnul ajutător!
71. Veniți, fraților iubitori de Hristos, să gândim la sfârșitul fiecăruia dintre noi, cum ne aflăm în viața aceasta deșartă. Că de-șert este cel ce împreună cu cei deșerți viețuiește. Și fericiți sunt cei ce în această viață vor neștergătorii neștergătorii cea bună.
72. Precum un om bogat, care în vreme de vânt bun își por-nește corabia, și șade pe așternut înalt avându-și ochiul așteptând bucurie, iar bucătarii stau frumos, gătindu-i bucatele, și ceata de ostași îl urmează. A venit asupra-și, fără de veste, vifor, a tulburat marea, a sfărâmat corabia și el, singur, singurel, de valuri a fost aruncat în niște ostroave nelocuie, pline de fiare. Strigă și se tânguiește și nu este cine să-l audă. Își bate fața sa, se sfărâmă cu tot trupul și în tot ceasul își așteaptă moartea. Cel cu puțin mai înainte mândru se topește de foame și de frică, și se usucă de sete și nu este cine să-l mângâie pe el. Așa și noi, leneșii, pătimim pe uscat. Că, desfătându-ne noi în viața aceasta deșartă, a venit, deodată, moartea, a răpit pe cel leneș și l-a aruncat în locuri înfricoșate unde se vor munci toți păcătoșii, cei ce s-au lepădat de-a pururea de Stăpânul lor.
73. Să socotim cu dinadinsul în ce fel de frică va fi cel de va-luri aruncat în hotare nelocuie, unde nu are nici o mângâiere de la cineva. Să socotim, drept aceea, în ce fel de frică va fi și păcătosul cel aruncat în locul cel de muncă.
74. Inima mea suspină și ochii mei poftesc lacrimi, iar păcatul robește mintea mea, ca nu umilindu-mă să mă rog Domnului cu ama-re lacrimi, ca să nu fiu eu aruncat întru întunericul cel mai dinafară.
75. Cel ce ai izbăvit pe poporul Tău din mâna lui Faraon, și din cuptorul cel de fier și i-ai mântuit pe dânșii prin Marea Roșie, izbăvește-ne și pe noi de fărădelegile noastre, ca să aflăm har înaintea Ta când vei vrea să judeci vii și morții.

76. Până când este putere în noi, să slujim Domnului întru dreptatea inimii, ca în vremea necazului să-L aflăm pe El ajutător, izbăvindu-ne pe noi din mari primejdii.
77. Pe cei ce Îi slujesc Lui cu inimă curată, îi va slăvi cu slavă neasemuită, pentru că slava Sfinților nu are sfârșit.
78. Înghițit-a chitul pe Proorocul Iona, prin porunca lui Dumnezeu, și ca într-o cămară oarecare se păzea în pânțelele chitului. Afundatu-s-a capul lui întru despicăture de munte și l-a înconjurat pe el adâncul cel mai dinlăuntru. Pogorātu-s-a în pământ ale cărui zăvoare îi sunt încuietori veșnice. Și acolo, rugându-se, striga așa, zicând: <MI>Să se suie din stricăciune viața mea, Doamne, Dumnezeul meu<D>. A desfăcut rugăciunea adâncul, a tăiat aerul, s-a suit în ceruri și a intrat în urechile Domnului. Iar, mai vârtos, Însuși Domnul, Cel ce pe toate le umple, nu a stat departe de robul Său cel adevărat.
79. A poruncit Dumnezeu chitului și a aruncat afară pe Proo-roc. Și ca dintr-o corabie ieșind, a început propovăduirea (Iona 4, 4).
80. Scrâșnesc păcătoșii cu dinții asupra dreptilor. Ispitele vin asupra-le. Se încununează cuvioșii. Se rușinează necredincioșii, care rele s-au sfătuit asupra Sfinților lui Dumnezeu.
81. Gonit era odinioară de o femeie rea, Ilie Tezviteanul (II Regi 19, 2), și Domnul prin pasăre a hrănit pe Proorocul (III Regi 17, 6). Iar peste cei păcătoși, a venit foamete cumplită.
82. În căruță de foc s-a înălțat Proorocul Ilie. Iar Izabela, cea fără de lege, dintru înălțimea casei sale, fiind surpată pe pământ, mâncată a fost în ulițele cetății (IV Regi 9, 36).
83. Aruncat-au cei fără de lege pe Proorocul Ieremia în groa-pa noroiului, nesuferind să audă cuvântul buneii credințe. Auzit-a de îndrăzneala lor Abimeleh etiopianul, fiind alb cu sufletul și cu credința strălucind, a muștrat pe împăratul pentru fărădelege, a luat stăpânire, a tras afară pe Proorocul și binecuvântare a dobân-dit (Ieremia 38, 6-13).
84. Sosit-au pierzătorii la cei ce pierdeau de-a pururea pe proorocii lui Dumnezeu și s-a dat poporul evreilor în mânilor vrăj-mașilor. Văzut-au vrăjmașii pe Proorocul lui Dumnezeu și din butuci l-au dezlegat, daruri aducându-i, că îl vedeau pe el întru multă cucernicie. Că, precum cel ce poartă făclie luminează pe cei ce sunt de față, așa este fapta bună totdeauna, laudă de-a pururea purtându-și.
85. Aruncat-au pe Proorocul Daniil, păgânii, în groapa leilor, pentru cinstirea de Dumnezeu, ca de dâșii să se mănânce (Daniil 6, 17), și nu au cunoscut, nelegiuții, că aceasta o lucrează spre ru-șinea lor. Iar Domnul, cu mâna lui Avacum și prin înger sfânt, prânz a trimis robului Său celui adevărat. Iar fiarele sălbătice, vă-zând pe Proorocul în mijlocul lor, plecându-se, i se închinău. Că pu-terea cerească a astupat gurile leilor, ca să nu vatăme pe dreptul.
86. Tras-au afară pe Proorocul din mijlocul fiarelor și din parte s-a muștrat păgânătatea lor, văzându-l pe el ca pe un mire din cămară, lucind cu fața și cu slavă fiind strălucit.
87. În al doilea rând, după cuviință se îndoia neamul babilo-nienilor, că poate ei s-au plecat fiarelor celor sălbătice, ca să nu mai mănânce trupurile oamenilor. Fiindcă făcând șase zile alesul lui Dumnezeu în mijlocul celor șapte lei, nici o stricăciune nu s-a aflat întru dâșul. Iar întru a șaptea zi a venit împăratul să plângă moartea dreptului. Și, plecându-se în groapă, l-a văzut pe el șezând în mijlocul leilor, ca un păstor în mijlocul oilor sale. Pentru aceasta cu cuviință se

îndoiau necredincioșii pentru mântuirea acestuia. Iar când s-au aruncat în groapa leilor vrăjmașii dreptului, văzându-i pe ei ru-pându-se bucățele și oasele lor zdrobindu-se desăvârșit, foarte minu-nându-se, tare au strigat: <MI>Mare ești, Doamne, Dumnezeul lui Daniil<D>!

88. Cei trei tineri care erau împreună cu Azaria, neînchinându-se chipului celui de aur, tare legându-se, aruncați au fost în vă-paia cea preaaprinsă (Daniil 3, 20-22), iar focul nu a îndrăznit să le ardă pieile lor. Ci, ieșind văpaia, a ars pe cei ce au împins-o pe aceasta.

89. Deci, acestea gândindu-le, o, adevăraților frați, să nu ne aflăm neiscușiți în vremea ispitelor. Că prin răbdarea ispitelor se măresc de-a pururea iubitorii de Dumnezeu.

90. Pe cât mai este întru noi tărie, să slujim Domnului cu frică și cu inimă dreaptă și cu voie bună; ca în vremea ispitei, ajutând neputinței noastre, arătându-ne purtători de cununi, să ne ducă pe noi în împărăția Lui. Amin.

CUVINTE SFĂTUITOARE
CĂTRE MONAHII DIN EGIPT

Sfătuirea 1

Slavă ție, Dumnezeule, Slavă ție. Și iarăși zic: Slavă ție Dumnezeule Cel prealăudat și preainălțat în veci. Datori suntem a mulțumi totdeauna lui Dumnezeu, iubiților, Celui ce ne-a învredni-cit pe noi sub jugul cel bun și ne-a izbăvit de acestea vremelnice și stricăcioase. Voiesc a vă sluji cu cuvinte cu care darul a luminat mintea mea, și voiesc să grăiesc nu cu cuvinte înțelepte, că eu sunt om prost și prea de nimic. Dar, fiindcă cele ce se zic cu meșteșug filosofesc nu sunt tuturor arătate și, mai ales, celor ce nu s-au împărtășit de filosofia cea lumească, pentru aceasta trebuie luminat cuvânt a da, pe care pot cei ce îl citesc să-l înțeleagă, după cum zice și fericitul Apostol: ... dacă nu voi ști înțelesul cuvintelor, voi fi barbar pentru cel care vorbește, și cel care vorbește barbar pentru mine (I Corinteni 14, 11). Însă cuvântul cel duhovnicesc poate să încredințeze pe ai noștri, cei de o credință, și fără de gramatică și de ritorică (Gala-teni 6, 10). Și bine este cuvântat Dumnezeu, Cel ce dă tuturor toate și luminează pe fiecare către cele de folos. Iar cum că mai presus de măsurile mele este aceasta știu prea bine; că scris este: Vreme este să tăci și vreme să grăiești (Eclesiastul 3, 7).

Deci, ce fel de răspuns vom da în ziua Judecării, dacă nu vom ajuta după putere pe cei ce bolesc de neiscușință și, mai ales, în vremea aceasta, când ei se viscolesc de învățătura cea rea și de ne-legiuita sfătuire? Că leul, cel de sânge mîncător și vrăjmaș al ade-vărului, nu încetează amăgind pe cei ce nu prea iau aminte, nevrând a mânca trupuri de oameni, ci se sârguiesc să tragă împreună cu sine pe suflet în gheenă (I Petru 5, 8). Pe câți socotiți că după depărta-rea de lume, iarăși patimilor celor de necinste i-au supus? Pe câți, după ce s-au însoțit cu frățimea, răzvrătiți i-au lucrat și de însăși chipul monahicesc străini i-au făcut? Pentru aceasta se cuvine a nu ne da în lături, ci, frate de frate ajutorându-se, neprinși să fim de cursele diavolului. Să zicem și noi ca Apostolul: Nu că de la noi înșine suntem destoinici să cugetăm ceva ca de la noi înșine, ci destoinicia noastră este de la Dumnezeu, Care ne-a împuternicit pe noi a-I sluji Lui, nevrednici fiind (II Corinteni 3, 5). Iar vouă să vă dea Domnul, primind cuvântul, să dați rod desăvârșit și prea înmulțit, ca un pământ bun, întru dreptate, lui Hristos, Mântuitorului nostru, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

ȚCEN = Îndemnare către buna credință

ȚCEN = Sfătuirea a 2-a

Iubite, ești creștin cu darul lui Dumnezeu, deci păzește poruncile Domnului nostru Iisus Hristos și te vei mântui. Că scris este: <MIȘ-2>Că întru adevăr grăiesc, că nu este fățarnic Dumnezeu, ci întru tot neamul cel ce se teme de El și lucrează dreptatea, este primit de Dânsul (Fapte 10, 34). Iar dacă voiești să vii către viața cea mai cu dinadinsul a monahilor, ca și pe cele mai bune să le dobândești, de nu vei pune în gândul tău că acum te-ai mutat din viața aceasta și de nu vei socoti lumea aceasta și slava ei ca o colibă pârliță, nu poți a birui patimile cele pământești și poftele cele lumești, care cufundă pe oameni în pieirea trupului și pierzare. Că nemincinos este Cel ce a zis: Voiește cineva după Mine a veni? Să se

lepede de sine, și, ridicându-și crucea sa să-Mi urmeze Mie. Că cel ce voiește a-și afla sufletul său, îl va pierde pe el, iar cel ce îl va pierde pe el pentru Mine, îl va afla pe el. Că ce-i va folosi omului de va dobândi toată lumea și de sufletul său se va păgubi? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său? (Luca 9, 23-25). Că nu este osteneală a pune temelie, ci a termina zidirea. Că pe cât se înalță zidirea, pe atât mai multă osteneală dă celui ce zidește, până la terminarea lucrului. Să auzim glasul cel mântuitor ce zice: Că cine din voi vrând să zidească un turn, nu stă mai întâi și-și face socoteală cheltuielii dacă are cu ce să-l isprăvească? Ca nu cumva, punându-i temelia și neputând să-l termine, toți cei ce vor vedea să înceapă a-l lua pe el în râs, zicând: Omul acesta a început a zidi și nu a putut a isprăvi (Luca 14, 28-30).

Războiul ostașilor este scurt, iar al monahului până la plecarea lui către Domnul. Pentru aceasta se cuvine a începe lucrarea cu toată sârguința, trezvia și răbdarea. Deci, iubite, dacă te apuci să junghii leul, apucă-l cu tărie, ca nu cumva să sfârâme oasele tale ca pe un vas de lut. Și dacă te vei arunca pe tine în mare, să nu te îm-putinezi la suflet până când vei ieși la uscat, ca să nu te pogori în adânc ca o piatră. Frate, dacă ai venit să te nevoiești, fă-te treaz față de potrivnic, ca nu cumva biruindu-te, să se bucure de tine și în loc de cunună să iei cele împotriva.

Deci, tot cel ce voiește să se facă monah, să fie gata, ca să rab-de vitejește, ca nu cumva, după ce a intrat el în monahism să zică: <192>Că nu am știut că aceasta mi se va întâmpla mie. Iată, mai înainte ți s-au făcut cunoscute ție acestea, ca și tu să îți gătești gândul tău, știind că întru aceasta se va arăta cercarea ta. Pricepe ceea ce se zice, iubite, ca nu astăzi, înaintea ușilor întrebând fiind, să zici: <192>Toa-te le voi răbda, iar mâine cu cuvintele și cu lucrurile să te lepezi. Că îngerii lui Dumnezeu stau de față și aud toate cele ce ies de pe buzele tale. Vezi, iubite, nimeni nu te silește pe tine și dacă, cu ade-vărat, te fâgăduiești, vezi să nu minți, că Domnul va pierde pe toți cei ce grăiesc minciună.

Deci, acestea se întâmplă celui ce se apropie de Dumnezeu. Mai întâi, adică, ispită, apoi necaz, apoi osteneală, trândăvie, goli-ciune, patimi, strâmtoare, defăimare, că întru acestea se arată răb-darea și cercarea celor credincioși. Și întru acestea toate biruiește cel ce s-a dat pe sine, cu toată inima, purtării de grijă a lui Dumnezeu și rabdă voia Lui. Că numai punerea înainte cea desăvârșită o cere de la noi Dumnezeu și El ne va da nouă putere și biruință după cum este scris: Scut este tuturor celor ce nădăjduiesc spre Dâ-n-sul. Și iarăși zice: Aproape este Domnul de toți cei ce-L cheamă pe El întru adevăr. Voia celor ce se tem de El o va face și rugăciunea lor o va auzi și-i va mântui pe dânșii (Psalmul 144, 18-19).

Mă rog, vă rugați și pentru noi, ca cele ce voim a le zice să ne dea nouă Dumnezeu a le face fără prihană. Că nu ca cei ce am ajuns întru aceste măsuri sfātuim, ci pe Domnul Iisus Hristos, Dătătorul și Dăruitorul cuvintelor Îl vom chema, începând a grăi cuvântul, ca împreună să ne folosim și să folosim. Că dacă cei ce se zic pimentarii, adică doctori, cu dinadinsul au cercat rădăcinile și felurile ierbilor și în scris le-au dat, și aceasta arată iconomia lui Dumnezeu cea preamare, spre mângâierea celor ce bolesc cu trupul, au nu cu mult mai vârtos noi suntem datori a descoperi comoara darului după dăruirea Lui? Fiindcă nu a scăpat de munci robul cel rău, care pentru lenevire a ascuns talantul Domnului său. Dar cine nu va sus-pina pentru mine, care cu minciună am nume de monah? Și cine nu va plânge pentru mine, cel ce am pierdut evlavia și răbdarea? Și ce voi face când mă va certa pe mine

Stăpânul meu Hristos? Pentru aceea mă rog, iubiților, rugați-vă pentru mine, neputinciosul rob, ca să mă izbăvesc de veacul acesta viclean de acum și Darul Lui să-mi deschidă buzele mele spre slavoslovia Sfintei și celei de o ființă Treimi, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, că în mâna Lui suntem și noi și cuvintele noastre. Că El este Cel ce învață pe om cunoștința și Lui I se cuvine slava în veci. Amin.

ȚCEN = Către pustnicii cei noi începători

ȚCEN = Sfățuirea a 3-a

Iubite, după ce te-ai lepădat de lume, de vei intra între frați, și te vei așeza în chinovie de frați și voiești să viețuiești împreună cu dâșii, și Domnului nostru Iisus Hristos să-I slujești și vei vedea pe oarecare dintre frați umblând fără de rânduială sau grăind cele ce nu plac lui Dumnezeu, tu să nu iei aminte la dâșii, nici la cuvintele lor, ci lasă-i pe dâșii să grăiască întru ei. Că cei ce grăiesc cele ce nu plac lui Dumnezeu, nu se tem de Domnul, ci aceștia întru lene-vire petrecând, gura lor de-a pururea grăiesc cele de mândrie în toată vremea. Iar tu, să ai pe Domnul înaintea ochilor tăi, că scris este în psalm: Văzut-am pe Domnul înaintea mea pururea, că de-a dreapta mea este ca să nu mă clatin (Psalmul 15, 8). Și să nu te în-vețe pe tine cumplitul șarpe a zice: <192>Că dacă aceștia sunt bătrâni și petrec rău, ce voi face eu, fiind mai tânăr?. Ci ascultă pe Domnul Care zice: Mulți sunt chemați, dar puțini aleși (Matei 20, 16).

Deci, iubește a te mântui, ca să fii unul din cei aleși. Că cei ce fac răul, ori în chinovie, ori în orice fel de loc, aceștea sunt fiii vi-cleanului, care sunt asemenea neghinelor prin mijlocul grâului (Matei 13, 25). Deci, fă-te grâu ca să te aduni în jitnițele Domnului, iară nu neghină ca să te arzi în focul cel nestins. Nici să judecăm pe cineva, că nu știm cum se află el în chilia lui sau ce fel de osteneală are către Dumnezeu; nici de vom vedea pe cineva răsând sau gră-ind, că nu știm cum petrece în chilia lui sau ce fel de osteneală are către Dumnezeu. Pentru aceea se cuvine fiecăruia din noi a lua aminte la sine, că fiecare din noi pentru sine are să dea seamă lui Dumnezeu.

Ia aminte cu toată inima la cântarea de Psalmi și la citirea Dum-nezeieștilor Scripturi și soarbe grăsimia ceea ce se face dintr-însele în sufletul tău, ca un prunc ce sughe țâța, că dintr-însele te vei învăța plățile faptelor bune și va fi bucurie și veselie inimii tale. Fă-te blând, ascultător și înțelept. Bland, ca un copil, care de te va sili pe tine, să îi urmezi lui și să-i săvârșești lucrul. Și, tăcând, întoarce-te în chilia ta; tăcând, adică, cu buzele, iar cu inima rugându-te. Să fii ascultător, iar curățeni trupului tău să o păzești întru Domnul ca pe un mărgăritar cinstit.

Cu haine să nu te împodobești pe tine și pentru părinți bogați nu te înălța. Că cel ce se laudă, întru Domnul să se laude (I Corinteni 1, 31). Că tot trupul este ca iarba și toată slava lui ca floarea ierbii. Uscatu-s-a iarba și floarea a căzut, iar cuvântul Domnului rămâ- ne în veac (I Petru 1, 24; Iacov 1, 10). În jos să ai ochii, iar sufletul în sus. Cu tânăr să nu-ți câștigi îndrăzneală, iar cu femeie este de prisos a grăi. Cu copil nu înmulți cuvinte, iar cu cei ce se îmbată, sau cu cei nesupuși, sau cu batjocoritorii să nu te amesteci, ci fii întru frica lui Dumnezeu toată ziua, precum zice în Apostol: Întru înțelepciune umblați, răscumpărând vremea, că zilele rele sunt. Pentru aceasta nu fiți fără de minte, ci pricepând care este voia lui Dumnezeu. Și nu vă îmbătați de vin, întru care este pierzare, ci vă umpleți de Duhul (Efeseni 5, 15-18). Și iarăși: Ca să se rușineze potrivitul, neavând nici

un lucru rău a zice pentru voi.

ȚCEN = Sfătuirea a 4-a

Iubite, iată îți pun înaintea alt așezământ întru Domnul. Și dacă îl vei păzi pe dânsul, mai pe urmă îți va da veselie. Dacă, după ce te-ai lepădat de viața aceasta deșartă, vei intra în chinovie de mai mulți frați, vrând ca să te faci monah, să nu te amăgească pe tine vrăjmașul ca să ieși din chinovie mai înainte de a lua sfânta îm-brăcăminte cea monahicească. Dar nici mai pe urmă, că te vei căi mult, ci pune începuturi bune cu toată smerita cugetare. De ispitele ce vin asupra ta de la vrăjmașul să nu te temi, ci rabdă ca să do-bândești fericirea. Că scris este: Fericit bărbatul care rabdă ispită, căci, lămurit făcându-se, va lua cununa vieții, pe care a fâgăduit-o Domnul celor ce Îl iubesc pe Dânsul (Iacov 1, 12).

Voiești să nu fii stăpânit de ispite? Taie-ți toată voia ta. Și deși ți se pare că un lucru este bun, iar de înaintestătătorul tău întru Domnul se judecă că nu este bun, pleacă-te lui întru Domnul. Că a te certa și a urma socotelii tale, semn este de cădere. Că dacă este cineva nou începător și nu se supune, nume prea de ocară își câș-tigă lui. Că zice în Psalm: Slujiți Domnului cu frică și vă bucurați de El cu cutremur. Luați învățătură, ca nu cumva să se mânie Domnul și să pieriți din calea cea dreaptă (Psalmul 2, 11-12).

Deci, cel ce iubește dreptatea nu va pieri, iar cel ce urăște certarea pe sine se păgubește. Că, precum într-un vas de lut nu este cu puțință a băga vin și oțet, tot așa nici fapta bună a vieții monahicești nu poate locui împreună cu nepedepsirea. Să te plece pe tine Apostolul ce zice: Că ce învoire este între Hristos și Veliar? Sau care împărțășire are lumina cu întunericul? (II Corinteni 6, 14-15). Iubește desăvârșit întreaga înțelepciune, ca să se sălășluiască întru tine Duhul lui Dumnezeu. Și încă, după ce te vei învrednici de îm-brăcăminte viații monahicești, nici așa nu te învoi cu gândurile, dacă voiesc să te despartă pe tine de frățime, ca nu cumva, din ti-nerețile tale, să te înveți rătăcit și nestatornic. Vezi să nu îți pierzi evlavia care o aveai când ai intrat, ci ține-o pe dânsa până la sfârșit. Iar hula și jurământul nici să se numească întru buzele tale, precum se cuvine sfinților (Efeseni 5, 3-4), ci să ai smerenie. Întru tot răs-punsul tău să ai pe <192>Iartă-mă, ca să strici de la tine obiceiurile cele netrebnice ale lumii și, petrecând cu bună plăcere Domnului, să ai laudă de la Dânsul. Și, după ce vei veni tu în chipul monahicesc, nu ai trebuință de aur, nici de argint, nici de podoabe, ci pe toate, tri-mițându-le înainte la cer, după porunca Mântuitorului nostru Iisus Hristos, acestea câștigă-ți ție: credință, înfrânare, răbdare, smerită cugetare și pe celelalte, pe care Dumnezeu, din bunătatea Sa ți le va da ție.

ȚCEN = Către pustnicii cei noi începători

ȚCEN = Sfătuirea a 5-a

Dacă cineva, din mare slavă a vieții, a venit la viața monahicească, păzească-se pe sine de dracul înaltei cugetări, ca să nu cadă în duhul mândriei și al nesupunerii și să se păgubească pe sine. Iubite, nu îți este ție aceasta rușine, dacă ești întru supunere pentru Domnul, nici dacă lucrezi cu mâinile tale lucrul cel bun. Că această mică strâmtorare și necaz ce rabzi întru Domnul, ți se face pricinuitoare de viața cea veșnică. Și ce mai zic? Că precum cel ce schimbă o costandă pe milioane de talanți de aur, așa este toată strâmtorarea vieții celei monahicești pe lângă necazul cel ce va să fie, care va întâmpina pe cei ce lucrează cele rele.

Deci, dai mici lucruri și ți se dau mari. Trezvește-te dar, iubite, ca un bun

ostaș. Nu te lenevi de darul cel dintru tine, ca nu cumva amândouă să vină peste tine, adică și pe oameni să-i mâh-nești, care sunt părinții cei după trup, și lui Dumnezeu să nu-i plăci. Ci nevoiește-te, ca și cei ce te vor vedea pe tine să slăvească pe Dumnezeu pentru petrecerea ta cea bună (Matei 5, 16). Că scris este: Cei ce se tem de Domnul, Mă vor vedea și se vor veseli. Și ia-răși: Pace multă este celor ce iubesc legea Ta și nu este lor sminteală. Pentru aceasta, păzește-te de înalta cugetare și Domnul va fi partea ta. Lui I se cuvine slava în veci. Amin.

ȚCEN = Sfătuirea a 6-a

Iubite, dacă pui începuturi bune, așa să îți săvârșești, cu bună plăcere, bătrânețile tale și vei fi ca un luminător, ce luminează pe mulți în calea Domnului. Iar, dacă din pânțete rău vei ieși, îți vei petrece rău viața ta. Pune dar temelie tare, ca să se scrie la înălțime lucrul tău.

Frate, mai înainte de toate, de Dumnezeu teme-te și pe Dân-sul slăvește-L cu toată inima ta, ca și El să te slăvească pe tine îm-preună cu sfinții Lui. Din tinerețile tale apucă-te de înțelepciunea cea prea blândă, și să nu o lași pe dânsa până la răsufierea cea mai de pe urmă. Aceasta te va trage pe tine spre cărările dreptății, și vei fi vas de alegere din tinerețile tale, și vei face cinstite bătrâne-țile tale și vei avea laude de la Dumnezeu și oamenii vor mări pe Domnul pentru tine (Fapte 9, 15).

Deci, dacă vei fi dat la ascultare de înaintestătătorul vreunui frate, să nu ți se pară ție a zice în minte că <192>eu, sunt fecior de mari și străluciți părinți, iar acesta este fecior de neslăviți și cerșetori sau de multe ori și din neam de rob se trage și cum pot eu să mă supun acestuia? Că ocară îmi este mie de voi face aceasta. Că cel ce gân-dește unele ca acestea încă nu s-a dezbrăcat de omul cel vechi, care se strică întru poftete înșelăciunii (Efeseni 4, 22). Iar, noi, iubite, ca cei ce de Dumnezeu suntem dați fraților celor de un suflet spre sluj-bă, să răbdăm, ca să ne învrednicim slobozeniei dreptilor, aducân-du-ne aminte de Stăpânul tuturor, Care a sărăcit pentru noi, fiind legat ca noi cu sărăcia, Aceluia să ne îmbogățim (II Corinteni 8, 9).

Iubite, supune-ți grumazul sub jugul Lui, ca să afli odihnă su-fletului tău, că scris este: Necurat este înaintea Domnului tot cel înalt cu inima. Că Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = Către noii începători

ȚCEN = Sfătuirea a 7-a

Și pentru lucrul mâinilor nu te îpușina. Că de multe ori te sfătuiește pe tine gândul zicând că niciodată nu vei putea învăța rucodelia aceasta. Că ești neputincios și slab și osteneala lucrului acestuia nu o vei putea purta desăvârșit. Că, iată, mădularele tale au început a pătîmi de osteneală, că nu ai obișnuit a te osteni. Ci, întorcându-te du-te de unde ai venit. Că și acolo, zice, dacă vei voi să te temi de Dumnezeu, te vei mântui. Iar tu, ca un credincios, nu te slăbănogi de niște gânduri ca acestea, ci așteaptă pe Domnul, Cel ce te-a chemat pe tine la împărăția și bucuria Lui. Că El a zis: Amin, amin zic vouă. Dacă veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta, și nimic nu va fi vouă cu neputință (Matei 17, 20).

Deci și noi, iubitorilor, să răbdăm că nu spre om am nădăjduit, care nu poate a mântui, ci spre Dumnezeu, Cel ce mântuiește pe cei ce nădăjduiesc spre Dânsul, precum este scris: Cei ce nădăjduiesc spre Domnul sunt ca muntele Sionului (Psalmul 124, 1). Și fericeste Sfântul Duh pe cei ce nădăjduiesc spre Domnul, zicând: Doamne,

Dumnezeul puterilor, fericit este omul care nădăjduiește spre Tine.

Mai întâi, răbdă, iubite, pentru Domnul. Oare, carte de ai fi învățat nu ai fi răbdat supărare? Iar, dacă și vreun meșteșug al lu-mii, nu ai fi răbdat osteneala? Au nu cu mult mai vărtos datori suntem a răbda toate pentru Domnul? Că este scris: Rodul muncii mâi- nilor tale vei mânca. Fericit ești; bine-ți va fi ție (Psalmul 127, 3). Și Apostolul poruncește, zicând: Cu mâinile voastre lucrați lucrul cel bun, ca să aveți ce da, din ostenelele voastre, și celui ce are trebuință (Efeseni 4, 28).

Deci, să ne sârguim cu toții ca să ne izbăvim de păcatele noas-tre. Că de vom vrea, ne vom izbăvi. Că El a zis: Cereți și se va da vouă. Că tot cel ce cere ia și cel ce caută află și celui ce bate i se va deschide (Matei 7, 7-8; Luca 11, 9). Că El este Cel ce a dăruit lumii comoara cea neîmpuținată a pocăinței. Lui I se cuvine slava în veci. Amin.

ȚCEN = Sfătuirea a 8-a

Iar pentru smintelile ce se întâmplă știm pe Cel ce a zis: Nu judecați, ca să nu fiți judecați. Căci, cu judecata cu care judecați, veți fi judecați, și cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura (Matei 7, 1-2; Luca 6, 27), și celelalte. Dar, ca să ai ajutoare în gând, adu-ți aminte că dreptul Lot locuia în Sodoma, dar nu s-a dat după mân-dria acelora și înverșunarea lor (Facere 19, 7). Pentru aceea s-a și mântuit, precum este scris. Căci, cu vederea și cu auzirea locuind dreptul între dâșii, din zi în zi sufletul lui cel drept cu nelegiuitele lucruri îl muncea. Și mai adaug, zicând: Știe Domnul, pe cei credincioși, din ispite a-i izbăvi. Iar pe cei nedrepti în ziua Judecării a-i păzi ca să se muncească, și celelalte.

Deci, să nu avem astăzi înfrânare și blândețe, iar mâine neîn-frânare și mândrie; nu astăzi liniște, priveghere și smerenie, iar mâine griji, somn fără de sațiu, nesupunere și cele asemenea acestora; nu astăzi lepădare de lume, lepădare de lucrurile cele pămân-tești, lepădare de patrie, de prieteni și de părinții cei după trup, pentru nădejdea cea spre Domnul, iar mâine țară, patrie și moștenire să căutăm, ca pe noi înșine într-o multe rele să ne cufundăm. Că feme-ia lui Lot, întorcându-se înapoi, stâlp de sare s-a făcut (Facere 19, 26). Pentru aceasta și Domnul ne învață zicând: Nimenea, punân-du-și mâna pe plug și întorcându-se înapoi, va fi îndreptat într-o împă-răția cerurilor (Luca 9, 62).

Deci, să ai de-a pururea în minte ziua aceea într-o care, dez-brăcându-te de toate, ai ieșit din lume pentru Domnul. Și când erai înfocat cu frica lui Dumnezeu, și fierbeai cu Duhul către Domnul, iar scopul ține-l până în sfârșit: Că cel ce va răbda până la sfârșit, acela se va mântui (Marcu 13, 13), ca să iei plata lucrării împreună cu viața veșnică. Că la Dumnezeu Cel adevărat te-ai apropiat și pe toate le-ai defăimat, ca pe Hristos să-L dobândești. Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

ȚCEN = Pentru ascultare

ȚCEN = Sfătuirea a 9-a

Pentru vreme nu te împuțina. Că unora le bagă în minte vrăj-mașul pofta spre chipul monahicesc afară de vreme, ca, nesuferind fratele înmulțirea poftii, să fugă de locul cel de nevoie. Iar tu, iubite, ca cel ce lui Dumnezeu a-I plăcea te sârguiești, îngăduiește îndelung. Fiindcă zice Apostolul: Deși poți slobod să te faci, mai bine supune-te. Și caută la neamurile cele de demult și vezi că sfinții toți prin îndelungă-îngăduință și răbdare au dobândit făgăduințele. Să ne îndemnăm și noi înșine în fiecare zi, ca împreună moștenitori cu dâșii să ne aflăm într-o

împărăția cerurilor.

Întâi, adică, Patriarhul Iacov, au nu paisprezece ani a slujit pentru Rahila lui Lavan Sirul în Mesopotamia, întru arșița zilei și întru înghețarea nopții? (Facere 29, 17). Asemenea și Iosif cel iu-bit, au nu destui ani a fost rob în pământ străin? Că scris este: Iosif, fiind de șaptesprezece ani, păștea oile tatălui său împreună cu frații săi (Facere 37, 2). Și iarăși zice: Și era Iosif de treizeci de ani când a stat înaintea lui Faraon. Asemenea însă și Moise, sluga Domnului, patruzeci de ani a nemernicit în pământul lui Madiam; și fiii lui Israel după patruzeci de ani au intrat în pământul făgăduinței. Încă și Daniil, bărbatul cel îmbunătățit, împreună cu cei trei tineri, care, prin credință, cuptorul în rouă l-au prefăcut, au răbdat robie și ne-cazuri și defăimări în pământ străin, pentru aceea s-au și mântuit. Iar noi, nici o mică pătimire rea nu răbdăm. Pentru că noi nu credem, răbdarea pleacă de la noi. Că la atâta mâhnire pe tine te-ai dat, ca și cum ai fi pierdut un amanet străin, ca și cum în robie te-ai fi dus. Dă-ți ție osârdie întru Domnul și îmbărbătează-te ca un cre-dincios, ca nu cumva, din multa mâhnire să îți pierzi puterile su-fletului tău și la urmă să te căiești. Socotește, iubite, pe cei ce în izgoniri, și în legături de fier, și întru amară robie sunt certați și supune-te înaintestătătorului tău întru Domnul. Dacă omenește mai vârtos socotești robia, care o rabzi pentru Domnul, apoi cine, fiind necinstit vreodată pentru împăratul, nu va socoti mai vârtos laudă ocara aceea? Dar de multe ori, vrei să zici că lucrul acesta are osteneală. Vai mie, păcătosului și netrebnicului rob! Dacă ostenea-lă nu voim a răbda pentru Domnul, pentru ce am mai ieșit din lume?

Iubite, cine este vrednic și fericit a pătimi pentru Cel ce a pătimit pentru dânsul? Nici lucruri nu dai, iubite, și mari plăți iei. Însă de răbdare avem trebuință, ca, făcând voia lui Dumnezeu, să dobândim făgăduința Lui. Că cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui (Matei 10, 22).

ȚCEN = Sfătuirea a 10-a

Iubite, nu te slăbănogi de gândurile cele ce îți vin asupra, că este început al nevoinței. Învață-te de la groapa cea de ploaie, căci când va ploua și se va aduna binecuvântarea apei în groapă, întru început, tulburată este apa. Iar cu cât zăbovește, mai curată se face. Deci, iubite, nu te slăbănogi, că scris este: Pâraiele fărădelegii m-au tulburat pe mine. Și întru alt Psalm zice: Că s-a umplut de rele su-fletul meu și viața mea de iad s-a apropiat (Psalmul 87, 3). Pentru aceea zice: Domnul este mie ajutor și nu mă voi teme ce-mi va face mie omul (Psalmul 117, 6).

Deci, când va veni în mintea ta gând rău, strigă către Domnul cu lacrimi, zicând: <192>Doamne, curățește-mă pe mine, păcătosul, și mă iartă, Iubitorule de oameni, Doamne, și surpă pe vicleanul de la noi!. Căci cunoscător de inimi este Dumnezeu și știe gândurile cele ce se fac din socoteala cea cu rău nărav, și pe cele ce ni se aduc nouă din amăgirea dracilor. Și aceasta cunoaște-o, că pe cât te ne-voiești și rabzi, slujind Domnului, pe atât se curăță mintea ta și gândurile. Că a zis Domnul nostru Iisus Hristos: Orice mlădiță care aduce roadă, El o curățește, ca mai multă roadă să aducă (Ioan 15, 2). Numai de voiești să te mântuiești. Că iubește Domnul și ajută celor ce se silesc a dobândi mântuirea.

Auzi încă pildă asupra gândurilor celor urâte. Strugurii, când se culeg din vie, și se bagă în jgheab, și se zdrobesc, și dau vinul lor, și se pune în vase, la început atât se umflă vinul, ca de o văpaie prea mare și prea iute înfierbântându-se, încât

vasele plesnesc, nesufe-rind văpaia din umflătură, tot așa și gândurile oamenilor, când se vor muta din veacul acesta deșert și din grija lui către cele cerești. Că dracii, nesuferind râvna, în multe feluri tulbură mintea omului, amestecare tulbure vrând a-i pregăti lui, ca să afle vas vinovat, să-l sfârâme pe el, adică pe sufletul necredincios și care se îndoiește. Că dracii se aseamănă lupilor celor răpitori care înconjură chiliile mo-nahilor, căutându-și lor ușă deschisă, ca sărind înlăuntru, să strice sufletul ce se pleacă lor. Iar dacă vor vedea ușa încuiată, despre fe-țele lor scârbindu-se, se duc; zic, adică, pentru sufletul cel întemeiat întru credință. Deci, nu te teme, nici nu te înfricoșa de viclenia lor, că a te vătâma nu pot, având ajutor pe Hristos. Că zice Apostolul: Că Dumnezeu nu ne-a dat duhul temerii, ci al puterii și al dragostei și al înțelepciunii (II Timotei 1, 7). Și iarăși, Însuși Domnul zice uceni-cilor: Am văzut pe Satana ca un înger căzând din cer. Iată, v-am dat putere să călcați peste șerpi și peste scorpii, și peste toată puterea vrăj-mașului, și nimic nu vă va vătâma (Luca 10, 18-19). Pentru aceea, iubite, îmbărbătează-te și îndrăznește întru Dumnezeul tău, că în veac este mila Lui. Iar dacă pomenire după părinții cei după trup ne-ar aduce nouă, să zicem către dânșii: Strânge comori și nu știe cui le adună pe ele (Psalmul 38, 10). Și iarăși: Împreună cu nebunul și cu cel fără de minte vor pieri și vor lăsa străinilor bogăția lor (Psalmul 48, 10). Ca la mine, adică, să rămână vinovățiile, iar la altul averile. Nu-mi este de folos aceasta, că este mare răutate. Pentru aceea, nici nu ne-am învățat a strânge comori pe pământ, unde molia și rugina le pierde și furii le sapă și le fură (Matei 6, 19). Ci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta (Matei 6, 29). Însă bine este cu-vântat Dumnezeu, Care ne-a dat nouă tărie împotriva nevăzuților vrăjmași. Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = Sfătuirea a 11-a

Frate, nevoiește-te ca un bun ostaș al lui Hristos, până încă mai ai vreme, știind aceasta, că nu pentru cunună stricăcioasă îți stă ție înainte nevoința, ci pentru curățirea păcatelor și pentru viața veșnică. Deci, câștigă-ți ție smerită cugetare întru toate lucrurile tale, care este maica ascultării. Leapădă de la tine îndoirea sufletu-lui și îmbracă-te cu credință întru toate, ca, văzând Domnul osârdia sufletului tău, să te întărească pe tine în lucru. Urăște foarte lene-virea și cearta împreună cu toată socoteala cea cu rău nărav și cu zavistia, ca cel ce ai părăsit pentru Domnul pe părinții cei după trup, pe prieteni și averile. Că dacă dintru început te vei îndesi cu gândurile, osteneală vei avea și pagubă. Deci, dacă ni se va întâmpla nouă cândva și puțin a ne osteni pentru Domnul sau și mai presus de putere, să nu cârtim, că cel ce cârtește, arătat pe sine se face că nu dintru a sa bună voință lucrea-ză. Dar tu, ca un înțelept, nu te certa cu frații cei mai leneși, nici nu râvni pe cei ce nu petrec întru frica lui Dumnezeu, știind aceasta cu dinadinsul că cel ce cade pe sine se zdrobește și cel ce biruiește se încununează. Însă nici nu te certa cu fratele tău, că nu știi, dacă nu cumva vreo patimă îl supără pe el, pe care tu n-o cunoști și pentru aceasta nu poate suferi. Ci, cu acesta mai vârtos se cuvine a pătimi și a-l mângâia și a nu-l necăji ca un nemilostiv. Tu nevoiește-te, ști-ind bine către cine ai ieșit. Că, iată, acum îndemănatecă vreme îți stă ție înainte de a aduna bogăție nelipsită prin slujba și aducerea de roadă cea către frați.

Pentru aceea, iubite, dacă măhuri curtea din mijloc de gunoa-ie, mătură-ți și poftele cele lumești dinlăuntru tău. Iar dacă curăți cenușa bucătăriei, că multă smerită cugetare săvârșește-ți lucrul, aducându-ți aminte de Proorocul ce zice: Că

cenușă am mâncat în loc de pâine și băutura mea cu plângere am amestecat-o (Psalmul 101, 9). Și ia aminte, iubite, deodată, la locul acesta stricăcios și apoi ia aminte la văpaia cea veșnică, care va să mănânce de tot pe păcătoși. Lăcrimează pentru cele ce ai păcătuit, încă și pentru mine, păcătosul, ca lăsare de păcate să ne dăruiască nouă Domnul. Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

†CEN = Pentru neîngâmfare

†CEN = Sfătuirea a 12-a

Frate, dacă, lepădându-te de viața aceasta deșartă, vei intra în chinovie de mai mulți frați și te va da egumenul altui monah ca să te învețe pe tine nevoițele faptelor bune, să nu ți se pară ție a răs-punde sau a face cele împotriva celui mai mare al tău, și să gândești ceva din cele ce nu se cuvin și să zici: <192>Eu, am lăsat bogăție, case, frați, slugi și slujnice, și toate le-am socotit gunoaie ca pe Hristos să-L dobândesc. Iară acesta nefiind domn al nimănui, de nevoie a venit la aceasta și acestuia să mă smeresc, și către o prostime ca a-ceasta să fiu eu trimis? Au doară leșinat de foame am venit aici?. Deci, să nu gândești acestea, iubite, că sunt pline de mândrie cuvintele acestea. Ci pune în minte că Hristos, Stăpânul nostru al tutu-ror, pentru noi, pe Sine S-a smerit ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte de cruce (Filipeni 2, 8). Înțelege cele ce-ți zic, căci Domnul îți va da pricepere în toate (II Timotei 2, 7).

Doi luptători au venit să se lupte împreună și unul s-a îmbrăcat cu haină strălucită iar celălalt cu haină sărăcăcioasă. Au doară haina cea strălucită o aduce luptătorul în vremea luptei? Au nu mai vârtos bărbăția și meșteșugul, împreună cu virtutea le aduce împotriva luptătorul spre ajutor asupra potrivnicului? Sau cum vom îndrăzni să cerem lăsare păcatelor de la Dumnezeu, pentru greșeli-le noastre cele mai dinainte, când noi nu uităm petrecerea cea mai dintâi? Sau cum ne vom îmbrăca în omul cel nou, cel zidit după Dumnezeu, nedezbrăcându-ne de cel vechi, care se strică întru poftele amăgirii? (Efeseni 4, 22). Că nu este cu puțință pe cel vechi a-l împreuna cu cel nou, fiindcă a zis Mântuitorul: Nimeni nu pune un petic de postav nou la o haină veche, căci peticul acesta, ca umplutu-ră, trage din haină și se face o ruptură și mai rea (Matei 9, 16; Marcu 2, 2; Luca 5, 36). Și iarăși: Nici nu pun oamenii vin nou în burdufuri vechi, ci pun vin nou în burdufuri noi și amândouă se păstrează împreună (Luca 5, 37-38). Nici să te faci înțelept după omul cel vechi, că scris este: Cel ce voiește între voi a fi înțelept în veacul acesta, facă-se nebun, ca să se facă înțelept. Că înțelepciunea lumii acesteia este nebunie înaintea lui Dumnezeu (I Corinteni 3, 18-19).

Deci, apucă-te de smerita cugetare, că scris este: Cele înalte la oameni, urâciune sunt la Dumnezeu (Luca 16, 15). Ca bine și cu iscusință toate împlinindu-le, să ai laudă înaintea lui Dumnezeu și să moștenești cununa vieții, care a făgăduit-o celor ce-L iubesc pe El. Că Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

†CEN = Pentru smerita cugetare

†CEN = Sfătuirea a 13-a

Se cuvine ca și cei ce din viață săracă și țărănească ce vin la viață monahicească să nu cugete înalt, nici să se înalțe, ci să arate toată blândețea și smerita cugetare, aducându-și aminte și gândind la facerile de bine ale Domnului, din ce fel de strâmtorare a vea-cului acesta i-a smuls pe dânșii. Ca nu cumva răspândindu-se cu min-tea, să audă, ca niște nemulțumitori, de la Făcătorul de bine, ceea ce este zis în Psalm: Omul în cinste fiind, n-a priceput; alăturatu-s-a dobitoacelor celor fără de minte și s-a asemănat lor (Psalmul 48, 21).

Deci, iubiților, să slujim Domnului întru multă smerită cuge-tare, în toate zilele noastre, Celui ce ridică de la pământ pe cel sărac și înalță din gunoi pe cel sărman (Psalmul 112, 7). Ca și la sfârșit să ne învrednicească pe noi slavei celor blânzi și smeriți. Că scris este: Domnul răsplătește cu prisosință celor ce se mândresc. Și iarăși: Domnul mândrilor le stă împotriva, iar smeriților le dă dar (I Petru 5, 5; Iacov 4, 6). Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

ȚCEN = Pentru egumeni

ȚCEN = Sfătuirea a 14-a

Frate, ți s-a încredințat suflet. Încinge ca un bărbat mijlocul tău, că nu mică nevoie a venit; lucru al sufletelor celor desăvârșite ai primit asupra ta. Deci, trezește-te foarte, că de multă luare aminte are trebuință lucrul, și să nu-l defaimi. Ci întru toată sfințenie fie petrecerea voastră împreună unii cu alții. Ca nu cumva, prin neluare aminte, să semene pe ascuns ceva dintru ale sale vrăjmașul, prin ascultarea celui supus. Că cel ce trece peste hotarele curățe-niei și ale întregii înțelepciuni, și își cere ascultare după patima dul-ceții sale, nu va fi nemuncit. Căci via lui este din Sodoma și vița lui din Gomora. Că zice Apostolul: Cel ce disprețuiește (acestea), nu disprețuiește un om, ci pe Dumnezeu, Care va dat pe Duhul Său Cel Sfânt (I Tesaloniceni 4, 8). Și nici cel ce ascultă un lucru ca acesta are laudă de la Dumnezeu, că nu a urmat lui Iosif, nici a râvnit feri-citei Susana. Că Iosif, întru robie fiind vândut egiptencei, nu s-a supus momelilor ei, nici îngrozirile morții au înfricoșat pe iubitorul de Dumnezeu. Că uneori, momind pe tânăr, se fâgăduia să îi dea daruri multe. Iar el neplecându-se, de multe ori și cu moarte îl în-grozea și cu munci. Însă el nimic nu a cinstit mai mult decât întreaga înțelepciune și fiind supus întru toate, numai de aceasta s-a lepă-dat, punând semn al vieții noastre. Asemenea încă și fericita Susana a ales moartea, decât să greșească înaintea lui Dumnezeu. Deci, mare muncă își pregătește luiși cel ce clevește pe cel drept. Pen-tru aceasta și Apostolul zice: Cu frică și cu cutremur lucrați mântuirea voastră (Filipeni 2, 12). Că foarte se împotrivesc vrăjmașul celor ce împlinesc faptele bune, căci se calcă de cei credincioși.

Se cuvine celor mai mari, chipuri și pilde să fie celor mai mici, întru toată fapta bună, ca să nu dăm pricină celor ce voiesc pricină (II Corinteni 11, 12). Că dacă noi vom fi nesupuși și neînfrânați, cum vom învăța pe cei mai mici decât noi înfrânarea și ascultarea? De vom fi noi neluători aminte, sau mult grăitori sau neîntăriți, cum pe cei mai mici decât noi îi vom învăța curățenia și îngăduirea de vreme ce Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis: Cel ce va face și va învăța, acesta mare se va chema întru împărăția cerurilor? (Matei 5, 19). Și iarăși, prin Apostolul zice: Fă-te pildă credincioșilor (I Timotei 4, 12). Dar îmi vei zice mie: <192>Dacă nu fac eu, nici fratelui meu să nu îi spun ceea ce îi este de folos?. Eu îți zic: Și ce folos este, iubite, dacă noi, pe alții sfătuindu-i, cele împotriva le lu-crăm? Că Domnul zice prin Proorocul Iezechia: Vă voi judeca pe voi, pe fiecare, după căile sale, zice Domnul Adonai (Iezechiel 18, 30). Nu am făcut? Măcar de acum să nu ne mai lenevim de a face. Ne-am biruit? De acum să nu ne mai biruim. Să ne întoarcem de acum înainte către Domnul. Iar pentru a învăța unul pe altul și a sfătui, poruncă avem de la Sfântul Duh: Cel ce a întors păcătos de la rătăcirea lui, își va mântui sufletul din moarte și va acoperi mulțime de păcate (Iacov 5, 20).

Pentru aceea dar, iubiților, nici noi nu se cuvine a judeca pe cei mai mari decât noi, că scris este: Nu judecați, ca să nu fiți jude-cați (Matei 7, 1). Aveți și

pildă de smerită cugetare, fraților, pe Pro-orocul Samuil, că nu s-a înălțat cu inima asupra lui Eli Preotul, măcar că a auzit de la Dumnezeu pentru el (I Regi 3, 12). Porun-cește și Apostolul Petru, zicând: Nu numai celor blânzi și buni supu-neți-vă, ci și celor îndărătnici și cu rău nărav. Că aceasta este plăcută înaintea lui Dumnezeu, dacă cineva pentru știința lui Dumnezeu su-feră scârbe, pătimind cu nedreptate. Căci care laudă este dacă păcă-tuind și pălmuindu-vă, răbdați? Ci dacă făcând bine și pătimind, răb- dați, aceasta este plăcut înaintea lui Dumnezeu. Că la aceasta v-ați chemat, că și Hristos a murit pentru noi, nouă pildă lăsându-ne ca să pășim pe urmele Lui, Care păcat n-a făcut, nici s-a aflat vicleșug în gura Lui, și Care ocărându-Se, împotriva nu ocăra; pătimind, nu în-grozea, ci lăsa în voia Celui ce judecă cu dreptate (I Petru 2, 18-23). Deci, să ne îngrijim de mântuirea noastră, iubiților, gata fiind spre împlinirea a tot cuvântul care îl vom auzi, mai ales de la îna-into stătătorul întru Domnul. Că precum apa stinge focul, așa pocă-ința curată stinge mânia, și iuțimea o întoarce. Și să te plece pe tine sutașul cel din vremea lui Ilie, care prin smerita cugetare, îmbân-zind pe Proorocul, s-a mântuit de urgie (IV Regi, 1, 13).

Să ai ascultare, iubite, la toate întru Domnul, ca văzând Domnul nemândria și smerenia inimii tale, să te înalțe pe tine. Și păzeș-te cuvintele Lui, și va fi cu noi Cel cea zis: Unde sunt doi sau trei, adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor (Matei 18, 20). Lui I se cuvine slava în veci. Amin.

†CEN = Sfătuirea a 15-a

Câte puțin se zidește cetatea și cu ocărnuire se face războiul. Nu poate cel neiscusit ca cel iscusit să țină arcul. Și nu poate copilul să alerge întocmai ca bărbatul. Dacă vei pune pe copil sarcină mai presus de puterea lui, îl vei vătăma pe el. Și dacă te vei lenevi a-l certa pe el, va ieși netrebnic. Așa se cuvine și noul începător cu so-coteală a se ocărnuși și nu cu slava deșartă a pune peste dânsul gre-utate, nici a nu băga seama de sufletul lui. Ci, ca un înțelept soco- tește tu, cum te-ai supus celui mai mare al tău și așa, câte puțin, dă-i lui nevoița. Dar nici pentru patima iubirii de argint să silești pe frate la lucru, că Dumnezeu este cunoscător de inimi. Ci ca cel ce de la Domnul nădăjduiește a lua răsplătiri, învață-l pe el nevo-ințelele faptelor bune și petrecerea vieții celei cinstite. Dacă după împlinirea privegherii și a pravilei celei obișnuite, vei voi a priveghea însuși deosebi, iar supusul tău va voi să doarmă puțin, dă-i lui odihnă. Că nu poate copilul să alerge, după cum mai sus s-a zis, deopotrivă cu cel desăvârșit. Și dacă va fi neputincios cu trupul, nu îl lepăda pe el, ci împreună cu el ostenește-te, îndelung răbdând pentru el, ca un înțelept lucrător de pământ ce își sădește sad bun în țarina sa. Și toată silința să îți fie ție ca să pui trupul lui jertfă vie, bineplăcută înaintea lui Dumnezeu, ca să nu ne osândim împreună cu aceia pe care îi învinuiește Apostolul, zicând: Având numai chip de bună credință, iar de puterea ei lepădându-se (II Ti-motei 3, 5). Deci toată fapta bună învață-l pe cel supus, că scris este: Dacă vei scoate cinstit din netrebnic vei fi ca gura Mea.

Dacă dascălii veacului acestuia nu se leapădă de greutatea su-fletelor pruncilor, nici fug de a petrece împreună cu copiii, pentru plata oamenilor, cu cât mai vârtos se cuvine ca cei desăvârșiți să sufere pe cei neputincioși pentru Domnul, că scris este: Aceasta zice Domnul: Fericit este acela care are sâmbânță în Sion și rudenie în Ierusalim (Isaia 31, 9). Și tu, dar, iubite, nu te lepăda de sufletul Pă-rintelui tău ce te-a născut pe tine întru Domnul, că zice Apostolul: Plecați-vă povățuitorilor voștri și vă supuneți, că ei priveghează pentru sufletele voastre ca

cei ce au să dea seama, ca să facă aceasta cu bucurie și nu suspinând, căci aceasta nu v-ar fi de folos (Evrei 13, 17). Pentru aceea zice în Psalm: Certa-mă-va dreptul cu milă și mă va muștra, iară untdelemnul păcătosului să nu ungă capul meu (Psalmul 140, 5). Că cei ce bolesc cu trupul își silesc firea lor a păzi toate acelea care le poruncesc lor doctorii. Au nu cu mult mai vârtos se cuvine a ne supune noi, celor ce li s-a încredințat vindecarea sufle-telor noastre?

Să voim încă a ne învăța și poruncile Sfântului Duh. Că dacă tâlcuitorii lumii acesteia cu dinadinsul se silesc întru citirea înțelep-ciunii aceleia care nu este înțelepciune, cu cât, mai vârtos, noi, se cuvine a cugeta și a ne învăța cuvintele lui Dumnezeu spre mântuirea sufletelor noastre. Și fericește Duhul Sfânt pe cei ce cercă mărtu-riile Lui, zicând: Fericiți cei ce păzesc poruncile Lui și-L caută cu toată inima (Psalmul 118, 2). Și iarăși, în alt Psalm zice: Fericit este poporul care cunoaște strigăt de bucurie (Psalmul 88, 15). Auzi și pe Apostolul, zicând: Toată învățătura întâi se pare că nu are bucurie, ci mâhnire. Iar mai pe urmă dă rod pașnic al dreptății celor ce întru dânsa s-au iscusit (Evrei 12, 11). Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

ȚCEN = Sfățuirea a 16-a

ȚCEN = Învățătoare

Frate, te-ai învrednicit de sfânta îmbrăcăminte monahiceas-că? Nu te înălța asupra celor ce au rămas la anul viitor. Și să nu i se pară cuiva că a fi întâi este faptă bună, ci a răbda până în sfârșit. Nici să ți se pară ție a zice întru tine, după ce ai luat chipul: <192>M-am izbăvit acum de osteneală. Ci acum cu mult mai mult ostenește-te la faptele bune, ca să nu te păgubești pe tine. Că până acum, de multe ori și de nevoia celui mai mare, nu te-ai lenevit de mântuirea ta. Că până acum în tulburarea cea mai dinafară ai fost, iar de acum în tulburarea cea mai dinlăuntru ai intrat. Deci, să nu te lene-vești, ca să nu îți pierzi ostenele tale, ci ca să-ți iei plata ta.

De acum se va arăta osteneala ta, sânguința, curățenia și șede-rea. De acum se va arăta ce fel de cale poftești, ori cea lată și des-fățată, care duce la pieire, ori cea strâmtă și necăjită, care duce la viața cea veșnică. Și pe calea cea lată, sunt aceștia: mintea cea rea, îngrijirile, îndrăcirea pântecelui, beția, curvia, înverșunarea, vrajba, mânia, îngâmfarea, nestatornicia și cele asemenea acestora. Căroră le urmează necredința, neplecare, nesupunerea. Iar cea mai de pe urmă decât toate este deznădejdea. Și cel ce petrece întru aceasta s-a rătăcit din calea adevărului, pricinuitor făcându-se de pieirea sa. Iar în calea cea strâmtă și necăjită sunt acestea: liniștea, înfrânarea, întreaga înțelepciune, dragostea, răbdarea, bucuria, pacea, smerita cugetare și cele asemenea acestora, căroră le urmează viața cea fără de moarte.

Deci, cunoscând, iubite, pe cele ascunse în calea cea lată și desfățată, depărtează-te de dânsa ca să ajungi la viața cea veșnică. Că, dacă din tinerețile tale vei umbla pe calea dreptății, și ieșirea ta va fi cu pace. Iar dacă vei începe de acum a călători cu desfățare, mai pe urmă te vei chinui cu amar. Dacă vei vedea pe cei ce întru nefrica lui Dumnezeu petrec, cu trupul grași și sănătoși, să nu râv-nești lucrurile nefricii de Dumnezeu. Că ce este mai bun? A te des-făta în puține zile și pofta trupului a o face și a te lipsi de viața cea veșnică sau a te lipsi puțină vreme și apoi a scăpa de munca cea veșnică? Foarte păzește-te pe tine de îndrăzneală, ca nu cumva să te robești de multa vorbire și de nerușinare și să te faci pe tine bu-curie dracilor și mai pe urmă să te arunce pe tine afară de frățime.

Nu atâta vatâmă grâul măgarii cei sălbatici, pe cât vatâmă îndrăz-neala ostenelele monahilor.

Deci, încinge-te pe tine cu evlavia și cu smerita cugetare și cu răbdarea întru suferirea adevărului. Sfătuiește-te pe tine și te în-deamnă, zicând: <192>Deși chipul monahicesc l-am luat, dar obiceiurile monahului încă nu le-am învățat. Fiindcă întru acestea petrece smerita cugetare a ta. Și șezând tu întru liniștea chiliei, adună-ți gândurile și zi inimii tale: <192>Omule, au nu ai lăsat lumea și pe părin-ții cei trupești, și pe prieteni, și cetatea, și patria, și bogăția, Domnul ajutându-ți ție? Și ce folos îți este dacă venind aici, ca să te mântuiești, lucrezi cele împotriva și păcătuiești înaintea Domnului? Numai cu nume deșert te-ai îmbrăcat ca să te ferești tu de cei cunoscuți și să zică: ®Fericit este cutare, că a urât lumea aceasta, și slava ei, și înșelăciunile ei și nu se mai grijește de cele pământești. Că a fugit și s-a făcut monah. Și, iată, tu aici nu petreci ca mona-hii. Oare care rușine ne va apuca pe noi, dacă cei ce ne fericesc pe noi acum ne vor întrece în împărăția cerurilor? Oare câtă frică și cutremur ne va întâmpina pe noi, când vom fi noi cuprinși cu plâns amar, dacă cei ce ne fericesc pe noi acum și ni se închină și zic: ®Rugați-vă pentru noi, păcătoșii, robi ai lui Hristos!-, se vor afla întru odihnă, iar noi întru strâmtorări pentru păcatele noastre? Pentru aceea, iubiților, să ne trezvim către Domnul, mă rog, cât avem vreme și să nu ne răspândim cu înșelăciunea veacului acestuia; că lumea aceasta trece și pofta ei. Iar cel ce face voia lui Dumnezeu petrece în veci (I Ioan 2, 17). Deci, toate lucrurile cele lumești care împiedică mintea de la cugetarea la Dumnezeu să le defăimăm, că pe tărie și pe frumusețe le primesc bătrânețile și ne-putința. Iar pe slavă și pe bogăție le risipește moartea și stricăciunea; căci dreptatea rămâne în veac.

Deci, nevoiește-te bine, iubite, că iată locul cel de nevoință este deschis tuturor. Și Puitorul de nevoință zice prin Apostolul: Așa alergați ca să ajungeți. Și tot cela ce se nevoiește de toate se în-frânează (I Corinteni 9, 24-25). Și iarăși zice: Nimeni ostășindu-se se împleticește cu neguțătoriile vieții, ca să placă voievodului. Iar dacă și ar pătimi cineva, nu se încununează, de nu va pătimi după lege (II Timotei 2, 4-5). Iar Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos să ne dea nouă duhul puterii și al înțelepciunii și al răbdării, ca să Îi slujim Lui în toate zilele vieții noastre. Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

†CEN = Pentru iubirea de sine și amăgirea cea deșartă

†CEN = Sfătuirea a 17-a

Frate, ce te rătăcești, fiind îndemnat de diavolul, să treci peste trepte, întru care nu te vei folosi, punându-ți cinste împrejurul tău? Auzi pe Apostolul, zicând: Nu cel ce pe sine se laudă acela este iscusit, ci pe care Domnul îl va lăuda (II Corinteni 10, 18). Auzi încă și pe Domnul, zicând: Cum puteți voi să credeți, slavă de la oameni primind și slava de la Dumnezeu necăutând-o? (Ioan 5, 44).

Deci, vino-ți întru tine, iubite, și gândește pentru ce pricină te-ai lepădat de viața cea deșartă, de diavolul și de mândria lui, și încetează a gândi cele lumești. Au nu știi că dacă vei defăima pe aproapele tău lucrezi păcatul iubirii de sine și al deșartei amăgiri? Și gândește: că acum ai sporit, și ești mai mare peste fratele tău, și întru aceasta ai sporit prin ceartă; pentru că nu voiești să te sme-rești fratelui tău.

Vezi, frate, ca nu cumva vrând să fii înaintea fratelui tău, mai mic să te afli în veacul ce va să fie. Și atunci vei auzi ceea ce a auzit <§2>bogatul cel iubitor de

slavă, care se ardea în focul cel nestins: Adu-ți aminte că ți-ai luat cele bune în viața ta (Luca 16, 25). Că scris este: Cele înalte la oameni, urâte sunt la Dumnezeu (Luca 16, 15). Oare ai uitat pe Cel ce zice: Cea ce voiește să fie între voi întâi, să vă fie vouă rob. Și care va voi să fie între voi mai mare să vă fie vouă slugă? (Matei 20, 26-17). Socotește că ai murit lumii și viața ta ascunsă este întru Hristos. Iar când Hristos, Care este viața voastră, Se va arăta, atunci și voi împreună cu El vă veți arăta întru slavă (Coloseni 3, 3-4).

Deci, nu iubi slava oamenilor, că nu rămâne cu tine în veac, după cel ce zice: Tot trupul este ca iarba, și toată slava lui este ca floarea ierbii (I Petru 1, 24). Însă mai fericit este cel ce între oame-nii cei desăvârșiți este numărat, fiindcă cele văzute sunt vremelnice, iar cele nevăzute veșnice (II Corinteni 4, 18). Că dacă încă te robești de înțelegerea cea pământescă, deșartă este toată osteneala. Că ni-meni nu poate să slujească la doi domni (Matei 6, 24; Luca 16, 13). Deci, leapădă, iubite, jugul vrăjmașului și toată mândria lui și supune-ți grumazul tău sub jugul dulcelui Stăpân, al Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Că El a zis: Cea ce se smerește pe sine, se va înălța (Matei 23, 12). Și iarăși: Dumnezeu mândrilor le stă împotriva, iar smeriților le dă har (Iacov 4, 6). Deci, să ne temem, iubiților, ca nu cumva să zică și către noi, căci au iubit slava oame-nilor mai mult decât slava lui Dumnezeu (Ioan 12, 43). Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

ȚCEN = Sfățuirea a 18-a

Frate, când îți zice ție fratele noaptea, ca să te scoli la slavoslovia lui Hristos, scoală-te cu osârdie, ca și cel mai lenevos, văzând osârdia ta, să-și deștepte sufletul său spre trezvie, după cel ce zice: Deschis-am ochii mei dis-de-diminează, ca să cuget la cuvintele Tale (Psalmul 118, 148). Și iarăși: În miezul nopții m-am sculat ca să mă mărturisesc ție spre judecățile dreptății Tale (Psalmul 118, 62). Iar dacă se va întâmpla a te cufunda întru adânc somn, după acestea nu te îngreua a te scula la rugăciune, știind că precum cei ce se duc la rele, pentru un pas și un cuvânt deșert vor da răspuns în ziua judecății (Matei 12, 36), așa și pentru un cuvânt și un pas bun plată va lua tot cel ce aleargă la lucrul cel bun.

Deci, să nu te lenevești, ci scoală-te! Și nu zice întru tine: <192>Acum s-a isprăvit slujba și eu unde să mă duc?. Că acesta este cuvântul celor leneși. Ci mai bine scoală-te, aruncând de la tine așternutul și dintr-odată, întinzându-ți mâinile tale către Dumnezeu și închinân-du-te la scaunul darului, deschide-ți chilia ta și aleargă la slujbă, ca cel ce silă ai pățimit și ca o căprioară ce scapă de curse. Măcar deși numai rugăciunea cea mai de pe urmă vei apuca-o, să nu te lene-vești, ci scoală-te. Că poți după ieșire a-ți împlini Psalmii în chilia ta, pe care i-a furișat nălucirea dracilor. Nici pricină de lenevire să nu pui <192>că-i rugăciunea cea mai de pe urmă, iubite, și că mâine mai gata te vei afla la lucrul Domnului. Că, dacă o vei lăsa, fără de nevoie sau de boală, vei auzi cuvântul cel zis în Psalm: Adormit-a cu somnul său și nu a aflat nimic (Psalmul 75, 5).

Și aceasta cunoaște-o, iubite, că pe cât își încălzește cineva rău trupul său, pe atâta înmulțește întru dânsul patimile. Și sufletul, fi-ind îngreuiat cu totul de obiceiul cel rău al trupului, se face nerodi-tor. Pentru aceea zice Mântuitorul: <MIȘ-3>Să nu se îngreueze inimile voastre de mâncare și de băutură și de grijile vieții<DȘ0> (Luca 21, 34). Pentru care și Apostolul zice: Îmi muncesc trupul meu și îl robesc, ca nu cumva altora propovăduind, eu însumi să mă fac netrebnic (I Corinteni 9, 27). Iar dacă se va sili cineva la lucrul Domnului, atunci și trupul se

face mai sănătos, iar sufletul strălucește. Că precum un luptător se înde-letnicește cu dinadinsul la iscusința trupului, ca să-și potrivească trupul către meșteșugul luptei, așa și nevoitorul cel bine credincios dator este a se iscusi la tot lucrul bun. De vreme ce Apostolul zice: Și te iscusește pe tine întru buna credință. Căci iscusința trupeză puțină vreme este folositoare, dar dreapta credință întru toate este fo-lositoare, fiindcă are făgăduința vieții de acum și a celei ce va să vină (I Timotei 4, 7-8). Iar Domnul să ridice sufletele noastre spre frica Sa. Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

ȚCEN = Sfătuirea a 19-a

Să luăm în minte, iubiților, pe cei ce stau înaintea împăratului celui pământesc și slujesc scaunului celui stricăcios, cum stau cu toată știința și frica înaintea împăratului lor. Au nu cu mult mai vârtos noi, ca niște credincioși, suntem datori să stăm înaintea Cerescului Împărat, cu frică și cu cutremur și cu toată cinstea? Pentru aceea socotesc, iubiților, că nu este bine a privi cu ochi obraznic la Tainele cele ce stau înaintea, ale Trupului și Sângelui Domnului nostru și Mântuitorului Iisus Hristos, ci să ne plece pe noi Dumnezeiasca Scriptură care zice: Cutremurat făcându-se Moise, nu îndrăzne să privească (Fapte 7, 31; Ieșire 3, 6). Că scris este: Pe cei ce Mă slăvesc pe Mine îi voi slăvi, iar cel ce Mă defaimă pe Mine se vanecinsti. Că tu, adică, ca un om privești, iar El, ca un Dumnezeu, știe adâncurile inimii tale și gândurile tale mai înainte le vede. Nu este nici o făptură nearătată înaintea Lui (Evrei 4, 13). Și cum mai îndrăznesc a lăsa slujba și a ieși mai înainte de slobozi-re, fără de mare nevoie? Oare de te-ar fi chemat la cina unui băr-bat bogat, ai fi îndrăznit a te scula din mijlocul mesenilor și a te duce acasă? Au nu ai fi rămas până ce s-ar fi sculat toți?

Deci, să ne temem, iubiților, că scris este: Blestemat tot cel ce face lucrul Domnului cu lenevire (Ieremia 48, 10). Să ne sârguim, drept aceea, întru acest veac mic și viclean a bineplăcea Domnului, ca să moștenim Împărăția cea veșnică. Că El este Sfântul Cel ce întru Sfinți se odihnește și celor mici la suflet le dă îndelungă-răb-dare. Căruia I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = Pentru deosebirea dormitărilor

ȚCEN = Sfătuirea a 20-a

Precum socotesc, fraților, trei sunt dormitările care supără pe om noaptea. Cea dintâi, adică, se întâmplă a se aduce fratelui din lucrarea vicleanului, când începe cântarea; dar nu poate nimic fără de trândăvia fratelui. Însă mai cumplit îl va supăra dacă este îngre-uiat stomacul fratelui cu mâncări și cu băuturi. Cea de-a doua se aduce fratelui pe la mijlocul slujbei dintru a sa lenevire, când nu vo-iește fratele ca să stea până la împlinirea pravilei, ci la mijlocul pra-vilei va voi să lase pe cei ce cântă și să se ducă la așternutul său. Iar a treia se întâmplă a se aduce fratelui după fire, adică, după împli-nirea pravilei adunării celei obișnuite. Pentru aceasta se cuvine a fi îndelung-răbdător către cei mai neputincioși dintre frați, ca să nu se facă sfatul vrăjmașului.

Tu dar, frate, nu te lenevi de a te trezi întru toate. Au nu ai auzit că de multe ori fiind chemat Samuil Proorocul, niciodată nu s-a lenevit a se scula, deși era copilaș? (I Regi 3, 4-7). Deci, când stai întru adunare, în mijlocul fraților, ori deosebi, la slavoslovie Mântuitorului nostru Iisus Hristos și te va supăra pe tine întâia dormitare, cunoscând, împotrivește-te ei, ca nu cumva lenevindu-te, să te întorcă pe tine deșert la așternutul tău. Ci rabdă vitejește, mă-car de te-ar și trânti o dată și de două ori, să nu te miști din locul tău și vei afla mare folos.

Că se aseamănă patima somnului celui fără de sațiu îndrăcirii pântecelui. Și dacă se va obișnui cineva a mânca mult, mult și firea îi cere. Iar dacă se va obișnui la înfrânare, nu cere a mânca mult.

Ia în gândul tău pe pescari, că toată noaptea o petrec prive-ghind, răbdând pentru lucrul lor. Iar dacă cineva dintre dânșii, cu somnul îngreindu-se și lenevindu-se, ar dormi, după ce se scoală din somn, se vede pe sine că nu a prins nimic, însă chivernisiți pe cei ce au privegheat și s-au trezvit. Atunci începe a se căi întru sine și a zice: <192>Vai mie, păcătoșului, negrijuliului și leneșului! Că, lene-vindu-mă, am adormit. Fiindcă și eu aș fi putut să prind, ca și prietenii mei, și să mă chivernisesc. Ci, de vreme ce acum m-am lenevit, iată mă duc deșert la casa mea, nimic având în mâinile mele!. Că zice: Adormit-au cu somnul lor și nu au aflat nimic (Psalmul 75, 5).

Ia, în gândul tău, încă, iubite, și pe olari și pe cei ce meșteșu-gul fierarilor îl folosesc și vei afla acolo osteneală fără măsură, și foarte multă priveghere, și răbdare. Iar noi, nici de fum și nici de praf necăjindu-ne, nici altceva dintru cele asemenea răbdând, ci stând, adică, în loc curat, sfințit, înaintea Domnului, întru cinste și în pace multă, în bucurie duhovnicească și nădejde bună, pentru ce ne trândăvim, iubiților? Că ce este vremea noastră pe pământ? Iată Proorocul strigă: Omul deșertăciunii s-a asemănat, zilele lui ca um-bratrec (Psalmul 143, 4).

Deci, nu urma mie, leneșului, celui ce am pierdut răbdarea, știind aceasta cu dinadinsul, că cel ce se trezvește, acela câștigă, iar cel ce se lenevește, se păgubește. Că fiecare din noi va da răspuns înaintea lui Dumnezeu. Eu știu că fără de răspuns sunt din lucruri, că am rămas întru aceeași lenevie, pe alții sfātuindu-i.

Pentru aceea mă rog vouă, credincioșilor robi ai Mântuito-rului, ca să rugați pentru mine, păcătoșul, pe Mântuitorul nostru Hristos, Împăratul puterilor celor de sus, ca să șteargă mulțimea păcatelor mele, după mulțimea îndurărilor Sale și să mă mântuiască întru împărăția Sa cea cerească. Nu socoti ca pe un câștig somnul și odihna trupului, că câștig și odihnă este a se sili pe sine cine- va la lucrul Domnului totdeauna.

Deci, să ne silim pe noi înșine, iubiților, ca, venind Domnul, să ne afle priveghind și să ne învrednicească pe noi fericirii Sale. Că El a zis: Fericiti sunt robii aceia pe care venind Domnul lor, îi va afla priveghind. Unii pe alții să ne îndemnăm, iubiților, unii pe alții să ne sfātuim întru frica Domnului, unii altora osârdia să o deșteptăm spre slavoslovie Domnului nostru Iisus Hristos, ca și El să ne învieze pe noi împreună cu toți cei ce au iubit arătarea Lui (II Timotei 4, 8), și să ne pună pe noi de-a dreapta Sa întru împărăția Sa. Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

†CEN = Sfātuirea a 21-a

Dacă ar veni fratele la viața monahicească din orice fel de pricină, de nu se va trezvi, îndată și numaidecât îl înghite pe el dia-volul. Că începe vicleanul a-l sfātuia pe el și a zice: <192>Ce voiești acum să te ostenești la fapte bune, să te trudești și să te ticăloșești, când nu este răsplătire? Au doară din bunăvoirea ta ai venit la viața monahicească? Că mi se pare că ți s-a întâmplat ție lucrul acesta, și de nevoie te-ai făcut monah, fiindcă niciodată tu nu aveai de gând să te faci monah. Deci, nu voi acum să te ticăloșești în zadar, că nu îți va răsplăti ție Dumnezeu pentru aceasta. Aceasta sfātuiește vrăj-mașul pe frate, vrând să-l arunce pe el în adâncul deznădăjduirii.

Deci, atunci, fratele, nesocotind întru sine facerile de bine ale Domnului, se dă pe sine deznădăjduirii, fiind orbit la minte. Atunci începe fratele a petrece în lenevire și în nefrică, a se împotrivi și celor mici și celor mari și a unelti somn fără de sațiu. De a făcut vreun bine cândva, se căiește, ca pe o pagubă luiși socotindu-l, întru-cât adeseori cărtește și se tânguiește pe sine. Și în scurt, pe sine pieirii se supune. Și în loc de a-și împlini datoria, mai mult ostenindu-se în faptele bune, el lucrează cele împotrivă, nesocotind întru sine facerile de bine ale Domnului, și a zice: <192>Suflete, câți s-au în-vrednicit prin multe postiri și milostenii a veni la o petrecere ca aceasta, iară eu în lenevire am petrecut toată vremea vieții mele, și Domnul m-a învrednicit pe mine în acest fel de sporire a veni, a cinstitei și nerăspânditei vieți, nemaipomenind păcatele mele cele multe. Deci și noi, o, suflete, să ne sârguim, lucruri vrednice de pocă-ință a lucra, ca să nu aflăm îndoită muncă pentru aceasta, căci lepă-dând darul lui Dumnezeu, nu am mai pomenit și facerile Lui de bine. Auzi, încă, și pilda aceasta: Un bogat era într-o țară oarecare și și-a cumpărat o moșie de cealaltă parte de râu și, chemând la sine pe robii săi, s-a dus îndată după ce le-a împărțit lor moșia, dând fiecăruia după cum el a voit, și le-a zis lor: <192>Duceți-vă fiecare din voi la partea sa și lucrați într-însa, până ce, venind eu, voi vedea lu-crarea voastră. Și unii dintre dânșii, aflându-se cu bună cunoștiință și iubitori destăpân, au ascultat porunca stăpânului lor. Iar alții dintre dânșii, fiind neascultători și vârtoși la cerbice, au grăit împo-triva domnului lor, zicând: <192>Noi glasul tău nu îl vom asculta și râul nu îl vom trece și în moșia ta nu ne vom osteni. Și cu toate acestea nu s-a mâniat domnul lor.

Atunci a gătit ospăț bogat slugilor sale și, îmbătând pe robii cei neascultători, a poruncit altor slugi și, trecându-i pe dânșii râul, a pus pe fiecare dintre dânșii în partea sa, pe care le-o dăduse lor domnul. Și după aceasta, deșteptându-se oarecare dintre dânșii s-a aflat pe sine de cealaltă parte de râu, stând în partea pe care i-o dăduse lui domnul său. Și s-a spăimântat robul acela pentru aceasta și a zis întru sine: <192>Dacă atât m-a iubit pe mine domnul meu, că ne-supunându-mă, el nu s-a mâniat, ci a suferit cu îndelungă-răbdare, și peste râul acesta mare și repede ca printr-un vis m-a trecut pe mine, punându-mă în partea mea. Drept aceea și eu mă voi osteni bine în moșia lui, aducându-mi aminte de facerile lui de bine. Și a început robul acela a lucra cu osârdie încât a ajuns pe cei ce înce-puseră mai înainte.

După aceasta, deșteptându-se și al doilea rob, s-a aflat pe sine de cealaltă parte de râu, în moșia domnului său și, fiind viclean și aspru, a zis întru sine: <192>Iată, râul acesta mare și repede m-a trecut pe mine ca prin vis, însă eu voi lăsa înțelenită țarina lui și voi vedea ce îmi va face mie. Și iarăși, culcându-se robul cel leneș, a adormit. Când dormea, au crescut mărăcinii și buruienile cele sălbatice și l-au acoperit.

După multă vreme a venit domnul robilor acela ca să vadă lucrul fiecăruia. Și, văzând lucrarea celor ce au început mai înainte, i-a binecuvântat pe dânșii. Apoi iarăși a venit către robul pe care l-a trecut râul ca prin vis. Și, văzând lucrarea lui cea bună, s-a veselit de dânsul și l-a binecuvântat pe el. După aceasta a venit să vadă pe robul cel leneș și lucrarea lui. Și, venind, l-a aflat pe el dormind și de mărăcini și de buruieni acoperit. Și strigându-l pe dânsul, domnul a zis cu groază către dânsul: <192>Rob viclean și leneș, pentru ce ai lăsat țarina înțelenită? Au nu ai știut cum te-am trecut pe tine ca prin vis râul și în partea

care ți-am împărțit-o te-am pus pe tine și nu ți-am pomenit răul pentru neplecarea ta cea mai dinainte? Au nu se cădea ca și tu să urmezi pe cel împreună rob cu tine, pe care în același chip l-am trecut râul?. Dar nici un răspuns nu a aflat ro-bul acela în ziua aceea înfricoșată. Atunci domnul a făcut cu dânșii după lucrarea fiecăruia.

Și zic că bogatul este Stăpânul Hristos; iară moșia, credința; beția, grija, învăluirea lumii și râul cel repede, amăgirea și bogăția veacului acestuia; robii cei sânguitori, dreptii; iar cel ce din beție s-a trezit și a lucrat este omul cel păcătos și întâmplându-i-se primejdie, și printr-însa cunoscând facerile de bine ale Domnului, s-a deș-teptat din multe păcate către dreptate și a lucrat voia lui Dumnezeu. Iar omul cel lenevos este omul cel ce s-a lepădat de darul lui Dumnezeu și s-a lenevit la mântuirea sa.

Întru toate acestea adu-ți aminte de Saul. Că acesta, luând cărți de la Arhierei, a mers în Damasc să lege pe cei ce credeau în Domnul (Fapte 9, 2-20). Și, ieșind să răstoarne credința, s-a aflat pro-povăduitor al credinței (Galateni 1, 13-16). Că multe sunt îndurările Domnului către cel ce-L cheamă pe El în adevăr. Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

†CEN = Pentru lucrul mâinilor

†CEN = Sfătuirea a 22-a

Pe monahii cei mai tineri din chinovie în multe feluri îi luptă vrăjmașul și în unii dintr-înșii pune urâciune la lucrul mâinilor lor. Și în ce chip? Eu voi zice, ajutându-mi mie darul. Făcându-se dimi-neață, se scoală fratele să-și facă rugăciune în chilia sa. Apoi se apucă de lucru. Atunci îi aduce lui dracul, urâtorul de bine, gândul trândăviei. Și dacă, după ce i-a venit trândăvirea, ar răbda fratele, lucrând și cugetând, atunci alungă trândăvirea, ajutându-i darul. Ci întru aceasta se biruiește fratele, căci, când îi vine trândăvirea, nu se nevoiește împotriva ei prin răbdare. Pentru aceea și cu lesnire se biruiește.

Slăbănogindu-și gândul, începe a zice întru sine: <192>Astăzi ca un slăbănog mă simt și sunt neputincios. De ce oare? Și ce voi face? Mai bine să nu lucrez astăzi, ca să mă odihnesc puțin, iar mâine mă voi sili la rucodelie și voi face lucrul pentru amândouă zilele. Deci, nu lucrează fratele în ziua dintâi și se duce astfel lucrul unei zile. Așijderea și a doua zi, dracul, urâtorul de bine, mai cumplită trândăvie varsă împrejurul fratelui, decât cea dintâi, aducându-i lui po-menirea zilei celei de față și a celei trecute. Atunci, fiind ținut de gânduri, se scoală și își lasă lucrul lui și începe de multe ori a face pe cele ce nu sunt lucruri ca pe niște lucruri. Sau, din chilie scoțând pe monah, îl face pe el a umbla degeaba. Și întru aceasta ispitește vicleanul pe monah din pricina moleșirii sale.

Iară cu un alt frate, în alt fel se luptă vrăjmașul. Auzi încă și pricina acestuia și înțelept fă-te și dă slavă Unuia, Înțeleptului Dumnezeu. Și, învățându-te, păzește-te ca cel ce știi pânditurile lui ca să nu cazi în cursa aceluia. Că potrivnicul vostru, diavolul, umblă ca un leu răcnind, căutând pe cine ar înghiți, căruia stați împotriva, fiind întăriți cu credința (I Petru 5, 8-9).

Altui frate îi dă vicleanul osârdie la lucru, mai mult decât ceea ce se cuvine; de unde se naște patima iubirii de argint. Atunci, pă-trunzându-se sufletul cu iubirea de argint, rădăcina tuturor relelor, face pe monah a mâneca și a insera la rucodelie mai mult decât ceea ce se cuvine, încât, de ar fi cu puțință, și de rugăciune și de pravila lui să se lenevească și întru lucru numai să se îndeletnicească, pen-tru

iubirea de argint. Și când ar toca la pravilă, decât toți mai pe ur-mă merge fratele și mai înainte decât toți de la pravilă îl face a ieși.

Deci, acestea știindu-le, păzește-te pe tine, iubite, ca nu cu înșelăciunea celor nelegiuite robindu-te, să cazii din întărirea ta. Și, ca să nu lungim cuvântul, după ce i-a slăbănogit vinele lui prin iu-birea de argint și virtutea i-a slăbit-o, începe de aici vicleanul a sfătui pe frate. Atunci și fratele, nepunând în minte patima ceea ce îl supără pe el, începe a zice, prihânind lucrul: <192>Atâția ani lucrez întru acest lucru cucernic și nici o plățișoară nu am, precum se cu-vine, fără numai osteneală fără măsură. Și zice: <192>Mai bine îmi este a nu lucra decât a lucra rele. Mă duc, să învăț alt meșteșug, de unde să pot câștiga plată destulă și mai cu lesnire a agonisi cele mie de tre-buință. Asemenea și acesta se ispitește de Satana, prin necunoș-tința sa.

Iar bărbatul cunoscător pe toate cu măsură le lucrează și după cum se cade, ca în rugăciune și în pravilă să se îndeletnicească. Și rugăciunea credinței îi va da lui tărie și dar în tot lucrul cel bun. Că dacă cu pricina lucrului nu va intra înlăuntru, în suflet, gând străin și nu se va robi omul cu gândul, ori al iubirii de argint și al slavei deșarte, ori al iubirii de sine și al iubirii de materii și al zavistiei, ori al necredinței și al lenevirii, ori al lăcomiei gâtlejului, și al beției, al iubirii de dulceți și al nesupunerii și cele asemenea acestora, dacă nu se semăna în suflet vreuna din patimile cele mai sus zise și nu se va robi omul de patimi, nu-i este grea rucodelia monahului celui ce lucrează numai pentru cele de trebuință și spre îndestulare.

Iar dacă va pofti sufletul vreuna din patimi, atunci se împli-nește în omul acela ceea ce este scris: Fiindcă ceea ce te biruiește, aceea te și stăpânește (II Petru 2, 19; Ioan 8, 34). Că, dacă peste pu-tere lucrezi mai mult decât ceea ce se cuvine și nu dai, te-ai biruit. Și când ai de prisosit dă celui lipsit, cu veselie, că pe dătătorul vesel îl iubește Dumnezeu. Și iarăși, prisosința acelora să îplinească lipsa voastră, ca să fie potrivire, precum este scris: Celui cu mult nu i-a prisosit, și celui cu puțin nu i-a lipsit (II Corinteni 8, 15). Iar Domnul să îndrepteze inimile voastre spre frica Sa. Căruia I se cu-vine slava în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = Sfătuirea a 23-a

În multe feluri sunt luptați cei ce șed întru supunerea duhovnicescului părinte. Dacă vede vrăjmașul pe cineva cugetând lucruri trupești, îi pune în minte, zicând: <192>Ieși din chinovie și fă negustorie și îți vei aduna ție cele de trebuință. Iar asupra celui duhovnicesc năvălește prin îndreptări sfătuindu-l unele ca acestea: <192>În lume lucrezi și mâncai ca dobitoacele cele necuvântătoare. Și ce fel de dreptate este aceasta, a lucra și a mânca? Că iată, prin mâncare se ridică asupra ta războiul curviei. Și iarăși: <192>Dacă nu vei mânca, nu suferi osteneala, ci mai bine vino, intră în pustia cea mai dinlăuntru și te mântuiești, că al Domnului este pământul și plinirea lui (Psalmul 23, 1). Însă ia cu tine și un fierișor, cu care vei săpa buruienile și le vei mânca, precum și monahii cei de demult făceau, și care așa au bineplăcut lui Dumnezeu. Și ce trebuință ai să șezi aici, unde sunt smintelile și grăirile de rău și alte lucruri care nu se cade a le zice. Dar după ce vei ieși și nimic dintre acestea nu vei avea, alt meșteșug vei învăța, din care vei câștiga și multă plată, ca și celui sărac să-i dai din ostenele tale. Aceste feluri de gânduri îi pune în minte vicleanul fratelui. Atunci răspunde fratele celui ce îl sfătuiește, zicând: <192>Iată, voi ieși de aici. Dar nu știu în

care părți de loc să stau. Nu cumva după ce voi ieși eu și nu voi afla loc, iarăși mă voi întoarce aici?. Potrivnicul zice: <192>Numai de aici ieși și loc nu lipsește. Că pe cine a părăsit Domnul ca să te părăsească și pe tine? Ci și jură-te ca să nu te mai întorci aici. Răspunde fratele, zicând: <192>Să mai răbdăm până în cu-tare vreme, că nu este acum vreme îndemânatecă a fugi noi de aici. Potrivnicul zice: <192>Și cum vei suferi tu ispitele ce se întâmplă în locul acesta?. Și părăndu-i-se fratelui că în mai mare sporire va veni, se învoiește cu gândurile, care lucru este mai rău decât toate; că pre-cum corabia în noian, când se face într-însa mică gropiță, dacă nu va avea degrab purtare de grijă, din aceea mică, corabia cea atât de mare se va cufunda de valuri, în același chip va fi și cu sufletul, care de nu se va deștepta către Cel ce l-a făcut pe el, va primi năpădirile vrăjmașilor. Deci de trezvie este trebuință, iubiților, și de multă smerită cugetare. Însă tot lucrul rău se surpă dacă vom avea noi dragoste desăvârșită către Dumnezeu. Deci, fratele, învoindu-se cu gândurile și mai cumplit de către dănele supărându-se, vine către egumen și îi zice lui: <192>Avva, fă dragoste, de acum slobozește-mă pe mine, că nu mai pot să stau în chinovie. Acestea auzindu-le starețul, începe a se mârni și a se în-trista pentru frate că s-a batjocorit. Și începe starețul a ruga pe fra-te, zicând: <192>Eu, frate, nu te slobod pe tine. Pentru ce, frate, ascuți pe dracii cei ce voiesc să te despartă pe tine de frățime și de dra-gostea cea dulce a lor? Oare nu știi, frate, că oaia de nu va ieși din staul, nu se mănâncă de fiară? Și spune-mi mie, fiule, au doară ci-neva din frați te-a necăjit pe tine? Spune-mi mie și eu te voi odihni pe tine întru Domnul. Iară de te-a scârbit cineva dintre frați, sufe-ră, pentru Cel ce zice: Purtați sarcinile unii altora și așa veți împlini legea lui Hristos. Pentru ce iei aminte la greșelile străine? Păzește-te curat pe tine însuși! Iară dacă și eu pe tine te-am scârbit, martor îmi este Dumnezeu, Cunoscătorul de inimi, că nu urându-te m-am pornit spre tine, ci pentru mântuirea sufletului tău m-am grijit. Auzind fratele acestea, dinlăuntru se muncește de gânduri. Asemenea încă și frații îl roagă pe el, zicând: <192>Să nu ne lași pe noi, frate, cerându-și iertare de la el. Și dacă, plecându-se fratele, se va liniști întru Domnul, s-a izbăvit de multe ispite și necazuri. Iar dacă nu se va pleca, zice egumenului: <192>Nu vreau aceasta, ci deosebi vo-iesc să mă liniștesc. Și pentru ca să nu lungesc cuvântul, neplecân-du-se fratele, se desparte de frățime și, ieșind din mănăstirea unde locuia, începe a căuta în dreapta și în stânga. Și dacă va căuta la lume și, abătându-se dinspre pustie, se va duce în lume, fiind orbit la minte, zice întru sine: <192>M-am izbăvit de viața cea ostenitoare a monahilor. Și socotește ca înțelepciune a sa pieire. Unul ca acesta se aseamănă unui om care, luându-și vatra să scoată apă, vatra nu a umplut-o de apă și, întorcându-se, a sfârâ-mat și vasul. Acest fel este și cel ce se leapădă de darul Domnului și în lume și în viață se întoarce iarăși. Iar dacă va fi stăpânit fratele de gând cucernic, în pustia cea mai dinlăuntru se duce și se întâm-plă să meargă el la oarecare bătrâni. Deci bătrânii, fiindcă se nevo-iesc la fapta bună a iubirii de străini, primesc pe fratele cu bucurie. Apoi îl întrebă: <192>De unde ești, frate?. Iar el zice: <192>Sunt din chi-novia cutare, părinților, și de vreme ce m-am cuprins de trândăvie în chinovie, am ieșit dintr-însa și acum caut unde voi șede să îmi plâng păcatele mele. Atunci și bătrânii încep a sfătui pe frate, zi-când: <192>Du-te mai bine în chinovia ta, fiule, și mai bine odihnește-te. Că, iată, ne vezi pe noi în ce fel de strâmtoare suntem în locurile acestea. Și-am

auzit și de la părinți că bune sunt chinoviile și, mai vârtos, celor tineri. Și dacă, plecându-se, fratele se va întoarce în locul său și se va liniști, a scăpat de multe și rele necazuri. Iară dacă nu se va pleca fratele bătrânilor, aleargă la pustia cea mai dinlăuntru. Și cuprin-zându-l foamea, începe a-l necăji pe dânsul. Atunci începe fratele a se căi. Încă și dracii mai mult îl tulbură pe el cu îngrozirea și zic: <192>Mai bine ședeai împreună cu frații tăi. Cine te-a răzvrătit pe tine și te-a scos în pustia aceasta? Și ce fel de dreptate este dacă vei muri în pustia aceasta cu moarte rea?. Atunci îi arată lui multă îngrozire și înfricoșare și munci multe în mintea lui.

Deci și fratele începe a zice întru dânsul, căindu-se: <192>Mai bine ședeam împreună cu frații mei. Dar cine m-a înșelat pe mine? Sau care drac m-a amăgit de am ieșit întru această înfricoșată pustie, unde locuiesc fiare multe și cumplite? Și ce voi face, ticălosul, dacă voi cădea în mâinile barbarilor? Nu cumva și vreo fiară rea mă va întâmpina pe mine? Încă și draci mulți se află în locurile acestea, că locul este pustiu. Și cum voi putea deosebi a locui în pustia aceasta, unde locuiesc duhuri necurate? Mai ales, încă, și eu fiind obișnuit împreună cu mai mulți frați să locuiesc. Cu adevărat, dacă nu se va trezi cel ce locuiește deosebi în pustie, poate și mintea să și-o piardă, precum mulți au pătimit aceasta.

Apoi, după gândurile acestea, începe fratele a zice întru sine: <192>Să mergem să ne sălășluim aproape de frații care deosebi se liniștesc. Apoi vine către cei ce locuiesc singuri. Și îl primesc pe dânsul frații cu pace, și îi dau lui chilie între dânsii și îl ajută întru Domnul, aducându-i lui după cât le dă mâna lor. Și șade fratele în chilia sa. Apoi zice întru sine: <192>Datori suntem a lucra puțin ca să ne putem hrăni. Și iarăși: <192>Ce să fac, că rucodelia locului acestuia încă nu am învățat-o. Și după câteva zile, învățând rucodelia, începe a se îngriji, ca unul ce locuiește deosebi. Că precum celui ce locuiește deosebi grea i se pare viața de obște, așa celui ce s-a obișnuit în viața de obște, grea i se pare singurătatea. Și tot pomul din rodul său se cunoaște, și cel ostenitor din tinerețile lui.

Apoi începe fratele, fiind ținut de multe ori de îngrijiri, a se căi și a zice: <192>Iată mă învăluiesc dinspre toate părțile și nici pravila mea cea puțină nu o pot împlini, luptându-mă cu gândurile în toate zilele. Când eram în chinovie, de acestea toate eram slobod, și grija îmi era la pravilă și la puțina mea rucodelie. Iară acum, ce voi face eu, ticălosul? Că pentru păcatele mele mi s-a întâmplat mie aceasta, fiindcă nu am ascultat sfătuirea Părintelui iată că m-au cuprins necazuri multe. Că neascultarea este foarte rea, pe Adam l-a scos din rai și pe mine din mănăstirea mea.

După cuvintele acestea se întâmplă de i se aduc fratelui două gânduri: unul bun și altul rău. Și cel rău unele ca acestea îl sfătuieș-te, zicând: <192>Iată și chinovia ai cercat-o și pustia ai ispitit-o. Și dacă te vei întoarce în chinovie rușine îți este și ocară. Și nu numai aceasta, ci și în chinovie sunt necazuri, încă și multe sminteli. Și iarăși în pustia aceasta este frică și osteneală nemăsurată. Ci, mai bine ie-șind, du-te în lume. Că și acolo, de vei voi a te teme de Dumnezeu, te mântuiești. Au ți se pare că numai cei din pustie se mântuiesc?. Și, dacă fratele este înțelept, răspunde gândului, zicând: <192>Dacă în pustie unde era multă liniște și alinare nu m-ai lăsat să mă liniștesc, dacă mă voi duce în lume, au doară, nu vei ridica rele asupra mea?. Cu aceasta îl sfătuiește vrăjmașul, vrând să-l întorcă pe frate ca și câinele la borătura sa (II Petru 2, 22). Că dacă se și unește fratele cu gândul, îndată vrăjmașul îl gonește pe el în lume.

Iar dacã dorește sufletul fratelui spre mântuirea Domnului Dumnezeu, îi dă lui gândul către calea dreptății. Iarã înainte pune-rile gândului celui bun acestea sunt, și zice: <192>Iată și viețile de obște le-ai cercat și la pustie te-ai ispitit. Deci, cercă-ți gândul tău și unde vezi că se zidește sufletul tău întru cel bun, rămâi acolo. Iar dacã și în locurile acestea vei voi a te liniști, ca și ceilalți frați care stau pentru Domnul, El nu te va trece cu vederea, ci se va îngriji de tine, numai să petreci întru frica lui Dumnezeu. Iarã dacã și în chinovie voiești a te întoarce, aceasta este și mai bine. Și să nu zici în mintea ta: <192>Mi-i rușine a mă mai întoarce către frații mei. Că dacã mă voi întoarce către dânșii mă vor socoti ca pe un neiscusit și care nu am răbdat în locul pustiei, ci am fugit, ca un ostaș fricos, de la tabă-ra războiului.

Nu așa, fratele meu, nu așa. Ci tu, mai vârtos, ca un nevoitor, cea zisă de Apostolul împlinește-o, că zice: Pe toate cercându-le, țineți ce este bun (I Tesaloniceni 5, 21). Și, iată, amândouă s-au cercat de tine. Ai aflat că bun și veselitor lucru este a locui frații împreună (Psalmul 132, 1). După cum este scris: Frate de frate ajuto- rându-se, este ca o cetate tare și înaltă și poate ca o împărăție nebi-ruită (Pilde 18, 19).

Umilindu-se fratele de acestea, se întoarce în chinovie. Și îl primește pe el egumenul chinoviei și frații cu dragoste, pentru cel ce a zis: Sprijiniți pe cei neputincioși (I Tesaloniceni 5, 14). Și îi dă lui chilie. Și după câteva zile, după ce se liniștește fratele în chilia lui, începe vicleanul cu unele ca acestea a-l necăji și a-l sfătui pe el și zice: <192>Iarășii la cele vechi ai venit. Nu îți era din destul ție singură slobozenia pustiei, când nici nu vedeai ceva vătămător, nici nu te sminteai, nici nu grăiai cu cineva?. Și iarășii, atâta încep dracii a ne-căji pe fratele, încât, de ar fi cu puțință, ar sparge zidul mănăstirii și ar fugi, atât de mult tulburându-se de vicleanul diavol.

Din gânduri îi aduce lui trândăvie la rucodelia cea mică, vrând a-l scoate iarășii pe el din chilie. Și, dacã este înțelept fratele, pre-cum este scris: Fiți înțelepți ca șerpilor și blânzi ca porumbeii (Matei 10, 16), se împotrivește către dânșii, zicând: <192>Nu mă veți mai batjocori, lucrători ai fărâdelegii, căci eu sfătuirea voastră nu o mai sufăr. Că sfătuirea voastră este plină de venin purtător de moarte. Că, mai întâi ascultându-vă pe voi, am ieșit din mănăstire, socotind că la sporire mă duc. Și din chilie, adică, am ieșit și cu nici un folos nu m-am folosit, fără decât am cunoscut că toate căile voastre sunt întuneric. Că eu de acum, Dumnezeu ajutându-mă, rob sunt al unui frate. Și venind Domnul meu m-a dat pe mine în casa egumenului mănăstirii, unde locuiesc. Au doară eu sunt mai bun decât mirenii, care nu numai ziua lucrează, ci și noaptea se grijesc, și de femei, și de copii, și de casă și de cele din casă? Iarã pe mine de toate acestea m-a slobozit Hristos. Că jugul Lui este bun și sarcina Lui este ușoară (Matei 11,30). Pentru aceasta: Depărtați-vă de la mine cei ce vicleniți și voi cerceta poruncile Dumnezeului meu (Psalmul 118, 115). Că Lui I se cuvine slava în veci. Amin.

†CEN = Pentru trândăvie și răbdarea bătrânilor

†CEN = Sfătuirea a 24-a

Vrăjmașul sfătuește pe fratele, zicând: <192>Atâția ani ai în acest loc sfânt, slujind Stăpânului Hristos. Acum ai îmbătrânit și nu mai poți purta rânduielele locului acestuia, că trupul tău s-a făcut neputincios și nu mai este în tine tăria de a mai face ceva și vei fi de acum înainte defăimat și de mici și de mari. Încă pentru bătrânețile tale ai trebuință de odihnă. Deci, vino, ieși de aici și șezi

într-un loc și te liniștește. Și ori din dragoste, ori din orice fel de pricină, Dumnezeu îți va trimite hrana ta. Căci ce nevoie stă asupra ta, ca și tică-loșindu-te să fii defăimat pentru hrana ta? Și ce este și mâncarea ta, că atâta în fiecare zi te ticăloșești, ca un rob rău, și suferi a te supune celor mai mici decât tine?.

Acestea și de acest fel îl sfătuiește vicleanul pe bătrân, vrând a-l despărți pe el de frățime după atâtea ani, și de locul unde a îm-bătrânit și a-l arăta nerăbdător pe el la bătrânețile lui. Și de este bătrânul mai ușor la gând, îndată și numaidecât se schimbă și se gonește de dânsul ca un vreasc ce se clătește de vânt.

Iară de este bătrânul cu gândul desăvârșit, nu îl mută pe el din locul liniștii lui, nici îl biciuiesc pe el ca pe un legat în lanț. Că nu sunt ei mai tari decât gândul cel cucernic. Că grăiește împotriva către dânsii și bătrânul, zicând: <192>Nu veți râde de bătrânețile mele, draci vicleni, că cunoaștem noi socotelile voastre cele viclene. Că dacă în tinerețile mele am răbdat ostenelele bărbătește, cu mult mai vârtos acum voi răbda, când vremea dezlegării mele a sosit, ca să fiu eu împreună cu Hristos (II Timotei 4, 6). Precum și voi mi-ați mărturisit că am îmbătrânit și trupul meu neputincios s-a făcut, unde dar mă voi duce? Că acela care a îmbătrânit nimic altceva nu așteaptă, fără numai a se dezlega de viață. Și încă mă plecați ca să mă fac chip de trândăvie și nu de răbdare! Că dacă cucernicul bă-trân Eleazar, cu arzătoare munci fiind muncit, nu și-a schimbat gândul (II Macabei 6, 19), de unde și cei șapte cuvioși tineri, la răb-darea acestuia privind, au defăimat muncile acestea văzute și au biruit pe tiranul (II Macabei 7, 1), ce dar eu?. Și cu aceasta răs-toarnă gândurile cele drăcești, dacă va rămâne în aceeași socoteală, ajutându-i darul. Și se săvârșește în locul unde a îmbătrânit, luân-du-și cununa vieții și auzind de la Domnul: Bine, slugă bună și cre-dincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria Domnului tău (Matei 25, 21). Căruia I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

†CEN = Pentru mutarea din loc în loc

†CEN = Sfătuirea a 25-a

Credința este maică a tot lucrul bun și printr-însa câștigă cineva făgăduințele Stăpânului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, precum este scris: Iar fără de credință cu neputință este a-I bineplăcea (Evrei 11, 6). Iară necredința este moșie bine-roditoare diavolului, care este maică a tot lucrul rău. Dintr-însa se naște îndo-irea sufletului, care este nerânduiala. Bărbatul îndoit la suflet este nestatornic în toate căile lui (Iacov 1, 8). De vom ieși în pustie, în pustie nu se liniștesc picioarele noastre. Și de vom veni în cele lo-cuite, pe cei ce pustia o iubesc îi fericim.

Fraților, de nu vom semăna, cum vom secera? (Galateni 6, 7-8). Neaducând rodurile Dătătorului de roduri cum putem a rodi? Nesuferind necazul, cum vom afla odihnă? Dacă nu răbdăm în pustie, cum vom lua plata străinătății noastre? Dacă nu răbdăm întru sărăcie și întru strâmtoare, cum vom afla adevărata bogăție? Dacă nu binevoim întru ocări, în scârbe și în defăimări, nesuferind întru supunerea celor mai bătrâni întru Domnul și mutându-ne dintr-un loc într-altul, cum vom urma Stăpânului Hristos? Mai întâi, este dator cineva a se învăța din gândurile sale pentru ce și pentru care pricină voiește a-și lăsa locul său întru care locu-iește. Nu cumva, vrând a fugi de osteneală, pustia o dorește, soco-tind că este mai ușor locul cel din pustie? Nu cumva, iarăși, de dracul cel urător de bine cu râvnă sau cu zavistie se rănește, fiindcă alt fra-te a sporit întru cele văzute și el nu a dobândit mărire și pentru

aceasta voiește a-și lăsa locul său? Nu cumva, fugind și de războiul faptelor bune, sau întru supunerea lui Hristos nesuferind a fi, alear-gă spre singurătate? Nu cumva și moștenire pământescă râvnind, voiește să-și lase locul său, fiindcă gândurile arată acestea? Deci, dacă mai înainte vom cerceta și vom iscodi și dacă vom cunoaște patima care ne supără pe noi, acesteia să nu-i urmăm și nu vom că-dea în mâinile viclenilor draci și în locuri pustii și fără de apă. Deci cearcă-te mai înainte pe tine cu tărie, dacă cu adevărat, întru-ade-văr după Dumnezeu este ceea ce se face și nu cu scop stricat. Cel ce nu face lucrul cu sfat, se aseamănă unui bărbat ce gonește păsări zburătoare cu picioarele sale, făcând fără de sfat cele pentru sine. Că sfatul cel bun păzește poruncile lui Hristos.

Și ce trebuie a zice către acestea? De trezvie este trebuință, iubiților. Uneori și prin îndreptări năvălește vrăjmașul împotriva fraților. Și dacă s-ar învoi fratele să se despartă de locul său, se lup-tă vrăjmașul să-l vâneze pe el într-un loc oarecare. Iar dacă ne vor alunga pe noi oamenii întru amara pizmă sau ne silesc a ne împăr-tăși cu ei la lucruri străine, cu care nu se împacă Dumnezeu și vom fugi în alt loc, avem îndrăzneală către Dumnezeu. De vreme ce Domnul și Dumnezeul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis către ucenicii Săi: De vă vor goni pe voi din cetatea aceasta, fugiți în cealaltă (Matei 10, 23). Și pentru a nu ne răspândi a zis iarăși Mân-tuitorul: Nu vă mutați din casă în casă (Luca 10, 7). Și iarăși: În care cetate veți intra, acolo rămâneți. Iar dacă voile noastre voim a le face, ce fel de faptă bună este aceasta? Iar dacă înaintestătătorii ne vor despărți, noi să dăm loc. Însă atunci mai vârtos să stăm împotriva diavolului. Că așa făcea David, când bătea război cu cei de altă seminție; se dădea în lături de la fața lui Saul.

Deci, dacă te liniștești bine în pustie și te va supăra pe tine gândul să te duci în lume, pune-i înainte războiul lumii și cele ce se întâmplă unora în lume. Dacă și în chinovie te liniștești bine și te va supăra pe tine gândul a intra în pustie, pune-i înainte războiul și ostenele ei. Iar dacă și deosebi te liniștești bine și te va supăra pe tine gândul a intra întru însoțirea fraților celor mulți, pune-i înain-tea lui nevoița chinoviilor, împreună încă și răsplătirea. Și să nu ne supunem fără de socoteală gândurilor noastre. Că nu știm ce ne este nouă de folos, precum și înțelepciunea zice: Să nu te înalți pe tine întru sfatul sufletului tău, ca să nu se răpească ca un taur sufletul tău. Tu frunzele tale le vei mânca și rodurile tale le vei pierde și te vei lăsa pe tine ca pe un lemn uscat (Isus Sirah 6, 2-3). Iar mântuirea se face întru mult sfat.

Dar de multe ori voiești a zice că pentru smintelile și grăirea de rău voiești a fugi de aici? Așteaptă puțin și te voi sfătui pe tine un cuvânt. Vrei să fugi de sminteli și de clevetire? Pune ușă gurii tale întru Domnul și ochii tăi să nu vadă deșertăciuni (Psalmul 118, 37), și de amândouă vei scăpa. De clevetire prin tăcere și de sminteli prin păzirea ochilor. Că dacă pe acestea nu le vom birui, oriun-de ne vom duce în noi înșine purtăm pe cei ce ne luptă pe noi. Pe aceștia biruiește-i și vei avea odihnă oriunde vei șede. Dar de mul-te ori voiești a zice, că: <192>s-a cunoscut de toți frații învârtoșarea mea și lenevirea mea, pentru aceea nu mai pot a sta în locul acesta. Că măcar deși eu voi dori fapta bună, însă oamenii cu care eu locuiesc sunt aceiași.

Deci, ascultă, iubite! Fă tu lucrul cel bun și vei vedea că Domnul va vindeca și știința ta și a fraților tăi întru lucrurile tale. Ca nu cumva să primești a lăsa locul fraților celor smintiți întru tine, să scapi de defăimarea oamenilor și să te duci într-alt loc, unde, câști-gând slavă, nu îți vei mai aduce aminte de neputința

ta cea mai dintâi. De vreme ce zice Proorocul: Ocară a aşteptat sufletul meu şi ticăloşie. Că mult foloseşte ocară şi defăimarea de la oameni, cea pentru Domnul, la curăţirea păcatelor. Şi să te plece pe tine Proo-rocul ce zice: Că în smerenia noastră şi-a adus aminte de noi Domnul şi ne-a izbăvit pe noi de vrăjmaşii noştri (Psalmul 135, 23-24). Ci unde te-a trântit potrivnicul, sculându-te, luptă-te împotriva vrăj-maşului, că de care s-au cunoscut neputinţele tale, să se arate lor şi isprava ta. Şi întru aceasta vei lua slavă mare de la Domnul, fiindcă Domnul şi Mântuitorul nostru a zis: Şi mulţi dintâi vor fi pe urmă, şi cei de pe urmă vor fi întâi (Matei 19, 30; Luca 13, 30).

Că, după ce s-a spălat haina cea întinată, nu se va mai amesteca împreună cu cele întinate. Şi dacă din zavistie sau din râvnă rea, ar numi întinat cineva pe cel curat, nu se va crede, că vederea hainei îl va muştra pe el. Că: spăla-mă-vei şi mai mult decât zăpada mă voi albi (Psalmul 50, 8). Iar către cei potrivnici ai tăi, care voiesc a întoarce gândul tău iarăşi la relele cele dintâi, zice Scriptura: Vai de cel care adapă pe aproapele său cu amestecare tulburată (Avacum 2, 15). Vai de cei ce părăsesc căile cele drepte ca să umble în căile în-tunericului, care se veselesc de cele rele şi se bucură de răsturnare rea. Ale căror căi le sunt răzvrătite şi strâmbe cărările lor, ca departe să te facă pe tine de la calea cea dreaptă şi străin de dreapta socoteală. Pentru aceea zice că nu vor ajunge ei anii vieţii. Că de ar fi umblat pe cărări bune ar fi aflat cărările dreptăţii netede. Cei buni vor fi locu-itori ai pământului. Şi cei fără de răutate se vor lăsa pe dânsul. Căile celor necredincioşi vor pieri de pe pământ, iar cei fără de lege se vor izgoni de pe dânsul (Pilde 2, 13-15, 20-22). Fiule, legile mele nu le uita şi graiurile mele, păzească-le inima ta (Pilde 2, 1). Că lui Dumnezeu I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

†CEN = Sfătuirea a 26-a

Dacă se va întâmpla a se despărţi vreun frate de chinovie pentru orice fel de pricină şi i se va întâmpla să cadă el în boală sau să se întoarcă, căindu-se, nu se cade a trece cu vederea pe fratele, ci a-l primi întru Domnul, ca pe al Său mădular, deşi a greşit. Că nu faci omului, ci Domnului, Celui ce a zis: Ceea ce unuia dintre aceştia prea mici aţi făcut, Mie mi-aţi făcut. Că a se griji cineva numai pen-tru sine este oprit, de vreme ce zice Mântuitorul nostru: Nu vă gri-jiţi pentru sufletul vostru ce veţi mânca şi celelalte (Matei 6, 25-31). Pentru aceea aduce pe urmă, zicând: Că după toate ceste se stră-duiesc neamurile (Matei 6, 32). Pentru care şi prin Apostolul porun-ceşte, zicând: Nu pe ale sale fiecare să le caute, ci şi pe ale aproa- pelui. Şi iarăşi, acelaşizice: Şi încă mai înaltă cale vă arăt vouă: De aş grăi în limbi omeneşti şi îngereşti, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare şi chimval răsunător. Şi de aş avea proorocie şi de aş şti toate tainele şi toată cunoştinţa; şi de aş avea toată credinţa încât să mut şi munţii, iar dragoste nu am, nimic nu sunt. Şi de aş împărţi toate averile mele şi de aş da trupul meu ca să mă ardă, iar dragoste nu am, nimic nu sunt. Dragostea îndelung-rabdă, se milosti-veşte, dragostea nu pizmuieşte, nu se trufeşte, nu caută ale sale, nu se întărătă, nu socoteşte răul, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduieşte, toate le rabdă. Dragostea nu cade niciodată (I Corinteni 12, 31; 13, 1-7).

Deci, este bună rugăciunea cu postire. Iar pe acestea le întă-reşte milostenia, că zice: Milă voiesc, iar nu jertfă (Osea, 6, 6; Matei 9, 13). Şi vezi pe Proorocul cum a muştrat pe cei nemilostivi, pentru că nu şi-au adus aminte să facă milă şi au

prigonit pe cel sărman, și pe cel smerit cu inima, ca să-l omoare, și se va pierde de pe pământ <Ș2>moștenirea lui (Psalmul 108, 14-15). Și că pe care Tu l-ai bătut ei l-au prigonit și au înmulțit durerea rănilor lui (Psalmul 68, 30). Pen-tru aceasta fericește Mântuitorul pe cei milostivi ai Săi, zicând: Fe-riciți cei milostivi că aceia se vor milui (Matei 5, 7). Că ce a zis îngerul către Corneliu? Rugăciunile tale și milosteniile tale s-au suit spre pomenire, înaintea lui Dumnezeu (Fapte 10, 4).

Deci, primește pe acela ce s-a rătăcit și se pocăiește, pe cel ce din moarte a înviat, adică din adâncul nefericii lui Dumnezeu și al lenevirii. Auzi pe Apostolul ce zice: Întăriți către dânsul dragostea, ca nu cu scârba cea de prisosit să se înghită unul ca acesta (II Corinteni 2, 7-8). Și iarăși zice: Și vă rugăm pe voi, fraților, sfătuiți pe cei fără de rânduială, mângâiați pe cei mici la suflet, sprijiniți pe cei ne-putincioși, fiți îndelung-răbdători spre toți. Vedeți să nu răsplătească cineva rău pentru rău cuiva. Ci totdeauna pe cel bun căutați-l și între voi unii către alții și către toți (I Tes. 5, 14-15). Că și Domnul slavei nu a lepădat pe fiul cel curvar, ci l-a primit pe el ca pe cel ce din morți a înviat și l-a îmbrăcat în haina cea dintâi, și l-a încălțat, și inel i-a <Ș-3>dă-ruit, și vițelul cel gras l-a junghiat, ca să se veselească pentru aflarea fiului celui pierdut. Și scârbindu-se celălalt, și pe dânsul l-a tămăduit cu mângâiere, zicând: Fiule, tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sunt. Însă a ne veseli și a ne bucura se cădea, că fratele tău acesta era mort și a înviat, pierdut era și s-a aflat (Luca 15, 11).

Deci, se cuvine ca înaintestătătorii frățimi să fie milostivi. Iar tu, frate, dobândind milă, să nu fii nebăgător de seamă, ci urmează pe fiul cel ce s-a pocăit și s-a întors. Că acesta, aflând pe tatăl său, nu a dat uitării păcatul, ci a căzut și s-a mărturisit întru adevăr și nu întru fățarnicie, zicând: Părinte, greșit-am la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argații tăi (Luca 15, 18-19). Vezi ce fel de umilință a câștigat, ce fel de durere, ce fel de smerenie?

Deci și noi, iubite, să ne trezim de acum înainte, ca și pe turnul cel surpat din pricina lenevirii, iarăși să îl înnoim. Că cel ce este nebăgător de seamă cu a sa mântuire, negreșit nu îi va fi milă nici de căderea aproapelui său; către care Proorocul zice: Vai de cel ce adapă pe aproapele său cu amestecare tulburată! (Avacum 2, 15).

Deci, să slujim Domnului cu frică și cu smerită cugetare, însă înțelege gânditor cele zise ție. Nu puțină vreme smerenie și tăcere, și după puțin cârtire, nici cu pricină de rucodelie, să treci cu vede-rea pravila ta, că precum ploaia crește sămânța, așa și pravila pe suflet îl crește întru fapta bună. Nu astăzi mulțumire pentru cele ce se pun înainte pe masă și mâine asupra bucătarului și asupra pita-rului să cârtim: <192>Pâinea este proastă, ci să ne aducem aminte de Proorocul care zice: Că cenușă ca pâinea am mâncat! (Psalmul 101, 10). Nici să zicem: <192>Vinul este prost, ci să ne aducem aminte că Stăpânul nostru al tuturor și Domnul și Mântuitorul, oțet cu fiere pentru noi a gustat (Matei 27, 34).

Deci, nu astăzi înfrânare, iar mâine pe proestoși să-i supărăm pentru îndulcirea pântecelui, ca să nu auzim: Al căroră dumnezeu este pântecelul și slava (Filipeni 3, 19). Nu astăzi liniște și cugetare și mâine din chilie în chilie, ca să nu zic din sat în sat și din cetate în cetate, să petrecem. Nici cu motiv de a merge la bătrâni pe trândă-vie să o împlinim. Că pe cât se liniștește cineva, pe atât gândurile lui

se curățesc și pe cât cineva se depărtează pe sine de liniște, pe atât i se îngroașă și mintea.

De lucrezi meșteșug și acesta este de bună treabă chinoviei, nu te înălța pentru dânsul, că dacă omului ai fi lucrat, bine ai fi zis, iar dacă lui Dumnezeu, nu te înălța asupra celui împreună cu tine rob, ci lasă lui Dumnezeu, că El va da fiecăruia după lucrurile lui. Pentru aceea să ne smerim sufletele noastre înaintea Domnului, ca să ne înalțe pe noi (Iacov 4, 10). Că, de vom pune în fiecare zi în-ceput bun gândurilor noastre, mai puternici vom fi.

Deci, să nu ne mai supunem dulceților trupului, nici viața noas-tră întru nefrica lui Dumnezeu să o petrecem, ci să fugim de toată pofta cea tinerească, ca nu cumva această poftă să ne aducă pe noi la răzvrătirea cea dintâi și în aceleași răutăți să cădem, gătindu-ne nouă mai rea judecata urgiei, și apoi să fim tăiați, asemănându-ne mădularului celui putred și care, pentru facerea de bine a celorlalte mădulare, se taie, fiindcă Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis: Iată sănătos te-ai făcut, să nu mai greșești, ca nu ceva mai rău să ți se întâmple ție<DȘ-2> (Ioan 5, 14). Însă, Însuși Domnul să ne dea nouă a arăta întoarcere, de a face lucruri vrednice de pocăință, ca îm-podobindu-ne cu îmbrăcăminte de nuntă să-L întâmpinăm pe El întru slavă. Că Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

†CEN = Pentru nefrica de Dumnezeu și lenevire

†CEN = Sfătuirea a 27-a

Un frate oarecare mi-a povestit mie, zicând: <192>Un unchi am avut, care era argintar. Și, lepădându-se de lume, s-a făcut monah. Iar la bătrânețile lui a venit la dânsul un mirean oarecare, alexan-drin de neam, pietrar cu meșteșugul, vrând să se facă monah. Deci l-a primit pe el bătrânul în mănăstirea sa, și după câtăva vreme a făcut bătrânul pe frate să ia sfântul chip și nu a mai fost ascultător bătrânului. Îi dăduse lui bătrânul două chilii, și se împătimise fra-tele față de lucrul său, ziua și noaptea lucrând piatrăria, pentru că se căuta în locul acela. Și de altceva nimic nu grijea el, nici de ru-găciune, nici de pravilă, fără numai de lucru, fiind ținut de iubirea de argint.

Deci, cucernicul bătrân îndemna pe fratele, zicând: <192>Frate Paladie, vino să facem grădină. Iar el către dânsul zicea: <192>Du-te și voi veni și nu se ducea, ci se lenevea. Iarăși îi zicea lui bătrânul: <192>Frate Paladie, vino să facem pravila. El iarăși răspundea: <192>Du-te și voi veni. Și nu se ducea, ci trecea cu vederea. Și avea bătrânul cu sine trei frați, doi orbi, iar al treilea era prost, și când făcea bă-trânul puțină fiertură, Paladie, aducând cu sine pâine, mânca îm-preună cu dânsii și așa iarăși mergea la lucrul său. Deci, Sfântul Bătrân ruga pe frate, sfătuindu-l să nu fie nebăgător de seamă de mântuirea sa, iar el se lenevea sfătuirii celei bune a Sfântului Bă-trân, și lăsându-l pe el, a ieșit să locuiască deosebi, fiind întru nefrica de Dumnezeu.

Și așa, nebăgând seama de viața sa, nesuferind nici a fi întru supunere, nici deosebi locuind a se griji de a sa mântuire, ci desă-vârșit depărtându-și mintea sa de ajutorul lui Dumnezeu și de la așteptarea sfinților, mai pe urmă, fiind stăpânit de dracul, și-a pierdut mintea. Și nu mai putea nici mâna să o mai ducă la gură, ci de alții se hrănea, ca pruncii. Încă nici pe om nu-l mai cunoștea și mucii și balele îi curgeau pe barbă.

Dacă s-au înștiințat surorile acestuia de întâmplarea lui, l-au luat pe el la dânsule, că erau fecioare (adică monahii). Și luându-l, l-au încuiat pe el în casa cea de pravilă a mănăstirii. El se târa pe șezutul său prin toată casa cea de

pravilă, iar când venea preotul pentru slujbă, îl rugau pe el să facă rugăciune pentru dânsul, ca să facă Domnul milă cu dânsul. Și petrecând în această pedeapsă un an, întru acestea s-a săvârșit.

Iată ce face nefrica de Dumnezeu! Iată ce pricinuieste nesu-punerea și lenevirea! Iată la ce sfârșit a dus neascultarea! Deci, să nu defăimăm frica Domnului, ci să ne smerim sub mâna Lui cea ta-re, slujind unii altora întru frica lui Dumnezeu. Și El ne va fi nouă zid și acoperitor dinspre fața vrăjmașului, precum este scris: Tăbă-râ-va îngerul Domnului în jurul celor ce se tem de Dânsul și îi va iz-băvi pe ei (Psalmul 33, 7). Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = Celui ce are i se va da și-i va prisosi

ȚCEN = Sfățuirea a 28-a

Scris este: Celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar de la cel ce nu are și ceea ce i se pare că are se va lua de la dânsul (Matei 13, 12; 25, 29). Deci, ce vom zice? Au doară nedreptate este la Dumnezeu? Să nu fie! (Romani 9, 14).

Ascultă asemănare pentru aceasta: <192>Un gospodar era într-o țară oarecare și avea doi robi și trei perechi de boi. A dat, adică, unuia două perechi de boi, iar celuilalt o pereche. Și a zis către dâșii: ®Duceți-vă de lucrați până ce voi veni la voi. Și ducându-se, cel ce a luat două perechi de boi a lucrat cu boii și s-a îmbogățit omul foar- te și boii i-a hrănit minunat. Iar cel ce luase una, mergând a legat boii la iesle, nimic nicidecum punând înaintea lor. Și culcându-se, a adormit. Așa a venit domnul robilor acelora, să vadă lucrurile lor. Și auzind lucrarea și câștigurile celui ce luase două perechi, l-a bine-cuvântat pe el. După aceasta a venit și către celălalt rob și l-a aflat pe el dormind și boii legați la iesle, mai morți de foame și de sete. Și văzând pe rob că nimic nu a lucrat, încă și boii murind, a zis întru sine: ®De voi lăsa boii mei la robul acesta leneș, îi va pierde pe dâșii. Deci, să iau boii mei de la dânsul și să-i dau celui ce a lucrat bine și s-a grijit de lucrul său, că: tot celui ce are îi va da și-i va prisosi, iar celui ce nu are și ceea ce i se pare că are se va lua de la dânsul (Matei 13, 12).

Și iarăși zice domnul: ®Eu, adică, fiind bun, l-am chemat pe el <Ş2>și i-am dat lui, ca lucrând bine să câștige viața cea veșnică. Iar el m-a defăimat pe mine. Înșuși se va necinsti. Și omul în cinste fiind, nu a priceput, alăturatu-s-a dobitoacelor celor fără de minte și s-a asemănat lor (Psalmul 48, 21). Și nu a voit binecuvântarea și se va lua de la dânsul. Și pentru ce oare nu a voit să priceapă a face bine? Fiindcă fărădelege a gândit pe așternutul său, stătut-a lângă toată ca-lea cea bună și răutatea nu a urât-o! (Psalmul 35, 3-4). Au doară ne-dreptate este la Dumnezeu? Să nu fie! (Romani 9, 14).

Pentru aceea, fraților, să ne sârguim a bine plăcea înaintea Lui împreună cu toți sfinții Lui. Că Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = Sfățuirea a 29-a

Fraților, dacă vreunul din frații cei mai cucernici, stând la pravilă sau umblând, i se întâmplă lui întunecare, și fără de veste ar cădea, nu trebuie a ne minuna de aceasta, nici a ne spăimânta, ci se cuvine, mai vârtos, pe Dumnezeu a-L ruga, cu toată mintea ca să ne acopere pe noi întru toate. Că dacă vom sluji Lui cu adevărată inimă, nu ne va lăsa pe noi a ne ispiti mai presus de putere, ci pe cei ispitiți îi va izbăvi (I Corinteni 10, 13). Că așa este scris în Psalm: Pe Cel Preainalt L-a pus scăparea ta. Că vor veni către tine rele și bătaie nu se va apropia de trupul tău. Că îngerilor Săi va porunci pen-tru tine ca să te păzească în toate căile tale.

Și pe mâini te vor ridica ca nu cândva să împiedici de piatră piciorul tău. Peste aspidă și peste vasilisc vei păși și vei călca peste leu și peste balaur. Că spre Mine a nădăjduit și îl voi izbăvi pe el. Acoperi-l-voi pe el, că a cunoscut nu-mele Meu. Striga-va către Mine și îl voi auzi pe el. Cu dânsul sunt în necaz, scoate-l-voi pe dânsul și îl voi slăvi pe el. Cu lungime de zile îl voi umple pe el și îi voi arăta lui mântuirea Mea (Psalmul 90, 9-16). Și iarăși: Cei ce nădăjduiesc spre Domnul sunt ca Muntele Sionului. Nu se va clătina în veac cel ce locuiește în Ierusalim (Psalmul 124, 1). Și iarăși: Tânăr am fost și am îmbătrânit și nu am văzut pe cel drept părăsit, nici seminția lui cerând pâine (Psalmul 36, 25).

Deci, întunecarea se face din fierberea cea prea iute a fierii și din flegmă când s-a înmulțit. Iar la unii și din slăbiciunea și din obo-sirea trupului. Încă uneori și diavolul face ceva din cele asemenea, când nu va putea sau prin faptă sau prin cuvânt să biruiască pe fra-te, ca măcar printr-această măiestrie, rușinându-l pe el, să-l goneas-că din locul cel de nevoie. Ci Domnul nu îl va lăsa pe el să fie ispitit mai presus de putere, ci degrab va întări inima lui. Însă și a-ceasta nu fără rost și la întâmplare se aduce asupra fratelui, ci când răspândiri de mânie și de vrajbă rabdă gândurile lui. Iar altul în mâinile vrăjmașului se dă după slobozirea lui Dumnezeu, din pri-cina mândriei, când s-ar încredința pe sineși amăgitoarelor gânduri ale vrăjmașului, ce zice: <192>Iată te-ai făcut iscusit mai presus decât toți oamenii și nu este asemenea ție din cei de pe pământ, și altele decât acestea mai înalte, iar mai bine să zic mai cumplite. Și încă și asupra sa luându-și isprăvile, și nu lui Dumnezeu aducându-i cins-tea, ca cel ce de Dânsul a fost ajutat!

Deci, în acest fel se dă în mâinile celui ce ispitește, ca certându-se să-și cunoască neputința sa și să nu uite ajutorul Celui ce a zis: Când toate le veți face să ziceți: Suntem robi netrebnci (Luca 17, 10). Că cel ce se înalță pe sine, se va smeri (Matei 23, 12; Luca 14, 11). Că, este cu neputință, ca cei ce se tem de Domnul, întru ade-văr, să fie stăpâniți de diavolul. Că diavolul se apucă să îi clătească, dar a-i dezrădăcina nu poate. Precum s-a făcut și la Iov. A fost dat în mâinile ispititorului, dar nu a îndrăznit să se atingă de dânsul, pentru apărarea lui Dumnezeu (Iov 1, 12), măcar că luase stăpâni-re de la Dumnezeu să îl ispitească pe el precum ar fi voit, afară de sufletul dreptului. S-a dat încă și Apostolului bold, pe îngerul sa-tanii (II Corinteni 12, 7), dar prea l-a biruit prin Cel ce l-a iubit pe el, Domnul Iisus Hristos, pe Care Îl avea în suflet întru dragoste desăvârșită. Nu a fi neputincios cu trupul este biruire, ci a se afla în ispite neiscusit. Că vedem că nici asupra porcilor nu are stăpânire vrăjmașul, fără de slobozenia lui Dumnezeu (Marcu 5, 12). Eu am văzut pe unul stând pe stâlp pentru fapta bună. Oare dacă ar fi avut vrăjmașul stăpânire a ucide pe care ar fi voit, au nu îndată l-ar fi surpat pe el împreună cu stâlpul? De aici cunoaștem că s-a sfârșit tăriia lui cu puterea cinstitei Cruci a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Deci, să nu-ți fie frică, robule al lui Hristos, nici să nu te tulbure pe tine gândurile tale, nici să te depărtezi din locul tău unde sporești întru Domnul. Că credem Celui a zis: Iar ai voștri și perii capului toți sunt numărați (Matei 10, 30; Luca 12, 7). Și: Iată, am dat vouă stăpânire a călca peste șerpi și peste scorpia și peste toată pu-terea vrăjmașului, și nimic nu vă va vătăma pe voi (Luca 10, 19), că săgeți ale pruncilor s-au făcut rănile lor și a slăbit asupra lor limbile lor. Deci, când vei cădea în multe feluri de necazuri, nu te trândăvi, fiindcă zice Proorocul: Doamne, întru necaz ne-am adus aminte de Tine. Și multe sunt necazurile dreptilor și

din toate acelea îi va izbăvi pe ei Domnul (Psalmul 33, 18). Pentru aceea și într-alt loc zice: Că-utați la neamurile cele de demult și vedeți cine a crezut Domnului și s-a rușinat sau cine a rămas întru frica Lui și a fost părăsit? Sau cine L-a chemat pe El și a fost trecut cu vederea? Că îndurat și milostiv este Domnul și lasă păcatele și mântuiește în vreme de necaz (Isus Sirah 2, 10-12).

Vezi că frica de Dumnezeu este rod tare dinspre fața vrăjmașului? Deci să nu îți surpi rodul și nu vei fi prins. Ci, împreună cu Proorocul, ia aminte la Iubitorul de oameni, strigând către bunăta-tea Lui: Spre Tine, Doamne, am nădăjduit, să nu mă rușinezi în veac. Întru dreptatea Ta izbăvește-mă și mă scoate. Pleacă către mine ure-chea Ta, grăbește de mă scoate. Fii mie Dumnezeu apărător și casă de scăpare, ca să mă mântuiești. Că întărirea mea și scăparea mea ești Tu și pentru numele Tău mă vei povățui și mă vei hrăni. Scoate-mă-vei din cursa aceasta care mi-au ascuns mie, că Tu ești Apărătorul meu, Doamne. În mâinile Tale voi pune duhul meu, izbăvitu-m-ai Doamne, Dumnezeu adevărului (Psalmul 30, 1-5). Ca și El să zică către noi ceea ce este scris: Eu voi fi cu tine și nu te voi lăsa pe tine, nici nu te voi trece pe tine cu vederea. Întărește-te și îmbărbătează-te! Și iarăși zice: Nu îți fie frică de fața lor, nici să te temi înaintea lor, că Eu cu tine sunt, zice Domnul, ca să te scot pe tine (Ieremia 1, 17).

Deci, mulțumind iubirii Lui de oameni, cazi înaintea Lui, zi-când: Împins fiind, m-am povârnit să cad și Domnul m-a sprijinit. Tăria mea și lauda mea este Domnul și s-a făcut mie spre mântuire (Psalmul 117, 13). Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

†CEN = Pentru smerita cugetare

†CEN = Sfățuirea a 30-a

Iubite frate, dacă vei dobândi sporire, cât să stai tu în treapta cea de sus, nu uita smerita cugetare. Că dacă cândva se va întâmpla ție a te pogorî din treaptă, să afli calea și să nu cazi cădere de spai-mă. Că aceasta se întâmplă unora dintru a lor nemulțumire, când nu înțeleg pe Cel ce le-a dăruit lor darul. Că, dacă ar fi cunoscut pe Făcătorul de bine, ar fi ascultat poruncile Lui. Și de ar fi ascultat nu ar fi căzut, precum este scris: Cel ce se înalță pe sine, smeri-se-va, și cel ce se smerește pe sine, înălța-se-va (Matei 23, 12). Pentru aceea și în Psalm zice:

Văzut-am pe cel necredincios prea înălțându-se și ridi-cându-se ca cedrii Libanului. Și am trecut și iată nu era. Și l-am cău-tat pe el și nu am aflat locul lui. Păzește nerăutatea și caută dreapta-tea, că urmași are omul făcător de pace (Psalmul 36, 35-37). Și iarăși zice: Domnul, mândrilor le stă împotriva, iar smeriților le dă har (I Petru 5, 5). Pentru aceea și prin Apostolul poruncește, zicând: Nu pe cele înalte cugetându-le, ci împreună cu cei smeriți purtându-vă. Și într-alt loc zice: Nu te înălța pe tine ca să nu cazi și necinste sufletu-lui tău să-i aduci. Și va descoperi Domnul cele ascunse ale tale, în mijlocul adunării te va surpa pe tine, că nu te-ai apropiat de frica Domnului și inima ta este plină de viclesug (Isus Sirah 1, 29-31). Pentru aceea, fraților, să ne sârguim a ne smeri sufletele noas-tre înaintea Domnului, ca să ne înalțe pe noi în vremea cercetării. Că El este Cel ce ridică de la pământ pe sărac și din gunoi înalță pe cel lipsit (Psalmul 112, 7). Căci, care nu voiește a se smeri pe sineși de bună voie pentru evlavie, fără de voie se va smeri. Pentru că și la dreptul Iov este scris: La Dânsul este ținerea și tăria, la Dânsul știința și priceperea. El gonește pe sftnici în picioarele goale și pe judecători îi aruncă pradă nebuniei. El destramă puterea împăraților și pune cin-gătoare de frânghie în jurul coapselor lor. El gonește pe preoți în pi-cioarele goale și dă

peste cap pe cei puternici. El taie vorba celor meșteri la cuvânt și ia mintea celor bătrâni. El face de ocară pe cei mari și slăbește încingătoarea celor voinici (Iov 12, 16-21).

Deci să iubim smerita cugetare, iubiților. Că El a zis: Luați jugul Meu și vă învățați de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre. Că jugul Meu este bun și sarcina Mea este ușoară (Matei 11, 29-30). Așa, Binecuvântate! Așa Preaproslă-vite! Așa, Milostive! Așa, Iubitorule de oameni, Bunule. Jugul Tău este foarte bun și sarcina Ta este ușoară, la toți cei ce se apropie să Ți slujească ție cu inimă adevărată. Că ție se cuvine slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = <Ș-5>Creștinul se cuvine a fi îndelung-răbdător și

ȚCEN1 = nepomenitor de rău

ȚCEN = Sfătuirea a 31-a

Dacă s-ar întâmpla amărăciune, nu este prea rău, adică, că s-a întâmplat, ci este cumplit și greu a petrece întru amărăciune.

Frate, dacă, când nu ești tu de față, s-ar întâmpla să fii ocărât de cineva și venind altul ți-ar vesti ție, că cutare frate te-a ocărât pe tine, tu, ca un înțelept, cunoaște a cui este îndemnarea și să nu te a-mărăști asupra fratelui tău. Zi încă și celui ce ți-a vestit ție așa: <192>De m-a și ocărât, dar este fratele meu și eu sunt vrednic de ocară. Însă nu de la sine m-a ocărât pe mine, ci aceasta vrăjmașul a făcut-o ca să arunce vrajbă între noi. Dar Domnul va surpa pe vicleanul, iar pe frate îl va milui și pe noi nu ne va lăsa.

Dacă iarăși și în față vei fi ocărât, nu te tulbura pentru aceasta, nici degrab te porni spre mânie. Iar dacă pentru vreun lucru rău s-ar întâmpla să fii ocărât, să nu ne facem învârtoșați la inimă, ci mai vârtos să îndreptăm greșeala. Iar dacă după îndemnarea vrăjmașului s-ar întâmpla aceasta, tu, ca cel ce știi lucrul, nu te mânia pe fratele tău. Că dacă fiind ocărât împotriva vei ocărî, îndoit pe tine te-ai ocărât. Întâi, pentru că fiind ocărât nu ai suferit cu îndelungă-răbdare, iar a doua, că, obraznic făcându-te, împotriva ai ocărât.

Deci, când se va întâmpla a fi ocărât tu de cineva, nu te infier-bânta spre mânie, ci îndată zâmbind cu buzele întru cinstit răs, pre-fă întru tine mânia în pace. Însă este și răs care aprinde mânia a- proapelui. Că nebunul, zice, în răs lucrează cele rele. Și nu pentru acela zic eu, fraților, ci ca un doctor bun și iscusit să amesteci doctoria dragostei întru legătura păcii. Că foc pe foc nu îl stinge. Nu se cuvine a râde, ci prin dragoste și cinste și îndelungă-răbdare să bi-ruiești pornirea dracului mâniei. Că scris este: Mânia bărbatului drep-tatea lui Dumnezeu nu lucrează (Iacov 1, 20). Și în alt loc zice: Că pornirea mâniei lui este căderea lui (Isus Sirah 1, 21). Iar dacă fra-tele tău nu se zidește, când tu zâmbești, ca să nu se stăpânească de mânie, în tot chipul să ne sânguim a tămădui pe frate. De vreme ce Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis: De-ți vei aduce darul tău la Altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta, lasă darul tău înaintea altarului și du-te, întâi, și împacă-te cu fratele tău și atunci, venind, adu-ți darul tău (Matei 5, 23-24). Și prin Apostolul poruncește, zicând: Pacea urmați-o cu toții și sfințenia fără de care nimeni nu va vedea pe Domnul (Evrei 12, 14; Romani 12, 18).

Să nu te învețe pe tine vicleanul a zice: <192>Nu mă scârbesc a fi ocărât, ci fiindcă m-a ocărât înaintea fraților. Aceasta te tulbură pe tine, robule al lui Dumnezeu? Dar unde ți-ai lăsat arma ta, ostașule al lui Hristos? Și zic pentru

cruce. Iar cruce este smerenia, precum este scris: Smeritu-S-a pe Sine, făcându-Se ascultător până la moarte, și încă moarte de cruce (Filipeni 2, 8).

Voiești să-ți arăt ție, frate, că suntem datori cu mulțumită a răbda tot lucrul de scârbă, ce s-ar aduce asupra noastră, pentru Hristos? Hristos este viața noastră și mântuirea sufletelor noastre. Deci, cel ce pătimește pentru Hristos, pentru a sa mântuire și viață pătimește. Și să-ți arăt ție din oameni, asemenea nouă pătimași, că prin smerita cugetare bine au plăcut lui Dumnezeu. Și să-ți aduc ție pildă, mai întâi, din cei ce umblă după trup, apoi vom trece la cei duhovnicești. Te-a ocărăț? Adu-ți aminte de luptători. Însă să lăsăm pe cei ce umblă după trup, și să trecem la cei duhovnicești.

Când David fugea de la fața lui Abesalom, fiul său, au nu, ieșind Șimei, a ocărăț pe împăratul David înaintea tuturor celor ce mergeau împreună cu el? Au doară deosebi a ocărăț pe împăratul? Dar nu numai l-a ocărăț, ci l-a și blestemat, și a aruncat cu pietre împotriva împăratului, încât și zicea oarecare din prietenii cei ade-vărați ai împăratului: Pentru ce blestemă câinele acesta mort pe domnul meu, împăratul? Voi merge și voi lua capul lui. Iar împăratul a zis către dânsul: Ce este mie și vouă, fiii țeruiei? Lăsați-l pe el așa să mă blesteme pe mine, că Domnul i-a zis lui să blesteme pe David. Și oarecare a zis lui: Pentru ce ai făcut așa? Și el iarăși a zis: Că doar va vedea Domnul smerenia mea și îmi va răsplăti mie bune în locul blestemului lui în ziua aceasta (II Regi 16, 7-11). Vezi, iubite, că întru smerită cugetare dreptii au slujit Domnului? Și dacă fiind împărat și prooroc, atâta sânguință și smerită cugetare a arătat, apoi în ce fel se cade a fi cei săraci și păcătoși? Mai adu-ți aminte și de nepo-menirea de rău a lui David către Saul. Deci și noi, iubiților, îndelung să răbdăm, purtându-ne unii altora sarcinile (Galateni 6, 2). Că cine este ostașul acela care, vă-zând pe împreună ostașul său prins de potrivnici, nu se nevoiește și nu bate război cu potrivnicii, ca să-și scoată pe împreună ostașul său din mâinile celor ce l-au robit pe el? Iar de nu va putea a-l scoate pe el, atunci nu va plânge și va boci aducându-și aminte de priete-nul său? Au nu cu mult mai vărtos suntem datori noi pentru alții a ne pune sufletele? Fiindcă Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis: Mai mare dragoste decât aceasta nu are cineva ca sufle-tul său să-și pună pentru prietenii săi. Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = Pentru patimi

ȚCEN = Sfătuirea a 32-a

Bărbatul ce își petrece zilele sale întru lenevire, pe sine se înșeală, fiindcă cu totul nu își aduce aminte de bunătățile pe care le-a gătit Domnul dreptilor, nici de munca cea gătită păcătoșilor, ci fără de frică pe sine se trimite la pieire.

Într-unul ca acesta lucrează vicleanul toată pofta trupească. Și nu poate a înțelege unul ca acesta, în ce chip nu înțelege poarta unei cetății pe cei ce intră și ies printr-însa. Că intrând pofta în mintea lui i-a acoperit ochii. Iar cu cei nevoitori în multe feluri se luptă vrăjmașul.

Mai înainte de a se săvârși fărădelegea, o micșorează pe dânsa vrăjmașul în ochii lor. Iar mai ales pe pofta dulceții atât o micșo-rează pe ea, precum ar fi vărsat cineva un pahar de apă rece pe pământ. Întru acest chip micșorează vicleanul păcatul în ochii fra-telui mai înainte de a se săvârși el. Iar după ce s-a săvârșit, atât de cumplit înalță vicleanul fărădelegea în mâinile celui ce a căzut în dânsa, încât ridică asupra lui valurile deznădăjduirii. De multe ori încă și prin pilde tăbărăște asupra lui, unele ca acestea sfătuindu-l pe dânsul: <192>Ce ai făcut, în deșert

ostenitorule? Acum îți voi arăta ție cui s-a asemănat lucrarea ta. În ce chip cineva sădindu-și vie, și îngrădind-o pe dânsa și păzind-o pe ea până ce a făcut rod, și după aceasta sculându-se deodată și luând securea, a sfărâmat vițele, și zdrobindu-se strugurii, vinul a pierit. Aceștia s-a asemănat lucrarea ta. Aceștia îi pune în minte vicleanul fratelui, vrând a-l cufunda pe el întru adâncul deznădăjduirii.

Deci, mai înainte cunoscând, iubite, pe aceste măiestrii ale vrăjmașului, fugi de păcat. Iar de te-ai și prins mai înainte în vreo cădere, nu petrece întru dânsa. Ci scoală-te și întoarce-te către Domnul Dumnezeuul tău și zi către gândul cel viclean: <192>Deși buțile le-am sfărâmat și vinul l-am pierdut, dar via încă este și Stăpânul este îndelung-răbdător, mult milostiv, îndurat și drept. Și nădăjduiesc că, ajutându-mi mie bunătatea Lui, iarăși voi griji și voi păzi via Lui și voi umplea buțile Lui ca și mai înainte. Că zice prin Prooro-cul Isaia: De vor fi păcatele voastre ca mohorâciunea, ca zăpada se vor albi. Și de vor fi ca roșeala, ca lâna albă se vor face. Și de veți voi și mă veți asculta pe Mine, bunătățile pământului veți mânca. Iar de nu veți vrea nici nu Mă veți asculta pe Mine, sabia pe voi cu totul vă va mânca, că gura Domnului a grăit aceasta (Isaia 1, 18-20). Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = <Ș-5>Cum se cuvine a mângâia pe cei îpuținați

ȚCEN = Sfățuirea a 33-a

Un frate își căuta pe al său frate și, aflându-l, a zis lui: <192>Unde ai fost, frate?. Iar el a răspuns, zicând: <192>Cutarele frate era necăjit și m-am dus să-l mângâi pe el. Zis-a lui fratele: <192>Dacă pentru Dom-nul te-ai dus, ai plată, că sunt unii care par că mângâie și împreună pățimesc și nu cunosc că mai vârtos necăjesc și spre vătămăre se duc. Iar fratele a zis: <192>Și ce fel este acela care așa mângâie pe fra-tele spre vătămăre?. Zis-a lui fratele său: <192>De va fi duhovnicesc cel ce mângâie, nu spre vătămăre se duce, ci spre mare folos, iar cel ce are trupească înțelegere, acesta nu va folosi. Fratele a zis: <192>Aș fi voit a cunoaște ale amândorura graiurile, ca nu cumva, vrând eu a folosi pe fratele, să îl vatăm pe el. Și a zis lui fratele său: <192>De la Domnul să cerem îndurări amândoi, ca să trimită darul Său în ini-mile noastre, că fără de darul Lui, omul este neputincios către is-prava faptelor bune.

Deci, auzi, cel ce are trupească înțelegere, mergând spre mân-gâierea fraților, unele ca acestea pune înainte: <192>Ce ai, zice, fratele meu?. Iară el către dânsul: <192>Am cerut de la econom cele pentru trebuința mea și nu mi-a dat mie. Sau pe alt frate îl aduce înainte, ca pe unul ce cu nedreptate l-a scârbit pe el. Și acestea auzind cel ce spre mângâiere a venit strigă, zicând: <192>Și pentru ce acesta ne-cinstește pe cineva? Că și mie în altă zi acestea mi-a făcut și m-a necinstit pe mine. Se cinstește de noi și nu pricepe, nici nu voiește să se îndrepteze pe sine. Și socotesc egumenii că numai aici este cu puțință a se mântui? Sau: Aici nu poate să se mântuiască omul! Mă duc și eu de aici și mă voi izbăvi de oamenii aceștia. În acest fel mai vârtos îl vatămă pe fratele cu cuvintele acestea. Iar dacă se vor afla și alții robiți cu același gând, mai rău strică gândul fratelui. De multe ori însă se întâmplă și vin a avea și până ce se vor îmbăta nu încetează să bea, în cuvinte luptându-se între ei. Se întâmplă uneori de își pun și mâinile unii pe alții. Unii și pe locul acela adorm din multa băătură de vin.

Fratele zice: <192>Aș vrea să știu și graiurile celor duhovnicești ca să îmi aleg pentru mine cele mai bune. Iar el a răspuns: <192>Cel du-hovnicesc, când vrea să se

ducă spre sfātuirea fratelui, mai înainte de toate și mai înainte de a ieși din chilia lui, stă la rugăciune, ca să-i sporească Domnul calea lui. Și venind la ușa fratelui, bătând, îi pune metanie. Și, fiind poftit, intră și stă la rugăciune. Iar după a-ceasta șed tăcând. Apoi zice domnul chiliei către fratele: "Bine ai venit, să ne binecuvintezi pe noi. Răspunde fratele: <192>Eu mă bine-cuvintez de la cucernicia ta. Deci, te rog pe tine, binecuvântatule de Domnul, ce este ceea ce ai?. Iar el își spune gândurile sau că oarecare frate l-a scârbit pe el.

Auzind fratele acestea, zice: <192>Doamne ajută, că vrăjmașul nu voiește să se liniștească cineva. Și iarăși apucând zice: <192>Iubite, unde nu sunt necazuri, unde nu este osteneală? Mirenii nu se ostenesc? Corăbierii prin noian mergând, nu se primejduiesc? Ostașii în răz-boaie nu se rănesc? Și cum noi ne împuținăm crezând că numai noi ne necăjim? Mirenii întru cele lumești se ostenesc, cei duhovnicești în lucruri duhovnicești se necăjesc. Dar scârba lumii moarte lucrea-ză, iar scârba cea după Dumnezeu, pocăință spre viață veșnică. Deci și noi, fiind necăjiți, să nu ne împuținăm, că scris este: Necazul vostru întru bucurie se va schimba (Ioan 16, 20). Și tu aceleași ai răbdat mai înainte și acum în trup le săvârșești.

Adu-ți aminte că te-ai lepădat de lume și de voile tale și acum un cuvânt nu suferi? Și pentru aceasta voiești și de mănăstire a te depărta? Așa vrăjmașul pe gândul smeritei cugetări l-a jefuit, și pentru aceasta patimile cumplit se ridică asupra noastră. Că păți-mind pentru tine grăiesc acestea. Că de unde s-a întâmplat pricina? Cu adevărat sau pentru mâncare, sau pentru băutură, sau pentru că nu suferim cuvânt. De atâtea te-ai păgubit și gunoaie le-ai socotit ca pe Hristos să-L dobândești și iarăși în patimile cele vechi suferi ca să ți se cufunde mintea? (Filipeni 3, 8). Că dacă înfrânarea nu o vom iubi și voia noastră nu o vom tăia, nu este la noi îndrăzneală a zice: Iată, noi am lăsat toate și am urmat ție (Matei 19, 27).

Adu-ți aminte ce fel erai când ai venit la poarta mănăstirii, fierbând cu duhul întru frica Domnului. Dar poate voiești a zice: că oamenii aceștia au răzvrătit gândul meu. Voiești să-ți arăt ție, iu-bite, că din lenevirea noastră s-a întâmplat pricina? Lot în Sodoma locuia și nu a pierit împreună cu dânșii (Facere 19, 66). Iar Ghezi, Proorocului Elisei slujea și-a greșit (IV Regi 5,27). Asemenea și Samuil, lângă Eli zăbovea și împreună cu fiii lui petrecea (I Regi 2, 24). Și aceia au căzut, iar acesta s-a mântuit, că iubea pe Domnul întru adevăr. Și Iuda Iscarioteanul împreună cu ucenicii urma Domnului și a vândut pe Dascălul și Domnul Slavei în mâinile celor fără de lege (Matei 26, 47).

Deci, să nu urmăm sfatului vrăjmașului celui ce ne sfātuiește cu părute pricini binecuvântate spre răsturnarea sufletelor noastre. Că avem pilde din Dumnezeieștile Scripturi, a lua aminte la sine fiecare, ori împreună cu dreptii petrecând ori cu păcătoșii. Și cu dreptii împreună locuind, cu dreptate și cu cuvioșie să viețuim. Iar dacă și cu păcătoșii, să ne sârguim. Nu ca lucrurile acelora să le râvnim, ci ca de noi aceia să se tragă către calea mântuirii, ajutând darul. Să auzim Dumnezeieștile Scripturi și să râvnim petrecerea Sfinților Părinți, ca să se vindece sufletul nostru. Și nu numai când le auzim să luăm umilință și după puțină vreme cele mai rele să le facem. Că cel ce așa primește cuvântul, niciodată nu va aduce roa-dă, neavând rădăcină întru dansul. Și tot pomul care nu face roadă bună, se taie și în foc se aruncă (Matei 3, 10). Ca niște neputincioși să auzim sfātuirea bărbaților celor ce se tem de Domnul, care către sănătate povățuiesc pe suflet. Și să nu ne asemănăm acelora, care către a sa voie numai voiesc a auzi, ca să nu ne ticăloșim, lipindu-ne de gândul relei cugetări.

Zis-a oarecare din Sfinți: <192>De vei vedea pe cel tânăr cu voia sa suindu-se la cer, ține-l pe el, că îi este lui de folos. Și aceasta în-țelege-o și pentru cel vechi cu anii, dar tânăr cu priceperea, că zice în Paremii, Înțeleptul: Căile nebunilor sunt drepte înaintea lor, iar cel înțelept va primi sfățuire (Pilde 12, 15). Să auzim încă și pe cel ce zice: Tineri, supuneți-vă bătrânilor. Toți între voi cu smerita cugetare să vă împodobiți, că Dumnezeu mândrilor le stă împotrivă, iar smeriților le dă dar (I Petru 5, 5; Iacov 4, 6). Că sunt unii care se par înțelepți și nu primesc a se supune celor cu adevărat înțelepți și care cunoștința lui Dumnezeu o au. Pe aceștia Apostolul îi numește deșerti cuvântători și amăgiți cu mintea, zicând: Că sunt mulți de-șert cuvântători, nesupuși și amăgiți la minte. Iar pe altul îl sfățuiește de multe ori gândul și zice: <192>Cum? Tânăr ești! La bătrânețile tale te vei pocăi. Și de va ajunge să îmbătrânească, îi aduce lui gândul iarăși: <192>Acum ai îmbătrânit și ai trebuință de odihnă.

Drept aceea este nevoie, iubite, ca să slujim Domnului cu frică și cu cutremur în fiecare zi. Cine ne va zice nouă că vom ajun-ge la bătrânețe? Și dacă vom îmbătrâni, cine ne va încredința că vom afla gândul bun, dacă de aici ne lenevim de mântuirea noas-tră? Să auzim pe Domnul, zicând: Privegheați și vă rugați că nu știți nici ziua, nici ceasul (Matei 25, 13).

Noi, pentru trândăvirea noastră, socotim greu jugul cel bun al Domnului. Câți ți se pare, iubite, că sunt în lume în multe feluri strâm-torați? Fiii lor întru amanet fiind puși, iar ai altora fii în robirea silnicilor fiind căzuți, și în robie vânduți, slujesc celor mai ticăloși decât dânșii în pământ străin. Iar alții, săracii, aruncați în târguri și în ulițele cetății, goi, de frig și de arșiță fiind necăjiți. Și nouă nu ne este mult că avem acoperământul acesta, pe care Domnul ni l-a dă-ruit nouă și neîngrijirea de lucrurile cele lumești? Aceasta să ne adu-cem aminte și să nu lepădăm darul lui Dumnezeu și facerile Lui de bine, că ne-a învrednicit pe noi acestui jug bun. Am cerut și nu ne-a dat nouă? Și cine știe că nu spre folos s-ar fi făcut nouă aceasta? Să zicem și aceasta: Oare nu știe oricare din noi că nu a ascultat pe Domnul și Domnul, văzând, îndelung a îngăduit? Iar pentru egumeni, la Domnul să lăsăm, că toți vom sta înaintea divanului lui Hristos<DȘ0> (Ro-mani 14, 10). Că Dumnezeu nu este părtinitor (Fapte 10, 34).

Deci, scoală-te și încinge-te pe tine și să nu mai cazi împreună cu gândurile. Ascultă de cel ce zice: Nu te birui de cel rău, ci biru-iește cu cel bun pe cel rău (Romani 12, 21). Vai mie, păcătosului, iu-bite! Domnul Slavei atâtea pentru noi a răbdat! Ce putem, după vrednicie, a-i aduce Lui pentru pătimirile care a răbdat pentru noi? Să cădem la Dânsul din tot cugetul, cerând răbdare de la bunătatea Lui. Că prin multe necazuri se cade nouă a intra în împărăția ceruri-lor (Fapte 14, 22). Că a zis Mântuitorul ucenicilor Lui: Iar voi vă veți scârbi și scârba voastră întru bucurie se va întoarce. Femeia, când naște, scârbă are că i-a venit ceasul ei. Iar după ce se va naște pruncul, nu își mai aduce aminte de ceasul acela, pentru bucurie, căci s-a născut om în lume. Și voi scârbă veți avea. Însă iarăși vă voi vedea pe voi și se va bucura inima voastră și bucuria voastră nimenea nu o va lua de la voi (Ioan 16, 20-22).

Și așa, întărind pe frate cu cuvântul adevărului, după dăruirea darului, amândoi mulțumesc Domnului. Iar de s-ar întâmpla și ar gusta împreună, cu toată cucernicia mănâncă și beau, pentru oste-neala trupului și nu pentru ca să se îmbete de vin, întru care este curvia (Efeseni 5, 18). Și, făcând lucrul Domnului, se întoarce în chilia sa, slăvind pe Dumnezeu pentru schimbarea fratelui. Că lui Dumnezeu se cuvine

slava în veci. Amin.

țEFR = Se cuvine ca fratele ce citește să priceapă

țEFR = și cu iubire de osteneală să citească,

țEFR = ca și cum Dumnezeu este de față

țEF2 =

țCEN = Sfătuirea a 34-a

Iubite, dacă îți va porunci să citești ca să audă frățimea, în-semnează cu dinadinsul unde a sfârșit cel ce a început. Și, luând cu-vântul, începe citirea, ca să fie și citirea ca un lanț împletit cu aur. Că cel ce nu bagă de seamă la vreun cuvânt și pierde stihurile, acesta nici voiește a se învăța precum trebuie, nici a învăța pe cei ce iau aminte, fiindcă numai sfârșitul cuvântului îl caută și când să se sfârșească cartea.

Tu dar, iubite, fă-te treaz, ca și pe tine să te folosești prin citi-re și pe cei ce te ascultă pe tine. Dacă, fără de veste ți se va porunci să citești, din partea stângă începe citirea, iar de este începutul cu-vântului, zi titlul, că așa va fi cunoscută cea zisă. Iar dacă ți-ai câș-tigat vreo carte bună și dreaptă la stihuri, cercetează-o pe dânsa, ca nu cumva să se afle întru dânsa împiedicare celui ce o citește sau o și prescrie.

țCEN = <Ș-5>Pentru feciorie și întreaga înțelepciune

țCEN = Sfătuirea a 35-a

Așa sfătuiește vicleanul pe frate sau pe soră: <192>Iată în tot ceasul te superi de curvie. Până când suferi osteneală și îndelung-rabzi?. Fratele zice: <192>Până când va căuta Dumnezeu spre smerenia și osteneala mea și-mi va lăsa toate păcatele mele. Vicleanul zice: <192>Dar, ca să nu mai ai război, împlinește-ți pofta odată și iarăși te vei po-căi, că acest lucru nu este nimic. Fratele zice: <192>Nu am trebuință de la tine a mă învăța pentru pocăință, că eu știu că pocăința este pusă omului până la suflarea cea mai de pe urmă, pentru multa iubire de oameni a lui Dumnezeu. Iar pentru acestea care ai zis, că nu este nimic lucru, dacă mă voi arăta înaintea Dumnezeului meu neiscusit întru acest mic lucru, cu cât mai vârtos mă voi arăta neiscusit dacă va veni asupra mea ispită mai mare decât aceasta.

Vicleanul zice: <192>Dar este lucru de nimic și nu mai ai trebuință a te pocăi".

Fratele zice: <192>Și cine îmi zice că dacă voi strica trupul meu, voi afla vreme de pocăință? Au nu voi fi tras împreună cu cei ce lucrează fărădelegea? Că umbră este viața noastră pe pământ (Iov 8, 9). Că ce este dacă eu voi lua sabie și mă voi ciunți pe mi-ne?. Vicleanul zice: <192>Dar lucrul poftei nu este nimic, ci așa ca un ceas și îndată a trecut. Fratele zice: <192>Ascultă, vrăjmașule al vieții și luptătorule al sufletelor, ce fel de cinste este gătită la Dumnezeu celor ce pe acest lucru mic, despre care ai zis, l-au biruit prin cucernicie, și ce fel de muncă și necinste este gătită la Dumnezeu celor ce de acest lucru mic s-au biruit. Ce fel era înțeleptul Iosif? Au nu, patima aceasta biruind-o, se laudă din neam în neam, în ceruri și pe pământ, iar defăimarea egiptencei de-a pururea se batjocorește? (Facere 39, 7-8). Așijderea și fericita Suzana se laudă din neam în neam până în veac, pentru că și-a biruit pofta. Că nu s-a abătut la căderea sa, nici de îngrozirea morții temându-se nu și-a vândut în-treaga înțelepciune. Iar bătrânii și judecătorii poporului, care se păreau că ocârmuiesc poporul, biruindu-se de patima aceasta, și fi-ind improșcați cu pietre au murit, lăsându-și nume rău în neamurile cele de pe

urmă.

Au nu știi, diavole, că dacă se va obișnui fiara a mânca carne, se face mai cumplită către patimă? Și tu mă sfătuiești pe mine zi-cându-mi că dacă îți vei împlini o dată pofta ta nu te vei mai supă-ra? Domnul Dumnezeu Cel ce a dat oamenilor Duhul Său Cel Sfânt să te certe pe tine că pândești ca un leu, vrând să înghiți sufletul prin păcat. Ci Mântuitorul nostru Iisus Hristos nu îți va da ție loc, că este iubitor de oameni, puternic și milostiv.

Vicleanul pune înainte: <192>Lucrul acesta nu este nimic și pentru ce te mai necăjești?. Fratele zice: <192>Mă necăjesc că amăgești pe oa-meni, că dulcele tău, este amar, porunca ta este groapă de rele, iar darurile tale sunt pline de moarte și de piere. Pentru acestea mă sfătuiești pe mine să lepăd Darul Domnului și să scârbesc pe Duhul Sfânt, întru Care m-am pecetluit în ziua izbăvirii! (Efeseni 4, 30). Îmi zici că nimic nu este lucrul, și mă sfătuiești ca mădularele lui Hristos să le fac mădulare de curvie, și mă sfătuiești pe mine ca într-o clipeală să pierd bogăție fără de moarte?! Îmi zici să mă le-păd de sfințenie, fără de care nimeni nu va vedea pe Domnul?! (Evrei 12, 14). Nu este nimic lucrul?! Mă sfătuiești ca să întărât pe Domnul, ca să aud în ziua cea înfricoșată, înaintea înfricoșatului di-van al lui Dumnezeu, de la Dreptul Judecător: ®Rob viclean și iubi-tor de dulceți, mai mult decât iubitor de Dumnezeu, ai pângărit pă- mântul Meu cu fărădelegile tale și cu păcatele tale. Și îmi zici mie: că lucrul nu este nimic?! Căci este scris: Dumnezeu n-a cruțat pe în-gerii cei ce au greșit, ci, legându-i cu legăturile întunericului în iad, i-a dat să fie păziți spre judecată, și n-a cruțat lumea veche, ci a păstrat numai pe Noe, ca al optulea propovăduitor al dreptății, când a adus potopul peste cei fără de credință, și cetățile Sodomei și Gomorei, osândindu-le la nimicire, le-a prefăcut în cenușă, dându-le ca o pildă nelegiuitorilor din viitor (II Petru 2, 4-6). Și îmi zici că nu este nimic lucru?!

Cine, fiindu-ți ascultător și fiind robit de păcat, a petrecut în lucruri bune zilele sale și a moștenit împărăția cea fără de sfârșit? Iar cel ce a urmat căii lui Hristos, se bucură totdeauna și se vese-lește întru Duhul Sfânt, așteptând fericita nădejde a Marelui și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Și știu că de mă vei birui, nu voi scăpa de scârbă, și tu te vei duce să vestești pe tatăl tău, satana, bucurându-te împreună cu el de căderea mea, iar eu mă voi rușina în ceruri, dacă voi face aceasta. Și mă minunez de tine, diavole, că amăgești pe oameni să aleagă mai bine această puțină dulceață, decât viața cea veșnică. Domnul este tăria noastră și ajutorul nos-tru. Domnul este scăparea noastră și sprijinitorul. Domnul este scu-titorul nostru și nu ne vom teme de tine.

Deci, nevoiește-te, iubite. Adu împotriva lui frica gheenei și amărăciunea muncilor, ca să nu te înșele pe tine cu măiestria lui. Dar poate va zice cineva: <192>Și de unde voi cunoaște frica gheenei?. Omenește zic: Au nu ai intrat cândva în baie? Au nu ai văzut acolo bărbați slăbănogiți de boală și aruncați în apă? Iar în vâpaia aceea care va primi pe păcătoși, nu va sta aproape nici aducătorul de apă, nu va fi nici ușă de ieșire, nici lumină, nici vânt de răcorire; chiar dacă va striga cineva cu mare glas, fiind cuprins de vâpaie, nu va fi cine să ajute sau să mângâie, pentru că se va osândi pentru faptele sale. Că scris este: Judecata este fără de milă pentru cel care n-a făcut milă (Iacov 2, 13). Au nu ai văzut cuptorul ce arde dedesubtul băii? Iar în focul acela veșnic, în loc de lemn și de papură și de trestie, păgânii și păcătoșii se vor arde cu dumnezeiescul foc. Că păcatele lor se scriu asupra lor și mai cumplit aprind vâpaia asupra lor. Că scris este: Urgie și

mânie, necaz și strâmtoare va fi peste tot sufletul omului celui ce a lucrat răul, al iudeului mai întâi și al elinului. Iar slava și cinstea și pacea la tot cel ce lucrează binele, iudeului mai întâi și elinului. Că nu este părtinire la Dumnezeu (Romani 2, 9-11).

Pentru aceasta, iubiților, să ne trezvim întru rugăciuni către Domnul și întru milostenii, cu toată smerita cugetare, până mai a-vem vreme, ca să ne izbăvim de răutățile cele mai sus zise. Că Dom-nul voiește, pentru multa Lui bunătate, ca noi toți să ne mântuim (I Timotei 2, 4). Că Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = Pentru curățenie

ȚCEN = Sfățuirea a 36-a

Aseamănă pe curățenie, iubite frate, cu finicul; că finicul are inima sa albă, iar împrejurul lui sunt numai viermi care înconjură albiciunile lui. Deci se cuvine să avem dragoste curată către toți oamenii, îndeosebi către cei de credința noastră (Galateni 6, 10). Iar către oamenii cei potrivnici și iubitori de dulceți, asprime, însă întru cunoștință, în întreaga înțelepciune și pace, precum zice Apos-tolul: Iar robul Domnului nu se cuvine a se lupta, ci blând a fi către toți, învățator, nepomenitor de rău, întru blândețe pedepsind pe cei ce se pun împotriva, ca doar le va da lor Dumnezeu pocăință spre cunoș-tința adevărului și să se izbăvească din cursa diavolului, de care sunt vânați spre voia lui (II Timotei 2, 24-26).

O, curățenie, care urăști desfătarea, răsfățarea, împodobirea trupului și înfrumusețarea hainelor! O, curățenie, urătoarea buca-telor celor scumpe și alungarea beției! O, curățenie, înfrânarea ochilor, și care povățuiești tot trupul de la întuneric la lumină! O, curățenie, care stăpânești pe trup și îl robești și către cele cerești privești cu ochi ascuțiți! O, curățenie, născătoarea dragostei și a pe-trecerii îngerilor! O, curățenie, care ai inima curată, grumazul dulce și fața luminată! O, curățenie, care pe iubitorul de Dumnezeu l-ai înălțat în pământ străin, încât, pe cei ce l-au cumpărat pe el, i-ai răscumpărat! O, curățenie, dar al lui Dumnezeu, pildă de bunătate, de învățatură și de cunoștință! O, curățenie, care bucuri inima celui ce te are pe tine și sufletul îl într-aripezi spre cele cerești! O, cură-țenie, care izvorăști bucurie duhovnicească și risipești scârba! O, curățenie, care urăști cele rele și cele bune le iubești! O, curățenie, care micșorezi patimile și lucrezi nepățimirea! O, curățenie, care pe drepti îi luminezi și pe diavolul îl întuneci și către plata chemării celei de sus întru Hristos iute alergi (Filipeni 3, 14).

O, curățenie, care alungi trândăvia și agonisești răbdarea! O, curățenie, sarcină ușoară, care de ape nu te cufunzi, și bogăție veș-nică, ascunsă în sufletul omului iubitor de Hristos, pe care o va afla, în vreme de nevoie, cel ce o are pe aceasta! O, curățenie, avuție bu-nă, care nu te vatâmi de fiare și nu te arzi de foc! O, curățenie, care ții în mâini bogăție nemincinoasă și alungi împușinarea! O, curățe-nie, căruță duhovnicească, care înalți pe cel ce te are! O, curățenie, care găzduiești în sufletele celor blânzi și smeriți, și îi faci oameni ai lui Dumnezeu! O, curățenie, care înflorești ca trandafirul în mijlo-cul sufletului și toată casa lui o umpli de bună mireasmă! O, curățe-nie, înaintemergătoare și împreună-lucrătoare cu Sfântul Duh! O, curățenie, care pe Dumnezeu Îl îndupleci și făgăduințele Lui le pri-mești și înaintea tuturor oamenilor ai aflat dar!

Pe aceasta au iubit-o sfinții; pe aceasta iubind-o Sfântul Ioan Evanghelistul, s-a învrednicit a se culca pe pieptul Domnului Slavei (Ioan 13, 25). O, curățenie, care

nu numai întru cei de-a pururea feciorelnici te odihnești, ci și întru cei căsătoriți! Deci, pe aceasta și noi, robi binecuvântați ai Mântuitorului, să o iubim cu toată inima, ca să bucurăm pe Duhul Lui Dumnezeu, Cel ce locuiește întru noi. Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

țEFR = <Ş4>Pentru a nu împrăştia ochii,
 țEFR = <Ş4>ci mai vârtos să avem privirea jos,
 țEFR = <Ş4>iar sufletul sus, către Domnul.
 țCEN = Cum se biruie dracul curviei
 țCEN = Sfătuirea a 37-a

Nu numai prin depărtarea de bucate, ci și prin oprirea ochi-lor, ca să nu vadă deșertăciuni, se surpă dracul curviei, că în ochiul cel neînfrânat este preacurvia, după cum și Domnul a mărturisit: Amin zic vouă, că tot cel ce caută la femeie spre a o pofti pe ea, iată, a preacurvit cu dânsa în inima lui (Matei 5, 28). Pe această prea-curvie o dezrădăcinează cel ce își are ochiul jos, iar sufletul către Domnul; și cel ce și-a stăpânit pântecelul, și-a stăpânit și privirea. Căci cumplit vânzător este ochiul cel împrăștiat, iar celelalte patimi dintru aceasta se aprind. Iar războiul privirii, chinuiește pe suflet, și când estede față și când nu este, arzând mintea cu pofta.

Adică, ce zic, iubiților? A auzit cineva dulce glăsuire de muzică și a trecut. Apoi a auzit glas de jale; și plânsul a alungat dulcea glăsuire a muzicii. Așijderea încă, a gustat cineva miere și apoi a gustat ceva amar, iar amărăciunea a împins afară dulceața mierii din gâtlej. La fel și mirosirea. A mirosit cineva vreo dulceață oare-care, apoi a mirosit și împuțiciune rea. Și împuțiciunea cea rea a stins dulceața mirosirii. Apoi iarăși, s-a atins cineva de apă rece, după aceea s-a atins de apă fierbinte, iar căldura fiebințelii a înlă-turat răceala apei. Dar războiul ochiului celui împrăștiat, arde pe minte cu pofta, și fiind și nefiind materia de față. Încă și visuri nălu-cește în inimă, fiindcă dracii zugrăvesc ispita în cuget și războiesc mintea, închipuind în imaginație ispita. Pentru aceasta Proorocul se roagă, zicând: Întoarce ochii mei ca să nu vadă deșertăciune (Psalmul 118, 37), că înșelăciunea poftii schimbă mintea cea fără de ră-utate, și întru biruirea ochilor este toată osteneala dracilor.

Deci, când vine dracul să închipuiască ispita și să zugrăvească în cugetul tău frumusețea vreunei femei pe care ai văzut-o vreodată sau ceva din cele asemenea, adu-ți în mijloc frica de Dumnezeu și gândul la cei ce dorm în morminte. Gândește-te la ziua ieșirii tale, când sufletul tău se va despărți de trup. Ia în minte înfricoșatul și groaznicul glas pe care îl vor auzi cei ce s-au lenevit la lucrurile drep-tății și poruncile lui Hristos nu le-au păzit: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui, unde este plângerea și scrâșnirea dinților, întru întunericul cel mai dinafară (Matei 25, 41; 22, 13); adu-ți aminte de viermele cel nea-dormit și de munca cea fără de sfârșit (Marcu 9, 44). Acestea gân-dindu-le și pomenindu-le, pofta dulcetrii se va risipi din cugetul tău, precum se risipește ceara de fața focului, că diavolii nu pot sta îm-potriva fricii de Dumnezeu. Că cel ce nu se împotrivesc poftii, ci se răspândește cu neînfrânare, slobozindu-și ochii, negreșit și-a ple-cat și cugetul către patimi. Și de n-ar fi fost rușinea omenească, de multe ori și trupul și l-ar fi stricat.

Deci, de nu se va trezvi unul ca acesta și de nu va pune înain-tea ochilor săi frica de Dumnezeu, nu va întârzia să-și strice și tru-pul. Că acestui drac ce sfătuiește a răspândi ochii, alt drac îi urmează, care firește, cu trupul lucrează păcatul. Că dacă va vedea cel de al doilea pe cel dintâi că a putut pleca sufletul spre răspândire, în-dată începe a-l sfătui să lucreze păcatul și cu trupul. Și începe într-un fel a sfătui și a zice către cel biruit de ochi: <192>Iată, cu voirea ai păcătuit și cu inima ai preacurvit. Acum și din poruncă ai căzut și păcatul călcării de poruncă s-a scris ție acum. Deci, acum săvârșeș-te-ți pofta ta, că aceeași este și a lucra și a gândi. Deci, îndulcește-te de pofta ta.

Dar tu să nu te pleci socotelilor lui, fiindcă zice Apostolul: Că gândurile lui nu ne sunt necunoscute (II Corinteni 2, 11). Că într-o vreme voiește să vâneze sufletul tău. Ascultă o pildă pentru aceasta: <192>Un tânăr oarecare, având trei fecioare iubite, s-a dus într-o țară îndepărtată. Și zăbovind el, una din fecioare și-a luat bărbat. A do-ua, biruindu-se, a curvit și a rămas îngreuiată. Iar cealaltă fecioară a zis într-o zi: ®De nu m-aș rușina de oameni, și eu mi-aș lua mie bărbat. Și a început fecioara a se năluci în niște gânduri ca acestea. Dar și-a adus aminte de tânărul cel din călătorie, de la care lu-ase arvuna împreună cu celelalte fecioare. Și căindu-se, a plâns pentru gândurile rele ce s-au suit în inima ei.

Deci, când va veni tânărul, care dintre cele trei fecioare îi va fi lui bine primită? Au nu cea de pe urmă care numai a gândit și nimic rău nu a lucrat? Ci încă s-a și pocăit pentru gândirea cea rea! Pentru aceasta este nevoie a zice dracului celui ce sfătuiește către fapta păcatului celui fără de lege: <192>Deși cu ochiul am căzut și cu inima am preacurvit, însă pe această inimă care a preacurvit cu sus-pinuri negrăite o voi zdrobi, și voi spăla cu lacrimi ochiul ce a căzut, că inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi (Psalmul 50, 18). Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

†CEN = Pentru blânda pătimire

†CEN = Sfățuirea a 38-a

Monahe, oare așa ai fâgăduit să placi lui Hristos, adică a nu suferi cu vitejie ispitele și necazurile ce vin asupra ta de la cei po-trivnici, nici a primi certările și sfățuirile de la înaintestătătorul tău? Ia aminte la ce zice Apostolul: Iar dacă sunteți fără de certare, de care toți au parte, atunci sunteți fii din curvie (Evrei 12, 8). Ai fost bătut? Bucură-te! Multă este plata. Că și Apostolii, când mântuirea o vesteau lumii, erau bătuți ca niște făcători de rele (Fapte 5, 40), și nu se mâniau, nici nu slăbeau în credință, ci se bucurau că s-au în-vrednicit a fi necinstiți pentru numele Lui. Deci și tu bucură-te că te-ai învrednicit a fi necinstit pentru numele Lui.

Dar poate va zice cineva din cei mai leneși: <192>Mă scârbesc că mi s-a întâmplat aceasta, după ce m-am ostenit atât de mult!. A-ceasta te scârbește pe tine, robule al Domnului? Din aceasta poți să te cunoaști pe tine dacă, după atâtea ani, ai biruit patimile. Te-ai bucurat când a venit asupra ta necinste? Nu te-ai înălțat când ai fost slăvit? Că dacă cuiva i se pare că este ceva, nimic fiind, pe sine se înșeală, că iscusința cârmaciului se arată în vremea furtunii. Că cel ce se fălește și zice: <192>Am atâtea ani în viața monahicească, iar lucrarea cinului nu o arată, nici chipurile vieții celei cinstite nu și le-a împlinit, acesta este ca cel ce poartă uneltele al căror meșteșug încă nu le-a învățat.

Ai îmbătrânit în chipul monahicesc? Atunci, ca cel ce ești iscusit în viața

aceasta, fă-te pildă bună celor tineri și neiscușiți; iar dacă ești nou începător, supune-te celor mai bătrâni. Că dacă ostașii se supun împăratului celui pământesc, povățuitorilor și voievo-zilor lor, oare cu cât mai vârtos ni se cuvine nouă a ne supune? Nu numai de frică, ci și pentru conștiință (Romani 13, 5). Că dacă cei care trupește se ostășesc, toată sânguința o arată ca să slujească ce-lor mai mari ai lor, cum tu, care și de însăși viață te-ai lepădat, su-feri a te târi de niște patimi ca acestea, învârtoșându-te și nesupu- nându-te și lepădând certarea cea întru Hristos? Și încă laudele și slavele sihaștrilor celor desăvârșiți le poftești, dar fugi de ostenele prin care aceștia s-au făcut cinstiți.

Pentru ce suferi a pierde atâta liniște și osteneală, pentru o zi sau un ceas de plăcere? Dacă singur te vei ucide pe tine, oare cine va fi cel ce te va milui pe tine? Aceasta este lauda ta? Aceasta este iscusința ta, că dacă s-ar întâmpla un mic necaz te lezezi de chipul monahicesc, într-armând pe vrăjmașul asupra ta, prin însăși lenevi-rea ta? Nu, frate, să nu dai spatele vrăjmașilor, ci stai împotriva și bate război și vor fugi de tine. Că socotesc eu, că cel ce a primit a-supra sa purtarea de grijă a ta, nu se bucură de prihănirea ta, ca cel ce va să dea seamă Domnului pentru tine. Ci bucurie îi va fi lui, dacă te va pune pe tine desăvârșit înaintea Domnului.

Deci, vino-ți întru tine, iubite, și întoarce-te la odihna ta. Îm-bracă-te cu platoșa credinței și pune-ți coiful mântuirii, ia-ți sabia Duhului Sfânt, Care este cuvântul lui Dumnezeu (Efeseni 6, 14-17). Fă-te chip de blândețe fraților celor de un suflet. Să se minuneze și cei mai mari decât tine de răbdarea ta. Să se bucure și Duhul Sfânt, Care locuiește în tine, de vitejia ta. Iar dacă o mică ispită nu suferi, cum o vei suferi pe cea mare? Și dacă un prunc nu biruiești, cum vei birui pe bărbatul cel desăvârșit? Și dacă o palmă și o lovire pes-te obraz nu suferi, cum îți vei purta crucea ta? Și dacă crucea nu o vei purta, cum vei moșteni slava în ceruri, împreună cu cel ce zice: <MIȘ-2>Acestea toate au venit peste noi și nu Te-am uitat și n-am făcut strâmbă-tate întru așezământul de lege al Tău<DȘ0>? (Psalmul 43, 19). Și iarăși: Pentru Tine suntem omorâți toată ziua, socotitu-ne-am ca niște oii de junghiere (Romani 8, 36).

<Ș2>Voiam să tac, iubite, pentru rușinea feții mele, dar durerea inimii mele mă silește a grăi. Așa, frate iubite, am uitat acelea pe care le-a pățimit pentru noi Stăpânul nostru al tuturor. A fost de-făimat, a auzit: Ai drac! (Ioan 7, 20; 10, 20), și nu s-a mâniat. A fost numit înșelător, a fost pălmuit, a fost bătut cu pumnul (Matei 26, 67), a fost pironit pe cruce, oțet cu fiere a gustat (Matei 27, 34), cu sulia în coastă a fost împuns (Ioan 19, 34). Toate acestea le-a răb-dat pentru mântuirea noastră.

Vai mie, vai mie, ticălosului! Vai mie, ticălosului și păcătosu-lui, că fără de răspuns sunt! Ce voi zice sau ce voi grăi înaintea Ta, a Celui ce cunoști cele ascunse ale inimii mele? Dumnezeule, mi-lostiv fii mie, nevrednicului, celui ce nicidecum ocară sau cuvânt nu voiesc a răbda pentru Tine, Cel ce atâtea ai răbdat pentru noi. Cine nu va plânge pentru mine, care am luat evlavia drept acoperământ al răutății? Cu cuvintele mă numesc monah, iar cu lucrurile întărât! Cu adevărat s-a răcit dragostea din multe suflete (Matei 24, 12).

Dar, mă rog, să ne deșteptăm către Domnul, că El nu leapădă pe cei ce voiesc să se mântuiască, ci le și ajută. Să zicem și noi toți cu Proorocul: Întoarce-te, suflete al meu, la odihna ta, că Domnul ți-a făcut ție bine, că a izbăvit sufletul meu din moarte, ochii mei din la-crimi și picioarele mele din alunecare. Bine voi plăcea

înaintea Domnului, în pământul celor vii (Psalmul 114, 7-9). Ca și noi să ne învrednicim a auzi acestea: Fiul meu acesta mort era și a înviat, pierdut a fost și s-a aflat (Luca 15, 24). Că Dumnezeului nostru I se cuvine slava în veci. Amin.

țEFR = <Ș8>Pentru cei nesupuși, pentru înviere,

țEFR = <Ș8>pentru frica lui Dumnezeu

țEFR = <Ș8>și pentru Judecata ce va să fie

țCEN = Sfățuirea a 39-a

Iubite, dacă ar veni vreun frate la tine și te-ar ruga, zicând: <192>Vino împreună cu noi, să vărsăm sânge, să ne însoțim într-o unire, iar pe cei ce se împotrivesc să-i gonim. Să stăm împotriva celor mai bătrâni și să nu ne rușinăm de cărunțețe. Să batem pe economi, să luăm în răs pe cei liniștitori, să batjocorim pe cei cucernici. Să-i su-punem pe toți nouă, ca să fim cunoscuți. Fiind muștrați, să nu tăcem. Să strigăm toți împreună, ca să nu se arate minciuna noastră. Și, sfățuindu-ne, îngâmfarea să o ținem și fiind mângâiați să ne înălțăm. Să fie tăria noastră lege a dreptății, că neputința se arată netrebnică.

Deci, tu, să nu mergi în cale împreună cu dânșii! Abate-te de la dânșii și schimbă-ți drumul, că nu vor adormi până nu vor face rău. Și către cel ce îți zice acestea, răspunde-i: <192>Eu nu am treabă. De acestea ai fugit și iarăși întru acestea vrei să slujești? Ce folos de perii cei tunși? Sau ce folos vor dobândi din aceste lucruri? Să luăm în minte că am ieșit din lume ca să ne facem monahi, iar acum voiești să tulburi sufletele fraților? Însă, auzind adevărul, nu te mâ-nia, că de obște este folosul.

Oare nu știi cele ce cântăm? Oare nu aceasta cântăm: Fericit bărbatul care nu a umblat în sfatul necredincioșilor, și în calea păcăto-șilor nu a stat și pe scaunul pierzătorilor nu a șezut. Ci în legea Domnului e voia lui și la legea Lui va cugeta ziua și noaptea? (Psalmul 1, 1-2). Și iarăși zice: Că știe Domnul calea dreptilor și calea necredincioșilor va pieri (Psalmul 1, 6). Și întru alt Psalm zice: Că iată cei ce se depărtează de la Tine vor pieri. Pierdut-ai pe tot cel ce se leapădă de Tine. Iar mie a mă lipi de Dumnezeu bine este (Psalmul 72, 26-27). Și iarăși zice: Iar vrăjmașii Domnului îndată ce s-au mărit ei și s-au înăl-țat, s-au stins, ca fumul au pierit (Psalmul 36, 20). Iar cei blânzi vor moșteni pământul și se vor desfăta de mulțimea păcii (Psalmul 36, 11).

Zice încă și în alt Psalm: Ce te fălești întru răutate, puternice, fără de lege toată ziua? (Psalmul 51, 1). Și în alt loc, zice: Nu a locuit în mijlocul casei Mele cel mândru. Cel ce grăiește nedreptăți nu va sta înaintea ochilor Mei (Psalmul 100, 9), că pe mulți a înșelat gândul înaltei cugetări, îngâmfându-se în deșert. Că scris este: Nu cugetați la cele înalte, ci lăsați-vă duși spre cele smerite (Romani 12, 16).

Deci, liniștește-te, te rog, ca nu cumva puțină vreme să te în-dulcești de sfatul tău, iar cele de pe urmă ale tale să le săvârșești întru durere, și apoi să începi a grăi împotriva acestui loc sfânt, după cum este scris: Cel ce mănâncă pâinile Mele, a ridicat asupra Mea vi-cleșug (Psalmul 40, 9).

Deci, să mergem la chiliile noastre, să ne plângem păcatele, ca pe Dumnezeu, pentru Care am și ieșit din lumea cea deșartă, să-L înduplecăm, ca nu cumva să ne răpească moartea și nu va fi Cel ce izbăvește (Psalmul 49, 23). Să gândim aceasta, că acum deși sun<Ș-3>tem câte o mie, dar în vremea morții unul câte unul ne vom duce de aici. Numai lucrurile fiecăruia vor călători împreună cu el, după cum a lucrat, ori bine, ori rău. Acestea cugetă-le, de acestea grijește-te, ca să poți să scapi de

urgie. Că nu este cu putință a scăpa noi din mâi-nile Celui ce ne-a zidit pe noi, după cel ce zice: Unde mă voi duce de la Duhul Tău? Și de la fața Ta unde voi fugi? (Psalmul 138, 7).

Deci, nimeni să nu se amăgească pe sine, că înaintea divanu-lui lui Hristos ni se cade nouă să stăm, unde vor fi toate goale și descoperite ochilor Lui (Evrei 4, 13), acolo unde vor sta înaintea mii de mii și milioane de milioane de Sfinți Îngeri și toate puterile cerurilor se vor clăti (Matei 24, 29; Marcu 13, 25; Luca 21, 26). Unde va fi atunci înalta cugetare și îngâmfarea? Unde beția și mânia? Unde neînfrânarea, îngrozirea și mândria cea deșartă? Cine va suferi înfricoșata groază a îngerilor lui Dumnezeu? Să gândim că cei ce au răbdat pentru Hristos și bine I-au plăcut în veacul de acum, aceștia ne vor judeca pe noi, precum este scris: Au nu știți că sfinții vor judeca lumea? (ICorinteni 6, 2). Că ei oameni asemenea nouă, pătimiși fiind în lume, lui Dumnezeu bine au plăcut. Iar noi pe cel rău făcându-L, pe Dumnezeu întărâtăm.

Dar poate va zice cineva din cei cu două fețe: <192>Știe Domnul neputința mea, și Se va milostivi spre mine. Vai mie, vai mie! Cine nu va plânge pentru acestea? Că la lucrul Domnului pricinuim ne-putință, iar în lupte și însoțiri necuviincioase și în a face cele rele suntem puternici. Ce te înșeli pe tine socotind că vei batjocori pe Dumnezeu? Nu semăna rele și nu vei secera rele (Galateni 6, 7). Auzi pe cel ce zice: Cine ar putea să-I stea împotriva și să rămână teafăr? El mișcă munții din loc, fără ca ei să prindă de veste că El i-a <Ș2>răsturnat în mânia Lui (Iov 9, 4-5). Sau, mai ales, inimile noastre s-au îngroșat cu mahmura, cu beția și cu grijile lumești, iar din a-ceastă cauză rânduiala noastră nu putem să o cunoaștem? Că în loc de a gândi fiecare din noi și a zice sufletului său: <192>Dacă eu nu pot petrece și a vieții bine, ci mă port de tot vântul, pentru ce să tulbur sufletele altora spre a mea osândă?.

Oare n-ar fi mai bine dacă prin sfătuire și prin îndemnare aș opri pe cei ce fac tulburare, ca să nu cad din așezarea de fiu? Că scris este: Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor che-ma (Matei 5, 9). Iar acum, ce să fac eu, leneșul? Ce voi răspunde în ziua Judecării înaintea înfricoșatului Divan, pentru sufletul meu? Dar pentru aceia pe care i-am smintit din calea adevărului? Că unul, adică, a lăsat pe tatăl său și pe mama sa, iar altul muiere, și fii, și prieteni, și avuție, pentru nădejdea lui în Iisus Hristos, și liniștea a ales-o. Iar eu nu încetez a-i tulbura pe aceștia și a-i necăji. Iar tu cele împotriva acestora lucrezi și nu te liniștești în chilia ta, ci încon-juri chiliile monahilor, răzvrătind sufletele fraților, clevetind pe fra-te către frate, punând socoteli rele în cugetele lor și, spulberând praful gândurilor, pricinuiеști tulburări frățimii. Pentru că te-ai lă-sat robit de patima cea rea, aceste lucruri nebunești le-ai învățat.

Pentru ce nu ți-e milă de viața ta? Pentru ce paguba sufletului tău o socotești câștig? Pentru ce tragi asupra-ți rele străine? Măcar de acum înainte se cuvinte să te înțelepțești și să te liniștești, chiar dacă mărturisești că ești muștrat de dânșii. Când vei cădea desăvâr-șit întru adâncul răutăților, atunci și tu vei prihăni pe vrăjmașii ade-vărului, după cel ce zice: Domnul risipește sfaturile neamurilor, și ce- lelalte, iar sfatul Domnului rămâne în veac (Psalmul 32, 10-11). Sau încă mai vârtos, din învârtoșarea inimii noastre și cu puterea trupu-lui ne înălțăm, neștiind că: Uriașul nu se va mântui cu mulțimea tă-riei lui (Psalmul 32, 16). Și după puține: Iară ochii Domnului spre cei ce se tem de El, ca să izbăvească

din moarte sufletele lor și să-i hrănească pe dânșii în foamete (Psalmul 32, 18). Pentru ce nu primești când ești sfătuit? Că văzu ochii tăi iubi-re de stăpâniri? Nu te bucura de slavă, ci caută la primejdia ce urmează. Că cei ce au stăpânire, tare vor fi cercați. Că dacă de un su- <Ş2>flet, pe care ni l-a încredințat nouă Domnul, nu am purtat grijă și l-am lăsat pe el de s-a înțelenit, ca o vie neîngrijită și neîngrădită cu gard, apoi cum ne va încredința nouă purtarea de grijă a tot ra-iul? Că cel ce întru puțin este credincios și întru mult este credincios. Și cel ce întru lucrul cel prea mic este necredincios și întru cel mare este necredincios (Luca 16, 10).

Deci, să ne rugăm pentru sufletul care ne-a fost încredințat și pentru care vom da răspuns, când va cerceta Domnul pe toată lu-mea. Că nu mică primejdie urmează celui ce îi este încredințată gri-ja turmei, de nu va ocârmui turma după voia Păstorului Celui Mare, după cum s-a zis mai sus. Să ne trezim mai înainte de a ne duce noi acolo, unde nu este cel ce mângâie. Acolo vom vedea pe cei blânzi și smeriți cu inima întru multă slavă, iar noi, cei ce suntem neple-cați, întru strâmtori. Că nu facem nimic pentru Dumnezeu, nimic pentru dragostea Lui, nimic cu smerită cugetare, ci toate cu mân-drie, toate pentru plăcerea oamenilor și pentru pierzătoarea slavă deșartă. Toți suntem mândri, toți iuți, toți mânioși, că unii pe alții ne zavistuim, unii pe alții ne mușcăm. Degrab să ne întâmpine pe noi îndurările Tale, Doamne, că am sărăcit foarte. Ajută-ne nouă, Dumnezeule, Mântuitorul nostru (Psalmul 98, 8-9). Auzi pe Cel ce zice: Cine nu este cu Mine, este împotriva Mea și cine nu adună cu Mine, risipește (Matei 12, 30).

Oare ai uitat de piatra cea de moară, cea hotărâtă spre munca celor ce fac smintelile? (Matei 18, 6; Luca 17, 1-2). Nu te înșela, omu-le, că nu este cu puțință să sporești fără frica de Dumnezeu și fără smerita cugetare, că sporirile cele ce se fac fără de acestea sunt pri-cinuitoare de pagubă. Că scris este: Nimeni nu-și ia singur cinstea a-ceasta, ci dacă este chemat de Dumnezeu (Evrei 5, 4). Deci, abate-te de la rău și fă bine! Caută pacea și o urmează pe ea. Că ochii Domnului spre cei drepți, și urechile Lui spre cei ce fac rele, ca să piardă de pe pământ pomenirea lor (Psalmul 33, 13-15).

Să nu ne dăm după nălucirile și slavele veacului acestuia, căci nu se deosebesc de umbră. Că mulți bogați, adormind, s-au sculat să-raci. Și cel ce astăzi este boier, mâine fără averi se face. Și cel ce as-tăzi este împărat, mâine se va sfârși. Iar cei ce așteaptă pe Domnul și cei ce au urât înșelăciunile veacului acestuia sunt fericiți că slava cea veșnică cu adevărat vor moșteni. Că bogatul acela, care se îm-brăca cu vison și cu purpură și se veselea în toate zilele luminat, era fericit de fiii veacului acestuia, dar nu și de îngerii lui Dumnezeu. Iar Lazăr cel sărac și rânit, era lepădat la poarta bogatului și poftea să se sature din fărâmiturile ce cădeau de la masa lui. Și câinii ve-nind îi lingeau rânile. Dar Lazăr nu poftea de la bogat, nici din bu-catele mesei lui, nici din cele ce mânca bogatul, ci poftea pe cele proaste, din care mâncau și câinii. Și pe cât era bogatul lăudat și mărit de cei ai veacului acestuia pentru slava cea dimprejurul lui, pe atât era săracul defăimat și urât de dânșii. Însă îngerii lui Dumnezeu se minunau de răbdarea lui. Sosind sfârșitul amândorura, săracul a fost dus de îngeri în sânul lui Avraam, iar bogatul a fost aruncat în muncă. Și în iad, ridi-cându-și ochii săi, fiind în chinuri, a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui. Și el, strigând, a zis: Părinte Avraame, milu-iește-mă și trimite pe Lazăr, să-și ude vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba, căci mă chinuiesc în această văpaie. Și a zis lui,

Avraam: Fiule, adu-ți aminte că ți-ai luat cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr, asemenea, cele rele; iar acum aici el se mângâie, iar tu te chinuiești. Și peste toate acestea între noi și între voi s-a întărit pră-pastie mare, ca cei care voiesc să treacă de aici la voi să nu poată; nici cei de acolo să treacă la noi. Și a zis bogatul: Rogu-te, dar, Părinte Avraame, ca să-l trimiți în casa tatălui meu, căci am cinci frați, să le spună lor aceasta, ca să nu vină și ei în văpaia aceasta. Și i-a zis A-vraam: Au pe Moise și pe Prooroci, să-i asculte pe dâșii. Iar el a zis: Nu, Părinte Avraame, ci, dacă cineva dintre morți, înviind, s-ar duce către dâșii, se vor pocăi. Și i-a zis Avraam: Dacă pe Moisi și pe Proo-roci nu vor crede, nici dacă ar învia cineva dintre morți, nu vor crede (Luca 16, 23-31). Deci, ce a folosit bogatului în ceasul acela bogăția pe care o avusese, și veselia cu care se veselise în toate zilele?

Să ne sârguim, iubiți frați, a scăpa de muncile cele gătite defăi-mătorilor, mai înainte de a fi dați noi în locul acela al muncii. Căci atunci vom plânge cu amar, nefiind cine să îmbuneze sau să mân-gâie. Auzind încă și de la cei ce muncesc (draci), că de o muncă mai rea decât aceste munci sunteți vrednici. Că voi înșivă v-ați făcut acestea. Având puțința, în scurta vreme a lumii ce a trecut, să scă-
<S2>pați de osânda aceasta prin pocăință, v-ați lenevit. V-ați ospătat, v-ați hrănit inimile voastre, ca în ziua de junghiere (Iacov 5, 5). Unde sunt îndulcirile vremii celei trecute? Unde este înșelăciunea ei și răsul? Oare nu au trecut ca umbra și ca negura ce se împrăstie de vânt subțire și ca un fum de vânt s-a risipit? Deci, acum, precum ați poftit, îndulciți-vă, că nu v-ați îndestu-lat de acestea. Căci nu numai pe voi înșivă v-ați aruncat în groapa relelor, ci și pe alții i-ați tras împreună cu voi. Și nu v-ați îndestulat numai cu aceasta și v-ați lenevit de mântuirea voastră, ci ați răz-vrătit și alte suflete. Deci care faptă bună, care împlinire de porun-că va îndupleca pe Dumnezeu pentru voi? Căci sufletele voastre erau pline de pizmă amară, de pricire, de zavistie și de toată răutatea; și ați iubit mânia fiarelor sălbatică. Iar acum v-au înconjurat pe voi toate relele, pe care le-ați lucrat în vremea ce a trecut.

Când Dumnezeu vă grăia vouă prin Sfintele Scripturi, voi ați defăimat, ați răs, v-ați răspândit. Și pe cât arăta îndelungă-răbdare Bunul Dumnezeu către voi, pe atât se înmulțeau și păcatele voas-tre. Când Dumnezeu vă zicea: Nu iubiți lumea și cele din lume, voi vă luptați pentru slavă și iubire de argint. Când Dumnezeu vă zi-cea: Fericiți cei ce plâng acum, că aceia se vor mângâia. Fericiți cei săraci cu duhul că acelora este împărăția cerurilor, voi v-ați făcut mândri, încă și îngâmfați, și v-ați dat pe voi la răs și la înșelăciune. Când Domnul vă zicea: Fericiți cei blânzi că aceia vor moșteni pământul, voi v-ați făcut sălbatici și neîmblânziți. Când Domnul vă zicea: Fericiți cei ce flămânez și însetează de dreptate, că aceia se vor sătura, voi ați urât dreptatea și pe cei ce o lucrau i-ați prigonit. Când Domnul vă zicea: Fericiți cei milostivi că aceia se vor milui, voi ați petrecut fără milă și fără durere în inimă, către oamenii cei ase-menea vouă pătimași. Când Domnul vă zicea: Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu, inimile voastre cugetau lă-comie și pofte rele. Când Domnul vă zicea: Fericiți cei prigoniți pen-tru dreptate, că acelora este împărăția cerurilor, voi ați necăjit pe cei drepți și nu ați păzit adevărul.

Deci, acum ce strigați? Vremea pocăinței a trecut. Aici este a răsplătirii. Acum dreptii se încununează, iar voi, păcătoșilor, v-ați dat în gheena focului. Acum dreptii ca lumina strălucesc în împărăția cerurilor, iar voi, păcătoșilor, v-ați dat

întu întunericul cel mai din afară. Acum dreptii împreună cu îngerii Îl laudă pe Dumnezeu, iar voi, păcătoșilor, plângeți din munci și scrâșniți cu dinții căindu-vă, că vremea pocăinței voastre ați pierdut-o în lenevire. Oare nu sun-teți voi cei care v-ați despărțit de cei dreți și ați râvnit lucrurile celor păcătoși? Iar acum și ei și voi v-ați dat muncii, și se cuvine a suspina pentru muncile și pedepsele cele aduse amândorura.

Atunci și noi, tare suspinând, vom striga cu amară plângere zicând: Drept ești, Doamne, și drepte sunt judecățile Tale, căci când eram în veacul cel ce a trecut ne-ai arătat nouă acestea prin Sfintele Scripturi și nu credeam, ci inima noastră se îndoia. Iar acum le vedem luminat cu ochii pe toate (Tobit 3, 2). Vai nouă, că am pierdut zilele noastre într-un multă lenevire!

Deci, acestea mai înainte cunoscându-le, iubiții mei frați, să ne sârguim a scăpa de acea rușine și muncă veșnică, ca să ne învredni-cim bucuriei dreptilor. Până când poftetele omului celui vechi le vom purta în noi? Până când mintea noastră o vom lăsa într-un deșartele dulceți ale veacului acestuia? Să ne deșteptăm de acum, să ne tre-zim ca din somn, din pomenirea vieții acesteia deșarte. Să avem sus mintea și inima noastră, unde sunt cele prea bune și prea frumoase, unde este viața cea adevărată și lumina cea adevărată. Să urâm lu-mea și cele din lume! Să defăimăm pe acelea care se strică, pentru cele nesticăcioase; pe cele pământești, pentru cele cerești! Să iu-bim pe Domnul, Cel ce ne-a făcut pe noi, cu toată puterea, pe Stă-pânul Cel bun și iubitor de oameni! Să ne iubim unii pe alții, pentru Domnul. Uite la iubirea de oameni a Stăpânului, că a zis către uce-nicii Săi: Întru acestea vor cunoaște toți, că sunteți ucenici ai Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții. Nu a zis: <192>dacă Îmi veți aduce Mie viței și țapi, ci a zis: <192>dacă veți avea dragoste unii cu alții.

Deci, să păzim dragostea, fraților, curățenia, liniștea, smerita cugetare și câte se cuvin Sfinților. Să urâm nerușinarea și multa cu-vântare, că scris este: Bărbatul limbut nu se va îndrepta pe pământ. Pe bărbatul nedrept relele îl vor vâna spre stricăciune. Cunoscut-am că va face Domnul judecată săracilor și izbândă lipsiților. Iar dreptii se vor mărturisi numelui Tău și vor locui cei dreți în fața Ta (Psalmul 139, 11-13). Și iarăși zice: Spre cine voi căuta, fără numai spre cel blând și liniștit și care se cutremură de cuvintele Mele (Isaia 66, 2). Iar Însuși Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Cel ce are stăpânire peste viață și peste moarte, să lumineze ochii minții voastre ca să-I slujiți Lui cu bună plăcere în toate zilele vieții voas-tre și să aflați milă înaintea Lui în ziua aceea. Mă rog vouă, pome-niți-mă și pe mine, păcătoșul, într-un rugăciunile voastre, ca să Se mi-lostivească Stăpânul tuturor și spre mine, nevrednicul. Că Lui I se cuvine slava în veci. Amin.

†CEN = Pentru cucernicie

†CEN = Sfătuirea a 40-a

Iubite, ia aminte foarte, să nu pierzi calea cea dreaptă și să umbli în căile întunericului. Ca nu cumva la sfârșitul tău să te afli strâmb și răzvrătit, și înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Că zice: Vai de cei ce părăsesc căile cele drepte, ca să umble în căile întunericului! Vai de cei ce se veselesc de cele rele și se bucură de răsturnarea cea rea! Vai de cei ale căror căi sunt răzvrătite și strâmbe că- rările lor, ca să te facă pe tine departe de la calea cea dreaptă, și străin de dreapta socoteala. Pentru aceia zice: Că nu vor ajunge anii vieții lor. Că de ar fi umblat pe căi bune, ar fi aflat binele dreptății netede. Cei buni vor fi

locuitori ai pământului și cei fără de răutate se vor lăsa pe dânsul. Iar căile necredincioșilor vor pieri de pe pământ și cei fără de lege se vor goni de pe dânsul (Pilde 2, 13-22).

Deci, de nevoie este a umbla în calea cea dreaptă, după cel ce zice: Să nu te abați nici la dreapta, nici la stânga. Întoarce-ți dar picio-rul tău de la calea cea rea. Căci căile cele de-a dreapta le știe Domnul. Pentru aceea, sunt răzvrătite cele de-a stânga (Pilde 4, 27-28). Să-ți fie frică de Dumnezeu și frica Lui te va păzi pe tine. Păzește po-runcile Lui, și ele te vor povățui pe tine întru dânsa. Iar obrăznicia, rânirea aproapelui, clevetirea, mândria și celelalte asemenea acestora, să nu se sălășluiască în inima ta, nici îndrăznirea gâtlejului, sau grozăvia, sau nebuneasca cuvântare, sau gluma și toate cele ce nu se cuvin (Efeseni 5, 4). Că tot cel ce umblă întru acestea, a rătă-cit din calea adevărului și întru necazuri se zdrobește pe sine. Iar cel ce umblă în calea cea dreaptă, aceasta îl va duce pe el la sălaș.

Deci, să nu pierzi cucernicia cea nefățarnică, iubite frate. Iar cucernicia este a te depărta de la tot felul de răutate (I Tesaloni-ceni 5, 22). Și de se va întâmpla nouă să fim ocărăți pentru lucrul cel bun, să nu ne rușinăm de ocară cea cu nedreptate adusă asupra noastră, lucrând cele ce nu se cuvin. Că scris este: Poporul Meu, care ești cu legea Mea în inimă! Nu vă fie frică de ocară oamenilor și de răutatea lor să nu vă biruiți. Precum haina se învechește de vreme și lâna se mânâncă de molii, așa viermii îi vor mistui. Iar dreptatea Mea în veac rămâne și mântuirea Mea în neamurile neamurilor (Isaia 51, 7-8). Și iarăși zice: Spatele Meu l-am dat spre bătăi și obrazii Mei spre palmuire. Iar fața Mea nu am întors-o dinspre rușinea scui-părilor. Și Domnul S-a făcut Mie ajutător. Pentru aceasta nu M-am rușinat, ci am pus fața Mea ca o piatră vârtoasă și am cunoscut că nu Mă voi rușina (Isaia 50, 6-7).

Pentru aceea, măcar că ei par că împărățesc și stăpânesc, noi însă să nu ne lenevim, nici să lăsăm calea cea dreaptă, după cel ce zice: De s-ar rândui asupra mea oștire, nu se va înfricoșa inima mea (Psalmul 26, 5). Și iarăși zice: Îmbărbătați-vă și să se întărească ini-ma voastră, toți cei ce nădăjduiți în Domnul (Psalmul 30, 24) și: Nu râvni slava păcătoșului, că nu știi cum va fi sfârșitul lui (Isus Sirah 9, 11). Că mai bine este pe toate a le lucra după Dumnezeu și a fi lău-dat întru Domnul, decât a petrece rău și veste urâtă a avea. Fiindcă Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis: Așa să străluceas-că lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă lucrurile voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri (Matei 5, 16).

Deci, să nu te abați de la calea cea dreaptă, ca nu cumva să te înconjoare pe tine mulțime de fiare sălbatice și strâmtoare de ape multe și atunci te vei căi, chinuindu-te. Că cine se chinuiește? Au nu cel pe care l-au cuprins relele? Că Dumnezeu, fiind iubitor de oameni și bun, nu voiește rău zidirii Sale, după cel ce zice: Că nu se veselește de pieirea celor vii. Că dreptatea fără de moarte este (Înțe-lepciunea lui Solomon 1, 13, 15). Și în alt loc zice: Nimenea ispitindu-se să zică: De la Dumnezeu mă ispitesc, pentru că Dumnezeu nu este ispitit de rele și El Însuși nu ispitește, ci fiecare este ispitit când este tras și momit de însăși pofta sa. Apoi pofta, zămislind, naște pă-catul, iar păcatul, săvârșindu-se, naște moarte (Iacov 1, 13-15).

Pofta este maică a păcatului. Aceasta a scos-o pe Eva din rai (Facere 3, 23). Aceasta l-a făcut pe Cain ucigător de frate (Facere 4, 8). Aceasta a făcut pe

egipteancă a se îndrăci asupra lui Iosif, cel întreg înțelept. Iar tânărul, temându-se de Dumnezeu, a biruit-o pe aceasta (Facere 39, 7-8). Aceasta a așternut pe popor în pustie. A-ceasta a surpat pe cele șapte neamuri din pământul Canaan, prin care au și întărâtat pe Cel ce le-a făcut pe ele, de unde s-au și pierdut (Fapte 13, 18-19; Psalmul 94, 10). Aceasta a abătut inimile fi-ilor lui Israil de la Cel Preaînalt, precum este scris: Cai îndrăciți la muieri s-au făcut, fieștecarele spre muierea aproapelui nechează (Ie-remia 5, 8). Aceasta a înșelat pe judecătorii poporului în Babilon.

Pofta cea rea este maică a păcatului. Aceasta a ridicat războa-ie și tulburări pe pământ (Iacov 4, 1). Aceasta a făcut pe Irodiada să ceară capul Botezătorului (Matei 14, 8; Marcu 6, 24). Pe aceasta iubind-o, Iuda a vândut pe Domnul Slavei în mâinile celor fără de lege (Matei 26, 47). Aurul, iubindu-l, a pierdut Viața.

Pentru aceea să fugim de toată pofta cea rea, iubiții mei frați. Pe aceasta să o lepădăm de la inima noastră. Să nu o cruțăm pe dân-sa, că nu este roditoare, ci este odrasla diavolului. Nu este rană, nici zgârietură, nici lovitură care arde cu mare înfocare. Nu se poate pune plasture pe dân-sa, nici untdelemn, nici legătură. Este rană a sufletului și legătură a inimii. Aceasta ne desparte pe noi de însoți-rea Sfinților. Aceasta ne trage jos din ceruri și de cele pământești ne leagă. Este pom ce are frunze, iar rod nicidecum. Frunze are din destul și întru desimile lui sunt nașterile viperelor. Taie, frate, po-mul răutății din sufletul tău și sădește în locul lui, pomul vieții, cins-tita Cruce, nădejtile Mântuitorului, patimile morții Lui. Dragostea Lui fie întru inima ta, ca un ostrov ce stă în mare, care cheamă la limanul vieții corăbiile cele ce se viscolesc în noian.

Nevoiește-te ca un bun ostaș, ca să dobândești cununi. Auzi pe cel ce zice: Feriți pe fiii lui Israel (Leviticul 15, 31). Când te vei nevoi după lege, atunci vei cunoaște cu adevărat și darurile Împă-ratului. Atunci vei cunoaște că frumos și de folos și lucru bun este cunoștința și a aștepta pe Domnul și a păzi poruncile Lui. Atunci vei simți durerile ce au trecut ca prin vis, prin răsplătirea cea de aici. Ca o coroană pe capul Împăratului ce șade întru Împărăția Lui, așa va fi ție bucuria și veselia. Și bucuria ta nimeni nu o va lua de la tine. Ci ne va da nouă Domnul să aflăm milă înaintea bunătă-ții Lui și în veacul acesta de acum și în cel ce va să fie. Că Lui I se cuvine slava în veci. Amin.

țEFR = <Ș8>Pentru cei ce cad din lenevirea lor

țCEN = și pricinuiesc căderi în păcate

țCEN = Sfățuirea a 41-a

Frate, viața monahicească ai poftit? Bun lucru poftesti, dacă îl vei păzi până în sfârșit. Deci, trezește-te și ia aminte la tine, ca un înțelept și nu ca un neînțelept; ca un monah și nu ca un nemonah. Că nu este lupta noastră împotriva sângelui și a trupului, ci împotriva începătoriilor, împotriva stăpânilor, împotriva stăpânitorilor întuneri-cului acestui veac, împotriva duhurilor răutății, care sunt în văzduhuri (Efeseni 6, 12). Deci, trezește-te până la sfârșit, ca nu cândva biru-indu-te, dintru a ta lenevire și neluare aminte, să zici cu nebulie: <192>Și la viața monahicească am venit și nici calea mântuirii n-am aflat. Apoi, ce frate, să ne lepădăm de darul Domnului? Și pentru ce batjocorești viața monahicească, dacă tu nu ai voit a te folosi, nici a te osteni pentru sufletul tău, ci te-ai dat mai vârtos după poftele tale și dulcele gândurilor și prihănești încă viața monahicească?

Dacă ai fi păzit poruncile Domnului nu ai fi căzut. Și de ai fi iubit frica lui

Dumnezeu, ai fi păzit sufletul tău. Întâi, regula vieții monahicești nu ai păzit-o, de pravila ta te-ai lenevit, de ici-colo a um-bla ți-a plăcut, înalta cugetare mai vărtos ai iubit-o. Pe cei mai mari decât tine i-ai defăimat, înfrânarea n-ai iubit-o, ci somnul cel fără de sațiu. Privegherea nu ai iubit-o, ci întinăciunea. Blândețea și sme-rita cugetare nu le-ai iubit, ci mândria. Supunerea nu ai iubit-o, ci nesupunerea. Mânia și iuțimea nu ai urât, ci mai vărtos ai iubit pri-gonirea și pomenirea de rău. Liniștea și rugăciunea nu ai iubit, ci strigarea și jurământul. Cinstea și cucernicia nu ai păzit, ci gluma și făcătorii de glume. Tăcerea și îndreptarea nu ai iubit, ci multa cu-vântare și grăirea de rău. A sta la rugăciune cu umilință nu ai iubit, ci a te răsândi. Necâștigarea nu ai iubit, ci iubirea de arginți. Ne-voința și iubirea de osteneală nu ai iubit, ci desfătarea și răsfățarea. A lucra cu mâinile tale nu ai iubit, ci a înșela. Iubirea de frați nu ai iubit, ci a te bucura de căderea lor. A pătimi împreună cu cei necă-jiți nu ai iubit, ci a fi aspru și nemilostiv. Necaz și defăimări a răbda pentru Domnul nu ai voit, ci locurile de cinste și laudele deșarte. Frica lui Dumnezeu și dragostea Lui nu ai păzit, ci nefrica și urâciu-nea de frați. Și ce să mai zic? Cele cerești le-ai urât și cele pământ-tești le-ai iubit și acum viața monahicească o învinuiești? Au nu știi că scris este: Pierde-vei pe toți cei ce grăiesc minciuna (Psalmul 5, 6). Și iarăși: Să nu grăiți nedreptate împotriva lui Dumnezeu, că Dumnezeu Judecător este (Psalmul 74, 5, 7).

Vezi, frate, că pricina este din noi și nu din alții. Deci, vino-ți întru tine și întoarce-te către Domnul cu toată inima. Că nu voiește moartea păcătoșului, ci să se întoarcă și să fie viu. El voiește ca toți să se mântuiască, că este bun. Te-ai rânit, dar poți să te vindeci. Ai căzut, dar scoală-te. Nu te da pe tine desăvârșit la pierzare. Că În-suși Mântuitorul a zis: Nu au trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi (Matei 9, 12; Marcu 2, 17; Luca 5, 31). Și: Nu am venit să chem pe drepti, ci pe păcătoși la pocăință (Matei 9, 13).

Pentru aceea, iubite frate, suferă și te voi sfătui pe tine un cu-vânt: Șezi întru liniște, și adu înaintea ochilor tăi frica Domnului. Și, adunând gândurile tale, fă-te lor ca un judecător și cugetă la petre-cerea vremii trecute, de când ai început viața monahicească, ca să cunoști necazul ce ți s-a întâmplat și însemnează în inima ta vătămă-rea și pricina pentru care s-a întâmplat o pagubă ca aceasta. Dacă un negustor ar fi căzut între tâlhari sau corabia lui s-ar fi scufundat, nu uită locul unde a pierdut povara, ci și după multă vreme de s-ar întâmpla să treacă prin locul acela, cu multă grijă și frică trece printr-însul. Deci, să urmărim și noi aceluia, iar mai vărtos să fim și mai înțelepți. Acela, bogăție stricăcioasă pierzând, nu uită locul, iar noi, bogăție nesticăcioasă.

Șezi, drept aceea, întru liniște, precum s-a zis mai sus, și adu-nă-ți gândurile și iscodește-ți duhul tău ziua și noaptea, ca să cunoști pricina acestui fel de pagubă și de surpare. Nu cumva dintru înce-put ai câștigat îndrăzneală și îndrăzneala a răsturnat gândul tău cel smerit, și obiceiurile tale le-a stricat și obraznic și fără de rușine te-a făcut? Nu cumva din multa cuvântare ți s-a întâmplat vătămarea? Nu cumva din lăcomia pântecelui ți s-a întâmplat căderea? Nu cumva din nesupunere ți s-a întâmplat vătămarea? Nu cumva din pofta a multor feluri de locuri? Nu cumva din pricina slujbei și a răsândi-rilor ți s-a făcut răul cel prea mare? Și, cunoscând, taie îndrăzneala și obrăznicia, prin cucernicie. Să nu te rușinezi a te numi fățarnic de cei ce se leapădă de poruncile Domnului, că este arătat, că nu pentru

îndreptarea fratelui aduc pomenirea fățarniciei, ci ca, rușinându-se fratele, obraznic și fără de rușine și străin de dreapta socoteală să se facă. Fiindcă pe cei cucernici îi numesc fățarnici. Către ei zice Stă-pânul: Fățarnice, scoate mai întâi bârna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți și paiul din ochiul fratelui tău (Matei 7, 5; Luca 6, 42).

Deci, să nu te rușinezi de defăimări, iubite frate, și de pedeap-să să nu fugi. Că pe cei nepedepsiți moartea îi întâmpină, după cum zice Sfânta Scriptură: Dacă inima noastră nu ne va mustra pe noi, îndrăzneală avem către Dumnezeu (I Ioan 3, 21). Și în alt loc zice: Dacă sunteți defăimați pentru numele lui Hristos, fericiți sunteți; căci Duhul Slavei și al lui Dumnezeu se odihnește peste voi (I Petru 4, 14). Ca să nu pătimească cineva din voi ca un ucigaș sau ca un fur ori ca un iscoditor străin. Iar ca un creștin, să nu se rușineze, ci să slăvească pe Dumnezeu cu numele acesta. Și dacă dreptul de abia se mântuieș-te, cel necredincios și păcătos unde se va arăta?

Fugi, drept aceea, de îndrăzneală și de răs, că nu sunt de folos sufletului tău. Că ce parte are un credincios cu un necredincios? (II Corinteni 6, 15). Așijderea încă și pe lăcomia de pânțecă supune-o prin înfrânare. Pe iubirea de arginți, prin nevointă și necăștigare; pe multa cuvântare, prin tăcere; pe nestatornicie, prin răbdarea chiliei; pe împuținare, prin pomenirea bunătăților celor ce vor să fie; pe nesupunere, prin smerita cugetare. Iar dacă și cu pricină de urăciune de rău, pe rău și l-a gătit ție vrăjmașul, de acum înainte pe tine curat te păzește. Nu te împărtăși cu păcate străine, că, după socoteala mea, mi se pare că începutul relelor îndrăzneala și s-a fă-cut. Și aceasta fără de rușine te-a lucrat pe tine. Pentru aceea zic: Fe-ricit bărbatul, care se ferește de rele, ca să-și păzească cucernicia.

Dar ce câștig are lumea sau ce bine va da ea celor ce o iubesc pe dânsa? Și-a luat cineva femeie? Început de grijă. A născut fiu? Altă grijă. S-a născut altul? Mai multă grijă. A murit un fiu? Plâns a lăsat celor ce l-au născut pe el. Iar dacă și cel ce trăiește ar fi rău la minte, se chinuiesc pentru dânsul mai mult decât pentru cel ce a murit. Și când ar veni bărbatului ceasul morții lui, mai rău decât moartea socotește necazul, că pe femeia lui, o lasă văduvă, iar pe fiii lui sârmani. Și de acestea toate, te-a slobozit pe tine jugul lui Hristos, o, monahe, și cum vrei iarăși la cele vechi să te întorci?

Nu te deznădăjdui, nici să zici că nu mai pot de acum să mă mân-tuiesc. Ci poți și mai mult să te mântuiești. Iubește cu tot sufletul tău frica de Dumnezeu și El îți va tămădui toate rănile tale și neră-nit de aici înainte te va păzi pe tine. Că atâta vreme cât sufletul tău iubește frica Domnului, nu vei cădea în cursele diavolului, ci vei fi ca un vultur ce zboară la înălțime. Dar dacă apoi, sufletul tău se va lenevi și va defăima frica de Dumnezeu, surpându-se din înălțimea <Ş2>sa, se batjocorește de cei prea dedesubt, care îi acoperă ochii lui și-l aruncă în patimi de necinste, ca pe un bou cu măiestrie înjugat.

Pentru aceea, iubite frate, să ne îngrijim de adevăr. Să ne în-grijim de mântuirea noastră. Să purtăm grijă de ceasul morții. Să urâm lucrurile cele lumești, căci acestea toate aici rămân, acestea nu ne vor izbăvi pe noi în ceasul nevoii, căci în zadar ne vom căi. Când ne vom ruga să ne lase pe noi, nimeni nu va fi să ne slobo-zească. Vai mie, vai mie cât de înfricoșat este ceasul morții, când se desparte sufletul de trup! Atunci nici tatăl nu călătorește împreună cu fiul, nici maica cu fiica, nici femeia cu bărbatul, nici fratele cu fratele, fără numai faptele fiecăruia, după cum a lucrat, ori bune, ori rele.

Deci, să trimitem înainte, pentru noi înșine, fapte bune, ca, după ce ne vom duce din cele de aici, să ne primească pe noi în ce-tatea Sfinților. Dacă voiești a te mântui, câștigă-ți încă de aici pri-eten pe Însuși Împăratul. Ce fel de slavă crezi că vei afla, iubite frate, dacă de aici vei câștiga prieten pe Împăratul Slavei? Că după cum Îl cinstești aici, așa îți va da ție treaptă. Și în ce fel Îi slujești Lui aici, pe atâta și El te va cinsti pe tine acolo. Că scris este: Fără numai pe cei ce Mă slăvesc pe Mine îi voi slăvi și cei ce Mă defaimă pe Mine se vor necinsti (I Împărați 2, 30). Deci, cinstește-L pe El cu tot sufletul tău, ca să te învrednicească pe tine de cinstea Sfinților.

Dar în ce se cuvine a-L câștiga pe El? Adu-I Lui aur, argint. Dacă Îl vei vedea gol, îmbracă-L. Iar dacă nu ai nimic dintru acestea, adu-I din alte feluri de daruri, mai cinstite decât aurul și argintul: credință, dragoste, înfrânare, răbdare, îndelungă îngăduință, smerită cugetare. Depărtează-te de grăirea de rău. Păzește-ți ochii tăi, ca să nu vadă deșertăciuni (Psalmul 118, 37), și mâinile tale ca să nu facă strâmbătate. Picioarele tale întoarce-le de la calea cea rea (Psalmul 118, 101). Mângâie pe cei ce se îpuținează. Milosti-vește-te spre cei neputincioși. Dă un pahar de apă celui însetat, dă o bucată de pâine celui flămând (Matei 10, 42; Marcu 9, 41). Din-tru acelea pe care le ai, dintru acelea pe care Dumnezeu ți le-a dă-ruit ție, adu-I Lui. Pentru că și pe cei doi bani mici ai văduvei, Hristos nu i-a lepădat (Luca 21, 3). Ce a cerut și Ilie de la văduvă? Au nu puțină apă într-un ulcior și o bucată de pâine? S-a scult Ilie și a mers la Sarepta Sidonului. Și când s-a apropiat de porțile cetății, iată o femeie văduvă aduna lemne și a strigat-o Ilie și i-a zis: Adu-mi pu-țină apă într-un ulcior și voi bea. Și a mers să ia, dar Ilie a strigat-o și i-a zis: Adu-mi și o bucată de pâine să mănânc (III Regi 17, 9-11). Vezi, iubite, cu ce se hrăneau Sfinții Prooroci? Cu puțină apă și cu o bucată de pâine și aceea cu înfrânare, căci toată sânguința lor o aveau la bunătățile cele învistierite lor în ceruri.

Deci, să iubim și noi calea sfinților, iubiții mei frați, până încă mai avem vreme, și să-I aducem rod bun de pocăință. Să nu pierdem vremea cea prielnică spre pocăință, nici să ne încurcăm cu amăgirile lumii acesteia, nici cu bărbați care fără frică de Dumnezeu își săvârșesc lucrurile lor, nici să râvnim lucrurile celor ce își defaimă mântuirea lor, după cuvântul Apostolului ce zice: Tovără-șiile rele strică obiceiurile bune (I Corinteni 15, 33). Și în alt loc: ține cu tărie învățătura și nu o părăsi, ci păzește-o căci ea este viața ta. Pe căile celor necredincioși să nu mergi, nici să râvnești căile celor fără de lege. În care loc vor tăbări să nu mergi, ci abate-te de la dâșii și îți schimbă drumul. Căci nu vor dormi până când vor face rău. Se ia som-nul de la dâșii și nu dorm, pentru că ei se satură cu bucatele pângână-tății și se îmbată cu vinul fărădelegii. Iar căile dreptilor cu lumină strălucesc. Sporesc înainte și luminează până ce se va isprăvi ziua (Pilde 4, 13-18).

Și iarăși zice: Nu te face prieten cu bărbatul mânios și cu cel iute să nu te sălășluiești, ca nu cumva să înveți căile lui și să iei curse sufletului tău (Pilde 22, 24-25). Și iarăși în alt loc zice: Aceștia sunt izvoare fără de apă și nori purtați de vânt, căroro li se păstrază în veac întunericul cel nepătruns. Vorbe deșarte grăind, amăgesc în pofta ne-înfrânării trupului pe cei ce fug de cuvintele cele drepte și care petrec în înșelăciune. Ei fâgăduiesc libertate, fiind ei înșiși robi ai stricăciunii. Că de ceea ce se biruiește cineva, aceleia îi este și rob. Că cei ce au scăpat de întinăciunile lumii acesteia, întru cunoștința Domnului nos-tru

Iisus Hristos și cu acestea iarăși se îndeletnicesc, se biruiesc; li s-au făcut lor cele de pe urmă mai rele decât cele dintâi (II Petru 2, 17-20). Și iarăși zice în alt loc: Și vă rugăm pe voi, fraților, să vă păziți de cei ce fac dezbinări și sminteli împotriva învățaturii pe care ați învățat-o. Și să vă feriți de dânșii, că unii ca aceștia Domnului nostru Iisus Hristos nu slujesc, ci pântecelui lor. Și prin buna cuvântare și frumoasa lim-buție amețesc inimile celor fără de răutate (Romani 16, 17-18).

Deci, să fugim de calea cea lată care duce la pieire și să poftim pe cea strâmtă, care duce la împărăția cea veșnică. Să ne oste-nim aici de bună voie, mai înainte de a ne osteni noi fără de voie. Să urâm lumea cea pătimașă și viața cea deșartă. Să ne facem nouă înșine roade drepte. Să iubim sânguința, arzând după Domnul cu duhul. Să plângem aici de bunăvoie, rugându-L pe Dumnezeu să ne scoată pe noi din veșnicul foc și din scrâșnirea dinților. Să iubim plânsul, că este poruncă a lui Hristos: Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia (Matei 5, 4). Să luăm în minte, iubiții mei frați, pe cei ce merg pe mare, ce fel de primejdii rabdă, cu marea luptându-se și trecând prea mari noianuri. Iar după ce va împlini cineva vremea osteneții sale, nu își va mai aduce aminte de primejdiile pe care le-a pățimit luptându-se cu marea, pentru bucuria că a luat deplin plata sa. Ci cu și mai multă osârdie se face a înota în mare. Aceia, adică, când vor săvârși, atunci încep. Iar noi, iubiții mei frați, dacă vom săvârși bine nevoița ce ne este nouă pusă înainte, nu va mai sta înaintea noastră nevoie, ca iarăși să facem același drum, fiindcă aceasta este cu neputință. Mică este nevoița, fraților, și nepovestită răsplata. Să venim la lucrul Domnului, iubiților, cu toată inima și puterea până avem vreme. Că precum sunt negrăite darurile Lui și slava Sfinților, tot așa și cele împotriva celor potrivnici sunt pregătite dintru început. Pentru a-ceia: Fericit este bărbatul care se teme de Domnul, că de la Dânsul va lua cununa, pe care a făgăduit-o celor ce Îl iubesc pe El (Iacov 1, 12). Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = <Ș-6>Către un frate ce a căzut și pentru pocăință

ȚCEN = Sfățuirea a 42-a

Pe cei ce șed întru supunerea vreunui părinte duhovnicesc îi sfățuiește vrăjmașul, zicând: <192>Du-te de aici și locuiește deosebi și mai bine te vei odihni. Și, dacă ascultă fratele de unele gânduri ca acestea, se desparte de frățime. Și, de va vedea vrăjmașul că se trezește gândul fratelui puțin, îl sfățuiește pe el zicând:

<192>Intră în pustia cea mai dinlăuntru. Apoi, după ce șade fratele puțină vre-me în pustie, atunci îi aduce lui urătorul de bine drac gândul trân-dăvirii, și lungimea vremii, lipsa celor de trebuință, slăbiciunea bătrâneții și osteneala pustiei. Și, de poate vrăjmașul să-l înduplece pe frate, îl smulge și de acolo și îl duce aproape de sat sau de ceta-te. Atunci aduce asupra lui curvia. Dar fratele, se înfrânează să nu intre în cetate, nici de sat să se apropie. Atunci, văzând vrăjmașul osteneala fratelui, uneltește tot felul de porniri și meșteșugiri, cu care voiește să surpe pe fratele, dintre care una este aceasta:

În una din zile, liniștindu-se fratele în chilie, face pe o femeie să bată la ușa lui, cu pricină că a rătăcit și a obosit, sau ca și cum pentru milostenie a venit, ori pune pricină că pe un monah cunoscut îl caută. Deci, fratele, deschizând ușa, vede pe femeie stând înaintea chiliei lui. Și zice femeia: <192>Domnule avva, unde petrece cutare monah? Și, pentru că s-a plecat ziua, fă dragoste de mă pri-mește înlăuntru chiliei tale în noaptea aceasta, ca nu cumva, rătă-cind, să mă mănânce

fiarele. De multe ori încă și pe altă batjoco- ritoare aduce cu sine femeia. Poate încă și cheltuieli poartă și cele de trebuință, cu care voiesc să amăgească pe fratele.

Atunci se luptă fratele de două gânduri și se teme, ca să nu cadă din poruncă ca un nemilostiv. Și ca nu cumva și pentru lucrul cel bun să se vâneze sufletul lui, ci, ca să nu mai lungim cuvântul, se biruiește monahul de poftă. Și după ce s-a săvârșit fărâdelegea, de va voi să o trimită pe ea de la sine, îi răspunde lui, zicând: <192>După ce m-ai smerit pe mine, mă trimiți de la tine? Unde să mă duc? Și cum mă voi arăta părinților mei? Nu se poate să se ascundă lucrul. Deci, cu adevărat, să știi, monahe, că nu mă mai depărtez de la tine, ci împreună cu tine voi șede în chilia ta și, de unde știi, hrănește-mă pe mine. Atunci începe monahul a se tângui pe sine: <192>ce am făcut de am deschis ușa chiliei mele?. Drept aceea, acestea știindu-le, monahe, păzește-te pe tine. Că dacă vei cădea în cursele ei, cu osteneală vei putea să te izbăvești. Că, zice, prin lanțurile cele din buze l-a surpat pe el (Pilde 7, 21).

Deci, cunoscând mai înainte ce va fi cele de pe urmă, ale pă-catului și ce fel de necinste pricinuieste celor ce îl uneltesc pe el în cămările acestea, fugi de patima dulceații. Că rodirile ei sunt ale ru-șinii. Și mai înainte de dulceață, este pofta, iar după dulceață, scâr-ba. Pune drept aceea în gând că pe dulceață scârba o primește. Și fugi de păcat, socotind rușinea oamenilor, iar mai vărtos frica Dom-nului. Gonește pe dracul cel ce voiește să te înșele pe tine și oste-nelile să ți le jefuiască, ca să petreci fără de scârbă. Că știe Domnul, Cunoscătorul de inimi, că nu pentru răutate sau pentru urâciune de <Ș2>oameni alungi pe femeie, ci ca nu, prin lucrul cel bun, pe cel rău să-l lucrezi. Iar de zice cineva că este bună iubirea de străini, zic împreună și eu: Bărbatul cel iubitor de străini, este dator a urma omului celui ce lămurește argintul în topitoare, care argintul cel curat îl va lua luiși, iar pe cel nelămurit îl va trece cu vederea. A-dică porunca păzește-o, iar de păcat fugi ca de gura șarpelui. Că Cel ce a zis: Străin am fost și M-ați primit, a zis și: să nu curvești (Matei 25, 35; 19, 18).

Trezvește-te întru tinerețile tale! Trezvește-te, ca nu cumva lenevindu-te, să te afli robind patimilor din tinerețe până la bătrâ-nețe. Că cel ce în noian s-a înecat cu corabia, poate s-a și trezvit și s-a nevoit și multa ridicare împotriva a valurilor l-a biruit pe el. Iar cel ce în liman s-a înecat înseamnă că, dintru a sa lenevire, corabia stăpânului său în fund a cufundat-o și a pierdut-o. Deci, tu în liman ești, monahe, dacă vei lua aminte la tine. Pentru aceasta nici nu ne este nouă de folos petrecerea cea din sate. Iar dacă se va întâmpla nevoie a merge tu până în sat, să nu te batjocorești ca să vorbești cu femei, că precum peștele cel ce înghite undița, așa va fi tras su-fletul tău.

Deci, trezește-te, că nu departe de tine stă căderea. Și, prin cucernicia ta și prin frica lui Dumnezeu, nevoiește-te împotriva is-pitei. Că nerușinată maică este curvia. Dacă te vor vedea pe tine că îndrăznești și te fudulești înaintea lor, mai rău te zădăresc ca să te surpe pe tine. Dar și cucernic de vei fi, nu te bizui în tine, ci trez-vește-te, ca nu cumva, cu pricină de umilință și de evlavie, prin gra-iuri să slăbănogească mintea ta. Că a zis unul dintre Sfinți: <192>Cu- vinte pun înainte, ispitindu-se ele să moaie patima, ci precum a zis Mântuitorul: Iată Eu vă trimit pe voi, ca pe niște oi în mijlocul lu-pilor. Deci, fiți înțelepți ca șerpui și nevinovați ca porumbeii (Matei 10, 16; Luca 10, 3). Poruncește încă și prin Apostolul, zicând: Nu fiți fără de minte, ci pricepeți care este voia Domnului. Și

nu vă îmbătați de vin, întru care este curvia (Efeseni 5, 17-18). Deci, cu dinadinsul, cunoaște, iubite, că dacă în lume ai fi fost ca aurul cel curat și după ce te-ai făcut monah te-ai lenevit, nu vei zăbovi de a te face ca plumbul. Și iarăși, după ce te-ai făcut monah, de vei iubi pe Domnul întru adevăr, nu zăbovești de a te face ca mărgăritarul, neavând întinăciune sau zbârcitură, sau ceva din cele de acest fel, ci vei fi fără de prihană întru toate (Efeseni 5, 27). Și aceasta iarăși voiesc să o cunoaști, că cel ce lucrează păca-tul are mai mult război decât cel ce se înfrânează. Că precum cel ce varsă vreo împuțiciune în vreun loc, înmulțește reaua putoare, tot așa și cel ce nu se înfrânează înmulțește patima. Cunoaște că dacă te vei lenevi, pe urmă te vei căi, fiindcă a zis Apostolul: Cel neînsurat se îngrijește de cele ale Domnului, cum să placă Domnului. Iar cel ce s-a însurat, se îngrijește de cele ale lumii, cum să placă femeii (I Corinteni 7, 32-33), și este împărțit. Iar tu, monahe, nu ți-ai ales grija lumii, ci cum să placi Domnului. Pentru care pe tine te-ai scopit pentru împărăția cerurilor. Iarăși zic: Dacă nu te vei înfrâna, mai pe urmă te vei scârbi în multe chipuri, după cum zice Apostolul: Unii ca aceștia vor avea su-ferință în trupul lor (I Corinteni 7, 28). Că cel ce s-a însurat se sără-cește, adică, dinspre fapta bună, fiindcă se îngrijește de casă, și de femeie, și de hrana copiilor. Iar cel neînsurat se îngrijește de lucru-rile Domnului, cum va plăcea Domnului, fiindcă s-a scopit pe sine pentru împărăția cerurilor, netăindu-și cu fier mădularele, că este lucru străin de fapta bună, ci stăpânind cu gând cucernic dulcele. Rămâi în hotarele acestea, că scris este: Mai bine este a nu fâgădui decât a fâgădui și a nu împlini (Eclesiastul 5, 4). Silește-te pe tine a te înfrâna și vei afla curate gândurile tale și mintea ta, ca un liman bine alinat, plin de liniștire. Și nădejdea bunătăților celor ce vor să fie vor îngrășa puterile sufletului tău ca fiind pline de seu și de gră-sime, căroră să ne învrednicească pe noi Domnul, Judecătorul cel drept. Amin.

Nici întru alt chip să strici Biserica lui Dumnezeu, mă rog. Și să nu scârbești pe Duhul lui Dumnezeu, Cel ce locuiește întru noi, nici pe Sfinții Îngeri, cei rânduți a ne păzi ziua și noaptea, care și pe draci îi gonesc de la noi, care nevăzut scrâșnesc asupra noastră cu dinții, ca nu cumva ei să se facă pârâși ai noștri în ziua Judecării și să cădem sub pierzarea sodomitenilor. Că deși pereții ne vor în-conjura pe noi și acoperământul ne va acoperi, și ușa este încuiată și va fi întuneric, să socotim că Cel ce a despărțit întunericul de lu-mină nu tăinuiește nici un lucru din ale noastre. Și să te plece pe tine Proorocul, ce zice: Înțelegeți dar cei fără de minte din popor și cei nebuni înțelepțiți-vă odată. Cel ce a sădit urechea, oare, nu aude? Cel ce a zidit ochiul, oare, nu privește? Cel ce pedepsește neamurile, oare, nu va mustra? Cel ce învață pe om cunoștința, Domnul, cunoaște gândurile oamenilor că sunt deșarte (Psalmul 93, 8-11).

Iubite frate, Domnul privește nu numai faptele oamenilor, ci și gândurile lor. Și dacă te-ar sfătui pe tine vrăjmașul, zicând: <192>Este pocăință pentru aceea îndulcește-te de voia ta, zi către dânsul: <192>Ce trebuință este, o, diavole, a dărâma casa cea zidită și iarăși de a do-ua oară a o zidi pe ea?. De vreme ce Apostolul zice: Cu frică și cu cutremur lucrați mântuirea voastră (Filipeni 2, 12). Iar unde este frică și cutremur, arătat este că nu se află nici dulceață. Drept ace-ee, îndeletnicește-te întru mântuirea ta, iubite frate, și șezând la liniște, adună-ți gândurile tale și zi întru tine: <192>Omule, atâta vreme ai făcând poftele trupului și ale gândurilor tale, ce te-ai folosit și ce ai câștigat săvârșind unele

ca acestea? Oare ai adăugat peste vârsta ta un cot? (Matei 6, 27; Luca 12, 25). Dar te-ai făcut gros și nimic altceva nu ai putut să-ți aduni, decât numai hrana viermilor. Dar ce ai câștigat? Comoara cea din cer ai umplut-o de bunătați, petre-când așa fără frică? Deci, ce folos este că ai ieșit din lume? Vai mie, suflete, la acest fel de așezare ai venit, la acest fel de răzvrătire! Iată, frații mei sunt împodobiți cu faptele cele bune, care, întru-adevăr, se tem de Dumnezeu; iar eu umblu întru întuneric. Din dimineață în dimineață mă căiesc de cele ce fac și de aici înainte cele mai rele săvârșesc. Și de vreme ce Domnul mi-a dăruit tărie și sănătate, bizuindu-mă de acestea, întărât pe Cel ce m-a fă-cut pe mine. Pentru ce te lenevești, o, suflete al meu? Pentru ce ești nebăgător de seamă? Că au doar te va lăsa aici Cel ce te-a făcut pe tine dintru ce nu ai fost și întru a fi te-a adus? El va trimite îngerul Său și te vei duce de aici. Cunoaște-ți neputința ta, suflete al meu. Până când grăiești împotriva Celui ce te-a făcut pe tine și a poruncilor Lui? O, diavole, defăimare m-ai făcut pe mine și îngerilor și oamenilor, făcându-mă ascultător păgâneștii tale sfătuiri! M-ai sfă-tuit pe mine, zicând: «Fă-ți o dată pofta ta și apoi nu o vei mai face pe ea și nu se va cunoaște păcatul tău».

Iată lucrul cel mic s-a făcut mai mare prăpastie și nu pot a sta împotriva poftelor tale celor rele și de multe feluri. Că mică groapă a aflat apa și a făcut-o mare prăpastie și tuturor arătată. Căci, cu adevărat, obiceiul păcatelor întru mai rău duce pe cel ce a căzut. Că mi-ai întunecat mintea cu gânduri întinate și m-ai împins în groapa păcatului. Cui să spun ca să plângă pentru mine? Că m-a făcut gol, vrăjmașul, dintru a mea lenevire. Ci la nădejdea cea întru Dumnezeu căutând să nu mă deznădăjduiesc desăvârșit de a mea mântuire.

Dar ce să zic către vicleanul? Înfrânarea mea a stricat-o prin neputința stomacului meu și m-a făcut străin de privegherea cea întru rugăciuni. Iubirea de arginți întru mine a sădit, cu pricina în-delungatei bătrâneți. Lacrimile mele le-a uscat. Inima mea a îngro-șat-o. Din supunerea cea întru Hristos m-a scos și îngrijirile întru mine le-a înfipt. Nesupus pe mine m-a făcut. A nu lucra, ci a iscodi m-a făcut pe mine. Zavistnic și grăitor de rău m-a învățat pe mine. Bârna cea din ochiul meu nu m-a lăsat să o privesc, iar paiul cel din ochiul fratelui meu înaintea ochilor mei îl aduce (Matei 7, 34; Luca 6, 41-42). Greșelile inimii mele a le ascunde mă sfătuiește, iar dacă va cădea fratele meu în vreo greșeală întru dânsa a mă îndeletnici mă sfătuiește. Mândru, mânios și iușos m-a învățat pe mine, lacom cu pântecele, bețiv și iubitor de dulceți m-a deprins pe mine. Pa-gubele sufletului meu ca niște câștiguri mi le-a pricinuit mie. Leneș, cârtitor și mult grăitor m-a învățat pe mine. Întru citire și întru cân-tarea de psalmi a mă răspândi m-a deprins. Mă rog și nu cunosc. Mă robesc și nu înțeleg. Fiind sfătuit de multe ori de către bărbați care se tem de Domnul, nu m-am plecat sfătuirii lor celei bune, că pri-meam cuvintele lor ca pe niște săgeți. Și fiind mângâiat, mă mâniyam.

Destul este ție, diavole. Vino-ți din acestea întru tine, suflete al meu! Cui te bizuiești de întărâți pe Cel ce te-a făcut pe tine? Până când întru aceleași răutăți petreci? Nu te lepăda de darul Celui ce te acoperă pe tine, ca nu cumva să se depărteze de tine și vei fi dat în mâinile vrăjmașilor tăi. Fugi de diavolul, o, suflete al meu, și de lucrurile lui! Că urător de oameni este: El de la început a fost ucigător de oameni (Ioan 8, 44). De te vei apropia de dânsul, nu va cruța pieirea ta. Părăsește pe cel viclean și te lipește de iubitorul de oameni, Dumnezeu. Rușinează-te de acum, o, suflete, și vino la calea mântuirii. Te-ai rănit, să nu te

deznădăjduiești pe tine, că de multe ori căzând pătimitorul, mai pe urmă s-a arătat purtător de cunună. Ai căzut? Scoală-te! Îmbărbătează-te și zi: ®Acum am în-ceput`. Și nu rămâne întru cădere ca nu cumva să fii pus înainte ca un stârv, spre mâncare păsărilor și fiarelor, fiindcă strigă Prooro-cul: Să nu dai fiarelor sufletul ce Te laudă pe Tine; sufletele săracilor Tăi să nu le uiți până în sfârșit (Psalmul 73, 20).

Cazi și tu la Împăratul Slavei, mărturisindu-I păcatele tale, că are mulțime de îndurări. Că cei ce voiesc a se apropia de împăratul cel pământesc sunt opriți de portari, se împing de ostași și de slu-jitori. Daruri aduc boierilor ca să dobândească voirea lor. Iar tu, a-propiindu-te la Împăratul tuturor, nu ai nevoie de nici una dintru acestea. Daruri nu cere; nimeni nu este cine să ia, nici cine să te oprească, pentru că este cu lesnire a-L afla pe Împăratul și te pri-mește pe tine, că este nepomenitor de rău, și iubitor de oameni, și îi pare rău de răutățile oamenilor. Iar când te apropii, să nu fii cu fățărnicie, nici cu inimă îndoită, ci cu știință curată. Că mai înainte de a grăi cuvânt mic sau mare, mai înainte știe cele ce vrei să gră-iești. Și mai înainte de a vrea tu a deschide gura ta, cunoaște cele din inima ta.

Deci, nu te îndoi, nici îți ascunde patima ta. Că nu este aspru doctorul, ci milostiv, și tămăduiește cu cuvântul. Numai a zis și s-a făcut. Și se încredințează din faptele tale. Zis-a slăbănogului: ție îți zic: Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi la casa ta. Și îndată s-a făcut o-mul sănătos și, luându-și patul, umbla sănătos (Marcu 2, 11-12). Și leprosului i-a zis: Voiesc, curățește-te. Și îndată s-a curățit de lepra lui (Matei 8, 3). Și pe Lazăr cel de patru zile mort l-a ridicat Domnul din morți (Ioan 11, 44). Iar nu spre a lungi cuvântul spunem a-cestea, ci pentru că lucrurile Lui sunt nenumărate. Iar pe aceea care I-a udat picioarele cu lacrimi, și cu perii ei le-a șters, a dezlegat-o cu cuvântul, zicând: Îndrăznește, fiică, credința ta te-a mântuit (Matei 9, 22), că este izvor neîmpuținat care izvorăște tămăduire oamenilor. Deci, nu te îndoi, că nu te leapădă pe tine Cel ce voiește a te mân-tui, Cel ce a zis: Dacă voi, răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da daruri bune celor care cer de la El (Matei 7, 11).

Apropie-te la Tatăl îndurărilor, mărturisește-ți păcatele tale cu lacrimi, zicând: Greșit-am la cer și înaintea Ta, Doamne Dumnezeule Atotțiitorule și nu mai sunt vrednic a mă chema fiu al Tău, nici a căuta și a vedea înălțimile cerului, de mulțimea nedreptăților mele, nici a numi numele Tău cel prea slăvit prin buzele mele, ale păcătoșului. Că nevrednic pe mine m-am făcut cerului și pământu-lui, întărâtându-Te pe Tine, Stăpânul cel bun. Rogu-mă, Doamne, rogu-mă, să nu mă lezezi pe mine de la fața Ta, nici să Te depăr-tezi de la mine ca să pier. Că de nu m-ar fi acoperit mâna Ta, demult aș fi pierit și aș fi fost ca niște țărână înaintea feții vântului și m-aș fi făcut ca și cum nu m-aș fi arătat niciodată în viața aceasta (Psalmul 17, 46). Că de când am părăsit eu calea Ta nu m-a întâmpinat pe mine nici o zi bună. Pentru că ceea ce întru păcate se pare a fi o zi bună, este mai amară decât cele prea amare. Și de acum nădăj-duiesc, darul Tău împuțernicindu-mă, că voi îngriji de mântuirea mea. Și acum cad, rugându-mă: Ajută-mi mie celui rătăcit din calea dreptății. Varsă peste mine mulțimea îndurărilor Tale, ca peste fiul cel curvar, că am rușinat viața mea, risipind bogăția darului Tău. Miluiește-mă pe mine și nu ține pomenire de rău pentru viața mea cea rea. Miluiește-mă, precum ai miluit

pe păcătoasă și pe vameșul (Matei 9, 9; Marcu 2, 14; Luca 5, 27). Îndură-te de mine ca de un tâlhar. Că, fiind acesta pe pământ, a fost deznădăjduit de toți, iar Tu l-ai primit pe el și l-ai făcut locuitor al desfătării raiului. Primeș-te și pocăința mea, a netrebnicului robului Tău. Că și eu m-am dez-nădăjduit de toți. Că ai venit, Doamne, nu pe drepti să mântuiești, ci pe păcătoși să îi chemi la pocăință (Matei 9, 13; Marcu 2, 17).

Roagă-te! Mărturisește-te! Ajută rugăciunea și mărturisirea cu fapta, ca să se îndrepteze rugăciunea ta, ca tămăia înaintea lui Dumnezeu. Și vei auzi: O, omule, mare este credința ta, facă-se ție după cum voiești. Iar Dumnezeu, Povățuitorul celor rătăciți și Îndrep-tătorul celor căzuți să ne dea nouă a săvârși viața nedeznădăjduită și neprihănită și a ne pune pe noi Dreptul Judecător de-a dreapta Sa în ziua cea înfricoșată. Că Lui I se cuvine slava, cinstea și închină-ciunea: Tatălui și Fiului și Sfântului Duh întru toate neamurile vea-cului. Amin.

ȚCEN = <Ș-8>Că nu se cuvine a ne jura, nici a grăi de rău

ȚCEN = Sfătuirea a 43-a

După ce Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis: Ați auzit că s-a zis celor de demult: să nu juri strâmb, ci să ții înaintea Domnului jurămintele tale. Eu însă, vă spun vouă: Să nu vă jurați nicidecum; nici pe cer, fiindcă este tronul lui Dumnezeu, nici pe pământ, fiindcă este așternut al picioarelor Lui, nici pe capul tău să nu te juri, fiindcă nu poți să faci un fir de păr alb sau negru. Ci cuvântul vostru să fie: ceea ce este da, da; și ceea ce este nu, nu; iar ce e mai mult decât acestea de la diavolul este (Matei 5, 33-37), noi îndrăznim a călca poruncile Celui ce ne-a făcut pe noi, după cel ce zice: Până la cer au ridicat gura lor și cu limba lor străbat pământul <DȘ-2>(Psalmul 72, 9).

Îndrăznești a-ți deschide gura fără frică și a slobozi cuvinte de jurământ și de hulă la cer? Și nu îți este frică că se va sălășlui în casa ta secera cea de văpaie, pe care a văzut-o Proorocul, până când te va pierde pe tine din cele de sub cer, când îndrăznești a deschide gura asupra Atotțuitorului Dumnezeu, către Care Îngerii, Arhanghelii, Heruvimii și Serafimii nu îndrăznesc a căuta, ci stau înaintea cu frică și cu cutremur, lăudând numele Lui cel înfricoșat și prea-slăvit și cu totul cinstit? după cum este scris: Îndrăzneții și obraznicii, nu se cutremură hulind măririle, unde îngerii, cu tăria și cu puterea mai mari fiind, nu suferă hulitoarea judecată împotriva lor. Iar aceștia, ca niște dobitoace necuvântătoare, din fire fiind născute spre pierzare și stricăciune, hulind cele ce nu cunosc, vor pieri în stri-căciunea lor, luându-și plata nedreptății (Petru 2, 10-13).

Iar tu, fiind om, nu te cunoști pe tine? Sau ți se pare că vitejie dă lucrul acesta, că și sufletele altora le întini, făcându-te ajutorul satanei? Că zice Apostolul: Învățându-vă și sfătuindu-vă pe voi înși-vă în psalmi și în laude și în cântări duhovnicești, cântând Domnului în inimile voastre (Coloseni 3, 16). Iar tu înveți împotriva acestora: hule și jurăminte. Și te faci pe tine și pe cei ce urmează nebuniei tale, fii ai gheenei, căci tu ai umplut de amărăciune gura pe care a zidit-o Dumnezeu spre slavoslovenia Sa.

Deci, încetează, omule, ca nu cumva însuși cuvântul, pe care îl defaimi, să se facă văpaie în gura ta și să îți ardă limba ta. Că dacă om cu om certându-se, și după ce se face pace se rușinează a căuta în fața lui, cum tu care azi stai în lume, iar mâine înaintea divanului Lui, îndrăznești a zice unele ca acestea? Nu te temi că se va pogorî foc din cer și te va mistui pe tine, când deschizi gura împotriva Atotțuitorului? Nici pui în mintea ta că s-ar putea să se desfacă pe neașteptate

pământul de sub tine și te va înghiți?

Nu te înșela, o, omule, că este cu neputință a scăpa din mâi-nile Celui ce ne-a zidit pe noi. Auzi pe cel ce zice: Care hulesc vor da seamă înaintea lui Dumnezeu, Cel ce va judeca viii și morții (I Petru 4, 5). Până când întărităm pe Cel ce atâtea bunătăți ne-a dat nouă, Care luând țărână din pământ, a zidit pe om și a suflat întru dânsul duh de viață (Facere 2, 7), Care toate le-a supus sub picioarele Lui (I Corinteni 15, 27). Când dormim, El ne păzește, și când ne sculăm, ne acoperă. Când flămânzim, ne hrănește, când suntem goi, ne îmbracă, când ne împușinăm, ne mângâie, Care ne ceartă și ne miluiește. Cel ce și pe Unul-Născut Fiul Său L-a dat pentru viața tuturor. Iar noi, în locul facerilor Lui de bine, Îi aducem spini și mărăcini, al căror sfârșit este întru ardere (Evrei 6, 8).

Apropie-te acum de Dumnezeu, Iubitorul de oameni și Nepo-menitorul de rău, cerându-ți pază gurii tale și ușă de îngrădire îm-prejurul buzelor tale (Psalmul 140, 5). Că vezi pe Proorocul cum strigă înfricoșat și cutremurat, vorbind cu Dumnezeu, prin curata rugăciune: Doamne, auzit-am de faima Ta și m-am înfricoșat. Înte-les-am lucrurile Tale și m-am spăimântat (Avacum 3, 2). Și iarăși: ... lăuntru meu s-a zbcuiumt la glasul Tău, tremurat-au buzele mele; putreziciunea a cuprins oasele mele și picioarele mele au șovăit (Ava-cum 3, 16). Iar dacă rămânem defăimând pe dreptul Judecător, să auzim pe Apostolul ce zice: Sau bogăția bunătății Lui, și suferirea și îndelunga-răbdare o defaimi, neștiind că bunătatea lui Dumnezeu spre pocăință te aduce și după nesilnicia ta și nepocăita inimă îți în-vistierește ție însuși mânie în ziua mâniei, și a descoperirii și a dreptei judecăți a lui Dumnezeu, care va răsplăti fiecăruia după lucrurile lui. Pentru aceea și în alt loc zice: Că de va greși omul față de om, atunci se vor ruga pentru dânsul lui Dumnezeu; iar dacă va păcătui cineva față de Domnul, cine se va ruga pentru dânsul? (I Regi 2, 25). <Ș2>Deci, să ne pocăim, fraților! Până când amărăm pe Cel ce ne-a făcut pe noi? Dacă limanul vom pierde, unde ne vom mântui în vremea viscolului și a furtunii? Dacă pe Domnul vom întărita, unde vom scăpa în ceasul necazului și al nevoii?

Eu, iubiților, ca un frate vă sfătuiesc, nu ca unul ce cu lucrul pe adevăr l-am arătat, întru aceasta: Că de nu mi-ar fi ajutat mie Domnul, puțin de nu s-ar fi sălășluit în iad sufletul meu (Psalmul 93, 17). Pentru aceea și pe voi vă rog, eu, cel ticălos între oameni, ca să vă rugați pentru mine către Domnul, ca să se șteargă mulțimea pă-catelor mele mai înainte de sfârșit, ca să nu mă rușinez de la așteptarea mea și în ceasul morții să caute spre mine după mulțimea îndurărilor Sale. Și prin credincioșii și purtătorii de lumină ingeri să povățuiască păcătosul meu suflet, împreună cu ale voastre suflete, întru odihna dreptilor.

Ce fel de frică și de cutremur vi se pare că are sufletul în cea-sul acela? Că dacă, cel ce se duce într-o țară depărtată, stă și se mi-nunează, văzând norod străin și de altă limbă, pământ pe care niciodată nu l-a văzut, apoi în ce fel de frică vi se pare că este sufle-tul, când se mută dintru lumea aceasta în ceea ce va să fie, văzând atunci cele ce niciodată nu le-a văzut?

Deci să ne îngrijim de cele de acolo, iubiților, cu tot sufletul și inima. Să slujim lui Dumnezeu cu toată tăria noastră. Să păzim po-runcile Lui cu toată puterea. Să iubim înfricoșatul și preacinstitul Său nume și pe aproapele ca pe noi înșine, ca să ne învrednicim a auzi binecuvântatul glas: Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, moș-teniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Bine este cuvântat Dumnezeu, Cel ce ne umple pe noi de binecuvântarea Sa. Că întru toți vecii este mila Lui. Amin.

țEFR = <Ş6>Cuvânt către un frate:

țCEN = <Ş-4>că mai bine este a te însura, decât a arde

țCEN = Sfătuirea a 44-a

Ascultă pe Apostolul ce zice: Eu voiesc ca toți oamenii să fie ca mine. Dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul așa, altul într-alt fel (I Corinteni 7, 7). Arătat este că între mireni și între cei ce s-au lepădat de lume face deosebire, zicând: Fiecare are de la Dumnezeu darul său: unul așa, altul într-alt fel. Și nici pe mireni nu i-a oprit a se însura după lege, nici pe cei ce s-au lepădat de lume nu i-a tăiat de la înfrânare, zicând: Fiecare are de la Dumnezeu darul său: unul așa, altul în alt fel<DŞ-2>. Că mirenilor le dă voie, zicând: Din cau-za desfrânării, fiecare să aibă femeia sa (I Corinteni 7, 2). Și iarăși: Cinstită este nunta întru toate. Iar pe curvari și pe preacurvari îi va judeca Domnul (Evrei 13, 4). Iar celor ce s-au lepădat de lume le-a pus înainte înfrânarea, zicând: Și tot cel ce se nevoiește se înfrânează de toate (I Corinteni 9, 25).

<Ş2>Deci, două nevoițe a pus înainte cuvântul, precum mai sus s-a zis. Iar tu, monahe, cunoaște și vezi în care rânduială te-ai rân-duit, și ce este semnul cu care te-ai îmbrăcat și ale cui sunt rugăciunile și făgăduințele, care ai făgăduit lui Dumnezeu. După acelea ți se va cere seamă, precum a zis Mântuitorul: Din cuvintele tale te voi judeca pe tine (Luca 19, 22).

Precum am zis mai sus, mirenilor le-a dat voie a se însura după lege, iar celor lepădați de lume a se înfrâna. Că dacă poate tuturor le-ar fi dat voie cuvântul: Mai bine este a te însura, decât a arde, nu s-ar fi nevoit nimeni la această faptă bună. Nici Ilie Tezvitianul, nici Elisei, nici Ioan și câți s-au făcut fameni pe sine pentru împă-răția cerurilor și curate și-au păzit trupurile lor lui Dumnezeu. Chiar însuși Apostolul nu s-ar fi înfrânat, de nu ar fi privit la darea de plată (Evrei 11, 26). Nici să ni se pară, precum unii pun pricini că: <192>Drepti erau, iar eu sunt păcătos. S-au făcut drepti pentru că și-au petrecut viața lor, aceasta de acum, cu dreptate și cu cuvioșie.

Deci, ce vom zice? Că dreptii fără de trupuri au fost și aceia nu au fost cu trup îmbrăcați? Ascultă pe Apostolul ce zice: Căci, cu trupul umblând, nu după trup ne ostenim. Că armele ostășiei noastre nu sunt trupești, ci puternice întru Dumnezeu, spre surparea întăriturilor. Arătat este că și ei erau luptați, ca cei ce purtau trupuri, ci împotriva se luptau. Pentru care iarăși Apostolul zice: Îmi necăjesc trupul meu și îl robesc, ca nu altora propovăduind, să mă fac neiscusit (I Corinteni 9, 27). Și povățuindu-ne pe noi către fapta bună zice: Fiți mie următori, precum și eu lui Hristos! (I Corinteni 4, 16).

Să luăm aminte, iubii mei frați, ca nu cumva împlinind pofta noastră, deasupra poruncii apostolești să scriem pricina, necunos-când puterea cuvântului. Că scris este: Sufletele cele viclene se rătă-cesc întru păcate. Și iarăși: Bărbatului celui ce păcătuiește mare îi este cursa. Iar dreptul întru bucurie și veselie va fi. Ai auzit că mai bine este a se însura omul decât a se arde și nu ai auzit-o pe ceea ce o aduce pe urmă, zicând: Vremea scurtă este; de aceea, cei ce au femei să fie ca cei

ce nu au. Și cei ce plâng ca cei ce nu plâng; și cei ce se bucură ca cei ce nu se bucură; și cei ce cumpără ca cei ce nu ar stă-pâni; și cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca și cum nu s-ar folosi de ea. Căci chipul acestei lumi trece (I Corinteni 7, 29-31).

Pentru aceasta, o, monahe, nu te lepăda de Cel ce ți-a dăruit ție acest dar. Să nu fii neascultător față de El, căci zice prin Apostolul: Nu fi nebăgător de seamă de darul ce este întru tine, care ți s-a dat ție prin proorocie, cu punerea mâinilor preotului (I Timotei 4, 14), ca nu cumva călcător de lege pe tine să te faci, zidind iarăși, ceea ce ai risipit, ci să-ți dai rugăciunile tale Domnului. Că scris este: Mai bine este să nu făgăduiești, decât să nu împlinești ce ai făgăduit (E-clesiastul 5, 4).

Deci, nevoiește-te a-ți săvârși călătoria ta după lege, ca să ai îndrăzneală împreună cu Apostolul ce zice: Cu nevoieța cea bună m-am nevoit, drumul l-am săvârșit, credința am păzit. Drept aceea mi s-a gătit mie cununa dreptății, pe care îmi va da-o mie Domnul, Dreptul Judecător, în ziua aceea. Și nu numai mie, ci și tuturor celor ce au iubit arătarea Lui (II Timotei 4, 7- 8). Amin.

ȚCEN = Pentru frica lui Dumnezeu

ȚCEN = Sfătuirea a 45-a

Ia aminte de tine, iubite, ca nu cândva întru lenevireși întru răspândire să îți pierzi vremea ta. Să luăm aminte la cele zise pen-tru Domnul: <192>Vie ți-ai sădit ție? Pune gard împrejurul ei. Grădină ți-ai câștigat? Păzește rodurile ei, ca să te veselești la cele de pe ur-mă ale tale. Și nu slobozi porcii tăi întru ostenele tale, ca să nu le vatâmi pe ele. Că ce folos, fraților, dacă astăzi ne vom liniști în chilie, și mâine petrecem în cetate și în sate, făcând cele ce nu plac lui Dumnezeu? Ce folos este, fraților, dacă într-o zi zidim, iar în a doua surpăm? Deci, lucrând întru acest chip, cum se va săvârși lucrul? Ce este nouă și lumii? Pentru hrană este pricina? Din destul sunt mâi-nile tale pentru slujba trupului. Ce ne folosesc neșătorile lumii acesteia, nouă, celor ce am murit lumii, Domnul ajutându-ne? Că nimeni ostășindu-se, nu se încurcă cu neșătorile vieții, ca voievo-dului să placă (II Timotei 2, 4). Și iarăși: Noaptea și ziua lucrând, ca să nu îngreuiem pe cineva (I Tesaloniceni 2, 9). Ce ne folosește pe noi, o, monahe, calea satelor? Că, dacă stăm în chilie și ne liniștim și nu putem sta împotriva gândurilor patimilor și a umbrii lucru-rilor, cum nu vom fi robiți ușor, dacă ne vom lepăda în gunoaiele celor străini de neam? Dar de multe ori voiești a zice: <192>Cu porunca egumenilor, de nevoie ne apropiem de sat. Dacă din poruncă și de ascultare aceasta o faci, ești neprihănit, dacă lucrul cel poruncit ție îl faci cu frica lui Dumnezeu. Însă sunt unii care cu pricină de ascultare și după a lor poftă voiesc a o săvârși, după omul cel vechi.

Vezi ca un înțelept, nu în loc de aur și de argint, să aduci fiere și tină. Și în loc de ascultare, să lucrezi neascultare. Că ce s-au fo-losit cei ce au mers cu Isus, fiul lui Navi, și cu Halef să iscodească pământul? Căci, cu pricină de ascultare, au lucrat neascultare, ne-păzind adevărul și depărtându-se de la Domnul și răzvrătind ini-mile fiilor lui Israel de la Domnul (Numeri 13, 31-32). Deci tu, fiind trimis la slujbă, lucrează-o cu frica lui Dumnezeu, ca și cum Dumnezeu privește totdeauna lucrurile tale. Dacă te duci să slujești sfinților și defaimi, lucrând cele împotriva, pe Dumnezeu Îl defaimi și îți hrănești poftele tale. Lucrând, nu ai lucrat ascultare, ci neascultare. Însă voiesc să cunoaști, că precum slăvesc pe Dumnezeu întru tine cei ce te văd pe tine în mănăstire liniștindu-te și slujind

Stăpânului Hristos, tot așa se vor sminti de tine cei ce te vor vedea pe tine făcând în cetate sau în sat cele ce nu plac lui Dumnezeu. Și ce fel de plată va fi ție să rânești știința omului? Iar dacă vei suferi sfătuirea mea, ca să te temi de Domnul și să te liniștești, Se va slăvi întru tine Domnul și va fi ție tărie spre toată fapta bună.

Dar de multe ori vrăjmașul te sfătuiește pe tine, zicând: <192>Încă ești tânăr, îndulcește-te de poftele tale. Căci câți s-au desfătat în lume și de cele cerești nu s-au lipsit? Și tu ești tânăr; mânâncă, bea, îndulcește-te de dezmierdările lumii și la bătrânețile tale te vei po-căi. Și de ce voiești ca dintr-o vârstă ca aceasta să-ți chinuiești tru-pul tău și să cazi cumva în neputință?.

Deci, zi celui ce te sfătuiește pe tine aceasta: <192>Dar dacă voi fi luat în tinerețile mele și nu voi ajunge să îmbătrânesc, ce voi răs-punde înaintea divanului lui Hristos? Că vedem cum mulți tineri mor și bătrânii că trăiesc mult, fiindcă lucrurile Domnului sunt ne-urmate (I Romani 11, 33). Și cum tu mă amăgești, zicând: <192>că la bă-trânețile tale te vei pocăi? Voi putea să zic atunci Judecătorului: <192>că fiind tânăr am fost luat, ci slobozește-mă pe mine acum ca să mă pocăiesc? Negreșit va zice mie și El: <192>Atâția ani te-am lăsat pe tine și, păcătuiind tu de multe ori, am fost îndelung-răbdător cu tine și nu te-am ucis pe tine degrab, dându-ți ție ani, și vremi, și locuri întru care să semeni sămânța pocăinței. Iar tu, vremea ceea ce ți-am dat-o ție spre pocăință, ai cheltuit-o întru păcate și întru dulceți.

Deci, cu adevărat să știi, frate, că dacă vei defăima frica lui Dumnezeu și la păcat te vei da pe tine, te vei osândi. Că cel ce își dă mădularele sale patimii dulceților, nu se va scârbi numai în vea-cul cel ce va să fie, ci și în veacul de acum, dacă nu se va pocăi degrab. Că se va asemăna unei zdrențe lepădate, pe care după ce au folo-sit-o pe dânsa toți, mai pe urmă spre îngrețosare și spre călcare o folosesc. Iar dacă te vei curăți pe tine de toate acestea și vei voi a-I plăcea lui Hristos, păzindu-ți curățenia trupului tău întru dragostea lui Dumnezeu, care este stâlpul tuturor faptelor bune, te vei asemă- na porfirii celei împărătești și vei străluci ca un luceafăr în mijlocul frățimei și Domnul îi va întoarce pe cei ce se ridică asupra ta. Că îți va fi ție zid frica lui Dumnezeu, pe care ai iubit-o, și vei afla dar îna-intea lui Dumnezeu și a oamenilor. Deci, trezește-te și ia aminte la tine, știind aceasta, că știe vrăjmașul și dinlăuntru, de încuietori și de zăvoare, să vâneze pe sufletele cele ce petrec întru lenevire.

Dar poate va zice cineva, din cei fără de minte, că nu poate sta împotriva patimii, ci îndată se biruiește de ea. Nu te făli întru aceasta. Că nu este aceasta evlavie, ci moleșire și nebunie, că zice înțeleciunea: Să nu iei fața împotriva sufletului tău și nu te vei rușina întru căderea ta (Isus Sirah 4, 22). Oare, dacă ai fi auzit pe un tâl-har, găurindu-ți peretele casei tale, ai fi suferit să stai culcat și să fii jefuit? Au nu te-ai fi sculat și ai fi gonit tâlharul? Și cum pentru cu-rățenia trupului tău nu porți grijă, ci dai biserica lui Dumnezeu spre stricăciune? Că vedem cum slăvește Domnul pe cei ce din tinerețe Îi slujesc Lui până la bătrânețe. Că a zis către Ieremia Proorocul: Mi-am adus aminte de prietenia cea din tinerețea ta, de iubirea de pe când erai mireasă și mi-ai urmat în pustiu, în pământul cel neșemă-nat (Ieremia 2, 2). Iar pe cel ce a urmat din tinerețe până la bătrâ-nețe gândului înșelăciunii cum l-a muștrat Proorocul, zicând: Înve- chitule de zile rele, acum au sosit păcatele tale, care ai făcut mai îna-inte? (Suzana 1, 52). Pentru aceasta fericește Duhul Sfânt pe cei ce iau asupra lor jugul lui Hristos, zicând: Bine este

bărbatului când își ridică jugul din tinerețile lui (Plângerile lui Ieremia 3, 27). Deci, să ne deșteptăm, iubiților, ca nu cumva multa, îndelun-ga-răbdare a lui Dumnezeu să ne fie nouă spre osândă, căci nu voim noi a ne pocăi, ci în fiecare zi adăugăm peste greșelile noastre. Cine oare se gândește la Ziua Judecării și nu se înfricoșează? Să luăm aminte la cele zise, iubiților! Când a venit secerișul și arșițele, va zice cineva: <192>Alte două luni sunt și au trecut fierbințelile?. Ce vom face, iubiților, dacă vom fi osândiți în focul cel veșnic? Și după ce a venit iarăși iarna, zice cineva: <192>Alte două sau trei luni sunt și a tre-cut îngrozirea răcelii?. Ce vom face, fraților, dacă după moarte vom fi osândiți întru cele mai de jos ale pământului?

Dacă va cădea cineva în boală și noaptea somnul se va depăr-ta de la dânsul, adesea caută către ferestrele casei, dorind să vadă lumina. Ce vom face, fraților, dacă vom fi osândiți întru întunericul cel mai din afară, unde este plângerea și scrâșnirea dinților, unde nu este nădejde a mai vedea lumină în vecii cei nesfârșiți? (Matei 22, 13; Luca 13, 28). Așijderea încă și cel surghiunit, zilele și nopțile și anii îi numără, așteptând sfârșitul sorocului, iar cel osândit în veacul ce va să fie, nu va putea număra nici zile, nici nopți, nici luni, nici vremi. Că sunt nenumărate veacurile și nesfârșite, întru care cel ce plânge și se ospătează, mort este de viu, precum zice Apostolul (I Timotei 5, 6). Și iarăși Mântuitorul: Vai de cei ce acum râd, că vor plânge! (Luca 6, 25).

Deci, să ne deșteptăm, iubiților, din viața aceasta. Să plângem acum ca să ne mângâiem atunci; să ne liniștim cu smerită cugetare în chiliile noastre, ca să vadă Domnul smerenia noastră și osteneala și să ne lase nouă toate păcatele noastre. Că scris este: Că în smerenia noastră, și-a adus aminte de noi Domnul (Psalmul 135, 23). Și iarăși: Precum miluiește tatăl pe fii, așa a miluit Domnul pe cei ce se tem de El (Psalmul 102, 30). Și o să ne dea nouă Domnul a săvârși viață neprihănită. Că Lui I se cuvine slava în veci. Amin.

ȚCEN = Pentru dragoste

ȚCEN = Sfățuirea a 46-a

Iubite, dacă te vei învrednici cunoștinței și socotelii ori darului tămăduirilor, vezi ca nu cumva, bizuindu-te pe dar, să petreci fără de roadă, ca să nu zici atunci: <192>Miluiește-mă! și să auzi împreună cu cei din stânga, când va despărți Împăratul pe dreپți de păcătoși: Nu vă știu pe voi. Că scris este: Nu tot cel ce-Mi zice Mie, Doamne, Doamne, va intra întru împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri (Matei 25, 32). Că mulți Îmi vor zice în ziua aceea: Doamne, Doamne, au nu cu numele Tău minuni multe am făcut? (Matei 7, 21).

Pentru ce oare aceasta? Fiindcă dragostea nu au păzit; după cum este scris: Cel ce nu iubește pe fratele său pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe Care nu l-a văzut, nu poate să-l iubească (I Ioan 4, 20). Că scris este: Robul acela care a știut voia domnului său și nu a făcut-o, mult se va bate; iar cel ce nu a știut și a făcut cele vrednice de răni, puțin se va bate. Și Apostolul zice: Și încă mai înaltă cale vă arăt vouă. Dacă în limbi omenești și îngerești aș grăi, iară dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător. Și de aș a-vea proorocie și de aș ști toate tainele și toată știința și de aș avea atâta credință încât să mut și munții, iar dragoste nu am, nimic nu sunt. Și de aș împărți toate averile mele și de aș da trupul meu să-l ardă, iar dragoste nu am, nimic nu-mi folosește. Dragostea îndelung-rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuiește, nu se înalță,

nu se trufește, nu caută ale sale, nu se mânie, nu gândește rău, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr; toate le suferă, toate le cre- de, toate le nădăjduiește, toate le rabdă. Dragostea nu pierde niciodată (I Corinteni 12, 31; 13, 1-8).

Iată, ai auzit, iubite, puterea dragostei. Pe aceasta câștig-o în toate lucrurile tale, după cât ești povățuit de dar, ca să iei laudă de la Dumnezeu. Însă vă rog pe voi, iubii mei frați, pomeniți-mă pe mi-ne, netrebnicul rob, întru rugăciunile voastre, ca, la venirea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, cuvintele mele să nu mă osândească, că nimic bun întru mine nu văd. Și foarte înfricoșată este așteptarea Judecării, și râul cel de foc care va mânca pe cei po-trivnici mă înfricoșează. Ci, o, să-mi dea Domnul și mie, nevredni-cului, împreună cu voi, aleșii Lui, pentru îndurările Sale, să întru întru împărăția Lui. Și să ne dea Domnul dragostea Lui întru ini-mile noastre ale tuturor. Că Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

ȚCEN = Către Evloghie

ȚCEN = Sfățuirea a 47-a

Frate, privind către rodul ascultării, m-am sârguit să-ți scriu pentru acelea care mi-ai poruncit. Începutul cel bun este: a se teme cineva de Dumnezeu, iar bătrânețile sunt cinstite în sufletul cel iu-bitor de Hristos. Cel ce ia aminte la sine, în tot locul se mântuiește. Cel ce iubește vorbirile cu mirenii, încă nu a urât lumea. Că precum cel ce zgândără focul, ridică văpaie, tot așa și vorbirile lumești ri-dică patimi în inima monahului. Folosește pe cei ce se întâmplă de sunt lângă tine, frate, așa ca pe tine să nu te vatâmi. Cel ce iubește vorbirile cu femei, ridică asupra sa pe dracul curviei. Laudă auzind pentru tine, cei ce te-au născut pe tine se vor veseli mai mult decât de vin și de băutură. Cel ce iubește beția, mult se va păgubi, fiindcă zice și face cele ce nu se cuvin și își fură a sa bogăție și o dă vrăjma-șilor ca pe una străină, pentru că beția a întunecat mintea lui. Fii cucernic, frate, căci cucernicia naște așezare pașnică, iară așezarea cea pașnică naște nepățimire. Să-ți fie cucernicia ta înjugată cu sme-rita cugetare, ca să te faci adevărat monah și vei moșteni dragostea și întreaga înțelepciune. Multa cuvântare, frate, întunecă mintea, iară mintea cea întunecată duce către nerușinare, iară nerușinarea este maică a curviei.

Cel ce iubește tăcerea, fără de tulburare petrece și nici pe a-proapele nu îl întărâtă. Iar răsul și îndrăzneala ca o otravă va vă-tâma pe noul începător și sunt nefolositoare monahului. Că, pe cei ce plâng acum și se tânguiesc, i-a fericit Domnul (Matei 5, 4). Bi-ruirea monahului este auzul. La masă se cuvine a tăcea. Iubește tă-cerea, iubite, ca să petreacă întru tine cucernicia. Și pe cucernicie, păzește-o, ca să te păzească de curvie.

Cel ce grăiește împotriva egumenului și nu se supune, nu va zăbovi de a cădea în rele. Iar cel ce se va supune sfățuirii celui mai mare, se va veseli împreună cu dreptii. Cel ce se laudă cu puterea sa, alungă de la sine ajutorul lui Dumnezeu, iar cel ce se laudă, întru Domnul să se laude (II Corinteni 10, 17). Cel ce iubește răspândi-rile și urăște liniștea, mult se va necăji, iar cel ce se liniștește cu

smerita cugetare se va veseli întru Domnul. Cel ce nu voiește a sta cu răbdare la pravila bisericii, mult se va păgubi, iar cel ce stă cu cu-cernicie și cu răbdare, va fi auzit. Cel ce grăiește deșertăciuni în vremea pravilei, va afla îndoită prihănire, că oprește de la rugă-ciune și de la cântare de psalmi pe acela cu care vorbește, dar îi pă-gubește și pe cei ce stau aproape de dânsul. Cel ce iubește pustia va fi mai puternic, iar cel ce iubește beția nu va răbda întru nimic. Cel ce urăște a lucra, va fi iscoditor, fiindcă nelucrarea l-a învățat multă răutate, iar cel ce iubește să lucreze petrece fără de scârbă. Cel ce se fălește întru îmbrăcămintească născătorilor săi va fi neiscu-sit, că nu îl folosesc pe el în tabăra războiului.

Frate, cinstește pe cei mici și pe cei mari ca să te înalțe pe tine Domnul, că: Cel ce se smereste pe sine, se va înălța (Matei 23, 12; Luca 14, 11; 18, 14). Smereste-ți capul tău egumenului și înaintea stătătorilor frățimii, întru Domnul supune-te, că smerenia este rod al fricii Domnului. Iar smerenia se arată nu întru a te smeri celor mai mari, ci întru a le da cinste și celor mai mici. Că scris este: Fără numai pe cei ce Mă slăvesc pe Mine, îi voi slăvi, iară cel ce Mă defai-mă pe Mine, se va necinsti. Deci, noi să slăvim pe Dumnezeu, ca și El să ne slăvească pe noi împreună cu toți Sfinții Săi. Dar, cu ce să Îl slăvim pe El? Cu păzirea poruncilor Lui. Că scris este: Nu întru cuvânt este împărăția lui Dumnezeu, ci în putere (I Corinteni 4, 20). Și iarăși: Nu tot cel ce-Mi zice Mie: Doamne, Doamne, va intra întru împărăția Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri (Matei 7, 21).

Frate, mai înainte de toate să-ți fie frică de Domnul întru ade-văr, și frica Lui va lumina ochii minții tale. Iubește smerita cugetare, că smerenia cea după Dumnezeu, este zid nesurpat în fața vrăjma-șului și piatră care se împotrivește și sfărâmă măiestriile și săgețile vicleanului cele înfocate. De vei pune în gândul tău să rabzi pentru Domnul ocară și pagubă și defăimare, vei fi ca un viteaz războinic, de-a pururea într-armat asupra potrivnicilor. Atunci vrăjmașii, vă-zând atâta sânguință, vor cădea de la fața ta. De voiești să alergi, fără să te ostenești deloc, ce folos este?

Curățenia trupului tău, păzește-o! Dragostea este maică a fap-telor bune, iar curățenia, făclie și întărire. Iar luminătoare acestora este liniștea, iar zidul lor, frica Domnului. Să păzim, fraților, curățenia trupului nostru întru dragostea lui Dumnezeu, ca să ne numere pe noi Domnul împreună cu sfinții Lui îngeri. De cel ce iubește cură-țenia, se veselește Duhul cel Sfânt și îi dăruiește lui răbdare. Deci, curățenia se dobândește prin înfrânare și blândețe și prin liniștea cea întru dragoste. Pentru aceea ni se cade nouă a ne feri de tot fra-tele care umblă fără de rânduială (II Tesaloniceni 3, 6), ca nu cumva să pricinuim bănuieli celor ce ne văd pe noi. Că zice Apostolul: Purtați grijă de cele bune înaintea tuturor oamenilor (Romani 12, 17). Iar dacă cineva este prigonitor, noi acest fel de oameni nu îi avem, nici Bisericile lui Dumnezeu. Și auzi-l pe el iarăși, zicând: Tu, bine mulțumești, dar celălalt nu se zidește (I Corinteni 14, 17). Că zice: De ce libertatea mea să fie judecată de o altă conștiință? (I Co-rinteni 10, 29). Drept aceea de nevoie este a primi sfātuire de la bărbați temă-tori de Domnul și a nu plăcea nouă înșine, după cel ce zice: Fiecare din voi să placă aproapelui spre zidire (Romani 15, 2). Și iarăși: Ca să se rușineze potrivnicul, neavând nici un lucru rău; că a zis Domnul Slavei: Așa să strălucească lumina voastră înaintea oamenilor ca să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel

din ceruri (Matei 5, 16). Să nu o pierdem nici cu pricina dăruirii, nici cu a împărtășirii sfințeniei.

Obiceiul vrăjmașului este ca prin cel bun pe cel rău să-l lucreze. Că cel ce păcătuiește și i se pare că ascunde, se înșeală, că nimic nu este ascuns care nu se va descoperi. Dacă te ispitește vrăjmașul cu pofta trupului, zi către dânsul:

<192>Să nu îmi fie mie a mai scârbi pe Duhul Sfânt al lui Dumnezeu întru care m-am pecetluit în ziua izbăvirii, că destul îmi este mie vremea care a trecut. Că scris este: Tot păcatul care îl va face omul este afară de trup, iar cel ce desfrânează, întru al său trup păcătuiește (I Corinteni 6, 18).

Iar pentru războiul cel din minte din parte m-am învățat. Că un frate a fost întrebă de alt frate, zicând: <192>Gândurile cele întinate mă tulbură pe mine. Iară el a răspuns: <192>Sfinții bătrâni, unora le-au dat voie să lase gândurile să intre înlăuntru și atunci să bată război împotriva lor. Iar celor mai neputincioși le-au poruncit ca nicidecum să nu vorbească cu ele, ca nu cumva zăbovind cu pomenirea lor, să se facă patimă cu greu de vindecat. Atunci fratele a zis: <192>Și ce este a lăsa să intre gândurile înlăuntru și a bate război împotriva lor?. Ascultă, zice: <192>Când aduce asupra-ți vrăjmașul pomenire urâtă și gânduri spurcate, îndată îți pune în minte femeie frumoasă sau ceva din cele asemenea care amăgesc către stricăciune. Și acestea văzându-le, cel ce cu mintea se luptă, nu se tulbură de acest fel de gânduri, ci stă cu vitejie împotriva lor, bătând război cu ele. Apoi, le deschide lor și le încuie pe dânsle înlăuntru, și fiind ele în-lăuntru și materia prin care bat război, zice către dânsle: ®aceasta este care mi se împotrivesc mie, prin care mă supărați pe mine în toate zilele. Pentru că îmi nălucește mintea și îmi tulbură sufletul meu. Deci, voiesc a ști cu dinadinsul ce trebuință este de dânsa. Și poruncește cuțit a i se aduce lui în minte și luându-l o spintecă pe dânsa, la pân-tece, în minte, zicând: ®Voi să știu, oare ce voi afla întru dânsa: frumusețe sau putrejune?. Și după ce spintecă pân-tecele ei, află înlăuntru ceea ce toți o știm, că urâciunea poftii se arată cu de-amănuntul. Deci, potrivnicii, văzând biruința cea făcută lor, temându-se, se luptă să întunece gândul fratelui, ca tulburându-i mintea de alte gânduri, să înceteze nevoița aceasta de față, temându-se ca nu cumva să se arate desăvârșit rușinea lor. Iar cel ce bate război împotriva, zice către dânsii: <192>Pentru ce altele în loc de acestea voiți să aduceți? Că nu vă voi lăsa pe voi să ieșiți, până ce voi încerca cu dinadinsul toate ale lucrului acestuia, pe care voi l-ați lăudat, dacă cu adevărat este vrednic de iubire. Atunci încuie, fratele, greșeala în camera cea mai dinlăuntru până la trei zile sau la patru. Și, după a-ceasta, deschide fratele vrând să vadă greșeala. Și mai înainte de a intra el înlăuntru, îl întâmpină pe el aceea rea putoare nesuferită și astupându-și cu mâna gura și nasul, amenință gândurile cele potrivnice și ajutătoare păcatului, arătând sfârșitul lucrului.

Apoi, zice către dânsle: <192>Ce răspuns dați către acestea?. Iar ele, rușinându-se, se vor risipi ca fumul în văzduh și așa se face fra-tele mai înalt decât patimile, ajutându-i darul. Și, mărturisindu-se Domnului, zice: <192>Mulțumesc ție, Doamne, Dumnezeul meu, că nu m-ai dat pe mine în mâinile vrăjmașilor mei, ci m-ai mântuit din cursa vânătorilor (Psalmul 90, 3). Și darul Tău, Doamne, m-a luminat a pri-cepe acestea, că nu întru înțelepciunea mea am fost mântuit din cursele lor.

Deci, să avem, fraților, frica lui Dumnezeu înaintea ochilor noștri totdeauna, ca, pe noi, El să ne acopere; că fără de acoperă-mântul lui Dumnezeu, omul nu este

nimic. Că multă este reaua meșteșugire a vrăjmașilor noștri, dar mai mult este ajutorul lui Dumnezeu, Care ocrotește pe om, numai că nu suntem slobozi a-L vedea cu ochii noștri. Deci, să iubim pe Dumnezeu, Cel ce ne ajută nouă și ne mântuiește pe noi, cu toată puterea, și pe aproapele, ca pe noi înșine (Matei 22, 39). Să ai în minte ziua sfârșitului tău, iu-bite frate, când vei zace pe rogojina ta, dându-ți sufletul. Vai mie, vai mie, ce fel de frică și cutremur cuprinde pe suflet în ceasul acela, iubite frate! Dacă vreun bine a făcut în viața aceasta, în care a nemernicit, într-o dânsă sărăcind, dacă vreun necaz sau defăimare a suferit pentru Domnul și cele plăcute înaintea Lui a făcut, cu bu-curie multă se va sui la ceruri, fiind povățuit de Sfinții Îngeri.

Precum lucrătorul, ostenindu-se și lucrând toată ziua, așteap-tă ceasul al doisprezecelea, ca, după osteneală, primindu-și plata sa, să se răcorească, așa și sufletele dreptilor așteaptă ziua aceea; iar ale păcătoșilor, cu frică și cu cutremur sunt ținute de dânsii, du-cându-se la judecată, și tremură în ceasul acela, privind la munca cea fără de sfârșit, și la întunericul cel veșnic. Măcar de ar zice ci-neva: <192>Lăsați-mă, să mă duc în cealaltă lume, ca de acum înainte să mă pocăiesc!, nu va fi cel ce slobozește. Că va auzi unul ca acesta: <192>Când ai avut vreme, nu te-ai pocăit și acum ai venit să te pocă-iești? Când era deschisă stadia nevoinței la toți, nu te-ai nevoit, și acum voiești ate nevoi, când toate ușile s-au încuiat, și după ce vre-mea nevoinței a trecut? Au nu ai auzit pe Cel ce zice: Privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul? (Matei 24, 42; 25, 13).

Deci, acestea, mai înainte cunoscându-le, iubite frate, până avem vreme să ne pocăim, ca să ne scoată pe noi Dumnezeu din mânia ceea ce va să vie peste fiii nesupunerii și să ne învredniceas-că pe noi înaintea sfinților. Roagă-te și pentru mine, păcătosul, cel ce zic și nu fac, că scris este: Mărturisiți-vă unii altora păcatele și vă rugați unii pentru alții, ca să vă vindecați întru numele Domnului nostru Iisus Hristos (Iacob 5, 16). Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

†EFR = <§6>Către monahul trândav ce zice:

†CEN = Las și mă duc în lume

†CEN = Sfătuirea a 48-a

Zis-a Dumnezeuul Slavei: Intrați prin ușa cea strâmtă, că lată și desfătăta este calea care duce la pieire și mulți sunt cei ce o află (Ma-tei 7, 13; Luca 13, 24). Pentru ce este strâmtă ușa și necăjită calea care duce în viața cea veșnică și puțini sunt cei ce o află pe dânsa? Și cine este cel ce o află pe dânsa și ne vestește nouă calea ei? Toți Sfinții. Este calea pe care a alergat vasul algerii, Pavel, care, sfâr-șind alergarea, a luat cununa. Pentru aceea ne și vestește calea ei, zicând: Întru toate înfățișându-ne pe noi înșine ca niște slujitori ai lui Dumnezeu. Întru răbdare multă, în necazuri, în nevoi și în strâmto-rări, în răni, în închisori, în tulburări, în osteneli, în privegheri, în posturi, în curățenie, în îndelungă-răbdare, în bunătate, în Duhul Sfânt, în dragoste nefățarnică, în cuvântul adevărului, în puterea lui Dumnezeu, prin armele dreptății, cele de-a dreapta și cele de-a stânga, prin slavă și necinste, prin hule și laudă; ca niște înșelători și adevărați, ca niște necunoscuți și cunoscuți, ca niște omorâți și iată trăim, ca niște pedepsiți și nu omorâți; ca niște scârbiți dar de-a pururea bucurân-du-ne; ca niște săraci și pe mulți îmbogățind; ca unii care n-au nimic, dar toate avându-le (II Corinteni 6, 4-10). Și nădejdea noastră ade-vărată este pentru voi, știind că precum părtași sunteți patimilor, așa și mângâierii (II Corinteni 1, 7). Deci și noi, fraților, suntem datori să urmăm aceeași cale până la sfârșit, întru care ne-am

și ostășit.

Liniștitor ești? Adu-ți aminte de cei ce sunt închiși în temniță, că nu numai încuiați sunt, ci și fier este pus împrejurul grumazului lor, iar alții sunt puși și în fier gros.

Pustnic ești? Adu-ți aminte de păstorii oilor care multe pri-mejdii rabdă în pustie și în munți, și iarna, înghețând de ger, iar vara, arzându-se de razele soarelui. În viața de obște ești? Ia aminte la cea scrisă: Iar al mulțimii, celor ce au crezut, un suflet și o inimă era și nimeni ceva din averi nu zicea că este al său, ci le era lor toate de obște (Fapte 4, 32). De lu-crezi mreață, pune în gândul tău pe cei ce înoată marea. Că aceștia cu marea luptându-se pe același meșteșug îl au în mâini. De lucrezi coșnițe mici, adu-ți aminte de fauri! Frumoasă scriere lucrezi? Adu-ți aminte de zidari și de pietrari. Însă nu răzvrățiți dumneze-ieștile cuvinte cele scrise întru credință și întru-adevăr. Că decât aceasta ce păcat este mai mare? A face pe cel dulce, amar și pe cel amar, dulce; lumina, întuneric și întunericul, lumină, spre răsturnarea celor ce citesc (Isaia 5, 20). Vai celui ce face acestea, că pricinuieste sminteală sufletelor!

Cizmăria lucrezi? Adu-ți aminte de cei ce taie marmura cu fe-răstrăul. Saftianuri roșii lucrezi? Adu-ți aminte de curelari. Tăbăcă-rie lucrezi? Adu-ți aminte de boiangii. Frizăria lucrezi? Adu-ți aminte de mirenii cei ce pe același meșteșug îl folosesc. Lână lucrezi? A-du-ți aminte de acel fel de meșteri ce se numesc faschiari. In lu-crezi? Adu-ți aminte de țesători. Pânzătoria lucrezi? Adu-ți aminte de cei ce fac mătase. În pitărie pe tine te-au pus? Adu-ți aminte de pitarii târgului. La grădină te-au pus? Adu-ți aminte de nălbitori, care iarna ca și vara petrec în ape, făcându-și lucrarea lor. La bucă-tărie pe tine te-au pus? Adu-ți aminte de vopsitorii de lână sau de cei ce lucrează meșteșugul cel arămes, care noaptea ca și ziua o sfârșesc cu focul luptându-se și stăpânirii supunându-se și supărân-du-se, rabdă și de boieri de multe ori silindu-se, de lucrarea lor nu se lenevesc. Portar te-au pus pe tine? Adu-ți aminte de slujitorii boierilor celor pământeni. Slujitor te-au pus pe tine, ori econom, ori egumen? Ia în minte pe cel ce zice: Deci pe preoții cei ce sunt între voi îi rog ca un împreună-preot și martor al patimilor lui Hristos și părtaş al slavei care se va descoperi: păstoriți turma lui Dumnezeu, dată în paza voastră, cercetând-o, nu cu silnicie, ci cu voie bună, după Dumnezeu, nu pentru câștig urât, ci din dragoste; nu ca și cum ați fi stăpâni peste Biserici, ci făcându-vă pildă turmei. Și când Se va arăta Hristos, Mai-marele păstorilor, veți lua cununa slavei cea neveștejită (I Petru 5, 1-4).

Și ca să nu lungim cuvântul, zicem: Tot lucrul pe care îl lu-crezi, iar vrăjmașul îți aduce trândăvire întru el, pe cel ce lucrează același meșteșug, adu-l spre surpare potrivitului. Și orice ai face, ori în lucru, ori în cuvânt, să ai martor pe știința ta, că după Dumnezeu este lucrul cel ce se face și te mântuiește. Însă, spune-mi, te rog, ce vrei să faci: să lepezi darul Celui ce te-a chemat pe tine la veșnica Lui împărăție și slavă, și să te duci în lume, precum soco-tește gândul tău? Sau mai bine să zic: Ce a pus în tine vrăjmașul sufletelor noastre? Că, dacă te vei lepăda de darul cel dat ție, vei împărăți? Iar de vei împărăți, au nu te va apuca pe tine moartea? Deși multe avuții vei moșteni, chiar bogăție nenumărată, au nu te vei duce gol de aici, altora lăsând-o pe dânsa? Precum Apostolul zi-ce: Că nimic nu am adus în lume, nici nu vom putea scoate ceva (I Timotei 6, 7). Iar cel ce seamănă întru Duhul, din Duhul va secera viața veșnică (Galateni 6, 8).

Ca un om grăiesc: dacă te vei lepăda de darul Domnului, nu vei mai lua cinstea cea

dintâi, pe care o aveai mai înainte de a începe tu viața monahicească, ci și vecinilor, și prietenilor, chiar casni-cilor și rudeniilor, te vei socoti călcător de lege. Că cine te-a silit pe tine să începi lucrul pe care n-ai putut să-l împlinești? Că nici legea nu îngăduie aceasta, pentru că scris este: De este cineva bărbat fri-cos și temător cu inima, să nu iasă la război, ci să se întoarcă în casa sa, ca să nu înfricoșeze inima fratelui său (Deuteronomul 20, 8). Deci, acum ceea ce ai început, săvârșește-o!

Iar de te-ai și prins mai înainte în vreo cădere, nu rămâne întru aceasta, ci întoarce-te către Domnul cu adevărat. În cer este Cel ce șterge păcatele celor ce se întorc către Dânsul, numai nu te învoi cu gândul relei cugetări, că nici lei, nici balauri, nici barbari nu vor putea a te vătăma, pe cât reaua cugetare pe cei ce se supun ei. Că mulți, pe aceasta îndepărtând-o de la ei de la început și ne-împărtășindu-se cu năravurile ei, de barbari s-au cinstit, și leii și balaurii s-au sfiit de dânșii. Văpaia de foc nu a putut să ardă perii capului lor, nici nu s-a aflat întru dânșii materie de răutate, ci de bunătate. Iar reaua cugetare pe îndrăgitorii ei îi taie fără milă, că nu este răutate căreia reaua cugetare să nu-i fie maică. Că iubirea de argint este rădăcină a tuturor relelor, după cuvântul Apostolului ce zice: Rădăcina tuturor răutăților este iubirea de argint (I Timotei 6, 10). Iar rădăcina aceasta (adică reaua cugetare) este sădită, pentru că hrănește și crește mlădițele răutății.

Ce este mai cumplit în lume decât aceasta, care îi vinde robi și îi face să fie fugari pe îndrăgitorii ei? Că cel necredincios fuge, ne-prigonit de nimeni, iar dreptul, întru multă îndrăzneala lui, nădăj-duiește ca leul. Cel stăpânit de dânsa, nu se va munci de mâinile barbarilor, nici în pământ străin, ci unde s-a născut, unde a crescut, și de neamurile sale; și nimeni nu se roagă pentru dânsul, deși muncile nu se aduc asupra lui pe ascuns, ci la arătare; nu pentru buna lucrare, ci pentru reaua cugetare. Că pe cei ce au căzut printr-înșă, toți îi osândesc, toți îi învinuiesc. Nu este nimeni cine să-i ajute, nici cine să-i izbăvească!

Dacă vei urma relei cugetări, te va pogori pe tine în cămările iadului. Aceasta pe puternici i-a răsturnat, case a pustiit, împărați a clătinat și întru cădere i-a dat. Depărtează-te de dânsa, iubite frate, și să nu te legi cu legăturile ei, că legăturile ei sunt legături de foc și butucii ei de aramă. Aceasta, i-a pierdut pe cei ce au iubit-o cu di-nadinsul pe dânsa. În viața aceasta căderea ei s-a făcut de spaimă, iar după moarte pierzătoare. Și care mai poate fi numele ei, fără numai reaua cugetare? Căci ea urăște adevărul, iubește minciuna, nu primește certare, se bucură de necertare, nu primeștemustrări, iar sfățuirea o leapădă, dulcețile le hrănește, pe Dumnezeu Îl de-faimă, de oameni nu se rușinează. Începutul ei este nefrica de Dumnezeu, iar sfârșitul ei, moștenirea pieirii și a pierzării. Doam-ne, Doamne, Cel ce ai deschis ochii celui orb din naștere, deschide ochii minții noastre, ca să nu cădem în lațurile ei!

Deci, să nu ne lepădăm de darul lui Dumnezeu, iubite. Au nu știi că: Bucurie se face în cer de un păcătos ce se pocăiește, mai mult decât de nouăzeci și nouă ce nu au rătăcit, care nu au trebuință de pocăință? (Matei 18, 13). Că ce este necazul veacului acestuia, dar bucuria lui, iubite? Drept aceea mai bine este să răbzi necazurile ce ți se întâmplă, decât înșelăciunea. Că se aseamănă slava lumii acesteia cu înșelăciunea vâpăii focului, care a mâncat cu totul lemnele cele puse într-înșă și îndată s-a stins, iar văpaia cea atâta de mare s-a prefăcut în cenușă și în praf. Iar cel ce rabdă necaz pentru Dom-nul, asemenea este celui ce își

zidește casa pe piatră (Luca 6, 48).

Pentru aceea, frate, mă rog, deșteaptă-te către Domnul! Să ne aducem aminte de divanul lui Dumnezeu cel netrecut și de jude-cata cea veșnică și de firea noastră cea neputincioasă. Ce este mai mic decât țânțarul? Și dacă înfricoșarea acestuia nu putem să o su-ferim, ce vom face viermelui celui înveninat și neadormit? (Marcu 9, 44). Făcându-se seară, zice cineva: <192>Aprinde lumânarea, că este întuneric!. Dar ce vom face întunericului aceluia, împâclit și ne-luminat? Și dacă cineva se arde de razele soarelui, au nu aleargă sub umbră? Dar de gheena focului celui nestins cum vom scăpa? Să luăm pildă, iubiților, din lucrurile cele văzute în veacul acesta, pentru judecata ce va să fie.

Dacă cineva va lucra vreun rău și se va cunoaște, va fi trimis în temniță de voievodul veacului acestuia; dar în ce rușine și necaz va fi sufletul întru dânsul? Deși de multe ori de ai săi este slujit și de rudenii căutat și de prieteni mângâiat și de cunoscuți adeseori cercetat, fiind întru acest chin, scârba nu se depărtează de la dânsul. Iar, mai pe urmă, ori prin mângâierea prietenilor și prin alergarea într-o parte și în alta, și prin rugăciune, ori și prin darea banilor are nădejde cândva, la o vreme, a se izbăvi de temniță. Dar acolo, în văpaia gheenei, cel ce este osândit de lucrurile sale, nu are pe cei care să-l mângâie. Tatăl nu aleargă împrejur, maica nu stă aproape și nu îl mângâie, nici milostivirea femeii, nici a prietenilor, nici vestirea bună, nici auzirea de pace, nici lumină; nici glas dulce de păsări, nici schimbare a năravurilor, nici glas de muzică și de ve-selie, că toate acestea s-au luat de la necredincioși și partea lor sunt cele potrivnice. Precum este scris: Ploua-va peste cei păcătoși lațuri, foc și iarbă pucioasă și duh de vifor este partea paharului lor. Că drept este Domnul și dreptatea a iubit și fața Lui spre cel drept privește (Psalmul 10, 6-7).

Deci, să ne rugăm Domnului din tot sufletul, ca să ne acopere pe noi, și să ne bucurăm cu cei ce se mântuiesc. Pentru aceea, le-a și gătit lor cele ce ochii nu le-au văzut și urechea nu le-a auzit și pe inimă de om nu s-a suit (I Corinteni 2, 9). Acestea pomenește-le și te întoarce către Domnul! Nu te face ca o secure în mâna diavolului, ci taie saduri aducătoare de roade, nici ca un vânt ce arde, ci strică roadele cele rele! (Isaia 64, 4). Au nu știi, iubite, că în focul războ-iului, dacă rânindu-se vreun bărbat, ar ieși din luptă, umple de frică pe cei ce se luptă împreună cu el? Însă tu înțelege ceea ce se zice: <192>Iară de se va întrarma cineva pe sine vitejește asupra potrivnicilor și pe cei mai trândavi și fricoși cu inima îi deșteaptă la osârdie.

Nu-ți aduci aminte, iubite, ce fel de umilință aveai mai îna-inte, când ai început viața monahicească? Deci, unde este umilința aceea, cea plină de lacrimi? Unde smerenia ceea ce înalță la cer? Unde tăcerea cea plină înlăuntru de rugăciune? Unde păzirea ochi-lor ceea ce naște gânduri curate? Unde dragostea ceea ce înduple-că pe Dumnezeu? Acestea, neglijându-le, le-ai lepădat! Și ce ai căș-tigat? Iuțime, mânie, strigare și hulă, neînfrânare, și nerușinare, și gură neînfrânată. Vai mie, cum s-a prefăcut pământul cel roditor întru sărătură, de răutatea celor ce locuiesc pe dânsul! Acestea sunt cuvintele cu care te-ai fângăduit să slujești lui Dumnezeu și să rabzi întru mântuirea Lui? Acestea sunt rugăciunile cu care te-ai rugat lui Dumnezeu în scârbele tale?

Vezi, iubite, nu cumva acela care te supără pe tine și se sâr-guiește să te despartă de frățime, să se facă pricinuitor de moarte amară și grozavă. Că adevărat îți spun, că eu știu câțiva frați care au fugit de la mănăstire și s-au făcut iarăși mireni,

dar nu au zăbovit în viață, ci s-au săvârșit cu amară și cu grozavă moarte. Pentru aceasta te rog pe tine, frate, stai împotriva poftei tale înfricoșând-o pe ea, și să nu te învoiești cu cei ce voiesc lesne să te facă prins pe tine, ci sus să avem mintea, iubite frate, sus și mâinile ca Moise, și Domnul va bate război nevăzut cu dânșii pentru noi, numai nu te teme de fața lor. Că, de multe ori, pun în gândul tău neputința tru-pului și închiderea stomacului, bănuială asupra celui mai mare, fri-că față de egumen, lungimea vremii, petrecerea cea dintâi și pome-nirea părinților celor după trup, și cu acestea te războiesc pe tine, ca să-ți robească sufletul. Au nu socotești că, de ar avea cineva vreun fiu cu nărav rău, pe acesta înaintea ochilor părinților lui îl condamnă legile și nimeni nu poate să-l scoată din mâinile celor ce îl muncesc pe el? Apoi gân-dește cu cât mai multă frică va fi la Înfricoșatul Divan, unde împă-rații și supușii, bogații și săracii vor sta înainte, fiind cuprinși de cu-tremur cumplit. Deci, vino-ți întru tine, iubite frate, și nu defăima pe Dreptul și Neamăgitul Judecător, nici vâpaia ceea ce niciodată nu se stinge. Iar, dacă nu bagi seamă, cearcă-te pe tine de aici, dacă poți răbda usturimea și munca focului. Aprinde lumânarea și pune vârful degetului tău la făclia ei și de poți răbda durerea aceea, poa-te vei putea și acolo să-ți ajuți. Iară dacă tot trupul este afară de foc și durerea unui mădular mic nu o poți răbda, apoi ce vei face a-tunci, când tot trupul împreună cu sufletul va fi aruncat în gheena focului?

Dar poate va zice cineva din cei fără de minte: <192>Și eu, aș fi răbdat. Dar, ce să fac? Că sunt neputincios și mic la suflet. Că de ar fi voit Dumnezeu să mă mântuiască, mi-ar fi dat mie răbdare. Ve-niți de vedeți, fiilor, suflet robit, nu de barbari, nici de sabie, ci de reaua cugetare. Că pe Dumnezeu Îl învinovățește, Cel ce este bun și iubitor de oameni, Care voiește ca tot omul să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină și Care pentru noi a răbdat cruce. Că El Însuși ne cheamă pe noi, zicând: Veniți către Mine toți cei osteniți și însărcinați și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu asupra voas-tră și vă învățați de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre, că jugul Meu este bun și sarcina Mea ușoară (Matei 11, 28-30). Și iarăși zice: Cereți și se va da vouă, că-utați și veți afla, bateți și se va deschide vouă. Că tot cel ce cere va lua și cel ce caută va afla și celui ce bate i se va deschide (Luca 11, 9-10). Cum tu zici: <192>De ar fi voit Dumnezeu să mă mântuiesc, mi-ar fi dat mie răbdare?. Pentru ce te amăgește pe tine vrăjmașul? Că, de nu ai fi primit sfatul lui, nu ți-ar fi pricinuit ție atâta pagubă, ca să te dezbraci de haina slavei și să te desparți pe tine de viața Sfin-ților Îngeri și să te tăvălești în patimi de necinste. Pentru ce această defăimare? Ca să auzi că acesta a fost monah și l-a chemat așa și iată că s-a lepădat de darul Domnului și Dumnezeului său? Pentru ce îți pricinuiesti ție acest fel de moarte? Ca să fii aruncat în întu-nericul cel mai dinafară care are rodul rușinii, iar pe frații care rab-dă întru mântuirea Domnului să-i vezi încununându-se și intrând întru bucuria Domnului lor? Dar, unde vei putea să fugi sau care loc te va primi pe tine, cel ce fugi de la fața Domnului, de care vo-iești să te lepezi? Pentru aceea răbdă, te rog, ca nu cumva să vină peste tine cea scrisă: Că mai bine era lor ca să nu cunoască calea dreptății, decât după ce au cunoscut-o să se întorcă înapoi de la sfintele porunci cele date lor (II Petru 2, 21). Că se potrivești la dânșii aceea din paremia cea adevărată: Câinele întorcându-se la a sa văr-sătură și porcul scâldându-se în tina noroiului. Și în alt loc zice: Însă socotesc ei pe sufletul nostru de batjocură și viața aceasta prăznu- ind-o cu

câștiguri.

Să înțelegem, iubiți frați, că suntem străini și nemernici în a-ceastă viață. Că mulți, sculându-se dimineața, nu au ajuns seara, iar alții, culcându-se seara nu au ajuns până dimineața. Auzi pe cel ce zice: Omul deșertăciunii s-a asemănat, zilele lui ca umbra trec (Psalmul 143, 4). Rabdă încă puțin, rogu-te, iubite frate, că cel ce va răb-da până în sfârșit, acela se va mântui. Că nimeni nu știe când va sosi vremea ducerii sale de aici și pentru aceasta se înmulțesc ispitele lui. Deci, să nu ne împruținăm la suflet, nici să ne întoarcem îna-poi, ci mai vârtos uitând cele dinapoi, spre cele dinainte să alergăm ca să intrăm împreună cu Mirele mai înainte de a se închide ușa. Că zice Mântuitorul: Privegheați și vă rugați, că nu știți ziua, nici ceasul. Și iarăși zice: Precum au fost în zilele lui Noe, așa va fi și întru venirea Fiului Omului. Că precum au fost în zilele potopului: mâncau și beau, se însurau și se măritau, până în ziua întru care au intrat Noe în corabie și a venit potopul și a pierdut pe toți. Tot așa precum a fost în zilele lui Lot: mâncau și beau, cumpărau și vindeau, sădea și zideau, iară în ziua întru care a ieșit Lot din Sodoma, a plo-uat foc din cer și i-a pierdut pe toți. Așa va fi în ziua în care Fiul O-mului va veni (Matei 24, 37-38; Luca 17, 26-30; Facere 7, 7; 18, 24).

Deci, să nu ne lenevim de a noastră mântuire, iubiților, că iată Dumnezeieștile Scripturi ne vestesc nouă ziua aceasta, ca prin po-căință să ne mântuim de mânia aceea și să moștenim viața cea veș-nică, făcând cele bine plăcute Domnului. Iar dacă vei petrece tot în nesupunerea ta cea mai dinainte și frica de Dumnezeu nu o vei avea, să știi că nu vei zăbovi de a fi tăiat. Că nemincinos este Cel ce a zis: Iată securea lângă rădăcina pomilor zace, și tot pomul ce nu face roadă bună, se taie și în foc se aruncă (Matei 3, 10; Luca 3, 9).

Ascultă încă și pilda smochinului: Cineva avea un smochin, sădit în via sa și ieșind căuta rod întru dânsul, dar n-a aflat. Și a zis către vier: Taie-l pe el! Pentru ce să cuprindă atâta pământ? Iar el, răspunzând, a zis: Doamne, mai lasă-l pe el și în anul acesta ca să sap împrejurul lui și să-i pun gunoi. Și de nu va face rod, apoi în anul cel viitor, îl vei tăia pe el. (Luca 13, 6-9). Caută, dar, iubite, nu cum-va să se îplinească vremea sorocului, căci altă vreme nu vom mai afla. Deci, veniți să ne închinăm Lui, să plângem înaintea Domnului, Cel ce ne-a făcut pe noi. Ridică-ți mâinile tale către Dânsul, împreună cu inima, și cu lacrimi apropie-te de Dânsul, strigând că-tre El împreună cu Proorocul: Mântuiește-mă de tina noroiului, ca să nu mă înglodesc! Izbăvește-mă de cei ce mă urăsc pe mine și de adâncurile apelor, ca să nu mă cufunde viforul apei, nici să mă înghi-tă adâncul, nici să-și închidă peste mine adâncul gura lui! (Psalmul 68, 17-18). Auzi, Doamne, glasul meu cu care am strigat; miluiește-mă și mă ascultă. Să nu-ți întorci fața Ta de la mine! (Psalmul 26, 12, 14). Când mă necăjesc, degrab auzi-mă! Ia aminte spre sufletul meu și îl mântuiește pe el; de vrăjmașii mei, izbăvește-mă! Ca și El să zică că-tre tine ceea ce este scris: Îmbărbătează-te și întărească-se inima ta și așteaptă pe Domnul. Ca și tu, mulțumind bunătății Lui, să zici: Așteptând, am așteptat pe Domnul și a luat aminte la mine. A auzit rugăciunea mea. M-a scos din groapa ticăloșiei și din tina noroiului și a pus pe piatră picioarele mele și a îndreptat pașii mei. A pus în gura mea cântare nouă, cântare Dumnezeului nostru. Vedea-vor mulți și se vor teme și vor nădăjdui spre Domnul. Fericit bărbatul a cărui nădej-de este numele Domnului și n-a privit la deșertăciuni și la nebunii mincinoase

(Psalmul 39, 1-6). Bine este cuvântat Domnul, Cel ce dă putere și întărire norodului Său și bine este cuvântat Dumnezeuul nostru în vecii vecilor. Amin.

Dumnezeule, curățește păcatele noastre! Că a Ta este slava în vecii vecilor. Amin.

†CEN = Pentru obiceiul cel rău

†CEN = Sfățuirea a 49-a

În ce chip sabia taie vinele calului și pe călăreț îl dă jos, așa și socoteala cea cu nărav rău taie puterile sufletului și îl dă scârbei, iar scârba strică pe cei ce cad întru dânsa. Și cine este oare acela care, voind a se duce la o cetate ce este departe de treizeci de stadii și făcând douăzeci și nouă, a intrat în cetate? Acesta dintru ale sale a ieșit și în cetate nu a intrat. Că precum cel ce a venit întru al unsprezecelea ceas, și-a luat plata deplin, la fel ca și ceilalți care au purtat greutatea și osteneala zilei, așa și cel care a lucrat până în al unsprezecelea ceas, iar întru al doisprezecelea ceas ar începe a sur-pa și a smulge sadurile, plată nu va lua. Pentru că Domnul și Mân-tuitorul nostru Iisus Hristos zice: Cel ce va răbda până în sfârșit, a- cela se va mântui (Matei 10, 22). Și iarăși: Nimeni, punând mâna sa pe plug și întorcându-se înapoi, nu este îndreptățit în împărăția ceru-rilor. Că femeia lui Lot, întorcându-se înapoi, s-a prefăcut în stâlp de sare (Facere 19, 26). Pentru care și Apostolul, cele dinapoi ui-tându-le, la cele dinainte privește. Deci și tu, iubite, răbdă! Că lumeaaceasta trece și pofta ei, dar cel ce face voia lui Dumnezeu ră-mâne în veac (I Ioan 2, 17). Că suntem străini și nemernici în viața aceasta. Iar, dacă până avem vreme, vom lucra cele plăcute Domnului, plată vom lua. Deci, câștigă-ți răbdarea, frate, că scris este: Întru răbdarea voastră, veți câștiga sufletele voastre.

Enoh, după ce a născut pe Matusalem, a mai trăit două sute de ani, bineplăcând lui Dumnezeu (Facere 5, 21-22), iar noi întru această scurtă vreme ne împușinăm. Stai împotriva, iubite, vătămă-toarelor gânduri și zi împreună cu cel ce zice: Cu Hristos împreună m-am răstignit și nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine (Gala-teni 2, 20). Și: Ce-i va folosi omului, dacă va dobândi toată lumea, iar sufletul său îl va pierde? (Matei 16, 26; Luca 9, 25). Depărtați-vă de la mine cei ce vicleniți și voi cerceta poruncile Dumnezeului meu (Psalmul 118, 115). Iar Ecclesiastul strigă: Deșertăciunea deșertăciu-nilor, toate sunt deșertăciune. După atâta bogăție și slavă, nu voi a-duce ostenelele mele deșertăciunii, ca să nu le moștenească alții după ducerea mea din viață și eu să mă muncesc, ci voi aduce roadele mele Bunului și Milostivului Dumnezeu, Celui ce dă viață după moarte și pregătește celor ce Îl iubesc pe El, cele ce ochiul n-a văzut și ure-chea n-a auzit și la inima omului nu s-a suit (I Corinteni 2, 9).

Așa, iubite, îmbărbătează-te și întărească-se inima ta și aș-teaptă pe Domnul și va fi în pace ieșirea ta. Acolo vei vedea pe cei dreپți bucurându-se de mântuirea ta. Acolo te vei sălășlui în sânul lui Avraam, împreună cu Lazăr, că sărăcia ai ales, necazul ai răb-dat, ocări ai suferit și defăimarea n-ai urât-o. Pentru aceasta te vor primi pe tine cu bucurie în lăcașurile cele veșnice, de unde a fugit toată durerea, scârba și suspinarea. Acolo vei vedea viața și lumina cea adevărată, nădejdea a toată zidirea, pe Izbăvitorul sufletelor noastre, pe Iisus Hristos, Împăratul Slavei, și se va bucura inima ta și bucuria ta nimeni nu o va lua de la tine (Ioan 16, 22). Și Însuși Domnul Dumnezeuul nostru, să ne păzească pe noi fără prihană, că a Lui este slava în veci. Amin.

†EFR = <§6>Deosebirea vieții monahicești

†CEN = de viața mirenească

ȚCEN = Sfătuirea a 50-a

Iubite frate, dacă, lepădându-te de lume, te vei face monah, trezește-te, că multe sunt meșteșugirile vrăjmașului! Ia aminte ca <Ș2>nu cumva aflând loc să puie în mintea ta unele ca acestea: <192>Iată, te-ai lepădat de lume și de ai tăi. Au nu și fiarele se liniștesc în vi-zuinile lor?. Deci, tu ceartă-l pe el, zicând:

<192>Domnul să te surpe pe tine, diavole, că pe omul pe care l-a făcut după chipul și asemănarea Sa, cu fiară necuvântătoare l-ai asemănat! Că nu încetezi răzvrătind căile cele drepte. Și ca să înțelegi, ascultă:

Mai întâi, cel ce voiește să se facă monah, se leapădă de lu-me, se leapădă de voile sale, își ia crucea sa și urmează Stăpânului nostru Hristos. Nu se ceartă, nu blesteamă, nu se jură, nu hulește, nu cugetă cuvinte mincinoase prin filosofia cea bine grăitoare și bârfitoare. Se înfrânează, nu se desfătează. Pe toți îngerii lui Dumnezeu îi are prieteni, iară vrăjmaș, pe diavolul. Nu necăjește pe lucrătorul de pământ, pe văduvă nu o silește, nu răpește cele ale să-racului, nu bate pe sărman, nu poftește bogăție, ci se îndestulează cu cele de față. Nu se îngrijește ca să facă ostași pe fiii săi sau cum să-și mărite fetele. Nu se îndeletnicește de tulburări, ci de mântu-irea sa; nu se înalță cu mintea, ci smerit cugetă, bunătate are, este blând, cântări dumnezeiești cântă, iar nu lumești. Se roagă și nu se răspândește; nu se luptă cu marea în neguțătoriile vieții, nu se îngrijește să-și câștige slava pământească.

În loc de fluiere, de timpane și muzici, cântă Domnului și se roagă. Plânge și lăcrimează în cămărilor cele mai dinlăuntru, și ale Casei Domnului, și ale sufletului său, cerșindu-și lăsarea păcatelor. Când se roagă, se roagă și pentru toată lumea. Nu se duce la priviri deșarte, ci la bărbați sfinți. În loc de curte, are pustia. Se abate de la jurământ și de la cei ce se veselesc. Măinile își întinde spre cele de folos, la lucru și la citirea Dumnezeieștilor Scripturi. Grija părin-ților și a lucrurilor celor pământești, ca pe o nimic o socotește. Își aduce aminte de făgăduințele Mântuitorului și se întărește duhul lui, iar scârba o gonește. I-a venit boală trupească? Se bucură, că aproape este cununa. I-a venit trândăvie? Primește răbdare de la Domnul. I-a venit pa-gubă pământească? Își aduce aminte de ziua sfârșitului, că toate rămân aici. S-a supărat de patima dulceții? Își aduce aminte de amărăciunea muncilor. I-a venit clevetire? Rabdă îndelung, că a-proape este Cel ce îl îndreptează pe el. I-a venit ocară și munci? Își aduce aminte de Patimile Mântuitorului. I-a venit înaltă cugetare? Își aduce aminte că prin foc va să meargă.

Acestea și altele sunt dăruirile Darului, la cei ce drept slujesc Domnului și se cuvin Sfinților. Și cu acestea, pe diavol nelucrător îl va întoarce Domnul de către tine. Așa, iubite, ascultă pe cel ce zice: Stați împotriva diavolului și el va fugi de la voi. Apropiati-vă de Dumnezeu și Se va apropia de voi (Iacob 4, 7-8). Roagă-te și pentru mine, ticălosul, că fărădelegile mele au co-vârșit capul meu; roagă-te, ca Domnul cel Bun și Milostiv, nădejdea celor deznădăjduiți, să ne păzească și să ne mântuiască pe noi întru Împărăția Lui cea veșnică. Că Lui I se cuvine slava, stăpânirea, pu-terea și împărăția, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, în vecii vecilor. Amin.

036Efr.txt

SFĂTUIRE PUSTNICEASCĂ

DUPĂ ALFAVITA

Începutul lepădării de lume a monahului este a se teme de Dumnezeu, iar monahul cel fără de frică se va sălăşlui afară de por-ţile împărăţiei lui Dumnezeu. Începutul vieţii celei bune a monahului este cunoştinţa de Dumnezeu, iar necunoştinţa de Dumnezeu întunecă sufletul său. Moştenirea cea bună a monahului, este întreaga înţelepciune şi sfinţenia, iar cel ce este lipsit de acestea rămâne afară de moştenirea părinţilor. Nevoinţa monahului este cugetarea şi citirea Scripturilor şi facerea poruncilor lui Dumnezeu, iar cel care întru acestea nu se îndeletniceşte este lipsit de nevoinţă şi linişte.

Mâncarea monahului este ca să facă voia lui Dumnezeu, iar nu cea simţită. Căci cea după poftă este mâncarea simţită care nu pune pe monah înaintea lui Hristos, ci în pântec se duce şi pe şezut iese. Păşitura monahului este ca să frece treptele Bisericii, mişcându-se cu cinste, iar păşitura monahului cea necinstită este cea care umblă din casă în casă. Viaţa monahului să fie neîntinată, fără a fi batjocorit de muieruşele cele îngreuiate de păcate. Că săgeată a ispititorului este în inima monahului femeia care cu neastâmpărare petrece în casă. Monahul să se sfătuiască cu cel priceput, iar sfa-tul celui nepriceput şi neînţelept să nu locuiască în inima monahului.

Priveghind monahul întru psalmi, întru laude şi întru cântări duhovniceşti, alungă nălucirile cele de noapte, iar monahul cel ce se făleşte pentru isprăvile sale şi doarme, şese pânze de pâianjen. Monahul viteaz prin crucea lui Hristos scapă de cursele diavoleşti, iar monahul pământesc şi care este plecat la cele pământeşti, tutu-ror este satanicesc. Socoteala monahului totdeauna să fie lucrătoare de lucruri bune. Iscuşinţa a monahului sunt gândurile cele unele peste altele. Privegherea monahului credincios potoleşte gândurile cele întinate. Lucrarea de pământ a monahului este sufletul cel bun care aduce rod după Evanghelie. Lucrându-l pe acesta, monahul va mânca rodul lui. Plata lucrurilor sale este dulce rod în gura lui.

Puterea nemuritoare a monahului, este necâştigarea care poar-tă Crucea lui Hristos. Lucru cumplit la monahi este iubirea de argint, că le încuie împărăţia cerurilor. Supune inima ta, monahe, u-merilor tăi, ca prin mintea ta şi prin partea cea lucrătoare să alungi de la tine pe potrivnic. Darul bun al monahului este fecioria care pe dânsul la cer îl suie împreună cu Ilie. Pentru aceea, o, monahe, îndrăgitor al acesteia făcându-te, suie-te în căruţa de foc cu două sulinare, adăpându-te şi răcorindu-te. Lacrimile care se varsă din ochii tăi sunt pom al vieţii, care se ridică la înălţimea smeritei cugetări. Monahul, cel ce cu putere îl câştigă pe pomul acesta, va culege roadele cele bune. Puterea fecioriei este depărtarea de bucate, iar monahul cel ce se îmbată îşi va întina trupul său. Monahul care îşi face arătată tuturor darea lui, se va face vrednic de îngreţoşare şi va auzi de la Hristos: ți-ai luat plata ta, iar dacă este rugat să o spună, va lua plata de la Hristos, Cel ce cunoaşte cele ascunse. Monahul, dând lui Dumnezeu cele ale lui Dumnezeu, să nu se înalţe, ci rugându-se să zică: Stăpâne dintru ale Tale aduc ție şi pe ale Tale. De la Tine caut numai izbăvirea sufletului meu.

Pe monahul care se roagă curat întru rugăciunile cele de noap-te, îl va auzi Domnul. Şi ziua îl va străluci pe acesta Dumnezeu şi îl va arăta pe el ca o zi în fiecare zi. Monahul milostiv va fi iubitor de fraţi şi va moşteni pământul cel bun. Întru

mândria monahului nu se va odihni Domnul, iar întru smerita cugetare a lui se va odihni Duhul cel Sfânt. Gândul monahului totdeauna să fie întru împără-ția cerurilor și degrab o va moșteni pe dânsa. În toată vremea haina monahului să fie neîntinată, nu cea țesută, ci cea duhovnicească, că la miezul nopții unul ca acesta va intra în cămară împreună cu Mi-rele. Untdelemn să aducă monahul întru întâmpinarea Mirelui, că afară rămâne, împreună cu cele cinci fecioare nebune, monahul cel ce cu untdelemn nu își luminează candela sa.

Viața monahului, după urmarea Îngerilor să se facă, arzând de tot păcatele. Că viața celor ce se pocăiesc este o jertfă întreagă. Viața monahului închipuie omorârea mădularelor față de pofte, că viața și traiul lui Ioan s-a făcut pildă a monahilor. Furtuna dracilor de la monahi să fugă. Alinarea Îngerilor la monahi să dănțuiască. Când furtună drăcească vine asupra lui, să-și stăpânească mânia. Că viața monahului întru blândețe și întru răbdare se cunoaște. Cu duhul fierbând monahul, gonește pe diavolul, iar pizmuind pe fra-tele său afară de lege, monahul trage asupra sa pe diavolul. Aluat al răutății să nu se numească la monahi. Iar dragostea curată să domnească între monahi.

Soarele să nu apună întru mânia monahului. Monahul liniș-titor nu va tulbura pe frați, iar strigarea monahului răstoarnă mă-năstirea. De glasul cântării de Psalmi nu te lepăda, o, monahe, că aceasta este cuvântarea de laudă a Îngerilor. De glasul privesitelor celor diavolești fugi, monahe, că aceasta este amăgirea dracilor. Fie pe fruntea ta totdeauna Crucea lui Hristos, monahe. Fie și întru ini-ma ta totdeauna frica lui Dumnezeu, pustnice. Liniștea monahului cu inimă curată înduplecă pe Duhul cel Sfânt. Năravul bun al monahului lucrează iubire de frați, iar lupta și sfada o alungă. Monahul cel logodit cu Dumnezeu să nu se înduplece pe sine diavolului, ca să nu se rușineze înaintea cămării de Mire.

Pavăză a monahului cu totul nebiruită este lauda Îngerilor în gura lui, iar moartea monahului este somnul cel iubit lui mai mult decât lauda. Comoară a monahului este necăstigarea de bună voie. Prea dumnezeiesc este monahul care pe aceasta asupra sa a ridi-cat-o. Învistierește-te în cer, monahe, că nemărginite sunt veacurile desfătării celei de acolo. Privirea monahului întru Sfintele Scripturi să se facă. Ușa monahului să nu se încuie cu zăvoare de fier, ci să se întărească cu Piatra cea din marginea unghiului. Cinstirea de Dumnezeu a monahului întru iubirea de străini să se cunoască și întru bucurie să se îndrepteze. Fața monahului prin rugăciune se face minunată și prin milostenie se cunoaște.

Monahul vesel cu fața odihnă a pustnicilor va fi, iar al gândurilor celor rele surpător. Ioan să-ți fie pildă, monahe, care a fost îm-brăcat cu păr de câmilă. Ca Ilie cu cojocul acoperindu-te, la cer să te suie. Iacov te îndeamnă să te bucuri pentru primejdiile cele ce ți se întâmplă, răbdare învățându-te. Ioan Cuvântătorul de Dumne-zeu, spre la început era Cuvântul te-a povățuit de tine.

Sudoare a alinării celei duhovnicești ce se face pe fruntea monahului veselește mulțimea monahilor. Monahul semeț risipește adunarea fraților. Întocmirea între monahi izgonește pe mândrie și pe smerita cugetare înlăuntru o sălășluiește. Întocmai cu îngerii se face monahul cel ce pântecelul îl defaimă și beția nu o iubește.

Frumusețe nebiruită a sufletului monahului este fecioria care strălucește, iar prea rea și prea grozavă este fața monahului când fecioria se întină. Prea rău lucru este monahului răutatea cea adusă în suflet ca focul în trestie. Monahul, cel ce a călcat lumea, se face împreună vorbitor cu Hristos, iar cel ce cu lucrurile lumii se

împere-ticește, nu va plăcea lui Hristos, Căruia I s-a făcut ostaș. Propovă-duitorul prea credincios al împărăției cerurilor este monahul cel neiuitor de argint, iar rău și pierdut este cel ce boalăte cu iubirea de argint. Podoabă a monahului tânăr este întreaga înțelepciune care are neîntunecată pe feciorie. Odor al monahului este ascultarea. Cel ce a câștigat-o pe dânsa va fi auzit de Domnul. Răutatea să nu se sălășluiască întru inima monahului, iar bunătatea să se înmul-țească întru lucrurile lui.

Cuvânt bun să aibă monahul și să grăiască în gura lui cuvintele Celui Preaînalt. Să flămânzească de voie monahul ca să sme-rească trupul cel pământesc și să înalțe sufletul la cetatea cerească. Cuvântul adevărului să grăiască monahul și minciuna s-o alunge din gura lui. Cuvânt aspru de va auzi monahul să nu se asprească, nici să se dârjească, ci să spună: că va lua plata credincioasă a păcii și fiu al Celui Preaînalt se va chema, dacă se va face mijlocitor al pă-cii. Cu umilință grăind monahul, întru smerită cugetare, și din inimă împietrită poate scoate lacrimi. Precum leul este înfricoșat ogarilor, așa se cuvine să fie monahul gândurilor poftei. Monahul care dezleagă fără de vreme postul este ca cel ce surpă turnul din temelie. Precum viforul ridică praful de pe pământ, așa monahul trufaș ză-dărăște mânia în mănăstire. Precum este limanul cel neinviforat corăbiilor, așa să fie monahul în mănăstire.

Urmare a Îngerilor este monahul pe pământ, dacă nu s-a ră-nit de arcul dulceții. Să nu te sârguiești, monahe, întru mândrie, ca să nu cazi cădere de spaimă. Următor fă-te, monahe, smeritei cugetări a lui Pavel, ca să te faci împreună moștenitor cu Sfinții. Urmea-ză pe vameșul, monahe, ca să nu te osândești împreună cu fariseul. Blândețea lui Moisi alege-o, monahe, ca inima ta, care este piatră vârtoasă, întru iezero de apă să o refacă Dumnezeu. Și după acestea vei zice ca unul ce ai dobândit pricepere: Ce este mai bun decât blândețea care la apa odihnei m-a hrănit pe mine?. Să nu te arăți aspru, monahe. Adu-ți aminte că nimeni fiind aspru nu a răbdat. Păzește-te, monahe, ca nu pe Abel lăsându-l, lângă Cain cel trufaș să te adaugi și să te faci împreună părtaș al pedepselor aceluia. În-vață-te cât de bună este smerita cugetare și pe aceasta alege-o ție, că te suie la cer. Plată bună pentru smerita cugetare îți stă ție îna-inte, monahe, împărăția cerurilor, de aceasta să nu te lenevești.

Monahul tânăr să se întărească pe întreaga înțelepciune, și slava deșartă să o treacă cu vederea. Sad nou sfințit de Dumnezeu este monahul care cu întreaga înțelepciune se adapă. Postul este frâu al monahului, iară cel ce pe acesta îl leapădă, cal îndrăcit asu-pra părții femeiești se află. Monahul tânăr și neînfrânat fără de fri-că păcătuiește. Monahul care spală picioarele cuvioșilor își strălu-cește inima sa și va avea comoară în cer. Monahul care spală pi-cioarele păcătoșilor fără deosebire, binecuvântarea celor ce pier spre sine o trage. Noaptea și ziua lucrează monahul priveghetor, întru ru-găciuni stăruind. Monahul cel ce își înfrânge inima sa, varsă lacrimi și din cer cheamă și cere milă. Curgere dumnezeiască în gura monahu-lui este psalmul mărturisirii. Cel ce o are pe aceasta este desăvârșit. Pom al vieții pe pământ este monahul nepătimaș. Pom al vie-ții celei veșnice în cer este monahul cel nerătăcit. Străină vedere în cer este monahul care pe pământ viață îngerească asupra lui a luat. Paloș prea ascuțit asupra diavolului este psalmul în gura monahu-lui. Lemn uscat în vremea lui Elisei a tras fier din adânc. Și trupul uscat de postire făcându-se la monah, scoate sufletul dintru adân-cul păcatelor. Usucă curgerile dulceților, postul monahului. Paloș asupra patimilor este

privegherea monahului care întru rugăciuni se întinde. Primirea de străini a monahului care întru verdețuri se face cu dragoste mai bună este decât grăsimea arderilor de tot. Da-rurile de la străini amăgesc pe cei înțelepți. Cel ce le primește pe dănsule pentru nedreptatea altora, nu este pustnic. Hotar al postului monahului este moartea. Mai înainte de sfârșit să nu se depărteze de dânsul. Hotarul rugăciunii monahului este nehotărât. Că în toată vremea a binecuvânta pe Domnul este lucru bun. Pustnicul care ocărăște pe monahi este neiscusit și la oa-meni urâcios. Monahul care nu își stăpânește limba în ziua mâniei, nici patimile nu le va stăpâni cu lesnire. Monahul care se mânie, își ucide sufletul și rănește cu săgeți prea ascuțite pe aproapele său. Vai monahului celui ce se îndreptează pe sine înaintea oamenilor, că urât este unul ca acesta înaintea lui Dumnezeu. Monahul leneș va cugeta cuvinte deșarte și vorbirea lui va fi amăgitoare. Monahul iute va cădea în ispite, iar cel blând potolește mânia. Monahul, cel ce nădăjduiește spre puterea sa, va cădea, iar cel ce nădăjduiește spre evlavie, va sta. Cel ce defaimă pe aproapele ca pe un păcătos este ticălos; iar cel ce mai cinstit socotește pe vecinul său, se va înălța. Monahul, cel ce cu alții se luptă, se va urî și înaintea celor vred-nici se va necinsti. Mai înainte de ispită întrarmează-te pe tine, mo-nahe, ca să te arăți iscusit întru ispită. Bogăție și îngrășare a trupului să nu-ți câștigi, monahe; căci calea cea strâmtă și necăjită leapă-dă cele ce nu folosesc. Făcându-te ucenic al lui Pavel, zi împreună cu dânsul: <MI>Pe toate gunoaie le-am socotit, ca pe Hristos să-L dobân-desc<D>. Foc care arde înlăuntru monahului este dezmiardarea care din beție se aprinde. Izvor de-a pururea curgător este Hristos. Din Acesta scoțând, monahe, înfocarea cea puturoasă de tot stinge-o. Bogăția care în mâini se ține și multa îmbuibare care din beție se alcătuiește, nu vor fi primite în porțile cerurilor. Deci nu te nădăj-dui, monahe, spre bogăție și spre multa îmbuibare, ci întru necăști-gare și întru înfrânare, ca să nu stai afară de porțile cerului. Monahul care nădăjduiește spre strălucirea neamului și spre bunăstarea trupului, se va smeri, iar cel ce pentru Hristos este smerit, se va înălța. Grai rău să nu grăiască monahul, că apoi se face vie de spini roditoare. Cu graiuri prea dulci să grăiască monahul aproapelui, că mierea amărăciune nu are. Trândavul să nu se facă ocârmuitor al lu-crușilor dreptății, că albina totdeauna lucrează. Curgerea Iordanu-lui este curățitoare de păcate, că Hristos pe acesta l-a sfințit. Curge-rea lacrimilor monahului pricinuieste lăsarea păcatelor. Hristos a zis: <MI>Fericiți cei ce plâng acum, că vor râde<D>. Se vântură monahul cel nestatornic de viforul gândurilor, iară cel ce se stăpânește cu gra-iuri evanghelicești pe sine se întărește. Izbăvește pe aproapele, mo-nahe, de păcat, fără defăimare, cu toată puterea ta. Că Dumnezeu pe cei ce se întorc către Dânsul nu îi leapădă. Grai de răutate și de viclenie să nu încui întru inima ta asupra fratelui tău, monahe, ca să poți zice: Lasă-ne nouă datoriile noastre, precum și noi lăsăm da-tornicilor noștri. Monahul trândav se va îneca de gânduri ca grâul de spini. Cunună de laudă a monahului este pacea și sfințenia. Cel ce le câștigă pe acestea va vedea pe Domnul. Întreaga înțelepciune a monahului va înălța capul lui și în mijlocul multora îl va slăvi pe dânsul. Înțelepciunea monahului să nu fie întru osteneala cuvântă-rii, ci întru buna statornicie și întru blândețe să se slăvească. Înțe-lept este unul ca acesta și credincios iconom întru mulțimea fraților se va arăta. Că este înțelept cu adevărat, nu cel ce cu cuvântul învață, ci cel ce cu lucrul. Monahul priceput, luptându-se cu tabăra dracilor, nerănit rămâne de săgețile

cele de acolo. Monahul, cel ce se întărește cu Crucea lui Hristos, va zdrobi capul balaurului. Gura monahului să se deschidă cu cuvântul lui Dumnezeu, iar inima lui să cugete cuvintele Domnului fără de răspândire.

Avere cinstită a monahului este fecioria, care cu lumina mi-losteniei se strălucește. Pe aceasta păzind-o monahul, cu întemeiere va intra în camera cea de Mire. Păzește poruncile Celui Prea Înalt, monahe, și poruncile părinților sârguiește-te să le păzești, pustnice. Că acestea făcându-le, moștenitor al împărăției cerurilor te vei arăta. Monahul îndrăzneț va cădea în ispite și în cursa diavo-lului, iar pe cel blând îl va ajunge pacea și cununa sfințeniei. Monahul care se desfătează va fi întru amăgiri și întru năluciri de noapte, iar a celui ce postește patul îi este neîntinat și somnul lui fără de nălucire. Pe monahul cel ce se teme de Dumnezeu, nu îl va întâmpina lucru rău, că pe unul ca acesta îl păzește Domnul, și în ziua sfârșitului său va avea curățire.

Supunerea monahului nu întru cel mai mare se cunoaște, ci întru ispite se lămurește. Răbdarea monahului întru necazuri care de la cel credincios se săvârșesc îi pricinuieste nădejde care nu ru-șinează. Răbdarea monahului este până la cea mai de pe urmă ră-suflare a lui. Că cel ce va răbda, zice, până în sfârșit, acesta se va mântui. Cuvântarea de laudă a monahului fie neîncetată, pentru că Serafimii neîncetat slavoslovesc. Laudă duhovnicească fie în gura ta, monahe, că îți ușurează greutatea ispitelor celor ce vin asupra ta. Răbdă monahe, că scurtă este vremea răbdării, dar sunt nemăr-ginite veacurile desfătării. Monahul ascultător cu bună îndrăzneală va sta lângă Cruce, că Domnul este în Cruce și în moartea Crucii. Glasul monahului să nu se înalțe către fratele său întru amă-răciunea sufletului său. Glasul monahului întru blândețea rugăciunii cu curățenie să se trimită către Dumnezeu prin buze nemișcate. Luminător adevărat pe pământ este monahul care nu a alunecat cu limba lui. Prieten al lui Hristos este unul ca acesta și care nu și-a în-tinat trupul său cu păcatele. Frica lui Dumnezeu fiind și cuprinzând pe monah, este ca un turn nebiruit. Monahul care frica lui Dumnezeu nu o are va fi lesne prins și rob al celor potrivnici. Lumină cu-rată pe pământ este monahul la care nu s-a aflat pofta banilor. Că iubirea de argint fiind rădăcină a tuturor relelor, nu naște roduri bune. Mai bine este monahului a mânca carne și a bea vin decât a mânca întru clevetiri cărnurile fratelui său.

Mănâncă-ți, monahe, pâinea ta cu miere și te depărtează de amărăciune, și îți bea vinul tău cu lapte și pruncește cu duhul. Că mierea amărăciune nu are, laptele răutate nu știe.

Aurul se lămurește în cuptorul focului și monahul întru mul-țimea monahilor se va cunoaște. Măinile monahului să fie cu cuvi-oșie întinse către Dumnezeu, că Moise, după ce a închipuit Crucea cu mâinile, de tot a biruit pe Amalic. Dar bun este peste monahul cel răstignit și care în fiecare zi moare. Că se bucură de dânsul În-gerii, primindu-l pe el întru împărăția cerurilor. Frâu al patimilor monahului este postul; iar surparea și pierderea patimilor este rugă-ciunea cu milostenie. Precum grindina este făcătoare de stricăciune viei celei ce acum îi odrăslește vlăstarii, așa mâinile monahului cele ce rău lucrează în mănăstirea cea ce de curând s-a alcătuit. Decât zăpada mai strălucit este monahul care se află mai înalt decât poftele cele trupești. Că cel ce pe Hristos în locul aurului îl iubește, îl va vedea pe El în ziua facerii de bine încununându-l pe dânsul.

Monahul șoptitor risipește mulțimea monahilor și pe prieteni îi împrăștie, iar monahul care cântă adeseori va aduna prietenie duhovnicească. Șarpele, după ce a

șoptit Evei, a izgonit-o din rai, iar monahul care șoptește va fi asemenea cu acela. Că și sufletul a-proapelui îl pierde și nici pe al său nu-l mântuiește. Iar cel ce cântă cu pricepere întru inima sa va fi auzit de Dumnezeu. Sufletul mo-nahului să-și aibă ochiul nerăspândit către Dumnezeu. Că sufletul monahului care s-a lepădat de lume și s-a făcut mireasă lui Hristos pe cele pământești le va defăima. Monahul care cu lucruri bune este îmbrăcat, cu zăbală va zdrobi capul balaurului; că sufletul mo-nahului, bine mirosind duhovnicește, cu cuvioșie va astupa mirosi-rea balaurului, ca să nu miroase întru dânsul întinăciunea dulceții.

Cât de bun lucru este, fraților, a stăpâni dulceața și dezmiardarea și mai înalt a fi decât poftele cele trupești! Că la care este de față frica lui Dumnezeu în inimă, de acesta întinăciunea dulceții nu se atinge. Frumoasă este în gura monahului lauda care din inimă curată se trimite lui Dumnezeu. Ca niște tămâie binemiroitoare rugăciunea acestuia va fi primită de Domnul. O, ce fel de întristare este între Îngeri când monahul, pentru neluarea aminte, se leapădă afară din împărăție! O, ce fel de chinuire este Sfinților când pust-nicul, pentru trufie, nu intră împreună cu Mirele în sfânta cămară! O, câtă bucurie este întru Sfinți când păcătosul, prin pocăință, intră întru împărăția cerurilor! O, câtă veselie este Sfinților când păcă-tosul se întoarce din calea rătăcirii lui! Pe a căror credință urmân-d-o, împliniți veselia cea cu bucurie. O, ce fericiți copii ai lui Dum- nezeu sunteți voi, acei monahi pe care nu v-a biruit pofta trupului! Pe voi pământul nu vă va acoperi, ci cerul împreună cu îngerii vă va primi. Însuși lui Dumnezeu fie slava în veci. Amin.

CUVÂNT PENTRU ÎNVIEREA CEA DE OBȘTE

Iubiților, nimic să nu cinstim mai mult decât dragostea cea nefățarnică. Că multe greșim în fiecare zi și ceas, și pentru aceasta să ne câștigăm dragoste, că aceasta acoperă mulțime de păcate (Iacov 5, 20). Ce ne va folosi, fraților, dacă toate le vom avea, iară dragostea, care ne mântuiește, nu o vom avea? Ce folos are cel care va face prânz și va chema pe împărat și pe boieri și toate cele spre slujire le va pregăti, de nimc ducând lipsă, dar sare nu va avea? Au doară poate cineva să mănânce prânzul acela? Și nu numai de cheltuială s-a păgubit și osteneala a pierdut, ci și ocară și-a adus de la cei chemați.

Așa și aici, frații mei, ce folos este că în zadar ne ostenim noi fără dragoste, căci fără dragoste tot lucrul este necurat. Măcar fe-ciorie de ar avea cineva, măcar de ar posti, ori de ar priveghea, ori de s-ar ruga, măcar primire de săraci de ar face, ori daruri lui Dumnezeu de ar aduce, ori pargă și roduri, măcar biserici de ar zidi sau altceva mai mare de ar face, dar fără de dragoste toate în zadar se vor socoti la Dumnezeu, că El nu binevoiește într-o dânsăle. Deci să nu voiești a face ceva fără de dragoste. Iar de vei zice: Pe fratele meu îl urăsc, dar pe Hristos Îl iubesc<169>, te afli mincinos. Că te vă-dește pe tine Ioan, Cuvântătorul de Dumnezeu, zicând: Că cel ce nu iubește pe fratele său pe care îl vede, cum poate să iubească pe Dumnezeu pe Care nu L-a văzut? Deci, cel ce are urâciune asupra fratelui său și i se pare că iubește pe Dumnezeu, este mincinos, și pe sine se înșeală (Galateni 6, 3). Că zice iarăși Ioan: Că aceasta poruncă de la Dânsul avem, ca cel ce iubește pe Dumnezeu să iubească și pe fratele său<169>. Și iarăși Domnul zice: Întru aceste două porunci se cuprinde toată Legea și proorocii (Matei 22, 40).

O, minune minunată și preaslăvită! Că cel ce are dragoste, toată Legea îplinește. Că plinirea Legii este dragoste (Romani 13, 10). O, putere a dragostei neasemuită! O, putere nemăsurată a dragostei! Nimic decât dragostea nu este mai cinstit, nici în cer, nici pe pământ! Această dumnezeiască dragoste este capul faptelor bune.

Dragostea este pricina tuturor bunătăților. Dragostea este sarea faptelor bune. Dragostea este sfârșitul Legii. Aceasta s-a sălășluit într-o inimă lui Abel. Aceasta a lucrat într-o Patriarhi. Aceasta l-a păzit pe Moisi. Aceasta a locuit într-o Prooroci. Aceasta l-a întărit pe Ioan. Și ce, nu zic cele mai mari? Aceasta pe Fiul Lui Dumnezeu din ceruri către noi L-a pogorât.

Prin dragoste, toate bunătățile s-au arătat: moartea s-a stricat, iadul s-a robit, Adam s-a chemat. Prin dragoste, îngerii și oamenii s-au făcut o turmă. Prin dragoste, raiul s-a deschis și s-a fâgăduit împărăția cerurilor. Aceasta pe pescari i-a înțelepțit. Aceasta pe Mucenici i-a întărit. Aceasta pustietățile cetății le-a arătat. Aceasta a umplut munții și peșterile de cântarea psalmilor. Aceasta a învățat pe bărbați și pe femei a umbla pe calea cea strâmtă și necăjită. Dar de ce nu încetez cuvântul cel pentru dragoste? Cine poate să povestească toate isprăvile dragostei? Nici îngerii după vrednicie nu le pot povesti.

O, fericită dragoste, dătătoarea tuturor bunătăților! O, fericiți și de trei ori fericiți sunteți cei ce ați câștigat adevărata și nefățarnică dragoste! Precum a zis Stăpânul: Că mai mare decât această dra-goste nimenea nu are, ca cineva să își pună sufletul său pentru priete-nii săi (Ioan 15, 13). Pe această dumnezeiască dragoste

având-o, Apostolul Petru, zicea: Dragostea aproapelui nici un rău nu lucrează, nu răsplătește rău pentru rău, nici ocară pentru ocară (I Petru 3, 9). Cel ce a câștigat-o pe aceasta nu se mândrește în nimic, nu zavistuieste, nu se mânie, nu cârtește, nu urăște pe fratele său ni-ciodată. Cel ce o are pe aceasta, nu numai pe cei ce îl iubesc pe el îi iubește, ci și pe cei ce îl necăjesc. Pe această dumnezeiasca dragos-te având-o Ștefan, Întâiul Mucenic, ruga pe Dumnezeu pentru cei ce îl împrășcau pe el cu pietre, zicând: Doamne, nu le socoti lor pă-catul acesta (Fapte 7, 60).

Fericit este omul cel ce pe toate le-a defăimat și a câștigat dragostea. Plata acestuia în fiecare zi crește. Cununa acestuia este gătită. Pe acesta toți îngerii îl fericesc. De acesta Stăpânul niciodată nu se desparte. Că Dumnezeu este dragoste și cel ce petrece întru dragoste petrece întru Dumnezeu și Dumnezeu întru dânsul. Acestea am spus pentru dragoste.

Iar noi să ne întoarcem către ceea ce ne stă înainte, și să grăim pentru pocăință și pentru judecata ceea ce va să fie. Pe acestea să le cugetăm, iubiților, noaptea și ziua, către ceasul cel mai din urmă privind, și să nu uitați văpaia care niciodată nu se stinge. Psalmul să fie neîncetat în gura voastră. Că Dumnezeu chemându-Se, gonește pe draci. Unde este psalmul, acolo este și Dumnezeu. Iar unde sunt cântările cele diavolești, acolo este mânia lui Dumnezeu și iadul. Unde sunt sfințitele cărți și citirile lor, acolo este veselia dreptilor și mântuirea sufletelor, iară unde sunt lăute și hore, acolo este întunecare a bărbaților și a femeilor și praznic al diavolului.

Deci, ce folos este, fraților, aici un ceas a juca și a prăznui, iar acolo, în veci, a ne munci? Să socotim că nimic nu ne vor folosi pe noi cele veselitoare ale pământului în ceasul acela. Să ne aducem aminte că acolo nimeni nu poate să ajute pe altul, ci fiecare, pur-tându-și sarcina sa, va sta așteptând hotărârea ce va veni asupra lui. Acestea avându-le în minte, iubiților, să viețuim cu întregă înțe-lepciune, cu dreptate și cu evlavie în veacul de acum, precum Apostolul ne-a învățat: Să ne curățim pe noi înșine de toată spurcăciunea trupului și a duhului (II Corinteni 7, 1). Să lepădăm lucrurile întu-nericului și chipurile neamurilor și să nu mai umblăm precum um-blă celelalte neamuri.

Săvârșind pomenirile Sfinților, să ne aducem aminte de cei ce sunt întru neputințe, de văduve, de sărmani, de străini, de săraci, de cei din temnițe, de cei din pustietăți, din munți, din peșteri și din prăpăstiile pământului. Sărbătorile să le cinstim serbându-le, nu prăznicește, ci dumnezeiește, nu lumește, ci mai presus de lume și creștinește. Nu să încununăm pridvoare, nici să alcătuim dansuri, nici să desfătăm auzul nostru cu fluiere și cu alăute, nici să ne îm-brăcăm cu haine moi, cu străluciri de aur, cu podoabe și cu beții.

Acestea să le lăsăm elinilor și iudeilor. Iară noi, să ne încununăm pridvoarele noastre în cinstita și de viața făcătoare Cruce a Mântuitorului, zicând cu Apostolul: Mie să nu îmi fie a mă lăuda, fără numai în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos (Galateni 6, 14). Și pe ușile caselor noastre, pe frunți și pe piept, pe gură și pe toate mădularele noastre, pe această făcătoare de viață Cruce să o în-semnăm, și să ne întrarmăm cu această nebiruită armă a creștinilor, biruitoarea morții, nădejdea credincioșilor, lumina marginilor, deschizătoarea raiului, surpătoarea eresurilor, întărirea credinței, ma-rea păzitoare și lauda cea de mântuire a dreptcredincioșilor.

Pe aceasta, creștinilor, în fiecare zi și noapte și ceas și minut să nu contenim a o

purta în tot locul. Fără de dânsa nimic să nu fa-cem, ci cu făcătoarea de viață Cruce să ne împodobim toate mădu-larele noastre și dormind și sculându-ne și lucrând și mâncând și bând și umblând și pe mare înotând și râu trecând, și nu vor veni către noi rele și bătaia nu se va apropia de locașurile noastre. Pe aceasta văzând-o puterile cele potrivnice se înfricoșează și fug. A-ceasta a sfințit lumea; aceasta a izgonit întunericul și a adus lumina. Aceasta a surpat înșelăciunea. Aceasta a adunat neamurile de la răsărituri și de la apusuri și de la miazănoapte și de la miazăzi, și pe toate cu dragoste le-a unit într-o Biserică, într-o credință și într-un Botez. Ea este zidul cel nebiruit al dreptcredincioșilor.

Care gură sau care limbă va lăuda după vrednicie arma cea nebiruită a Împăratului Hristos? Aceasta este ceea ce s-a înfipt în locul Căpățânii și îndată a odrăslit strugurul vieții noastre. Cu această cinstită armă Hristos, Mântuitorul nostru, a rupt pântecele cel prea nesățios al iadului și a astupat gura cea măiastră a diavolului. Pe aceasta văzând-o moartea, cea urgisită de Dumnezeu, pe toți pe care îi avea de la cel întâi zidit i-a slobozit. Cu aceasta intrarmân-du-se fericiții Apostoli, toată puterea vrăjmașului au călcat-o. Cu aceasta, ca și cu o platoșă, îmbrăcându-se ostașii și Mucenicii lui Hristos au surpat toate izvodirile și semețiile tiranilor. Pe aceasta purtând-o cei ce se leapădă de lume, locuiesc cu multă osârdie prin munți și peșteri, și își fac lăcașuri în crăpăturile pământului. O, nemăsurată bunătate a Iubitorului de oameni Dumnezeu! Câte bunătăți a dăruit prin Cruce neamului omenesc! Aceasta ia-răși la sfârșitul lumii, întru a doua venire a Domnului, întâi se va arăta pe cer cu slavă multă și cu mulțime de oaste îngerească, înfri-coșându-i și necăjindu-i pe vrăjmași, iar pe cei credincioși bucurân-du-i și luminându-i, vestind venirea Marelui Împărat. Acestea și mai multe decât acestea, pentru cinstita Cruce.

Iară despre cele după acestea, pe toate le voi povesti, cum vor fi, care mai presus de cuvânt și de gând covârșesc toată povestirea și spăimântează tot auzul. Vai mie, frații mei iubitori de Hristos, mi-am adus aminte de ceasul acela și m-am cutremurat și voiesc să încetez cuvântul, căci m-a cuprins multă frică, aducându-mi aminte de cele ce vor să se descopere în urma cinstitei Cruci! Că cine le va povesti pe dânsule, sau cine va îndrăzni să le spună? Care gură le va vesti? Și care limbă le va grăi? Și care glas le va arăta? Și care auz va încăpea să le audă pe acelea pe care nici cerurile nu vor putea a le suferi? Că niște minuni mari ca acestea și înfricoșate nici nu s-au făcut de la începutul lumii, nici nu se vor mai face. Dacă acum, de multe ori vreun fulger sau tunet mare făcându-se, toți ne speriem, și toți ne plecăm la pământ, îngrozindu-ne și înfricoșându-ne, dar atunci cum vom suferi, când vom auzi glasul trâmbiței, sunând înfricoșător și deșteptând pe cei din veac adormiți, drepti și păcătoși? Atunci oasele omenești din iad, auzind glasul trâmbiței, vor alerga cu sânguință, căutându-și încheieturile lor. Când vom vedea toată firea omenească sculată, pe fiecare din locul său, și adunați de la marginile pământului la Judecată, care frică și ce fel de înfiorare ne va apuca pe noi atunci? Că la porunca Marelui Împărat, îndată, cu cutremur și cu sânguință, va da pământul pe morții săi, marea pe ai săi, și iadul pe ai lui; și ori fiară de i-a rupt, sau pește de i-a zdrumicat, ori păsări de i-a răpit, toți într-o clipeală de ochi vor fi puși înainte și nici un fir de păr nu va lipsi.

Când vom vedea râul cel de foc ieșind de la răsărituri cu mânie, ca o mare sălbatică, cu totul mâncând munții și văile, și arzând tot pământul și lucrurile cele dintru dânsul, ce vom face? Atunci, iubiților, de focul acela izvoarele vor

seca, râurile vor pieri, marea se va usca, aerul se va clăti, stelele din cer vor cădea, soarele se va întuneca, luna în sânge se va schimba și cerul ca o carte se va strân-ge. Iar când vom vedea pe îngeri trâmbițând și cu sânguință aler-gând și adunând pe robii cei aleși ai lui Dumnezeu de la marginile cerului până la marginile lui, atunci toți, văzând întru înălțime arătându-se împărătescul și înfricoșatul sceptru, vom cunoaște că îndată se va arăta Împăratul. Cine oare va întâmpina pe Hristos și îi va da răspuns? Că dacă va ști întru sine păcate și greșeli, va sta gol și necăjit, așteptându-și hotărârea ceea ce va să se facă asupra lui. Că fiecare va vedea toate faptele sale stând înaintea lui, ori bune, ori rele.

Atunci cei ce pe calea cea strâmtă și necăjită au umblat, și toți cei ce curat s-au pocăit și toți milostivii și primitorii de străini vor sta veseli, cu toată bucuria așteptând fericita nădejde și arătarea slavei Marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Că vine să încununeze pe cei ce s-au nevoit întru privegheri și rugă-ciuni, în postiri și cântări de Psalmi. Vine să ferească pe cei ce au plâns pentru greșelile lor. Vine să veselească pe cei milostivi. Vine să înalțe pe cei ce au sârăcit pentru Numele Lui, pe cei ce nu au iubit lumea și cele din lume, ci pe toate le-au părăsit, și numai Lui singur au urmat. Vine, nu de pe pământ, ci din cer, ca un fulger în-fricoșat.

Atunci se va face mare strigare, zicând: Iată Mirele vine, iată Judecătorul se apropie, iată Judecătorul judecătorilor se descope-ră, iată Dumnezeul tuturor sosește să judece lumea și să răsplăteas-că fiecăruia după faptele lui<169>. Atunci, iubiții mei frați, de strigarea aceea se vor cutremura rărunchii pământului, de la margini până la margini, și marea și toate adâncurile. Atunci, iubiților, frică, cutre-mur și spaimă va cuprinde pe tot omul de strigarea și vuietul trâm-biței și a așteptării celor ce vor veni peste lume. Atunci puterile cerurilor se vor clăti. Atunci vor merge înainte fulgere; vor alerga oștile îngerilor; cetele arhanghelilor se vor găti; Heruvimii și Sera-fimii, cei cu ochi mulți, cu tărie și cu glas vor striga: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot, Cel ce este și Cel ce era și Cel ce vine, Atot-țiitorul. Atunci toată zidirea în cer și pe pământ, cu putere va striga: Bine este cuvântat Cel ce vine în numele Domnului (Matei 21, 9).

Atunci se vor desface cerurile și se va descoperi Împăratul împăraților, și Domnul domnilor, ca un fulger înfricoșat, cu putere multă și cu slavă neasemănată. Și Îl va vedea pe Dânsul tot ochiul, și cei ce L-au împuns pe El, și vor plânge de Dânsul toate semințiile pământului. Atunci cerul și pământul în fugă se vor întoarce, pre-cum Ioan mai înainte a arătat, zicând: Am văzut scaun alb mare și pe Cel ce ședea pe dânsul, de a Căruia față au fugit cerul și pământul (Apocalipsa 20, 11). Dar vai de noi păcătoșii, unde vom sta? Atunci va ședea pe Scaunul Slavei Sale, precum Însuși a zis, și se vor adu-na înaintea Lui toate neamurile (Matei 25, 32). Oare care suflet va putea răbda când se vor pune scaunele și Judecătorul va ședea și cărțile se vor deschide? Atunci vom vedea puterile cele fără de număr ale îngerilor stând împrejur cu frică. Atunci toate lucrurile fiecăruia înaintea îngerilor și a oamenilor se vor citi și la iveală se vor da. Atunci se va împlini proorocia lui Da-niil, care zice: Eu, Daniil, priveam, până ce scaunele s-au pus și Cel vechi de zile a șezut. Îmbrăcăminte Lui, albă ca zăpada. Părul ca-pului Lui, ca lâna cea curată. Scaunul Lui, pară de foc. Picioarele Lui, foc arzând. Râu de foc curgea pe dinaintea Lui. Mii de mii Îi slu-jeau Lui, și milioane de milioane Îi stăteau înaintea Lui. Judecătorul a șezut, și cărțile s-au deschis (Daniil 7, 9). Mare frică, fraților, va fi în acel ceas, când se vor deschide cărțile cele înfricoșate,

unde sunt scrise toate faptele și cuvintele noastre și câte am lucrat în viața aceasta și am socotit că se vor tăinui de Dumnezeu, Cel ce cercă inimile și rărunchii. Acolo sunt scrise toate faptele și gândurile oa-menilor, ori bune, ori rele.

O, de câte lacrimi avem trebuință pentru ceasul acela de care ne lenevim! Că prin lacrimi și prin milostenii putem șterge greșelile cele scrise. O, cât vom suspina și cu câtă jale vom lăcrima, când vom vedea împărăția cerurilor cea negrăită! Și iarăși, despre altă par-te, vom vedea înfricoșatele munci, arătându-se. Iar în mijlocul acestora pe toată firea oamenilor de la Adam cel întâi zidit, până la cel născut mai pe urmă decât toți și pe toți, pe fețele lor închinându-se. Atunci se va împlini cuvântul cel scris: Viu sunt Eu, zice Domnul, că Mie se va pleca tot genunchiul (Isaia 45, 23). Și iarăși Apostolul: Întru numele lui Iisus Hristos, tot genunchiul să se plece: al celor ce-rești, al celor pământești și al celor dedesubt, și toată limba va mărturisi, că Domnul este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl (Filipeni 2, 10-11). Amin.

Întrebări și răspunsuri

- Ne rugăm să ne înveți și cele următoare acestora, pe care de la tine le-am auzit.

- Atunci, o, iubitorilor de Hristos, toată omenirea va sta între împărăție și judecată, între viață și moarte, între bucurie și nevoie, așteptând toți înfricoșatul ceas al întrebării. Că atunci nimeni nu va putea să ajute cuiva. ^ai toți cu frică jos căutând, vor vedea pe cei dinaintea Scaunului stând și întrebându-se. ^ai mai ales cei ce întru lenevire au trăit, acestea văzându-le, în jos vor căuta și își vor aduce aminte de toate faptele lor. Fiecare își va vedea lucrurile sale înaintea sa, ori bune, ori rele. ^ai cei ce vor avea lucruri bune, cu bucurie se vor apropia de Divan, ca unii ce vor să ia cunună.

Iar dacă cineva va avea păcate grele și a ieșit nepocăit din viață, atunci, văzându-le pe dânsule că stau înaintea sa, osândindu-l și muștrându-l, va zice, chinându-se: O, cum nu m-am nevoit și eu ticălosul, ci mi-am pierdut vremea mea, batjocorind și batjocorindu-mă! Cum nu m-am pocăit! Pentru ce nu am miluit? Pentru ce am pizmuit, am urât, am ocărât și cu fratele meu nu m-am împăcat? Am lucrat ca un fără de minte. Auzeam încă și pentru muncile acestea; auzeam și pentru această înfricoșată zi. Pentru ce nu m-am pocăit către Cel ceridică păcatele lumii, ci batjocorindu-mă, am săvârșit anii mei? Pe cei ce posteau și se rugau, văzându-i, îi luam în râs, iar acum stau luminați înaintea Judecătorului, cerându-și plățile. Oare ce voi face acum, când vremea pocăinței a trecut? ^ai de acestea aducându-și aminte și tânguindu-se, vor auzi glasul Judecătorului, zicând: Arătați-vă lucrurile și vă luați plata!.

Iar în ceasul acela se vor clăti toate rânduielile și stările creștinilor, Arhieriei, Preoții și Leviții. Fiecare se va schimba întru a sa rânduială, după cum este scris. Se vor cutremura cu frică împărății și boierii, puternicii și înțelepții, săracii, robii și slobozii. Că a sosit ceasul ca să se arate lucrul fiecăruia înaintea îngerilor și a oameni-lor și să se descopere sfaturile inimilor, ca să-și ia fiecare cele ce prin trup a lucrat, ori bune, ori rele.

- Spune-ne nouă, dascăle, și cele după acestea .

- Vai mie, frații mei iubitori de Hristos, vreau să zic și cele după acestea, și fiind cuprins de frică, mă opresc, și glasul meu lip-sește, și lacrimile mele curg, căci înfricoșată este povestirea!

- Spune, pentru Domnul, ne rugăm, spre folosul nostru .

- Atunci, o, iubitorilor de Hristos, se va cere pecetea creștinătății, pe care a luat-o fiecare în Sfânta Biserică, tocmelele și făgăduințele mărturisirii credinței și ale botezului. Se va cere de la fiecare credința neîntinată și neamestecată de nici un eres, pecetea nesfârâmată și haina neîntinată, după cum este scris în psalm: Că toți cei dimprejurul Lui vor aduce daruri înfricoșatului Împărat (Psalmul 75, 11). ^ai iarăși în alt loc li se poruncește: Aduceți Domnului slavă și cinste.

- Toți se vor întreba, și mici și mari ?

- Așa, toți care s-au scris cetățeni în Biserică, fiecare după a sa putere; că cei tari tare se vor cere, după cum este scris: Căruia s-a dat mult, mult se va cere de la dânsul. ^ai cu ce măsură va măsu-ra fiecare, măsura i se va arăta lui acolo (Marcu 4, 24). Chiar mare, chiar mic, deopotrivă toți credința am mărturisit-o și cinstita pecete am luat-o și toți de diavolul ne-am lepădat și l-am suflat și l-am scui[@]-pat pe dânsul, dacă cu adevărat ați înțeles puterea Tainei Botezului și a

lepădării de cel străin.

- Ne rugăm să ne înveți despre puterea lepădării .

- Lepădarea pe care o facem fiecare în vremea Sfântului Botez, se arată mică, dar cugetând la ea este foarte mare, iar cel ce a pu-tut să o păzească de trei ori este fericit. Că ne lepădăm prin puține graiuri de tot lucrul rău, pe care îl urăște Dumnezeu, nu de unul sau de două sau de zece, ci de tot răul pe care îl urăște Dumnezeu.

Adică, ce zic? Mă lepăd de satana și de toate lucrurile lui. De care lucruri?

Ascultă: de curvie, de preacurvie, de necurăție, de minciună, de furtișag, de pizmă, de fermecătorie, de vrăjitorie, de descântec, de mânie, de iuțime, de hulă, de vrajbă, de ceartă; mă lepăd de beție, de cuvântare deșartă, de mândrie, de trândăvie; mă lepăd de râsuri, de cântări în alăută, de cântări drăcești, adică de cântece lumești, de strigări, de avorturi, de vrăjiri cu păsări, de în-trebările duhurilor, de scrisori pe frunze; mă lepăd de lăcomie, de urâciune de frați, de răpire; mă lepăd de a mă îndeletnici cu jocuri de table, de noroc, după cum și Sfinții Apostoli, pe cei ce fac aceasta, poruncesc în canoanele lor să fie neîmpărtașiți, dacă vor fi mireni, iară dacă sunt clerici să se caterisească. Mă lepăd de cele jertfite idolilor, de sânge, de sugrumat și de mortăciune.

Și de ce zic multe? Că nu este acum vreme pe toate săle zicem, ci să trecem pe cele mai multe și, în scurt, să zicem: ne lepă-dăm de toate câte în soare și în lună și în stele se fac, în izvoare și în copaci, în răspântiile căilor, în vopseli și în pahare și întru alte multe lucruri necuvioase, care este urât a le zice. De acestea toate și de cele asemenea acestora ne lepădăm în vremea lepădării Sfân-tului Botez, pe care toți le cunoaștem, că sunt lucruri și învățături ale diavolului.

Acestea toate fiind întru întuneric, mai înainte le-am învățat sub stăpânirea diavolilor; mai înainte de a ajunge la noi Lumina, când eram bântuiți de păcat. Iar când a voit Iubitorul de oameni și Milostivul Dumnezeu să ne izbăvească pe noi dintr-o rătăcire ca aceasta, atunci ne-a cercetat pe noi Răsăritul cel dintru înălțime și S-a arătat Darul lui Dumnezeu cel mântuitor și S-a dat pe Sine pentru noi și ne-a răscumpărat pe noi din rătăcirea idolilor și a binevoit a doua oară a ne naște pe noi prin apă și prin Duh.

Deci, de acestea toate ne-am lepădat și ne-am dezbrăcat de omul cel vechi împreună cu faptele lui și ne-am îmbrăcat în Adam Cel nou. Pe aceste lucruri rele, care acum mai sus s-au zis, cel ce le face după venirea darului, din dar a căzut, și Hristos pe dânsul ni-mic nu îl va folosi până când petrece întru păcat.

Ați auzit, o, iubitorilor de Hristos, de câtă mulțime de rele v-ați lepădat prin puține graiuri? Deci această lepădare și bună mărturisire se cere în ceasul și în ziua aceea de la fiecare din noi, căci scris este: Din cuvintele tale te vei îndrepta. Și iarăși Domnul zice: Din gura ta te voi judeca pe tine, rob rău. Arătat este că din cu-vintele noastre ori ne vom osândi, ori ne vom îndrepta în ceasul acela.

- Dar cu ce fel de chip se vor întreba?

- Se vor întreba păstorii, adică episcopii, și pentru petrecerea și viață lor, pentru turma lor, și se va cere de la fiecare oile cele cu-vântătoare pe care le-a luat de la Hristos, Începătorul păstorilor. Dacă din lenevirea episcopului va fi pierit vreo oaie, sângele ei din mâinile lui se va cere. Asemenea încă și preoții vor da seama pen-tru biserica lor, împreună încă și diaconii, încă și tot credinciosul pentru casa sa, pentru femeia și pentru copiii săi și pentru slugi și

slujnice va da seama, de i-a hrănit pe dânșii întru învățătura și sfă-tuirea Domnului, precum poruncește Apostolul. Atunci se vor în-treba împărații și boierii, bogații și săracii, cei mici și cei mari pen- tru lucrurile pe care le-au lucrat, că scris este: Toți vom sta înaintea divanului lui Hristos ca să ia fiecare după cele ce a lucrat prin trup, ori bune, ori rele (II Corinteni 5, 10). ^ai în alt loc scris este: Că nu este cine să scoată din mâinile Mele.

- Ne rugăm ție ca să ne spui nouă cele ce vor urma acestora .
- Voi grăi întru durerea inimii mele, că nu puteți să auziți cele ce se vor face pe urma acestora, ci să încetăm, o, iubitorilor de Hristos.<^a0>
- Au doară mai înfricoșate sunt decât cele mai înainte zise, pe care le-am auzit de la tine?
- Mai înfricoșate, mai întristătoare, mai jalnice, de mai multe lacrimi și de suspinuri vrednice, pe care dacă în mijloc le voi aduce, va cuprinde cutremur pe cei ce le vor auzi pe dânsele.
- Povestește-le nouă pe acestea, prietene, de este cu putință, ca, auzindu-le pe dânsele, să ne sârguim mai mult a ne pocăi.
- Să zic cu lacrimi. Că nu este cu putință fără de lacrimi să le povestim pe acelea. Că sunt cele mai de pe urmă. Dar de vreme ce poruncă avem de la Apostolul ca pe acestea să le punem înaintea oamenilor credincioși, fiind voi credincioși, pe acestea le pun vouă înainte, iar voi să învățați pe alții. Că mă doare inima pentru povestirea aceasta. Însă, iertați-mă, frații mei binecuvântați. Atunci, o, iubitorilor de Hristos, după ce se vor afla și se vor arăta lucrurile tuturor înaintea îngerilor și a oamenilor, toți vrăjma-șii se vor pune sub picioarele Lui și se va surpa și se va strica toată stăpânirea și puterea și se va pleca lui Dumnezeu tot genunchiul, după cum este scris. Atunci îi va despărți pe unii de alții, precum a-lege păstorul oile de capre. Că cei ce vor avea lucruri bune și roade bune vor străluci ca soarele și se vor despărți de cei lipsiți de roade și de cei păcătoși. Aceștia sunt cei care poruncile Domnului le-au păzit: cei milostivi, cei iubitori de săraci și iubitori de sărmani, pri-mitorii de străini, cei ce au îmbrăcat pe cei goi, cei ce au cercetat pe cei din temniță, sprijinatorii celor obosiți, ocrotitorii văduvelor, cercetătorii celor bolnavi, cei ce au plâns acum, după cum a zis Domnul; cei ce au sărăcit acum pentru bogăția cea învistierită în ceruri, cei ce greșelile fraților le-au iertat, cei ce pecetea credinței au păzit-o nesfărâmată și neîntinată de tot eresul. Pe aceștia îi va pune de-a dreapta, iară caprele de-a stânga.
- Aceștia sunt cei neroditori, cei ce pe Păstorul Cel bun L-au întărâtat, cei ce nu au luat aminte la glasurile Începătorului păsto-rilor, cei trufași, cei nepedepsiți, cei ce în vremea aceasta, a pocăin-ței, ca niște iezi au jucat și au săltat și s-au desfătat, care au cheltuit în beție și în nemilostivire toată vremea vieții lor, precum bogatul acela, care niciodată nu a miluit pe Lazăr cel sărac. Pentru aceasta și în starea cea de-a stânga s-au osândit, ca niște nemilostivi și neîn-durați și care nu au roduri de pocăință; încă nici untdelemn în candelile lor.
- Cei ce untdelemn de la săraci au cumpărat și și-au umplut vasele lor, vor sta de-a dreapta, slăviți și veseli, având luminate candelile lor. ^ai vor auzi fericitul și milostivul glas: Veniți binecuvân-tații Părintelui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la în- temeierea lumii (Matei 25, 34).
- Cei de-a stânga vor auzi hotărârea cea dureroasă și întris-tătoare: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic care este pregătit diavolului și îngerilor

lui (Matei 25, 41). Precum nu ați miluit, așa nici acum nu vă veți milui. Precum nu ați ascultat glasul Meu, așa nici Eu acum nu voi asculta tânguirile voastre. Că Mie nu Mi-ați slujit, nici când eram flămând nu M-ați hrănit, nici când eram însetat nu M-ați adăpat, nici ca pe un străin nu M-ați primit, ²nici nu M-ați îmbrăcat când eram gol, nici când eram bolnav nu M-a⁰ți cercetat, nici în temniță nu ați venit la Mine, ci altui domn v-ați făcut lucrători și slujitori, adică ai diavolului. Pentru aceasta duceți-vă de la Mine lucrătorii fărădelegii! ^ai atunci se vor duce a-ceștia în munca cea veșnică, iară dreptii în viața cea veșnică.

- Dar oare toți într-o muncă se vor duce, ori sunt multe feluri de munci?

- Multe locuri de munci sunt, după cum am auzit în Evanghelie. Că este întunericul cel mai dinafară; deci este și altul mai dinlăuntru. Gheena focului este alt loc; scrâșnirea dinților este loc osebit; viermele cel neadormit într-un alt loc se află; iezerul cel de foc alt loc este; tartarul loc osebit; focul cel nestins într-un alt loc este; cele mai de jos ale pământului, alt loc este; iadul unde se întorc păcătoșii și fundul iadului este loc preacumplit. Într-un a-cest munci se vor împărți ticăloșii păcătoși. Fiecare după asemănarea greșelilor lor, ori mai greu, ori mai ușor, după cea scrisă: Căci⁰ cu lanțurile păcatelor sale fiecare se strânge. În acest fel este încă și cuvântul acesta: Că se va bate mult și puțin. ^ai precum aici sunt multe feluri de munci, așa și în veacul cel ce va să fie.

Iar cei ce au vrajbă unii asupra altora, dacă se va întâmpla să se ducă din trup așa, veșnică osândă vor afla în ceasul judecării. ^ai ca niște urâți, în focul cel mai dinafară se vor trimite și în întunericul cel nesfârșit, ca unii ce au defăimat porunca cea lesne și ușoară a Domnului care zice: Iubiți-vă unii pe alții și iertați unii altora, până de șaptezeci de ori câte șapte.

^ai tot cel ce a păcătuit, nu este dator să petreacă fără de grijă, nici iarăși să se deznădăjduiască. Căci avem Mijlocitor către Tatăl pe Iisus Hristos, Dumnezeu Cel drept, și El este curățire pentru păcatele noastre. Nu pentru ale celor ce nu se îngrijesc, nici pentru ale celor ce stau cu fața în sus sforăind, nici pentru ale celor ce se desfătează, nici pentru ale celor ce râd, ci pentru ale celor ce plâng și se pocăiesc și strigă către Dânsul ziua și noaptea. Aceștia se vor mângâia de Mângâietorul. Iar peste cei ce au păcătuit și își uită păcatele lor și așa se duc din trup, va cădea urgia aceea a lui Dumne-zeu, pe care Manase a pomenit-o zicând: ^ai nesuferită este mânia urgiei Tale asupra celor păcătoși (Manase 5).

Vai iubitorului de curvie! Vai bețivului și ocărătorului! Vai celor ce cu timpane, cu alăute și cu fluiere beau vinul, iară de lu-crurile Domnului nu caută, nici nu-și aduc aminte de cuvintele Lui! Vai celor ce ocărăsc Dumnezeieștile și Sfintele Scripturi! Vai celor ce pierd vremea aceasta a pocăinței și a întoarcerii într-un răspândiri și răsuri! Că vor căuta vremea pe care rău au cheltuit-o și nu o vor afla. Vai celor ce întrebă duhurile înșelăciunii și se duc la vrăji și iau aminte la învățăturile dracilor! Că împreună cu dâșii se vor osândi în veacul cel ce va să fie. Vai celor ce scriu nedreptate! Vai celor ce fac cele iscoditoare, fermecătorii și vrăji, stricări de copii, baiere și vopsiri și frunze pe care le numesc păzitoare, iar după a-devăr sunt stricăciune și pierzare a sufletului și a trupului! Vai celor ce lipsesc pe lucrător de plată! Că cel ce oprește plata lucrătorului este ca cel ce varsă sânge. Vai celor ce judecă cu nedreptate și în-dreptează pe cel necredincios și nedrept, iară dreptatea de la cel drept o ridică. Vai celor ce își mânjesc sfânta credință cu eresuri, sau cu ereticii împreună se pogoară! Vai celor ce bolesc de patima cea nevindecată, adică de zavistie și de pizma!

ai ce zic multe și nu sfârșesc mai degrabă cuvântul? Vai tuturor celor ce se vor întâmpla de-a stânga în ziua cea înfricoșată, că se vor întuneca și cu amar vor lăcrima! Că vor auzi hotărârea cea du-reroasă, adică: Duceți-vă de la Mine, blestemaților. ai alții încă iarăși vor auzi hotărârea cea plină de chinuire și de întristare; adică în-toarce-se-vor păcătoșii la iad. Alții vor auzi aceea: Amin, amin zic vouă, nu vă știu pe voi. Duceți-vă de la Mine lucrătorii nedreptății (Luca 13, 27). Pizmătăreții vor auzi: Ia-ți al tău și te du. ai unde oare? Acolo unde s-au dus și cei ce au auzit: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic. Alții vor auzi: Legați-l de picioare și de mâini și aruncați-l în întunericul cel mai dinafară (Matei 22, 13). Alții, ca niște neghine, se vor lega ca să ardă în cuptorul cel de foc. ai precum sunt multe chipuri de mântuire, așa și multe locașuri întru împărăția cerurilor. ai precum sunt multe chipuri de păcate și de greșeli, așa și multe feluri de munci.

Câți aveți lacrimi și umilință, plângeți împreună cu mine! Că eu, frații mei binecuvântați, mi-am adus aminte de acea jalnică des-părțire și nu pot să sufăr. Că în ceasul cel înfricoșat se vor despărți unii de alții cu jalnică și dureroasă despărțire, și se vor duce și în-toarcere nu mai au. Cine este atât de împietrit cu inima, care nu va plânge de aici pentru ceasul acela? Că se vor despărți episcopi de cei împreună episcopi, preoți de cei împreună preoți, diaconi de di-aconi, ipodiaconi de ipodiaconi, citeți de prietenii lor.

Atunci se vor despărți cei ce au fost oarecând împărați și vor plânge și se vor tânguie ca niște robi. Atunci vor suspina boierii și bogații cei nemilostivi și vor căuta în toate părțile, strâmtorați fiind, și nimeni nu va fi cine să le poată ajuta lor, nici bogăția se va arăta, nici momitorii înainte nu vor mai sta, nici milă nu vor afla, că n-au miluit, nici înainte nu și-au trimis, ca să afle. După cum și Proorocul zice pentru unii ca aceștia: Că au adormit cu somnul lor, și nu au aflat nimic.

Atunci se vor despărți părinții de feciori și prietenii de prieteni. Atunci se vor despărți cu durere soțiile care nu și-au păzit pa-tul lor neîntinat. Atunci se vor despărți și cei ce au fost feciorelnici doar cu trupul, iar cu năravul nemilostivi și fără de omenie. Că ju-decata fără de milă este celor ce nu au făcut milă. Ci să mă las de a zice cele multe. Că mă cuprinde pe mine frică și cutremur întru po-vestirea aceasta.

ai ca în scurt să zic: atunci aceia se vor alunga de la divan și se vor duce de îngeri aspri și nemilostivi, împingându-se și cu dinții scrâșnind și adeseori întorcându-se să vadă pe cei drepti și locul de unde s-au despărțit. ai vor vedea lumina aceea negrăită, vor vedea frumusețile raiului, vor vedea pe cei cunoscuți întru bucuria aceea; vor vedea darurile acelea mari, pe care le vor lua de la Împăratul Slavei cei ce bine s-au nevoit. Apoi câte puțin despărțindu-se și de-părtându-se de toți dreptii și de cunoscuții lor de aici și de Însuși Dumnezeu, se vor ascunde, nemaiputând să privească bucuria și lumina aceea adevărată. ai se vor apropia către muncile cele mai sus zise, ca să se împartă și să se risipească în dânsule.

Atunci văzând părăsirea cea de istov a lor și cum că toată nădejdea lor a pierit și că nimeni nu poate să le mai ajute sau să se roage pentru dânsii, că dreaptă este judecata lui Dumnezeu, atunci, cu prea amare lacrimi, tânguindu-se vor zice: O, câtă vreme am pierdut! O, cum auzind Scripturile le-am batjocorit pe dânsule! Acolo Dumnezeu grăia prin Scripturi și noi nu luam aminte. Aici noi strigăm și El Își

întoarce fața Sa de la noi. Ce ne-au folosit pe noi marginile lumii? Unde este tatăl ce ne-a născut? Unde este maica ceea ce ne-a prăsit? Unde sunt frații? Unde sunt fiii? Unde sunt prietenii? Unde este bogăția? Unde sunt averile? Unde sunt gâlcevile? Unde sunt prânzurile? Unde este drumul cel mult și de-șert? Unde sunt împărații și silnicii? Cum, din toți aceștia, nimeni nu poate să ne mântuiască pe noi? Că nici noi nu putem nouă în-șine să ne ajutăm, ci cu totul am fost părăsiți, și de Dumnezeu și de către Sfinți, iar acum și de ai noștri ne despărțim. Ce vom face, că nu mai este vreme de pocăință? Nu mai poate rugăciunea. Nu mai este folos de lacrimi. Nu se vor mai arăta scăpătații și săracii cei ce vând untdelemn. Că s-a spart și s-a risipit târgul.

Când aveam vreme și putere și cei ce vindeau cu lacrimi strigau cumpărați, noi, astupându-ne urechile noastre nu i-am auzit, nici n-am cumpărat. Iar acum noi căutăm și nu aflăm. Nu ne-a mai rămas nici o izbăvire nouă, ticăloșilor. Nu vom mai dobândi milă, că nevrednici suntem. Dreaptă este judecata lui Dumnezeu. Nu vom mai vedea rânduielele îngerilor. Nu vom mai privi Lumina cea adevărată. Ne-am făcut sărmani dinspre toți. ^{ai} acum ce vom zice? Să se mântuiască (să rămâie sănătoși) dreptii, să se mântuiască Apostolii și Proorocii și Mucenicii. Mântuiește-te ceata Patriarhilor, mântuiește-te rânduiala monahilor, mântuiește-te cinstită și de viață făcătoare Cruce, mântuiește-te împărăția cerurilor, mântuiește-te Ierusalimul cel de sus, maica celor întâi născuți, mântuiește-te raiul desfătării, mântuiește-te și tu, Stăpână, Născătoare de Dumnezeu, Maica Iubitorului de oameni, Dumnezeu. Mântuiți-vă, părinți și maici, fii și fiice. Nu vă vom mai vedea de acum pe nimeni din voi. ^{ai} de-aici se va duce fiecare în locul cel de muncă pe care și l-a gătit luiși prin faptele lui cele rele, unde viermele lor nu doar-me și focul nu se stinge.

Iată, ați auzit, frații mei de Hristos iubitori. Iată, am făcut rugămintea voastră și dorința voastră am împlinit-o. Iată, ați cunoscut ce ne pregătim nouă. Iată, ați auzit ce dobândesc cei ce se lenevesc și se trândăvesc și nu se pocăiesc. Ați auzit cum se batjocoresc cei ce batjocoresc poruncile Domnului. Ați auzit cum amăgește și înșeală pe cei mulți viața aceasta de suflet stricătoare. Ați cunoscut cum se batjocoresc batjocoritorii Dumnezeieștilor Scripturi. Ni-meni să nu se rătăcească, frații mei binecuvântați. Să nu zică cineva sau să creadă că doar cuvinte goale sunt cele ce se zic pentru jude-cată. Ci cu dinadinsul și cu întemeiere toți să creadă Domnului că este înviere a morților și judecată și răplătire și pentru cele bune și pentru cele rele, după Dumnezeieștile Scripturi. Iar pe toate cele vremelnice trecându-le cu vederea și defăimându-le, să ne îngrijim de cele pentru darea de răspuns și pentru starea înfricoșatului Di-van și pentru ziua aceea groaznică și pentru înfricoșatul ceas. Că a-cesta este ceasul cel de multe suspinuri pricinuitor, cel mult primejdios și mult dureros, cel mult necăjitor, care cearcă toată viața. Pentru această înfricoșată zi și ceas, Sfinții Prooroci și Apostoli mai înainte au propovăduit. Pentru ziua și ceasul acesta, Dumnezeiasca Scriptură de la marginile lumii până la marginile ei, în biserici și în tot locul, strigă și mărturisește tuturor și îi îndeamnă zicând: Vedeți, privegheați, luați aminte, treziți-vă, rugați-vă, miluiți, gătiți-vă, că nu știți ziua sau ceasul întru care Domnul va veni (Matei 25, 13; Luca 12, 40; I Corinteni 16, 13).

Deci, toți Părinții purtători de Dumnezeu, cu durere și cu lacrimi strigă, după cum am zis, mai înainte vestind nevoia zilei ace-leia. Pentru ziua aceasta zice Isaia proorocul: Iată Domnul vine să strice tot pământul și pe păcătoși să îi piardă de pe dânsul. ^{ai} iarăși, același Prooroc zice: Iată Domnul vine, și plata Lui cu Sine, și

lucrul fiecăruia este înaintea Lui. Încă și alt Prooroc strigă, zicând: Iată Domnul vine, și cine va răbda ziua intrării Lui? Sau cine va sta înaintea arătării Lui? Și alt Prooroc încă strigă, zicând: Doamne, au-zit-am auzul Tău și m-am înfricoșat și a intrat cutremur în oasele mele. Altul strigă de către fața Domnului, zicând: În ziua izbândirii voi răsplăti și nu este cine să scoată din mâinile Mele. Pentru ziua aceea, dumnezeiescul părinte David zice: Dumnezeu arătat va veni, Dumnezeul nostru și nu va tăcea; foc înaintea Lui va arde și împrejurul Lui vifor mare. Pentru ziua aceea strigă și Pavel apostolul: În ziua în care va judeca Dumnezeu cele ascunse ale oamenilor, după bună vestirea mea. Și iarăși zice: Vedeți cum um-blați, că înfricoșat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului Celui Viu. Strigă încă și fericitul Apostol Petru, verhovnicul Apostolilor, pentru ziua aceea, zicând: Ziua Domnului va veni ca un fur, când cerurile vor pieri cu vuiet mare, stihiile arzând se vor desface, și pă-mântul și lucrurile de pe el se vor mistui. Și ce zic pentru prooroci și pentru apostoli? Însuși Stăpânul nostru și Domnul, pentru ziua a- ceea mai înainte a mărturisit, zicând: Vedeți să nu se îngreueze ini-mile voastre cu mâncarea și cu băutura și cu grijile lumești, și apoi fără de veste să sosească peste voi ziua aceea. Căci ca un laț va veni peste cei ce locuiesc pe fața a tot pământul. Deci, privegheați, că în ceasul în care nu socotiți, Fiul Omului va veni. Și nevoiți-vă a intra prin ușa cea strâmtă care duce la viață. Deci, să călătorim și noi, fraților, pe calea aceasta, ca viața cea veșnică să o moștenim. Că cel ce umblă pe aceasta, arătat este că și viața cea veșnică va moșteni. Căci calea aceasta este viață. Că deși sunt puțini cei ce o află pe dânsa, dar noi, iubiților, să nu ne a-batem de la dânsa. Nimeni dintre noi să nu călătorească afară de dânsa, ca nu întru pierzare să se ducă, după cum și Proorocul zice: Ca nu cumva să se mânie Domnul și să pieriți din calea cea dreaptă. Că auzim pe Stăpânul, zicând: Eu sunt Lumina lumii. Eu sunt Păs-torul cel bun. Eu sunt Viața. Eu sunt Ușa. Prin Mine de va intra cine-va se va mântui. Eu sunt Calea. Cel ce Îmi urmează Mie nu se va po- ticni, ci va avea lumina vieții.

Deci, pe această fericită cale să călătorim pe care au călătorit toți cei ce au iubit pe Hristos. Umbletele acesteia sunt necăjicioase, dar odihna fericită. Umbletele acesteia sunt mahnicioase, dar răs-plătirea bucuriei negrăită. Umbletele acesteia sunt strâmte, dar să-lășluirea desfătă. Umbletele acesteia sunt pocăința, postul, rugă- ciunea, privegherea, smerita cugetare, sârăcia cea duhovnicească, defăimarea trupului, îngrijirea sufletului, culcarea pe jos, nespăla-rea, uscata mâncare, foamea, setea, golătatea, milostenia, lacrimile, pătimirea, suspinul, plecarea genunchilor, necinstirile, prigonirile, răpirile, pâlmuirile, osteneala cu mâinile, primejdiile, bântuiețile, a fi ocărât și a răbda, a fi urât și a nu urî, a pătimi rele și a răsplăti cu bine, a lăsa datornicilor datoriile, a pune sufletul pentru prieteni. Și pe scurt, a-și vărsa sângele pentru Hristos, când vremea va cere.

Umbletele ușii acesteia strâmte și ale căii celei necăjite de le va avea cineva, va lua acea fericită răsplătire, adică împărăția ceru-rilor, care nu are sfârșit niciodată.

Iar poarta este largă și calea desfătă care duce întru pierzare. Umbletele acesteia în vremea aceasta de acum sunt pricinui-toare de bucurie, dar acolo sunt pricinuitoare de întristare. Aici dulci, dar acolo mai amare decât fierea; aici ușoare, iar acolo grele și dureroase; aici se arată ca niște lucruri de nimic

vrednice și ca și cum nu ar fi nimic, iar acolo ca niște fiare sălbatice înconjoară pe cei ce le-au săvârșit aici și nu s-au pocăit, după cuvântul Proorocului. Că zice: În ziua cea rea fărâdelegea călcâiului meu mă va încon-jura, adică călătoria vieții acesteia, care sunt umbletele căii celei late, pe care și Apostolul în parte le-a numărat, zicând care sunt: curvia, preacurvia, slujirea la idoli, cearta, iuțimea, mânia, împere-cherea, zavistiile, uciderile și cele asemenea acestora. Acestea sunt umbletele căii celei late. La fel încă și râsurile, strigările, desfătările, lăutările, zicerea cu fluierul, jucările, scăldă-rile, hainele cele moi, prânzurile cele scumpe, plesnirile mâinilor și certurile, somnul cel fără de grijă, așternuturile cele moi și paturile de multe feluri, îmbuibarea pântecelui, urârea de frați, iar cel mai rău lucru decât toate este nepocăința și a nu își aduce aminte nicio-dată de ieșirea din viața aceasta.

Acestea sunt umbletele căii celei cumplitei, pe care mulți umblă. Pentru aceea vor afla și sălășluirea împotrivă. În locul des-fătării, foamea; în locul beției, setea; în locul odihnei, chinuirea; în locul râsului, tânguirea; în locul lăutei, plângerea; în locul vrăjilor și fermecătoriilor și al celorlalte sânguințe rele, întunericul cel mai di-nafară, gheena focului și cele asemenea acestora, care sunt pășuni ale morții, unde își paște oile sale și ucenicii și prietenii săi, care umblă pe calea cea lată și desfătăată, după cuvântul proorocului. Că zice: Ca niște oi în iad s-au pus, moartea îi va paște pe dânșii.

Iar noi, iubiții mei frați, abătându-ne de la calea cea cumplită, să ascultăm pe Domnul ce zice: Nevoiți-vă a intra prin poarta cea strâmtă; că zic vouă, că mulți vor căuta să intre și nu o vor afla. ^ai multe altele asemenea acestora strigă Domnul și toți purtătorii de Dumnezeu Părinți. Ziua aceasta în minte luând-o, Sfinții Mucenici nu și-au miluit trupurile lor. Ci au răbdat tot felul de munci, bucu-rându-se, cu nădejdea cununilor. Alții în pustietăți și în munți, întru postire și feciorie s-au nevoit, și acum se nevoiesc, nu numai băr-bați, ci și femei, partea cea mai slabă, și prin ușa cea strâmtă și ca-lea cea necăjită umblând, au răpit împărăția cerurilor.

Deci, cine va răbda rușinea aceea, când femeile se vor încunu-na în ziua aceea și mulți bărbați se vor rușina? Că nu este acolo parte bărbătească și femeiască, ci fiecare își va lua plata după oste-neala sa. ^ai nu numai în pustietăți și în munți s-au făcut acestea, ci cu mult mai vărtos în cetăți și în sate și în ostroave și în adunări; mulțimile celor sânguitori care se mântuiesc au strălucit fiecare întru a sa rânduială, păzind poruncile Stăpânului, episcopii, preoții, diaconii și celelalte rânduieli ale Bisericii, împărați și boieri, înce-pătorii și stăpânii.

Că nu a zis Stăpânul, nici deosebiri nu a făcut Dumnezeu sau mai mult a cinstit un loc decât alt loc. Ci așa a zis: Unde vor fi a-dunați în numele Meu, adică și în pustietăți și în munți, sau în peș-teri, sau în cetăți, sau în sate, sau în ostroave, sau în tot locul stăpâ- nirii Mele, acolo sunt în mijlocul lor și cu dânșii voi fi până la sfâr-șitul veacului și în veacurile cele nemărginite.

La prea înfricoșatul acela divan și la prea nemărginitul Jude-cător cugetând fericitul David, în toate nopțile patul său cu lacri-mile sale și-l uda și ruga pe Dumnezeu, zicând: Doamne, să nu intri la judecată cu robul Tău. Nici să ceri seamă de la mine. Că fi-ind lipsit de tot răspunsul, pentru aceasta rog bunătatea Ta să nu intri la judecată cu robul Tău. Că de vei voi să faci aceasta, nu se va îndrepta înaintea Ta tot cel viu.

Vedeți, fraților, pe fericitul și Sfântul David că se temea de ziua și ceasul acela și către răspuns se pregătea? Veniți dar, fraților iubitori de Hristos, mai înainte de a veni praznicul acela, mai îna-în-te până nu va veni Dumnezeu arătat și să ne afle pe noi nepre-gătiți, să întâmpinăm fața Lui întru mărturisire, întru pocăință, întru rugăciuni; să o întâmpinăm întru postiri, întru lacrimi, întru primiri de străini; să o întâmpinăm mai înainte până nu va veni El ²arătat și să ne afle pe noi nepregătiți; să nu încetăm a ne pocăi și a-l ⁰ ruga cu durere și să ne gătim a ieși întru întâmpinarea Domnu-lui, toți împreună bărbați și femei, bogați și săraci, robi și slobozi, bătrâni și tineri.

Vedeți să nu zică cineva, că mult am păcătuit și nu voi avea iertare. Că cel ce zice aceasta, nu știe că Dumnezeu este al celor ce se pocăiesc, Care a venit pentru cei ce erau bolnavi! Cel ce a zis: Că bucurie se face în ceruri pentru un păcătos ce se pocăiește! Cel ce a zis: Că nu am venit să chem pe drepti, ci pe păcătoși la pocăință! ^{ai} aceasta este pocăința cea adevărată, adică a te depărta de la păcat și a-l urî, după cel ce zice: Nedreptatea am urât și am disprețuit. ^{ai}: Juratu-m-am și m-am hotărât să păzesc judecățile dreptății Tale (Psalmul 118, 163, 106). ^{ai} atunci Dumnezeu cu bucurie primește pe cel ce vine la Dânsul.

Vedeți încă să nu îndrăznească cineva a zice: ^onu am păcă-tuit. Că cel ce zice aceasta, orb este, mințând și pe sine amăgin-du-se cu mintea, neștiind cum îl fură pe dânsul satana și prin cuvin⁰te și prin lucruri și prin auz și prin ochi și prin pipăire și prin gânduri. Că cine se va lăuda că își are inima curată și toate simțurile sale neîn-tinate, când nimeni nu este fără de păcat? Nimeni nu este curat de întinăciune, nici măcar o zi de ar fi viața lui. Nimeni nu este nevi-novat cu totul desăvârșit între oameni, fără numai singur Cel ce pentru noi a sărăcit, fiind bogat. El singur este fără de păcat, Cel ce ridică păcatul lumii, Cel ce voiește ca toți oamenii să se mântu-iască, Cel ce nu voiește moartea păcătoșilor: Iubitorul de oameni, Cel mult Îndurat, Cel Milostiv, Cel Iubitor de suflete, Cel Atotpu-ternic, Mântuitorul tuturor oamenilor, Tatăl sărmanilor și Judecă-torul văduvelor, Dumnezeuul celor ce se pocăiesc, Doctorul sufle- telor și al trupurilor, Nădejdea celor deznădăjduiți, Mântuitorul celor înviforați, Ajutătorul celor neajutorați, Calea vieții, Cel ce pe toți îi cheamă către pocăință și de către nimeni din cei ce se pocă-iesc nu se întoarce. Către Acesta să scăpăm și noi, că toți păcătoșii câți au scăpat la Dânsul, au dobândit mântuire.

^{ai} noi dară, frații mei, să nu ne deznădăjduim de a noastră mântuire. Am păcătuit, să ne pocăim. De nenumărate ori am păcă-tuit, de nenumărate ori să ne pocăim. De tot lucrul bun se bucură Dumnezeu, dar mai ales de sufletul cel ce se pocăiește. Că spre a-cesta cu totul se pleacă și cu mâinile deschise îl primește și ne chea-mă zicând: Veniți la Mine toți cei osteniți, că pe cel ce vine către Mine nu-l voi scoate afară. Veniți toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi în cetatea cea de sus, unde toți sfinții Mei în bucurie mare se odihnesc. Veniți la acea bucurie negrăită, nease-mănată, nepovestită, la acele bunătăți nepovestite, la care doresc îngerii să privească. Unde sunt cetele și rânduielile dreptilor; acolo unde sânul lui Avraam primește pe toți cei ce au răbdat neazuri, precum și pe Lazăr cel sărac; acolo unde se vor deschide comorile bunătăților celor veșnice; acolo unde este Ierusalimul cel de sus, maica celor întâi născuți; acolo, în pământul cel fericit al celor blânzi. Veniți la Mine toți și Eu vă voi odihni pe voi, acolo unde sunt toate liniștite și neîmperecheate, unde sunt toate luminate și lui Dumnezeu plăcute, unde nimeni nu este să neîndreptățească, nici să tiranisească, unde nu este

păcat, nici întinăciune, unde este lu-mină neapropiată și bucurie negrăită. Fericiți cei ce plâng. Plângeți, pocăiți-vă, întorceți-vă către Mine¹⁰ și Eu vă voi odihni pe voi, unde nu este durere, nici grijă, nici învă-luire, nici tânguire. Întorceți-vă fiii oamenilor și Eu vă voi odihni pe voi, unde nu este parte bărbătească, nici femeiască; unde nu este diavol, nici moarte, nici post, nici întristare, nici ceartă, nici mânie; ci bucurie și pace, veselie, odihnă și inimă bună. Întorceți-vă către Mine și Eu vă voi odihni pe voi, unde este apa odihnei și loc de verdeață și via cea lucrată de Dumnezeuul tuturor.

Acolo este fericitul pământ al blânzilor, în care Eu, Via cea adevărată, odrăslesc și Lucrător este Tatăl. Veniți toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi, unde este viața cea nestică-cioasă și veselia a toată bunătatea. Veniți toți cei osteniți și Eu vă voi odihni pe voi, unde este numai dragostea, bucuria cea neîncetată, veselia cea de-a pururea veselitoare, Lumina cea neînserată, Soa-rele cel neapus. Luați jugul Meu asupra voastră și vă învățați de la Mine că sunt blând și smerit cu inima, și veți afla odihnă sufletelor voastre, unde este glasul celor ce prăznuiesc, unde vistieriile înțe-lepciunii și tainele cunoștinței se descopăr. Veniți către Mine toți și Eu vă voi odihni pe voi, unde este marea dăruire, bucurie neasemă-nată, odihnă neschimbată, veselie nemărginită, cântare de laudă neîncetată, slavoslovenie netâlcuită, mulțumire neconținută, cuvân-tare de Dumnezeu necurmată, împărăție nesfârșită, bogăție nease-mănată, bucurie nemărginită, adânc de îndurări, noian de milă și de iubire de oameni, care de guri omenești nu se pot grăi, ci a se arata numai prin asemănări.

Acolo sunt milioane de îngeri, praznicele celor întâi născuți, scaunele Apostolilor, doririle Proorocilor, scepstrurile Patriarhilor, cununile Mucenicilor, laudele Dreptilor; acolo plata a toată începă-toria și stăpânia, și rânduiala este învistierită și locul gătit. Veniți către Mine toți cei ce flămânziți și însetați de dreptate și Eu vă voi ²umple pe voi de bunătățile acelea care poftiți, pe care ochiul nu le-¹⁰a văzut, urechea nu le-a auzit și la inimă de om nu s-au suit. Acestea le-am pregătit celor ce se pocăiesc și se întorc din calea cea rea. Acestea le-am pregătit celor ce plâng întru pocăință. Acestea le-am pregătit celor ce miluiesc și celor săraci cu duhul. Acestea le-am pregătit făcătorilor de pace. Acestea le-am pregătit celor ce pentru Mine sunt prigoniți și urâți, clevetiți și ocărăți. Veniți către Mine toți cei însărcinați și scuturați, și lepădați de la voi sarcina păcatelor. Că nimeni către Mine alergând nu a rămas însărcinat, ci a lepădat obișnuința cea rea și s-a dezvățat de meșteșugul pe care l-a învățat rău de la diavol, și învață de la Mine meșteșugul bun. Vrăjitorii venind la Mine au lepădat vrăjitoria lor și s-au în-vățat cunoștința de Dumnezeu. Vameșii au încetat a prigoni și au primit a fi prigoniți. Curvele au urât curvia și au iubit întreaga în-țelepciune. Tâlharul a lepădat uciderile dezvățându-se meșteșugul cel tâlhăresc și a luat din nou credința cea curată și s-a făcut locu-itor al raiului. Deci, veniți și voi către Mine, că pe cel ce vine către Mine nu îl voi scoate afară. Ați auzit, iubiților, făgăduințele cele bune și glasurile cele dulci ale Mântuitorului sufletelor noastre? Cine a văzut vreun pă-rinte iubitor de fii ca Acesta? Deci, veniți să ne închinăm și să că-dem la Dânsul, mărturisindu-ne păcatele noastre. Slavă iubirii Lui de oameni, slavă bunătății Lui și pogorământului Lui, slavă îndu-rărilor Lui, slavă împărăției Lui, slavă, cinste și închinăciune Nu-melui Lui în veci. Amin.

Iarăși zic, și zicând nu voi înceta, să nu ne trândăvim noi, pă-cătoșii, să nu ne

051Efr.txt

temem, să nu ne lenevim, să nu încetăm strigând către Dânsul noaptea și ziua cu lacrimi. Că milostiv este și nemincinos și va face negreșit izbândă celor ce strigă către Dânsul noaptea și ziua. Că El este Dumnezeuul celor ce se pocăiesc Tatăl, Fiul și Duhul cel Sfânt. Că Lui I se cuvine slavă, stăpânire, cinste și închi-năciune, în vecii vecilor. Amin.

CUVÂNT LA A DOUA VENIRE A DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

Frații mei iubitori de Hristos, ascultați cuvântul pentru a doua și înfricoșata venire a Stăpânului nostru Iisus Hristos. Că mi-am adus aminte de ceasul acela și m-am cutremurat cu multă frică, a-mintindu-mi de cele ce se vor descoperi atunci. Că cine le va povesti pe dânsule, ce fel de limbă le va grăi și care auz va încăpea să audă pe acestea? Când Împăratul împăraților, sculându-se din scaunul slavei Sale, Se va pogori să cerceteze pe toți cei ce locuiesc în lume și să ia seama de dânsii și să dea plată bună celor vrednici, iar celor vrednici de muncă, să le dea munci, ca un drept Judecător. De acestea aducându-mi aminte, cuprinse de frică sunt ținute mădularele mele și din toate părțile sunt slăbănogite. Ochii mei lăcrimează, glasul meu amuțește, buzele mele s-au lipit, limba mea se înfiorea-ză și gândurile cugetă tăcere.

O, cât sunt de silit a zice pentru folosul nostru! Iar frica mă silește să tac. Că aceste minuni așa de mari și de înfricoșate nici nu s-au mai întâmplat de la începutul zidirii, nici nu se vor mai întâmpla întru toate neamurile. Dacă acum, când se face de mai multe ori fulger mai luminat, tot omul se sperie și toți se pleacă la pământ, dar atunci, cum vom suferi, când vom auzi glasul trâmbiței din cer mai presus decât tot tunetul, strigând și deșteptând pe cei din veac adormiți, dreپți și nedreپți? Atunci în iad, oasele firii omenești, auzind glasul trâmbiței, vor alerga cu sânguință, căutându-și încheieturile lor (I Corinteni 15, 22; Iezechil 37, 7-8). Atunci vom vedea toată suflarea oamenilor întru o clipită de ochi, sculându-se, fiecare din locul său și adunându-se din cele patru margini ale pământului la Judecată (Daniel 7, 8). Că va porunci Marele Împărat, Cel ce are stăpânire a tot trupul, și îndată pământul va da cu cutremur și cu sânguință pe morții săi, și marea pe morții ei, ori fiară de i-au rupt, ori pești de i-au zdrumicat, sau și păsări de i-au răpit, toate într-o clipită de ochi vor sta de față. Și un fir de păr nu se va lăsa.

Cum vom suferi, fraților, când vom vedea râul cel de foc, ieșind cu mânie ca o mare sălbatică și mâncând munții și văile și arzând tot pământul și lucrurile cele dintru dânsul? Atunci, iubiților, de focul acela râurile vor lipsi, izvoarele vor seca, stelele vor cădea, soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da lumina ei, cerul se va strânge ca o carte, după cum este scris (Marcu 13, 24-25). Atunci îngerii, trimițându-se, vor alerga împrejur, adunând pe cei aleși din cele patru vânturi, precum a zis Domnul, de la marginile cerurilor până la marginile lor (Matei 24, 31). Atunci vom vedea cer nou și pământ nou, după făgăduința Lui (Apocalipsa 21, 1). Cum vom suferi atunci, iubitorilor de Hristos, când vom vedea înfricoșatul Scaun gătindu-se și arătându-se semnul Sfintei Cruci, pe care S-a pironit de bunăvoie Hristos pentru noi? Atunci, văzând toți întru înălțime, arătându-se înfricoșatul și Sfântul Sceptru al Marelui Împărat, va cunoaște fiecare și își va aduce aminte de cuvântul Domnului, Care a zis: Atunci se va arăta pe cer semnul Fiului Omului și vor plânge toate neamurile și vor vedea pe Fiul Omului venind pe norii cerului, cu putere și cu slavă multă (Matei 24, 30).

În ceasul acela, frații mei, va gândi fiecare cum să întâmpine pe înfricoșatul Împărat și își va aduce aminte de toate faptele sale. Apoi va vedea lucrurile sale stând înaintea sa, ori bune, ori rele. Atunci toți cei milostivi și care s-au pocăit curat se vor bucura, văzându-și rugăciunile pe care le-au trimis mai înainte. Cei

milostivi vor vedea pe scâpătații și săracii, pe care i-au miluit aici, rugându-se pentru dânșii și vestind lucrurile lor cele bune înaintea îngerilor și a oamenilor. Alții vor vedea lacrimile și ostenelele cele dobândite prin pocăință și vor sta veseli, luminați și slăviți, așteptându-și fericita nădejde și arătarea Slavei Marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

«i pentru ce nu zic, în scurt, pe cele mai mari? Atunci vom auzi glasul cel mare și înfricoșata strigare dintru înălțimile cerului, zicând: <192>Iată Mirele vine, iată Judecătorul se apropie, iată Împăratul se arată, iată Judecătorul judecătorilor se descoperă, iată Judecătorul tuturor vine să judece viii și morții!<169>. Atunci, iubitorilor de Hristos, din strigarea aceea se vor cutremura temeliiile și răunchii pământului, de la margini până la margini, marea și toate adâncurile. Atunci, fraților, strămoare, frică și spaimă va cuprinde pe tot omul în așteptarea celor ce vor mai veni asupra lumii. Că și puterile cerurilor se vor clătina, precum este scris (Matei 24, 29).

Atunci vor alerga înainte Îngerii, cetele Arhanghelilor, Heruvimii și Serafimii cei cu ochi mulți vor striga cu tărie și cu putere: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Dumnezeu, Atotțitorul, Cel ce era și Cel ce este și Cel ce vine (Apocalipsa 4, 8). Atunci toată zidirea, în cer și pe pământ, va striga cu cutremur și cu tărie: Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului! (Matei 21, 9). Atunci se vor desface cerurile și se va descoperi Împăratul împăraților, Cel Preacurat și slăvit, Dumnezeul nostru, ca un fulger înfricoșat, cu putere multă și cu slavă neasemănată, precum a propovăduit și Ioan, Cuvântătorul de Dumnezeu, zicând: Iată, vine pe norii cerului și Îl va vedea pe El tot ochiul și care L-au împuns pe El și vor plânge, din pricina Lui, toate semințiile pământului (Apocalipsa 1, 7).

Oare care suflet va putea răbda, când va vedea cerul și pământul fugind, după cum este scris: «i am văzut iar un tron mare și alb și pe Cel ce ședea pe el, iar dinaintea Lui pământul și cerul au fugit și loc nu s-a mai aflat pentru ele? (Apocalipsa 20, 11). Văzut-ai acest fel de frică vreodată? Văzut-ai astfel de lucruri înspăimântătoare și înfricoșate când cerul și pământul vor fugi? «i cine va putea să stea? Noi, păcătoșii, unde vom fugi, când vom vedea scaunele punându-se și pe Stăpânul tuturor veacurilor șezând, când vom vedea oștile cele fără de număr cu frică stând împrejurul scaunului? Atunci se va împlini proorocia lui Daniel: Priveam, până ce s-au pus scaunele și Cel vechi de zile a șezut, îmbrăcăminte Lui era albă ca zăpada, părul capului Lui ca lâna cea curată, scaunul Lui, pară de foc, roatele lui, foc ce arde; râu de foc se trăgea pe dinaintea Lui; mii de mii stau înaintea Lui și milioane de milioane Îi slujeau Lui. Judecătorul a șezut și cărțile s-au deschis (Daniel 7, 8-9). Mare frică, groază și spaimă va fi, fraților, în ceasul acela, când va sta Judecătorul Cel nefățarnic și se vor deschide înfricoșatele cărți unde sunt scrise lucrurile noastre, cuvintele și faptele noastre, acelea pe care le-am grăit, pe care le-am lucrat în viața aceasta și am socotit că se vor tăinui de Dumnezeu, Cel ce cercă inimile și răunchii, după cum este scris: Că perii capului vostru, toți sunt numărați (Luca 12, 7), adică gândurile și aducerile aminte, pentru care vom da seama la Judecătorul.

O, de câte lacrimi avem trebuință pentru ceasul acela, iar noi ne lenevim! O, cât vom plânge și vom suspina, când vom vedea acele mari daruri, pe care le vor lua de la Împăratul Slavei cei ce bine s-au nevoit, când vom vedea cu ochii noștri negrăita împărăție a cerurilor! «i iarăși, de altă parte, vom vedea înfricoșatele munci arătându-se, iar în mijlocul acelora, pe toată seminția și toată suflarea, de la Adam,

cel întâi zidit, până la cel din urmă născut plecându-și <^a-2>cu cutremur genunchii și închinându-și fețele lor, după cum este scris: Viu sunt Eu, zice Domnul, că Mie se va pleca tot genunchiul (Isaia 45, 23; Romani 14, 11; Filipeni 2, 10).

Atunci, iubitorilor de Hristos, toată omenirea va sta între împărăție și judecată, între viață și moarte, între slobozenie și nevoie, așteptând cu toții înfricoșatul ceas al Judecării și nimeni nu va putea să-i ajute nimănui. Atunci se va cere de la fiecare mărturisirea credinței, fângăduința Botezului, credința neîntinată de tot eresul, pecetea nesfârâmată și haina nespurcată, după cum este scris: Că toți cei dimprejurul Lui vor aduce daruri înfricoșatului Împărat (Psalmul 75, 11). Că se va cere, după puterea fiecăruia, de la toți cei ce s-au scris în Sfânta Biserică în numărul credincioșilor. Însă cei puternici se vor cere tare, după cea scrisă: Căci căruia i s-a dat mult, mult i se va cere, și: Cu ce măsură măsurați, vi se va măsura vouă (Înțelepciunea lui Solomon 6, 6; Luca 12, 48; Matei 7, 2; Marcu 4, 24). Chiar mare de ar fi cineva, chiar mic, deopotrivă toți am mărturisit credința și am luat Sfânta Pecete. Toți asemenea ne-am depărtat de diavolul, scuipându-l și suflându-l pe dânsul, toți ne-am împreunat cu Hristos, asemănându-ne Lui.

Dacă cu adevărat ați înțeles puterea Tainei Botezului și a lepădării de cel străin, fiindcă lepădarea, pe care în vremea Sfântului Botez ni se cere să o facem, ni se pare mică dar, înțelegându-se, este prea mare, iar cel ce a putut să o păzească de trei ori va fi fericit. Că, prin puține graiuri, ne lepădăm de tot cel ce se numește rău. Nu de unul, de doi sau de zece ne lepădăm, ci de tot ce se numește rău, și pe care îl urăște Dumnezeu. Adică ce zic? <192>Mă lepăd de sa-tana și de toate lucrurile lui<169>. De care lucruri? Ascultă: de curvie, de preacurvie, de necurăție, de minciună, de furțișag, de zavistie, de otrăvire, de vrăjitorie, de descântare, de mânie, de iuțime, de hulă, de vrajbă, de prigonire, de pizmă. Mă lepăd de beție, de cu-vântare deșartă, de mândrie, de lenevire. Mă lepăd de râsuri și de cântări cu alăuta, de cântece drăcești, de stricările de copii, de vră-jirea cu păsări, de întrebările duhurilor, de scrierea pe frunze. Mă lepăd de jertfirea de idoli, de sânge, de sugrumat și de mortăciuni (Fapte 15, 29; 21, 25).

și pentru ce zic multe, că nu este vreme a le pomeni pe toate, ci pe cele multe să le trecem și prost să zicem: Mă lepăd de toate cele din soare și din lună, de cele ce se fac în stele, de cele din izvoare și din copaci, de cele din răspântii, de amestecări și pahare, de altele multe necuvioase lucruri, despre care este urât a grai. De acestea de toate și de cele asemenea acestora, ne lepădăm întru lepădarea Sfântului Botez, pe care toți le știm că sunt lucruri și învățături ale diavolului. Pe acestea toate, întru întuneric fiind mai înainte, sub stăpânirea diavolului, le-am învățat, mai înainte de a sosi la noi Lumina, când eram vânduți de păcat (Romani 7, 9). Iară când a voit Iubitorul de oameni și Milostivul Dumnezeu să ne izbăvească pe noi dintr-o înșelăciune ca aceasta, ne-a cercetat pe noi Răsăritul cel dintru înălțime și s-a arătat Darul lui Dumnezeu cel mântuitor și S-a dat pe Sine în schimb pentru noi, răscumpărându-ne din înșelăciunea idolească și bine a voit a ne înnoi pe noi, prin apă și prin duh. Deci, de acestea, de toate ne-am lepădat și ne-am dezbrăcat de omul cel vechi împreună cu toate faptele lui și ne-am îmbrăcat întru Adam cel nou.

Deci, cel ce face acestea de mai sus, zise lucruri rele, după ce a venit Darul, a căzut din Dar, și Hristos cu nimic nu-l va folosi pe dânsul, dacă petrece în păcat. Auzit-ați, iubitorilor de Hristos, de câte mulțimi de rele ne-am lepădat prin puține graiuri? Deci pe această lepădare și bună mărturisire, o cere în ceasul și în ziua

aceea, de la fiecare dintre noi. Că scris este: Din cuvintele tale te vei îndrepta (Matei 12, 37). ^ai iarăși, Domnul zice: Din cuvintele tale te voi judeca, slugă vicleană (Luca 19, 22). Deci, cuvintele noastre sau ne osândesc sau ne îndreptășesc în ceasul acela.

Dar cu ce chip se vor întreba? Se vor întreba păstorii, adică Episcopii, și pentru ale lor petreceri, și pentru ale turmei lor; și se va cere de la fiecare oile cele cuvântătoare, care le-au luat în purtarea de grijă de la Hristos, Mai-Marele Păstorilor. ^ai dacă, din nepurtarea de grijă a Episcopilor, va lipsi vreo oaie, sângele ei din mâinile lui se va cere. Asemenea și preoții vor da seamă pentru Bisericile lor. Împreună și diaconii și tot credinciosul pentru casa sa: pentru muierea sa, pentru fiul său, pentru slugi și pentru slujnice vor da seama dacă i-a hrănit și i-a crescut pe ei întru învățătura și sfătuirea Domnului, după cum poruncește Apostolul (Efeseni 6, 4). Atunci vor fi întrebați împărații și boierii, bogații și să-racii, cei mici și cei mari, pentru lucrurile ce au lucrat. Că scris este: Căci toți vom sta înaintea Divanului lui Hristos (Romani 14, 10), ca să își ia fiecare, după acelea pe care le-a lucrat cu trupul, ori bine, ori rău. ^ai iarăși scris este: Că nu este cine să scoată din mâinile Mele.

- Ne rugăm ție, ca să ne spui nouă cele ce vor urma acestora.

- Voi grăi întru durerea inimii mele, că nu puteți să auziți ce-le ce se vor face, pe urma acestora, ci să încetăm, o iubitorilor de Hristos.

Deci, iarăși au zis iubitorii de Hristos:

- Au doară mai înfricoșate sunt decât cele mai sus zise, care am auzit de la tine? Dascălul, iarăși, lăcrimând, a zis:

- Să zic cu lacrimi, căci nici este cu puțință, fără de lacrimi, a povesti pe acestea, fiindcă sunt cele mai de pe urmă. Dar, de vreme ce avem poruncă de la Apostolul, pe acestea să le punem înaintea oamenilor celor credincioși, și pentru voi, că sunteți credincioși, pe acestea le pun înaintea voastră, iar voi să-i învățați pe alții (II Ti-motei 2, 2). Deși mă doare inima pentru această povestire, însă, iertați-mă pe mine, fraților binecuvântați. Că atunci, iubitorilor de Hristos, lucrurile tuturor se vor cerca și se vor arăta înaintea îngerilor și a oamenilor, și toți vrăjmașii se vor pune sub picioarele Lui și se va surpa toată stăpânirea și puterea, și se va pleca lui Dumne-zeu tot genunchiul, după cum este scris (I Corinteni 15, 24-25; Ro-mani 14, 11; Filipeni 2, 10). Atunci îi va despărți pe dâșii, unii de alții, precum păstorul desparte oile de capre (Matei 25, 32). Că cei ce vor avea lucrurile cele bune și rodurile cele bune, se vor despărți de cei fără de roduri, păcătoși, și vor străluci ca soarele.

Aceștia sunt aceia care au păzit poruncile Domnului: milostivii, iubitorii de săraci și iubitorii de sârmani, primitorii de străini, cei ce îmbracă pe cei goi, cei ce cercetează pe cei din temniță, spri-^a->jinitorii celor obosiți, cercetătorii celor bolnavi, cei ce au plâns acum, precum a zis Domnul, cei ce greșelile fraților au iertat, cei ce au păzit pecetea credinței nesfârâmată și neîntinată de tot eresul; pe aceștia îi va pune de-a dreapta. Iară pe capre le va pune de-a stân-ga; aceștia sunt cei fără de roadă, care pe Păstorul cel Bun L-au întărâtat, cei ce nu au luat aminte la glasurile Mai-Marelui Păstorilor, cei îngâmfați, cei nepedepsiți, cei ce în vremea aceasta de acum, a pocăinței, ca niște iezi au jucat și s-au desfătat, care au cheltuit, întru mahmurie, și beție, și nemilostivire, toată vremea vieții lor, ca bogatul acela, care niciodată nu a miluit pe săracul Lazăr (Luca 16, 19-20). Pentru aceasta și în starea cea de-a stânga s-au osândit ca niște nemilostivi și

neîndurați, care nu au roduri de pocăință, nici untdelemn în candelile lor (Matei 3, 8; 25, 3).

Cei ce untdelemn de la săraci și-au cumpărat și vasele lor și le-au umplut, stau de-a dreapta, slăviți și cuvioși, ținându-și candelile aprinse, și aud acel fericit și milostiv glas: Veniți binecuvântații Părintelui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii (Matei 25, 34-36). Iară cei de-a stânga vor auzi dureroasa și întristătoarea hotărâre: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în ^a-2>focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui (Matei 25, 41)^a0>. Pentru că nu ați făcut milă, nici acum nu veți fi miluiți. Pentru că nu ați ascultat glasul Meu, nici Eu acum nu voi asculta tânguirile voas-tre, că Mie nu Mi-ați slujit: flămând am fost și nu M-ați hrănit, însetat și nu M-ați adăpat, străin și nu M-ați primit, gol și nu M-ați îmbrăcat, bolnav și nu M-ați cercetat, în temniță și n-ați venit la Mine. V-ați făcut lucrători și slujitori ai altui domn, adică ai diavolului, pentru aceasta zic vouă: Duceți-vă de la Mine, lucrători ai nedreptății! Atunci se vor duce aceștia în munca veșnică, iară dreptii în viața veșnică (Matei 24, 46).

Dar, oare toți întru o muncă se vor duce sau sunt multe feluri de munci? Multe sunt felurile locurilor de muncă, precum am auzit în Evanghelie. Că este întuneric mai dinafară și altul mai înlăuntru. Gheena focului este alt loc, scrâșnirea dinților, loc deosebit; viermele cel neadormit este întru alt loc; iezerul cel de foc este alt loc; tartarul, loc deosebit; focul cel nestins, are al său loc. Cele de dedesupt și peirea sunt întru ale sale locuri; cele prea de jos ale pământului este alt loc; iadul unde se întorc păcătoșii și puțul iadului este loc mai cumplit (Matei 8, 12; Marcu 9, 43; Apocalipsa 19, 20; II Petru 2, 4; Efeseni 4, 9). Întru aceste munci se împărțesc ticăloșii, fiecare după potrivirea păcatelor sale, ori mai iute, ori mai moale, după ceea ce este scris: Căci cu lanțurile păcatelor sale fiecare se strânge (Pilde 5, 22). În acest fel este, încă se va bate mult sau puțin (Luca 12, 47-48).^ai precum aici sunt multe feluri de munci, așa și în veacul cel ce va să fie. Iar cei ce au în ei vrajbă, de se va întâmpla acestora ca să se ducă din trup, netrecută muncă vor afla în ceasul Judecării și, ca niște urâți, se vor trimite în focul cel mai dinafară și întru întunericul cel fără de sfârșit, ca cei ce au defăimat porunca cea ușoară a Domnului, ce zice: [®]Iubiți-vă unii pe alții și iertați până de șaptezeci de ori câte șapte (Matei 5, 44).

Însă tot credinciosul este dator a petrece cu grijă, fără a se deznădăjdui, că Mijlocitor avem către Tatăl, pe Iisus Hristos, Dumne-zeul Cel drept și El este curățire pentru păcatele noastre, nu ale celor ce nu se îngrijesc, nici pentru ale celor ce dorm și răpesc, nici pentru ale celor ce se desfătează și râd, ci pentru ale celor ce plâng și se pocăiesc și strigă către Dânsul noaptea și ziua, care vor fi mângâiați de Mântuitorul (I Ioan 2, 1-2). Iar cel ce a păcătuit și și-a uitat ^a0> păcatele sale, ieșind așa din trup, peste acela va cădea mânia lui ^a-2>Dumnezeu, pe care Manase a vestit-o, zicând: Nesuferită este mânia ^a0> urgiei Tale asupra celor păcătoși (Rugăciunea lui Manase 5).

Vai, iubitorului de desfrânare! Vai, bețivului! Vai, celor ce cu timpane și cu fluierie beau vinul, iară de lucrurile Domnului nu ca-ută, nici de cuvintele Lui nu își aduc aminte! Vai, celor ce ocărăsc Dumnezeieștile Scripturi! Vai, celor ce își pierd vremea aceasta a pocăinței și a întoarcerii, întru răspândiri și râsuri, că vor căuta vre-mea pe care au cheltuit-o rău și nu o vor afla! Vai, celor ce întru duhurile înșelăciunii întreabă și iau aminte la învățăturile dracilor, că împreună

cu dâșii se vor osândi în veacul cel ce va să fie! Vai, celor ce scriu neîndreptat! Vai, celor ce cu dinadinsul fac farmece și vrăjitorii, stricări de copii și cele asemenea acestora! Vai, celor ce opresc plata muncitorului, că cei ce opresc plata sunt ca cei ce varsă sânge! Vai, celor ce judecă cu nedreptate; celor ce îndreptează pe cel necurat și dreptatea dreptului o întunecă! Vai, celor ce își pângăresc sfânta credință cu eresuri sau fac pogorământ ereti-cilor! Vai, celor ce bolesc cu nevindecata patimă, adică cu zavistia și cu pizma.

ai pentru ce zic multe și nu tai degrab cuvântul? Vai, tuturor celor ce se vor întâmpla a sta de-a stânga în ziua cea înfricoșată, că se vor întuneca și vor lăcrima cu amar, când vor auzi acea hotărâre ^a-2>dureroasă și jalnică: Duceți-vă de la Mine, blestemaților! (Matei 25, 41). Iar alții vor auzi hotărârea cea plină de mâhnire: Întoarce-se-vor păcătoșii la iad (Psalmul 9, 17). Alții vor auzi acestea: Amin. Amin. Zic vouă: Nu vă știu pe voi, duceți-vă de la Mine, lucrătorii nedrep-tății (Luca 13, 27). Alții vor auzi, adică pizmătăreții, aceasta: Ia ce este al tău și pleacă! (Matei 20, 14). ai unde oare? Acolo unde vor auzi: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în foc! Alții vor auzi acest^a-2>tea, legându-li-se mâinile și picioarele: Scoateți-i întru întunericul cel mai dinafară. Alții, se vor lega ca neghinele spre ardere de tot în cuptorul focului. ai precum sunt multe chipuri de mântuire, tot așa sunt multe locuri întru împărăția cerurilor. ai precum multe sunt chipurile păcatelor și ale greșelilor, așa și multe sunt chipurile muncilor. Câți aveți lacrimi și umilință, plângeți împreună cu mine, că eu, frații mei binecuvântați, mi-am adus aminte de despărțirea cea jalnică și nu o pot suferi. Că în ceasul cel înfricoșat se vor despărți, unii de alții, cu jalnică despărțire și se va duce fiecare, fără întoarcere.

Cine este atâta de pietros la inimă, care nu va plânge de aici gândind la ceasul acela, când se vor despărți Episcopi de împreună Episcopi, Preoți de împreună Preoți, Diaconi de împreună Diaconi, ipodiaconi și citeți de prietenii lor? Atunci se vor despărți cei ce erau oarecând împărați și vor plânge și ca niște robi se vor alunga. Atunci vor suspina boierii cei nemilostivi și se vor vedea strâmtorați din toate părțile. ai nimeni va fi cine să le ajute. Nici bogăția nu se va arăta, nici amăgitorii nu vor sta de față, nici nu vor afla milă, că nici ei nu au miluit, nici n-au trimis mai înainte, ca să afle atunci. Precum și Proorocul zice pentru unii ca aceștia: Dormit-au somnul lor și n-au aflat nimic (Psalmul 75, 5). Atunci se vor despărți părin-ții de fii și prietenii de prieteni. Atunci se vor despărți cu jale soțiile, care nu și-au păzit patul lor nespurcat (Evrei 13, 4). Atunci se vor despărți cei ce cu trupul au fost feciorelnici, iar cu năravul nemilostivi și fără de omenie. Căci judecata este fără de milă, celui ce nu a făcut milă (Iacov 2, 13). ai las de a zice pe cele multe, că frică și cutremur mă ține pe mine, întru povestirea aceasta, ci mai în scurt să zic. Atunci, se vor alunga de la Scaunul de Judecată și se vor duce de îngeri aspri, îm-pingându-se și bătându-se, scrâșnind cu dinții, întorcându-se adeseori ca să vadă pe drepti și bucuria de care s-au despărțit. ai vor ve- dea lumina cea negrăită, vor vedea frumusețea raiului, vor vedea pe cei cunoscuți în latura aceasta, vor vedea pe acele mari daruri, care le vor lua de la Împăratul Slavei, cei ce bine s-au nevoit (II Timotei 4, 7). Apoi câte puțin, se vor depărta de toți dreptii, de prieteni și de cunoscuți. De aceea și de Însuși Dumnezeu se vor ascunde, ne-maiputând să vadă bucuria și lumina cea adevărată. De aceea se vor apropia de muncile cele mai înainte zise, ca să se împrăștie și să se risipească întru dâșele.

Atunci, văzând ei părăsirea cea desăvârșită a lor și că toată nădejdea lor a pierit și nimeni nu este care poate să le ajute sau să se roage pentru dânșii, că dreaptă este judecata lui Dumnezeu, cu prea amare lacrimi, tânguindu-se, vor zice: <192>0, câtă vreme am petrecut în lenevire! O, cum ne-am batjocorit! O, cum batjocoream Scripturile! Atunci Dumnezeu grăia prin Scripturi și nu luam amin-te, acum noi strigăm și El Își întoarce fața Sa de la noi. Ce ne-au folosit nouă jucăriile lumii? Unde este tatăl, cel ce ne-a născut? Unde este maica, ceea ce ne-a născut? Unde sunt frații? Unde sunt fiii? Unde sunt prietenii? Unde este bogăția? Unde sunt averile? Unde sunt gâlcevicele? Unde sunt prânzurile? Unde este drumul cel mult și neroditor? Unde sunt împărații și silnicii? Cum, din toți aceștia, nimeni nu poate să ne mântuiască pe noi? Dar nici nouă în-șine nu ne putem ajuta, ci ne-am depărtat desăvârșit și de la Dumnezeu și de la Sfinți. Ce vom face? Că nu mai este vreme de pocă- ință, nu mai poate rugăciunea, nu mai este folos de lacrimi, nu se mai arată scăpătații și săracii, cei ce vând untdelemn, pentru că s-a spart târgul. Când aveam vreme și putere, și cei ce vindeau cu lacrimi strigau: «Cumpărați!», astupându-ne urechile, nu am auzit, nici nu am cumpărat. Deci acum noi căutăm și nu aflăm. Nu mai este izbăvire <1-2>a noastră, a ticăloșilor! Nu vom mai dobândi milă, că nici nu suntem vrednici! Dreaptă este Judecata lui Dumnezeu! Nu vom mai vedea <1-2>rândurile Sfinților, nu vom mai vedea Lumina cea adevărată! Ne-am<10> făcut sărmani dinspre toți. 11i deci, ce vom zice: «Mântuiți-vă, toți dreptii! Mântuiți-vă, Apostoli, Prooroci și Mucenici! Mântuiește-te, ceata Patriarhilor! Mântuiește-te, ceata monahilor! Mântuiește-te, Cinstită și de viață Făcătoare Cruce! Mântuiește-te, împărăția ce-rurilor! Mântuiește-te, Ierusalimul cel de sus, maica celor întâi-născuți (Evrei 12, 23). Mântuiește-te, raiule al desfătării! Mântuiește-te și tu, Stăpână Născătoare de Dumnezeu, Maica Iubitorului de oameni, Dumnezeu! Mântuiți-vă părinți și maici, fii și fiice, de acum nu vă vom mai vedea pe voi!». 11i se va duce fiecare în locul cel de muncă, pe care și l-a pregătit, prin lucrurile lui cele rele, unde viermele lor nu se sfârșește, și focul nu se stinge (Isaia 66, 24).

Iată, am făcut mângâierea voastră și am plinit pofta voastră. Iată, ați cunoscut ce ne pregătim nouă înșine. Iată, ați văzut ce căș-tigă cei ce se lenevesc, se trândăvesc și nu se pocăiesc. Ați auzit cum au fost batjocoriți cei ce iau în răs poruncile Domnului. Ați auzit cum înșeală și rătăcește pe mulți, stricătoarea de suflete, viața aceasta. Ați cunoscut cum se batjocoresc ocărătorii Dumnezeieș-tilor Scripturi. Nimeni să nu se înșele, iubiții mei binecuvântați. Nu cumva cineva să creadă că acestea sunt numai cuvinte goale, ci cu dinadinsul și cu întemeiere toți să credem Domnului, că este învi-erea morților, judecată și răsplătire pentru faptele cele bune și cele rele, după Dumnezeieștile Scripturi. 11i trecând cu vederea și defăimând toate cele vremelnice, să ne îngrijim de darea de răspuns și de starea înaintea înfricoșatului Divan, și de ceasul cel înfiorat și înfricoșat. Că acesta este ceasul, cel mult suspinător, mult dureros și mult necăjicios, care cercă pe toată viața. Pentru această înfricoșată zi și ceas, Sfinții Prooroci și Apostoli mai înainte au vestit. Pentru această zi și ceas, Dumnezeiasca Scriptură de la margini până<10> la marginile lumii, prin biserici și prin tot locul, strigă și mărturi-<1-2>sește tuturor și îndeamnă, zicând: <192>Vedeți, privegheați, luați aminte, trezviți-vă, rugați-vă, miluiți, fiți gata, că nu știți ziua sau ceasul, în care Domnul va veni<169> (Matei 25, 13).

Deci, toți purtătorii de Dumnezeu strigă cu dureri și cu lacrimi mai înainte vestind

nevoia zilei aceleia. Pentru această zi, zicea Isaia Proorocul: Iată Domnul vine să pustiască tot pământul și pe păcătoși să-i piardă de pe dânsul! (Isaia 13, 9). ^ai iarăși, același Prooroc zice: Că Domnul Dumnezeu vine cu putere și brațul Lui su-pune tot. Iată că prețul biruinței Lui este cu El și rodul izbânzii merge înaintea Lui (Isaia 40, 10). Alt Prooroc strigă, zicând: Iată Domnul vine și cine va răbda ziua întrebării Lui sau cine va sta întru vederea Lui (Maleahi 3, 1-2). ^ai alt Prooroc strigă, zicând: Doamne, auzit-am auzul Tău și m-am înfricoșat și a intrat cutremur în oasele mele (Avacum 3, 16). Alt Prooroc strigă despre fața Domnului, zicând: În ziua izbânzii voi răsplăți și nu este care să scoată din mâinile Mele. Pentru această zi de Dumnezeu arătată, David zice: Dumnezeu arătat va veni, Dum<^a0>-nezeul nostru și nu va tăcea. Foc înaintea Lui va arde și împrejurul Lui vifor foarte (Psalmul 49, 3-4). Pentru această zi strigă și Apostolul Pavel: În ziua, întru care va judeca Dumnezeu cele ascunse ale oamenilor, după bună vestirea mea (Romani 2, 16). ^ai iarăși zice: Vedeți cum umblați. Că înfricoșat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului Celui viu (Efeseni 5, 15; Evrei 10, 31). Strigă însă și Feri-citul Petru, verhovnicul Apostolilor pentru ziua aceea, zicând: Ziua Domnului va veni ca un fur noaptea. Atunci cerurile vor pieri cu vuiet mare; stihiile, arzând, se vor desface, și pământul și lucrurile de pe el se vor topi (II Petru 3, 10).

^ai ce zic pentru Prooroci și Apostoli? Însuși Stăpânul nostru și Domnul, pentru ziua aceea, mai înainte a mărturisit, zicând: Cău-tați ca nu cumva să se îngreuiete inimile voastre de mâncare, și de băutură, și de grijile lumești și de năpraznă să vină peste voi ziua aceea, ca un laț; căci va veni peste toți cei ce locuiesc pe fața întregului pământ (Luca 21, 34-35). Deci: Privegheați, că în ceasul în care nu nădăjduiți Fiul Omului va veni (Matei 24, 44), și: Nevoiți-vă a intra pe poarta cea strâmtă care duce în viață (Luca 13, 24).

Frații mei, să călătorim pe această cale ca să moștenim viața veșnică. Cel ce pe această cale călătorește, viața cea veșnică va moște-<^a-2>ni. Că această cale este viața. Deși sunt puțini cei ce o află pe dânsa, dar noi, iubiților, să o nimerim pe dânsa. Nimeni din voi să nu călă-torească afară de dânsa, ca nu întru pierzare să se ducă, precum și Proorocul zice: Ca nu cumva să se mânia Domnul și să pieriți din calea cea dreaptă (Psalmul 2, 12). Să auzim pe Stăpânul, zicând: Eu sunt Lumina lumii. Eu sunt Viața. Eu sunt Ușa. Prin Mine de va intra cineva, se va mântui. Eu sunt Calea, cel ce Îmi urmează Mie nu se va poticni, ci va avea lumina vieții (Ioan 8, 12; 10, 9).

Deci, să călătorim pe această fericită cale, pe care au călătorit toți cei ce au iubit pe Hristos. Călătoriile acestea sunt necăjicioase, <^a-2>dar odihna este fericită. Umblările acestea sunt mahnicioase, dar răs<^a0>-plătirea este bucurie. Călătoriile sunt strâmte, dar gazda este desfătată. Umbletele acesteia sunt: pocăința, postul, rugăciunea, prive- gherea, smerita cugetare, sărăcia cea duhovnicească, defăimarea trupului, grija sufletului, culcarea pe jos, nespălarea, mâncarea us-<^a-2>cată, foamea, setea, goliciunea, milostenia, lacrimile, plângerea, suspi-nul, plecarea genunchilor, necinstirile, prigonirile, răpirile, palmuirile, ostenelile cu mâinile, primejdiile, bântuielile, a fi ocărât și a răbda, a fi urât și a nu urî, a pătimi rele și a răsplăți cu bine, a lăsa datornicilor da-toriile, a pune sufletul pentru prieteni și, în scurt, a vărsa sângele pen-tru Hristos, când va cere vremea. De are cineva umbletele acestei uși strâmte și căi necăjite, va lua fericita răsplătire, împărăția cerurilor, a cărei sfârșit nu este niciodată.

Iară largă este ușa și desfătăta este calea care duce întru pieire. Umbletele acesteia, în viața aceasta de acum, sunt bucuroase, dar acolo scârbicioase, aici dulci, iar acolo mai amare decât fierea, aici ușoare, iară acolo grele și dureroase, aici se vād ca niște nimic și care nimic nu sunt, iară acolo ca niște fiare sălbatice înconjură pe cei ce le-au săvârșit și nu s-au pocăit, după Proorocul ce zice: Că în ziua cea rea, fărădelegea vrăjmașilor mei mă va înconjura pe mine (Psalmul 48, 5). Adică răutatea vieții acesteia, a umblărilor căii ce-lei late, pe care și Apostolul din parte le-a numărat: Curvia, prea-curvia, neînfrânarea, slujirea de idoli, grija, pizma, mânia, împereche-rea, zavistiile, uciderile și cele asemenea acestora (Galateni 5, 19-21).

Așijderea încă și rāsurile, strigările, desfătările, alăutele, fluierile, jucăriile, spălările, îmbrăcăminteaa cea moale, prānzurile cele de mult preț, lovirile în mâini și gālceville, cāntările fără de grijă, așternuturi moi și paturi de multe feluri, nesațiul māncării, ura de frați și cea mai rea decât toate, nepocāința și neaducerea-aminte niciodată de ieșirea din viața aceasta. Acestea sunt urmările căii <²-2>celei cumplite, pe care mulți sunt cei ce cālătoreasc (Matei 7, 13). Pen<²0>-tru aceasta și gazda potrivită o află: în loc de desfătare, foamea; în loc de beție, setea; în loc de odihnă, chinuri; în loc de rās, tānguirii; în loc de laudă, plāngeri; în loc de multa încārnoșare, viermele; în loc de jocuri, a fi împreună cu dracii; în loc de iscodiri și de vră-jitorii și de celelalte aflări și izvodiri rele, întunericul cel mai dina-fară, gheena focului și cele asemenea acestora, care sunt pāșuni ale morții, unde paște pe oile sale și pe ucenicii și prieteni săi, care umblă în calea cea lată și desfătăta, după Proorocul ce zice: Ca niște oi în iad sunt puși, moartea îi va paște pe ei (Psalmul 48, 14).

Iară noi, iubiților frați, abătāndu-ne de la calea cea cumplită, să auzim pe Domnul, zicānd: Nevoiți-vă a intra prin ușa cea strāmtă, că mulți, zic vouă, vor căuta să intre și nu vor putea (Luca 13, 24). ²i multe altele asemenea acestora, Domnul și toți Purtătorii de Dumnezeu, strigau. Luānd în minte această zi, Sfinții Mucenici nu și-au miluit trupurile lor, ci au rābdat tot felul de munci, bucurāndu-se cu nādejdea cununilor. Alții în pustietăți, în munți, în postire, în fecio-rie s-au nevoit și încă se nevoiesc (Evrei 11, 37). Nu numai bărbați, <²-2>ci și femei, partea cea mai slabă, și prin ușa cea strāmtă și prin calea<²0> cea necājită, cālătorind, au rāpit împārāția cerurilor (Matei 11, 12).

Deci, cine va rābda rușinea aceea, cānd femei se vor încununa în ziua aceea și mulți bărbați se vor rușina? Că acolo nu este parte bărbātească și parte femeiască, ci fiecare va lua plată după oste-neala sa. ²i nu numai în pustietăți și în munți acesteia s-au aflat, ci, mult mai vārtos, mulțimile celor ce se mātuiesc au strālucit în ce-tăți, în ostroave și în biserici, fiindcă cu sārguință fiecare a pāzit, întru a sa rānduială, poruncile Stāpānului. Episcopii, preoții și cele-lalte rānduieli ale Bisericii, împārāții și boierii, începătoriile și stā-pāniile. Că Stāpānul Dumnezeu nu a făcut deosebiri sau a cinstit pe un loc mai mult decât pe alt loc. Ci așa a zis: ²Oriunde vor fi întru numele Meu adunați, adică și în pustietăți, și în munți sau în peșteri sau în tot locul stāpānirii Mele, acolo sunt în mijlocul lor și cu dānșii voi fi pānă la sfārșitul veacului, și în veacul ce va să fie Eu îi voi paște pe ei întru nesfārșitii veci (Matei 18, 20).

Cugetānd fericitul David la acel înfricoșat Divan și neamāgit Judecātor, în toate nopțile cu lacrimi își uda patul și ruga pe Dumnezeu, zicānd: Doamne, să nu intri la judecată cu robul Tāu (Psalmul 142, 2). Cāci fiind lipsit de toată rāspunderea, mă

rog bunătății Tale, să nu intri la judecată cu robul Tău. Că de vei vrea să faci a-ceasta, nu se va îndrepta înaintea Ta tot cel viu.

Vedeți, fraților, pe fericitul David, temându-se de ziua și cea-sul acela și rugându-se, și gătindu-se către darea de răspuns. Deci veniți și voi, frați iubitori de Hristos, mai înainte de a veni ziua a- ceea, mai înainte de a se sparge zborul, mai înainte de a veni Dumnezeu arătat și să vă afle pe voi nepregătiți, să întâmpinăm fața Lui întru mărturisire, cu pocăință, cu rugăciune, cu postire, cu lacrimi și cu primire de străini. Să-L întâmpinăm mai înainte de a veni El arătat și să ne afle pe noi nepregătiți. Să nu încetăm de a ne pocăi și a-L ruga cu durere și a ne pregăti pentru întâmpinarea Domnu-lui, toți împreună, bărbați și femei, bogați și săraci, robi și slobozi, bătrâni și tineri. Vedeți să nu zică cineva că: [®]mult am păcătuit și nu am iertare. Cel ce zice aceasta nu știe că Dumnezeu este al celor ce se pocăiesc, Care a venit pentru cei ce se află rău. Cel ce a zis: Că tot așa și în cer va fi mai multă bucurie pentru un păcătos care se pocăiește (Luca 15, 7) și: Nu am venit să chem pe drepti, ci pe pă-cătoși la pocăință (Luca 5, 32).

<^a-2>^{ai} aceasta este pocăința cea adevărată, a ne depărta de la păcat<^{a0}> și<^a-2> a-l urî pe el, după cel ce zice: Nedreptatea am urât și de dânsa m-am<^{a0}> îngreșat (Psalmul 118, 163). ^{ai} aceea: Juratu-m-am și m-am hotă-rât să păzesc judecățile dreptății Tale (Psalmul 118, 106). ^{ai} atunci Dumnezeu cu bucurie primește pe cel ce se apropie de Dânsul. Vedeți însă să nu îndrăznească cineva să zică: [®]că nu am păcătuit. Cel ce zice aceasta se amăgește pe sine însuși, și nu știe cum îl fură <^a-2>pe el satana, și în cuvinte, și în lucruri, și prin auz, și prin ochi, și prin<^{a0}> pipăire și prin gânduri.

Cine se va lăuda că își are inima neîntinată și toate simțurile curate? Că nimeni nu este fără de păcat, nimeni nu este curat de spurcăciune, nimeni nu este nevinovat între oameni, numai singur Cel ce pentru noi a sărăcit, bogat fiind (II Co<^a-2>rinteni 8, 9). El singur este fără de păcat, Cel ce ridică păcatul lumii<^{a0}>, Cel ce voiește ca toți oamenii să se mântuiască, Cel ce nu voiește moartea păcătoșilor, Iubitorul de oameni, Cel Mult-Îndurat, Cel Milostiv, Cel Bun, Cel Iubitor de suflete, Cel Atotputernic, Mântuitorul tuturor oame-nilor, Tatăl sârmanilor și Judecătorul văduvelor, Dumnezeuul celor ce se pocăiesc, Doctorul sufletelor și al trupurilor, Nădejdea celor deznădăjduiți, Limanul celor ce se înviforează, Ajutorul celor nea-jutorați, Calea vieții, Cel ce cheamă pe toți la pocăință și de nici unul din cei ce se pocăiesc nu se întoarce. Către Acesta să alergăm și noi, că toți păcătoșii, câți au alergat către Dânsul, au dobândit mântuire.

Deci și noi, frații mei, să nu ne deznădăjduim de mântuirea noastră. Am păcătuit? Să ne pocăim. De milioane de ori am păcă-tuit? De milioane de ori să ne pocăim. De tot lucrul bun se bucură Dumnezeu, iar mai ales de sufletul cel ce se pocăiește. Că pentru acesta cu totul Se pleacă și cu ale Sale mâini îl primește și îl chea-mă, zicând: Veniți către Mine toți cei osteniți, căci pe cel ce vine către Mine nu îl voi scoate afară Veniți către Mine, toți cei osteniți și însă-r-cinați și Eu vă voi odihni pe voi (Matei 11, 28), întru Cetatea cea de sus, unde toți Sfinții Mei se odihnesc întru mare bucurie.

Veniți la bucuria cea negrăită, neasemănată, nepovestită, la bunătățile acelea la care îngerii doresc a se uita, unde sunt cetele și rânduielile Dreptilor. Acolo sânul lui Avraam primește pe cei ce rabdă necazuri, precum și pe Lazăr, cel odinioară sărac. Acolo se vor deschide comorile cele veșnice ale bunătăților Mele.

Acolo este Ierusalimul cel de Sus, Maica Celor întâi-născuți. Acolo este ferici-tul pământ al celor bătrâni.

Veniți către Mine toți și Eu vă voi odihni pe voi. Acolo, unde sunt toate liniștite și neîmperecheate, unde sunt cele luminate și lui Dumnezeu plăcute, unde nimeni nu este care să asuprească, nici să tirănească, unde nu mai este păcat, nici pocăință, unde este lumină neapropiată și bucurie negrăită.

Fericiți cei ce plâng (Matei 5, 4). Plângeți, pocăiți-vă, întoar-ceți-vă către Mine și Eu vă voi odihni pe voi, unde nu mai este du-rere, nici lacrimă, nici grijă, nici învăluire, nici tânguire.

Întoarceți-vă, fiii oamenilor, și Eu vă voi odihni pe voi, unde nu mai este moarte, nici post, nici scârbă, nici grijă, nici pizmă, ci bucurie, pace, odihnă și veselie.

Întoarceți-vă către Mine și Eu vă voi odihni pe voi, unde este apa odihnei și locul verdeții și via cea de Dumnezeu tuturor lucra-tă. Întru pământul fericit al celor blânzi, pe care Eu, Via cea ade-vărată, odrăslesc, al căruia lucrător îl aveți pe Tatăl (Ioan 15, 1).

Veniți toți cei osteniți și însărcinați și Eu vă voi odihni pe voi, unde este singură dragostea, bucuria cea de-a pururi, veselia cea veșnică, lumina cea neînserată, soarele cel neapus.

Luați jugul Meu asupra voastră și vă învățați de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre (Matei 11, 29). Unde este glasul celor ce prăznuiesc, unde comorile înțe-lepciunii și tainele cunoștinței se descoperă (Coloseni 2, 3).

Veniți către Mine toți și Eu vă voi odihni pe voi, unde este dă-ruire mare, bucurie neasemănată, veselie neprefăcută, laudă nes-fârșită, slavoslovie netăcută, mulțumire neîncetată, cuvântare de Dumnezeu necurmată, Împărăție fără de sfârșit, bogăție nemăr-ginită, veci nesfârșiți, adânc de îndurări, noian de milă și de iubire de oameni, care nu se pot grăi de guri omenești, arătându-se numai ^a-2>în ghicitură.

Acolo sunt milioane de Îngeri, praznicele celor întâi-năs^a-0>-cuți, scaunele Apostolilor, zicerile Proorocilor, scrierile Patriarhi-lor, cununile Mucenicilor, laudele Dreptilor. Acolo și-au așezat și și-au gătit locul și plata toate începătoriile, stăpâniile și rânduielile.

Veniți către Mine toți cei ce flămânziți și însetoșați de dreptate și Eu vă voi sătura pe voi de bunătățile pe care le-ați dorit, cele ce ochii nu le-a văzut și urechile nu le-a auzit și pe inimă de om nu ^a-2>s-a suit. Că acestea le-am gătit celor ce se pocăiesc, din calea lor cea^a-0> rea (I Corinteni 2, 9). Acestea le-am pregătit celor ce miluiesc și celor săraci cu duhul. Acestea le-am pregătit celor ce plâng întru pocăință. Acestea le-am pregătit făcătorilor de pace. Acestea le-am pregătit celor prigonți pentru Mine și clevetiți și ocărâți.

Veniți către Mine toți cei însărcinați. Scuturați și lepădați de la voi sarcina păcatelor, că nimeni care vine către Mine, nu a rămas însărcinat, ci a lepădat reaua obișnuință și a dezvățat meșteșugul rău pe care l-a învățat de la diavolul, și s-a învățat de la Mine meș-teșug bun. Vrăjitorii, apropiindu-se de Mine, au lepădat vrăjitoria și au învățat cunoștința de Dumnezeu. Vameșii au părăsit vămile și au alcătuit bisericile (Luca 5, 27). Prigonitorii au încetat de a pri-^a-2>goni și au primit a fi prigonți (Fapte 8, 3). Desfrânatele au urât curvia^a-0> și au iubit întreaga înțelepciune. Tâlharii au lepădat uciderile, dez-vățându-se de meșteșugul cel tâlhăresc, au luat credința cea curată și s-au făcut locuitori ai raiului (Luca 23, 43).

Deci, veniți și voi către Mine, că: Pe cel ce vine către Mine nu îl voi scoate afară (Ioan 6, 37).

Ați auzit, iubiților, bunele făgăduințe și dulcile cuvinte ale Mântuitorului sufletelor noastre. Cine a văzut vreun tată ca Acesta, iubitor de fii? Cine a mai văzut vreun doctor bun ca Acesta? Deci, veniți să ne închinăm și să cădem către Dânsul, mărturisindu-ne păcatele noastre (Psalmul 94, 6). Slavă bunătății Lui și pogorământului Lui! Slavă îndurărilor Lui! Slavă împărăției Lui! Slavă, cinste și închinăciune Numelui Lui în veci! Amin.

Iarăși zic, și zicând, nu voi înceta: să nu ne trândăvim, noi, păcătoșii, să nu ne temem. Să nu încetăm strigând noaptea și ziua cu lacrimi, că este Milostiv și Nemincinos și va face negreșit izbân-dire celor ce strigă către Dânsul, noaptea și ziua. Că El este Dumnezeuul celor ce se pocăiesc: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh și Lui I se cu- vine slava și cinstea în vecii vecilor. Amin.

CUVÂNT
LA PROOROCUL DANIIIL

Vino dar să cercăm cele pentru proorocul Daniil și pentru sfinții tineri. Cuvioșii aceștia au fost în zilele în care a dat Domnul Ierusalimul, pentru păcatele poporului, în mâinile lui Nabucodo-nosor, împăratul Babilonului. Luând aminte la ei înșiși cu întemeiere din tânăra vârstă, pentru aceea s-au arătat iscusiți în atâtea ispite și necazuri. Ți ce fel de osteneți au răbdat în tulburarea ceea ce s-a făcut, în robia aceea, tinerii cei iubitori de Dumnezeu? Mai în-tâi i-a cuprins mâhnire, văzând pe poporul cel ales, pierzându-se de asirieni fără de milă. Că zice Ieremia: <MI>Pe preoți nimeni nu-i mai lua în seamă, de bătrâni nu se îndura. Boierii de mâini s-au spânzurat și tinerii s-au poticnit cărând lemne și celelalte (Plângerile lui Ieremia 4, 16; 5, 12-13).

Ți văzând Sfânta cetate pustiită de cei fărădelegi, biserica lui Dumnezeu arsă cu foc și Sfintele oase pipăite de mâinile celor fără de lege și puse în capiște, iar proorocii legați cu obezi de fier, nu s-a depărtat înapoi inima lor, nu au grăit de rău pe Dumnezeu și nu s-au îndoit. Precum cineva zice: <MI>Iată această răutate este de la Domnul. Ce mai aștept de la Domnul? (IV Regi 6, 33), apoi, pentru aceasta, s-a dus în robie. I-a primit pe dâșii osteneală nemăsurată în călă-torie. Au răbdat rea pătımire, goliciune și foame, pentru ca să nu se spurce cu cei fărădelege. Apoi s-au dus în Babilon. Ți acolo i-a pri-mit pe dâșii altă nevoie. S-a făcut alegere a copiilor, după învă-țătură, între care au fost numărați și Daniil, Anania, Azaria și Misa- il (Daniil 1, 4-6).

Deci, văzând urătorul de bine că nici prin înconjurarea Sfintei cetăți nu a putut să-i depărteze pe dâșii de la Domnul, nici pe cale nu i-a înduplecat să mănânce bucate spurcate, intră în inima împă-ratului celui fără de lege, și îl îndeamnă pe dâșul, ca să le rându-iască lor bucate în fiecare zi din masa sa, și din vinul băuturii sale să-i hrănească pe dâșii trei ani, ca măcar prin tiranie să-i facă pe dâșii să guste din cele nelegiuite.

Vezi reaua meșteșugire a balaurului? Că n-a pus sorocul pentru o zi sau pentru o lună de zile, ci pentru trei ani a întins nevoița, ca să surpe cu frica și cu vremea pe iubitorii binecuvântării. Dar ei nu s-au îngrozit, nici nu s-au rușinat de legea părintească, ci rugau pe ascuns pe mai marele famenilor ca să le dea lor semințe pentru a nu se spurca din masa împăratului, fără a se îngrozi de primejdia neascultării și a împotrivirii. Dar famenul nu s-a plecat rugăminții lor, însă nici așa nu s-au depărtat de iubirea de Dumnezeu.

Iar Domnul, Care pe cei ce Îl slăvesc pe El îi slăvește și îi mărește, voind a-i păzi pe dâșii spre mai strălucite nevoițe, plecă pe Amelsad, pe care îl pusese mai marele famenilor peste dâșii, ca să le îplinească cererea lor. Ți ca să cunoști că ceea ce se lucra era lucrul lui Dumnezeu, ei s-au aflat mai străluciți decât cei ce mâncau din masa cea împărătească la înțelepciunea cea gramaticească și la chipul cel dinafară.

Iar dacă ar fi fost fricoși, sau cu două fețe, aceste cuvinte ar fi folosit: Ce să facem, fraților? Ne-a ajuns nevoia pe noi înșine, în-fricoșare împărătească de moarte, de ce să ne pricinuim munci prin nesupunere? Dumnezeu așa a binevoit, El Însuși vede sila pe care o pătımim. Pentru aceea ne va și ierta pe noi, căci de

nevoie facem nelegiuiri. Întru străinătate suntem, aflându-ne în robie ținuți, departe de țara noastră. Chiar dacă boală ni se va întâmpla nouă, pentru aspra petrecere, cine va fi ca să ne îngrijească sau să ne cerceteze? Nu este nici tată, nici mamă, nici frați, nici altă rudă, care să poată să ne ajute în necaz. Că suntem toți săraci, în pământ stră-in și ținuți în robie. Pe nici unul dintre dâșii nu-l vedem petrecând bine, numai pe cei ce gustă din masa împăratului, iar noi nici după ce vom muri nu ne vom învrednici de îngropare, ci vor arunca tru-purile noastre spre mâncare câinilor<169>. Însă nimic din acestea n-au grăit robii lui Dumnezeu și nici din masa împăratului n-au gustat, poftind mâncarea semințelor în locul aceleia, cu osârdie nevoindu-se pentru adevăr.

Tu dar judecă ce slavă au avut cei ce se săturau din masa cea împărătească și din vinul cel binemirositor, iar a se osteni pentru a-devăr nu au voit, și cei care cele dulci ale vieții le-au îndepărtat de la dâșii și pentru adevăr au răbdat ostenele! Cu care să ne în-vrednicească Domnul și pe noi a avea parte împreună cu toți Sfinții Lui. Amin.

CUVÂNT DE LAUDĂ
LA SFINȚII 40 DE MUCENICI

Icoană mucenicească voiesc să zugrăvesc. Și neavând vopsele strălucite, caut să spun răbdarea ei. Și mă tem de David ca să nu zică către mine: <192>ție îți zice Domnul prin mine: Păcătoșule, pentru ce tu povestești dreptățile mele?.

Voiesc să povestesc despre bărbații aceia și mă cutremur, fi-ind lipsit de toată isprava. Doresc să trec noianul cel mare și slăvit al laudelor răbdării lor, și mă înfricoșez ca un oarecare cârmaci ne-iscusit, ca să nu mă cufund în laudele acelora. Oastea Sfinților, cău-tând a propovădui, mă întunec la minte neavând armele dreptății. În livada lor mă silesc să intru, ca să mă înmiresmez de florile faptelor bune. Dar, ajungând la grădina Sfinților Mucenici, nu sunt vred-nic să culeg roadele laudelor lor. Atunci alerg la tâlcuirea plăților de biruință. i cum? Că sunt slab și păcătos.

Deci, de vreme ce sunt nevrednic și neputincios, bine ar fi să tac și să vă lipsesc pe voi de folos; însă, bizuindu-mă îndurărilor și milostivirii lui Hristos, mă apuc să grăiesc laudă Mucenicilor. Soco-tesc că mai de folos este să laud pe Sfinți decât să îngrop talantul și să mă osândesc, fiind dator mai ales cu dobândă să plătesc datoria dragostei voastre. Că nu am uitat fângăduința pe care am făcut-o vouă pentru bunii biruitori, când am povestit cele pentru Cuviosul și credinciosul Vasile, bărbatul cel ales de Dumnezeu.

Deci, ajutați-mi mie, Sfinților, cu solirile voastre și voi, iubi-ților, cu cuvioasele voastre rugăciuni ca să-mi miște Hristos cu da-rul Său limba spre grăire, gura spre povestire, inima spre pricepere, sufletul spre umilință, iară mintea spre strălucire și spre urmarea lor; iar pe voi spre trezvie, spre râvnă și ascultare, spre dorire și deș-teptare, spre sânguință și răbdare. Fiindcă întru această strălucita lucrare ne-a învrednicit pe noi credinciosul Arhiereu.

Iubiții mei frați, este vremea a slobozi cuvântul despre luptele cele mucenicești. Că vremea este a păși spre călătoria cea mai înal-tă; vremea este a îndoii câștigurile talantului. Că am zis că era într-un șfadrone patruzeci de Mucenici, trăind cu cucernicie, care dintru în-ceputuri au arătat că ceata lor era slăvită și cinstită.

Deci, o istorie a unei icoane proorocești am adunat să vă spun despre Mucenici. Că Moise, postind patruzeci de zile în Muntele Sinai a primit legea. Iar aceștia, rânduindu-se după număr trupurile lor către junghiere, au dobândit viață veșnică. Acela, văzând pe po-por înnebunit, a sfârâmat lespezile în munte; iar aceștia, văzându-i pe draci tulburându-se de credința lor, și-au păzit-o nerăsturnată. Moise cel blând, luând tablele, așa a pus lege tuturor evreilor; iar aceștia, întru o pecete purtătoare de Cruce, pe Hristos, prin ei în-șiși propovăduind, tuturor L-au dogmatăsit.

i ce minune este dacă și fapta cea bună a lui Ilie o vom afla că este întocmai și întru aceștia? Că întru tăria unei mâncări Ilie Tezviteanul a ajuns în patruzeci de zile la Muntele Horeb. Iar a-ceștia, după ce au gustat Trupul lui Hristos, împreună au ajuns la cer. Dumnezeu S-a arătat acestuia când alerga către călătorie, zi-când: <MI>Multă îți este calea ta, o, Ilie! Dar și acestora S-a făcut cunoscut, întărindu-le mințile și zicându-le: <192>Sânguința voastră este bună către

cucernicie. Râvnitorul și-a lăsat jocul său asupra lui Elisei și s-a suit în car. A dat și Mântuitorul pacea Sa peste cei patruzeci și s-au suit în slavă.

Deci, precum numărul celor patruzeci de zile a ridicat toată înverșunarea cea din vremea lui Noe, tot așa și numărul celor patruzeci de Mucenici a risipit toată nebunia cea fără de lege a tiraniilor. A venit porumbița, purtând stâlparea, și a dat dreptului semn de încetare a potopului; s-au dus și Sfinții, ridicându-și ostenele și semnele cele de biruință, aducându-le lui Dumnezeu. A luat chivotul acela jertfele cele necuvântătoare și pe multe dintre dânsurile le-a dat spre slujbă; a primit și cuptorul sfintele lor trupuri care au fost aduse Stăpânului spre jertfă, după Scriptura cea de Dumnezeu insuflată, care mărturisește: <MI>Că toată jertfa cu foc se va mistui.

Însă să ne spună nouă acum cuptorul cel atotmâncător cum s-a făcut sălaş al dreptilor, și cum de la răsărit spre partea dinspre miază-noapte a venit, căutând acest fel de lucrare de pământ. Au nu în pământul caldeilor sta cel sătul de toate felurile, de câlți, de pucioasă, de catran și de vițe? i cum de la Vavilon la Sevastia s-a mutat și a aprins făclia?

Așa, zice (cuptorul), în pământul asirienilor eram locuind de parte și mai încolo de hotarele romanilor. Dar am auzit că pe pământul cel de la miază-noapte s-au aflat patruzeci de bulgări de aur și am venit să-i lămuiesc și să-i strălucesc, ca să-i fac frumoși pe dânsii Meșterului. Că unde se află lucrarea Stăpânului, acolo îmi mut puterea aerului meu. M-a făcut prăvălie pe mine Dumnezeu, ca să aleg pe cei buni din mijlocul celor răi. Stau spre necăjirea celor ce urăsc pe Dumnezeu. Sunt spre îngreunarea celor ce-L iubesc pe Dânsul. Cunosco pe cei sfinți, și nu știu pe cei răi. Mă îngreșez de cei necredincioși și iubesc pe cei binecredincioși. Nu ard pe cei cuvioși, precum socotesc cei fără de minte; nu mistuiesc pe cei credincioși, precum zic elinii. Am două înfocări și lucrez întru amân-două: una spre moarte și alta spre viață.

S-au rușinat Liciniu și Nabucodonosor împreună cu slujitorii lor, pentru că acela pe Sedrah, Misah și Avdenago împreună cu işlicele (căciulile) i-a aruncat de vii spre ardere. Iar acesta pe Sfinți fără de îmbrăcăminte, zdrobiți, i-a trimis pe toți la mine. Socotind, tiranii cei fără de lege, că am foc pierzător asupra credincioșilor, dar nu au socotit cum amândorura cu taină, ca un rob ascultător, voiam să le slujesc. Că pe care i-am luat vii, vii i-am trimis. i pe care i-am ridicat morți, spre viață i-am aprins. Nici sfintele trupuri ale acelora nu le-am întinat, nici cinstitele Moaște ale acestora nu le-am micșorat. Nici aceia nu au jertfit chipului celui de aur, nici a-ceștia nu s-au închinat chipurilor necinstiților idoli. Acelora am prefăcut vâpaia în rouă, și pe aceștia i-a strălucit curgerea râului. Trei acolo am primit, și patru am săvârșit, ca pe zeciuirile celor patruzeci să le țese. Patru, înainte povățuitori a celor patruzeci, nu cu puțină vreme, mai înainte cu taină i-am însemnat. i acestea se închipuiau prin puterea Celui ce stătea aproape împreună cu cei din prejurul Azariei, care este Dumnezeu adevărat, Cel ce a zis prin proroci: <MI>Că de vei sta în foc vâpaia nu te va arde pe tine.

Văzut-ai câtă întrecere a arătat pomenirea bărbăției celei bune a vitejilor pătimitori ai lui Hristos? Deci, voiam iarăși să cumpănesc cuvântul și să-l drămuiesc ca să mă învăț cu dinadinsul chipul cucerniciei. Că precum cei ce erau în număr de patruzeci și avea semnele, vitejii și nebiruiții, așa arătat cele dinlăuntru ale inimii lor cu închipuirea cea de Cruce purtătoare s-au însemnat. Că ce? Deși stăteau cu trupul înaintea împăratului celui stricăcios, dar cu duhul

slujeau Împăratului celui nestricăcios. i toți, ținând la supunerea tiranului, purtau în sufletele lor închipuirea cea de semn purtătoare a Crucii. Nu a putut întunericul relui păgânătăți celei cumplite să în-tunece dragostea bunei credințe. Vicleșugul nu a risipit pe năravul păcii, nici urâciunea nu a curmat drumul dragostei. Nu a stins ne-gura slujirii de idoli făclia cunoștinței de Dumnezeu. Nu a curmat frica căpeteniilor de oști răvna lor, nici sârguința lor ce se întindea către cer. Nu a jefuit rătăcirea lupta pentru fapta cea bună, nici războiul pe rugăciunea cea adevărată.

Pe pământ, în chip nevăzut, aceștia se îmbărbătau pentru vred-nicia lor. Pe dinafară se încingeau cu pavăza și cu platoșa; pe dinlă-untru se înarma cu credința Treimii. Pe dinafară tolbele le apro- piau de trup, iară pe dinlăuntru sufletul arăta înțelepciunea cea doritoare. Pe dinafară purtau arce și săgeți în mâini, pe dinlăuntru aduceau slavă și cinste lui Dumnezeu. Că zice: ®Cele arătate fiilor oamenilor, iar cele ascunse toate Domnului Dumnezeu`. Peste o-mul cel dinafară puneau sabie, iară peste cel dinlăuntru paloșul Sfântului Duh. Unul prigonea pe barbarul cel simțit, iară celălalt pierdea pe tiranul cel gândit. Unul tăbăra asupra celui potrivit, iară altul asupra începătoriilor și stăpâniilor. Acela bătea spatele neprietenului celui simțit, și acesta tăia capetele celui rău. Acela tăia străjile dușmanilor, și acesta mai înainte vedea vicleșugul lui Veliar. Acela surpa trufia celor ce se înălțau, și acesta biruia tabe-rele dracilor.

Deci, era vedere nouă și prea slăvită, într-o luptă făcându-se două biruințe. i aceasta arătat o descopere și zice: ®Că și în răz-boaiie erau tari și nebiruiți`. Nu a zis, în război , ca într-o împleti-cire; că îndoită le era lupta și îndoit războiul. Pentru aceea biruința ambelor lupte rânduind-o, s-au încoronat cu coroana dreptății.

Deci, mare lucru era a vedea, iubiților frați, împodobirile isto-rii acesteia. Că patruzeci de fețe erau la număr și de toți se ve-deau prin iconomia lui Dumnezeu. În multe feluri erau chipurile și numirile, și întru ei întocmai era frumusețea numirii lor. Nu a fost ofilită frumusețea lor cea neveștejită de arșița necredinței și nici de boala rătăcirii. Nu i-au tăiat pe dânșii arma păgânătății, nici nu i-au întinat pe dânșii săgeată ascuțită, ci stătea nedespărțit și tare șira-gul pătimitorilor pentru Mântuitorul Hristos.

O, adunare a sfinților și sobor al credincioșilor! O, ceată înge-rească și soartă cerească! O, împletitură potrivită și legătură nezdrun-cinată! O, ospăț strălucit și înfricoșată unire adevărată! O, cale ne- despărțită și sobor negrăit! O, oaste neprinsă și singlit neprihănit! O, neam sfințit și popor adunat! Moștenitori ai vieții și ai învierii! Stele prea strălucite și luminători nestinși, locuitori slăviți ai raiului celui veselitor! Vrednicii cămării de Mire și chemării celei de sus! Vrednicii cămării luminii celei de-a pururea vecuitoare! Cei ce s-au sfătuit unii cu alții cele mai bune ca să urmeze sceptorul Împărăției! Cei ce și-au pus mâinile pe plug și nu și-au întors căutătura la cele dinapoi! Cei ce au lepădat cinstea lucrurilor acestora de față și au ales slava celor ce vor să fie! Cei ce s-au însoțit cu un gând spre junghiere și împreună s-au sălășluit cu o numire întru viață! Praznic sfințit, care a sporit în rodurile dragostei lui Hristos! Ceată prea ta-re cu patruzeci de roduri, pe care a zidit-o Preaînțeleptul Meșter!

Tabără sfântă de Dumnezeu izbăvită din gura celui de-al doi-lea Faraon! Că precum Iamnis, Iamvris și Faraon au stat împotriva lui Moise, punându-se pildă, așa și ighemonul și satana stând îm-potriva Sfinților, s-au făcut degrab netrebnici. Căci,

cum putea să biruiască pe cei patruzeci acela care s-a rușinat de cel blând în E-gipt? Că dacă Moisi și Aaron pe care i-a născut Avraam, atât au muncit semințele minciunii, au nu mai vârtos cei ce s-au născut din Duhul Sfânt puteau să dovedească dogmele rătăcirii? Socoteau stă-pânitorii, cu cuvintele cele otrăvitoare, să strice socoteala cea tare a Sfinților Mucenici, precum vrăjitorii cu toiegele cele de balaur so-coteau să amăgească pe robul cel înțelept, dar precum s-au înghițit toiegele vrăjitorilor de toiagul cel adevărat al lui Moise, așa s-au bi-ruit și s-au surpat vorbele judecătorilor de credința cea neclătită a Sfinților.

Prin cine se împuternicea Israel? S-a arătat că prin Moise, prin Aaron și Mariam. i Sfinții aceștia, de unde se întăreau? Ne-greșit prin cei trei care erau povățuitori peste toți, pentru că s-a vestit că trei dintre dânșii îi împodobeau pe toți cu cuvântul învă-țăturii, arătând astfel pe Hristos, Cap al Mucenicilor. Că sfătuirile le primeau cu dragoste; că se supuneau unii altora întru dragoste, și ascultători erau întru tot lucrul bun. Că zice: <192>Cunoașteți (îi sfătuia pe dânșii Kirion) cum pe cei potrivnici i-am biruit și pe cei ce se sculau asupra noastră i-am ucis cu sabie, iară pe cei ce erau la un cuget cu ei i-am gonit. Nu este lucru minunat numai dacă am surpat ridicările asupra-ne ale războiului celui simțit, ci mai minunat va fi dacă vom birui și măiestriile acestei ispitei. Aceasta este cu adevă-rat lupta cea adevărată, vitejie și bărbăție tare. Aceasta, nevointă slăvită și semn de biruință înfricoșat. Aceasta, biruință, tărie și lau-dă veșnică. Aceasta este lauda noastră și cununa. Aceasta, slava, cinstea și lauda întru Domnul.

Deci, să zicem precum de-a pururea și totdeauna înduratului Dumnezeu: ®Dumnezeule, pentru numele Tău, mântuiește-ne pe noi!~ și îndată ne va trimite nouă ajutorul Său și va adăuga virtute sufletelor noastre. Că pe Acesta și Daniil L-a chemat când era în groapă și a scăpat de gurile fiarelor celor răcnitoare. Pe Acesta L-a pomenit și Iona în chit și s-a izbăvit din toată stricăciunea vieții lui. Acest Preasfânt Nume a scos și pe cei trei tineri din mijlocul focului ce ardea, Care poate și pe noi să ne scoată din rătăcire și din mân-dria cea pentru biruință după sânguința noastră. Deci, precum ne-am adunat întru această vremelnică ostășire, așa să ne unim și întru vrednicia cea neîncetată. Precum ne-am sânguit să punem peste creș-tetele noastre cele trupești coifuri spre toată întemeierea, așa și peste sufletele noastre să punem drept coif nădejdea mântuirii.

Deci, să nu despărțească vrăjmașul dănțuirea noastră și să nu pună împotriva noastră îngâmfare amețitorul. Să nu jefuiască nu-mărul sfinților pătimitori și să nu spăimânteze inimile celor ce au nădăjduit spre Dumnezeu. Niște bucate ca acestea dădea Sfântul Kirion celor ce erau împreună cu dânsul mucenici întru toate. i el păzea acestea și îndemna la unele ca acestea noaptea și ziua, învă-țând cu cuvântul. Iară ceilalți, de judecătorii cei de atunci, fiind aduși înainte, pentru toată ceata către judecătorul ziceau: <192>Noi iubim pe Dumnezeu, iară pe tine te urâm. i fiind urât de noi, nu voim să ne iu-bești pe noi! Deci ia brăiele noastre. Ia-ne și trupurile. Că nimic nu este nouă mai dorit decât Hristos. Deci primește de aici dorul cel curat. Vezi dorul și râvna dragostei celei desăvârșite. Ia-ne trupu-rile noastre, că nimic nu ne este nouă mai dorit decât Dumnezeu. Pentru ce momești mințile noastre? Ce te apuci să surpi temelile noastre? Că iată s-au întărit pe piatra credinței. Ce ispitești pe ne-voitorii Așezământului celui nou? Că s-au iscusit cu mintea lor întru Cel Preaînalt. i pentru ce, asupra gătirii și îndreptării noastre, îm-preună cu năravul cel furător pe ascuns și cu nume mincinos a prea-fărădelegii, ne glăsuiești nouă făgăduințe de daruri? Dar noi nici untdelemn

nu luăm de la păgâni. Sălbatec momitor te arăți întru graiuri; dar nu vei tulbura blândețea cuvântului nostru. Cu vicleşug ascuns voiești să ne pierzi pe noi; dar pe robii lui Hristos nu-i vei putea niciodată. Drept aceea se vor rușina gurile cele fără de ruși-ne care au grăit nedreptate asupra lui Dumnezeu. Că a Domnului este biruința, stăpânirea, slava și cinstea, în vecii vecilor.

Cu acestea și cu unele de acest fel de cuvinte împotriva răs-punzând vitejii, se sârguiau către Stăpânul Cel ceresc. Deci mari cu adevărat erau împotriva luptele, tari erau plățile cele de biruință ale credincioșilor și bunilor biruitori. Că întru atâta tulburare a pri-goanei au rămas neînduplecați și neclintiți. Deși au murit în ochii oamenilor dar sfârșitul lor s-a arătat semn de biruință. Pe tiran l-au rupt și înșelăciunea s-a stins și au câștigat biruință. Picioarele și-au pregătit ca să umble cu cuvioșie întru vestirea Evangheliei. S-au încins cu putere împrejurul mijlocului lor ca să se suie la Cetatea cea de sus a Ierusalimului. Căci ei și făcliile din focul cel gândit a-prinse le-au purtat și untdelemnul cel ațățător, pentru aceea focul acesta a strălucit peste dânșii în iezer. Căci precum lui Israel s-a făcut stâlp în mare, așa focul acesta a mântuit pe Sfinții Mucenici din mijlocul înșelăciunii celei întunecate a dracilor. Aceasta s-a arătat lor noaptea din cer, când de ger se strângeau trupurile lor. Nu a lipsit Focul Dumnezeirii luminându-le lor, din față și din spate. Nu s-a ridicat norul darului celui ceresc care era întins peste dânșii noaptea și ziua. Nu le-a lipsit ajutorul darului Celui Prea de sus, mângâind mintea lor în ape. În vremea ieșirii fiilor lui Iacov zidirea cea văzută s-a bucurat, iară pentru izbăvirea Sfinților Mucenici toa-te puterile cele nevăzute s-au bucurat. În vremea acelora munții au săltat ca berbecii, iară în vremea acestora îngerii și Dumnezeuul du-hurilor s-au bucurat.

Deci, precum mi se pare mai multe minuni s-au făcut la bunii biruitori, decât la povestirea cea veche, că acolo marea s-a schimbat întru uscat, ca să nu se potopească Israil când a călătorit; iar aici, Mucenicii, înlăuntrul apelor ca într-o cămară aflându-se, nu s-au cufundat. Acolo oasele lui Iosif s-au luat împreună cu evreii; aici Trupul lui Hristos ținea pe Sfinți. Acolo toiagul lui Aaron urma îm-preună cu poporul; aici brațul Domnului întărea pe cei credincioși. Acolo glas de chimvale era în mijlocul apelor; aici glasul Domnului peste ape. Acolo stâlp de foc era luminând întru mii; aici Crucea lui Hristos strălucind între Mucenici. Acolo Moise, Aaron și Mariam povățuiau; aici Tatăl și Fiul și Duhul Sfânt. Văzut-ai câte minuni s-au făcut în iezer prin purtătorii de chinuri, mai mari decât în Marea Roșie? Slavă și închinăciune și mare cuviință Celui ce i-a întărit pe dânșii în niște lupte ca acestea.

Atunci cu amar plângea șarpele cel ce lângă rogoz, papură și trestie își făcea cuib; atunci crăpa cu inima neputând să vie și să ardă dedesubt cu totul slăvita oaste; atunci s-a întunecat la minte de biruire, chinuindu-se, cel ce asupra Sfinților a tulburat marginile. Că cel ce pe Iordan îl ridica în ochii lui, acum se îneacă de o picătu-ră a Sfintei Treimi; cel ce se ascundea prin ramuri și prin stâlpări, acum s-a dus gol și zdrențuros; cel ce își subția coada lui ca un chi-paros, acum s-a batjocorit ca o pasăre de robii lui Dumnezeu. Vistierie de odoare era sânul iezerului și nu îl primea pe furul de cele sfinte înlăuntru. uiera balaurul celor ce erau înainte, ispitindu-se să-i înfricoșeze, dar a fost apoi trântit cu fața în jos de năprasnă. Se târa pe piept și pe pânțece, dar nu se apropia de țărnițele iezerului.

Deci, ca să nu tulbure vrăjmașul pe Mucenici, îngerii păzeau lățimea iezerului. De o

parte era Gavriil, și de cealaltă Mihail, iar de sus Hristos era Privitorul tuturor, Care îndată peste dânșii a ară-tat și cununile, ca pe lipsa numărului să o plinească; ca cel vrednic în locul celui nevrednic să împodobească vrednicia Sfinților întru lumină. Ca să vină cununa celui ce s-a lepădat asupra creștetului celui ce a iubit pe Hristos. Că se cuvine și aceasta să o zicem, pentru acela ce cu vicleșug s-a lipit de ceata Sfinților. Că cel ce cu dânșii părea a fi, s-a alungat de la dânșii, și cel ce era împotriva lor, a venit la dânșii. Cel ce la căldură a alergat, cu dragostea s-a răcit, iar cel ce de frig tremura, cu dorirea s-a aprins. Deci, bună vreme este și aici să zicem o, iubitorilor, că Iuda a ieșit și Matia a intrat. Că Pavel, cel ce oarecând cu mânie și cu în-grozire sufla asupra ucenicilor, s-a făcut ucenic. Cel ce prigonea pe propovăduitorii lui Hristos, Însuși pe Hristos Dumnezeu Îl chema în iezer. Că a strălucit împrejurul lui lumină la miezul nopții, pre-cum împrejurul lui Pavel în miezul zilei. Pe solii aceluia i-a ridicat Anania și pe răutatea acestuia oastea Sfinților; acela când prigonea s-a rănit și s-a vindecat, iar acesta când vâna s-a prins și s-a mântu-it; ca dumnezeiasca împlinire a zecimii celei a patra să se facă sfân-tă împreună cu toți Sfinții.

Deci, cu care dintre icoane să asemăn din destul biruința cea nebiruită a purtătorilor de biruință? i cu care caractere să alătur în destul cele asemenea acestei istorii? Mai multe erau minunile în vremea bunilor biruitori decât în vremea lui Isus Navi. Acolo pa-truzeci de mii de războinici în Ierihon au pierdut rătăcirea cea din Israel, aici numărul celor patruzeci de Mucenici a prăpădit pe idolii cei scobiți. Au trecut aceia curgerea Iordanului și au ucis pe Sion și puterea lui; au intrat și aceștia în apele iezerului și au rușinat pe satana și pe slujitorii lui. Cu cuțite de piatră a tăiat împrejur atunci Isus pe evrei, după ce i-a odihnit în corturi; dar și Hristos cu daruri sfinte a încununat pe purtătorii de chinuri cei credincioși, după ce i-a răpit întru Lumină. Minunat era chivotul înlăuntrul Iordanului, dar mai minunați erau Sfinții în mijlocul apelor. Veselitoare încă era și legea, toiagul și lespezile, dar mai veselitoare sunt oasele Mu-cenicilor întru toate. Cinstită era și mana și năstrapa cea de aur, dar cu mult mai mult decât acestea este sângele cel sfânt.

Precum leviții au luat pietrele din Iordan ca să arate minunea neamurilor celor de pe urmă, așa întru pomenire înaintea lui Hristos stau patimile acestea ale vitejilor pătimitori. Așa s-a împodobit noul așezământ cu cinstitele sânghiuri ale bărbaților celor aleși de Dumnezeu; așa Biserica cu armele Duhului s-a întărit și s-a înălțat de la pământ la cer; așa roadele mădularelor cele mucenicești au hrănit sufletele credincioșilor și grâu ales s-a făcut lui Dumnezeu, semănați fiind pe câmpul iezerului. Toate, după rânduiala cea cuvi-incioasă spre odrăslire, le-au primit cu cuvioșie în trupurile lor: în-ghețul și frigul, răceala și tremurarea, apoi și încălzirea din ajutorul cel de sus, până ce spicul sufletului lor s-a adus întru lumina cea mai înaltă a vieții veșnice.

O, plăsmuiri iubite ale însoțirii lui Pavel! Cum a orbit pe luna cea vopsită în multe chipuri? O, roade adevărate ale lucrării de pă-mânt a lui Petru! Cum a astupat gura lăcustei, care se îndrăcea ca o turbată? O, stâlpări sfinte ale răsădirii lui Hristos! Cum pe toate năvălirile stricăciunii le-au biruit și-au întins rădăcinile dragostei întru adânc și așa a înfrânt silnicia vânturilor? Au pus și cărbunii cei iuți ai râvnii și au astupat gurile lațului. Au ascuns grăunțele în hambarele Duhului și au rănit pe șarpe cu toiagul cel de trestie. i de aceia toți împreună întregi și neîntinați s-au mutat către vredni-cia celor zece mielușițe. Ei,

frumusețea cea înflorită, s-au adus se-ceriș ceresc lui Dumnezeu, adăpându-se din cuvintele Evangheliei, rodul cel însutit l-au odrăslit. Pentru aceea cu secere tirănească se-cerându-se, mănunche de mântuire în pământ s-au pus, în care ca niște grâu s-au adus în staulul cel desfătat al Bisericii, ca prin cân-tările de psalmi cu credință îngrășându-se, să dea milă în fiecare zi celor ce cer. Deci, cine a văzut cândva un mănunchi prea slăvit ca acesta, care picură sânge și coroane? Cine a văzut vlăstari având daruri sau trupuri dând oamenilor vindecări? i cine ar fi istorisit scocul morii în vremea secerișului, care s-a secerat și s-a întărit de secerători?

Văzându-l pe unul că încă trăiește, ticăloșii, nu l-au luat pe dânsul împreună cu cei de o cinste. Deci, uneltind cuget dobitocesc, au voit să fure pe unul din număr. Ci maica acestuia, care l-a născut pe dânsul, ridicându-l pe umerii săi și aducându-l l-a împreunat cu snopii, ca împreună să ajungă la aria cea gândită și la stogul cămării celei înalte, ca întru vânturătura Duhului celui gândit îndată de la pământ la cer să se aducă, ca de pe pământ, după ce l-a cunoscut că este fiu al luminii, să-l bage în cetatea cea vie, Ierusalimul, și să se facă pâine sfântă împreună cu ceilalți la masa cea neschimbată a cerurilor.

Așa socotea credincioasa și cuvioasa aducând pe fiul său pe drumul cel împărătesc. Așa își întărea grumajii săi și îl ducea pe dânsul către palaturile cele împărătești. Așa cu credință vedea sarcina sângerată și pe fiul său strujit. Că deși, zicea ea, viclenii lucră-tori au lăsat rodul meu, și nu l-au împreunat cetei Sfinților Pătimitori, dar eu nu voi trece cu vederea odrasla chinurilor mele, ci ca pe un spic îl voi culege pe dânsul, și îl voi aduce lui Hristos, ca să-l pri-mesc pe el întru nesticăciune, când va veni Cel ce S-a răstignit pentru dâșii. Deci, nu voi slăbi, ducând așa povară, fiindcă am lepădat mi-lostivirea femeiască, am desfăcut munții a toată greutatea și păzi-rea hotarelor casei celei femeiești, m-am făcut bărbată și fiind tare mă țin de buna călătorie a iubitului meu; nouă luni l-am purtat pe dânsul în pân-tece, ca, pogorându-se, să vadă lățimile pământului. Să-l port pe dânsul încă puțin pe umeri ca, suindu-se, să vadă fru-musețile cerurilor. Sângerat în pân-tece l-am purtat pe dânsul până ce l-am născut om. Sângerat încă iarăși îl pun pe grumaz până când împreună cu mulțimea ingerilor va dăntui. O dată pe dânsul din pân-tece l-am adus în lume, și a venit având trup stricăcios și muri-tor, a doua oară pe umeri îl aduc Celui Preaînalt și Nemuritor. Deci, îl am pe dânsul întru toate. Că iată minune mare cuprin-de mintea mea: în ce fel mai înainte eu văd pe fiul meu? i iată a-leargă înaintea mea și întinerește. Cu fața în sus zace copilul meu zdrobit și drept privește către cer. Cu sfărmări și cu râni este îm-pistrit și văd împrejurul lui podoabă preastrălucită. Tace cu gura și laudă cu duhul. Zdrobite are gleznele și de înălțime se apucă. Glas îl cheamă pe dânsul împreună cu cei de o cinste zicând: <192>Veniți de intrați în cămara Luminii. Deci, pentru aceea de toate acestea mă voi bucura și voi zice către fiul meu: <192>Fericit ești, fiule iubite! Ce fel de vrednicie degrab ai adăugat la frumusețea ta? Ce fel de moștenire a aflat tinerețea ta și ce fel de dumnezeiesc ospăț a aflat viața ta? Fericite sunt mâi-nile tale, fiule iubite, că pe bogăția cea nevăzută ai plinit-o! Fericite sunt picioarele tale, prea iubite, că s-au scos din tina noroiului! Câte am gândit întru sine-mi, zicând: De unde voi chema nunta fiu-lui meu? Eu sunt săracă și el este nevestit. Cum ne va primi pe noi cineva întru cuscrie? Cum voi căuta bogăție sau strălucire de neam care să se plece la prostimea noastră? Acestea gândeam și nu știam că în chip negrăit împreună cu Stăpânul ai fost

tocmit. Nu știam că te-ai suit cu ochii cei gândiți și cu duhul te-ai împreunat cu Puterile cele de sus. Nu am cunoscut că ai stins patimile trupului și ai câști-gat nepătimirea celor fără de trupuri.

Drept aceea strălucita logodire cea din vremea Rebecăi s-a făcut și la tine, fiule iubite. Că pentru aceea Avraam pe robul său l-a trimis, iar pentru tine Dumnezeu pe Fiul Său Cel Unul-Născut. Aceea la fântână a primit darurile; iar tu în iezer curatele cununi; aceea prin apă cerceii a purtat; iar tu ai luat darul Duhului prin sânge. Nu se cuvenea atunci copilei atâta împodobire, pe cât ție astăzi zdrobirea pentru Hristos; nu a inverșunat aurul pe tânăra atât de mult, cât pe tine bătăile mărturisirii; nu a întâmpinat-o cu atâta dragoste Isaac în câmp, cât te-a întâmpinat pe tine Fiul lui Dumnezeu. Nu în pământul cananeilor te duci tu să locuiești, ci în sfânta cetate a celor întâi născuți; nu te duci să-l vezi numai pe A-vraam, ci pe Dumnezeu, tatălui lui Avraam. Că n-ai urât numai ru-deniile și casa, ci pe toată lumea, ca pe Hristos să-L dobândești. El îți va scrie ție zestre în cer. El va străluci pruncia ta și va pune cu-nună pe creștetul tău, așezându-te cu încuviințare întru strălucirea Luminii.

Ai cunoscut, fiule, că în văduvia și în sărăcia cea mai de pe urmă eu trăiesc de mult, și pentru aceasta așa te-ai sânguit să năzu-iești la Tatăl sărmanilor și la Judecătorul văduvelor. Pentru aceasta ai ales să-ți dai sufletul tău curat și neîntinat Domnului Slavei. Pen-tru aceasta te duci să te așezi pe tine lăcaș al credincioșilor în viața cea veșnică. Mă spăimântează de tine și slăvesc pe Domnul. Cum ai sărit așa de repede la atâta înălțime? Iată ți-ai aflat bogăție neînti-nată, pe care nu ți-au învistierit-o mai înainte părinții tăi. Iată ai aflat vrednicie tare și necurumtă, pe care nu ți-a dat-o împăratul pă-mântesc. Iată ai aflat acolo frați, toți de un Tată născuți, pe care nu ți i-a născut maică-ta cea săracă. Întru veselă însoțire te-ai rânduie pe tine. Împreună cu credincioșii călători călătorești către Hristos. Frumoasă dănțuire de aici ai iubit, frumoasă și slăvită și foarte vestită. De aceștia lipește-te acum și în veci și împreună cu aceștia stai de-a dreapta Tatălui. Odihnește-te puțin în car, ca să stăpânești peste zece cetăți în cer. Amestecă-ți sângele tău împreună cu cins-titele sângiuiiri, ca numele tău să se așeze în cartea vieții. Să se în-vârtească roata cu moaștele tale, ca să vezi roatele Scaunului Celui Preaînalt. Culcă-te încă puțină vreme împreună cu dâșii, ca să a-jungi împreună cu dâșii la lăcașul cel ceresc. Mergi cu dâșii la focul cel simțit, ca să te îmbraci împreună cu dâșii în lumina cea adevărată. Intră împreună cu dâșii în topitoare, ca să iei dintr-înșa împreună cu dâșii aur curățit și lămurit.

tiu de ce fel de furtună v-ați izbăvit și către ce fel de liman vreți să ajungeți. tiu că părtași v-ați făcut chemării celei de sus și către Tatăl Cel ceresc vă duceți. tiu că alergați să apucați țara aceea de unde a fugit scârba, durerea și suspinul; unde nu este ne-caz, nici stricăciune a trupului; unde nu este răutate, nici întuneric, ci Lumina adevărului și strălucirea bunei cuviințe; unde este mân-tuirea și nestricăciunea. Pentru ce și pe mine împreună cu voi nu m-a muncit tiranul, luptătorul de Dumnezeu? Pentru ce nu am murit și eu cu moartea aceasta fericită, fiule, ca să fiu fericită? i pentru ce nu m-am rânduie și eu la acest strălucit ospăț ca să ajung la des-fătare? Au doară că sunt goală sau păcătoasă sau că sunt ticăloasă și foarte vrednică de jale? Dar nu pentru acestea nu vin împreună cu voi. Că Cel ce v-a chemat pe voi este iubitor de săraci, ci pentru că nu primiți înmulțire între voi, că v-ați făcut lui Dumnezeu o pa-truzecime; că ați șezut câte

zece la ospățul cel evanghelicesc. Căci întru numărul vitelor celor împătrit așezate v-ați rânduie să purtați carul cel de Dumnezeu purtător și să ziceți totdeauna: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Împăratul Slavei.

De vreme ce te-ai învrednicit de niște daruri ca acestea, fiule, roagă-te către Mântuitorul Hristos pentru mine, când va zice către voi: <MI>Veniți de moșteniți Împărăția Mea, care am gătit-o vouă. Pome-nește-mă pe mine, fiule, împreună cu cei de o cinste cu tine și ce-re-mi plată de la Tatăl luminilor. Ca precum a suflat trupul și su- fletul tău întru mine, să-mi sufle mie din cer îndurările Lui. i pre-cum sângele tău a vopsit zdrențele mele, așa să mă adape pe mine de sus milele Domnului; și precum am venit împreună cu tine a-ceastă milă de loc, așa să ajung și eu împreună cu tine la lăcașurile Sfinților, ca și eu împreună cu aceștia să laud și să zic: <MI>Că nu este sfânt ca Domnul nostru, că a căutat spre smerenia roabei Sale și a înălțat cornul tuturor robilor Lui. Pe vrăjmași i-a rușinat și pe cei săraci i-a mântuit și Lui I se cuvine de-a pururea slava în veci.

Iată câtă tainică povestire ne-a descoperit această bine grăi-toarea rândunea. Iată cum a zidit, după cum se zice, țăvșoarele de fagur ca să păzească mierea, prea înțeleapta albină. Iată câtă întâ-rire a scripturilor ca pe niște flori a adunat și din toate părțile a în-conjurat-o cu mierea. Pentru aceasta viespii răutății cu acul lor nu au necăjit dulceața credinței ei, și nu i-au aflat fagurul ca să-l descopere și să mănânce frumusețea mierii celei gândite. Pentru a-ceasta maica, ca o înțeleaptă împărăteasă, pe fiul ei a-l sui la ra- mura vieții poftind, pe însăși lucrarea de ceară împreună cu lu-crătoarea de miere, păzind-o întreagă, cu hrana rugăciunilor pecetluind-o, a arătat celor de sus lucrul adevărat și a trimis darul la cina cea de taină, care veselește pe îngeri cu dulceața gustării.

Cum vom răsplăti pentru aceasta femeii celei prea bune? Ce vom zice către acestea, iubiților? Că aceasta atâta râvnă a arătat către Hristos, atâta dorire și cântare de laudă, dintru care puține din cele multe laude să îi zicem ei, care este om al lui Dumnezeu. Că din cele zise ne vom învăța cu dinadinsul că era credincioasă și foarte iubitoare de Dumnezeu, că cele de sus cugeta și cămările îm-părăției le privea și darurile nesticăciunii le ținea. Pe izvoarele sângiurilor și rănile trupurilor, bogăție neîntinată adevărind că este moartea copilului ei. Pe nemurire o vedea cu ochii minții, mai îna-inte privind-o. Că zicea: <192>Acum mai vârtos ai înviat, prea iubite fiule. i acum mai bine pot să te hrănesc pe tine decât când din pântece întreg pe tine te-am născut.

Cum pot să fie acestea, o, cuvioasă și credincioasă și fericită femeie? Îi vezi creștetul zdrobit, vezi că luminile ochilor i-au sărit, îi vezi buzele în două tăiate și pe însăși scânteiele cuvintelor stinse, și scurt să zic, vezi tot statul trupului, prin aducerea asupra a ră-nilor, ciuntit și zici că acum mai vârtos ai înviat, prea iubite fiule? <192>Așa, zice, și prea bine pot și tare sunt. Cum și întru ce și care este doctoria? Eu voi zice cum și întru ce și întru care dar. Îl aduc pe Ie-zechil Proorocul și el îi va binevesti lui. Că a zis Domnul către tine, o, tânărul: ®Iată eu trimit Duh întru oasele tale și vei sta pe pi-cioare și vei trăi în veci. Apoi pe Pavel care îmi adeverează și zice: <192>Că și eu îți zic ție cu cuvântul Domnului: că Însuși Domnul Se va pogori din cer și te va învia pe tine spre viața veșnică. Apoi pe În-suși Domnul, Care cu dumnezeiescul Său glas zice: <MI>Cel ce își pierde sufletul său pentru Mine, întru viața cea veșnică îl va găsi pe el.

Întru aceste trei adevărate semne îmi stă mie înainte, prea iu-bitul meu fiu, și pentru aceasta nu îl văd pe dânsul ca pe un mort, ci ca pe un viu și ca pe unul ce este și petrece în veci. Pentru aceea mi se cădea și mie să mă arăt tiranului, că sunt maica lui. Că a poftit sufletul meu să-l văd pe dânsul bând paharul acesta, și iată l-a băut pe el cu multă bunătate și s-a dus întru Slavă, luând plata lui. O, femeie, mare este credința ta! Cu adevărat mare și prea slăvită! Mari sunt darurile cele de biruință ale vitejiei tale și tari sunt plățile iubirii tale de Dumnezeu. Sfântă este rădăcina ta, sfântă ramura ta și sfințenia îți rămâne în veac. Ai lăsat oamenilor nu-me iubit și cinstit și ai aflat înaintea Îngerilor laudă veșnică. Ca mi-rosul țarinii înaintea lucrătorului de pământ, așa este buna mireasmă a ta înaintea îngerilor. Precum pomii cei roditori întru buna a-mestecare a văzduhurilor, așa este rugăciunea ta înaintea Mântuitorului. Ca Sarra te-ai binecuvântat, ca Lia te-ai sfințit, ca Rebeca și Rahila întru frumusețe te-ai slăvit, ca Ruț care s-a întors către Domnul te-ai îndreptat, ca Marta și Maria cu Hristos te-ai împrie-tenit, ca Anna și Solomon întru rugăciuni te-ai auzit. În cartea vieții este numirea ta și între fiii Luminii pomenirea lucrului tău. Că S-a jurat Domnul pe bunătatea Sa: ®Pentru că ai făcut lucrul acesta pentru Mine, împreună cu ceata Sfinților te voi număra pe tine întru odihna Mea`. Pentru aceea cer de la tine, o, cuvioasă, credincioasă și ferici-tă maică, solește pentru mine înaintea Sfinților, zicând: <192>Rugați-vă, purtătorilor de cununi ai lui Hristos, pentru preamicul și ticălosul Efrem, ca să aflu milă și să mă mântuiesc cu Darul lui Hristos. Că Lui I se cuvine slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

CUVÂNT DE LAUDĂ
LA MARELE VASILE

Iubiții mei frați, plecați către mine urechile voastre, și voi po-vesti vouă o prea frumoasă povestire. Că este bine a ascunde sfatu-rile împăraților, iar a descoperi Tainele lui Dumnezeu, mai bun lu- cru este, care prin pilda credincioșilor Săi robi, întărește pe cei ne-putincioși, dintre care cel dintâi sunt eu.

Deci, dorire mi-a venit mie a mă apuca de lucrurile cele ce se potrivesc la tămăduirea ticălosului meu suflet. Pânză voiesc eu as-tăzi a urzi, din lâna cea bună a oii celei cuvântătoare. Haină pestri-ță doresc a țese, din lâna cea gândită a limbii celei rugătoare. Că un berbec am văzut oarecând, a cărui piele era bună și carnele cu-vântătoare de la Dumnezeu grăitoare. ^ai de acesta apropiindu-mă cu multă nevointă, un fir mic de la dânsul am furat pe ascuns. ^ai a căzut peste mine o frică nesuferită. Că fără de minte fiind, unele ca acestea am îndrăznit.

Deci, voiți a ști cine este berbecul acesta care este împodobit cu atât de frumoase culori? Acesta este înțeleptul și credinciosul Vasile, cel ce a fost episcop în latura Capadochiei, care în cetatea chesarenilor a arătat mântuitoarele dogme la toată lumea. Vasilie, cu adevărat, temelie faptelor bune, cartea laudelor, viața minuni-lor. Cel ce umbla cu trupul și pășea cu Duhul. Cel împreună viețu-itor cu cei de jos și privea la cei de sus. Arcușul lăutei celei de taină, care veselește ceata sfinților îngeri. Adevăratul miel al vieții celei de maică, care a strălucit pajiștea Sfântului Duh. Cel ce a sărit cu dorirea și a răpit floarea din vârful rădăcinii cinstitei Cruci. Ieslea dogmelor, limba graiurilor, odorul înțelegerilor celor drepte și bune. Cel ce s-a afundat pe sine întru adâncul Scripturilor și a scos măr-găritarul cel strălucit; strugurele cel înfrumusețat al viei celei dumnezeiești; cel ce din cer picură dumnezeiasca dulceață; membrana cea bună a sfințitei înțelepciuni, care de sus a tocmit dumnezeieș-tile rânduri; pământul cel preabun al împărăției celei de sus, cel ce lui Dumnezeu a odrăslit rodirile dreptății; deal înflorit cu tranda-firi de taină, al căror miros la cer a ajuns; cel ce a strigat întru Domnul cântări bine plăcute și a luat în cer cununi prea frumoase; cel ce, după ce a simțit darul, a strigat ca Iov mărturisirea către Mântuito-rul tuturor: <MI>Duhul lui Dumnezeu este Cel ce m-a făcut pe mine, și su-flarea Atotțiitorului, ceea ce mă învață pe mine (Iov 33, 4), adev-e-rind cum că prin Duhul Sfânt, pe Domnul Iisus Hristos l-a propovă-duit tuturor.

Încă poftesc să mai țes prin cuvânt laudele, ca prin ospătarea și pomenirea dreptului, întru rugăciuni, să aflăm cunoștiință și umi-lință. Se cuvine suveica Duhului a o lua și a găti tortul înțelegerilor. Apoi așa, către acest fel de lucrare să vin, ca întru vătale și pânza să o încep. Că dacă cineva va toarce cu trezvie acest fir, îmbrăcă-minte de nemurire celor ce poftesc îl va da pe dânsul. În acest fel sunt pârgile oii celei de taină. Astfel sunt veniturile Sfintei moșii. Așa de necurmat întru învățătură înflorea, îmbrăcând pe cei ce erau de față. Berbec este purtător de Duh al turmei lui Hristos, cu mila înflorind întru strălucita Biserică. Din lâna lui, pe săraci încăl-zindu-i, iar cu carnele pe bogați împungându-i. În cele neintrate noaptea și în toate zilele stăruind, de sus Darul a primit. Pentru aceea și totdeauna, înflorind cu cuvântul, înnoia sufle-telor podoaba cea neschimbată. ^ai totdeauna tuturor pe sine sme-rindu-se, cu împodobirea lui nu se mândrea. Că de vreme ce întru nestrucate flori creștea, de vreme ce din sfinte

pahare se hrănea - fi-încă într-o Scripturi de-a pururi şede plecat - într-o apostoleşti pă-şuni se îndeletnicea şi în sfinţite curţi strălucea. Pentru aceea şi ca un râu curgea cuvântul lui şi dreptatea ca valurile mării.

Acolo cu dumnezeieşti înţelegeri se apleca, şi de aici gusta graiuri nemuritoare. De acolo gusta îmbunătăţite bucate şi aici vestea prea frumoase graiuri. Că nu mahnicioasă şi rugoasă îi era lui mâncarea, fără numai trandafir şi crin, şofran şi scorţişoară. În urma acestei fel de pajişti căuta, din trandafiri de taină ca nişte balsam lucrând mâncarea. Pentru aceasta şi strălucită înflorea lâna lui, care sporea către ţeserea dumnezeieştilor învăţături.

«i ce trebuie a zice multe pentru berbecul acesta? Unde cu-vântul s-a făcut vas desăvârşit, nu unul oarecare, ci precum Petru a văzut, cu patru cornuri din cer pogorându-se. «i acela către pământ pogorârea având-o, a arătat că are păsări şi de cele cu câte patru picioare. Iar Vasile, aflând suirea către cer, cuvinte laudate ne-a arătat nouă şi preaslăvite. «i vasul acela, puţină vreme s-a arătat, şi s-a luat chipul lui după ce s-a descoperit numai unuia singur. Iar a-cesta într-o mulţi ani la înălţime ridicându-se, a dăruit multora darul Sfântului Duh. Prin acela, Petru a auzit din cer: <MI>Cele ce Eu le-am curăţit, şi tu împărtăşeşte-le. «i pentru aceasta s-a zis tuturor: <MI>Pe care Eu l-am sfinţit, şi voi cinstiţi-l. Deci, cine nu va lauda pe acela pe care Tatăl l-a slăvit? Sau cine nu va cinsti pe acela pe care Fiul l-a sfinţit? «i cine nu va ferici pe acel pe care l-a fericit Înţeleptul, Gânditul şi Cinstitul Duh?

O, minune! Cum a binevoit sfatul celui Preaînalt a locui într-o dânsul şi a umbla! <MI>Că Mă voi odihni, a zis Dumnezeu, <MI> peste cel blând şi liniştit, şi care tremură de cuvintele Mele. Atât dar peste mintea lui a revărsat acele cinstite şi de-a pururi curgătoare curgeri, încât şi pe cei pângăriţi, într-o greşelile lor, i-a arătat cu bun chip, ca şi pe ceibotezaţi.

Deci, să Se milostivească şi spre mine Domnul, pentru o pri-cină ce s-a întâmplat de milostenii, mergând într-o oarecare cetate, acolo am auzit un glas, zicând către mine: Scoală, Efreme, şi mă-năncă înţelegeri. «i răspunzând am spus cu multă spaimă: De unde, Doamne, voi mânca eu înţelegeri?. «i a zis către mine: Iată în casa Mea vasul cel împărătesc îţi va da ţie mâncare. «i minu-nându-mă eu foarte de cele zise, sculându-mă am venit la Biserica Celui Preaînalt şi încetinel, intrând în pridvor şi plecându-mă cu dorire la cele dinaintea uşilor, am văzut în Sfânta Sfintelor vasul alegerii, luminat, fiind întins înaintea turmei, împodobit cu cuvinte de Dumnezeu încuviinţate, iar ochii tuturor priveau la dânsul.

Am văzut Biserica hrănindu-se dedânsul cu Duhul şi văduvă şi sârman mai vârtos miluindu-se. Am văzut acolo, la dânsul, lacri-mile ca râul curgând şi lâna vieţii tuturor cu aur strălucind, şi însuşi păstorul cu arpile Duhului înălţând rugăciuni pentru noi şi graiuri pogorând. Am văzut înfrumuseţându-se de dânsul Biserica, şi împodobindu-se cea iubită. Am văzut la dânsul învăţăturile lui Pavel, legea Evangheliilor şi frica Tainelor. Am văzut acolo cuvântul cel bun şi de mântuire înălţându-se cu credinţă la cer. «i, în scurt, toată adunarea aceea strălucindu-se cu razele Darului. Acestea toate aşa cu bună credinţă înflorind din vasul cel ales al împărăţiei, am lău-dat pe Domnul Cel Înţelept şi Bun, Care aşa slăveşte pe cei ce Îl slăvesc pe El.

Iar după sfârşitul cuvântului din Duhul Sfânt, s-a făcut cunoscut bărbatului pentru mine, şi chemând a mea prostime, prin tâl-maci mă întreba, zicându-mi mie: Tu eşti Efreme, cel ce bine ţi-ai plecat grumazul şi ai ridicat jugul cuvântului celui de

mântuire?. ^ai răspunzând, am zis lui: Eu sunt Efrem, cel ce m-am lipsit pe mine de călătoria cea cerească.

Apucându-mă pe mine dumnezeiescul acesta a întărit spre mine sfânta lui sărutare. ^ai punându-mi masă din mâncările înțe-leptului și sfântului și credinciosului său suflet, nu îndulcită cu bucate stricăcioase, ci plină de nesticăcioase înțelesuri. Căci a zis: Cu ce faceri de bine putem a milostivi spre noi pe Domnul? Cum vom opri pornirile și năpădirile păcatelor? ^ai cum vom închide in-trările patimilor? Cum vom câștiga fapta bună cea apostolească? ^ai cum vom putea îmblânzi pe nemitarnicul Judecător?. ^ai plângând, am strigat și am zis: Tu însuși, Părinte, păzește pe cel leneș și trân-dav. Tu însuși îndreptează-mă pe calea cea dreaptă. Tu însuși umi-lește inima mea cea împietrită. Căci la tine m-a aruncat pe mine Dumnezeuul duhurilor, ca să vindeci sufletul meu. Tu însuși îndrep-tează-mi corabia sufletului la apa odihnei.

Caută, te rog, sânguința bunului dascăl, de unde s-a apucat de fapta bună a mea, de unde chipul l-a cuprins, ca și cum am zice to-iagul trupului, și smulgând năravul necuvântătoarelor patimi, a luat solzii mei, urdorile ochilor, și furișând verdiciunea și crudiciunea cuvântului, m-a apucat cu râvna și m-a cufundat întru afundările învățăturilor lui. Atunci a zămislit pânțelele meu înțelegere, ca să nască lauda celor patruzeci de mucenici. Că tot chipulrăbdării lor, viteazul, l-a făcut cunoscut auzurilor mele. Cum au ales a muri pen-tru Hristos și câte primejdii au trecut cu vederea, ca pe Dânsul să-L dobândească. Câți au fost la număr sfinții și celelalte ale buneii lor credințe, toate mi le-a spus.

Deci, de vreme ce spre o lucrare strălucită ca aceasta credinciosului Arhiereu pe noi ne-a învrednicit, pe ale acestor purtători de biruință buni biruitori bărbați întru altă povestire lăsându-le laudele, pe Cuviosul acesta al lui Hristos să-l ferim, pe bărbatul cel de o râvnă cu dâșii și de o cinste. Că precum sfinții bărbătește au stat împotriva tiranului Licinie, și a ighemonului Dechie, tot așa și Cuviosul s-a împotrivit lui Valent, lui Arie și dârzelui eparh. Aceia mărăcinii înșelăciunii i-au smuls, iar acesta spinii ereticeștii nebunii. Aceia darurile lui Licinie le-au risipit, iar acesta poruncile lui Valent le-a stricat. Aceia poruncile Duxului le-au stricat, iar a-cesta a rușinat învățăturile lui Arie. Aceia dârjenia ighemonului au risipit-o, iar acesta a zdrobit nebunia eparhului Modest. Căci cu pă-timirea acestora împungându-se, ca Finees, limbile cele ce au cle-vetit împotriva lui Dumnezeu le-a străpuns. Pentru aceea și dorea foarte mult a bea paharul, și se sânguia a birui prin mucenicie.

Mucenicii, pentru credința cea întru Hristos, purtând tot ne-cazul în ei, au răbdat vitejește, iar Vasile, pentru nădejdea cea întru Hristos, a suferit bărbătește năpădirile ispitelor. Aceia de hainele lor s-au dezbrăcat și au dat mădularele la cazne, iar acesta de treanța cea de primprejurul grumazului și de trup se sânguia mai întâi a se dezbrăca. Aceia, fiind în iezer, au tras către dâșii pe cel întru pă-gânăitate rătăcit și slavei l-a învrednicit, iar acesta în cristelniță bote-zând pe cei necredincioși, s-a făcut lor pricinuator de împărăția ce- rurilor. Aceia, în ape arzându-se cu dorirea, lumină și cununi s-au văzut pe capetele lor, iar acesta cu dogmele Sfintei Treimi aprin-zându-se, daruri de biruință a luat împotriva celor rău credincioși.

Cât s-a măiestrit vicleanul veliar să despartă pe Vasile de îm-părăția cea de sus! Zădărât-a împărați, dregători și noroade, iar Vasile s-a făcut temelie

credincioșilor. Sălbătăcit-a toate viscolirile sale, dar pe înțeleptul negustor nicidecum nu l-a tulburat. Adus-a asupra lui, prin slujitorii săi, furtuna eresurilor, dar mai mult s-a arătat meșteșugul cârmaciului. Ridicat-a valuri întreite asupra Bisericii, dar nu a putut să scufunde corabia credinței lui Vasile. Luptatu-l-a pe el cu graiuri ereticești, și îndată, venind cu dogmele drepte credințe, le-a biruit. Într-armat-a asupra lui pe Arie, ca pe Goliat, dar a fost rușinat de dânsul cu cele trei pietre ale credinței. Lovit-a în pârgul lui cu vânturi rău credincioase, căci cuvintele ce-lor necredincioși erau vânturi, dar pe acesta nu l-au plecat, că întă-rit era el cu trei ziduri nesurpate ale Preacuratei Treimi. Trimis-a săgețile mulțimii dumnezeilor, și îndată prin stăpânire s-a biruit. Venit-au lătrând tabere de câini, dar cu toiagul Crucii i-a rănit pe dâșii. Îmbrăcatu-s-au lupii cu piei de oaie, însă el numaidecât a vădit fățărnicia lor. Sânguitu-s-a cu nedreptatea a tulbura pe dreptate, dar îndată s-a biruit de dreptatea bărbatului. Se fățărniceau necredincioșii că îi urmează credința și învățătura lui, dar îndată se propovăduia reaua lor credință și necuvioasa lor socoteală. Voiau să arate că au îndrăzneala lui, dar îndată se dovedea nebunia lor. Țiu și cei potrivnici a se cucernici și a cinsti fapta bună și bār-băția, de vremea ce, când fiul tiranului era într-o cumplită patimă, au început a ruga pe Cuviosul bărbat să se roage pentru dânsul. Iar el a răspuns: Dacă mi-l vei da mie, ca să îl aduc la credința cea fă-ră de prihană și să-l izbăvesc pe el de toată reaua păgânătate a în-vățăturilor lui Arie. Ți după ce acela s-a fāgăduit, îndată și Vasile s-a făcut mijlocitor către Împăratul Cel ceresc pentru cel pāmân-tesc. I-a dus Aceluia fāgăduințele bărbatului și a adus sănătatea copilului. Iar dacă au văzut șerprii pe copil mântuit, iarăși au stricat sfatul împăratului celui ușor la minte, și, luând pe fiul lui, l-au bo-tezat cu apă, dar nu cu Duhul, și l-au învățat ca să se lepede de Fiul lui Dumnezeu. Pe dinafară îl îmbrăcau cu Hristos și pe dinlăuntru de jur împrejur îl sfășiau. Pentru aceea, nu după multă vreme, au luat duhul ticălosului, propovăduind socoteala lor cea nemulțumitoare. Acestea nu sunt în urma minunilor lui Ilie și nici mai mici decât semnele lui Elisei. Că precum aceia i-a înviat pe cei morți, așa și credinciosul Vasile, pe copilul ce era să moară, la răpit de la moar-te cu rugăciunea. Ți precum Petru pe Anania și pe Safira, cei ce au furat, i-a omorât, tot așa și Vasile, ținând locul lui Petru, pe Valent, cel ce și-a călcat fāgăduința, l-a mustrat, și pe fiul lui l-a omorât. De aici a cuprins mahnire și nedumerire multă pe ticăloși și pe necre-dinciosul împărat. Cine, după vrednicie, va povestiploile minunilor, pe care feri-citul și credinciosul Vasile le-a arătat prin lucrurile sale? Deci de vreme ce este cu neputință a povesti atâtea isprăvi ale bărbatului, pe toate lāsându-le, și doar una povestind, vom arăta cum ajutau și cele nesimțite bărbatului, de vreme ce puii viperelor porneau în tot chi-pul spre a ucide pe dreptul, adeseori împungându-se și rānindu-se de graiurile lui Vasile, încă și de minunile lui, ca de niște săgeți. S-au apropiat, ticăloșii, de împărat, cerând ca să fie el rānit și surghiunit. Căci greu ne este nouă, ziceau ei, și văzându-l pe el, fiindcă foarte se împotrivește cuvintelor noastre. Pentru aceea, este cu neputință, o, împărate, a spori înainte credința noastră, acesta fiind de față. Plecându-se cuvintelor lor, împăratul a luat trestia ca să iscā-leascā surghiunirea lui. Dar trestia îndată, nesuferind a sluji sfatului celui fără de lege, s-a zdrobit, certând pe cel fără de minte, pentru îndrāzneala de a lucra împotriva

robului lui Hristos, cel ce propo-văduia o Dumnezeire a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, și pe cei ce cugetau sau ziceau că este despărțită, cu înțelepciune îi mus-tra, ca pe niște câini ce lătrau. Iar dacă nu a simțit cel mai nesimțitor decât neînsuflețita trestie, fiind fiu al rătăcirii, a luat și pe a doua trestie ca să iscălească și să ducă la sfârșit sfatul cel viclean. Dar a văzut-o și pe aceasta frângându-se și nesuferind a se împărtași de răutatea pe care se sârguia a o face. Ce te sârguiești, o, împărate, întru străinătate a trimite pe cel ce are sălășluit întru sine pe Cel ce toate le umple? Ce voiești a pier-de pe cel cu totul nepierdut? Ce izgonești din cetate pe cerescul cetății? Că de vei lua și pe a treia trestie, o vei vedea zdrobindu-se și nesuferind a-ți ajuta, lucru care s-a și făcut.

Atunci înfrângerea tuturor aieva s-a propovăduit, iar strălucitul semn de biruință, a celui cu totul nebiruit, s-au făcut cele trei condeie, care s-au făcut ajutoare celui ce propovăduia pe Treimea cea de o ființă. Mâna se sârguia a iscăli hotărârea, iar condeiele o arăta pe aceasta nedreaptă. Mâna a iscăli se silea, iar condeiele o-preau sânguința cea deșartă. ^ai precum toiagul lui Moise a rușinat pe toți descântătorii și fermecătorii Egiptului (Ieșire 7, 10), așa și condeiele au surpat sfatul celor necredincioși și fii ai întunericului.

Cum te vom ferici pe tine, o, Părinte Vasile? Cel ce cu boldul înșelăciunea o împungi și o gonești, cel ce zbori cu pricepere îm-preună cu albinele și te sălășluiești în livezile Scripturilor celor de Dumnezeu însuflete, și de acolo ne aduni nouă flori proorocești, rouă apostolească, viață evanghelică. Cel ce de-a pururi șezi în țevșoarele faptelor bune și dintru dânsule ne faci nouă dumnezeiască întărire și întemeiere. Cel ce miera credinței celei dumnezeiești și fără prihană cu înțelepciune întru Duhulu Sfânt ai lucrat-o. Cel ce ne înveți pe noi a defăima pe viespii cei vicleni și credința până la cer a o înălța. Că ce ai strigat ca David: <MI>Dulci sunt cuvintele Tale gâtlejului meu, mai mult decât miera gurii mele.

O, credinciosule Vasile! Ca Abel, te-ai primit; ca Noe, te-ai mân-tuit; ca Avraam, te-ai chemat prieten al lui Dumnezeu; ca Isaac, te-ai adus jertfă lui Dumnezeu; ca Iacov, ai răbdat ispitele vitejește și ca Iosif, foarte te-ai slăvit; ca Moise, l-ai cufundat pe al doilea Faraon după ce ai tăiat cu toiagul Crucii marea patimilor; ca Aaron, Arhiereu al Domnului te-ai arătat; ca Isus al lui Navi, pe vrăjmași i-ai biruit; ca Finees, râvnind, de dar te-ai învrednicit; ca Isaia, cu focul cel gândit te-ai curățit; ca Iezechil, pe Cel ce șade pe Heru-vimi l-ai văzut; ca Daniil, guri de lei ai astupat și ca cei trei tineri, văpaia celor potrivnici bine ai călcat-o; ca Petru, ai propovăduit; ca Pavel, ai învățat; ca Toma, pe Cel ce a pățimit, Dumnezeu l-ai măr-turisit; ca Matei, Marcu, Luca și Ioan ai teologhisit și ca Apostolii, pe cei fărădelege i-ai învățat, pe păgâni i-ai întors, bine plâcând lui Dumnezeu.

Roagă-te pentru mine, cel foarte ticălos, și cheamă-mă înapoi cu rugăciunile tale, Părinte. Cel tare pe cel molatec, cel sârguitor pe cel leneș, cel râvnitor pe cel trândav, cel înțelept pe cel nebun, cel ce ai învistierit întru tine comoară de fapte bune, pe mine, cel necăstigător de toată isprava. Că pe tine te-a mărit Tatăl îndurări-lor, pe tine te-a fericit Fiul lui Dumnezeu, pe tine biserică sfântă din nou te-a înnoit Duhul cel Sfânt. Căruia I se cuvina slava, stăpânirea și marea cuviință în veci. Amin.

A PREA CUVIOSULUI
ȘI DE DUMNEZEU PURTĂTORULUI
PĂRINTELUI NOSTRU

EFREM SIRUL

CUVÂNT
LA VIAȚA FERICITULUI AVRAAMIE
ȘI A NEPOATEI SALE MARIA

Frații mei, voiesc să vă povestesc vouă o petrecere bună și desăvârșită a unui bărbat minunat care, începând-o și săvârșind-o, s-a slăvit. Însă mă tem a istorisi pe acea minunată și strălucită istorie a icoanei faptei lui celei bune de Dumnezeu iubită. Că iată, petrecerea bărbatului este bună și desăvârșită, iară eu sunt neputincios și prost. Și icoana, adică a faptei bune, este luminată și mi-nunată, iară vopselele sunt posomorâte și înfricoșate. Dar, cu toate acestea, deși sunt neputincios și prost, deși după vrednicie nu cu-prind săvârșirea, povestesc după cât pot, nefiind îndestulat a grăii cele pentru al doilea Avraam, care întru același chip a fost în vremuri noastre, și cu îngerească și cerească petrecere a petrecut pe pă-mânt. A câștigat răbdare ca un damnat și s-a învrednicit darului celui ceresc, fiindcă din tinerețile sale s-a curățit pe sine, făcându-se biserică Sfântului Duh, și s-a gătit pe sine vas sfânt, ca să locuiască întru dânsul Dumnezeu, Cel ce l-a chemat.

Deci, fericitul acesta avea părinți foarte bogați care îl iubeau mai presus de măsura firii omenești. Și l-au logodit pe el din pruncie și așteptau să vie în vârsta cea cuviincioasă. Dar el nu voia asta, ci din tânără vârstă la biserică mergea adesea, iar din Dumnezeieș-tile Scripturi cu dulceață asculta și cu bucurie cugeta întru dânsule. Însă părinții îl sileau să se împreune nunții. Iară el nu voia așa. Și, fiind supărat de multe ori de dânsii, din multa rușine a primit. Iar după ce s-a făcut nunta, întru a șaptea zi, șezând el în cămară cu mi-reasa, deodată, ca o lumină a strălucit darul în inima lui. Și, sărind din casă, a ieșit. Și în chip de povățuitor i s-a făcut lui lumina aceea, căreia urmându-i a ieșit din cetate, și departe de două mile de loc aflând o chilie goală a intrat și a locuit într-înșă cu mare bucurie și cu veselia inimii sale slăvea pe Dumnezeu.

Iar părinții împreună cu rudeniile s-au înspăimântat de ceea ce s-a întâmplat. Și ieșind, căutau pretutindeni pe fericitul. După șaptesprezece zile l-au aflat pe el în chilie, rugându-se lui Dumnezeu. Și, văzându-l pe el, s-au minunat. Iar fericitul a zis către dânsii: Ce vă minunați? Slăviți mai bine pe Dumnezeu, Iubitorul de oameni, Care m-a izbăvit pe mine din noroiul fărâdelegilor mele și vă rugați pentru mine, ca până în sfârșit să port jugul întru care Domnul m-a învrednicit pe mine, nevrednicul, a intra și, petrecând după buna Lui plăcere, voia Lui să și-o împlinescă întru mine. Iar ei, răspunzându-i, au zis: Amin. Și i-a rugat pe dânsii ca să nu-l supere pe el adeseori.

Astupând ușa, a încuiat-o pe dinăuntru, lăsând numai o fe-reastră mică prin care

primea hrană. Iar mintea lui s-a luminat de dar, sporind întru petrecerea cea preabună, câștigând mereu înfrâ-nare, priveghere și plângere, smerită cugetare și dragoste. Și stră-bătea vestea pentru dânsul pretutindeni, iar oamenii, auzind, veneau să-l vadă pe el și să se folosească, pentru că i se dăduse cuvântul înțelepciunii și al priceperii. Și vorba și vestea despre dânsul și pă-rinții lui era ca un luceafăr luminos.

După zece ani ai lepădării sale de lume, părinții lui s-au să-vârșit, lăsându-i avuții și mult aur. Iară el a rugat pe un adevărat prieten al său ca să le împartă săracilor și sărmanilor, ca să nu fie împiedicat la rugăciune din cauza acestora. Și, astfel făcând, a ră-mas fără de grijă. Că aceasta era sânguința fericitului, ca să nu se lege mintea lui cu vreun lucru pământesc și pentru aceasta nimic nu și-a câștigat pe pământ afară de un sac și o haină de păr pe care le purta. Avea încă și un vas din care mânca.

Dar împreună cu acestea a câștigat smerita cugetare peste măsură și dragostea deopotrivă către toți. Nu a cinstit pe bogat mai mult decât pe sărac, nici pe stăpânitor decât pe cel stăpânit, ci pe toți asemenea îi cinstea. Nu a privit la față de om, nici a certat cu obrăznicie pe cineva cândva, ci cuvântul lui era îndulcit cu sare, cu dragoste și cu blândețe. Că cine, auzind răspunderea lui cea prea bună, se sătura vreodată de dulceața cea din cuvântul său? Sau cine se îndestula privind fața lui cea cinstită și cu chip de înger? Că în toată vremea pustniciei sale, în care s-a nevoit cu toată osârdia, timp de cincizeci de ani, nu și-a schimbat pravila. Însă pentru nemărgi-nita râvnă și dragoste ce avea către Hristos, ca niște puține zile i s-a socotit lui toată vremea, și toată petrecerea pustniciei i s-a arătat nesățioasă.

Era în apropierea acelei cetății un sat mare foarte, întru care toți erau elini, de la cel mai mic până la cel mai mare. Și n-au putut să-i întoarcă pe dânșii de la îndrăcirea idolească, măcar că mulți pre-oți și diaconi au fost puși de episcopul de acolo. Și se întorceau toți nelucrători, neputând suferi necazul prigoanei celei aduse asupra lor de dânșii. Chiar și mulțime de monahi s-au pus asupra lor de mai multe ori, dar n-au săvârșit nimic mai mult spre întoarcerea acestora.

Într-una din zile, șezând episcopul, fiind de față clericii, a zis către dânșii, aducându-și aminte de fericitul bărbat: Nu am cunoscut eu în vremile mele un astfel de bărbat desăvârșit, întru tot lucrul bun împodobit, care întru toate iubește pe Dumnezeu, ca Avraamie. Și au răspuns clericii, zicând: Cu adevărat este rob al lui Hristos și pustnic desăvârșit. Și a zis către dânșii episcopul: Voiesc a-l hirotoni pe el la satul elinilor, că prinrăbdarea și dra-gostea lui îi va putea întoarce pe dânșii către Dumnezeu.

Și, sculându-se numaidecât, împreună cu clericii au venit că-tre dânsul. Și după ce au venit și l-au sărutat pe el, a început episcopul a-i zice pentru satul acela și a-l ruga pe el ca să se ducă acolo. Iară el, auzind, s-a întristat foarte și a zis către episcop: Iartă-mă, părinte, dar lasă-mă, te rog, să-mi plâng fărădelegile mele, că eu sunt nedesăvârșit și neputincios la lucrul acesta. Și iarăși zice către dânsul episcopul: Cu darul lui Hristos puternic ești și nu te lenevi a face această ascultare. Și răspunzându-i, fericitul a zis: Miluiește nedesă-vârșirea mea, rog pe prea cuvioșia ta, ca să-mi plâng răutățile mele!. Zice către dânsul episcopul: Iată, toate le-ai părăsit: lumea și cele dintr-însa, toate le-ai urât și pe sineți te-ai răstignit. Dar, acestea toate isprăvindu-le, ascultare nu ai.

Și auzind aceasta, a lăcrimat și a zis: Cine sunt eu, câinele cel mort și ce este viața mea că unele ca acestea pentru mine ai soco-tit?. Și a zis lui episcopul: Iată, șezând aici singur numai pe tine te mântuiești, iară acolo, prin darul lui Dumnezeu, pe mulți ai să-i mântuiești și să-i întorci către Dumnezeu. Deci, socotește întru tine care plată este mai mare: Aceasta sau aceea; adică a te mântui numai pe tine sau împreună cu tine și pe mulți alții?. Iară fericitul, plângând, a zis: Facă-se voia Domnului, însă eu pentru ascultare mă duc. Și, scoțându-l pe dânsul din chilie, l-au dus în cetate. Hi-rotonindu-l pe el, l-a petrecut cu bucurie împreună cu tot clerul. Iară fericitul se ruga pe cale către Dumnezeu, zicând: Iubitorule de oameni, Bunule, vezi neputința mea și trimite darul Tău spre ajutorul meu, ca să se slăvească numele Tău Cel Sfânt.

După ce a venit în sat, i-a văzut pe dâșii scufundați întru ne-bunia slujirii de idoli și suspinând a plâns și, ridicându-și ochii săi la cer, a zis: Cela ce ești singur fără de păcat, singur îndurat, singur iubi-tor de oameni, să nu treci cu vederea lucrurile mâinilor Tale. Și sâr-guindu-se, a trimis în cetate către prietenul lui cel adevărat, ca să-i trimită banii ce i-au rămas. Și, pe aceștia primindu-i, în puține zile a zidit o biserică și aducea în dânsa rugăciuni lui Dumnezeu, cu multe lacrimi rugându-se și zicând: Doamne, adună pe poporul Tău cel risipit și îl bagă pe dânsul în biserică Ta aceasta și luminează ochii minții lor ca să Te cunoască pe Tine Unul, adevăratul Dumnezeu.

Împlinindu-și rugăciunea, a ieșit din biserică, și mergând la ca-piștea elinilor, a răsturnat urâciunile și jertfelnicile lor le-a risipit. Iară ei, văzând ceea ce s-a făcut, ca niște fiare sălbatice s-au pornit asupra lui și cu bice l-au alungat din sat. Iar el, întorcându-se, a venit la locul său și ducându-se în biserică cu plângere și cu tânguire ruga pe Dumnezeu pentru dâșii ca să-i mântuiască. După ce s-a făcut zi-uă, venind, l-au aflat pe el rugându-se și s-au spăimântat, fiind uimiți.

Venind ei în fiecare zi la biserică nu ca să se roage, ci ca să va-dă frumusețile zidirii și podoaba cea de pe dânsa, a început a-i ruga ca să cunoască pe adevăratul Dumnezeu. Iară ei cu toiege, ca pe o piatră neînsuflețită, l-au bătut pe el. Socotind că a murit, l-au lăsat mai mult de jumătate mort și s-au dus. Făcându-se miezul nopții, și-a venit întru sine și suspinând a plâns foarte și a zis: Pentru ce, Stăpâne, treci cu vederea smerenia mea, și pentru ce Îți întorci fața de la mine, și pentru ce lepezi sufletul meu și treci cu vederea lucrurile mâinilor Tale? Și acum, Stăpâne, Iubitorule de oameni, caută spre robii Tăi și le dă lor a Te cunoaște pe Tine, că nu este Dumnezeu afară de Tine.

După rugăciune, sculându-se a intrat în sat și, intrând în biserică, cânta. Iar după ce s-a făcut ziuă, venind, iarăși l-au bătut pe el, făcându-se înfricoșători și plecându-se spre nebunie, cei cruzi și ne-milostivi și care nu aveau îndurări, l-au muncit fără de milă. Legându-l pe el cu funii, iarăși l-au târât precum și prima dată.

Aceasta pătîmîndu-le ca un diamant, până la trei ani a răbdat întru aceste mari necazuri și nevoi: fiind bătut, ocărât, târât, necă-jit, flămânzind și însetând. Și pentru toate cele ce i s-au întâmplat lui nu s-a întors dinspre dâșii, nu s-a mâniat, ci răbdând mai mult înmulțea dragostea pentru dâșii. Și ca pe un foc, cu blândețe, de tot a stins mânia lor, rugându-i, sfătuindu-i, momindu-i. Pe cei bă-trâni ca pe niște părinți îi ruga, pe cei mai tineri ca pe niște frați, iar pe copii ca pe niște fii, deși era batjocorit de dâșii.

Într-una din zile, adunându-se împreună toți ai satului, de la mic până la mare, și minunându-se, au început a zice unii către alții: Vedeți răbdarea bărbatului și negrăita lui dragoste cea către noi, cum, întru atâtea neazuri și răutăți care i-am făcut, nu s-a depărtat de aici, nici vreunuia din noi nu i-a zis vreun cuvânt rău, nici nu s-a întors despre noi, ci cu bucurie mare a suferit acestea toate? De nu ar fi fost, după cum zice, Dumnezeu Cel viu cu dânsul, și împărăție și rai și izbândire și răsplătire, nu în zadar ar fi răbdat acestea de la noi. Și pe toți zeii singur răsturnându-i, nu au putut să-l biruiască pe el. Cu adevărat acesta este rob al lui Dumnezeu și toate cele zise de dânsul sunt dumnezeiești și adevărate. Deci veniți să cre-dem în Dumnezeu Cel propovăduit de dânsul.

Zicând acestea, cu un cuget s-au pornit toți către dânsul la biserică, strigând și zicând: Slavă Dumnezeului ceresc, Celui ce a trimis pe robul Său ca, izbăvindu-ne din înșelăciune, să ne mântu-iască pe noi!. Iar fericitul, văzându-i pe dânșii, s-a bucurat cu bu-curie mare și fața lui s-a făcut înflorită ca o floare frumos colorată și, deschizându-și gura sa, a zis către dânșii: Părinți, frați și fii, bi-necuvântați sunteți voi care ați intrat întru Numele Domnului. Veniți cu un glas să dăm slavă lui Dumnezeu, Celui ce a luminat ochii inimii voastre pentru a-l cunoaște pe Dânsul și luați pecetea vieții ca să vă curățiți de necurăția idolilor și să credeți din tot sufletul că este Dumnezeu, Făcător al cerului și al pământului și al tuturor celor ce sunt întru dânsele, fără de început, necuprins, ne-povestit, neschimbat, fără de sfârșit, dătător de lumină, iubitor de oameni, mare și minunat, înfricoșat și tare, dulce și bun. Și întru Fiul Lui Cel Unul-Născut, Care este puterea și înțelepciunea Tată-lui, strălucirea Slavei Lui, prin Care toate s-au făcut. Și întru Sfân-tul Lui Duh, Cel de o ființă, Care împreună împărățește între ne- trecuții și nesfârșiții veci, Cel ce înviază pe toate. Și, crezând, să dobândiți viața cea veșnică. Și, răspunzând, toți au zis: Așa părintele nostru, așa, povățuitorul vieții noastre, așa va fi precum zici, să ne înveți pe noi; așa credem și așa slăvim.

Numaidecât apucându-se fericitul i-a botezat pe dânșii întru numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, de la cel mic până la cel mare al lor, până la o mie de suflete. Și în toate zilele le citea lor Dumnezeieștile Scripturi, învățându-i și spunându-le cele despre împărăția cerurilor, cele pentru credință și dreptate, pentru învie-rea morților și pentru înfricoșata judecată. Și ca un pământ bun și bine lucrat ce primește sămânța, care dă rod bun, adică unul o sută, altul șazeci, altul treizeci, așa și ei cu mare osârdie primeau cuvintele lui, cu dulceață ascultându-i învățătura și ca un înger al lui Dumnezeu era înaintea lor. Și ca o legătură a unei zidiri tari și prea bune așa, cu dragostea și cu dorirea și cu tot sufletul, s-au legat către dânsul și mintea lor s-a luminat cu mângâierea credinței și a învăță-turii lui.

După ce au crezut ei, fericitul a petrecut cu dânșii un an în-treg, învățându-i cuvântul lui Dumnezeu neîncetat, ziua și noaptea. Apoi, văzând sânguința cea către Dumnezeu și tăria credinței lor, și dragostea cea către dânsul, și sânguința, și cinstea, și slava, și temân-du-se să nu fie slăvit de dânșii și ca să nu-și strice pravila pustniciei sale și ca să nu se lege mintea lui de grija lucrurilor pământești, scu-lându-se noaptea s-a rugat lui Dumnezeu, zicând: Cel ce singur ești fără de păcat, Cel singur Sfânt, Cel ce întru sfinți Te odihnești, Cel singur iubitor de oameni și îndurat Stăpân, Cel ce din întuneric ai chemat pe poporul Tău acesta și l-ai întemeiat întru minunata lumină a cunoștinței Tale, Stăpâne, Cel ce

l-ai dezlegat pe el din legăturile împotriva-luptătorului, Cel ce i-ai întors pe dânșii din ră-tăcire, Cel ce le-ai dat lor credința cea către Tine, până în sfârșit păzește-i pe ei, Doamne, și apără turma Ta aceasta, pe care ai căș-tigat-o prin iubirea Ta de oameni, și îngrădește-i pe dânșii cu darul Tău cel atotputernic și luminează-le totdeauna mintea lor, ca să îm-plinească cele bineplăcute ție și să se învrednicească vieții celei veș-nice. Însă și pe mine, neputinciosul, mă sprijinește și să nu mi se so- cotească mie osândă lucrul acesta, mai Înaintecunoscătorule, căci pe Tine Te doresc și după Tine alerg. Și, după ce a sfârșit rugăciunea, a pecetluit satul cu semnul Crucii de trei ori și s-a dus pe ascuns într-un alt loc.

După ce s-a făcut ziuă, după obiceiul lor, au venit și îl căutau pe el, și neaflându-l s-au spăimântat, căci ca niște oi rătăcite, înconjurând, căutau pe păstorul lor, și cu frică, și cu plângere chemau numele lui. Și dacă l-au căutat pe el pretutindeni și nu l-au aflat, foarte s-au scârbit și numaidecât intrând la episcop, i-au vestit lui ceea ce s-a întâmplat. Iară el, auzind și întristându-se, cu sânguință a trimis să mai caute pe fericitul, mai ales pentru lacrimile și mân-gâierea turmei lui. Și ca o piatră scumpă fiind căutat pretutindenea și neaflându-se și întorcându-se nelucrători cei trimiși de dânsul, episcopul împreună cu tot clerul, venind în sat, i-au mângâiat pe dân-șii cu cuvântul vieții, și dintre dânșii le-au așezat preoți și diaconi și citeți, că toți erau întăriți întru credința și dragostea lui Hristos.

Dacă a auzit fericitul de venirea clerului și de așezare foarte s-a bucurat și slăvind pe Dumnezeu a zis: Ce voi răsplăti ție, Stă-pâne al meu, Bunule, pentru toate care mi-ai dat mie? Mă închin și slăvesc mântuitoarea Ta iconomie. Și așa rugându-se și bucurân-du-se, a venit în chilia lui cea mai dintâi.

Și a făcut o chilie mică mai dinafară decât cea dintâi și s-a încuiat pe sine întru cea mai dinlăuntru cu bucurie mare și cu vese-lia inimii lui, astupând ușa. Și după ce au auzit oamenii satului ace-luia de el, venind către fericitul Avraamie, s-au bucurat cu bucurie mare că l-au aflat pe adevăratul povățuitor al vieții lor. Și veneau către dânsul ca și către un părinte, învățându-se și luminându-se din petrecerea lui cea mai presus de cuvânt și foarte îi mulțumeau că îl vedeau și auzeau cuvinte de mântuire de la dânsul.

O, minune, iubiților! Că adevărat plin este de laudă și de slavă unul ca acesta. Că, întru atâtea neazuri câte avusese în sat, nu și-a schimbat canonul pustniciei sale, nu s-a abătut de la dânsul în dreapta sau în stânga. Slavă și mare cuviință Domnului și Dumnezeului nos-tru, Cel ce i-a dat lui atât de multă răbdare.

Deci, văzând satana, cel dintru început urător de bine și de oameni că, întru atâtea neazuri pe care le-a ridicat asupra lui în sat, nu l-a putut alunga pe el, nici întru lenevire n-a reușit a-l arunca, nici mintea lui a o depărta de la scop, ci ca niște aur în topitoare cu covârșire mai mult a strălucit și s-a slăvit și spre pilda de mân-tuire a mai multora, întru răbdare și dragostea cea multă către Dumnezeu și întru osârdie sporea, s-a amărât foarte urătorul de bine împotriva fericitului Avraamie. Și a venit cu multe năluciri către dânsul, ca, înfricoșându-l să-l amăgească. Cum stătea fericitul, cân-tând în miezul nopții, deodată o lumină mai curată decât soarele a strălucit și glas s-a făcut ca de o mulțime, zicând: Fericit ești domnule Avraamie, cu adevărat fericit ești, că nimeni nu s-a aflat precum tu întru toate isprăvile tale, și nimeni nu a făcut toate voile mele ca tine, pentru aceasta fericit ești. Dar îndată a cunoscut fericitul vi-cleșugul vicleanului și, înălțându-și glasul său, a zis: Întunericul tău cu tine să fie întru pieire, că ești

plin de viclesug și de amăgire, iar eu sunt om păcătos. Și având darul Domnului meu și nădejdea spre Dânsul, nu mi-e frică de tine, nici nălucirile tale cele multe nu mă înfricoșează pe mine; zid tare îmi este mie numele Domnului și Mântuitorului meu Iisus Hristos pe Care L-am iubit și întru numele Lui te cert pe tine, câine necurat și de trei ori ticălos. Zicând el acestea, numaidecât, ca niște fum nevăzut s-a făcut, iar fericitul cu mai multă osârdie, fără de tulburare binecuvânta pe Dumnezeu, ca și cum nu ar fi văzut nici o nălucire.

Și iarăși, după puține zile, rugându-se fericitul noaptea, sata-na, ținând o secure, a început a-i răsturna chilia lui, și cu securea găurind-o pe dânsa, a strigat cu glas mare, zicând: Sârguiți-vă, o, prietenii mei, sârguiți-vă și intrând sugrumați-l pe el degrab. Și a zis fericitul către dânsul: <MI>Toate neamurile m-au înconjurat și în numele Domnului i-am biruit pe ei<D> (Psalmul 117, 10). Și îndată vi-cleanul s-a făcut nevăzut iar chilia a rămas întreagă.

După puține zile, cântând la miezul nopții, vede rogojina pe care sta, arzând cu prea iute văpaie. Și călcând-o, a zis: <MI>Peste aspi-dă și peste vasilisc vei păși și vei călca peste leu și peste balaur și peste toată puterea vrăjmașului<D> (Psalmul 90, 13), cu numele Domnului nostru Iisus Hristos, Celui ce îmi ajută mie. Iar satana, fugind, a stri-gat și a zis: Eu te voi birui pe tine, cel rău la nărav, aflând mește-șuguri spre defăimarea ta.

Într-una din zile, când fericitul mânca după obicei, a intrat în chilie vrăjmașul, în chip de tânăr, și s-a apropiat să-i răstoarne bli-dul. Iar el, cunoscând, a ținut blidul și s-a făcut ca și cum n-ar bagă de seamă viclesugul lui. Și vrăjmașul, sârind, a stat înaintea lui, punând sfeșnicul și candela aprinse pe dânsul, și a început a cânta cu mare glas, zicând: <MI>Fericiti cei fără prihană în cale, care umblă în legea Domnului<D>. Și a zis din psalm mai multe versete, dar fericitul nu i-a răspuns până când nu a mâncat. Iar după ce a mâncat, s-a pecetluit cu semnul Sfintei Cruci și a zis către dânsul: Câine necu-rat și de trei ori ticălos, nesimțitule și fricosule, dacă știi că fericiți sunt, pentru ce îi sperii pe dâșii? Pentru că, adevărat, fericiți sunt toți cei ce iubesc pe Dumnezeu din toată inima lor. Și răspunzând, diavolul a zis lui: Ca să-i biruiesc pe dâșii și să-i împiedic de la tot lucrul bun.

Apoi a zis către dânsul fericitul: Să nu-ți fie ție nici un bine blestematele, ca să împiedici pe vreunul din cei ce se tem de Dumnezeu, ci să biruiești pe cei asemenea ție, care s-au depărtat de la Dumnezeu cu voia lor. Pe aceștia îi biruiești și îi amăgești, că Dumnezeu nu este întru dâșii. Iar de la cei ce iubesc pe Dumnezeu, să te risipești ca fumul cel bătut de vânt. Că o rugăciune cu lacrimi a lor te gonesc pe tine, precum se gonește țărâna de vifor. Și viu este Dumnezeul meu, lauda mea, Cel ce este binecuvântat în veci, că nu mă tem de tine, măcar de a-i sta în toată vremea aici, nici mă sperii de tine, câine necurat. Și te defaim pe tine cu adevărat, ca și cum ar defăima cineva pe un câinișor sfărâmat. Și după ce a zis fericitul acestea, îndată acela s-a făcut nevăzut.

După câteva zile, când săvârșea cântarea de psalmi, a venit vrăjmașul cu nălucire de popor și după părere aruncau funii în chilie și târându-l strigau unii către alții: Aduceți-l pe el în groa-pă. Căutând împrejurul lui, fericitul a zis:

Înconjuratu-m-au ca albinele fagurul și s-au aprins ca focul de spini și cu numele Dom-nului i-am biruit pe ei. Și strigând, satana a zis: Vai mie, vai mie, nu știi ce să-ți mai fac ție, că iată, întru toate m-ai biruit pe mine și toată puterea mea ai defăimat-o, călcându-mă pe mine. Ci și așa, tot nu mă voi duce de la tine. Iar

fericitul a zis către dânsul: Ana-tema ție, și tuturor puterilor tale, preapângăritule. Slavă și închină-ciune Stăpânului nostru, Unuia, Sfântului Dumnezeu, Celui ce te-a lăsat pe tine să fii călcat de cei ce Îl iubim pe El. Deci cunoaște, ti-căloase și preaneputinciosule, că noi nu ne temem de tine, nici de nălucirile tale.

Și, multă vreme luptându-l pe fericitul, în multe feluri de ispite și de necazuri și de nebunii, nici într-o frică nu a putut să arunce mintea lui, ci mai vârtos l-a ridicat pe el întru osârdia și dragostea cea către Dumnezeu. Pentru că, din tot sufletul său iu-bindu-l pe El, s-a nevoit a petrece după voia Lui, bătând cu răbda-re ca să i se deschidă lui comoara darului lui Dumnezeu. Și, după ce i s-a deschis lui și-a ales trei pietre scumpe: credința, nădejdea și dragostea, și printr-însele a împodobit pe celelalte fapte bune și, împletind cunună de mult preț, s-a adus lui Hristos, Împăratul celor ce au biruit. Că a iubit pe Dumnezeu din toată inima sa și pe aproa-pele ca pe sine însuși (Matei 22, 37).

Căci cine a fost așa de milostiv și de îndurat ca fericitul? Și pentru care monah, auzind că petrecea bine, nu s-a rugat ca să fie păzit de cursele diavolului și să-și săvârșească drumul său fără pri-hană? Sau pentru care păcătos și necredincios auzind, nu a rugat îndată cu lacrimi pe Dumnezeu ca să se mântuiască? Și în toată vre-mea pustniciei sale nu și-a schimbat canonul pustniciei și în acești ani nu i-a trecut lui o zi fără de lacrimi. Nu și-a dat buzele sale spre râs, nici măcar până la zâmbire; nu a apropiat de trupul său untde-lemn, nici nu și-a spălat fața sau picioarele sale cu apă. Și era așa ca și cum în fiecare zi murea, cu voirea nevoindu-se.

O, preaslăvită minune! Că întru minunata lui înfrânare, și întru multa priveghere, și întru izvoarele lacrimilor, și întru culcarea pe jos și întru smerenia trupului, nu a obosit niciodată, nici a slăbit, nici s-a lenevit, nici s-a trândăvit, ci ca cel ce flămânzește și însetează, fiindu-i mintea hrănită cu puterea darului, nu se sătura de dulceața pustniciei. Și era chipul lui ca o floare de trandafir și trupul lui nu era obosit ca și cum nu într-o pustnicie ca aceasta pe-trecea, ci era alcătuit cu măsurată obișnuință și putere, fiindcă era ținut de darul lui Dumnezeu, după cum și în vremea adormirii era cu fața atâta de strălucită, încât am simțit înconjurarea cea făcută de sfinții îngeri sufletului său. Încă și alt dar al lui Dumnezeu minu-nat era la el, că în cincizeci de ani ai pustniciei sale hainele cele de păr cu care se îmbrăcase, atât de cu îndestulare i-au slujit, încât și alții s-au învrednicit de cele învechite la dânsul.

Însă voiesc, iubiților, a povesti frățiilor voastre un lucru prea slăvit pe care l-a făcut la bătrânețile lui, fiindcă celor pricepuți și duhovnicești cu adevărat este preaslăvit și plin de folos și de umi-lință. Iar lucrul întru acest fel este: A avut ferictul un frate, unul-născut. Și acesta adormind, i-a rămas lui o copilă sârmană. Luând-o cunoscuții ei, au dus-o pe dânsa la unchiul său, fiind de șapte ani. Iar el a poruncit să stea în chilia cea mai dinafară, că el era încuiat în cea mai dinlăuntru. Și era o ferestruică mică între dânsii prin care o învăța Psaltirea și celelalte Scripturi. Cu dânsul priveghea și cânta și precum acela se înfrâna asemenea și aceea. Și sporind cu osârdie întru pustnicie, s-a sănguit a săvârși toate faptele cele bune. Că de multe ori a rugat pe Dumnezeu fericitul pentru dânsa, ca să-și aibă mintea ei către Dânsul și să nu se lege cu grijile lucrurilor pământ-tești, fiindcă tatăl ei multe averi îi lăsase. Ci numaidecât a poruncit ca acelea să fie date săracilor. Chiar și ea ruga în fiecare zi pe unchiul său, zicând:

Părinte, rog pe sfinția ta și poftesc pe cuvioșia ta să te rogi pentru mine ca să mă izbăvesc de gândurile cele necuvi-oase și viclene și de toată meșteșugirea vrăjmașului și de cursele cele de multe feluri ale diavolului. Și se nevoia cu osârdie, păzind pravila pustniciei sale. Și se bucura fericitul, văzând petrecerea cea bună a ei și osârdia și blândețea și dragostea cea către Dumnezeu. Și douăzeci de ani s-a nevoit împreună cu dânsa ca o mielușea bună și porumbiță neîntinată. După ce s-au împlinit douăzeci de ani, văzând-o șarpele cel făcător de rău întru viclesug, întraripată cu faptele bune ale vieții celei singuratice și îndeletnicindu-se întru cele cerești, cu preamare foc arzându-se, se topea și pâdea cum să o prindă în cursă pe dânsa, ca măcar așa să poată în scârbă și în grijă a arunca pe fericitul și, prin mahniciunea lui cea pentru dânsa, să smulgă mintea lui de la Dumnezeu. Și precum pe cei întâi zidiți cu zavistia i-a amăgit, așa și acum fiara cea înțeleaptă întru răutate a aflat pe șarpe unealtă către amăgire (Facere 3, 4), ca pe cei ce sălășluiau întru fericire să-i facă a locui, cu multă osteneală, în pământul cel roditor de spini.

Căutând și meșteșugind, a aflat un vas gătit spre pieire; că era un oarecare ce avea nume de monah, care mergea către fericitul cu multă sânguință pentru pricină de vorbă. Și văzând pe fericita pe fereastră și întunecându-se la minte, ticălosul voia a vorbi cu dânsa. Și a pândit multă vreme, ca până la un an, până când, aflând vre-me, s-a înstrăinat de fericita petrecere cea cu adevărat a adevăra-tului rai. Căci ca o amăgită de șarpele, nepoata fericitului a deschis ușa chiliei și a ieșit, și prin înșelăciunea vicleanului balaur, a căzut din mărirea iubirii de Dumnezeu și a curatei feciorii.

Și precum cei întâi zidiți, după ce au gustat din rod, deschi-zându-li-se ochii, au cunoscut că erau goi, așa și aceasta, după ce a lucrat păcatul, s-a spăimântat cu mintea și s-a deznădăjduit și și-a sfâșiat haina ei cea de păr și, bătându-și fața sa, voia să se sugrume, întru sine plângând, întru sine zicând: Pe Dumnezeu l-am întărâ-tat și pe sine-mi m-am ucis și pe unchiul meu cel cuvios întru prea amară scârbă l-am aruncat și batjocură diavolului l-am făcut. Pentru ce să mai trăiesc aici eu, ticăloasa? Vai mie, ce-am făcut! Vai mie, ce am pățimit! Vai mie, de unde am căzut! Cum mintea mea s-a întunecat, cum de vicleanul m-am furat! Cum am căzut, nu pricep, cum am alunecat nu cunosc. Cum m-am spurcat nu știu. Ce fel de nor a acoperit inima mea ca să nu iau aminte ce lucrez? Unde mă voi ascunde? Unde mă voi duce? În care groapă mă voi arunca pe mine? Unde este sfătuirea cuviosului meu unchi? Unde este învă-țătura lui Efrem, prietenul lui? Că îmi zicea mie: [®]Ia aminte de tine și păzește sufletul tău neîntinat Mirelui Celui Nesticăcios și fără de moarte, că Mirele Tău este Sfânt și râvnitor. Nu mai îndrăznesc a căuta la cer, că am murit pentru Dumnezeu și pentru oameni. A că-uta către ferestruica aceea nu mai pot de acum, căci cum eu, păcă-toasa voi grăi iarăși cu sfântul acela? Iar de voi grăi, au nu foc va ieși pe fereastră și mă va arde pe mine? Mai bine îmi este a mă duce unde nu este nimeni cine să mă cunoască, fiindcă o dată am murit și nu mai este mie nădejde de mântuire. Și sculându-se numaidecât s-a dus în altă cetate și schimbându-și numele ei s-a așezat într-o câr-ciumă.

Iar când s-a întâmplat ei aceasta, a văzut cuviosul în vedenie un balaur mare și înfricoșat cu chipul, șuierând întru tărie, care ieșind din locul său și venind până la chilia lui și văzând o porumbiță a înghițit-o pe ea și iarăși s-a întors la locul său. Și deșteptân-du-se fericitul, s-a întristat foarte și a plâns, zicând: Au doară pri-goană vrea să ridice satana asupra Sfintei Biserici și pe mulți vrea să-i

depărteze de la credință? Au doară dezbinare și eres va să se facă în Biserica lui Dumnezeu?. Și rugându-se lui Dumnezeu a zis: Mai Înaintecunoscătorule, Iubitorule de oameni, Tu singur știi vi-clenia aceasta mare. După două zile a văzut iarăși pe același ba-laur ieșind din locul lui, și intrând în chilie către dânsul și punând sub picioarele fericitului capul său, s-a strivit și s-a aflat porumbița aceea vie, neavând întinăciune. Și îndată deșteptându-se, a chemat odată și de două ori pe Maria, zicând: Scoală, pentru ce te-ai le-nevit astăzi? Două zile nu ai deschis gura ta întru slavosloviea lui Dumnezeu!. Dar n-a primit răspuns, căci două zile erau de când nu o mai auzise pe ea după obicei cântând.

Atunci a priceput că vedenia care a văzut-o pentru dânsa a fost și, suspinând, a plâns foarte și a zis: Vai mie că pe mielușeaua mea cumplitul lup a răpit-o și fiica mea robită s-a făcut!. Și, înăl-țându-și glasul său, a zis: Hristoase, Mântuitorul lumii, întoarce mie-lușeaua Ta, pe Maria, în staulul vieții, ca să nu se pogoare bătrâne- țile mele cu scârbă în iad. Să nu treci cu vederea rugăciunea mea, Doamne, ci trimite darul Tău degrab ca să o scoată pe dânsa din gura balaurului. Și acele două zile în care fericitul văzuse vedenia însemnau doi ani, pe care nepoată-sa i-a făcut afară. Însă petrecea ziua și noaptea rugând pe Dumnezeu pentru dânsa.

După doi ani a auzit de dânsa unde este și cum petrece și, ru-gând pe oarecare din cunoscuți, l-a trimis acolo ca să se înștiințeze cu dinadinsul cele pentru dânsa și să însemneze locul și cum petre-ce. Deci, ducându-se trimisul și înștiințându-se cu dinadinsul și vă-zând-o și pe dânsa, după ce a venit i-a vestit lui toate, și că a însem- nat și locul și petrecerea. Iar el, incredințându-se cum că cu adevă-rat ea este, a zis să i se aducă îmbrăcăminte ostășească și un cal și deschizând ușa chiliei a ieșit. Și îmbrăcându-se cu chip ostășesc, și căciulă adâncă pe capul său, care acoperea fața lui, a luat și un galben cu sineși și șezând pe cal s-a dus. Și precum oarecare iscoadă ce voiește să iscodească vreo cetate sau patrie, poartă chipul celor ce locuiesc acolo ca să se tăi-nuiască de locuitori, așa și fericitul Avraamie în chip de străin s-a dus ca pe vrăjmașul să-l biruiască. Cu adevărat vrednic lucru este a ne minuna de minunatul acesta al doilea Avraam, că cel dintâi, ieșind la războiul împăraților și bătându-i pe dânsii, a întors pe Lot, nepotul său. Asemenea și acest al doilea Avraam, ieșind la război împotriva diavolului și biruindu-l pe dânsul, a întors înapoi pe ne-poata sa.

Deci, venind la locul acela și intrând în cârciumă și găzduind, căuta ici și colo ca să o vadă pe ea. Apoi trecând mult timp și nevă-zând-o pe ea, zâmbind a zis cârciumarului: Prietene, am auzit că ai aici o copilă foarte frumoasă și foarte dorim de ea. Iar cârciu-marul, văzând vârsta cărunteții, lui foarte l-a defăimat pe el. Apoi răspunzând a zis: Este și foarte frumoasă. Și era fericita peste fire de frumoasă. Și a zis fericitul către dânsul: Cum se numește". Iar el a zis: Maria. Atunci cu luminată față a zis către dânsul: Chea-mă-o, ca să ne veselim cu dânsa astăzi, că, din cele auzite, foarte am îndrăgit-o pe ea. Iar ea, fiind chemată a venit către dânsul.

Dacă a văzut-o pe dânsa întru podoaba aceea și în chipul cel desfrânat, mai tot trupul lui și toată ființa sa lacrimă s-a făcut. Ci cu filosofia și cu înfrânarea, ca întru niște ascunzători s-a ținut pe sine întru inima sa, ca nu cumva înțelegând ea să fugă. Și șezând ei, și bând, a început a grăi către ea fericitul ca și cum ar fi un îndrăgitor oarecare, aprinzându-se cu foc nearzător. Așa a făcut fericitul acesta, care s-a nevoit tare împotriva diavolului și luând pe cea robită a așezat-o în cămara lui Hristos.

Și grăind fericitul, ea sculându-se și cuprinzându-l i-a sărutat grumazul lui. Și sărutându-l pe dânsul i-a mirosit sudorile petrecerii lui celei îngerești și și-a adus aminte îndată de pustnicia ei și sus-pinând a zis: Amar mie!. Iar cârciumarul spăimântându-se, a zis către dânsa: Doamnă Marie, doi ani ai aici și niciodată nu am auzit vreun suspin al tău sau vreun cuvânt ca acesta. Dar acum ce-ți este ție?. Iar ea a zis: Ah, de aș fi murit înainte de trei ani și eram fericită. Și îndată fericitul, ca să nu-l bănuiască, zise aspru către dânsa: Acum înaintea mea ți-ai adus aminte de păcatele tale?.

Oare nu ar fi zis întru inima ei: Se arată vederea acestuia ca vederea unchiului meu?, ci Unul, Iubitorul de oameni și Preaînțe-leptul Dumnezeu așa a iconomisit ca să nu-l cunoască pe el și te-mându-se să fugă. Iar el, îndată scoțând galbenul, l-a dat cârciuma-rului și a zis lui: Fă-ne nouă cină bună, ca să ne veselim astăzi cu copila aceasta, că de departe vin pentru dânsa.

O, înțelepciune, cu adevărat după Dumnezeu! O, pricepere duhovnicească! O, măiestrie și amăgire a diavolului și curăție a sufle-tului! Cel ce în cincizeci de ani ai pustniciei sale pâine nu a gustat, acum de carne s-a împărtășit, ca pe sufletul cel vânat de diavol să-l cheme înapoi. Ceata sfinților îngeri în cer s-a spăimântat pentru păruta nebăgare de seamă a acestui fericit, dar mai vârtos mărime de suflet și amăgitoră, cum de cu osârdie și fără de socoteală mânca și bea, zicând și el cuvântul din Evanghelie: Astăzi se cuvine a ne veseli și a ne bucura, că fiica mea aceasta moartă a fost și a înviat, pierdută a fost și s-a aflat (Luca 15, 32). O, înțelepciune a înțelepților și pricepere a pricepuților! O vrednică de lucru preaslăvit, această minunată nebăgare de seamă, cea mai înaltă decât toată socoteala, cea cu dinadinsul prin care din dinții balaurului cel aruncător de venin răpind, a mântuit un suflet!

Iar după ce s-au veselit ei, a zis copila: Scoală, domnule, și intrând, să dormim. Iar el a zis: Să intrăm. Și intrând a văzut pat înalt așternut și suindu-se cu osârdie a șezut pe dânsul. Cum te voi chema sau cum te voi numi pe tine, o, desăvârșit al lui Hristos, omu- le, nu știi? Înfrânat să te zic pe tine sau nebăgător de seamă? Înțe-lept sau neînțelept? Socotitor sau nesocotitor? Cel ce în vremea de cincizeci de ani ai pustniciei tale pe o rogojină ai dormit, cu ce fel de osârdie ai șezut pe pat? Toate acestea le-ai făcut întru slava lui Hristos și întru lauda petrecerii tale celei de Dumnezeu următoare. Pe la lăcașuri ai umblat, din cărnuri te-ai împărtășit, vin ai băut și în cârciumă ai intrat ca să mântuiești suflet pierit. Iar noi, fiind mici la suflet, întru îndoire necuviincioasă venim, ca să grăim măcar vreun cuvânt de folos aproapelui.

Deci, șezând pe pat a zis către dânsul: Vino, domnule să îți trag încălțămintele tale. Iar el a zis către dânsa: Încuie ușa și vino de le trage pe ele. Ea voia mai întâi să-l descalțe pe el, iar el nu a suferit. Atunci, încuind ușa a venit către dânsul. Și a zis către dânsa fericitul: Doamna mea, Marie, apropie-te de mine!. Iar ea apro-piindu-se, a ținut-o ca să nu poată fugi. Și ridicându-și căciula din cap și lăcrimând, a zis către dânsa: Fiica mea Marie, nu mă cunoști pe mine? Au nu sunt eu, părintele tău Avraamie? Fiica mea, au nu mă cunoști pe mine? Au nu sunt eu cel ce te-am crescut pe tine? Ce ți s-a întâmplat ție, o, fiica mea? Unde îți este chipul cel îngeresc care îl aveai, o, fiica mea? Unde-ți sunt lacrimile? Unde-i privegherea cea cu durere de suflet și de inimă zdrobitoare? Unde-i culcarea pe jos și deasa plecare a genunchilor? Cum dintru înălțimea cerului în groapa pieirii te-ai pogorât? Pentru ce nu mi-ai arătat mie că vifo-rul iadului te-a întâmpinat pe tine? Și eu,

împreună cu Efrem, am fi strigat către Cel ce poate a te mântui pe tine din moarte. Pentru ce, cu totul deznădăjduindu-te, te-ai dat pe sineți diavolului? Pentru ce m-ai părăsit și întru nesuferită mâhnire m-ai pogorât pe mine? Că cine este fără de păcat între oameni, o, fiica mea? Fără numai Unul Dumnezeu.

Iar ea, spăimântându-se, de frică a amuțit, neputând a-și ri-dica fața și a rămas ca o piatră nesimțită în mâinile lui, fiind ținută de rușine și de frică. Fericitul îngăduia cu lacrimi, zicându-i ei: Nu îmi răspunzi mie, fiica mea, Marie? Au nu pentru tine, chinuindu-mă, am venit aici? O, fiica mea! Asupra mea fie păcatul tău! Eu răspund pentru tine în ziua Judecării. Eu mă pocăiesc pentru păcatul acesta al tău. Și până la miezul nopții așa a mângâiat-o și a sfătuit-o pe dânsa.

Și ea, luând puțină îndrăznire, a grăit către dânsul, zicând: Nu pot căuta la tine pentru rușinea feții mele. Cum voi chema eu Preacuratul Nume al Hristosului meu, după ce întru necurățenia noroiului m-am pângărit?. Zis-a către dânsa fericitul: Asupra mea fie păcatul tău, fiica mea. Din mâinile mele să ceară Dumnezeu păcatul tău acesta. Numai tu ascultă-mă pe mine și vino să mergem în locul nostru, că, iată, și iubitul nostru Efrem plânge și roagă pe Dumnezeu pentru tine. Fiica mea, te rog pe tine, miluiește bă-trânețile mele și îndură-te de căruntețile mele. Fiica mea iubită, rogu-mă ție, sculându-te urmează după mine. Iar ea a zis către dânsul: Dacă va primi Dumnezeu pocăința mea, merg. Însă cad și rog pe cuvioșia ta și sărut picioarele tale cele sfinte, că atâta te-ai milostivit spre mine și ai venit aici ca să mă smulgi pe mine din cursa diavolului. Și, punându-și capul ei pe picioarele lui, a plâns toată noaptea, zicând: Ce voi răspunde ție, pentru toate acestea, Stăpâne?.

Iar după ce s-a făcut ziuă a zis către dânsa fericitul: Fiica mea, scoală să ne ducem!. Iar ea, răspunzând, a zis către dânsul: Am aici puțin aur și haine și ce poruncești pentru acestea?. Zis-a către dânsa fericitul: Lasă-le pe ele aici că toate acestea sunt parte a vicleanului. Și sculându-se au ieșit îndată. Și a pus-o pe dânsa pe cal, iar el, bucu-rându-se îl trăgea înaintea ei. Și ca un păstor, când află oaia pierdută o ridică pe umerii săi (Luca 15, 5), tot așa fericitul, bucurându-se cu inima, călătorea. Și după ce au venit la locul lor, pe dânsa a încuiat-o în chilia cea mai dinlăuntru, iar el a rămas întru cea mai dinafară. Iar ea cu sac și cu smerenie și cu lacrimi multe și cu plângere și cu înfrâna-re cu dinadinsul și cu osârdie scopul pocăinței l-a săvârșit, rugându-se cu îndrăzneală și căzând către Dumnezeu.

Cu adevărat, o pocăință ca aceasta este adevărată. Cu adevă-rat, aceasta este tămăduire și vindecare din nou asufletului. Printr-acest fel de nevoie se cade toți să se mărturisească lui Dumnezeu. Că cine este atât de vârtos și de împietrit cu inima, și auzind glasul plângerii ei nu s-ar umili, slăvind pe Dumnezeu? Că pe lângă pocă-ința aceea, a noastră este umbră și nălucire. Cu o răbdare ca aceasta, și sânguință și nevoie, neîncetat se apropia către Dumnezeu, cerând semn de s-a făcut primită pocăința ei. Iar Bunul și Iubitorul de oameni Dumnezeu, spre deplina încredințare a pocăinței celei bineprimite, i-a dat darul tămăduirii.

A mai trăit fericitul încă zece ani, văzând pocăința ei cea cu-rată și osârdia ei cea aleasă, și slăvind pe Dumnezeu și mărturisindu-L, s-a odihnit întru bătrânețe bune, cel cu adevărat cuvios și rob al lui Dumnezeu. Și s-a săvârșit fiind de o sută de ani, postind cincizeci de ani, cu osârdie mare și cu nevoie minunată, îmbogățin-du-se întru smerită cugetare și dragoste, neprivind la față de om, lucru care stă în fire la cei mulți să facă, pe unul a-l cinsti, iar pe altul a-l

netrebnici. Și întru atâta vreme a pustniciei sale nu s-a lenevit niciodată nicidecum, nici nu și-a schimbat pravila vieții celei prea bune, ci așa se afla ca și cum în fiecare zi ar fi murit.

Aceasta este petrecerea fericitului Avraamie și aceasta îi este viața cea preaplăcută lui Dumnezeu și nevoințele răbdării. Și din cămara de mire cea stricăcioasă, ca o căprioară din cursă a ieșit. Nicidecum nu a lăsat gândul lui cel tare și de diamant a ieși afară și a se răspândi la cele dinapoi sau în ispitele satului cele aduse asu-pra lui de la vrăjmaș. Intrare înlăuntru nu a aflat trândăvia cea pri-mejdioasă, nici în războiul cel necurmat întru nălucirile diavolilor vreo frică nu a răbdat cândva. Împlinit-a nevoința cea pentru feri-cita aceea, prin înțelepciunea cea duhovnicească și negrăita price-pere, adică ceea ce se socotește prostime, dar se înțelege neguță- torie, căci călcând dinții balaurului, a scos pe preadorita lui porumbiță și a adus-o adevăratului Mire, lui Iisus Hristos. Acestea sunt nevoințele și sudorile fericitului Avraamie. Aici întru acest chip le-am scris spre mângâierea și osârdia celor ce vo-iesc a se apuca de viața cea veșnică spre lauda și slava lui Dumne-zeu, Celui ce ne dă nouă tuturor cele de folos. Iar în ceasul săvârși-rii lui s-a adunat mai toată cetatea și satele cele de primprejur și fiecare dintr-înșii apropiindu-se cu sânguință de cinstitul și sfântul lui trup, lua o bucățică din îmbrăcăminte a lui spre binecuvântare. Și toți bolnavii, de orice fel de boală sufereau, care se atingeau de hainele fericitului, îndată primeau tămăduire.

Viețuit-a și fericita aceea alți cinci ani, nevoindu-se cu covâr-șire și cu lacrimi, ziua și noaptea, și nu înceta a ruga pe Dumnezeu, și de multe ori, cei ce treceau prin locul acela și auzind plângerea ei, umilindu-se, stăteau și plângeau, și venind întru pomenirea pă-catelor lor, se rugau și slăveau pe Dumnezeu. Iar în ceasul săvârși-rii, s-a arătat fața ei, celor ce o priveau pe ea, strălucind cu darul, încât văzând noi venirea sfinților îngeri, blândă și preaslăvită, am slăvit pe Dumnezeu, Care cu negrăită iubire de oameni, mântuiește pe cei ce nădăjduiesc spre Dânsul, întru Iisus Hristos, Domnul nostru.

Vai mie, iubitorilor, că aceștia cu bun sfârșit s-au sfârșit și cu în-drăznire s-au rupt de la lucrurile cele pământești și s-au legat cu dragostea cea către Dumnezeu, iar eu, fiind nepregătit, sunt fără de osârdie cu voirea. Și iată că m-a apucat pe mine iarna cea fără de sfârșit și sunt gol și nepregătit, minunându-mă de cele pentru mine, cum în fiecare zi păcătuiesc și în fiecare zi mă pocăiesc; în fiecare ceas zidesc și în fiecare ceas risipesc. Seara zic: mâine mă voi pocăi și, făcându-se dimineață, mă primește trândăvirea și petrec ziua răs-pândindu-mă. Și iarăși la amiază zic: în noaptea ce vine mă voi trezi și cu lacrimi voi ruga pe Dumnezeu ca să se facă milostiv spre păcatele mele. Și după ce sosește noaptea mă biruiesc de somn. Cei ce au luat argintul cu mine se nevoiesc ziua și noaptea, se nevoiesc cu slavă a stăpâni cele zece cetăți (Luca 19, 17). Iar eu, pentru le-nevirea mea, l-am ascuns pe el în pământ și Domnul S-a apropiat să vină și iată, tremură mâna mea și plâng zilele trândăviei mele, neavând ce să-I răspund.

†CEN1 = *

Cel ce singur ești fără de păcat, Îndurate, Unule Iubitorule de oameni, mântuiește-mă, că afară de Tine, binecuvântatul Părinte, și afară de Unul-Născut Fiul Tău, Cel ce S-a îngropat pentru noi, și de Sfântul Duh, Cel ce tuturor le dă viață, pe altul nu știu, nici întru altul n-am crezut. Și acum, pomenește-mă, Stăpâne, și mă scoate din temnița păcatelor mele. Că ale Tale sunt amândouă,

EFRA1.WRI

Stăpâne, ceasul când am intrat în veacul acesta și când mă voi muta dintru dân-sul. Pomeneste-mă pe mine cel fără de răspuns și mântuiește-mă pe mine, păcătosul. Darul Tău, cel ce s-a făcut mie în veacul acesta sprijinire și scăpare, fală și laudă, acesta să mă acopere pe mine sub aripile sale în ziua aceea înfricoșată și groaznică. Că Tu cunoști, Cel ce cerci inimile și rărunchii, că de la multe cărări răzvrătite și de la mulțime de sminteli m-am abătut (iar răzvrătite zic cărări ale înțelegerilor ereticești și tâlcuirea lor cea iscoditoare). Și aceasta nu este din mine, ci din darul Tău, care a luminat mintea mea. Ro-gu-mă ție, Sfinte Stăpâne, mântuiește sufletul meu întru împărăția Ta și mă învrednicește pe mine a Te binecuvânta pe Tine, împreună cu toți cei ce bine au plăcut ție, că ție se cuvine slavă, închină-ciune și mare cuviință: Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

CUVÂNT
LA PREAFRUMOSUL IOSIF

Dumnezeule al lui Avraam, Dumnezeule al lui Isaac, Dumnezeule al lui Iacob, Dumnezeule Cel binecuvântat, Cel ce a-i ales sămânța cea sfântă a robilor Tăi celor ce Te-au iubit pe Tine, dă-ruiește-mi ca un bun ca să izvorască întru mine râurile darului cu multă îndestulare, ca să pot istorisi luminata și preamarea priveliș-te a preafrumosului Iosif, a celui ce a fost de-a pururi cinstita întâ-rire a preaadâncilor bătrâneți ale patriarhului Iacob. Că acest copil, din tânără vârstă, pe amândouă venirile lui Hristos le-a în-chipuit; pe cea dintâi, care s-a făcut din Fecioara Maria, și pe cea de-a doua ce va înspăimânta iarăși pe toate.

Drept aceea, acum, iubiților, cei de Hristos iubiți, întemeiați să ne facem, bucurându-ne cu sufletul, ca să auzim fără de răspân-dire și să vedem aceste feluri de lucruri ale preaîncuviințatului copil. Însă eu, frații mei, nu zic numai aceasta, că tânărul este prea încuviințat, ci și minunat și izvor al întregii înțelepciuni, biruitor preaviteaz și semn de biruință minunat. Dar pentru aceea s-a făcut mai ales chip al venirii Domnului celei ce va să fie.

Deci, să-și scoată fiecare din sufletul său toată grija pământ-teștilor lucruri și să primească cu dorire cântările cele de miere, că sunt duhovnicești și veselesc sufletul. Că precum Domnul S-a trimis către noi din sânul cel Părintesc, ca să ne mântuiască, tot așa și copilul Iosif din sânul cel părintesc al lui Iacov s-a trimis să vadă pe frații săi. ^{ai} precum frații cei cruzi ai lui Iosif, îndată ce l-au văzut, când se apropia ca să le vestească pacea de la tatăl său, au început a gândi cu viclesug asupra lui, așa și iudeii cei de-a pururea vârtoși la inimă, cum au văzut pe Mântuitorul, ziceau: Acesta este cu ade-vărat moșteanul, să-L ucidem pe Dânsul și va fi totul al nostru (Ma-tei 21, 38). ^{ai} precum frații lui Iosif ziceau: să-l ucidem pe el și să ne izbăvim de visurile lui, întru acest chip cu adevărat și iudeii ziceau: Veniți să-L ucidem pe El și să ținem noi moștenirea Lui.

Frații lui Iosif mâncând, îndată l-au vândut pe el, înjunghin-du-l cu voirea; tot întru acest chip iudeii cei urâți, mâncând pască, au junghiat pe Mântuitorul. Pogorârea lui Iosif în Egipt înseamnă pogorârea Mântuitorului nostru pe pământ. ^{ai} în ce chip în cămară a călcat toată puterea păcatului, îmbrăcându-se cu luminatele plăți de biruință împotriva egiptencei, stăpâniei sale, tot așa și Domnul nostru, Mântuitorul sufletelor noastre, cu dreapta Sa, pogorându-Se în iad, a stricat toată silnicia tiranului celui preacumplit și greu de prins.

^{ai} precum Iosif biruind păcatul, în temniță se pune până la vremea încoronării, așa și Domnul nostru, ca să ridice tot păcatul lumii, în mormânt Se sălășluiește. Iosif în temniță doi ani a stat, petrecând acolo întru slobozenie mare; iar Domnul nostru trei zile în iad a petrecut, ca un Puternic, nesuferind stricăciune. Iosif din tem-niță cu porunca lui Faraon cu dragoste se scoate, ca cel ce cu ade-vărat și cu lesnire tâlcuiește dezlegarea visurilor, care înseamnă îmbelșugarea ceea ce va să fie; iar Domnul nostru Iisus Hristos S-a sculat din morți cu a Sa putere, după ce a prădat iadul, aducând Tatălui Său împăcarea noastră și propovăduind înviere și viață veșnică. Iosif a șezut în căruța lui Faraon, luând stăpânire peste tot Egiptul, iar Mântuitorul nostru, Împăratul cel mai înainte de veci, după ce S-a înălțat la cer pe

nor luminat, stă cu slavă pe heruvimi de-a dreapta Părintelui, ca Unul-Născut Fiul Său.

Când a împărățit Iosif în Egipt, după ce luase stăpânire asu-pa vrăjmașilor săi, frații săi se aduc de bună voie înaintea divanu-lui celui omorât de dâșii, ca să se închine cu frică și cu cutremur înaintea celui vândut de dâșii spre moarte; și cu frică se închină înaintea lui Iosif, cei care nu-au voit ca să împărățească peste dâșii.

Cunoscând Iosif pe frații săi, i-a vădit printr-un cuvânt ca uci-gași, iar aceia, înștiințându-se, au stat umiliți, cu rușine mare, neîn-drăznind să grăiască, neavând nicidecum ce să răspundă, cunoscân-du-și cu dinadinsul păcatul lor și ceasul acela în care l-au vândut pe el. Ți cel ce părea de dâșii că s-a stricat în iad, s-a aflat fără de veste împărățind peste dâșii. Așa și în ziua aceea înfricoșată, când va veni Domnul pe norii cerului, va sta pe scaunul împărăției Sale (Matei 25, 31) și se vor aduce legați de îngerii cei înfricoșați toți vrăj-mașii înaintea divanului Lui, toți câți nu au voit să împărățească peste dâșii. Atunci au socotit iudeii cei fărâdelege că, dacă Se va răstigni, va muri ca om, necrezând, ticăloșii, că este Dumnezeu, Care a venit spre izbăvire ca să mântuiască sufletele noastre.

Precum Iosif zicea cu îndrăznire fraților săi înfricoșându-i și îngrozindu-i: Eu sunt Iosif, pe care voi m-ați vândut în robie, iar acum împărățesc peste voi și nevrând voi, așa și Domnul va arăta Crucea în chip strălucit celor ce l-au răstignit pe Dânsul și vor cunoaște prin Cruce și pe Fiul lui Dumnezeu, Cel răstignit de dâșii. Vedeți cum cu dinadinsul s-a făcut Iosif chip adevărat al Fiului lui Dumnezeu, Stăpânului său? Fiindcă fapta bună a lui a înflorit din tânără vârstă, cu înțelegerea, de bună voie.

Începând de aici vom veni a povesti faptele bune ale cuviosu-lui copil, tâlcuindu-le. Fericitul acesta vreme de șaptesprezece ani a petrecut în casa părintească, sporind în fiecare zi întru frica lui Dumnezeu și întru buna așezare și cinstire față de părinții săi. Ți văzând necuvioșii la frații săi, a vestit tatălui său ceva puțin din cele multe. Căci, cu adevărat fapta bună împreună cu nedreptatea nu poate odrăsli, că este lucru necuvios. Aceia urau pe Iosif, de vreme ce era străin de răutatea lor. Că fiind îmbunătățit tânărul și având visuri, vedea cele ce aveau să i se întâmple lui după iconomia lui Dumnezeu Celui Preaînalt. Iar Iacov, tatăl lui necunoscând urăciunea ce aveau întru ascuns ceilalți fii ai lui asupra lui Iosif, cu nevi-novăție iubea pe Iosif, care strălucea de-a pururea din tânără vârstă cu floarea faptei celei bune. Ți pascănd aceia oile în Sichem, s-a în-tâmplat de era Iosif împreună cu tatăl său. Iar tatăl lui Iosif, ca un părinte iubitor de fii, se grijea pentru dâșii în Sichem. Ți a zis lui Iosif: Vino, fiule, du-te către frații tăi și cercetează cu dinadinsul sănătatea lor împreună cu a turmelor. Ți să te întorci degrab!

Primind Iosif porunca tatălui său, s-a dus cu bucurie către fra-ții lui, voind să le aducă pace de la fața tatălui său împreună cu gri-ja pe care o avea pentru dâșii. Mergând, el a rătăcit pe cale, nea- flând pe frații săi împreună cu turmele. Mâhnindu-se și suspinând pentru dâșii, l-a aflat pe el un om care i-a arătat lui calea. Dacă i-a văzut pe ei de departe, Iosif se ducea cu bucurie, dorind să-i feri-cească pe frații săi. Încă mergând el, iar aceia văzându-l, ca niște fiare sălbatice, se sfătuiau să ucidă pe Iosif. Iar el ca un miel fără de răutate se ducea să cadă în mâinile lupilor fioroși. Ți dacă s-a apro-piat de dâșii, i-a fericit pe ei cu dragoste, ducându-le pace de la tatăl său. Iar ei, sculându-se îndată, ca

niște fiare sălbatice, l-au dezbrăcat de haina cea pestriță cu care era îmbrăcat și se sârguia fiecare de viu să-l înjunghie pe el, cruzii și nemilostivii, pentru vrăj-mășia lor și pe acel cinstit și sfânt copil în multe chipuri îl muceau, pentru nebunia lor.

Văzându-se Iosif căzut în rele și niciunul nefiind mai îndurător, îndată se porni spre rugăciune, lacrimi și suspinuri, și înălțându-și glasul său se ruga lor, zicând: Pentru ce voi vă mâniați? Rogu-vă pe voi, lăsați-mă puțin ca să mă rog, frații mei. Maica-mea a adormit și Iacov, părintele nostru, până acum o plânge pe ea totdeauna și voi alt plâns vreți să aduceți tatălui nostru, când încă nu a încetat cel dintâi? Rogu-vă pe voi, suferiți-mă puțin, să nu mă des-part de la Iacov, ca să nu se pogoare bătrânețele lui cu durere în iad. Vă jur pe voi, pe Dumnezeu părinților noștri, al lui Avraam și al lui Isaac și al lui Iacov, Care dintru început a chemat pe Avraam și a zis: Ieși din pământul tău și din rudenția ta și din casa tatălui tău și vino în pământul pe care-l voi arăta ție. ^ai ți-l voi dărui și îți voi înmulți sămânța ta ca stelele cerului și ca nisipul de pe marginea mării, care este nenumărat (Facere 10, 1; 16, 10); pe Dumnezeu Cel Prea Înalt, Care a dat răbdare lui Avraam, ca pe Isaac, unul-născut spre jertfă să-l aducă, ca să se socotească lui Avraam întru laudă răb-darea; pe Dumnezeu Care a izbăvit pe Isaac de moarte și a dat berbec în locul lui, spre ardere de tot bine primită (Facere 22, 13); pe Dumnezeu cel Sfânt, Care a dat binecuvântare lui Iacov din gura tatălui său Isaac (Facere 27, 33); pe Dumnezeu Care s-a pogorât cu Iacov din Haran la Mesopotamia, de unde a ieșit Avraam; pe Dumnezeu Care a izbăvit pe Iacov din necaz și a zis să-i dea lui binecuvântare, să nu mă lipsesc de Iacov. S-a lipsit de Rahila; să nu mă plângă pe mine precum a plâns pe Rahila, nici iarăși să se întu-nece ochii lui Iacov așteptând să vadă intrarea mea cea către dânsul. Trimiteți-mă pe mine către Iacov, tatăl meu, primind lacrimile mele, trimiteți-mă pe mine către el.

Jurându-i el asupra Dumnezeului părinților, îndată l-au aruncat, cumpliții, în groapă, nici temându-se de Dumnezeu, nici sfiindu-se de jurământ, măcar că el îmbrățișa picioarele tuturor și uda cu lacrimi urmele fraților săi și striga și zicea: Fraților, miluiți-mă!. Cu toate acestea îndată s-a aruncat de dânsii în groapă. Iar după ce s-a aruncat Iosif în groapa pustiei, cu lacrimi amare și cu jalnice plân-geri a plâns și pe sineși și pe tatăl său Iacov, și, lăcrimând, zicea cu suspinuri negrăite și grăia: Iată, Iacove, vezi faptele fiilor tăi, că în groapă sunt aruncat ca un mort. Iată, tu mă aștepți să mă întorc că-tre tine, tată, iar eu acum zac ca un ucigaș. Tată, tu mi-ai zis mie: Mergi și cercetează pe frații tăi împreună cu turmele și cu sânguință să te în-torci (Facere 37, 14), și iată ei ca niște lupi preasălbatici s-au făcut și cu mânie m-au despărțit de la tine, bunule tată. Că nu mă vei mai ve-dea pe mine, nici glasul meu nu-l vei mai auzi, nici bătrânețele tale nu se vor mai răzima iarăși de mine, nici eu nu voi mai vedea sfinte-le tale cărunteți, că eu nu sunt mai bun decât mortul cel îngropat. Jelește tată pe fiul tău și fiule pe tatăl tău, că așa din pruncie m-am despărțit de la fața ta. Cine-mi va da mie o porumbiță grăi-toare să-ți arate ție, ca venind să vestească bătrâneții tale plânge-rea mea? Lipsit-au, tată, lacrimile mele și suspinurile, obosit-a și glasul și nu este cel ce ajută. O, pământule, o pământule, care ai strigat către Dumnezeul Cel Sfânt pentru Abel cel drept, care s-a ucis fără de dreptate (Facere 4, 8), precum este predanie de la stră-moși, părinții noștri, că pământul a strigat către Dumnezeu pentru sângele dreptului, Tu însuși și acum strigă

către Iacov, tatăl meu, fă-cându-i lui cunoscut ceea ce mi s-a întâmplat mie de la frații mei.

Iară cei cruzi și fără de omenie, după ce au băgat pe Iosif în groapă, au șezut să mănânce și să bea cu bucurie, ca și cum s-ar ve-seli cineva după ce a biruit vreun război, tot așa și aceștia cu bucu-ria inimii se aflau. ^ai mîncând ei și bînd cu veselie, dintr-o dată au ridicat ochii lor și au văzut venind niște negustori ismailiteni, du-când aromate în Egipt, avînd și cămile. ^ai au zis între ei înșiși: Mult mai bine este nouă ca să vindem pe Iosif acestor negustori străini, ca, ducându-se, să se săvârșească în țară străină și să nu fie <^a2>mîna noastră asupra fratelui nostru. ^ai, ca niște fiare sălbaticе, l-au scos din groapă și luând prețul lui l-au dat negustorilor, neadu-cându-și aminte de grija și scârba tatălui lor. Iar negustorii călăto-rind, au ajuns pe cale la locul hipodromului când se întorcea Iacov din Mesopotamia.

Cum a văzut Iosif mormântul Rahilei, mama sa, alergând a căzut deasupra mormântului și înălțându-și glasul său se tînguia cu lacrimi și striga întru amărăciunea sufletului său, zicând așa: Ra-hilo, Rahilo, maica mea, scoală-te din țărână și vezi pe Iosif pe care l-ai iubit ce i s-a întâmplat. Iată, așa se duce rob în Egipt, în mâinile străinilor, fiind vîndut ca un făcător de rele. Frații mei cu totul gol m-au vîndut în robie și Iacov nu s-a înștiințat că eu am fost vîndut. Deschide-mi mie, maica mea, și primește-mă în mormântul tău! Pri-mește, Rahilo, pe fiul tău, ca să nu fie mort de viu! Primește, maică, pe cel lipsit de Iacov pe neașteptate, în ce chip și de tine m-am lipsit din copilărie.

Auzi, maica mea, suspinurile inimii mele și mă primește în mor-mântul tău că nu mai sufăr ochii mei a lăcrima, nici sufletul meu nu mai poate a se tîngui cu suspinuri! Rahilo! Rahilo! Nu auzi glasul fiului tău, al lui Iosif? Iată, cu sila mă duc și nu vrei să mă primești pe mine? Pe Iacov am chemat și glasul meu nu l-a auzit. Iată, și pe tine te chem iarăși și nici tu nu mă auzi pe mine? Aici voi muri, deasupra mormântului tău, ca să nu mă duc ca un făcător de rele în pămînt străin.

Iar dacă l-au văzut pe el, cu un cuget, toți bărbații aceia ismailiteni care luaseră pe Iosif, că așa a alergat și cu fața a căzut pe mormântul Rahilei, maicii sale, au zis între dînșii: Tânărul acesta voiește să ne farmece pe noi, ca să poată fugi de la noi, neștiind noi cum s-a făcut nevăzut. Deci, să-l prindem pe el și să-l legăm bine ca să nu ne amăgească pe noi.

Apropiindu-se de dînșul, fiind tulburați, au zis: Scoală-te de acum și încetează vrăjind, ca nu ucigându-te deasupra mormântului să ne păgubim noi de aurul cel dat pe tine. ^ai sculându-se el, l-auvîzut toți aprins fiind cu fața lui din plînsul cel amar și a început fiecare a-l întreba cu blîndețe: Ce lăcrimezi, că greu te mîhnești de când ai văzut mormântul acesta, de când ești în calea hipodro-mului? Lepădînd temerea, cu îndrăzneală spune-ne nouă ce este lucrarea ta și pentru ce te-ai vîndut? Păstorii aceia când te-au vîndut pe tine așa ne-au zis nouă: [®]Păziți-l bine pe el, ca să nu fugă de la voi pe cale, că noi vom fi nevinovați. Iată mai înainte v-am spus vouă. Deci, spune-ne nouă cu de-amănuntul, al cui rob ești? Al păstorilor acelora sau al altuia slobod? ^ai arată-ne nouă pentru ce deasupra mormântului ai căzut cu dorire? Noi te-am cumpărat pe tine și suntem stăpânii tăi. Povestește-ne nouă toate cele pentru tine. Dacă vei ascunde de noi cele pentru tine, cui vrei să te faci cunoscut? Robul nostru ești. Precum ne-au spus nouă păstorii ace-ia, voiești să fugi, dacă noi ne vom lenevi. ^ai mîngâie-te și ne spune nouă arătat, care este fapta ta, ca să te arăți nouă slobod. Nu te vom folosi pe tine ca pe un rob, ci ca

pe un frate sau ca pe un fiu iu-bit, că vedem preamare slobozenie și multă știință întru multă amăgire, că ești vrednic și împăratului să-i stai înaintea și împreună cu boierii de sfat să te cinstești, tânărule. Că frumusețea ta aceasta întru multă bunăcuviință și cinste și întru stăpânire te va pune pe tine degrab și vei fi prieten al nostru și cunoscut acolo unde te du-cem pe tine, ca tu să fii întru bucurie. Că cine nu ar fi iubit un tânăr ca acesta plin de frumusețea ochilor și de neam bun și înțelept?.

Și răspunzând lor, a zis Iosif cu suspine: Nici nu am fost rob, nici fermecător, nici pentru că am greșit ceva am fost dat în mâinile voastre. Ci am fost fiu iubit al tatălui meu, asemeni și maicii mele. Și păstorii aceia, sunt frații mei. Și tatăl meu m-a trimis să-i văd pe ei, iar ei, apucându-mă pe mine, îndată m-au dat vouă în robie, bi-ruindu-se de cumplită zavistie, și m-au depărtat pe mine de la tatăl meu, nesuferind dragostea cu care mă iubea pe mine. Iar mormân-tul acesta de aici este al maicii mele. Căci, când se suia tatăl meu în Haran, de unde a purces să meargă, în locul întru care acum locu-iește, și trecând pe aici, maica mea a murit și a fost îngropată în mormântul acesta pe care îl vedeți și voi.

Și auzind, aceia au lăcrimat pentru dânsul și au zis lui: Nu te teme, tânărule, că la preamare cinste mergi tu în Egipt, că chipul tău arată neamul tău cel bun. Ci fă-te cu inimă bună, mai ales că te-ai izbăvit de zavistia și urâciunea fraților celor ce te-au vândut pe tine nouă.

Iar frații lui Iosif, după ce l-au vândut pe el, aducând un țap, cu osârdie l-au junghiat, și haina lui Iosif cel cuvios sângerând-o, îndată au trimis-o la tatăl lor, zicând: Noi am aflat această haină aruncată în munți și îndată am cunoscut că aceasta este a fratelui nostru și întru mâhnire suntem toți pentru dânsul. Pentru aceasta către tine, tată, am trimis haina cea pestriță a lui Iosif, neaflând pe fratele nostru. Și cunoaște și tu însuși de este a fiului tău, că noi toți am cunoscut că este a lui Iosif.

Văzând Iacov haina, a strigat cu plângere și cu tânguire prea amară, zicând: Haina aceasta este a fiului meu, Iosif! O fiară rea a mâncat pe fiul meu. Și jelindu-se, zicea cu suspinuri nesuferite: Era mai bine să mă fi mâncat pe mine în locul tău, fiule. Pentru ce nu m-a zdrumicat, mai bine, pe mine fiara și să mă fi făcut ei mâncare spre sațiu? Vai mie, vai mie! Măruntaietele mele se rup pentru Iosif. Eu sunt pricinuitoarea morții tale, fiule. Eu sunt cel ce am orbit ochii tăi cei luminați. Eu, fiule, te-am ucis pe tine, cel ce te-am trimis pe tine să mergi în pustie, ca să vezi pe frații tăi împreună cu turmele. Voi plânge de acum, fiule, și voi suspina în tot cea-sul, până ce mă voi pogori în iad către tine, fiul meu. Și în loc de trupul tău, haina ta, Iosife, o voi pune înaintea ochilor, lăcrămând neîncetat.

Iată, iarăși, haina ta întru alt plâns mai mare mă aruncă pe mine, fiul meu, că este întregă întrucât mi se pare că nu te-a mân-cat pe tine fiara, o, preaiubitule, ci de mâini de oameni te-ai dez-brăcat și te-ai junghiat. Că dacă te-ai fi mâncat de fiară, precum zic frații tăi, haina ta s-ar fi sfâșiat pe undeva, că nu mai întâi așteaptă fiara să te dezbrace pe tine și apoi din cărnurile tale să se sature. Și dacă iarăși te-ar fi dezbrăcat și apoi te-ar fi mâncat, haina ta ar fi fost neîntinată de sânge. Nu sunt sfâșâieturi de unghii, nici înfigă-turi de dinți de fiară în haina ta. De unde este sângele? Iar dacă, iarăși, fiara care a mâncat pe Iosif a fost singură, cum a putut pe toate să le lucreze? Aceasta îmi este mie, însinguratului, plângere și jale, ca să plâng pe Iosif și să jelesc haina lui. Două plânsuri, două tânguirii și bocete preamare îmi sunt, al lui Iosif și al hainei.

Pentru aceasta, cum oare a fost dezbrăcat? Voi muri, o, Iosife, lumina și reazemul meu. Haina ta împreună cu mine acum să se pogoare în iad (Facere 37, 35), că nici voiesc să mai văd lumina aceasta fără de tine, fiul meu Iosif. Lipsească sufletul meu împreună cu sufletul tău, Iosife, fiul meu.

Iar ismailiții luând pe Iosif, cu sângeală l-au pogorât pe el în Egipt, socotind cum că îndată, pentru frumusețea lui, vor dobândi bani de la oarecare mare boier. ^{ai} când treceau ei prin mijlocul cetății, iată și Putifar îndată i-a întâmpinat pe ei și, văzând pe Iosif, i-a întrebat pe dânșii, zicând: Spuneți-mi mie, negustori, de unde este tânărul, că nu vă seamănă vouă, că voi toți sunteți ismaeliți, iar acesta este preafrumos?. Iar ei i-au răspuns, zicând: Prea de bun neam și plin de știință este tânărul acesta!. ^{ai} dându-le lor prețul cât au voit, cu dragoste a cumpărat pe Iosif de la dânșii.

Ducându-l pe el în casa sa, l-a întrebat să se înștiințeze de creșterea sa. Iar odrasla cea adevărată a seminției celei cuvioase a dreptului Avraam și Isaac și Iacov, sporea cu fapta bună și cu multă statornicie în casa lui Putifar, nevoindu-se din zi în zi cu dinadinsul în căutătură și în grai la treapta întregii învățături, având neîncetat pe Dumnezeu Cel Sfânt înaintea ochilor lui, Care pe toate le vede, pe Dumnezeul părinților Care l-a izbăvit pe el din groapa morții și de urâciunea fraților săi. Numai inima sa se mătina adeseori pentru cuviosul Iacov, tatăl său. Văzând Putifar așezarea tânărului și multa știință și buna cunoștință, toate pe care le avea le-a dat în mâinile lui Iosif celui preafrumos, ca unui fiu adevărat. ^{ai} cu totul nimic nu știa ce făcea Iosif întru toate lucrurile, nici până la grai, fără numai pâinea pe care o mânca în vremea mesei. Că știa pe Iosif că este foarte cre-dincios, mai ales după ce a văzut că se înmulțeau averile lui în mâna lui Iosif. ^{ai} bucurie mare era între slugi și între slujnice pentru toate bunătățile ce se făceau de la dânsul.

Iar stăpână-sa, văzând pe Iosif împodobit cu frumusețe și cu știință, s-a rănit cu dragoste și cu nebunie satanicească și foarte pofta să doarmă cu el. ^{ai} pe cinstitul acela și pe izvorul întregii în-țelepciuni în groapa împreunării dorea să-l arunce. Făcând nenu-mărate meșteșugiri și împodobiri, socotea că din destul va lucra spre amăgirea tânărului. Că din ceas în ceas hainele schimbându-și și fața sulemenindu-și, prin zâmbiri și râsuri urâte voia să amăgească, ticăloasa, ochii cei cuvioși ai dreptului. Că socotea, ticăloasa, că prin aceste forme lesne va prinde în cursă sufletul cuviosului. Iar Iosif, cu frica lui Dumnezeu fiind îngrădit, nici până la amenințare nu a căutat spre dânsa.

Văzând că meșteșugurile împodobirilor ei celor multe erau deșarte înaintea dreptului, cu mai multă aprindere se ardea și foar-te se necăjea, neaflând ce să-i mai facă lui. ^{ai} se gândea cu neruși-nare să-l cheme pe el la lucrul necinstei, și pândind ca o aspidă în- nebunită fața lui, a zis către cuvios: O, Iosife, dormi cu mine, nete-mându-te nicidecum de bărbatul meu. Cu îndrăzneală apropie-te de mine, să mă îndulcesc întru sațiu de frumusețea ta. Satură-te încă și tu de frumusețea mea. Tu ai toată stăpânirea a tuturor robi-lor celor din casă. Altul nu îndrăznește nicidecum să intre la noi, nici să audă lucrarea noastră. Iar dacă de bărbatul meu te temi și nu voiești, eu îl voi omorî pe dânsul, dându-i otravă. Deci, apropie-te de mine și împlinește-mi pofta mea, că foarte mă ard de dragostea ta (Facere 39, 7). Iar piatra cea de diamant, cu sufletul și cu trupul, nu s-a biruit cu mintea, mai ales într-o furtună ca aceasta. Ci lepădând pe toate cele ce se făceau, pentru frica lui Dumnezeu și cu așezarea cea cu-viincioasă a lui și bună, o adeverea pe dânsa

prin graiuri dumnezeiești, zicându-i ei așa: O, femeie! Nu este bun lucrul acesta, ca să fac păcatul acesta cu tine, stăpâna mea, fiindcă eu mă tem de Dumnezeu. Că, iată, domnul meu toate averile lui cele din casă și din țarini mi le-a dat mie și nu este altceva care să fie sub mâna mea, afară de tine, stăpâna mea. Deci, este lucru necuvios să lepăd atâta dragoste a unui stăpân ca acesta, mai ales că atât de mult m-a iubit pe mine. Cum pot să fac eu un păcat ca acesta înaintea lui Dumnezeu, Care cercă inimile și rărunchii?.

Aceste graiuri cuvioase le zicea Iosif în fiecare ceas către stăpâna sa, sfătuind-o, rugând-o, certând-o și muștrând-o. Dar ea nici un lucru dumnezeiesc nu primea, ci ca o aspidă ce își astupă urechi-le sale se arăta; încă mai mult se aprindea, fiindcă izvora în dânsa pofta cea rea. În fiecare ceas pândea ca să afle prilej ca să siluiască cu obrăznicie pe cel întreg înțelept. Iar Iosif, văzând atâta obrăz-nicie la femeie, care, ca o fiară năvălește să-l strice pe el, a înălțat ochiul său către Dumnezeul părinților și adeseori ruga pe Cel Prea Înalt, zicând așa: Dumnezeule al lui Avraam și al lui Isaac și al lui Iacov, Cel mare și înfricoșat, scoate-mă pe mine de la fiara aceasta. Că iată, Înșuți vezi nebulia femeii, cum pe ascuns voiește să mă omoare pe mine cu lucruri necinstite, ca să mor într-o păcate împreună cu dânsa și desăvârșit să mă despartă de Iacov, tatăl meu. M-ai izbăvit pe mine din moarte, Stăpâne, de la frații cei fără de lege, izbăvește-mă și aici de la fiara ceea ce se îndrăcește, ca să nu fiu cu lucrurile străine de părinții mei care Te-au iubit, Doamne, foarte și cu binecuvântare pe Tine. ^ai suspinând din adâncul inimii sale pe Iacov iarăși îl chema, zicând: Roagă-te tu însuți, tată, pentru fiul tău Iosif, căci cumplit război s-a ridicat asupra mea, care poate să mă despartă pe mine de Dumnezeu. Acest război mult mai puternic este decât moartea, pe care frații mei se sfătuiseră să o aducă asupra mea. Acea trupul îl ucide, aceasta pe suflet îl desparte de Dumnezeu. Eu, părintele meu, știu că rugăciunile tale s-au suit către Dumnezeul Cel Sfânt pentru mine și pentru aceasta am fost izbăvit din groapa morții. ^ai acum iarăși roagă pe Cel Prea Înalt, ca să mă izbăvesc de la fiara a-cesta, care voiește să strice pe fiul tău și care nu are rușine în ochii ei, nici iarăși frica lui Dumnezeu într-o inimă ei. Roagă-te, tată, ca nu, precum m-am lipsit de la sânul tău cel trupesc, și de sufletul tău să mă fac străin. M-am dus către frații mei și ca niște fiare s-au fă-cut, ca niște lupi preamari m-au rupt pe mine de la tine, bunule ^a2>tată și în Egipt m-am pogorât în mâinile străinilor. ^ai iată, iarăși m-a întâmpinat altă fiară. Frații mei în pustie au voit să măucidă, iar aceasta iarăși în cămară stă să mă rupă pe mine. Roagă-te, tată, ca să nu mor înaintea lui Dumnezeu și a părinților mei.

Iar după ce nu a voit să se supună glasurilor stăpânei sale, în tot ceasul, alergând aceea către dânsul ca o aspidă fără de rușine, a pândit vreme îndemânatecă ca să-l afle pe el în cămară și așa să lucreze păcatul. ^ai dacă l-a aflat pe el în cămara lui, precum dorea, cu obrăznicie apropiindu-se de cel întreg înțelept, îl silea pe dânsul, trăgându-l către sineși, ca să lucreze fărădelegea. Iar el, văzând nerușinarea femeii cea preamare, în tindă cu fuga a sărit. ^ai în ce chip un vultur când vede pe vânătorul, își înalță la cer aripile sale, așa și Iosif a scăpat de vânătoare, ca nu prin cuvintele cele viclene și cu faptele să se rănească. ^ai lăsându-și în mâinile ei haina, a fugit de cursele diavolului.

Văzând femeia că a fugit așa, cu mare mânie s-a pornit și a gândit să rănească pe dreptul cu cuvinte preaurâte, vrând a-l pârî pe el înaintea bărbatului ei, ca auzind bărbatul ei cu mânia zilo-tipiei (pizma pe care o are bărbatul asupra îndrăgitorului

femeii sale) aprinzându-se, să ucidă pe Iosif. Aceasta gândind întru sine, că: Mult mai bine îmi este mie ca să moară Iosif și eu să dobân-desc răsufare, că nu sufăr în fiecare ceas a vedea în casa mea o fru-musețe ca aceasta a lui și eu nu mă pot îndulci arătat sau pe ascuns de frumusețea lui și de multa știință.

Deci, strigând slugile și slujnicele, a zis lor: Țiți ce mi-a făcut mie bărbatul acesta, evreul, pe care bărbatul meu l-a pus peste casa lui? A voit fără de rușine să fie cu mine. Nu i-a fost din destul lui stăpânia casei mele, ci și pe mine a voit să mă despartă de bărbatul meu. Ți luând haina lui Iosif a arătat-o bărbatului ei, impu-tându-i și zicând: Iată ai băgat în casă pe acest băiat evreu, ca să mă batjocorească și să mă ocărăscă pe mine, femeia ta? Au nu cu-noști, domnul meu, că eu sunt cu întregă înțelepciune și pentru aceasta am vestit ție? (Facere 39, 14-17).

Auzind acestea, bărbatul ei numaidecât a crezut graiurile femeii, că așa este. Ți îndată a poruncit ca să fie Iosif la casa cea de pază cu multă străjuire și groază (Psalmul 104, 18). Ți fără de cercetare și fără de cercare, îndată a hotărât asupra lui nedreapta ho-tărâre, zicând: Poruncesc ca Iosif să fie aruncat în temniță și nici- decum să nu dobândească slăbire. Iar Dumnezeu lui Avraam și al lui Isaac și al lui Iacov, Care cercă inimile tuturor, era cu dânsul și i-a dat lui ca să afle îndurări în ochii temnicerului și l-a lăsat pe el temnicerul întru slobozenie, că niciodată nu se depărtează Dumne-zeu de cei ce se tem de El cu toată inima.

După aceasta, au greșit împăratului Faraon doi oameni: paharnicul cel mare și pitarnicul cel mare (Facere 40, 1). Ți a poruncit îndată ca ei să se arunce în temniță, iar Iosif le slujea lor (Facere 40, 4). Petrecând în temniță timp de doi ani, aceștia au avut visuri care le prevestea ce urma să li se întâmple lor degrab. Iar cuviosul Iosif, fiindu-le slujitor, intrând către dâșii să le slujească după obicei, i-a aflat întru mare mâhnire, amândoi fiind întristați și îm-puținați pentru visuri. Ți dacă i-a întreat, vrând să se înștiințeze de pricina scârbei lor, au zis amândoi: Niște visuri am văzut și întru mâhnire ne aflăm, că nu este cine să poată tălmăci visurile noastre, pe care le-am văzut.

Iar el a zis către dâșii: Acest lucru este al lui Dumnezeu Care se face cunoscut celor ce se tem de El. Dar spuneți-mi visurile voas-tre, ca Dumnezeu meu să vi le facă arătate prin mine. Acestea au-zindu-le, paharnicul cel mare și pitarnicul cel mare și-au spus vi- surile lor, fiecare după cum a văzut. Iar Iosif le-a descoperit lor cu puține cuvinte tot adevărul care urma să li se întâmple de la împă-ratul, în ce chip s-a și făcut. Că paharnicului celui mare i-a dat lui cinstea cea dintâi, iar pe mai marele pitarilor l-a dat la moarte. Ți cunoscând Iosif cinstea ce avea să se întâmple paharnicului celui mare, l-a rugat pe el zicând: Pomenește-mă pe mine înaintea lui Faraon și degrab arată-i lui cele pentru mine, ca să ies de aici. Că nimic nu am greșit, nici un rău nu am făcut pentru care să fiu aruncat în casa temniței (Facere 40, 14).

O, sămânță aleasă și fericită ce cauți ajutor de la un om muri-tor, lăsând pe Dumnezeu, pe om îl rogi? Ți încă după ce de sprijini-nirea lui Dumnezeu întru atâtea nevoi ai avut cercare, când haina întregii înțelepciunii tale neîntinată ai păzit-o, pentru ce te împu-ținezi la suflet, o, fericite, când Dumnezeu îți gătește ție împărăție și slavă când El voiește? Ți când vitejește rabzi ispita, nu știi că mai mult strălucesc cununile biruinței?

Ți s-a împlinit dezlegarea celor două visuri după cum a zis Io-sif: După trei zile a făcut Faraon ospăț tuturor boierilor celor mari ai lui și și-a adus aminte și de

pitariul cel mare și de paharnicul cel mare (Facere 40, 20). ^ai pe paharnicul cel mare l-a chemat iarăși la dre-gătoria lui, iar pe celălalt l-a dat la moarte. ^ai, fiindcă paharnicul cel mare a uitat pe Iosif, după doi ani, din pronia lui Dumnezeu a văzut Faraon niște visuri mari, care covârșeau toată mintea înțe-lepților Egiptului și a fermecătorilor (Facere 41, 1). ^ai chemând Faraon pe toți înțelepții și vestindu-le visurile, nimeni nu a putut să-i talmăcească lui puterea lor. Deci, împăratul fiind întru multă mâhnire, paharnicul cel mare, aducându-și aminte, a vestit împăratului toate cele pentru Iosif și pentru priceperea lui. După ce a auzit împăratul de dânsul, s-a bucurat cu bucurie mare și l-a chemat pe el înaintea lui cu sâr-guință. ^ai venind Iosif de la temniță, i-a zis Faraon înaintea boie-rilor săi: Am auzit pentru tine că tu ești bărbat priceput și poți potrive visurile cele adânci. ^ai a răspuns Iosif lui Faraon: Dătăto-rului înțelepciunii Îi este cu puțință a talmăci visuri (Facere 41, 16).

Spunând Faraon visurile înaintea lui Iosif și a tuturor boieri-lor săi, îndată a auzit tâlcuirile lor din gura lui Iosif, ca din gura lui Dumnezeu. ^ai s-a spăimântat Faraon de învățătura acestuia și de cea preamare sfătuire a lui, că îl sfătua pe el, zicând așa: Să caute dar împăratul pe un bărbat priceput și înțelept ca să-l pună pe el peste pământul Egiptului, că foamete mare va să fie, ca roadele cele multe să fie în vremea necazului (Facere 41, 33-36). ^ai a zis împăratul: Pe tine te voi pune astăzi peste tot Egiptul, fiindcă ai dat un sfat ca acesta. ^ai gura ta să ia judecata Egiptul în toată casa mea (Facere 41, 40). A-tunci a suit pe Iosif în careta sa, și, toți boierii cei mari, înainte și împrejurul lui Iosif mergeau. Văzând Putifar, cel ce băgase pe Iosif mai înainte în temniță, minunea cea preaslăvită care s-a făcut, că a șezut Iosif în careta lui Faraon, s-a temut foarte și, încetinel despărțindu-se din mijlocul boierilor, a alergat repede la casa lui și cu mare frică i-a spus femeii sale: Văzut-ai, a zis, o, femeie, minune preaslăvită și care nouă fri-că mare ne-a pricinuit? Că Iosif acela, sluga noastră, domn al nostru s-a făcut și a tot Egiptul, și iată cu slavă șade în careta lui Faraon, ca un împărat cinstit fiind de toți. Iar eu, neputând a mă arăta lui, încetișor m-am despărțit!

Auzind acestea femeia lui Putifar, l-a făcut pe el să îndrăz-nească, zicând: Eu îți voi povesti ție păcatul meu: Eu am lucrat aceasta, căci iubeam pe preafrumosul Iosif, acel întreg înțelept, și din ceas în ceas cu multe momeli îl pândeam cu dinadinsul, ca să pot dormi cu dânsul și de frumusețile lui să mă îndulcesc. ^ai cu toa-te acestea nu am putut să-mi dobândesc scopul și nici de vreun grai nu m-a învrednicit pe mine. Ci și silindu-l l-am apucat pe el ca să mă sufere pe mine cât de puțin și el a fugit afară, când ți-am arătat ție haina lui. Eu am fost pricinuitoarea împărăției lui și slavei lui celei preamari. Că de nu aş fi îndrăgit eu așa pe Iosif, nu ar fi avut a se arunca în temniță. Ci să-mi mulțumească și mie este dator, ceea ce m-am făcut pricină a slavei lui. Drept și cuvios este Iosif, că fiind clevetit nu a arătat nimănui. Deci, scoală-te acum și te du cu buc-urie și te închină lui împreună cu toți boierii. ^ai sculându-se, Pu-tifar, s-a dus să se închine cu multă sfială lui Iosif.

După ce s-au sfârșit toți anii îmbelșugării celei mari, s-a făcut foamete în tot pământul lui Canaan și se mârșea Iacov cu fiii săi. A auzit Iacov că în Egipt este pâine cu multă indestulare, și a zis fiilor săi: Veniți și vă duceți și cumpărați nouă pâine din Egipt, precum am auzit, ca să nu murim toți de foame (Facere 42, 1). Deci, luând poruncă, cei zece feciori ai lui Iacov s-au pogorât ca să cumpere grâu.

Însă nu știau că este fratele lor. Iar dacă a văzut Iosif pe frații săi, i-a cunoscut pe toți și făcându-se că este tulburat a zis: Acești zece bărbați sunt iscoade rele și pentru aceasta au venit în Egipt. Prindeți-i pe dânșii și legați-i cu tărie, că au venit aici să iscodească pământul nostru.

«i, fiind cutremurați, cu frică au răspuns lui, zicând: Să nu fie, domnule! Ci suntem toți frați, fii ai unui părinte drept și oare-când doisprezece am fost cu numărul și unul a fost ucis de o fiară rea, care era preafrumos și preaiubit tatălui său și îl plânge pe el tatăl lui până în ziua aceasta. Iar fratele nostru celălalt este cu tatăl nostru, în pământul lui Canaan, mângându-l pe dânsul. Iosif a răs-puns cu mânie, zicând: Fiindcă eu de Dumnezeu cel Sfânt mă tem și Îl cinstesc, aceasta vă dăruiesc vouă: Luați-vă grâul și mergeți de-grab către tatăl vostru, dacă sunteți adevărați. «i pe fratele vostru, pe care îl iubește tatăl vostru, aduceți-l către mine, și așa vă voi cre-de pe voi.

Iar ei, mâhnindu-se, au luat grâul și s-au dus către tatăl lor, în pământul Canaan și i-au vestit întrebările cele rele și mânia bār-batului aceluia. «i foarte s-a mâhnit tatăl lor pentru graiurile acestea și a zis cu suspinuri: De ce ați făcut aceasta? Pentru ce ați spus stăpânului Egiptului că mai aveți alt frate aici?. Iar ei au răspuns lui: El ne-a întreat pe noi pentru rudenia noastră cu tot dinadinsul. Zis-a lor Iacov: Voi muri mai bine, decât veți lua voi pe Veniamin de la sânul meu. Dar foamea silindu-i, a zis lor Iacov: Dacă eu singur m-am făcut fără fiu din Rahila și de prea iubiții mei fii m-am lipsit, precum ziceți, sculându-vă, luați daruri în mâi-nile voastre și pe fratele vostru și vă duceți împreună. «i au făcut precum le-a poruncit lor Iacov.

După ce au venit ei în Egipt cu frică mare s-au închinat toți înaintea lui Iosif. Iar dacă a văzut Iosif pe fratele său, stând cu frică și cu temere, s-au clătinat măruntaiele lui foarte și căuta să-l îmbră-țișeze și să-l sārute pe el, și l-a întreat pe el: Trăiește tatăl tău?. Iar el cu frică a zis: Trăiește robul tău, tatăl nostru. Zis-a lui ia-răși: Oare are în inimă pe Iosif?. Iar el a zis: Așa, foarte îl are pe el în inima lui și se arde pentru dânsul.

Neputând a-l îmbrățișa pe el sau a-l întreba, a intrat în căma-ră și a lăcrimat cu amar. Că în ceasul acela, când a văzut pe fratele său, îndată și-a adus aminte de bătrânețile cele bune ale lui Iacov și zicea cu lacrimi: Fericiți sunt cei ce văd sfântul chip al bătrâneților tale, bunule tată. Precum mi se pare, nici toată împărăția mea și slava nu este vrednică de bătrânețile tale, bunule tată, ci am voit a mă încredința din gura lui Veniamin de mă ai pe mine în inima ta și de mă dorești, precum eu pe tine. Pentru aceasta am silit pe frații mei cu viclesug ca să aducă cu dânșii pe Veniamin, fratele meu. Că nu i-am crezut pe dânșii când îmi spuneau mie cele pentru tine, că au tată și frate mai mic. Că eu socoteam că, biruindu-se de zavistie, au ucis și pe preaiubitul tău fiu, pe Veniamin cel mai mic și mai mult au băgat sufletul tău în iad cu durere, în ce chip m-au ucis pe mine cu voirea lor. Că ne-au urât pe noi amândoi, că eram de o maică, eu și Veniamin. «tiu, tată, că foarte te vei fi mâhnit pentru noi și acum mai ales mai mult se înghițiră bătrânețile tale în mâh-nire pentru fratele meu, Veniamin. Că, iată, și eu sufăr mult luând în minte necazul tău, că nimeni dintre noi doi nu stă înaintea bătrâ-neților tale. Nu ți-a fost din destul plânsul cel dintâi, ci și alt plâns ți s-a adus ție, tată. Eu sunt pricinuatorul plânsurilor și a tânguirilor tale, că am fost fără de omenie aducându-l pe Veniamin. Ci auzul cel pentru tine m-a silit pe mine ca să fac aceasta, vrând a mă înști-ința dacă cu adevărat trăiești tu, tatăl meu. Cine îmi va

da mie ca să mai văd sfântul tău chip și să mă satur de fața ta cea îngerească?. Apoi, după ce a plâns cu amar în cămară, spălându-și fața a ieșit vesel. ^ai a poruncit ca toți să fie aduși în casă, ca să ospăteze împreună cu el. Auzit-ați, frații mei, cum de pretutindeni întru frică îi aduce pe dâșii Iosif? Că a poruncit fiecăruia să stea, chemându-i după nume și după rânduială, după cum s-au născut. ^ai punea pe fiecare la locul său, folosindu-se de un pahar de argint, pe care îl ținea în mâna lui, ca și cum ar vrăji. ^ai a pus paharul în mâna stân-gă, lovindu-l cu degetul mâinii drepte, iar paharul lovindu-se, trimi-tea mare huiet în urechile celor ce stăteau în casă. Apoi, lovind o dată, a zis: Întâi este Ruvim, întâi să șadă, după cinste. Lovind ia-răși a arătat numele celui de-al doilea, zicând: Acest al doilea este Simeon. Să șadă după naștere. Lovind a treia oară a zis: Levi, să șadă și să se cinstească. ^ai așa pe toți i-a așezat, chemându-i pe dâ-șii după nume și după rânduială.

Deci, în spaimă i-a adus pe dâșii pentru aceasta și întru mai multă temere, întrucât ei socoteau că acesta pe toți îi știe, și nu cumva, oare, cunoaște ceva din cele întâmplate? ^ai mai multă te-mere avea pentru pahar și întru sineși cugeta fiecare, zicând: Mai întâi, noi am mințit când am zis că a fost ucis Iosif de o fiară sălba-tică. ^ai erau destul de tulburați pentru dânsul. Dar pentru ca să se ridice presupunerea lor, le-a dat bucate din masa lui, însă mai multe fratelui său, lui Veniamin înzecit mai mult i-a dat decât celorlalți. Pentru ce oare a făcut aceasta Iosif fraților săi și din pahar le arată numele fiecăruia? Ca mai mare să le facă lor prihănirea.

Atunci a poruncit ispravnicului său ca să le dea lor grâu din destul, fără de preț și în sacul lui Veniamin, să pună pe ascuns pa-harul și degrab i-a slobozit pe dâșii cu bucurie. Iar dacă s-au înde-părtat puțin de cetate bucurându-se, i-a ajuns pe dâșii din urmă ispravnicul lui Iosif, zicându-le grele cuvinte și ocărându-i cu îngro-zire, numindu-i furi pe dâșii și cum că s-au făcut nevrednici de cinste. Iar ei au răspuns ispravnicului: Că și mai întâi am aflat aur în sacii noștri și l-am adus domnului vostru. Iar acum putem fura paharul domnului tău? Să nu fie!. Iar el a zis lor: Lepădați sacii voștri jos ca să caut. ^ai sânguindu-se, au dat sacii jos de pe dobi-toace, iar paharul s-a aflat în sacul lui Veniamin.

Văzând și-au rupt hainele lor și au început cu multe îngroziri a imputa și a ocări și pe Rahila împreună și pe Iosif cu maica lui și cu fratele lui, zicând: Voi sminteală v-ați făcut tatălui nostru. Tu și Iosif, feciorii Rahilei. Iosif a voit să împărățească peste noi și tu, fratele lui, iarăși întru rușine și ocară ne-ai băgat pe noi. Au nu voi sunteți fiii Rahilei, cea care a furat idolii tatălui ei și a zis că nu i-a furat?.

Iar Veniamin, înălțându-și glasul, cu plângere și cu tânguire, a început a-i adeveri pe dâșii, zicând: Iată, Însuși Dumnezeuul pă-rinților noștri știe, Cel ce a luat pe Rahila precum Însuși a voit, Cel ce știe moartea preafrumosului Iosif, Care păzește pe Iacov întru mângâiere pentru despărțirea lui Iosif, și acum iarăși îl mângâie pe el nevăzut precum știe, Care privește pe toate ale noastre ale tutu-ror și cearcă inimile și rărunchii, Însuși știe că paharul acesta, pre-cum ziceți, eu nu l-am furat pe el, nici iarăși acest fel de gând am avut pentru dânsul. Așa să văd eu cuvioasele cărunteți ale lui Iacov, ca să sărut eu genunchii lui cu bucurie. Nu am furat paharul acesta. Vai mie, vai mie Rahilo! Ce se întâmplă fiilor tăi? Iosif cel frumos, precum zice, de fiară s-a ucis. Iar eu, maică, fără de veste sunt făcut fur și nu știu cum în pământ străin sunt ținut în robie. Iosif în pustie de fiară fiind

mâncat, a strigat ca să afle pe Cel ce izbăvește și nu a aflat. Iată, eu, o maică bună, pe frații mei iarăși îi adevăresc și nu știu cine să mă audă și să mă creadă pe mine, fiul tău.

Luând sacii, s-au întors în cetate către Iosif, neavând răspuns pentru aceasta. ^{ai} apucându-i Iosif le-a zis lor: Aceasta este răs-plătirea facerilor mele de bine? Pentru aceasta eu v-am cinstit pe voi ca voi paharul meu în care eu ghicesc să-l luați? Nu v-am zis vouă că nu sunteți oameni buni, ci iscoade? Ci, pentru frica lui Dumne-zeu, aceasta eu voi face, pe cel ce mi-a furat paharul meu, pe acela îl voi ține în robie.

Apropiindu-se unul dintr-înșii cu numele Iuda, a îngenuncheat și l-a rugat zicând: Nu te mânia, domnule, că vorbesc. Înșuți ne-ai în-trebat pe noi, slugile tale, zicând ^{de} aveți tată sau frate și am zis că este tatăl nostru robul tău, care a avut doi fii preaiubiți mai mult decât noi toți. Pe unul o fiară l-a rupt în munți și tatăl îl plânge pe el în tot ceasul și în chinuri și suspinuri este până acum. ^{ai}, în scurt să zic, că și pământul plânge de glasul lui. Iar pe celălalt îl ține cu el spre mângâiere în locul fiului celui dintâi. ^{ai} acum, precum ai poruncit, l-am adus pe fratele și ne-am aflat noi, slugile tale, în cumplită nedreptate. Eu mă rog ca să fiu eu rob în locul copilului acesta; nu-mai să se ducă copilul împreună cu frații către tatăl nostru, că eu l-am luat pe el în seama mea de la tatăl meu și să mă duc către tatăl fără de dânsul nu pot, ca să nu văd moartea cea amară a tatălui meu.

Auzind Iosif graiuri jalnice și văzându-i pe dâșii stând cu ru-șine, încă și pe Veniamin cu haina lui ruptă și cu plângere căzând la genunchii celor ce stăteau înaintea, ca ei să-l roage pe Iosif pentru dânsul ca să-l slobozească pe el, să se ducă cu frații, foarte s-a tulburat înlăuntrul lui. ^{ai} degrab a poruncit ca cei ce stăteau înaintea să fie scoși afară. Iar după ce au ieșit, înălțându-și glasul său, Iosif cu plân-gere și cu îndrăzneală a zis lor, în limba evreiască: Eu sunt Iosif, fratele vostru. Nu am fost mâncat de fiară precum voi ziceți. Eu sunt cel aruncat de voi în groapă, eu sunt cel vândut ismailitenilor, care îmbrățișam genunchii voștri ai tuturor și urmele. ^{ai} atunci, în acest fel de necaz nimeni nu m-a miluit, ci ca niște fiare sălbatice mi-ați fost mie. Însă frații mei, nimeni din voi să nu se teamă, nici să se înfricoșeze, ci mai vărtos vă bucurați și eu și voi că eu împără-țesc. ^{ai} precum ați spus tatălui nostru mai întâi, că eu în munți am fost ucis de fiară, așa, ducându-vă, vestiți lui Iacov, zicând: ^{ca} tră-iește Iosif, fiul tău, și, iată șade în careta împărăției Egiptului.

Făcându-se glasul lui Iosif către frații săi, au rămas ca niște morți de frică și de groază. ^{ai} apropiindu-se Iosif, odrasla lui Iacov, i-a sărutat pe fiecare dintr-înșii cu dorire, fără de pomenire de rău, precum i se cădea lui și foarte i-a bucurat pe dâșii cu daruri și cu bucurie mare. ^{ai} i-a trimis pe dâșii pe toți către Iacov, zicându-le așa: Să nu vă certați nicidecum pe cale, ci mai vărtos vă duceți cu sânguință către tatăl și îi spuneți lui: ^{Acestea} zice fiul tău, Iosif: Dumnezeu m-a făcut pe mine împărat a tot Egiptul. Vino, tată, în-tru bucuria inimii, ca să văd îngereasca față a bătrâneții tale.

Ducându-se cu sânguință, au vestit lui Iacov graiurile lui Iosif, toate câte le poruncise lor. Auzind Iacov de numele lui Iosif, a sus-pinat cu amar și lăcrimând a zis lor: Pentru ce voi tulburați duhul meu, ca iarăși, să îmi aduc aminte de chipul preafrumosului Iosif și mâhnirea cea câte puțin potolită în inima mea iarăși o aprindeți?. ^{ai} apropiindu-se Veniamin, sărutându-i genunchii lui și barba, a zis:

EFRA2.WRI

Adevărate sunt graiurile acestea, bunule tată. ^ai i-a arătat lui toa-te cele trimise de la Iosif. Atunci a crezut graiurilor lui Veniamin și sculându-se cu toată casa, cu sânghință și cu mare bucurie s-au po-gorât în Egipt către Iosif, fiul său. Auzind Iosif că venea Iacov, tatăl său, s-a sculat cu mare bucu-rie și a ieșit afară din cetate împreună cu boierii lui Faraon și acolo l-au întâmpinat pe el cu mare cinste. Iar dacă a văzut Iacov pe Io-sif, fiul său, a căzut pe grumajii lui cu multă dorire zicând: De acum pot să mor că am văzut fața ta, preadulcele meu fiu, că tu trăiești cu adevărat (Facere 46, 30). ^ai au slăvit amândoi pe Dumnezeu. Iar pentru toate acestea slavă să trimitem Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, Căruia I se cuvine slava și stăpânirea, cinstea și închi-năciunea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

CUVÂNT

LA SCHIMBAREA LA FAȚĂ

A DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

Din țarină, bucurie de seceriș; din vie, roade de gustare și din Scriptură învățatură de viață făcătoare. țarina într-o vreme își are secerișul și via într-o vreme își are culesul, iară Scriptura totdeauna citindu-se, izvorăște învățatură de viață făcătoare. țarina, după ce se seceră, se sfârșește. Și via, după ce se culege, se smerește. Iar Scriptura, în fiecare zi secerindu-se, spicele celor ce tâlcuiesc întru dânsa nu lipsesc și în fiecare zi se culege și strugurii nădejzii celei întru dânsa nu se cheltuiesc.

Deci, să ne apropiem de această țarină și din brazdele ei cele făcătoare de viață să ne îndulcim. Și vom secera dintru dânsa spice de viață, adică cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos, Care a zis către ucenicii Săi: Sunt oarecare dintre cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea până ce vor vedea pe Fiul Omului, venind întru slavă (Matei 16, 28). Și după șase zile, Iisus a luat cu Sine pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, fratele lui, la un munte înalt foarte, și S-a schimbat la față, înaintea lor, și fața Lui a strălucit ca soarele, iar hainele Lui s-au făcut albe ca lumina (Matei 17, 1-2).

Bărbații, despre care a zis că nu vor gusta moartea până ce vor vedea chipul venirii Lui, sunt aceștia pe care, luându-i, i-a suit în munte și le-a arătat lor cum va să vină în ziua cea de pe urmă întru slava Domnului Lui și cu trupul omenirii Sale. Și i-a suit pe dânșii în munte și le-a arătat lor că nu este Ilie, ci Dumnezeu lui Ilie, nici iarăși Ieremia, ci Cel ce a sfințit pe Ieremia în pântecel maicii sale. Nici unul din prooroci nu este, ci Domnul Proorocilor, Care i-a și trimis pe dânșii. Și le-a arătat lor că Însuși este Făcătorul cerului și al pământului și Însuși este Domnul viilor și al morților. Că a po-runcit cerului și a pogorât pe Ilie. Și a amenințat pământul și a pus de față pe Moise. Suitu-i-a pe dânșii în munte ca să le arate lor că Însuși este Fiul lui Dumnezeu, Cel ce mai înainte de veci din Tatăl S-a născut și în vremurile cele de pe urmă din Fecioară S-a întrupat, precum Însuși știe, fără de sămânță, născându-Se și negrăit, păzind fecioria nestrucată. Că unde voiește Dumnezeu se biruiește rânduiala firii; că S-a sălășluit în pântecel Fecioarei.

Dumnezeu Cuvântul nu a ars cu focul dumnezeirii Sale pântecel Fecioarei, ci a și păzit-o pe ea în toată vremea celor nouă luni. S-a sălășluit în pântecel Fecioarei, neîngrețoșându-Se de greaua împuțiciune a firii. Și dintr-înșă a ieșit Dumnezeu întrupat ca pe noi să ne mântuiască.

Suitu-i-a pe dânșii în munte ca să le arate lor slava Dumnezeirii și ca să le facă lor cunoscut că El este Izbăvitorul lui Israel, după cum a arătat prin prooroci și ca să nu se smintească întru Dânsul, văzând Patimile Lui cele de bună voie, care avea să le păți-mească pentru noi de la omenire. Că Îl cunoșteau pe Dânsul om și nu Îl știau că este Dumnezeu. Îl cunoșteau pe El fiu al Mariei, om care petrece împreună cu dânșii în lume. Și le-a arătat lor în munte, că este Însuși Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu. L-au văzut pe El că mânca și bea, și Se ostenea și Se odihnea, și dormita și adormea și Se temea și asuda, ceea ce nu se potrivea firii Lui Dumnezeiești, ci numai omenirii. Și pentru aceasta i-a suit pe dânșii în munte, ca

să strige Tatăl pe Fiul și să le arate lor că este Fiu al Lui cu adevărat și Dumnezeu (Matei 17, 5).

I-a suit pe dâșii în munte și le-a arătat împărăția Sa mai îna-ainte de patima Sa și puterea Sa mai înainte de moartea Sa și slava Sa mai înainte de ocară Sa și cinstea Sa mai înainte de necinstea Sa, ca după ce Se va prinde și Se va răstigni de iudei, să cunoască că nu pentru neputință S-a răstignit, ci de buna Sa voie, pentru mântuirea lumii.

I-a suit pe dâșii în munte și le-a arătat lor slava Dumnezeirii Sale mai înainte de Învierea Sa, ca după ce va învia din morți cu în-săși slava firii Dumnezeirii Lui, să cunoască că nu pentru osteneala Sa a luat slava aceasta, ca un lipsit, ci era a Lui mai înainte de veci, având-o împreună cu Tatăl, precum a zis când mergea spre patima cea de bună voie: Părinte, preaslăvește-Mă cu slava pe care am avut-o la Tine, mai înainte de a fi lumea (Ioan 17, 5). Deci, pe această slavă a Dumnezeirii Lui, care era nearătată și ascunsă întru ome-nirea Lui, a arătat-o Apostolilor în munte. Că au văzut fața Lui ca un fulger strălucind și hainele Lui albe ca lumina. Doi sori vedeau ucenicii. Pe unul în cer, după obicei, și pe Unul afară de obicei. Pe unul care lumina lor și lumea o strălucea dintru tărie, și pe Unul Care numai lor singuri Își lumina fața Lui. Iar hainele Lui albe ca lumina, au arătat, că din tot trupul Lui a izvorât slava Dumnezeirii Lui și din toate mădularele Lui a strălucit lumina Lui. Că nu ca Moise, din afara trupului lui a strălucit cu bună cuviință (Ieșire 30, 34), ci dintru Dânsul izvora slava Dumnezeirii Lui. Răsărit-a lumina Lui și întru Dânsul s-a adunat. Că nici s-a dus în altă parte și L-a lăsat pe El, că nu a venit de la altul, de alături, și L-a împodobit pe El, că nu-i era Lui de trebuință. Și nu a arătat toată mărimea slavei Lui, ci pe cât a încăput măsura lu-minilor ochilor lor.

S-au arătat lor Moise și Ilie, grăind cu Dânsul. Și cuvintele lor cele cu Dânsul întru acest fel erau: i-au mulțumit Lui căci cuvintele lor și ale tuturor Proorocilor celor împreună cu dâșii, cele pentru venirea Lui, s-au împlinit; închinăciune Lui aduceau pentru mântu-irea care a făcut-o lumii, adică neamului omenesc, și pentru taina pe care ei au închipuit-o, iar El cu lucrul a împlinit-o. Bucurie Proorocilor și Apostolilor întru însăși suirea muntelui S-a făcut. S-au bucurat Proorocii, văzând omenirea Lui, pe care nu o știau. S-au bucurat încă și Apostolii, văzând slava Dumnezeirii Lui, pe care nu au cunoscut-o, și auzind glasul Tatălui care măr-turisea pe Fiul. Și printr-Însul au cunoscut omenirea Lui, care era nearătată la dâșii. Și i-a încredințat pe dâșii, cu glasul Tatălui, slava trupului Lui care s-a arătat, dintru Dumnezeirea ceea ce întru Dânsul s-a unit fără de schimbare și fără de amestecare. Și s-a pe-cetluit mărturia celor trei întru glasul cel Părintesc și întru Moise și întru Ilie, care au stat înaintea Lui ca niște robi. Și unii pe alții ve-deau: Proorocii pe Apostoli și Apostolii pe Prooroci. Au văzut acolo unii pe alții: începătorii așezământului celui vechi, pe începătorii celui nou.

A văzut Sfântul Moise pe Simon cel sfințit. A văzut iconomul Tatălui pe episcopul Fiului. Acela, adică, marea a desfăcut-o, ca să umble poporul prin mijlocul valurilor (Ieșire 14, 21), iar acesta ridica cort ca să zidească Biserica (Psalmul 17, 13). A văzut fecio-relnicul așezământului celui vechi pe feciorelnicul celui nou: Ilie pe Ioan. Cel ce s-a suit în căruța de foc (IV Regi 2, 11), pe cel ce s-a rezemat pe pieptul cel de văpaie (Ioan 21, 20). S-a făcut muntele în chipul Bisericii și a unit întru Sine Iisus pe amândouă așezămintele pe care le-a primit

Biserica, și ne-a făcut cunoscut nouă că El este Dătătorul amândorura. Una a primit tainele Lui, cealaltă a arătat slava lucrurilor Lui.

Zis-a Simon: Bine ne este nouă a fi aici, Doamne (Matei 17, 4). O, Simone, ce zici? Dacă vom rămâne aici, cuvântul Proorocilor cine îl va împlini? Graiurile propovăduitorilor cine le va pecetlui? Tainele dreptilor cine le va săvârși? Dacă aici vom rămâne, apoi: Străpuns-au mâinile Mele și picioarele Mele, întru cine se va împlini? Împărțit-au hainele Mele loruși și pentru cămașa Mea au tras sorții; întru setea Mea M-au adăpat cu oțet, la cine se va întâmpla? (Psalmul 21, 18). Pe întru cei morți slobod, cine o va adeveri? Dacă aici vom rămâne, zapisul lui Adam cine îl va rupe? Și datoria lui cine o va plăti? Și îmbrăcăminteia slavei lui cine o va găti? Dacă aici vom rămâne, cele ce am zis ție cum se vor face? Biserica cum se va zidi? Cheile împărăției cerurilor cum le vei lua de la Mine? Pe cine vei lega? Pe cine vei dezlega? Dacă aici vom rămâne, deșarte rămân toate cele zise prin Prooroci.

Zis-a iarăși: Să facem aici trei corturi, ție unul și lui Moise unul și lui Ilie unul (Matei 17, 4; Marcu 9, 5). Simon a fost trimis să zi-dească Biserica în lume și el face corturi în munte. Că încă ca la un om lua aminte la Iisus și împreună cu Moise și cu Ilie L-a numărat pe El. Și afară de aceasta a arătat lui că nu are trebuință de cortul lui. Că El era Cel ce a făcut părinților lui cort de nor în pustie patruzeci de ani. Și încă grăind ei, iată nor luminos i-a umbrat pe ei. Vezi, Simone, cort fără de osteneală? Cort care umbrește arșița și nu are întuneric? Cort care strălucește și luminează?

Minunându-se ucenicii, iată, glas s-a auzit din nor, de la Tatăl, zicând: Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Care am binevoit, pe Dânsul să-L ascultați. I-a învățat pe dânșii Tatăl că s-a împlinit ico-nomia lui Moise, și că pe Fiul să-L asculte. Că acela ca un rob cele ce i s-au poruncit a grăit și cele ce s-au zis lui a propovăduit. Și toți Proorocii au fost până când a venit Acela Care Se așteapta, adică Iisus, Care este Fiu, nu casnic; Domn și nu rob (Evrei 3, 5-6); stă-pânind și nu stăpânindu-Se; Legiutor și nu legiuindu-Se; fire Dumnezeiască având: Acesta este Fiul Meu Cel iubit. Iar Apostolilor, ceea ce era la dânșii nearătat, Tatăl le-a arătat în munte. Cel ce este vestește pe Cel ce este, Tatăl arată pe Fiul.

Întru acel glas Apostolii au căzut cu fața la pământ. Că tune-tul era înfricoșat, încât de glasul Lui pământul s-a cutremurat și aceștia au căzut la pământ. Le-a arătat lor că Tatăl S-a apropiat și i-a chemat pe ei Fiul cu Însuși glasul Lui și i-a ridicat pe dânșii. Că precum glasul Tatălui i-a aruncat pe dânșii, așa și glasul Fiului cu puterea Dumnezeirii Lui i-a ridicat pe dânșii, care sălășluindu-Se întru Însuși Trupul Său și unindu-se cu Dânsul neschimbat, amân-două într-un ipostas și într-o față nedespărțit rămân neamestecate. Că nu ca Moise dinafară bineîncuviințat S-a făcut (Ieșire 34, 29), ci ca un Dumnezeu întru slavă a strălucit. Că Moise numai pe deasupra feții lui s-a uns întru bună cuviință, iar Iisus cu tot trupul Lui ca soarele întru razele sale a strălucit cu slava dumnezeirii Sale.

Și Tatăl a strigat: Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care am binevoit, pe Dânsul să-L ascultați, fiindcă nu este despărțit Fiul de slava Dumnezeirii. Că o fire este Tatăl și Fiul, împreună cu Sfântul Duh. O putere și o ființă și o împărăție. A strigat glasul, întru slavă înfricoșată, ca și către unul cu nume neînsemnat.

Și Maria, Fiu L-a chemat pe El, nefiind despărțit cu trupul cel omenesc din slava dumnezeirii Lui. Că un Dumnezeu este care S-a arătat cu trupul în lume. Slava Lui a vestit omenirea Lui cea din Maria. Amândouă firile s-au împreunat și s-au unit

într-un singur ipostas. Unul-Născut este din Tatăl, și din Maria Unul-Născut. Și cel ce Îl desparte se va despărți de împărăția Lui și cel ce Îi amestecă firile Lui va pieri din viața Lui. Cel ce se leapădă că nu a născut Maria pe Dumnezeu, să nu vadă Slava Dumnezeirii Lui. Și cel ce se leapădă că nu a purtat trup fără de păcat, să fie lepădat din mântuire și din viața cea prin Trupul Lui dată. Aceste lucruri măr-turisesc și puterile Lui învață pe cei ce socotesc că este Dumnezeu adevărat. Patimile Lui Îl arată că este Om adevărat. Și dacă deplin nu se încredințează cei neputincioși cu mintea, se vor osândi în ziua Lui cea înfricoșată.

Dacă nu a fost Trup, Maria în mijloc pentru ce s-a adus? Și dacă nu a fost Dumnezeu, Gavriil pe cine a chemat Domn? De nu a fost trup, în iesle cine s-a culcat? Și de nu a fost Dumnezeu, îngerii când s-au pogorât pe cine au slăvit? De nu a fost trup, cu scutece cine s-a îmbrăcat? Și de nu a fost Dumnezeu, păstorii cui s-au închinat? De nu a fost trup, Iosif pe cine a tăiat împrejur? Și de nu a fost Dumnezeu, steaua pe cer spre a cui cinste alerga? De nu a fost trup Maria pe cine a alăptat? Și de nu a fost Dumnezeu, mari da-ruri cui s-au adus? Și de nu a fost Dumnezeu, cui zice slobozește-mă cu pace? De nu a fost trup, Iosif pe cine a luat când a fugit în Egipt? Și de nu a fost Dumnezeu, aceea, adică: Din Egipt am chemat pe Fiul Meu (Matei 2, 14-15) pentru cine s-a împlinit? De nu a fost trup, Ioan pe cine a botezat? Și de nu a fost Dumnezeu, Tatăl din cer cui azis: Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Care bine am voit?

De nu a fost trup, cine a postit și a flămânzit în pustie? (Matei 4, 1-2). De nu a fost Dumnezeu, îngerii pogorându-se cui slujeau? De nu a fost trup, cine a fost chemat la nuntă în Cana Galileii? Și de nu a fost Dumnezeu, apa în vin cine a prefăcut-o? (Ioan 2, 2-11). De nu a fost trup, pâinile în mâinile căruia s-au pus? De nu a fost Dumnezeu, pe mii de bărbați, afară de femei și de copii, în pustiu cine i-a săturat din cincisute pâini și doi pești? (Ioan 6, 11). De nu a fost trup, în corabie cine a adormit? De nu a fost Dumnezeu, vânturile și marea cine le-a certat? (Luca 8, 22-24). De nu a fost trup, Simon fariseul cu cine a mâncat? De nu a fost Dumnezeu, păcatele cine le-a iertat? (Matei 26, 2; Marcu 14, 3). De nu a fost trup, deasupra pu-țului, ostenit de călătorie, cine a șezut? Și de nu a fost Dumnezeu, apă vie Samaritencei cine îi dădea? Și cine o vădea că cincisute bărbați a avut? (Ioan 4, 18).

De nu a fost trup, îmbrăcăminte de om cine purta? De nu a fost Dumnezeu, semne și minuni cine făcea? De nu a fost trup, pe pământ cine a scuipat și tină a făcut? Și de nu a fost Dumnezeu, cu tină pe ochi cine i-a făcut să vadă? (Ioan 9, 6). De nu a fost trup, la mormântul lui Lazăr cine a plâns? Și de nu a fost Dumnezeu, pe cel ce era mort de patru zile, cu poruncă, cine l-a scos afară? De nu a fost trup, pe mânz cine a șezut? De nu a fost Dumnezeu, popoarele spre întâmpinarea căruia au ieșit? (Matei 21, 7; Marcu 11, 7). De nu a fost trup, iudeii pe cine au prins? Și de nu a fost Dumnezeu, cine a poruncit pământului și cu fața în jos pe dâșii i-a aruncat? De nu a fost trup, cu palmele cine s-a pălmuțit? De nu a fost Dumnezeu, urechea cea tăiată de Petru cine a tămăduit-o și a pus-o la locul ei? (Marcu 14, 47). De n-ar fi fost trup, scuipăturile față căruia le-a primit? (Matei 14, 67; Marcu 14, 65). De nu a fost Dumnezeu, Duhul Sfânt în fețele Apostolilor cine a suflat? (Ioan 20, 22). De nu ar fi fost trup, înaintea lui Pilat în divan cine a stat? (Luca 23, 1). Și de nu a fost Dumnezeu, pe femeia lui Pilat în vis cine a înfricoșat-o? (Matei 27, 19). De nu ar fi fost trup, hainele de pe cine le-au dezbrăcat și le-au împărțit ostașii? De nu a fost Dumnezeu, soarele cum s-a întunecat în vremea crucii? De nu a

fost trup, pe cruce cine s-a răstignit? (Matei 27, 26). De n-a fost Dumnezeu, pământul din temelii cine l-a clătinat? De nu a fost trup, cu cuiie ale cărui mâini și picioare s-au străpătruns? De nu a fost Dumnezeu, catapeteasma Bisericii cum s-a sfâșiat și pietrele s-au despicat și mormânturile s-au deschis? (Luca 23, 45; Matei 27, 52).

De nu a fost trup, Dumnezeul meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit cine a strigat? (Matei 27, 46). Și de nu a fost Dumne-zeu, Părinte, iartă-le lor cine a zis? (Luca 23, 34). De nu a fost trup, pe cruce împreună cu tâlharii cine s-a răstignit? Și de nu a fost Dumnezeu, tâlharului cum i-a grăit: Astăzi cu Mine vei fi în rai? De nu a fost trup, oțet și fiere cui au adus? (Matei 27, 34). De nu a fost Dumnezeu, iadul al cui glas auzindu-l s-a cutremurat? De nu a fost trup, suliița a cui coastă a împuns și a ieșit sânge și apă? De nu a fost Dumnezeu, porțile iadului cine le-a sfărâmat și legăturile le-a rupt și la a cui poruncă morții, fiind încuiați, au ieșit?

De nu a fost trup, Apostolii în foișor pe cine au văzut? Și de nu a fost Dumnezeu, ușile fiind încuiate, cum a intrat? De nu a fost trup, întru ale cui mâini rânile cuielor și a suliiței în coastă le-a pi-păit Toma? Și de nu a fost Dumnezeu, cui a strigat: Domnul meu și Dumnezeul Meu!? (Ioan 20, 26-28). De nu a fost trup, lângă Marea Tiberiadei cine a mâncat? Și de nu a fost Dumnezeu, cu a cui po-runcă năvodul s-a umplut? (Ioan 21, 11-13). De nu a fost trup, A-postolii și îngerii pe cine au văzut suindu-se la cer? (Fapte 1, 9-10). Și de nu a fost Dumnezeu, cerul cui s-a deschis și puterile cui s-au închinat cu cutremur și Tatăl pe cine îndemâna: Șezi de-a dreapta Mea, precum zice și David: Zis-a Domnul Domnului meu: Șezi de-a dreapta Mea (Psalmul 109, 1) și celelalte? De nu a fost Dumnezeu și om, mincinoasă este mântuirea noastră; de aceea mincinoase sunt și graiurile Proorocilor.

Însă Proorocii au adevărit și nemincinoase sunt mărturiile lor. Cele ce au proorocit, Duhul Sfânt printr-înșii a grăit. Pentru aceea și Ioan cel curat, care pe pieptul cel de văpaie s-a rezemat, apărând glasurile Proorocilor, teologhisând în Evanghelie, ne-a învățat pe noi, zicând: La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Toate prin El s-au făcut; și fără de El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut (Ioan 1, 1,3). Și Cuvântul trup S-a făcut și S-a sălășluit între noi. Cel din Dumnezeu, Dumnezeu Cuvântul, și din Tatăl, Fiu Unul-Născut, de o ființă cu Tatăl, Cuvântul cel mai înainte de veci, Cel ce este din Cel ce este, Care din Tată fără de maică S-a născut negrăit mai înainte de toți vecii. Același, mai pe urmă, S-a născut din fiică de om, din Maria fecioara, fără de tată. Dumnezeu întrupat, Care a purtat dintr-însa trup, și S-a făcut Om, ceea ce nu era, și a rămas Dumnezeu, ceea ce era, ca pe lume să o mântuiască. Și El este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel Unul-Născut din Tatăl și din maică Unul-Născut. Mărturisesc pe Același, Dumnezeu desăvârșit și Om desăvâr-șit, două firi, Care într-un ipostas, adică într-o față S-a unit, fiind cunoscut nedespărțit și neamestecat și neschimbat, Care cu trup însuflețit și cu suflet cuvântător și de gând S-a îmbrăcat și după toate S-a făcut nouă, pământenilor, asemenea, afară de păcat. Ace-lași, pământesc și ceresc, vremelnic și de-a pururea veșnic, început și fără de început, fără de ani și sub ani, zidit și nezidit, pătimitor și fără de patimă; Dumnezeu și Om, întru amândouă desăvârșit, Unul întru cele două și întru cele două Unul; o față a Tatălui și o față a Fiului și o față a Sfântului Duh; o dumnezeire, o putere, o împără-ție în trei fețe, adică în trei ipostasuri. Așa să slăvim pe Sfânta Unime în Treime și pe Sfânta Treime în Unime.

EFRA3.WRI

Când a strigat Tatăl din cer: Acesta este Fiul Meu Cel iubit; pe Acesta să-L ascultați (Matei 17, 5), acestea le-a primit Sfânta lui Dumnezeu, sobornicească Biserică. Întru Însuși Sfânta Treime bo-tează spre viață veșnică, întru Dânsa sfințește cu cinste deopotrivă pe toți, și întru Dânsa mărturisește nedespărțit, nedeosebit și Ei I se închină negreșit, și mărturisește și slăvește. Aceleiași Unimi în trei Ipostasuri I se cuvine slavă, mulțumire, cinste, stăpânire și mare cuviință, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

PENTRU JUDECATĂ ȘI UMILINȚĂ

Veniți, fraților, ascultați sfătuirea mea, a păcătosului și a ne-învățatului Efrem. Că acum a sosit la noi, o, frații mei, ziua aceea înfricoșată și înfiorată. ^ai noi, iubiților, ne răspândim, nevrând a pricepe această vreme scurtă și a ne sângui să facem milostiv pe Dumnezeu. Iată, zilele, anii și lunile, ca niște visuri trec și ca umbra cea de la apus. ^ai va veni degrab înfricoșata și marea venire a lui Hristos. Cu adevărat, înfricoșată va fi ziua aceea păcătoșilor și ce-lor ce nu au voit să facă voia lui Dumnezeu și să se mântuiască.

Deci, vă rog pe voi, frații mei cei adevărați, veniți să lepădăm de la noi grija lucrurilor celor pământeste, că toate trec, toate pier. Nimic nu ne va folosi pe noi în ceasul acela, fără numai faptele cele bune, care de aici le avem. Că singur fiecare își va purta faptele sale și graiurile înaintea divanului celui de judecată al Judecătoru-lui. Că se va cutremura inima și rărunchii se vor schimba, când se va face arătarea lucrurilor, a gândurilor și a graiurilor, și cercarea cea cu dinadinsul. Mare frică, fraților, mare cutremur, prietenilor!

Cine oare nu se va cutremura? Cine oare nu va plânge, și cine nu se va tângui? Că acolo se vor arăta cele ce am lucrat fiecare într-un ascuns și într-un tunic. Înțelegeți, frații mei, ce vă zic vouă. Dau spre încredințarea doririi voastre, pomii cei aducători de roadă, că dinlăuntrul lor, în vreme își pun roadele împreună cu frunzele. Nu din afară de undeva se îmbracă pomii cu bună cuviința lor, ci dinlă-untrul lor, cu porunca lui Dumnezeu își dă fiecare rodul după fire.

Așa și în ziua aceea înfricoșată vor pune înainte toate trupu-rile oamenilor toate faptele pe care le-au lucrat, ori bune ori rele, și le va purta fiecare înaintea divanului celui înfricoșat a lui Hristos. Pe faptă ca pe un rod bun și vesel, pe graiuri ca pe niște frunze. Sfinții vor purta rod bun și bine înflorit, mucenicii vor purta lauda răbdării muncilor și a chinurilor, pustnicii vor purta pustnicie, în-frânare, priveghere, rugăciune, iar oamenii cei păcătoși, necredincioși și necurați vor purta acolo rod urât și putred (plini fiind de rușine și de plânsuri și de tânguire) și viermele cel neadormit în fo-cul cel nestins (Marcu 9, 44).

Înfricoșat va fi, o, fraților, acolo divanul, că fără de apărare toate se vor arăta, faptele și graiurile, gândurile și aducerile aminte. Când vor sta înaintea milioane de milioane și mii de mii de Arhangheli și de Îngeri, de Heruvimi și de Serafimi, de Drepti și de Sfinți, de Prooroci și de Apostoli.

Deci, pentru ce ne lenevim, iubiții mei frați? Că vremea s-a apropiat și ziua a sosit, când cele ascunse ale noastre, înfricoșatul Judecător, la lumină pe toate le va cerca. De am fi știut, fraților, ce ne așteaptă pe noi, totdeauna am fi plâns și ziua și noaptea, rugând pe Dumnezeu ca să ne izbăvească pe noi de rușinea aceea și de în-tunicul cel veșnic. Că se va astupa gura păcătosului înaintea divanului. Că va tremura toată zidirea și însăși cetele sfinților îngeri de slava aceea a venirii Lui.

Deci, ce vom zice Lui în ziua judecății, dacă în vremea aceasta nu vom băga de seamă, fraților? Că El îndelung-răbdător este și pe noi toți ne trage într-un împărăția Lui. Seamă va cere de la noi pentru ^alenevirea vremii acesteia scurte. ^ai El va zice nouă: <192>Pentru voi M-am întrupat și pentru voi pe pământ arătat am

umblat; pentru voi am fost bătut, pentru voi am fost pământuit, pentru voi am fost răstignit înățându-Mă pe lemn; pentru voi, pământeni, și cu oțet M-am adăpat, ca să vă fac pe voi sfinți cerești. Împărăția Mea v-am dăruit-o vouă, pe voi pe toți frați ai Mei v-am chemat, Tatălui v-am adus, pe Duhul am trimis. Mai mult decât acestea, din toate ce am avut a face ce nu am făcut ca voi să vă mântuiți? Numai voința nu voiesc să o silesc, ca să nu vă fie vouă de silă mântuirea. Spuneți voi, păcătoșilor și muritorilor cu firea, ce ați pățimit voi pentru Mine, Stăpânul, Cel ce am pățimit pentru voi? Iată, s-a gătit împă-răția și viața, odihna și bucuria, și munca cea veșnică întru întune-ricul cel mai dinafară. Ți unde va voi cineva acolo va merge, fiindcă stăpânire s-a dat fiecăruia<169>.

Deci, veniți împreună toți să ne închinăm Lui și să plângem înaintea Domnului Celui ce ne-a făcut pe noi, zicând: <192>0, Stăpâne, toate acestea, ca un Dumnezeu, le-ai răbdat pentru noi, iar noi, pă-cătoșii și nețitorii de minte, am uitat milostivirea Ta cea mare. Deci, ce Îți va răsplăți ție neamul păcătoșilor, lui Dumnezeu Celui de necuprins, Celui bun și milostiv, Care cu darul toată lumea ai luminat-o? Cel ce ai luminat ochii orbului celui din naștere (Ioan 9, 6), luminează și ochii inimii noastre, ca să Te iubim pe Tine, Stăpâ-ne, ca și cu dragoste să săvârșim de-a pururi voile Tale. Iată, paha-rul înfricoșatului Tău Sânge este plin de lumină și de viața aceasta. Dăruiește nouă pricepere și lumină, ca prin credință, prin dragoste și sfințenie să ne apropiem de Dânsul, ca să ni se facă nouă spre lăsare de păcate și nu spre osândă. Că cel ce se apropie de Dumnezeieștile Taine cu nevrednicie, desăvârșit se osândește pe sine cu sufletul, dacă nu se va curăți pe sine ca să primească pe Împăratul în camera cea de mire<169>.

Sufletul nostru, mireasă sfântă este a Mirelui Celui fără de moarte, iar nunta sunt dumnezeieștile Taine care se mănâncă și se beau de sufletul cel sfânt. Ia aminte la tine, ca pe camera ta cea de mire de-a pururea neîntinată să o păstrezi și să dorești a primi pe Mirele Cel ceresc, pe Hristos Împăratul, ca în ziua venirii Lui lăcaș întru tine să facă împreună cu Tatăl Său, și înaintea sfinților Arhangheli va fi lauda ta și vei intra în rai cu slavă mare și cu bucurie.

Ce cere Dumnezeu de la tine, frate, afară de mântuirea ta? Ți dacă tu te vei lenevi, nevrând să te mântuiești, și pe căile cele drep-te ale lui Dumnezeu nu vei umbla și poruncile Lui nu vei voi a le săvârși, pe tine te vei ucide, și pe tine te vei lepăda afară de camera de Mire cea cerească. Dumnezeul cel Sfânt, Cel singur fără de pă-cat, pe Cel Unul-Născut al Său, pentru tine, nu L-a cruțat și tu, o, ticăloase, pe tine nu te mântuiești?

Deci, trezește-te puțin din somnul tău, o, nepriceputule! Deschide gura ta și roagă-L pe Dânsul! Roagă-te adeseori, lăcrimează necurmat, fugi de moleșire. Iubește blândețea, dorește înfrânarea, nevoiește-te la liniște, cugetă cântarea psalmilor. Iubește pe Dumnezeu din tot sufletul tău, precum și El te-a iubit pe tine! Fă-te bi-serică a lui Dumnezeu și va locui întru tine Dumnezeu Cel Prea Înalt! Că sufletul cel ce are pe Dumnezeu întru sine, biserică este a lui Dumnezeu, sfântă și curată (I Corinteni 6, 19). Fiindcă, dacă cu adevărat Domnul Se va sălășlui în suflet, îngerii cei cerești se vor bucura întru dânsul și se vor sârgui mai înainte să cinstească pe su-flet, căci biserică este a aceluiași Stăpân.

Fericit este omul care Te-a iubit pe Tine din tot sufletul lui, care a urât lumea și toate cele dintru dânsa, ca numai pe Tine să te aibă Preasfântul Stăpân, Mărgăritarul cel bun, Comoara vieții. Ori-cine iubește așa de curat pe Dumnezeu, aceluia nu îi este mintea de-a pururi pe pământ, ci sus totdeauna, la lucru pe care

l-a iubit și însetează a-l dobândi. De acolo se îndulcește, de acolo se luminează, de acolo se satură de-a pururea de lumină și de dragostea lui Dumnezeu.

Pentru dulceața dragostei lui Dumnezeu, cine oare va putea zice după vrednicie? Pavel Apostolul, care a gustat dintr-însa și s-a săturat de dânsa, însuși strigă și zice: <MI>Căci sunt încredințat că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile, nici înălțimea, nici adâncul și nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru<D> (Romani 8, 38-39). Foc fără de moarte este dragostea lui Dumnezeu, se înalță de pe pământ și urăște cele pământeste. Ne învață pe noi Sfinții Mucenici, cei ce au gustat-o pe dânsa și s-au săturat dintr-însa.

Legătură moale este dragostea lui Dumnezeu și nu poate sa-bie cu două ascuțișuri să o taie pe dânsa. Tăiau tiranii mădularele Sfinților, dar pe dragostea lor nu o puteau tăia. O, legătură moale a dragostei lui Dumnezeu! Sabia pe dânsa nu a tăiat-o, focul pe dânsa nu a stins-o. Adâncul și alte legături și muncile pe dânsa nu au cufundat-o. Cine oare nu se va minuna sau cine nu va dori o dragoste ca aceasta? Că pe această dragoste a dat-o Dumnezeu Bise-ricii Sale, ca să se împodobească de-a pururi cu această dragoste. Acest amanet al lui Dumnezeu este în suflet. Stâlp și întărire este în sufletul cel sfânt.

<2>Iarăși, dragostea aceasta pe Fiul Cel Unul-Născut către noi l-a pogorât; prin dragostea aceasta raiul s-a deschis; prin dragostea aceasta sufletul mireasă s-a făcut a Mirelui Celui fără de moarte, ca să-și vadă ca într-o oglindă pe a sa bună cuviință; pentru a- ceastă dragoste a pătimit Mirele Cel fără de moarte și curat. Că de este sufletul fără de dragoste, nu binevoiește întru dânsul Stăpânul cel Ceresc, nici nu voiește Dumnezeu a-i sili cândva voirea lui. Pentru aceea odată i-a dat să petreacă cu stăpânirea lui de-a pururi, precum voiește. Cine, oare, va putea și cine, oare, va fi de ajuns să slăvească și să laude pe Dumnezeu, Mântuitorul pentru dăruirea care am luat-o toți de la darul Lui? Slavă și închinăciune bunei voinii Lui.

Ascultați, fraților, sfătuirea cea bună a netrebniciei mele și să ne sânguim de-a pururi, până avem vreme, să petrecem cu curăție și cu vrednicie de Dumnezeu. Ca Duhul Sfânt să Se sălășluiască întru noi și dragostea lui Dumnezeu să prisosească întru noi, ca să săvârșim voia Lui totdeauna.

Deci, să nu avem, fraților, mai mult ceva decât grija aceasta, adică cum sufletul nostru să se afle întru lumină. Să nu-l legăm pe el cu ceva din lucrurile cele pământeste și din averi, ci să-l împo-dobim pe el cu posturi și cu rugăciuni, cu privegheri și cu lacrimi, ca să afle sufletul puțină îndrăznire înaintea divanului Judecătorului Celui înfricoșat; când va sta de față tot sufletul cu frică, când se va face acolo despărțire a celor aleși de cei păcătoși, când, iarăși, vor sta oile de-a dreapta, iar iezii de-a stânga.

Credeți, fraților, că aproape este venirea Domnului, ca să dea fiecăruia după faptele lui. Să odihnească pe sfinți și pe cei aleși ai Lui întru lumină veșnică și să muncească pe păcătoșii care l-au întărâtat pe El. Fericit va fi omul care va avea îndrăzneală în ceasul acela, și va auzi glasul acela: <MI>Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, cei aleși, moșteniți toți Împărăția Mea!<D> Atunci, văzându-se fiecare pe sine întru lumină, va gândi și va socoti întru sine, zicând: <192>Oare, eu însumi sunt? ăi de unde eu, nevrednicul, m-am aflat aici?<169>. Se vor apropia îngerii cu bucurie mare să slăvească pe sfinți și le vor povesti lor petrecerea lor,

nevoința, înfrânarea, privegherea și ru-găciunea, sârăcia cea de bună voie, toată neagoniseala, suferirea în sete, răbdarea în foame, starea întru rugăciuni, bucuria în golătate pentru dragostea cea desăvârșită întru Hristos. Cu bucurie mare dreptilor le vor spune acestea.

Iar dreptii le vor răspunde, zicând: <192>Nicidecum pe pământ, în vreo zi a noastră nu s-a aflat întru noi vreo ispravă bună<169>. ^ai iarăși îngerii le vor aduce aminte locul și vremea și, minunându-se întru sine, pe Dumnezeu vor slăvi, văzând în cer trupuri ale sfinților strălucind mai mult decât lumina, fiindcă de bună voie s-au necăjit pe pământ. Că au aflat în țarină comoara ascunsă și vânzând toate averile de pe pământ, pe aceea au câștigat-o, și prin răbdare au ascuns întru sineși mărgăritarul cel bun și haina cea nejefuită.

Puțină este osteneala nevoinței, fraților, dar mare este răsufila-rea. De puțină vreme este truda înfrânării, dar în veacul veacului, în raiul desfătării, este odihna ei. Oricine știe întru sine că a greșit de bună voie lui Dumnezeu, cu voirea moleșindu-se; până este vre-me să lăcrimeze cu dorire, să plângă neîncetat, ca prin lacrimi să tragă darul spre inima sa. Câștigându-și umilință, spele-și trupul său cu lacrimi și cu suspinuri. Mare este puterea lacrimilor, fraților; mult pot lacrimile după Dumnezeu. Când cineva se roagă astfel, pe Dumnezeu oglindește în inima sa. Voiesc, iubiților, a vă povesti vouă puterea lacrimilor. Ana, prin rugăciune a dobândit pe Samuil Proorocul, înălțare și laudă în inima sa. ^ai femeia cea păcătoasă în casa lui Simon a luat de la Dom-nul lăsare păcatelor, fiindcă a plâns și a udat sfintele Lui picioare. Umilința, fraților, este tămăduire a sufletului; lăsare de păcate ne pricinuieste nouă. Umilința, fraților, pe Fiul Cel Unul-Născut Îl să-lășluiește întru noi, când Îl dorim pe Dânsul. Umilința, fraților, pe Duhul Cel Sfânt Îl trage către suflet. Fiți încredințați, fraților, că nu este pe pământ mai dulce decât bucuria cea din umilință.

Oare aveți cercare de lacrimi, o, fraților? Oare s-a luminat ci-neva dintre voi întru bucuria aceea a lacrimilor după Dumnezeu? Oricine din voi, fiind încercat și îndulcit, rugându-se cu dorire, s-a înălțat de la pământ, în ceasul acela el s-a făcut cu totul afară de trup. Afară de tot veacul acesta se face; nu mai este pe pământ. Unul ca acesta cu Dumnezeu vorbește, întru Hristos se luminează. Minune mare, fraților! Omul cel de lut cu Dumnezeu vorbește întru rugăciunile lui. Sfintele și curatele lacrimi către Dumnezeu spală de-a pururi pe suflet de păcate, îl curățește pe el de fărădelegi. La-crimile după Dumnezeu, îndrăznire dau totdeauna către Dumnezeu. Nu pot cândva gândurile cele spurcate să se apropie de sufletul care are umilință totdeauna după Dumnezeu.

Oare ce este mai înalt decât dulceața lui? Oare ce este întocmai cu fericirea lui, când pe Însuși Dumnezeu ca într-o oglindă Îl vede sufletul, când se roagă Lui? Când dorește sufletul pe Dumne-zeu, o, fraților, pe Dânsul Îl privește de-a pururi în rugăciunile lui și întru Dânsul cugetă noaptea și ziua. Comoară nejefuită este umi-lința. Cu negrăită bucurie se bucură sufletul care are umilință. Iar umilința, zic, nu de o zi, ci ceea ce se face noaptea și ziua până în sfârșit.

Izvor curat este umilința care adapă sadurile sufletului cele aducătoare de roadă. Iar saduri aducătoare de roadă, zic, cu adevă-rat, pe faptele bune și pe lucruri, care se adapă de-a pururea cu la-crimi și cu rugăciuni. Sădește saduri aducătoare de roadă bine în- florită în sufletul tău de-a pururea. Adapă-le pe ele iarăși, cu la-crimi rugându-te. Sadurile care se adapă cu lacrimi și cu rugăciuni aduc rod bine înflorit și sunt trebuincioase sufletului și alese.

EFRA4.WRI

Frumoase vor fi sadurile tale, frate, dacă cu lacrimi te vei ruga, ca, adăpându-se, să crească. Adu rod din zi în zi. Nu te face urmă-tor celui molatec și păcătos, zicând în fiecare zi și nicodată făcând, fiind trândav cu voirea, neavând curată rugăciune sau umilință. Ne-cunoscându-te pe tine totdeauna păcătos și netemându-te de-a pu-rurea de muncă, cu totul nici un răspuns nu vei avea pentru greșelile moleșirii tale.

Deci, vă rog pe voi, cuvioșii mei frați, cei ce vă temeți de Dumnezeu și faceți totdeauna cele plăcute Lui, rugați-vă către El pentru ticăloșia mea, ca să vină peste mine Sfântul Lui Dar prin rugăciunile voastre și să se mântuiască sufletul meu în ceasul acela înfricoșat și mare, când va veni Hristos să dea fiecăruia după faptele lui.

Slavă lui Dumnezeu, Sfântului Celui fără de moarte, Prea Curatului și Înfricoșatului, Bunului și Milostivului, Celui ce a pornit limba noastră prin Darul ca să vorbească graiuri ale judecății și ale dragostei și ale umilinței, spre zidirea sufletului, spre luminarea ini-mii, spre folosul minții, ca tot sufletul cântându-le pe ele, fiind în-dulcit, să se tragă spre viața cea veșnică. Amin.

CUVÂNT

LA VENIREA DOMNULUI

Sfârșitul lumii și venirea lui Antihrist

Cum voi putea eu, Efrem cel prea mic și păcătos și plin de greșeli, să spun cele mai presus de puterea mea? Dar, de vreme ce Mântuitorul, prin a Sa milostivire, pe cei necărturari i-a învățat în-țelegerea și pe credincioșii cei de pretutindeni i-a luminat, și pe a noastră limbă o va lumina cu îndestulare spre folosul și zidirea, și a mea, a celui ce zic, și a tuturor ascultătorilor. ^ai voi grăi întru du-reri, și voi spune întru suspine, pentru sfârșitul lumii acesteia de acum și pentru cel prea fără de rușine și cumplit balaur, cel ce va să tulbure pe toate cele de sub cer, și să bage temere, și împuținare, și cumplită necredință în inimile oamenilor, și să facă arătări, și sem-ne, și înfricoșări, încât, de ar putea, să amăgească și pe cei aleși și pe toți să-i înșele cu mincinoase semne și cu năluciri de arătări, care se vor face de către dânsul (Matei 24, 25).

După îngăduința Sfântului Dumnezeu, va lua stăpânire ca să înșele lumea, fiindcă s-a înmulțit păgânătatea lumii și pretutindeni tot felul de lucrări rele se lucrează. ^ai pentru aceasta, Preacuratul Stăpân va slobozi duhul înșelăciunii ca să ispitească lumea pentru păgânătatea ei, de vreme ce oamenii au voit a se depărta de Dumnezeu și a iubi pe vicleanul (II Tesaloniceni 2, 11).

Fraților, mare nevoință va fi în vremurile acelea, mai ales ce-lor credincioși, când se vor săvârși semne și minuni de însuși bala-urul cu multă stăpânire. Când se va arăta pe sine ca un dumnezeu, cu năluciri înfricoșate, zburând în văzduh, și toți dracii, ca îngerii, în văzduh înălțându-se înaintea tiranului (II Tesaloniceni 2, 4). Că vor striga cu tărie, schimbându-și chipurile, înfricoșând fără de măsură pe toți oamenii. Atunci, fraților, oare cine se va afla îngrădit și pe-trecând neclintit, având în sufletul său semnul Unuia-Născut, Fiului Dumnezeului nostru, adică Sfânta Lui Cruce? Când va vedea neca-zul acela nemângâiat, făcut pretutindeni, peste tot sufletul, care nu va avea de nicăieri mângâiere, nici iarăși slăbire, pe pământ și pe mare. Când va vedea toată lumea tulburată și va fugi fiecare să se ascundă în munți, unii, adică murind de foame, iară alții topindu-se ca ceara de sete cumplită, și nu va fi cine să-i miluiască pe ei. Când va vedea toate fețele lăcrimând și cu dorire întrebând, dacă nu cu-mva se află vreun cuvânt al lui Dumnezeu pe pământ. ^ai nu va auzi nicăieri.

Cine oare va suferi zilele acelea? ^ai cine va răbda necazul cel nesuferit, când va veni amestecarea popoarelor, ce vor veni de la marginile pământului pentru vederea tiranului, și mulți, închinându-se înaintea tiranului, strigând cu cutremur: Tu ești mântuitorul nostru<169>? Marea se va tulbura și pământul se va usca, cerurile nu vor ploua, sadurile se vor veșteji și toți cei ce vor fi pe pământul răsăriturilor, către apusuri vor fugi de multă frică. ^ai iarăși cei ce vor fi la apusurile soarelui către răsărituri vor fugi cu cutremur. Atunci, luând obraznicul stăpânire, va trimite draci în toate marginile ca să propovăduiască cu îndrăznire: Împărat mare s-a arătat cu slavă. Veniți de îl vedeți pe el<169>.

Cine oare va avea suflet de diamant, încât să sufere vitejește toate smintelile

acelea? Cine oare va fi acest om, precum am mai zis, ca toți îngerii să-l ferească pe el? Că eu, fraților, iubitori de Hristos și desăvârșiți, m-am înfricoșat numai din pomenirea nume-lui balaurului, cugetând în mine necazul ce va fi oamenilor în vre-murile acelea și în ce fel se va arăta acest balaur pângărit și aspru neamului omenesc. Iar mult mai amar se va arăta Sfinților, celor ce vor putea birui nălucirile lui. Că atunci vor fi mulți cei ce se vor afla bine plăcuți lui Dumnezeu și se vor putea mântui, în munți, și în dealuri, și în locuri pustii, cu multe rugăciuni și plângeri nesuferite.

Că Sfântul Dumnezeu, văzându-i pe dânșii așa, întru plângere nemângâiată, și întru credință curată, se va milostivi spre ei, ca un Părinte, iubitor de fii, și îi va păzi pe ei, unde se vor ascunde. Că prea pângăritul nu va înceta căutând pe sfinți pe pământ și pe mare, so-cotind că a împărățit de acum înainte pe pământ și pe toți îi va su-pune. ^{ai} va socoti, ticălosul, să stea împotriva în ceasul acela înfricoșat, când va veni Domnul din ceruri, neștiind, ticălosul, a sa ne-putință și mândrie, pentru care a și căzut. Cu toate acestea va tulbura pământul, va înfricoșa pe toate cu mincinoasele semne vrăjii- torești. ^{ai} nu va fi în vremea aceea, când va veni balaurul, slăbire pe pământ, ci necaz mare, tulburare și amestecare, morți și înfome-tați, întru toate marginile. Că Însuși Domnul nostru cu dumnezeiasca Sa gură a zis: Că unele ca acestea nu s-au arătat din începutul zi- dirii (Matei 24, 21). Iară noi, păcătoșii, cum vom asemăna nevoia cea peste măsu-ră a ei, încă și netâlcuită, dacă Dumnezeu așa a numit-o pe dânsa? Însă să-și pună fiecare mintea sa cu dinadinsul întru sfintele cuvinte ale Domnului și Mântuitorului nostru, cum că pentru nevoia și ne-cazul cel prea mare, va scurta zilele necazului aceluia, prin a Sa milostivire, sfātuindu-ne pe noi și zicând: Rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna, nici sâmbăta (Matei 24, 20). ^{ai} iarăși: Privegheați totdeauna, adeseori rugându-vă ca să vă faceți vrednici a scăpa de necaz și a sta înaintea lui Dumnezeu, că vremea este aproape (Luca 20, 36). ^{ai} întru această răutate stăm toți, și nu credem, dar să ne rugăm ne-contentit cu lacrimi și cu rugăciuni, noaptea și ziua, căzând la Dumnezeu, ca să ne mântuim noi, păcătoșii.

De are cineva lacrimi și umilință, să se roage Domnului, ca să ne izbăvim de necazul ce va fi pe pământ; ca să nu vadă nicidecum, nici pe fiară, nici să audă înfricoșările ei. Că va fi pe alocuri foa-mete, cutremure și morți, de multe feluri, pe pământ. Suflet viteaz va avea cel care va putea să-și țină viața sa în mijlocul smintelilor. Că, dacă puțin se va împuțina omul, lesne se va înconjura și se va robi de semnele balaurului celui rău și viclean. ^{ai} unul ca acesta se va afla neiertat la Judecată. Că însuși vânzătoruluisă va asemăna, că a crezut tiranului de bună voie. De multe rugăciuni și lacrimi avem trebuință, o, iubiților, ca să se afle cineva dintre noi întărit întru ispite. Fiindcă multe vor fi nălucirile fiarei, cele ce se vor face. Că fiind împotriva lui Dumnezeu, pe toți va voi să-i piardă.

Auțiți, frații mei, iubitori de Hristos, ce a făcut israelitenilor în pustie, când ieșeau din Egipt, cum i-a amăgit pe ei, ticălosul și preaspurcatul, ca să facă toți, acel păcat prea cumplit, că a învățat pe Valaam ca să dea lui Valac, împăratului madianiților, sfat rău și pe popor să-l amăgească spre desfrânare, cu totul deodată să-i piar- dă pe ei, după ce toți se vor desfrâna cu muierile ca niște dobitoa-ce. ^{ai} au pus pe femei cu ochi nerușinați și mese pline de stropiri și de jertfe, înaintea porților, pe toți trăgându-i spre moarte, ca cel ce va vrea să se desfrâneze cu spurcatele acelea, mai înainte să facă jertfă și apoi să intre la dânsule. Că femeile nu luau plată de la popor, ci să jertfească îi sileau pe toți

cei ce veneau la dânsese. ^ai au pus boierilor pe fiicele boierilor. Așijderea încă și bogaților pe fiicele bogaților. Iară pe cele mai multe din femei, de obște, la tot poporul cel de jos, vrând pe toți deodată să-i vâneze spre moarte, ca nici bogatul să se îngrețoseze de cei săraci, nici boierii de fiica cea săracă a celui de jos.

Văzut-ai lucrare a nedreptății și vicleană meșteșugire, cum tuturor le-a săpat gropi spre moarte? Văzut-a cineva dintre voi cândva vreun lucru ca acesta fără de rușine? Pe desfrânare ținând, ca sabia cea cu două ascuțisuri, căci, cu două morți cumplite sece-rau femeile pe cei ce intrau la dânsese: și ca să jertfească, și să se desfrâneze. Că acest fel de chip va face tiranul, ca toți să poarte pecetea fiarei, când va veni în vremea sa, la plinirea vremurilor, să amăgească cu semne pe toți și apoi așa, să cumpere bucate, și tot felul de trebuință și povățuitori de popor să pună ca să săvârșească porunca lui.

Luați aminte, frații mei, covârșirea fiarei și meșteșugirile vi-cleniei, cum de la pânțele își începe lucrarea, că, după ce se va strâmtora cineva, plictisându-se de bucate, să fie silit a primi pece-tea aceluia, păgânescul chip, dar nu peste toate mădularele trupu-lui, ci pe mâna dreaptă, așijderea și pe frunte, ca să nu aibă stăpâ-nire omul a se pecetlui cu mâna dreaptă, cu semnul Sfintei Cruci, nici iarăși pe frunte, nicidecum a se însemna cu Sfântul Nume al Domnului, nici cu Preaslăvita și Cinstita Cruce a lui Hristos și a Mântuitorului nostru. Că știe ticălosul, că Crucea Domnului, dacă se va pecetlui, risipește toată puterea lui și pentru aceasta pecetluiește dreapta omului, că aceasta este aceea care pecetluiește toa-te mădularele noastre. Asemenea și fruntea, ca un sfeșnic, poartă făclia luminii, adică pe semnul Mântuitorului nostru, pe față.

Deci, frații mei, înfricoșată nevoie va fi tuturor oamenilor celor iubitori de Hristos, ca până la ceasul morții să nu se teamă, nici să stea cu moleșire, când va închipui balaurul pecetea sa în lo-cul Crucii Mântuitorului. Că acest fel de chip va face, ca de tot Nu-mele Domnului și Mântuitorului nostru nicidecum să se numească în vremile acestuia. ^ai aceasta o va face, fiindcă se teme și se cutre-mură de Sfânta putere a Mântuitorului nostru, neputinciosul. Că de nu se va pecetlui cineva cu pecetea aceluia, nu se va face robit de nălucirile lui, nici iarăși Domnul nu se va depărta de la unii ca a-ceștia, ci îi va lumina și îi va trage către Sine.

Se cade să înțelegem noi, fraților, cu tot dinadinsul nălucirile vrăjmașului, că sunt nemilostive și fără de omenie. Iar Domnul nos-tru cu liniște va veni la noi, la toți, ca să gonească de la noi mește-șugirile fiarei. Deci, noi, ținând neabătută credința lui Hristos cu ușurință vom birui puterea tiranului. Gând neschimbat să ne câș-tigăm și bună statornicie și se va depărta de la noi neputinciosul, neavând ce să facă.

Eu, prea micul, fraților, vă rog pe voi, iubitorilor de Hristos să nu ne moleșim, ci, mai vârtos, să ne facem puternici cu puterea Crucii. Netrecuta nevoie este lângă uși. Platoșa credinței să o luăm toți. Să scoatem cu dragoste din Izvorul cel dumnezeiesc nă-dejdile mântuirii sufletelor noastre. Pe nezidita, zic, iubiților frați, Treimea cea de o ființă, Care este izvor ce izvorăște viață. Dacă se va îngrădi cu acest fel de arme, sufletul nostru, nu va fi călcat de balaur. Cu toate acestea, se cade nouă a ne ruga ca să nu venim în ispită, nici să fugim iarna. Deci, fiți gata, ca niște robi credincioși, neprimind pe altul. Furul și pierzătorul și cel fără de omenie, mai întâi, va veni întru ale sale vremuri ca să fure și să junghie și să piardă turma cea alea-să a lui Hristos, Adevăratul Păstor. Că va lua

asupra sa chipul Ade-văratului Păstor, ca să înșele oile turmei. Însă cei ce vor cunoaște arătat glasul cel sfânt al Adevăratului Păstor, îndată îl vor cunoaște. Că glasul pierzătorului nu se aseamănă cu al Adevăratului Păstor, fiindcă este rănitor. Glasul fiind plin de chipul furului, îndată se cu-noaște în ce fel este acesta. Deci, să ne învățăm, o, prieteni, cu ce fel de chip va veni pe pământ șarpele cel fără de rușine. Fiindcă Mântuitorul, vrând să mântuiască neamul omenesc, S-a născut din Fecioară și prin chipul omului a amăgit pe vrăjmașul cu Sfânta Putere a Dumnezeirii Lui. Ți blând, și smerit a fost pe pământ, ca pe noi să ne înalțe de la pă-mânt la cer. Căci, cu încredințare și cu adevărat, Dumnezeu Cel ce S-a zămislit, Același, întrupându-Se, Același, născându-Se din Sfân-ta Fecioară cu trupul nostru, prin patima Crucii a mântuit tot nea-mul omenesc, dând porunci. Ți iarăși va să vină în ziua cea mai de pe urmă, să judece vii și morți și să răsplătească tuturor după faptele lor, dreptilor și necredincioșilor, ca un drept Judecător. Aceasta cunoscând-o vrăjmașul, că iarăși va să vină din cer Domnul cu Slava Dumnezeirii, a socotit și aceasta să ia asupra sa chipul venirii Lui și să ne înșele pe noi. Iar Domnul nostru pe nori luminoși, ca un fulger înfricoșat, va veni pe pământ (Matei 24, 27-28). Dar vrăjmașul nu va veni așa, că este viclean. Se va naște cu adevărat dintr-o fecioară spurcată care va fi unealta lui. Ți nu el însuși se va întrupa, ci cu acest fel de chip va veni prea pângăritul, ca un fur, ca să înșele pe toți: smerit, liniș-tit, urând, zice, cele nedrepte, dinspre idoli întorcându-se, evlavia mai mult cinstind-o, bun, iubitor de săraci, peste măsură de frumos, prea cu bună așteptare, blând către toți, cinstind cu cuviință nea-mul iudeilor, fiindcă ei așteaptă venirea aceluia. Ți pe lângă toate aceste semne va face arătări, și înfricoșări cu multă stăpânire. Se va fățărnicii cu vicleșug, să placă tuturor, ca degrab să fie iubit de către mulți. Daruri nu va lua, cu mânie nu va grăi, mâhnit nu se va arăta și cu chipul buneii rânduiei va amăgi lumea, până ce se va face îm-părat.

Că, după ce vor vedea noroade multe și gloate, niște fapte bune ca acestea și puteri, toți cu o înțelegere se vor face și cu bucu-rie mare îl vor propovădui pe el ca împărat, zicând unii către alții: Au doară se mai află vreun om bun și drept ca acesta?<169>. Ți mai mult poporul cel ucigaș al iudeilor îl vor cinsti și se vor bucura de împă-răția lui. Pentru aceea, ca unul ce va cinsti mai mult locul și biserica iudaicească, va arăta lor că are purtare de grijă pentru dânșii. Când va împărăți balaurul pe pământ, cu mare sânguință po-poarele i se vor face ajutătoare. Edom și Moab, încă și fiii lui Amon, ca unui adevărat împărat i se vor închina cu bucurie și ei, cei întâi apărători ai lui i se vor face. Se va întări îndată împărăția aceasta și va bate cu mânie pe trei împărați mari. Apoi se va înălța inima lui și va vărsa balaurul amărăciunea sa, punând înaintea celor din Sion veninul morții. Tulburând lumea, va clinti marginile, va necăji toa-te, va pângări suflete. Căci nu se va mai arăta ca un cucernic, ci cu totul întru toate aspru, fără de omenie, iute, mânios, cumplit, nestatornic, înfricoșat, slut, urâcios, grețos, sălbatic, pierzător, obraznic și sânguindu-se a arunca în groapa păgânătății, întru a sa nebu- nie, tot neamul omenesc. Va înmulți cu minciuni, semne în mulți-me. Ți stând înaintea multe alte popoare și laudându-l pe el, pentru năluciri, va striga cu glas mare, încât se va clinti și locul, întru care popoarele vor sta înaintea lui, și va grăi cu îndrăznire:

Cunoașteți toate popoarele puterea și stăpânirea mea. Iată, înaintea voastră a tuturor poruncesc acestui munte ce este de cea-laltă parte, ca acum să se mute aici,

de această parte de mare, prin cuvântul meu<169>. ^ai va zice spurcatul: ție îți poruncesc: Mută-te dincoace de mare!<169>. ^ai va alerga, adică, muntele în ochii privitori-lor, nicidecum clătinându-se din temelii sale. Că cele ce Dumne-zeu Cel Preaînalt dintru începutul zidirii le-a întărit și le-a înălțat, asupra acestora prea spurcatul stăpânire nu are, ci va amăgi lumea cu năluciri vrăjitoarești. ^ai iarăși altui munte ce va sta în adâncul mării celei mari, fiind ostrov foarte mare, îi va porunci să se ducă și pe uscat să stea în țărături veselitoare spre veselia privitorilor, ostrovul nicidecum din mare mișcându-se. Iar balaurul își va întinde mâinile sale și va aduna mulțime de târătoare și de păsări. Așijderea însă va păși pe deasupra adâncului și ca pe uscat va umbla peste dânsul și va năluci pe toate. ^ai mulți vor crede și îl vor slăvi pe el, ca pe un dumnezeu tare. Iară cei ce vor avea pe Dumnezeu întru ei, se vor lumina ochii inimii lor și cu de-amănuntul vor privi prin credință curată și îl vor cunoaște pe el.

După aceasta se va sui pe apa mării și ca pe uscat, așa va umbla pe apă. ^ai așa va năluci și va înșela lumea, și mulți vor crede lui și îl vor slăvi pe el ca pe un dumnezeu tare. Iară câți vor avea frica lui Dumnezeu întru dânșii și ochii inimii luminați, vor cunoaște cu adevărat că nici muntele nu s-a mișcat din locul său, nici ostrovul nu s-a mutat din mare pe pământ. ^ai toate acestea întru numele său le va săvârși Antihrist. Că nu va primi să numească pe Curatul Nu-me al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, căci este luptător de Dumnezeu și fiul pierzării. Acestea așa făcându-se și popoarele închinându-se lui și ca pe un dumnezeu laudându-l, din zi în zi se va mânia Cel Preaînalt din ceruri, Își va întoarce fața Sa dinspre el și se vor face ciume cum-plite, foamete necurmată, cutremure neîncetate, foame și strâmto-rare pretutindeni, necaz mare, morți neconținute, temere înfricoșată și tremur nepovestit. Atunci cerurile nu vor ploua, pământul nu va mai rodi, izvoarele vor lipsi, râurile vor seca, iarba nu va mai odrăsli, verdeța nu va mai răsări, copacii din rădăcină se vor usca și nu vor mai rodi, peștii mării și chiții într-înșii vor muri. ^ai așa, marea va trimite putoare pierzătoare și sunet înfricoșat, încât vor slăbi și vor muri oamenii de frică. Atunci va plânge cumplit tot sufletul și va suspina; atunci toți vor vedea necaz nemângâiat, cuprinzându-i pe dânșii noaptea și ziua și nicăieri nu vor afla să se sature de bucate. Că povățuitori aspri de popoare se vor pune în tot locul. ^ai dacă cineva va aduce cu sine pecetea tiranului, pe frunte sau pe mâna dreaptă, va cum-păra puține bucate din cele ce se vor afla. Atunci vor muri prunci la sânul maicii lor, va muri și maica deasupra pruncului ei și vor muri tatăl împreună cu muierea și cu fiii în ulițe și nu va fi cine să-i în-groape și să-i strângă în morminte. Din mortăciunile cele multe ce vor fi aruncate în ulițe se va face rea putoare pretutindeni, care va necăji tare pe toți cei vii. Dimineața toți vor zice cu durere și cu suspinuri: Când se va face seară ca să dobândim odihnă?<169>. Venind seara iarăși cu lacrimi prea amare vor grăi întru dânșii: Oare când se va lumina, ca să scăpăm de necazul ce ne stă deasupra?<169>. ^ai nu va fi unde să fugă sau să se ascundă. Că se vor tulbura toate, marea și uscatul. Pentru aceasta ne-a zis nouă Domnul: Privegheați deci, că nu știți în care zi vine Domnul vostru (Matei 24, 42). În mare și pe pământ va fi rea putoare, foamete, cutremure; în mare tulburare, pe pământ tulburare; înfricoșări în mare, înfri-coșări pe pământ. Aurul mult și argintul și hainele cele de mătase, nimic nu vor folosi pe cineva întru necazul acela. Ci toți oamenii îi vor ferici pe morții cei îngropați, mai înainte de a veni necazul ace-la mare pe pământ. Că atunci va fi aruncat și aurul, și argintul în

ulițe și nu va fi nimeni cine să-l ia, fiindcă vor fi urâte toate. Ci toți se vor sângui a fugi și a se ascunde și nicăieri nu va fi cu putință să se ascundă de necaz. Ci împreună cu foamea și cu necazul și cu frica se vor afla fiare și târâtoare de trupuri mâncătoare, mușcându-i.

Dinlăuntru frică și dinafară cutremur. Ți noaptea și ziua pe ulițe vor fi mortăciuni. În ulițe putoare, în case putoare; în ulițe foame și sete, în case foame și sete; în ulițe glas de plângere, în ca-se glas de plângere; în ulițe gâlcevi, în case gâlcevi; în ulițe amar, în case amar. Unul pe altul cu plângere îl va întâmpina: tatăl pe fiu și fiul pe tată; mama pe fiică; prieteni pe prieteni în ulițe, îmbră-țișându-se vor leșina; și frați cu frați, îmbrățișându-se vor muri. Se va veșteji și frumusețea feții la tot trupul și se vor face fețele lor ca de mort. Va fi grețosă și urâtă chiar frumusețea muierilor. Se va veșteji tot trupul și pofta oamenilor.

Ți toți cei ce s-au plecat cumpliti fiare și au luat pecetea aceea, adică pângânescul chip al spurcăciunii, alergând către dânsul, vor zice lui cu durere: Dă-ne nouă să mâncăm și să bem, că toți murim de foame, sugrumându-ne, și gonește de la noi fiarele cele înveninate<169>. Ți neavând, ticălosul, va răspunde cu multă asprime, zicând: De unde să vă dau eu vouă, o, oamenilor, să mâncați și să beți? Cerul nu voiește să dea pământului ploaie și pământul iarăși nicidecum nu a dat semințe sau roade<169>.

Auzind acestea, popoarele vor plânge și se vor tângui, nea-vând de necaz mângâiere, ci necaz peste necaz va fi lor nemân-gâiat, căci de bunăvoie au crezut tiranului. Că acela, ticălosul, nu va putea nici luiși să-și ajute, și cum pe dânsii îi va milui? În acele zile va fi nevoie mare din necazul cel mult al balaurului, și din frică, și din cutremur, și din vuietul mării, și din foame, și din sete, și din mușcărilor fiarelor. Ți toți cei ce vor lua pecetea lui Antihrist și se vor închina lui, ca lui Dumnezeu Celui Bun, nu vor avea nici o par-te întru împărăția lui Hristos, ci împreună cu balaurul se vor arăta în gheena.

Fericit va fi acela ce se va afla prea sfânt și prea credincios și va avea inima lui fără de îndoială către Dumnezeu, că fără de frică va lepăda toate întrebările lui, defăimându-i și muncile și nălucirile (Apocalipsa 11, 3-4).

Iar mai înainte de a se face acestea, va trimite Domnul pe Ilie Tezviteanul și pe Enoh, ca un Milostiv, ca să facă cunoscută dreapta credință neamului omenesc și să propovăduiască cu îndrăznire cunoștința de Dumnezeu tuturor, ca să nu creadă tiranului de frică, care vor striga și vor zice: Înșelător este, o, oamenilor! Nimeni să nu creadă lui, nicidecum, sau să îl asculte pe luptătorul de Dumnezeu. Nimeni din voi să nu se înfricoșeze că se va surpa degrab. Iată, Domnul Cel Sfânt, vine din cer, să judece pe toți cei ce s-au plecat semnelor lui<169>.

Însă puțini vor fi atunci cei ce vor vrea să asculte și să creadă propovăduirii Proorocilor. Iar aceasta o va face Mântuitorul ca să Își arate negrăita Sa iubire de oameni, că niciodată El nu voiește moartea păcătosului, ci voiește ca toți să se mântuiască. Că nici în vremea aceea nu va lăsa neamul omenesc fără de propovăduire, ca fără de răspuns să fie toți la judecată.

Deci, mulți din Sfinți, câți se vor afla atunci la venirea spurcatului, vor vărsa râuri de lacrimi cu suspinuri către Dumnezeu Cel Sfânt ca să se izbăvească de balaurul și cu mare sânguință vor fugi în pustietăți, și în munți, și în peșteri cu frică se vor ascunde. Ți vor presăra pământ și țărână pe capetele lor, rugându-se ziua și noaptea cu multă smerenie. Ți li se va dărui lor aceasta de la Dumnezeu Cel

Sfânt și îi va povățui pe dânșii în locuri hotărâte și se vor mân-tui, fiind ascunși în găuri și în peșteri, nevăzând semnele și înfricoșările lui Antihrist. Că celor ce au cunoștință, cu lesnire le va fi cu-noscută venirea acestuia, iar celor ce-și au mintea de-a pururea întru lucruri lumești și iubesc cele pământești, nu le va fi lesne ară-tată aceasta. Că cel ce de-a pururea este legat de lucruri lumești, măcar de ar și auzi, nu crede și urăște cele ce i se spun. Pentru a-ceasta, Sfinții se îputernicesc a scăpa, că toată învăluirea și grija vieții acesteia au lepădat-o. Atunci va plânge tot pământeanul împreună și dobitoacele cele sălbatice cu păsările cerului. Vor plânge munții, și dealurile, și lemnele câmpului. Vor plânge încă și luminătorii cerului cu stelele pentru neamul omenesc, că toți s-au abătut de la Dumnezeu Cel Sfânt, Ziditorul tuturor, și înșelătorului au crezut, primind chipul spurcatului și de Dumnezeu luptătorului în locul făcătoarei de viață Crucii Mântuitorului. Va plânge pământul și marea, că de năprasnă cu totul va înceta glasul psalmului și al rugăciunii din gura omului. Vor plânge Bisericile lui Hristos, toate, cu plângere mare că nu se va sluji Sfințirea și Prinusul.

Iar după ce se vor împlini trei vremi și jumătate ale stăpânirii spurcatului și ale faptelor lui și după ce se vor împlini toate smintelile a tot pământul, după cum zice gura Domnului, atunci va veni Domnul, Mântuitorul nostru, ca un fulger, strălucind din cer, Cel Sfânt și Preacurat, și înfricoșat, și Preaslăvit, Dumnezeul nostru și Împăratul și Mirele Cel fără de moarte, pe nori cu slavă nease-mănată, alergând înaintea slavei Lui rânduielile Îngerilor, ale Arhanghelilor, toți fiind vâpăi de foc și râu plin de foc, cu înfricoșat urlet. Heruvimii având ochii în jos și Serafimii zburând, și fețele și picioarele ascunzându-și întru aripile lor cele de foc, strigând cu groază și zicând unul către altul: Întreit Sfânt, întreit Sfânt, întreit Sfânt, Domnul<169> și glas de trâmbiță grăind cu frică: Sculați-vă cei ce dormiți! Iată a venit Mirele<169>.

Atunci se vor deschide mormintele și va auzi țărâna putrezită acea mare și înfricoșată venire a Mântuitorului și ca într-o clipeală de ochi se vor scula toate semințiile și vor căuta la frumusețea cea sfântă a Mirelui. ^{ai} milioane de milioane și mii de mii de Îngeri și de Arhangheli și nenumărate oști, se vor bucura cu bucurie mare. Atunci Sfinții și Dreptii și toți care nu vor fi luat pecetea balaurului celui păgân se vor bucura. ^{ai} se va aduce tiranul legat de îngeri împreună cu toți dracii înaintea Divanului. ^{ai} cei ce au luat pecetea lui, și toți păgânii, și păcătoșii legați. ^{ai} Împăratul va da asupra lor hotărârea cea aspră a osândirii celei veșnice în focul cel nestins. ^{ai} toți cei ce nu au luat pecetea lui Antihrist, și toți cei din peșteri, se vor bucura împreună cu Mirele, cu bucurie negrăită, în câmara cea veșnică și cerească, împreună cu toți Sfinții întru netrecuții veci ai vecilor. Amin.

†CEN = <^a16>DIATĂ

<P18B>E<P255D>u, Efrem, o să mor. Deci să vă fie cunoscut vouă tuturor, o, bărbați edeseni, că diatã vă las vouã, semn de pomenirea învăță-turilor din darul acela și dăruirea care au fost întru mine, ca întru pomenirile cuvintelor, pomenire de mine să faceți, voi, cei ce mă știți și mă cunoașteți. Vai mie, că m-au întâmpinat lațurile morții! Vai mie, că au lipsit ceasurile vieții mele! ^ai s-a scurtat haina tru-pului meu și pânza s-a împlinit, și cu totul s-a rupt. A lipsit untde-lemnul candelii celei pământeste și s-au apropiat cufundătorii corabiei. Că fiind năimit, anul meu mi-am împlinit și fiind nemernic, după ce am sfârșit vremea, mă duc. Înconjuratu-m-au pe mine dinspre amândouă părțile muncitorii, cercătorii cei ascuțiți și grabnici, ca să îmi supuie grumazul în grele legături de fier, ca al unui bărbat făcător de rău. Apoi ce să plâng? Că nu este cine să ia aminte? Să strig în sus? ^ai cine este care să mă audă pe mine? Vai mie, din certare a judecării este aștep-tarea! Căci, când voi sta înaintea înfricoșatului divan al Stăpânului și voi cunoaște acolo pe oarecare din ce mă înconjură pe mine din-spre amândouă părțile, voi începe a mă rușina. Că rușine cu ade-vărat înfricoșată este acolo și vai, celui ce acolo va fi rușinat!

Doamne, Iisuse Hristoase, să nu intri la judecată cu robul Tău, nici să dai altuia judecata mea, ci înaintea Preaslăvitului Tău Di-van, învrednicește-mă a sta. Că pe care Dumnezeu îl va judeca, se învrednicește de milă. Fiindcă am auzit, acestea zic de la înțelepții și pricepuții Sfinți Apostoli, că tot cel ce vede pe Împăratul, măcar de ar și fi greșit, unul ca acesta nu va muri. ^ai vai mie, fraților, ce este ceea ce m-a cuprins pe mine! Plângeți, tânguindu-vă pentru sfârâmarea mea. Că s-au apropiat de temniță cei ce mă scot pe mine din peșteră și cei ce mă mută pe mine în țara aceea ce pe muritorii cei din veac îi așteaptă.

Marele glăsuitoare Osea foarte mă înspăimântează pe mine, că ocărându-mă, strigă și zice mie: Căruntețile au înflorit lui Efraim și nu s-a rușinat (7, 9). ^ai iarăși: Efraim, juninca ce a strechiat și este învățat a iubi biruința (10, 11). Deci, spune cineva că lui Efraim, cel al lui Iosif, zice acestea Proorocul: dar însă așa sunt, căci, când a dat plânsul acesta Proorocul, nu a despărțit pe unul de altul din E-fraimi. David iarăși din parte sfătuiește, zicând: Efraim, întărirea capului meu (Psalmul 59, 7). ^ai nu din mândrie, biruindu-mă acestea, zic: Ca să nu se apropie de mine. Că martor al cuvintelor mele este Domnul.

«i acum voiesc, frații mei, poruncind a vă sfătui și tare a vă în-temeia, ca după ieșirea mea, să-mi faceți pomenire după obicei în-tru cererile voastre. Acum dar apropiindu-vă, închideți-mi ochii mei, mâinile voastre punându-le pe vederile mele. Că răsufierea cea de pe urmă este întru mine, fiindcă acum mă sfârșesc și cele pentru mine au luat sfârșit și este adevărată mărginirea. Că pe viața voastră întru mine să o învățați și pe a mea întru voi. De pe patul pe care sunt ținut, nu mă voi mai pogorî. Că am slăbit din toate părțile și nu pot suferi. «i durerile mă cuprind pe mine. Însă pome-nire voiesc să vă las vouă tuturor, și oglindă neîntinată, ca fără de lenevire la toate, întru aceasta privind, și toată sânghina înlăuntru aducându-o, de-a pururi uneia ca acesteia asemănându-vă, cu iu-bire de osteneală să vă sânghuiți! În toată viața mea nu am bleste-mat, și nici cu vreunul din cei credincioși nu m-am gâlcevit. Iară împreună fiind cu toți cei depărtați de credință învățând, certând și sfătuind în toate zilele mele, întru Sfintele Scripturi nu m-am le-nevit. Că știți și voi înșivă, fraților, că de ar avea un stăpân de casă vreun câine nebăgător de seamă de turmă, sau văzând lupul pier-zând oile în staul și nelătrând, și pe el negonindu-l, negreșit, tăin-du-i capul ca unui netrebnic, îl va leapăda departe de la casa lui.

Drept aceea știți, fraților, că omul înțelept pe nimeni nu urăște. «i cel nebun pe nimeni nu iubește. Iară de va și iubi, pe cel asemenea lui îl va iubi. Fraților, voi să nu vă mirați de oarecare din cei ce s-au depărtat de mine cu învățătura ascultării. Pentru că între cei doisprezece Apostoli unul a fost Iuda. «i să știți, că în vie dintru început s-a obișnuit a odrăsli rug, încă și mărăcini împreună cu trandafirii se seceră. Iară credința cea sănătoasă a mea o mărtu-risesc vouă, ca unor adevărați și frați de un suflet, și prin jurământ adevărind credința deplin neschimbată. Că voiesc a se întări soco-teala voastră pentru credința credincioșilor cea nestrucată și singură stăpânitoare.

«i vă jur pe voi, pe Cel ce S-a pogorât în chip de foc pe Muntele Sinaiului, pe Cel ce a grăit la curgerea de apă a pietrei celei vârtoase, pe gura ceea ce a zis pe cruce spre pilda noastră: «Eli, Eli și s-a cuprins de frică toți rărunchii marginilor pământului, pe Cel ce de vânzătorul în Iudeea S-a vândut, pe Cel ce S-a bătut cu vine în mijlocul Ierusalimului, pe Slava, ceea ce de cei fărădelege a fi batjocorită a suferit, și pe negrăita Putere, ceea ce de mână păgâ-nă s-a pălmuț. Mă jur pe Focul Sfintei Slave celei întreit numite și pe Puterea lui Dumnezeu cea nemărginită și singură. Mă jur pe cele trei Ipostasuri ale Focului celui de un gând, care sunt o aceeași înălțare și o aceeași voie. Nu m-am împărțit de la soborniceasca credință, nici de la Biserică, nici m-am îndoit despre puterea lui Dumnezeu. Iar de am mărit în mintea mea pe Dumnezeu și Tatăl mai mult decât pe Fiul Lui, să nu se păzească peste mine îndurarea cucerniciei. «i de am micșorat de la Dumnezeu pe Duhul cel Sfânt, să mă întunec despre vederea Lui. «i de nu, precum dintru început mărturiseam, zic și acum, la cel mai dinafară și împăclit întuneric să fiu trimis. «i dacă cu fățărnicie grăiesc acestea acum, în focul ghe-enei să fie partea mea. Iar dacă și momind seamăn eu acestea, să nu mă miluiască pe mine întru cunoștință Domnul.

Juru-mă pe viața voastră, că întru-adevăr ucenicii cei ce au răbdat cu mine, și viața lor neschimbată cu a Fiului lui Dumnezeu vor avea-o. Nu a fost la Efrem pungă, nici toiag, nici traistă, nici argint sau aur sau vreo altă avere oarecare pe pământ am câștigat. Fiindcă pe Dascălul cel Bun L-am auzit în Dumnezeieștile Evanghelii, zicând ucenicilor Săi: Nimic pe pământ să nu vă câștigați, că nici nu avea cu patimă

vreun lucru dintre unele ca acestea (Matei 10, 9-10).

Deci, după ce ați venit, o, frații mei, dați-mi mie desăvârșit pace, și mă sloboziți pe mine, că lipsind mă duc. Ți pomeniți-mă pe mine, prostul, întru cele bineprimite, și sfintele voastre rugăciuni și întru toate cererile. Că întru deșertăciune și în păcate petrecând mi-am săvârșit viața și traiul meu. Însă cu frică vă jur pe voi, o, bărbați cuvioși și locuitori ai cetății Edesa, pe credința ceea ce este în voi neschimbată, a lui Dumnezeu Celui fără de moarte, ca să nu fa-ceți uitare de poruncile micșorimii mele, nici să scuipați defăimând cuvintele mele, că din dumnezeiescul dar au fost întru mine acestea. Ți să nu mă lăsați pe mine a fi pus în casa lui Dumnezeu sau sub jertfelnic. Iară dacă cineva va îndrăzni a mă pune pe mine sub jertfelnic, să nu vadă jertfelnicul cel ceresc, că nu se cade viermelui, celui ce putrejunea a lepădat-o, să fie pus în Biserică și întru sfinți-rea Domnului. Ți nici în alt loc al Bisericii lui Dumnezeu să nu lăsați a mă pune pe mine; că nu se va învrednici de Biserica împărăției ce-rurilor cine va îndrăzni a face aceasta. Că nu va folosi slava deșartă pe bărbatul neîmpodobit și căruia nu i se cuvine. Pentru că goi ne-am născut toți muritorii: așijderea încă și sculându-ne pe arătarea ei ceea ce va să fie, prin goliciune o vom face, și pentru cele ce s-au lu-crat de noi aici seamă vom da, când vom sta toți înaintea divanului lui Hristos.

Deci, pentru ce unii îmi aduceți cinste, mie, celui ce pe mine nu m-am cinstit cu numirea faptelor? Căci care pe sine nu se va cinsti prin lucruri și fapte bune, în toată viața, unul ca acesta adu-cându-se spre slava pe care nu a câștigat-o, nimic nu poate să-l fo-losească pe el. Ți tot cel zidit este și stricăcios, frații mei, precum am auzit de la Dumnezeu. Pentru aceea plângând, zic: ȚCă precum ați citit, se risipește și se strică biserica aceasta făcută de mână, și se ridică cea duhovnicească, nu cea trupească și trecătoare, ceea ce după poftele trupului se strică, ci cea trupească, duhovnicească și nesticăcioasă ridicându-se spre a nu se mai întoarce întru strică-ciune, când răsunând trâmbița lui Hristos va deștepta pe toți cei ce dorm din veac. Că nu pentru bisericile cele de piatră va fi judecata, nici pe pietre le va judeca Dumnezeu, ci pe bisericile cele în trup, pe cele ce biserici se numesc care cuprind pe firea omenească. Zic adică pe om, pe care pentru ale sale fapte îl va judeca Dumnezeu, și după a fiecăruia nevoință și osteneală și plată după vrednicie îi va da.

Luați aminte, frații mei, să nu ia cineva vreun petec pentru pomenirea moaștelor mele. Că aveți pomenire de porunca Mân-tuitorului nostru Dumnezeu, pe care luând-o de la Dânsul v-ați în-vățat ca să așteptați întoarcerea Lui. Că pentru ce grămădiți peste mine osteneală grea de purtat și povară, ca nici întru cunoștința încercării să vin, că eu nu sunt mai bun decât cuvioșii bărbați cei din veac, și în munci pentru voi să cad? Ți batjocorind nebunia mea, Domnul va zice mie: O, Efreme, întru tine mai mult decât întru Mine au crezut oamenii! Că dacă dintru tine pomeniri vor voi să ia, poate nu au crezut în păzirea poruncilor ce le-am dat lor, fiindcă cu ale tale, mai mult decât cu ale Mele pomeniri, se vor îndulci<169>.

Pe lângă acestea, încă vă rog pe voi, o, dorite nașteri ale mele, să vă țineți de învățătura lui Hristos, ca să nu mă puneți pe mine împreună cu Sfinții, că sunt păcătos și prea mic, și că mă cutremur apropiindu-mi lipsa și nebunia mea de dânșii. Că de se va apropia sau și se va împreuna materia cea vrescuroasă cu focul, toată de dân-sul se va cheltui, arzându-se. Ți nu punerea cea împreună cu dânșii, sau pe împreunare lepădând-o zic acestea: Că pe mulțimea păca-telor mele cea nemăsurată văzând-o, mă înfiorez și mă cutremur. Că aud pe Proorocul, zicând: ȚCă de vor fi Noe

și Iov și Daniil nu vor izbăvi pe fiii și fiicele lor. Frate pe frate nu izbăvește; au va iz-băvi om pe om? Nici încă Gheezi de lepră se va izbăvi (IV Regi 5, 27; Psalmul 48, 7).

Nimeni din voi petrecându-mă cu lumânări și făcându-mi pompă spre arătare să mă ducă, ci pe umeri ridicându-mă și degrab mergând împreună cu mine, grijindu-mă să mă îngropați ca pe o ocară defăimată, fiindcă întru dureri au trecut zilele vieții mele. Nici cineva din voi să îmi facă cuvânt de laudă și să mă laude, fraților, că sunt netrebnic înaintea Domnului și de lucrurile mele ruși-nat și foarte mult mă cutremur, că înaintea lui Dumnezeu sunt din cei fără de îndrăzneală. Că cine din voi va arăta datoriile mele și nu toți veți scuipa întru nepedepsirea mea? ^ai ce împărțășire este ră-utății către fapta bună, sau ce apropiere este păcătosului de cel drept; și ce împărțășire este luminii cu întunericul? Că de ați fi mi-rosit putoarea faptelor mele, toți ați fi fugit, lăsându-mă neîngro-pat, nesuferind îpuțiciunea păcatelor mele.

De va pune peste mine cineva podoabă lumească, să fie aruncat în întunericul cel mai dinafară. Iară dacă și m-ar tămâia cineva, partea acestuia va fi în cuptorul cel aprins și în focul gheenei. Ci în haina mea și în mantie puneți-mă pe mine și întru cele din fiecare zi. Că nu se cuvine împodobire păcătosului și viermelui celui ce e plin de putrejune, căci nici nu veselește, nici nu îndulcește, nici nu împodobește slava celor vii pe păcătoșii cei din pământ. ^ai eu sunt păcătos, precum am zis. Deci nimeni să nu mă fericească, că lui Dumnezeu sunt cunoscute toate faptele mele și toate răutățile care le-am lucrat. Spurcat sunt cu fărâdelegile mele și lepădat cu păcatele mele. Căci care nedreptate nu zace întru mine? Că toate fărâdele-gile și nedreptățile cu sânguință zac în trupul meu cel muritor.

Însă voi toți câți aveți starea părinților și a fiilor și a fraților și a ucenicilor, bărbați, cei ce locuiți Edesa, aduceți-vă roadele drep-tății voastre, orice mai înainte ați gândit, împreună cu mine să le puneți întru neștearsă pomenirea voastră, că eu însumi, punând preț acestora, cumpărând oarecare vas de mult preț pentru dâns-le, vrednici lucrători se plătesc ai prea roditoarei voastre voiri; iară (vrednici lucrători) zic pe săraci, pe sârmani, pe văduve, pe lipsiți, pe cei fără de acoperământ, pe cei goi, pe cei flămânzi și pe toți cei necăjiți, ca desăvârșit pomenirea mântuirii voastre să se facă în la-tura celor vii. Că și vouă vă va fi spre mântuire lucrul acesta și mie mi se va socoti plata de bunăvoie pentru sfătuire. Că alta este plata mea prin lucruri și alta ceea ce se face prin cuvinte. Însă este mai mare, fraților, cel ce dă, decât cel ce ia, precum și de la Domnul ați auzit. ^ai după cum fiecare din voi cu voirea a voit, așa și să împli-niți. ^ai primesc darul vostru și îmi este de prisosit. ^ai vă jur pe voi, pe Domnul nostru Iisus Hristos, fraților, ca să se împărțească toate săracilor, că eu mă îndestulez de dragostea voastră, căci, cu toată puterea m-ați cinstit pe mine. ^ai deși sunt nevrednic, dar eu, cel cinstit, voiesc să vă dau plata cea de prisosit. ^ai în ce chip ați auzit din gura Înțeleptului Dascăl ce zice: Cel ce primește prooroc, plată de prooroc va lua (Matei 10, 41), Însuși Hristos va primi rodul vos-tru cel desăvârșit, că pentru nădejdea cea pentru numele Lui, mi-ați făcut mie această cinste. ^ai o să se primească jertfa voastră ca a drep-tului Noe și ca a strămoșului nostru Adam (Facere 8, 21-22; 16, 17).

^ai binecuvântată să fie cetatea voastră Edesa și maica care, și arătat, s-a binecuvântat din gura Domnului prin ucenicii Săi și A-postolii noștri. Când trimițând Avgar, împăratul cel ce a ridicat-o, s-a rugat să primească pe

Mântuitorul, Cel ce prin venire S-a ară-tat, pe Stăpânul tuturor Hristos, zicând: Am auzit toate cele de Tine lucrate, și câte ai pățimit de la iudeii cei ce se leapădă de Tine. Deci vină aici și locuiește împreună cu mine, că am această mică cetate a mea care ne va ajunge și mie și ție<169>. Ți minunându-se Dom-nul de credința lui și trimițând prin vestitori, a binecuvântat cetatea veșnic, întărindu-i temeliile ei. Deci acea binecuvântare ce s-a să-lășluit întru dânsa, va locui până când se va descoperi Sfântul Cel din cer, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu Cel din Dum-nezeu. Deci nimeni dintre voi să nu lipsească și să înceteze de buna voire și să se ducă fără de roadă. Că cel ce a gândit să aducă vreun lucru și pe acesta nu îl va aduce, moartea nedreptului Anania o va lua, care a voit pe Duhul lui Dumnezeu cel Preasfânt a-L ispiti, iară de Apostoli a se tăinui. Ți a fost muștrat, căzând la picioarele lor.

Ți acestea zicând el, un bărbat din cei ce stăteau acolo, foarte slăvit, fiind pălmuit de duh necurat îndată a căzut lângă patul lui, strigând ca un nebun. Iară el zicea către dânsul: Omule ce s-a lu-crat de tine?<169>. Ți prin porunca cuvântului îndată și sculându-se a zis: Am gândit întru mine, o haină de mult preț aducând, împreună cu tine a o pune. Iară dacă ne-ai osândit pe noi, ca nimic mai mult să în-gropăm cu tine, am pus aceasta în mintea mea zicând: Dacă nicide-cum întru unele ca acestea nu se va pune, apoi ce trebuință este a mai face și arătarea lui? Iară de va porunci să dăm ceva la săraci, fiind îndestulați de alți bani, vom da celor ce au trebuință, câți vor cere<169>.

Ți răspunzând a zis către dânsul fericitul: Du-te și împlineș-te-ți făgăduința ta<169>. Ți rugându-se pentru dânsul, și punându-și mâi-nile peste el, l-a făcut sănătos de duhul cel necurat.

Ți iarăși a zis: Poruncesc ca nimeni să nu-mi aprindă lumâna-re la ieșirea mea, ca acesta să nu se mistuiască de focul cel veșnic. Ce va folosi slavă de foc stricăcios, pe bărbatul care de al său foc cu totul se va arde? Căci, când se va arăta focul cel preainfricoșat, în-tru dânsul, cel vinovat se va mistui. Deci, destul îmi este mie dure-rea mea. Ți altceva de la voi să nu se aducă asupra mea. Ți plânge-ți-mă pe mine, fraților, că au lipsit întru durere zilele mele. Ți lațul de care mai înainte nu am gândit, întru dânsul sunt prins. Ți a venit ispitorul meu, și în curse cumplite punându-mă, cu grabă mă duc armașii și mă trag în pământul morților și în țara pe care nu am cu-noscut-o.

Rogu-te pe Tine, Mântuitorule, Cel ce m-ai zidit pe mine, ca să nu mă ticăloșești necăjindu-mă și zdrobindu-mă să mă muncești pe mine. Că, dacă după vrednicia celor lucrate de mine mă vei cer-ca, mă va înconjura pe mine căderea. Căci, când îmi aduc aminte de aceste lucruri ale mele, nesuferintă frică căzând peste mine, mă zdrobește și oarecare înfricoșare cumplită ridică întru mine, cel ce așteptarea răsplătirilor în veacul acela mai înainte o văd, și de cu-tremur sunt cuprins și nu pot suferi și dinții îmi clănțănesc de groa-za cea dureroasă de acolo.

Nici cu arome să nu mă îngropați pe mine, mă rog, că nu este de folos nebunului desfătarea, dar nici slava, celui fără de slavă. Încă nici altă afumare de bună mireasmă, putrejunii și celui ce este praf de pământ, ci fumul cădirii celei de bună mireasmă, în Casa lui Dumnezeu dați-l; iară pe mine cu rugăciunile mai bine mă petreceți. Nu-mi dați mie arome, ci lui Dumnezeu. Iar pe mine, cel frământat întru chinuri, cu tânguirii îngropați-mă. Ți în loc de mireasmă prea dulce și de arome, cu rugăciunile voastre împreu-nă nevoiți-vă, mă rog, aducându-vă aminte de mine totdeauna întru dânsule. Că ce va folosi pe mortul cel nesimțit mirosul? Ci

aprin-deți tămâierile voastre în Casa lui Dumnezeu spre slava și lauda Lui, fiindcă și El locuiește întru dânsa.

«i pentru ce înfășori trup stricacios cu haină strălucită și străină, care nu îi va ajuta lui la nimic? Ci lasă trupul cel de pământ maicii sale, fiindcă și dintru dânsul fără de suflare s-a luat el, și nu îi urmează lui slava stricacioasă. «i bărbatului celui slăvit i se cuvine bogăție, iară celui sărac i se potrivește smerenie, și celor de bun neam li se cade case împărătești, iară celor prea mici, mângâierea ostășiei care i se dăruiește pentru mângâiere.

Nici în mormintele voastre undeva să mă puneți pe mine, că nu mă vor răscumpăra pe mine, din robiile mele, sicriile mormân-turilor. Căci tocmeală am cu Dumnezeul meu să mă sălășluiesc îm-preună cu străinii, fiindcă sunt nemernic ca și aceia. Deci, împre- ună cu dânșii odihniți-mă pe mine, că tot trupul, frații mei, de păr-tașul lui se lipește și tot omul cu cel asemenea se bucură. În gropniță zic, unde zac cei zdrobiți cu inima, acolo să mă puneți pe mine ca, atunci când va veni Fiul lui Dumnezeu să-i scoale și să-i odihnească, împreună cu dânșii să mă vindece și pe mine.

Vezi, Doamne, smerenia rugăciunii mele și milostivește-Te spre mine, rogu-mă ție. Învrednicește-mă, Unule-Născut, Fiule al lui Dumnezeu și nu după vrednicia celor lucrate să-mi răsplătești mie. Că de vei căuta la fărădelegi, cine va putea suferi? (Psalmul 129, 3). «i dacă după mărimea Ta vei răsplăti nouă, cine se va învrednici de milă la judecata Ta? Că toată gura se va astupa (Romani 3, 19), și vinovată va fi lui Dumnezeu toată lumea. Însă nu aduc acestea, lepădându-mă de dar. Că cele scrise grăiesc, Îndelung-Răbdătoru-le, Hristoase. Ce folos este de sângele meu, dacă în focul cel aprins voi fi trimis? Deci, fie, după obicei, spre mine îndurările Tale, și va fi cunoscut întru mine darul îndelungii Tale răbdări. Iară dacă vei face judecata a tot pământul, după cum și darul Tău arată, nu se va mântui unul dintr-o mie și dintr-un milion nu se vor izbăvi doi.

Ce dar? Măhnindu-mă, voi grăi eu, smeritul Efrem, adevărind cum că nu se face întru acest chip judecata oamenilor, ca deopo-trivă să fie nedreptii și păcătoșii, cu cei drepti și nevinovați și ade-vărați, și cei smeriți și buni, cu cei răi și necredincioși. Că nu este cu putință a fi deopotrivă aceștia așa, fiindcă lumina mistuiește întu-nericul. Căci, cum este cu dreptate ca dreptul Abel să fie deopo-trivă cu ucigașul de frate și nedreptul Cain? Sau cum va fi aceasta cu lesnire să locuiască dreptii cu cei fărădelege împreună? Că stri-gând, glasuri vor înălța. Mă rog ție, Stăpâne, ca să nu faci deopo-trivă pe cei păcătoși cu cei drepti, ci Te rog pe Tine, o, Fiule al Bu-nătății, ca să învrednicești îndurările Tale a le întinde nouă, spre mine și spre părtașii mei.

Deci, întâiul cuvânt să se zică de mine. Că voi grăi și nu mă voi depărta de la una ca aceasta, că de nu vei tinde îndurările Tale nouă, nimenea nu va vedea viață. Că Unul singur Dumnezeu a fi Bun se mărturisește de toți oamenii cei în trup. Însă nu devreme ce sunt păcătos, acestea le grăiesc. Că obicei este Scripturii pe cele zise de mine, acum foarte a le striga.

Încetează, Efreme! îmi zice mie, filozofând, ingerul cel luător. Că nu te vor folosi pe tine necurmatele tale suspinuri, fiindcă nu se vor îmbuna cu daruri armașii mei cei iuți care s-au trimis la tine. «i greu răspunzându-mi au zis mie: Astupă-ți gura ta că părtașii tăi nu sunt din oamenii cei pierduți cu neamul. Iar păcătosul socotește că toți sunt asemenea lui și fiind ca un orb, pe toți îi aseamănă cu el<169>.

Deci, apropiați-vă frații mei, și întinzându-mă, așezați-mă pe mine. Duhul meu foarte tare a lipsit. Ți cu rugăciunile voastre, bi-nevoiți a face prinosuri după obicei, pentru micșorimea mea. Ți după ce voi împlini treizeci de zile, faceți-mi pomenirea mea. Că se folosesc morții întru aducerile pomenirii de la Sfinții cei vii. Vedeți încă și pildă din zidirile cele din parte ale lui Dumnezeu. Precum rodul viei, agurida în țarină și vinul cel stors în vase. Deci, când înflorește strugurul în vie, de se va clinti vinul cel din casă, se va tulbura. Asemenea, socotească-se și la ceapă. Că cea sădită în țarină în aceeași vreme tinde odrasla verde cu cea uscată în casă, ce odrăs-lește vlăstari. Deci, dacă roadele zidirilor, unele pe altele așa se simt, cu cât mai vârtos morții întru pomenirile lor simt prinosurile. Ți de îmi vei da cuvânt priceput că aceasta firii zidirilor urmează, te vei cunoaște pe tine că ești pârgă oarecare a zidirilor lui Dumnezeu. Ți dacă nu te adeverează pe tine pildele cele de sus, cu ne-pomenire de rău să auzi pe cele scrise, că îți voi aduce ție mărturie din Scriptură. Ți de voiești, cu pricepere primește pe cele zise. Sluga lui Dumnezeu, Moisi, pe Ruvim cu binecuvântări până la al treilea neam l-a binecuvântat. Deci, dacă cei morți nu se iz-băvesc, cu ce cuvânt a binecuvântat Moisi pe Ruvim până la al tre-ilea neam? Ți încă pomenire de înviere nu era. Ascultă ce strigă Apostolul: Dacă nicidecum morții nu se vor scula, pentru ce și se bo-tează pentru cei morți (I Corinteni 15, 29). Că cei încuiați în taina legii pentru așteptarea învierii se țineau întru credința ceea ce avea să se descopere. Că întru aducerile slujbelor mai înainte curățeau preoții cei din lege și pe cei cu fărâdelegi care în război erau răniți. Dar cu cât mai vârtos preoții așezământului celui nou al lui Hristos vor putea să șteargă după cuviință datoriile celor ce vin cu Sfinte prinosuri și cu rugăciunile limbilor lor?

Ți venind la pomenirea mea, căutați, fraților, ca să nu greșeas-că cineva întru cele sfinte. Ci cu luare-aminte și cu blândețe și cu smerita cugetare și cu cuvioșie și curat să privegheați. Nu că de mai grea osândă s-a învrednicit păcatul cel din alunecarea trupului decât cele firești ale lui. Că sunt alte păcate mult mai cufundate și mai mari sunt decât fărâdelegile. Jalnic lucru mi se vede mie acesta, ca nu cumva în loc de pomenire, pentru neorânduielile voastre, seamă să dau eu lui Dumnezeu. Că poate la judecată vor zice mie acestea: ȚCă tu ești pricinuitorul tuturor acestora, Efreme, căci ai adunat pe niște neînfrânați ca aceștia. Că scris este: Iară pe curvari și pe preacurvari îi va judeca Dumnezeu (Evrei 13, 4).

Ți ce să zicem la aceasta, iubiții mei? Ceea ce mai întâi am zis, cu frică fiind cuprins, și acum o voi zice: Că pe care îl va judeca Dumnezeu, de iertare se învrednicește. Precum puțin aluat toată frământătura o dospește, așa și îndeletnicirea cugetării răutăților vărsându-se, împreună tot trupul îl arde. Ți precum rugina cea care se face din fier îl mănâncă pe dânsul, așa și păcatul, care din oa-meni se naște se oștește împotriva mădularelor lor, celor cinstite și al obiceiurilor. Ți născându-se, îi mănâncă rozând pe cei ce săvâr-șesc calea lui. Iar care nu va face voia lui, precum călătorul cel nu-mai de o zi, găzduind la oarecare gazdă, se duce. Căci puțină vreme găzduind la dânsul, cu fuga se va duce. Că trece trupul acesta stri-căcios și se va îmbrăca cu cel fără de moarte și ceresc. Ți după ce va gusta încercarea stricăciunii, atunci arătat se va scula fără de stri-căciune, de toată stricăciunea fiind curat. Iată dar, și prealuminatul dascăl al Bisericii, Pavel, mai înainte glăsuiește, zicând: Seamănă-se întru stricăciune, scula-se-va întru nesticăciune (I Corinteni 15, 42).

Veniți, de aceea, ucenici ai mei binecuvântați, întru tăria Păs-torului celui Bun,

și Dascălului celui dumnezeiesc al lui Iisus Hristos Domnul nostru, Care este Dumnezeu din Dumnezeu. Ți de nu sunt eu ca Noe, apropiindu-vă să vă binecuvântați ca Sam și Iafet. Ți de nu sunt ca Melchisedec, să vă binecuvântați și să vă faceți ca Avraam. Ți de nu sunt ca Isaac, să vă binecuvântați ca Iacov. Ți de nu sunt eu ca Moise, fiți voi ca Iisus al lui Navi. Ți de nu sunt eu ca Ilie, primiți voi îndoit pe Duhul, cerând ca Elisei. Ți voi începe că-tre voi, pentru voi a binecuvânta pe ucenicii mei.

Avva, bărbatul cel minunat: Hristos să mărească pomenirea ta pe pământ și facă-se fața ta asemenea ca a Îngerului Slavei lui Dumnezeu și să te asemeni marelui Moise, ca toți cei care te vor privi pe tine, să priceapă că ești rob ales al lui Dumnezeu. Ți tu, Avraam, căci de bunăvoie venind, te-ai lipit de mine, să te audă pe tine Dumnezeu lui Avraam întru rugăciunile și cererile tale; și mai înainte de a-ți deschide gura ta, să o umpli pe ea de în-țelepciune și de pricepere, după cum zice Proorocul: Deschide-ți gura ta și o voi umple pe ea Psalmul 80, 9).

Simeoane, să te audă pe tine Dumnezeu, când Îl vei ruga pe El în rugăciunile tale, și în cetatea cea de sus să intri. Să se umple de dânsa Biserica, ca un pahar, de amestecătura noroadelor celor ce cer să se mărturisească. Să vină miresele la privirea ta și cele încuiate la învățătura ta, dintru care miresele sunt maici. Iară cele încuiate, ca unele ce sub jugul vieții celei potrivnice sunt ținute. Ți în locul acelora de care Hristos pe acestea le-au slobozit, vor auzi de la tine pilde de pricepere, și vor lua prin tine învățătura vieții celei din Duhul cel Sfânt, și vor rodi mântuirea sufletelor cea de la tine. Ți ca un înțelept doctor în tabăra celor ce au trebuință, așa în lume vestea ta va străbate.

Maras, bărbat galilean, blând și nevinovat, smerit și drept. Blând nu cu firea, ci cu obiceiul cel de bunăvoie, ca unul ce întru nădejdea lui Dumnezeu ai pățimit. Te-ai nevoit împreună cu mine întru pătimirile mele. Deci, Însuși Dumnezeu, împreună cu cuvioșii plata ta să îți dea, pe care împreună cu toți Sfinții o vei lua.

Zenovie, bărbat ghizareu, care se tâlcuiește vânător, bărbat meșter, puternic războinic: facă-se cuvântul tău ca focul, și să mistuiască mulțimile fărâdelegilor. Ți ca o vâpaie ce străbate pădurea așa îi va aprinde pe ei învățătura ta și te vei înțelepti de toată cu-noștința lui Dumnezeu. Ți ca David te vei arăta strălucit, biruind pe mândrul Goliat, așa spăimântând, vei birui sufletele celor rătăciți, și te vei întoarce cu toată întrarmarea sfinților și cu coiful mântuirii, adică cu întărirea Sfinților Apostoli. Care întrarmare este Duhul cel Sfânt și coiful întăririi Lui. Iară stâlpul lui Dumnezeu să fie că-lător împreună cu tine, stăpânul și ajutorul lui, care nicidecum întru nimic niciodată nu a fost neputincios.

Pavlonă, blestemată să fie între muieri maica ta. Vai de pân-tecele celeia ce te-a născut pe tine, că al tuturor eresurilor te-ai făcut părtaș și prin ușa ispitorilor călătorești. Că sunt lucruri ale osteneții tale. Golit fiind, te vei lepăda ca Iuda Iscarioteanul, vân-zător făcându-te, și din toate scrierile tale rușinat. Că stâlp de întărire este acesta pe care l-ai lăsat, minune înfricoșată va arăta întru trupul tău, Însuși Cel ce poartă cerul și Acela întru Care s-a întărit firea a toată zidirea. Că toată zidirea întru Dânsul s-a întărit, marea și plinirea ei. Ți te-ai nădăjduit spre trestie sfărâmată, părăsind to-iagul crucii, care împuternicește pe cei slabi și patima tuturor sufletelelor și a trupurilor o tămăduiește.

Aruad, bărbat pierzător, care ai voit să pierzi adunările So-²boarelor Bisericii lui Dumnezeu, care de Duhul cel Preasfânt s-au adunat. Dintru cele de

sub cer să se șteargă pomenirea ta și să nu se afle în cartea celor vii, că Vinul vieții, adică Sângele lui Hristos, și Pâinea cea cerească, adică Trupul lui Hristos ai părăsit. Ți ai mâncat mâncare de jertfe pângărite și ai băut drojdiile păcatelor, fiere tulbure.

Cuvântul lui Dumnezeu, Fiul Tatălui, asupra Căruia a hulit gura ta cea păgână, cu cercare iscoditoare, să biruiască de la tine lepădarea cea de la Dânsul, și împreună de la toate eresurile: zic al arienilor și al maniheilor și al curaților și al ofitienilor și al marchioniților și al evnomianilor și al evtihianilor și al pavlianilor și al valentinilor și al vitalianiților și al tuturor celorlalți necurați și în-tinați și nelegiuți care slujesc lemnelor și pietrelor, soarelui și lunii. Vrăjitori cu păsări și astronomi care s-au despărțit în două minți și înțelegeri asupra Sfintei Slave a Preacuratei Treimi, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh.

Bine este cuvântat Cel Ales, Care a ales Soborniceasca Sa Biserică pe Mielușeaua cea Sfântă, pe care lupul cel pierzător nu a sfârâmat-o și pe Neîntinată Porumbiță, pe care gonind-o ca să o necăjească vicleanul vânător leu, nu a prins-o. Că paharul este în mâna Domnului, plin de drojdie și îl vor bea pe el toți depărtații de Hristos și despărțiții de Sfânta și singură Stăpânitoare Treime. Ți vrăjmașii adevărului, neamul iudeilor, bându-l l-au vărsat și cumplit s-au pornit asupra Mântuitorului nostru Iisus Hristos și nu este de mirare! Căci câinele cel turbat, când se va birui de turbare, pe stă-pânul său îl mușcă. Întru același chip și iudeii au făcut, și încă pă-timesc. Că turbându-se, pe al lor Stăpân Îl hulesc.

Iar noi să slăvim pe Dumnezeu tuturilor, Cel Preainălțat, de Care a se apropia nu pot strănepoții depărtaților. Că, dacă ar fi fost la dâșii meșteșug al gândirii de a se sui păcătoșii în cer, apoi ne-greșit dezbinându-se și acolo ar fi făcut despărțire în casa evlaviei, în corturile cele cerești. Precum în vremea de demult s-au apucat strămoșii acestora la facerea de pârg, cu osârdie la cer a face suirea și împinși fiind, au căzut din dar nedumerindu-se și în deșert nele-giuind. Fiindcă cu despărțire neîmpreunată limbile lor s-au despăr-țit. Dacă, precum acum, pe cei ce s-au apucat de aceasta, o ase- menea primejdie nesuferită i-a apucat, căci au voit a se înălța în latura cea cerească și în sălașurile celor neadormiți și răplătirea lor, așa de luminat, în capete au luat-o, cu cât mai vârtos, de prea osân-dită muncă se vor învrednici, fraților, cei ce despărțire și socoteală de dezbinare îndrăznesc să semene în inimile oamenilor, împotriva lui Dumnezeu, a Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh.

Deci, îndeletniciți-vă întru învățăturile mele ca niște ucenici, și din soborniceasca credință să nu ieșiți pe care și eu însumi, pri-mind-o din copilărie, am păzit-o neclintită. Nici să vă abateți de la dânsa înspre îndoială. Iar dacă cineva este îndoielnic, sau se abate, sau se desparte de la Dumnezeu și de la Sfânta Lui Biserică, să se pogoare de viu în iad și să fie părtaș și moștenitor blestemului lui Cain: suspinând și tremurând pe pământ. Ți cel ce va micșora pe Fiul mai mult decât pe Tatăl să se pogoare de viu în pământ. Ți oricine cu îndoită minte se va împotrivi Sfântului Duh, unul ca acesta, să nu dobândească milă la judecată. Ți oricine se va ridica împotriva Soborniceștii Biserici, să se leprozeze asemenea ca nebu-nul Gheezi. Oricine va părăsi înțelelegerea dreptei credințe, să fie strâns cu funia fărâdelegii ca vânzătorul Iuda. Că eu, credința pe care am luat-o de la Sfinții Apostoli, pe aceasta am învățat-o. Ți ei pe aceasta, luând-o de la Dumnezeu, la toată zidirea au propovă-duit-o. Ți nesuferită și nesocotită fărâdelege este hula

cea asupra lui Dumnezeu, de a căreia înșelăciune fugiți cu adevărat, o, ucenicii mei! Cel ce cu hulă se ridică împotriva Dumnezeului tuturor pro-povăduiește dezbinare și temelia cuvântului credinței o clintește, iar noi nu putem căuta în sus, fiind biruiți de greutate și robiți de mult durerosul trup.

Deci, să nu adăugăm nouă înșine păcate peste păcatele noas-tre. ^ai aștept cu nădejde întru aceasta, și mângâiere de dragoste înaintea Domnului, că nicidecum în toată viața mea pe Domnul nu l-am defăimat, iar cuvânt nebun nu a ieșit din buzele mele. Că pe cei ce Te urăsc pe Tine, Doamne, cu ură desăvârșită i-am urât, și de vrăjmașii Tăi cu totul m-am îngreșat (Psalmul 138, 21-22).

Puneți, fraților, în inimile voastre pomenirea cuvintelor mele fiindcă de la Dumnezeu au fost acestea către mine. ^ai faptele voas-tre întru Dumnezeu acestea să vă fie: a priveghea neîncetat, a cânta și a posti; și iubind, a crede, a nădăjdui și a aștepta pe Stăpânul tutu-ror și Mântuitorul nostru Hristos. ^ai a avea lângă acestea și pri-mirea cu osârdie a străinilor. Că cel ce primește străini Îl primește cu adevărat pe Dumnezeu. ^ai să nu zică cineva că este străin unul ca acesta, ci mai vărtos fiecare să socotească că este mădular al său și mai ales întru credință să fiți întemeiați, păzindu-vă de cei potrivnici, adică de lucrătorii de păcate, de grăitorii în deșert și de amă-gitori, de care lucru și Apostolului s-a îngrijit să învețe. Că pentru aceasta nu a pregetat a zice așa: Eu știu aceasta, că după plecarea mea vor intra, între voi, lupi îngrozitori, care nu vor cruța turma (Fapte 20, 29). ^ai în alt loc zice: Feriți-vă de proorocii mincinoși, care vin la voi în haine de oi, iar pe dinlăuntru sunt lupi răpitori (Ma-tei 7, 15), adică având graiurile dulci, iar inima plină de fiere și a-mărăciune. Cu haine smerite fiind îmbrăcați, dar ucenicii diavo- lului, cel ce dintru început ne-a clevetit pe noi. Pentru aceea ei sunt sămânță de neghină a vrăjmașului.

Deci, cu toată sânguința păzindu-vă, fugiți de împreunarea acestora. ^ai vă dau vouă, iubiților, această pildă luminată. Cel ce este moșic de-a pururea, dacă s-ar afla stând în vreun loc împără-tesc, măcar deși nimic din cele necuvioase n-ar lucra, dar cu toate acestea ca un îndrăzneț va fi ocărât, musturarea cea după lege de toți i se pune la cale, ca cel ce este străin de un loc ca acesta. Să nu ședeți cu adunarea deșertăciunii lor și să nu umblați pe cărarea minții lor. Că nu se deosebește de locuirea împreună cu un drac, cel ce locuiește cu un bărbat fărădelege și dezbinat. Că dracul ju-rându-se, temându-se va fugi, neputând a rămâne unde Hristos se numește asupra lui.

Iar tu, o, omule, dinafară fiind cu trupul lui Hristos, de ești și înlăuntru întru Duhul Lui, ești om desăvârșit al lui Hristos, fiindcă bărbatul cel ce nu a fost botezat se aseamănă unei case gătite îm-păratului întru care nicidecum nu a locuit împăratul. ^ai de juri încă pe cel fărădelege și necredincios, îndoit va lucra unul ca acesta ră-utatea sa și nu se va depărta de nebunia lui. Însă mai bine ar fi fost a jura pe spurcații draci și a nu sfătui pe fiii fărădelegii. Că dracii au zis, mărturisind pe Fiul lui Dumnezeu: Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu (Marcu 3, 11), iar propovăduitorii depărtării și ai dezbinării, iudeii, cu prigonire se află, zicând că nu este El Fiu al lui Dumnezeu. ^ai vezi pe obiceiul lor cel nesupus și amar: Începătorul depărtării lor strigă și zice: Ce ai Tu cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? (Matei 8, 29), iar ei se leapădă totdeauna.

De este cu puțință a răsări și a crește salcie în loc uscat, va fi cu puțință ca și depărtatul să se facă cândva ucenic. Că minții celei mândre i se vor smeri înțelegerile, după cum i se pare și Proorocu-lui Isaia, ce propovăduiește: Toată

valea să se umple și tot muntele și dealul să se plece; și să fie cele strâmbe, drepte și cele colțuroase, căi netede (Isaia 40, 4). Deci dacă sălciile în aspru loc vor odrăsli cândva și proorocescul cuvânt se va adevăra și nouă mai multe decât acestea se vor întâmpla. Ți vor veni ispititorii și cei fărădelege să ne învețe adevărul. Ți, precum corbul nu se poate face alb, tot așa nici aceștia nu se vor face albi, și răul nu se va face bun. Ți, în vreme de iarnă căzând zăpadă, se pare ca se arată corbul alb, care cu puțin mai înainte era întunecat, iar zburând și toată zăpada scuturând-o, culoarea cea dintâi o arată celor ce îl privesc. Asemenea sunt și pă-cătoșii. Căci, când vor arăta o vreme roduri de pocăință, puțin umilindu-se, de cuvintele Judecării ce va să fie temându-se, rămânând neîntăriți în vremea umilinței lor, și după ce trece puțin timp, în locul cel dintâi al răutății, cu totul se trag, dând cu totul uitării u-milința cea mai dinainte.

Ascultați, ucenicii mei, învățăturile mele și mă veți pomeni de-a pururea. Să nu vă depărtați de calea adevărului, și să nu vă abateți de la predaniile mele. Ți când veți auzi de războaie și tulbu-rări întru făpturi, cunoașteți că lângă ușă este sfârșitul și nădejdea voastră să o țineți tare. Că scris este, ca toate cele ce în Scriptură sunt zise să se îplinească: Căci adevărat vă zic vouă: Înainte de a trece cerul și pământul, o iotă și o cirtă din Lege nu va trece, până ce se vor face toate (Matei 5, 18), după cum Dascălul nostru S-a jurat asupra Sa și a zis. Ți știți că El este adevărat și nu minte niciodată. Deci, ca unii ce avem a sta înaintea neschimbatului Judecător al dreptei judecării, să ne sârguim pe noi înșine să fim desăvârșiți, prin lucruri bune, a sta în răbdare.

Ți acestea, Sfântul, cu lacrimi sfātuind și poruncind, și mul-țimea cetății stând și plângând împrejurul lui, o femeie oarecare, anume Lambrotati, fiică a marelui Aristid, trecând prin mulțimea bărbaților și a femeilor, a căzut la dânsul și a zis: Pe Dumnezeuul tău, pe care din tinerețile tale și până la bătrânețile tale L-ai iubit, dă-mi mie voie, să-ți fac eu un sicriu prost, precum ne-ai jurat pe noi, poruncindu-ne să-ți facem, și întru dânsul să-ți pun cinstitele tale moaște<169>. Iară el, primind fierbințeala voirii ei, a zis către dânsa: Femeie, du-te, fă după cum ai gândit<169>. Ți pe altele încă ce vor vrea a face aceasta să nu le opriți. Însă de marmură să nu îmi faceți mie sicriul, că nu mă va folosi pe mine slava deșartă. Ți această po-runcă prea mică îți poruncesc, pe care să voiești a o păzi: Să nu șezi tu în caretă nicidecum, că nu este lucru cuvios sau slobod bār-batului a-și pleca grumazul în jug și a te purta cu pompă pe tine, cea aducătoare de pieirea noastră și de moarte pricinuitoare, fiindcă pe Hristos, spre a Cărui închinăciune vii, pe Dânsul Îl înjugi în jug. Au nu ai citit și nu ai auzit, că Hristos este capul a tot bārbatul? Ți so-roacele încă când le dai, are pomenirea învierii și răsplătire a faptelor care se fac nouă de la Dumnezeu. Căci cu ce măsură veți măsu-ra, cu aceeași vi se va măsura (Luca 6, 38). Poate încă și pe Însuși Dumnezeu L-ai auzit, zicând: Că pe fiecare după lucrurile voastre vă voi judeca, casa lui Israel. Viu sunt Eu, zice Domnul (Iezechil 18, 30)<169>.

Atunci s-a jurat femeia înaintea poporului ce sta împrejur, zicând: Pe Dumnezeu, Căruia neabătut I-ai slujit din tinerețile tale până la bătrânețe. De acum înainte nu mă voi mai sui în caretă, și nici om nu se va mai înjuga la caretă mea. Iară dacă voi minți partea mea va fi în focul cel veșnic împreună cu cei fărădelege, și sabia slăbănogirii să vie întru acest ceas peste tinerețile mele. Ți dacă poruncile tale voi călca, să nu fiu primită, ci vădită și muștrată înaintea Bisericii lui Dumnezeu<169>.

EFRA8.WRI

Iar fericitul răspunzând, a zis către dânsa: O, fiică, mai îna-inte de a lipsi, eu te voi binecuvânta pe tine, după voia ta. Să nu lipsească din sâmbânța ta învățătura cuvioșilor până în veci. Când va veni Hristos să schimbe cerul și pământul, El va face scrisă pome-nirea ta în cartea celor vii, întru împărăția cerurilor. ^ai pacea lui Dumnezeu, care pe Sfinți îi încununează cu coroane prea curate, întru chemare dăruiască-se ție. Că lui Dumnezeu și Tatălui I se cu-vine slava, și Fiului închinăciunea și Sfântului Duh marea cuviință, mai înainte de toți vecii, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin<169>.

Acestea și mai multe decât acestea zicând, și-a dat sufletul și s-a sfârșit, Fericitul întru Domnul, cu bună petrecere. ^ai s-a făcut cu trupul lui după cum a poruncit ucenicilor săi, întru slava lui Dumnezeu, Atotțiitorului. Amin.

țCEN1 = <P12M>* * *<P255D>

CUVÂNT

LA VENIREA DOMNULUI

Sfârșitul lumii și venirea lui Antihrist

Cum voi putea eu, Efrem cel prea mic și păcătos și plin de greșeli, să spun cele mai presus de puterea mea? Dar, de vreme ce Mântuitorul, prin a Sa milostivire, pe cei necărturari i-a învățat în-țelepciunea și pe credincioșii cei de pretutindeni i-a luminat, și pe a noastră limbă o va lumina cu îndestulare spre folosul și zidirea, și a mea, a celui ce zic, și a tuturor ascultătorilor. Și voi grăi întru du-reri, și voi spune întru suspine, pentru sfârșitul lumii acesteia de acum și pentru cel prea fără de rușine și cumplit balaur, cel ce va să tulbure pe toate cele de sub cer, și să bage temere, și imputinare, și cumplită necredință în inimile oamenilor, și să facă arătări, și sem-ne, și înfricoșări, încât, de ar putea, să amăgească și pe cei aleși și pe toți să-i înșele cu mincinoase semne și cu năluciri de arătări, care se vor face de către dânsul (Matei 24, 25).

După îngăduința Sfântului Dumnezeu, va lua stăpânire ca să înșele lumea, fiindcă s-a înmulțit păgânătatea lumii și pretutindeni tot felul de lucrări rele se lucrează. Și pentru aceasta, Preacuratul Stăpân va slobozi duhul înșelăciunii ca să ispitească lumea pentru păgânătatea ei, de vreme ce oamenii au voit a se depărta de Dumnezeu și a iubi pe vicleanul (II Tesaloniceni 2, 11).

Fraților, mare nevointă va fi în vremurile acelea, mai ales ce-lor credincioși, când se vor săvârși semne și minuni de însuși bala-urul cu multă stăpânire. Când se va arăta pe sine ca un dumnezeu, cu năluciri înfricoșate, zburând în văzduh, și toți dracii, ca îngerii, în văzduh înălțându-se înaintea tiranului (II Tesaloniceni 2, 4). Că vor striga cu tărie, schimbându-și chipurile, înfricoșând fără de măsură pe toți oamenii. Atunci, fraților, oare cine se va afla îngrădit și pe-trecând neclintit, având în sufletul său semnul Unuia-Născut, Fiului Dumnezeului nostru, adică Sfânta Lui Cruce? Când va vedea neca-zul acela nemângâiat, făcut pretutindeni, peste tot sufletul, care nu va avea de nicăieri mângâiere, nici iarăși slăbire, pe pământ și pe mare. Când va vedea toată lumea tulburată și va fugi fiecare să se ascundă în munți, unii, adică murind de foame, iară alții topindu-se ca ceara de sete cumplită, și nu va fi cine să-i miluiască pe ei. Când va vedea toate fețele lăcrimând și cu dorire întrebând, dacă nu cu-mva se află vreun cuvânt al lui Dumnezeu pe pământ. Și nu va auzi nicăieri.

Cine oare va suferi zilele acelea? Și cine va răbda necazul cel nesuferit, când va veni amestecarea popoarelor, ce vor veni de la marginile pământului pentru vederea tiranului, și mulți, închinându-se înaintea tiranului, strigând cu cutremur: Tu ești mântuitorul nostru? Marea se va tulbura și pământul se va usca, cerurile nu vor ploua, sadurile se vor veșteji și toți cei ce vor fi pe pământul răsăriturilor, către apusuri vor fugi de multă frică. Și iarăși cei ce vor fi la apusurile soarelui către răsărituri vor fugi cu cutremur. Atunci, luând obraznicul stăpânire, va trimite draci în toate marginile ca să propovăduiască cu îndrăznire: Împărat mare s-a arătat cu slavă. Veniți de îl vedeți pe el.

Cine oare va avea suflet de diamant, încât să sufere vitejește toate smintelile

acelea? Cine oare va fi acest om, precum am mai zis, ca toți îngerii să-l ferească pe el? Că eu, fraților, iubitori de Hristos și desăvârșiți, m-am înfricoșat numai din pomenirea nume-lui balaurului, cugetând în mine necazul ce va fi oamenilor în vre-murile acelea și în ce fel se va arăta acest balaur pângărit și aspru neamului omenesc. Iar mult mai amar se va arăta Sfinților, celor ce vor putea birui nălucirile lui. Că atunci vor fi mulți cei ce se vor afla bine plăcuți lui Dumnezeu și se vor putea mântui, în munți, și în dealuri, și în locuri pustii, cu multe rugăciuni și plângeri nesuferite.

Că Sfântul Dumnezeu, văzându-i pe dânșii așa, întru plângere nemângâiată, și întru credință curată, se va milostivi spre ei, ca un Părinte, iubitor de fii, și îi va păzi pe ei, unde se vor ascunde. Că prea pângăritul nu va înceta căutând pe sfinți pe pământ și pe mare, so-cotind că a împărățit de acum înainte pe pământ și pe toți îi va su-pune. Și va socoti, ticălosul, să stea împotriva în ceasul acela înfricoșat, când va veni Domnul din ceruri, neștiind, ticălosul, a sa ne-putință și mândrie, pentru care a și căzut. Cu toate acestea va tulbura pământul, va înfricoșa pe toate cu mincinoasele semne vrăjii-torești. Și nu va fi în vremea aceea, când va veni balaurul, slăbire pe pământ, ci necaz mare, tulburare și amestecare, morți și înfome-tați, întru toate marginile. Că Însuși Domnul nostru cu dumnezeiasca Sa gură a zis: Că unele ca acestea nu s-au arătat din începutul zidirii (Matei 24, 21). Iară noi, păcătoșii, cum vom asemăna nevoia cea peste măsu-ră a ei, încă și netâlcuită, dacă Dumnezeu așa a numit-o pe dânsa? Însă să-și pună fiecare mintea sa cu dinadinsul întru sfintele cuvinte ale Domnului și Mântuitorului nostru, cum că pentru nevoia și ne-cazul cel prea mare, va scurta zilele necazului aceluia, prin a Sa milostivire, sfātuindu-ne pe noi și zicând: Rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna, nici sâmbăta (Matei 24, 20). Și iarăși: Privegheați totdeauna, adeseori rugându-vă ca să vă faceți vrednici a scăpa de necaz și a sta înaintea lui Dumnezeu, că vremea este aproape (Luca 20, 36). Și întru această răutate stăm toți, și nu credem, dar să ne rugăm ne-contentit cu lacrimi și cu rugăciuni, noaptea și ziua, căzând la Dumnezeu, ca să ne mântuim noi, păcătoșii.

De are cineva lacrimi și umilință, să se roage Domnului, ca să ne izbăvim de necazul ce va fi pe pământ; ca să nu vadă nicidecum, nici pe fiară, nici să audă înfricoșările ei. Că va fi pe alocuri foa-mete, cutremure și morți, de multe feluri, pe pământ. Suflet viteaz va avea cel care va putea să-și țină viața sa în mijlocul smintelilor. Că, dacă puțin se va împuțina omul, lesne se va înconjura și se va robi de semnele balaurului celui rău și viclean. Și unul ca acesta se va afla neiertat la Judecată. Că însuși vânzătoruluisă va asemăna, că a crezut tiranului de bună voie. De multe rugăciuni și lacrimi avem trebuință, o, iubiților, ca să se afle cineva dintre noi întărit întru ispite. Fiindcă multe vor fi nălucirile fiarei, cele ce se vor face. Că fiind împotriva lui Dumnezeu, pe toți va voi să-i piardă.

Auziți, frații mei, iubitori de Hristos, ce a făcut israelitenilor în pustie, când ieșeau din Egipt, cum i-a amăgit pe ei, ticălosul și preaspurcatul, ca să facă toți, acel păcat prea cumplit, că a învățat pe Valaam ca să dea lui Valac, împăratului madianiților, sfat rău și pe popor să-l amăgească spre desfrânare, cu totul deodată să-i piar-dă pe ei, după ce toți se vor desfrâna cu muierile ca niște dobitoa-ce. Și au pus pe femei cu ochi nerușinați și mese pline de stropiri și de jertfe, înaintea porților, pe toți trăgându-i spre moarte, ca cel ce va vrea să se desfrâneze cu spurcatele acelea, mai înainte să facă jertfă și apoi să intre la dânsule. Că femeile nu luau plată de la popor, ci să jertfească îi sileau pe toți

cei ce veneau la dânsese. Și au pus boierilor pe fiicele boierilor. Așijderea încă și bogaților pe fiicele bogaților. Iară pe cele mai multe din femei, de obște, la tot poporul cel de jos, vrând pe toți deodată să-i vâneze spre moarte, ca nici bogatul să se îngrețoseze de cei săraci, nici boierii de fiica cea săracă a celui de jos.

Văzut-ai lucrare a nedreptății și vicleană meșteșugire, cum tuturor le-a săpat gropi spre moarte? Văzut-a cineva dintre voi cândva vreun lucru ca acesta fără de rușine? Pe desfrânare ținând, ca sabia cea cu două ascuțisuri, căci, cu două morți cumplite sece-rau femeile pe cei ce intrau la dânsese: și ca să jertfească, și să se desfrâneze. Că acest fel de chip va face tiranul, ca toți să poarte pecetea fiarei, când va veni în vremea sa, la plinirea vremurilor, să amăgească cu semne pe toți și apoi așa, să cumpere bucate, și tot felul de trebuință și povățuitori de popor să pună ca să săvârșească porunca lui.

Luați aminte, frații mei, covârșirea fiarei și meșteșugirile vi-cleniei, cum de la pânțele își începe lucrarea, că, după ce se va strâmtora cineva, plictisându-se de bucate, să fie silit a primi pece-tea aceluia, păgânescul chip, dar nu peste toate mădularele trupu-lui, ci pe mâna dreaptă, așijderea și pe frunte, ca să nu aibă stăpâ-nire omul a se pecetlui cu mâna dreaptă, cu semnul Sfintei Cruci, nici iarăși pe frunte, nicidecum a se însemna cu Sfântul Nume al Domnului, nici cu Preaslăvita și Cinstita Cruce a lui Hristos și a Mântuitorului nostru. Că știe ticălosul, că Crucea Domnului, dacă se va pecetlui, risipește toată puterea lui și pentru aceasta pecetluiește dreapta omului, că aceasta este aceea care pecetluiește toa-te mădularele noastre. Asemenea și fruntea, ca un sfeșnic, poartă făclia luminii, adică pe semnul Mântuitorului nostru, pe față.

Deci, frații mei, înfricoșată nevoie va fi tuturor oamenilor celor iubitori de Hristos, ca până la ceasul morții să nu se teamă, nici să stea cu moleșire, când va închipui balaurul pecetea sa în lo-cul Crucii Mântuitorului. Că acest fel de chip va face, ca de tot Nu-mele Domnului și Mântuitorului nostru nicidecum să se numească în vremile acestuia. Și aceasta o va face, fiindcă se teme și se cutre-mură de Sfânta putere a Mântuitorului nostru, neputinciosul. Că de nu se va pecetlui cineva cu pecetea aceluia, nu se va face robit de nălucirile lui, nici iarăși Domnul nu se va depărta de la unii ca a-ceștia, ci îi va lumina și îi va trage către Sine.

Se cade să înțelegem noi, fraților, cu tot dinadinsul nălucirile vrăjmașului, că sunt nemilostive și fără de omenie. Iar Domnul nos-tru cu liniște va veni la noi, la toți, ca să gonească de la noi mește-șugirile fiarei. Deci, noi, ținând neabătută credința lui Hristos cu ușurință vom birui puterea tiranului. Gând neschimbat să ne câș-tigăm și bună statornicie și se va depărta de la noi neputinciosul, neavând ce să facă.

Eu, prea micul, fraților, vă rog pe voi, iubitorilor de Hristos să nu ne moleșim, ci, mai vărtos, să ne facem puternici cu puterea Crucii. Netrecuta nevoie este lângă uși. Platoșa credinței să o luăm toți. Să scoatem cu dragoste din Izvorul cel dumnezeiesc nă-dejdile mântuirii sufletelor noastre. Pe nezidita, zic, iubiților frați, Treimea cea de o ființă, Care este izvor ce izvorăște viață. Dacă se va îngredi cu acest fel de arme, sufletul nostru, nu va fi călcat de balaur. Cu toate acestea, se cade nouă a ne ruga ca să nu venim în ispită, nici să fugim iarna. Deci, fiți gata, ca niște robi credincioși, neprimind pe altul. Furul și pierzătorul și cel fără de omenie, mai întâi, va veni întru ale sale vremuri ca să fure și să junghie și să piardă turma cea alea-să a lui Hristos, Adevăratul Păstor. Că va lua

asupra sa chipul Ade-văratului Păstor, ca să înșele oile turmei. Însă cei ce vor cunoaște arătat glasul cel sfânt al Adevăratului Păstor, îndată îl vor cunoaște. Că glasul pierzătorului nu se aseamănă cu al Adevăratului Păstor, fiindcă este rănitor. Glasul fiind plin de chipul furului, îndată se cu-noaște în ce fel este acesta. Deci, să ne învățăm, o, prieteni, cu ce fel de chip va veni pe pământ șarpele cel fără de rușine. Fiindcă Mântuitorul, vrând să mântuiască neamul omenesc, S-a născut din Fecioară și prin chipul omului a amăgit pe vrăjmașul cu Sfânta Putere a Dumnezeirii Lui. Și blând, și smerit a fost pe pământ, ca pe noi să ne înalțe de la pă-mânt la cer. Căci, cu încredințare și cu adevărat, Dumnezeu Cel ce S-a zămislit, Același, întrupându-Se, Același, născându-Se din Sfân-ta Fecioară cu trupul nostru, prin patima Crucii a mântuit tot nea-mul omenesc, dând porunci. Și iarăși va să vină în ziua cea mai de pe urmă, să judece vii și morți și să răsplătească tuturor după faptele lor, dreptilor și necredincioșilor, ca un drept Judecător. Aceasta cunoscând-o vrăjmașul, că iarăși va să vină din cer Domnul cu Slava Dumnezeirii, a socotit și aceasta să ia asupra sa chipul venirii Lui și să ne înșele pe noi. Iar Domnul nostru pe nori luminoși, ca un fulger înfricoșat, va veni pe pământ (Matei 24, 27-28). Dar vrăjmașul nu va veni așa, că este viclean. Se va naște cu adevărat dintr-o fecioară spurcată care va fi unealta lui. Și nu el însuși se va întrupa, ci cu acest fel de chip va veni prea pângăritul, ca un fur, ca să înșele pe toți: smerit, liniș-tit, urând, zice, cele nedrepte, dinspre idoli întorcându-se, evlavia mai mult cinstind-o, bun, iubitor de săraci, peste măsură de frumos, prea cu bună așteptare, blând către toți, cinstind cu cuviință nea-mul iudeilor, fiindcă ei așteaptă venirea aceluia. Și pe lângă toate aceste semne va face arătări, și înfricoșări cu multă stăpânire. Se va fățărnicii cu vicleșug, să placă tuturor, ca degrab să fie iubit de către mulți. Daruri nu va lua, cu mânie nu va grăi, mahnit nu se va arăta și cu chipul bunei rânduiei va amăgi lumea, până ce se va face îm-părat.

Că, după ce vor vedea noroade multe și gloate, niște fapte bune ca acestea și puteri, toți cu o înțelegere se vor face și cu bucu-rie mare îl vor propovădui pe el ca împărat, zicând unii către alții: Au doară se mai află vreun om bun și drept ca acesta?. Și mai mult poporul cel ucigaș al iudeilor îl vor cinsti și se vor bucura de împă-răția lui. Pentru aceea, ca unul ce va cinsti mai mult locul și biserica iudaicească, va arăta lor că are purtare de grijă pentru dânșii.

Când va împărăți balaurul pe pământ, cu mare sânguință po-poarele i se vor face ajutătoare. Edom și Moab, încă și fiii lui Amon, ca unui adevărat împărat i se vor închina cu bucurie și ei, cei întâi apărători ai lui i se vor face. Se va întări îndată împărăția aceasta și va bate cu mânie pe trei împărați mari. Apoi se va înălța inima lui și va vărsa balaurul amarăciunea sa, punând înaintea celor din Sion veninul morții. Tulburând lumea, va clinti marginile, va necăji toa-te, va pângări suflete. Căci nu se va mai arăta ca un cucernic, ci cu totul întru toate aspru, fără de omenie, iute, mânios, cumplit, nestatornic, înfricoșat, slut, urâcios, grețos, sălbatic, pierzător, obraznic și sânguindu-se a arunca în groapa păgânătății, întru a sa nebu- nie, tot neamul omenesc. Va înmulți cu minciuni, semne în mulți-me. Și stând înaintea multe alte popoare și laudându-l pe el, pentru năluciri, va striga cu glas mare, încât se va clinti și locul, întru care popoarele vor sta înaintea lui, și va grăi cu îndrăznire:

Cunoașteți toate popoarele puterea și stăpânirea mea. Iată, înaintea voastră a tuturor poruncesc acestui munte ce este de cea-laltă parte, ca acum să se mute aici,

de această parte de mare, prin cuvântul meu. Și va zice spurcatul: ție îți poruncesc: Mută-te dincoace de mare!. Și va alerga, adică, muntele în ochii privitori-lor, nicidecum clătinându-se din temeliile sale. Că cele ce Dumne-zeu Cel Preaînalt dintru începutul zidirii le-a întărit și le-a înălțat, asupra acestora prea spurcatul stăpânire nu are, ci va amăgi lumea cu năluciri vrăjitoarești. Și iarăși altui munte ce va sta în adâncul mării celei mari, fiind ostrov foarte mare, îi va porunci să se ducă și pe uscat să stea în țărături veselitoare spre veselia privitorilor, os-trovul nicidecum din mare mișcându-se. Iar balaurul își va întinde mâinile sale și va aduna mulțime de târătoare și de păsări. Așijderea însă va păși pe deasupra adâncului și ca pe uscat va umbla peste dânsul și va năluci pe toate. Și mulți vor crede și îl vor slăvi pe el, ca pe un dumnezeu tare. Iară cei ce vor avea pe Dumnezeu întru ei, se vor lumina ochii inimii lor și cu de-amănuntul vor privi prin credință curată și îl vor cunoaște pe el.

După aceasta se va sui pe apa mării și ca pe uscat, așa va um-bla pe apă. Și așa va năluci și va înșela lumea, și mulți vor crede lui și îl vor slăvi pe el ca pe un dumnezeu tare. Iară câți vor avea frica lui Dumnezeu întru dânșii și ochii inimii luminați, vor cunoaște cu adevărat că nici muntele nu s-a mișcat din locul său, nici ostrovul nu s-a mutat din mare pe pământ. Și toate acestea întru numele său le va săvârși Antihrist. Că nu va primi să numească pe Curatul Nu-me al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, căci este luptător de Dumnezeu și fiul pierzării. Acestea așa făcându-se și popoarele închinându-se lui și ca pe un dumnezeu lăudându-l, din zi în zi se va mânia Cel Preaînalt din ceruri, Își va întoarce fața Sa dinspre el și se vor face ciume cum-plite, foamete necurmată, cutremure neîncetate, foame și strâmto-rare pretutindeni, necaz mare, morți neconținute, temere înfrico-șată și tremur nepovestit. Atunci cerurile nu vor ploua, pământul nu va mai rodi, izvoarele vor lipsi, râurile vor seca, iarba nu va mai odrăsli, verdeața nu va mai răsări, copacii din rădăcină se vor usca și nu vor mai rodi, peștii mării și chiții într-înșii vor muri. Și așa, marea va trimite putoare pierzătoare și sunet înfricoșat, încât vor slăbi și vor muri oamenii de frică. Atunci va plânge cumplit tot sufletul și va suspina; atunci toți vor vedea necaz nemângâiat, cuprinzându-i pe dânșii noaptea și ziua și nicăieri nu vor afla să se sature de bucate. Că povățuitori aspri de popoare se vor pune în tot locul. Și dacă cineva va aduce cu sine pecetea tiranului, pe frunte sau pe mâna dreaptă, va cum-păra puține bucate din cele ce se vor afla. Atunci vor muri prunci la sânul maicii lor, va muri și maica deasupra pruncului ei și vor muri tatăl împreună cu muierea și cu fiii în ulițe și nu va fi cine să-i în-groape și să-i strângă în morminte. Din mortăciunile cele multe ce vor fi aruncate în ulițe se va face rea putoare pretutindeni, care va necăji tare pe toți cei vii. Dimineața toți vor zice cu durere și cu suspinuri: Când se va face seară ca să dobândim odihnă?. Venind seara iarăși cu lacrimi prea amare vor grăi întru dânșii: Oare când se va lumina, ca să scăpăm de necazul ce ne stă deasupra?. Și nu va fi unde să fugă sau să se ascundă. Că se vor tulbura toate, marea și uscatul. Pentru aceasta ne-a zis nouă Domnul: Privegheați deci, că nu știți în care zi vine Domnul vostru (Matei 24, 42). În mare și pe pământ va fi rea putoare, foamete, cutremure; în mare tulburare, pe pământ tulburare; înfricoșări în mare, înfri-coșări pe pământ. Aurul mult și argintul și hainele cele de mătase, nimic nu vor folosi pe cineva întru necazul acela. Ci toți oamenii îi vor ferici pe morții cei îngropați, mai înainte de a veni necazul ace-la mare pe pământ. Că atunci va fi aruncat și aurul, și argintul în

ulițe și nu va fi nimeni cine să-l ia, fiindcă vor fi urâte toate. Ci toți se vor sângui a fugi și a se ascunde și nicăieri nu va fi cu putință să se ascundă de necaz. Ci împreună cu foamea și cu necazul și cu frica se vor afla fiare și târâtoare de trupuri mâncătoare, mușcându-i.

Dinlăuntru frică și dinafară cutremur. Și noaptea și ziua pe ulițe vor fi mortăciuni. În ulițe putoare, în case putoare; în ulițe foame și sete, în case foame și sete; în ulițe glas de plângere, în ca-se glas de plângere; în ulițe gâlcevi, în case gâlcevi; în ulițe amar, în case amar. Unul pe altul cu plângere îl va întâmpina: tatăl pe fiu și fiul pe tată; mama pe fiică; prieteni pe prieteni în ulițe, îmbră-țișându-se vor leșina; și frați cu frați, îmbrățișându-se vor muri. Se va veșteji și frumusețea feții la tot trupul și se vor face fețele lor ca de mort. Va fi grețosă și urâtă chiar frumusețea muierilor. Se va veșteji tot trupul și pofta oamenilor.

Și toți cei ce s-au plecat cumplitei fiare și au luat pecetea aceea, adică pângânescul chip al spurcăciunii, alergând către dânsul, vor zice lui cu durere: Dă-ne nouă să mâncăm și să bem, că toți murim de foame, sugrumându-ne, și gonește de la noi fiarele cele înveninate. Și neavând, ticălosul, va răspunde cu multă asprime, zicând: De unde să vă dau eu vouă, o, oamenilor, să mâncați și să beți? Cerul nu voiește să dea pământului ploaie și pământul iarăși nicidecum nu a dat semințe sau roade.

Auzind acestea, popoarele vor plânge și se vor tângui, nea-vând de necaz mângâiere, ci necaz peste necaz va fi lor nemân-gâiat, căci de bunăvoie au crezut tiranului. Că acela, ticălosul, nu va putea nici luiși să-și ajute, și cum pe dânsii îi va milui? În acele zile va fi nevoie mare din necazul cel mult al balaurului, și din frică, și din cutremur, și din vuietul mării, și din foame, și din sete, și din mușcărilor fiarelor. Și toți cei ce vor lua pecetea lui Antihrist și se vor închina lui, ca lui Dumnezeu Celui Bun, nu vor avea nici o par-te întru împărăția lui Hristos, ci împreună cu balaurul se vor arăta în gheena.

Fericit va fi acela ce se va afla prea sfânt și prea credincios și va avea inima lui fără de îndoială către Dumnezeu, că fără de frică va lepăda toate întrebările lui, defăimându-i și muncile și nălucirile (Apocalipsa 11, 3-4).

Iar mai înainte de a se face acestea, va trimite Domnul pe Ilie Tezviteanul și pe Enoh, ca un Milostiv, ca să facă cunoscută dreapta credință neamului omenesc și să propovăduiască cu îndrăznire cunoștința de Dumnezeu tuturor, ca să nu creadă tiranului de frică, care vor striga și vor zice: Înșelător este, o, oamenilor! Nimeni să nu creadă lui, nicidecum, sau să îl asculte pe luptătorul de Dumnezeu. Nimeni din voi să nu se înfricoșeze că se va surpa degrab. Iată, Domnul Cel Sfânt, vine din cer, să judece pe toți cei ce s-au plecat semnelor lui.

Însă puțini vor fi atunci cei ce vor vrea să asculte și să creadă propovăduirii Proorocilor. Iar aceasta o va face Mântuitorul ca să Își arate negrăita Sa iubire de oameni, că niciodată El nu voiește moartea păcătosului, ci voiește ca toți să se mântuiască. Că nici în vremea aceea nu va lăsa neamul omenesc fără de propovăduire, ca fără de răspuns să fie toți la judecată.

Deci, mulți din Sfinți, câți se vor afla atunci la venirea spurcatului, vor vărsa râuri de lacrimi cu suspinuri către Dumnezeu Cel Sfânt ca să se izbăvească de balaurul și cu mare sânguință vor fugi în pustietăți, și în munți, și în peșteri cu frică se vor ascunde. Și vor presăra pământ și țărână pe capetele lor, rugându-se ziua și noaptea cu multă smerenie. Și li se va dărui lor aceasta de la Dumnezeu Cel

Sfânt și îi va povățui pe dânșii în locuri hotărâte și se vor mân-tui, fiind ascunși în găuri și în peșteri, nevăzând semnele și înfricoșările lui Antihrist. Că celor ce au cunoștință, cu lesnire le va fi cu-noscută venirea acestuia, iar celor ce-și au mintea de-a pururea întru lucruri lumești și iubesc cele pământești, nu le va fi lesne ară-tată aceasta. Că cel ce de-a pururea este legat de lucruri lumești, măcar de ar și auzi, nu crede și urăște cele ce i se spun. Pentru a-ceasta, Sfinții se îputernicesc a scăpa, că toată învăluirea și grija vieții acesteia au lepădat-o. Atunci va plânge tot pământeanul împreună și dobitoacele cele sălbatice cu păsările cerului. Vor plânge munții, și dealurile, și lemnele câmpului. Vor plânge încă și luminătorii cerului cu stelele pentru neamul omenesc, că toți s-au abătut de la Dumnezeu Cel Sfânt, Ziditorul tuturor, și înșelătorului au crezut, primind chipul spurcatului și de Dumnezeu luptătorului în locul făcătoarei de viață Crucii Mântuitorului. Va plânge pământul și marea, că de năprasnă cu totul va înceta glasul psalmului și al rugăciunii din gura omului. Vor plânge Bisericele lui Hristos, toate, cu plângere mare că nu se va sluji Sfințirea și Prinusul.

Iar după ce se vor împlini trei vremi și jumătate ale stăpânirii spurcatului și ale faptelor lui și după ce se vor împlini toate smintelile a tot pământul, după cum zice gura Domnului, atunci va veni Domnul, Mântuitorul nostru, ca un fulger, strălucind din cer, Cel Sfânt și Preacurat, și înfricoșat, și Preaslăvit, Dumnezeul nostru și Împăratul și Mirele Cel fără de moarte, pe nori cu slavă nease-mănată, alergând înaintea slavei Lui rânduielile Îngerilor, ale Arhanghelilor, toți fiind vâpăi de foc și râu plin de foc, cu înfricoșat urlet. Heruvimii având ochii în jos și Serafimii zburând, și fețele și picioarele ascunzându-și întru aripile lor cele de foc, strigând cu groază și zicând unul către altul: Întreit Sfânt, întreit Sfânt, întreit Sfânt, Domnul și glas de trâmbiță grăind cu frică: Sculați-vă cei ce dormiți! Iată a venit Mirele.

Atunci se vor deschide mormintele și va auzi țărâna putrezită acea mare și înfricoșată venire a Mântuitorului și ca într-o clipeală de ochi se vor scula toate semințiile și vor căuta la frumusețea cea sfântă a Mirelui. Și milioane de milioane și mii de mii de Îngeri și de Arhangheli și nenumărate oști, se vor bucura cu bucurie mare. Atunci Sfinții și Dreptii și toți care nu vor fi luat pecetea balaurului celui păgân se vor bucura. Și se va aduce tiranul legat de îngeri împreună cu toți dracii înaintea Divanului. Și cei ce au luat pecetea lui, și toți păgânii, și păcătoșii legați. Și Împăratul va da asupra lor hotărârea cea aspră a osândirii celei veșnice în focul cel nestins. Și toți cei ce nu au luat pecetea lui Antihrist, și toți cei din peșteri, se vor bucura împreună cu Mirele, cu bucurie negrăită, în câmara cea veșnică și cerească, împreună cu toți Sfinții întru netrecuții veci ai vecilor. Amin.

†CEN = <§16>DIATĂ

<P18B>E<P255D>u, Efrem, o să mor. Deci să vă fie cunoscut vouă tuturor, o, bărbați edeseni, că diată vă las vouă, semn de pomenirea învăță-turilor din darul acela și dăruirea care au fost întru mine, ca întru pomenirile cuvintelor, pomenire de mine să faceți, voi, cei ce mă știți și mă cunoașteți. Vai mie, că m-au întâmpinat lațurile morții! Vai mie, că au lipsit ceasurile vieții mele! Și s-a scurtat haina tru-pului meu și pânza s-a împlinit, și cu totul s-a rupt. A lipsit untde-lemnul candelii celei pământeste și s-au apropiat cufundătorii corabiei. Că fiind năimit, anul meu mi-am împlinit și fiind nemernic, după ce am sfârșit vremea, mă duc. Înconjuratu-m-au pe mine dinspre amândouă părțile muncitorii, cercătorii cei ascuțiți și grabnici, ca să îmi supuie grumazul în grele legături de fier, ca al unui bărbat făcător de rău. Apoi ce să plâng? Că nu este cine să ia aminte? Să strig în sus? Și cine este care să mă audă pe mine? Vai mie, din certare a judecății este aștept-tarea! Căci, când voi sta înaintea înfricoșatului divan al Stăpânului și voi cunoaște acolo pe oarecare din ce mă înconjură pe mine din-spre amândouă părțile, voi începe a mă rușina. Că rușine cu ade-vărat înfricoșată este acolo și vai, celui ce acolo va fi rușinat!

Doamne, Iisuse Hristoase, să nu intri la judecată cu robul Tău, nici să dai altuia judecata mea, ci înaintea Preaslăvitului Tău Di-van, învrednicește-mă a sta. Că pe care Dumnezeu îl va judeca, se învrednicește de milă. Fiindcă am auzit, acestea zic de la înțelepții și pricepuții Sfinți Apostoli, că tot cel ce vede pe Împăratul, măcar de ar și fi greșit, unul ca acesta nu va muri. Și vai mie, fraților, ce este ceea ce m-a cuprins pe mine! Plângeți, tânguindu-vă pentru sfârâmarea mea. Că s-au apropiat de temniță cei ce mă scot pe mine din peșteră și cei ce mă mută pe mine în țara aceea ce pe muritorii cei din veac îi așteaptă.

Marele glăsuitor Osea foarte mă înspăimântează pe mine, că ocărându-mă, strigă și zice mie: Căruntețile au înflorit lui Efraim și nu s-a rușinat (7, 9). Și iarăși: Efraim, juninca ce a strechiat și este învățat a iubi biruința (10, 11). Deci, spune cineva că lui Efraim, cel al lui Iosif, zice acestea Proorocul: dar însă așa sunt, căci, când a dat plânsul acesta Proorocul, nu a despărțit pe unul de altul din E-fraimi. David iarăși din parte sfătuiește, zicând: Efraim, întărirea capului meu (Psalmul 59, 7). Și nu din mândrie, biruindu-mă acestea, zic: Ca să nu se apropie de mine. Că martor al cuvintelor mele este Domnul.

Și acum voiesc, frații mei, poruncind a vă sfătui și tare a vă în-temeia, ca după ieșirea mea, să-mi faceți pomenire după obicei în-tru cererile voastre. Acum dar apropiindu-vă, închideți-mi ochii mei, mâinile voastre punându-le pe vederile mele. Că răsufierea cea de pe urmă este întru mine, fiindcă acum mă sfârșesc și cele pentru mine au luat sfârșit și este adevărată mărginirea. Că pe viața voastră întru mine să o învățați și pe a mea întru voi. De pe patul pe care sunt ținut, nu mă voi mai pogorî. Că am slăbit din toate părțile și nu pot suferi. Și durerile mă cuprind pe mine. Însă pome-nire voiesc să vă las vouă tuturor, și oglindă neîntinată, ca fără de lenevire la toate, întru aceasta privind, și toată sânguina înlăuntru aducându-o, de-a pururi uneia ca acesteia asemănându-vă, cu iu-bire de osteneală să vă sânguiți! În toată viața mea nu am bleste-mat, și nici cu vreunul din cei credincioși nu m-am gâlcevit. Iară împreună fiind cu toți cei depărtați de credință învățând, certând și sfătuind în toate zilele mele, întru Sfintele Scripturi nu m-am le-nevit. Că știți și voi înșivă, fraților, că de ar avea un stăpân de casă vreun câine nebăgător de seamă de turmă, sau văzând lupul pier-zând oile în staul și nelătrând, și pe el negonindu-l, negreșit, tăin-du-i capul ca unui netrebnic, îl va leapăda departe de la casa lui.

Drept aceea știți, fraților, că omul înțelept pe nimeni nu urăște. Și cel nebun pe nimeni nu iubește. Iară de va și iubi, pe cel asemenea lui îl va iubi. Fraților, voi să nu vă mirați de oarecare din cei ce s-au depărtat de mine cu învățătura ascultării. Pentru că între cei doisprezece Apostoli unul a fost Iuda. Și să știți, că în vie dintru început s-a obișnuit a odrăsli rug, încă și mărăcini împreună cu trandafirii se seceră. Iară credința cea sănătoasă a mea o mărtu-risesc vouă, ca unor adevărați și frați de un suflet, și prin jurământ adevărind credința deplin neschimbată. Că voiesc a se întări soco-teala voastră pentru credința credincioșilor cea nestrucată și singură stăpânitoare.

Și vă jur pe voi, pe Cel ce S-a pogorât în chip de foc pe Muntele Sinaiului, pe Cel ce a grăit la curgerea de apă a pietrei celei vârtoase, pe gura ceea ce a zis pe cruce spre pilda noastră: ①Eli, Eli și s-a cuprins de frică toți rărunchii marginilor pământului, pe Cel ce de vânzătorul în Iudeea S-a vândut, pe Cel ce S-a bătut cu vine în mijlocul Ierusalimului, pe Slava, ceea ce de cei fărădelege a fi batjocorită a suferit, și pe negrăita Putere, ceea ce de mână păgâ-nă s-a palmuit. Mă jur pe Focul Sfintei Slave celei întreit numite și pe Puterea lui Dumnezeu cea nemărginită și singură. Mă jur pe cele trei Ipostasuri ale Focului celui de un gând, care sunt o aceeași înălțare și o aceeași voie. Nu m-am împărțit de la soborniceasca credință, nici de la Biserică, nici m-am îndoit despre puterea lui Dumnezeu. Iar de am mărit în mintea mea pe Dumnezeu și Tatăl mai mult decât pe Fiul Lui, să nu se păzească peste mine îndurarea cucerniciei. Și de am micșorat de la Dumnezeu pe Duhul cel Sfânt, să mă întunec despre vederea Lui. Și de nu, precum dintru început mărturiseam, zic și acum, la cel mai dinafară și împăclit întuneric să fiu trimis. Și dacă cu fățărnicie grăiesc acestea acum, în focul ghe-enei să fie partea mea. Iar dacă și momind seamăn eu acestea, să nu mă miluiască pe mine întru cunoștință Domnul.

Juru-mă pe viața voastră, că întru-adevăr ucenicii cei ce au răbdat cu mine, și viața lor neschimbată cu a Fiului lui Dumnezeu vor avea-o. Nu a fost la Efrem pungă, nici toiag, nici traistă, nici argint sau aur sau vreo altă avere oarecare pe pământ am câștigat. Fiindcă pe Dascălul cel Bun L-am auzit în Dumnezeieștile Evanghelii, zicând ucenicilor Săi: Nimic pe pământ să nu vă câștigați, că nici nu avea cu patimă

vreun lucru dintre unele ca acestea (Matei 10, 9-10).

Deci, după ce ați venit, o, frații mei, dați-mi mie desăvârșit pace, și mă sloboziți pe mine, că lipsind mă duc. Și pomeniți-mă pe mine, prostul, întru cele bineprimite, și sfintele voastre rugăciuni și întru toate cererile. Că întru deșertăciune și în păcate petrecând mi-am săvârșit viața și traiul meu. Însă cu frică vă jur pe voi, o, bărbați cuvioși și locuitori ai cetății Edesa, pe credința ceea ce este în voi neschimbată, a lui Dumnezeu Celui fără de moarte, ca să nu fa-ceți uitare de poruncile micșorimii mele, nici să scuipați defăimând cuvintele mele, că din dumnezeiescul dar au fost întru mine acestea. Și să nu mă lăsați pe mine a fi pus în casa lui Dumnezeu sau sub jertfelnic. Iară dacă cineva va îndrăzni a mă pune pe mine sub jertfelnic, să nu vadă jertfelnicul cel ceresc, că nu se cade viermelui, celui ce putrejunea a lepădat-o, să fie pus în Biserică și întru sfinți-rea Domnului. Și nici în alt loc al Bisericii lui Dumnezeu să nu lăsați a mă pune pe mine; că nu se va învrednici de Biserica împărăției ce-rurilor cine va îndrăzni a face aceasta. Că nu va folosi slava deșartă pe bărbatul neîmpodobit și căruia nu i se cuvine. Pentru că goi ne-am născut toți muritorii: așijderea încă și sculându-ne pe arătarea ei ceea ce va să fie, prin goliciune o vom face, și pentru cele ce s-au lu-crat de noi aici seamă vom da, când vom sta toți înaintea divanului lui Hristos.

Deci, pentru ce unii îmi aduceți cinste, mie, celui ce pe mine nu m-am cinstit cu numirea faptelor? Căci care pe sine nu se va cinsti prin lucruri și fapte bune, în toată viața, unul ca acesta adu-cându-se spre slava pe care nu a câștigat-o, nimic nu poate să-l fo-losească pe el. Și tot cel zidit este și stricăcios, frații mei, precum am auzit de la Dumnezeu. Pentru aceea plângând, zic: ©Că precum ați citit, se risipește și se strică biserica aceasta făcută de mână, și se ridică cea duhovnicească, nu cea trupească și trecătoare, ceea ce după poftetele trupului se strică, ci cea trupească, duhovnicească și nesticăcioasă ridicându-se spre a nu se mai întoarce întru strică-ciune, când răsunând trâmbița lui Hristos va deștepta pe toți cei ce dorm din veac. Că nu pentru bisericile cele de piatră va fi judecata, nici pe pietre le va judeca Dumnezeu, ci pe bisericile cele în trup, pe cele ce biserici se numesc care cuprind pe firea omenească. Zic adică pe om, pe care pentru ale sale fapte îl va judeca Dumnezeu, și după a fiecăruia nevointă și osteneală și plată după vrednicie îi va da.

Luați aminte, frații mei, să nu ia cineva vreun petec pentru pomenirea moaștelor mele. Că aveți pomenire de porunca Mân-tuitorului nostru Dumnezeu, pe care luând-o de la Dânsul v-ați în-vățat ca să așteptați întoarcerea Lui. Că pentru ce grămădiți peste mine osteneală grea de purtat și povară, ca nici întru cunoștința încercării să vin, că eu nu sunt mai bun decât cuvioșii bărbați cei din veac, și în munci pentru voi să cad? Și batjocorind nebunia mea, Domnul va zice mie: O, Efreme, întru tine mai mult decât întru Mine au crezut oamenii! Că dacă dintru tine pomeniri vor voi să ia, poate nu au crezut în păzirea poruncilor ce le-am dat lor, fiindcă cu ale tale, mai mult decât cu ale Mele pomeniri, se vor îndulci.

Pe lângă acestea, încă vă rog pe voi, o, dorite nașteri ale mele, să vă țineți de învățătura lui Hristos, ca să nu mă puneți pe mine împreună cu Sfinții, că sunt păcătos și prea mic, și că mă cutremur apropiindu-mi lipsa și nebunia mea de dânșii. Că de se va apropia sau și se va împreuna materia cea vrescuroasă cu focul, toată de dân-sul se va cheltui, arzându-se. Și nu punerea cea împreună cu dânșii, sau pe împreunare lepădând-o zic acestea: Că pe mulțimea păca-telor mele cea nemăsurată văzând-o, mă înfiorez și mă cutremur. Că aud pe Proorocul, zicând: ©Că de vor fi Noe

și Iov și Daniil nu vor izbăvi pe fiii și fiicele lor. Frate pe frate nu izbăvește; au va iz-băvi om pe om? Nici încă Gheezi de lepră se va izbăvi (IV Regi 5, 27; Psalmul 48, 7).

Nimeni din voi petrecându-mă cu lumânări și făcându-mi pompă spre arătare să mă ducă, ci pe umeri ridicându-mă și degrab mergând împreună cu mine, grijindu-mă să mă îngropați ca pe o ocară defăimată, fiindcă întru dureri au trecut zilele vieții mele. Nici cineva din voi să îmi facă cuvânt de laudă și să mă laude, fraților, că sunt netrebnic înaintea Domnului și de lucrurile mele ruși-nat și foarte mult mă cutremur, că înaintea lui Dumnezeu sunt din cei fără de îndrăzneală. Că cine din voi va arăta datoriile mele și nu toți veți scuipa întru nepedepsirea mea? Și ce împărțășire este ră-utății către fapta bună, sau ce apropiere este păcătosului de cel drept; și ce împărțășire este luminii cu întunericul? Că de ați fi mi-rosit putoarea faptelor mele, toți ați fi fugit, lăsându-mă neîngro-pat, nesuferind îpuțiciunea păcatelor mele.

De va pune peste mine cineva podoabă lumească, să fie aruncat în întunericul cel mai dinafară. Iară dacă și m-ar tămâia cineva, partea acestuia va fi în cuptorul cel aprins și în focul gheenei. Ci în haina mea și în mantie puneți-mă pe mine și întru cele din fiecare zi. Că nu se cuvine împodobire păcătosului și viermelui celui ce e plin de putrejune, căci nici nu veselește, nici nu îndulcește, nici nu împodobește slava celor vii pe păcătoșii cei din pământ. Și eu sunt păcătos, precum am zis. Deci nimeni să nu mă fericească, că lui Dumnezeu sunt cunoscute toate faptele mele și toate răutățile care le-am lucrat. Spurcat sunt cu fărâdelegile mele și lepădat cu păcatele mele. Căci care nedreptate nu zace întru mine? Că toate fărâdele-gile și nedreptățile cu sânguință zac în trupul meu cel muritor.

Însă voi toți câți aveți starea părinților și a fiilor și a fraților și a ucenicilor, bărbați, cei ce locuiți Edesa, aduceți-vă roadele drep-tății voastre, orice mai înainte ați gândit, împreună cu mine să le puneți întru neștearsă pomenirea voastră, că eu însumi, punând preț acestora, cumpărând oarecare vas de mult preț pentru dâns-le, vrednici lucrători se plătesc ai prea roditoarei voastre voiri; iară (vrednici lucrători) zic pe săraci, pe sârmani, pe văduve, pe lipsiți, pe cei fără de acoperământ, pe cei goi, pe cei flămânzi și pe toți cei necăjiți, ca desăvârșit pomenirea mântuirii voastre să se facă în la-tura celor vii. Că și vouă vă va fi spre mântuire lucrul acesta și mie mi se va socoti plata de bunăvoie pentru sfătuire. Că alta este plata mea prin lucruri și alta ceea ce se face prin cuvinte. Însă este mai mare, fraților, cel ce dă, decât cel ce ia, precum și de la Domnul ați auzit. Și după cum fiecare din voi cu voirea a voit, așa și să împli-niți. Și primesc darul vostru și îmi este de prisosit. Și vă jur pe voi, pe Domnul nostru Iisus Hristos, fraților, ca să se împărțească toate săracilor, că eu mă îndestulez de dragostea voastră, căci, cu toată puterea m-ați cinstit pe mine. Și deși sunt nevrednic, dar eu, cel cinstit, voiesc să vă dau plata cea de prisosit. Și în ce chip ați auzit din gura Înțeleptului Dascăl ce zice: Cel ce primește prooroc, plată de prooroc va lua (Matei 10, 41), Însuși Hristos va primi rodul vos-tru cel desăvârșit, că pentru nădejdea cea pentru numele Lui, mi-ați făcut mie această cinste. Și o să se primească jertfa voastră ca a drep-tului Noe și ca a strămoșului nostru Adam (Facere 8, 21-22; 16, 17).

Și binecuvântată să fie cetatea voastră Edesa și maica care, și arătat, s-a binecuvântat din gura Domnului prin ucenicii Săi și A-postolii noștri. Când trimițând Avgar, împăratul cel ce a ridicat-o, s-a rugat să primească pe

Mântuitorul, Cel ce prin venire S-a ară-tat, pe Stăpânul tuturor Hristos, zicând: Am auzit toate cele de Tine lucrate, și câte ai pățimit de la iudeii cei ce se leapădă de Tine. Deci vină aici și locuiește împreună cu mine, că am această mică cetate a mea care ne va ajunge și mie și ție. Și minunându-se Dom-nul de credința lui și trimițând prin vestitori, a binecuvântat cetatea veșnic, întărindu-i temeliile ei. Deci acea binecuvântare ce s-a să-lășluit întru dânsa, va locui până când se va descoperi Sfântul Cel din cer, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu Cel din Dum-nezeu. Deci nimeni dintre voi să nu lipsească și să înceteze de buna voire și să se ducă fără de roadă. Că cel ce a gândit să aducă vreun lucru și pe acesta nu îl va aduce, moartea nedreptului Anania o va lua, care a voit pe Duhul lui Dumnezeu cel Preasfânt a-L ispiti, iară de Apostoli a se tăinui. Și a fost muștrat, căzând la picioarele lor.

Și acestea zicând el, un bărbat din cei ce stăteau acolo, foarte slăvit, fiind pălmuit de duh necurat îndată a căzut lângă patul lui, strigând ca un nebun. Iară el zicea către dânsul: Omule ce s-a lu-crat de tine?. Și prin porunca cuvântului îndată și sculându-se a zis: Am gândit întru mine, o haină de mult preț aducând, împreună cu tine a o pune. Iară dacă ne-ai osândit pe noi, ca nimic mai mult să în-gropăm cu tine, am pus aceasta în mintea mea zicând: Dacă nicide-cum întru unele ca acestea nu se va pune, apoi ce trebuință este a mai face și arătarea lui? Iară de va porunci să dăm ceva la săraci, fiind îndestulați de alți bani, vom da celor ce au trebuință, câți vor cere.

Și răspunzând a zis către dânsul fericitul: Du-te și îplineș-te-ți făgăduința ta. Și rugându-se pentru dânsul, și punându-și mâi-nile peste el, l-a făcut sănătos de duhul cel necurat.

Și iarăși a zis: Poruncesc ca nimeni să nu-mi aprindă lumâna-re la ieșirea mea, ca acesta să nu se mistuiască de focul cel veșnic. Ce va folosi slavă de foc stricăcios, pe bărbatul care de al său foc cu totul se va arde? Căci, când se va arăta focul cel preainfricoșat, în-tru dânsul, cel vinovat se va mistui. Deci, destul îmi este mie dure-rea mea. Și altceva de la voi să nu se aducă asupra mea. Și plânge-ți-mă pe mine, fraților, că au lipsit întru durere zilele mele. Și lațul de care mai înainte nu am gândit, întru dânsul sunt prins. Și a venit ispitorul meu, și în curse cumplite punându-mă, cu grabă mă duc armașii și mă trag în pământul morților și în țara pe care nu am cu-noscut-o.

Rogu-te pe Tine, Mântuitorule, Cel ce m-ai zidit pe mine, ca să nu mă ticăloșești necăjindu-mă și zdrobindu-mă să mă muncești pe mine. Că, dacă după vrednicia celor lucrate de mine mă vei cer-ca, mă va înconjura pe mine căderea. Căci, când îmi aduc aminte de aceste lucruri ale mele, nesuferintă frică căzând peste mine, mă zdrobește și oarecare înfricoșare cumplită ridică întru mine, cel ce așteptarea răsplătirilor în veacul acela mai înainte o văd, și de cu-tremur sunt cuprins și nu pot suferi și dinții îmi clănțănesc de groa-za cea dureroasă de acolo.

Nici cu aromate să nu mă îngropați pe mine, mă rog, că nu este de folos nebunului desfătarea, dar nici slava, celui fără de slavă. Încă nici altă afumare de bună mireasmă, putrejunii și celui ce este praf de pământ, ci fumul cădirii celei de bună mireasmă, în Casa lui Dumnezeu dați-l; iară pe mine cu rugăciunile mai bine mă petreceți. Nu-mi dați mie aromate, ci lui Dumnezeu. Iar pe mine, cel frământat întru chinuri, cu tânguirii îngropați-mă. Și în loc de mireasmă prea dulce și de aromate, cu rugăciunile voastre împreu-nă nevoiți-vă, mă rog, aducându-vă aminte de mine totdeauna întru dânsule. Că ce va folosi pe mortul cel nesimțit mirosul? Ci

aprin-deți tămâierile voastre în Casa lui Dumnezeu spre slava și lauda Lui, fiindcă și El locuiește întru dânsa.

Și pentru ce înfășori trup stricacios cu haină strălucită și străină, care nu îi va ajuta lui la nimic? Ci lasă trupul cel de pământ maicii sale, fiindcă și dintru dânsul fără de suflare s-a luat el, și nu îi urmează lui slava stricacioasă. Și bărbatului celui slăvit i se cuvine bogăție, iară celui sărac i se potrivește smerenie, și celor de bun neam li se cade case împărătești, iară celor prea mici, mângâierea ostășiei care i se dăruiește pentru mângâiere.

Nici în mormintele voastre undeva să mă puneți pe mine, că nu mă vor răscumpăra pe mine, din robiile mele, sicriile mormân-turilor. Căci tocmeală am cu Dumnezeul meu să mă sălășluiesc îm-preună cu străinii, fiindcă sunt nemernic ca și aceia. Deci, împreună cu dâșii odihniți-mă pe mine, că tot trupul, frații mei, de păr-tașul lui se lipește și tot omul cu cel asemenea se bucură. În gropniță zic, unde zac cei zdrobiți cu inima, acolo să mă puneți pe mine ca, atunci când va veni Fiul lui Dumnezeu să-i scoale și să-i odihnească, împreună cu dâșii să mă vindece și pe mine.

Vezi, Doamne, smerenia rugăciunii mele și milostivește-Te spre mine, rogu-mă ție. Învrednicește-mă, Unule-Născut, Fiule al lui Dumnezeu și nu după vrednicia celor lucrate să-mi răsplătești mie. Că de vei căuta la fărădelegi, cine va putea suferi? (Psalmul 129, 3). Și dacă după mărimea Ta vei răsplăti nouă, cine se va învrednici de milă la judecata Ta? Că toată gura se va astupa (Romani 3, 19), și vinovată va fi lui Dumnezeu toată lumea. Însă nu aduc acestea, lepădându-mă de dar. Că cele scrise grăiesc, Îndelung-Răbdătoru-le, Hristoase. Ce folos este de sângele meu, dacă în focul cel aprins voi fi trimis? Deci, fie, după obicei, spre mine îndurările Tale, și va fi cunoscut întru mine darul îndelungii Tale răbdări. Iară dacă vei face judecata a tot pământul, după cum și darul Tău arată, nu se va mântui unul dintr-o mie și dintr-un milion nu se vor izbăvi doi.

Ce dar? Măhnindu-mă, voi grăi eu, smeritul Efrem, adevărind cum că nu se face întru acest chip judecata oamenilor, ca deopo-trivă să fie nedreptii și păcătoșii, cu cei drepti și nevinovați și ade-vărați, și cei smeriți și buni, cu cei răi și necredincioși. Că nu este cu putință a fi deopotrivă aceștia așa, fiindcă lumina mistuiește întu-nericul. Căci, cum este cu dreptate ca dreptul Abel să fie deopo-trivă cu ucigașul de frate și nedreptul Cain? Sau cum va fi aceasta cu lesnire să locuiască dreptii cu cei fărădelege împreună? Că stri-gând, glasuri vor înălța. Mă rog ție, Stăpâne, ca să nu faci deopo-trivă pe cei păcătoși cu cei drepti, ci Te rog pe Tine, o, Fiule al Bu-nătății, ca să învrednicești îndurările Tale a le întinde nouă, spre mine și spre părtașii mei.

Deci, întâiul cuvânt să se zică de mine. Că voi grăi și nu mă voi depărta de la una ca aceasta, că de nu vei tinde îndurările Tale nouă, nimenea nu va vedea viață. Că Unul singur Dumnezeu a fi Bun se mărturisește de toți oamenii cei în trup. Însă nu devreme ce sunt păcătos, acestea le grăiesc. Că obicei este Scripturii pe cele zise de mine, acum foarte a le striga.

Încetează, Efreme! îmi zice mie, filozofând, ingerul cel luător. Că nu te vor folosi pe tine necurmatele tale suspinuri, fiindcă nu se vor îmbuna cu daruri armașii mei cei iuți care s-au trimis la tine. Și greu răspunzându-mi au zis mie: Astupă-ți gura ta că părtașii tăi nu sunt din oamenii cei pierduți cu neamul. Iar păcătosul socotește că toți sunt asemenea lui și fiind ca un orb, pe toți îi aseamănă cu el. Deci, apropiați-vă frații mei, și întinzându-mă, așezați-mă pe mine. Duhul meu

foarte tare a lipsit. Și cu rugăciunile voastre, bi-nevoiți a face prinosuri după obicei, pentru micșorimea mea. Și după ce voi împlini treizeci de zile, faceți-mi pomenirea mea. Că se folosesc morții întru aducerile pomenirii de la Sfinții cei vii. Vedeți încă și pildă din zidirile cele din parte ale lui Dumnezeu. Precum rodul viei, agurida în țarină și vinul cel stors în vase. Deci, când înflorește strugurul în vie, de se va clinti vinul cel din casă, se va tulbura. Asemenea, socotească-se și la ceapă. Că cea sădită în țarină în aceeași vreme tinde odrasla verde cu cea uscată în casă, ce odrăs-lește vlăstari. Deci, dacă roadele zidirilor, unele pe altele așa se simt, cu cât mai vărtos morții întru pomenirile lor simt prinosurile. Și de îmi vei da cuvânt priceput că aceasta firii zidirilor urmează, te vei cunoaște pe tine că ești pârgă oarecare a zidirilor lui Dumnezeu. Și dacă nu te adeverează pe tine pildele cele de sus, cu ne-pomenire de rău să auzi pe cele scrise, că îți voi aduce ție mărturie din Scriptură. Și de voiești, cu pricepere primește pe cele zise. Sluga lui Dumnezeu, Moisi, pe Ruvim cu binecuvântări până la al treilea neam l-a binecuvântat. Deci, dacă cei morți nu se iz-băvesc, cu ce cuvânt a binecuvântat Moisi pe Ruvim până la al treilea neam? Și încă pomenire de înviere nu era. Ascultă ce strigă Apostolul: Dacă nicidecum morții nu se vor scula, pentru ce și se bo-tează pentru cei morți (I Corinteni 15, 29). Că cei încuiați în taina legii pentru așteptarea învierii se țineau întru credința ceea ce avea să se descopere. Că întru aducerile slujbelor mai înainte curăteau preoții cei din lege și pe cei cu fărădelegi care în război erau răniți. Dar cu cât mai vărtos preoții așezământului celui nou al lui Hristos vor putea să șteargă după cuviință datoriiile celor ce vin cu Sfinte prinosuri și cu rugăciunile limbilor lor?

Și venind la pomenirea mea, căutați, fraților, ca să nu greșeas-că cineva întru cele sfinte. Ci cu luare-aminte și cu blândețe și cu smerita cugetare și cu cuvioșie și curat să privegheați. Nu că de mai grea osândă s-a învrednicit păcatul cel din alunecarea trupului decât cele firești ale lui. Că sunt alte păcate mult mai cufundate și mai mari sunt decât fărădelegile. Jalnic lucru mi se vede mie acesta, ca nu cumva în loc de pomenire, pentru neorânduielile voastre, seamă să dau eu lui Dumnezeu. Că poate la judecată vor zice mie acestea: «Că tu ești pricinuitorul tuturor acestora, Efreme, căci ai adunat pe niște neînfrânați ca aceștia». Că scris este: Iară pe curvari și pe preacurvari îi va judeca Dumnezeu (Evrei 13, 4). Și ce să zicem la aceasta, iubiții mei? Ceea ce mai întâi am zis, cu frică fiind cuprins, și acum o voi zice: Că pe care îl va judeca Dumnezeu, de iertare se învrednicește. Precum puțin aluat toată frământătura o dospește, așa și îndeletnicirea cugetării răutăților vărsându-se, împreună tot trupul îl arde. Și precum rugina cea care se face din fier îl mănâncă pe dânsul, așa și păcatul, care din oa-meni se naște se oștește împotriva mădularelor lor, celor cinstite și al obiceiurilor. Și născându-se, îi mănâncă rozând pe cei ce săvârșesc calea lui. Iar care nu va face voia lui, precum călătorul cel nu-mai de o zi, găzduind la oarecare gazdă, se duce. Căci puțină vreme găzduind la dânsul, cu fuga se va duce. Că trece trupul acesta stri-căcios și se va îmbrăca cu cel fără de moarte și ceresc. Și după ce va gusta încercarea stricăciunii, atunci arătat se va scula fără de stri-căciune, de toată stricăciunea fiind curat. Iată dar, și prealuminatul dascăl al Bisericii, Pavel, mai înainte glăsuiește, zicând: Seamănă-se întru stricăciune, scula-se-va întru nestricăciune (I Corinteni 15, 42).

Veniți, de aceea, ucenici ai mei binecuvântați, întru tăria Păs-torului celui Bun, și Dascălului celui dumnezeiesc al lui Iisus Hristos Domnul nostru, Care este

Dumnezeu din Dumnezeu. Și de nu sunt eu ca Noe, apropiindu-vă să vă binecuvântați ca Sam și Iafet. Și de nu sunt ca Melchisedec, să vă binecuvântați și să vă faceți ca Avraam. Și de nu sunt ca Isaac, să vă binecuvântați ca Iacov. Și de nu sunt eu ca Moise, fiți voi ca Iisus al lui Navi. Și de nu sunt eu ca Ilie, primiți voi îndoit pe Duhul, cerând ca Elisei. Și voi începe că-tre voi, pentru voi a binecuvânta pe ucenicii mei.

Avva, bărbatul cel minunat: Hristos să mărească pomenirea ta pe pământ și facă-se fața ta asemenea ca a Îngerului Slavei lui Dumnezeu și să te asemeni marelui Moise, ca toți cei care te vor privi pe tine, să priceapă că ești rob ales al lui Dumnezeu. Și tu, Avraam, căci de bunăvoie venind, te-ai lipit de mine, să te audă pe tine Dumnezeul lui Avraam întru rugăciunile și cererile tale; și mai înainte de a-ți deschide gura ta, să o umpli pe ea de în-țelepciune și de pricepere, după cum zice Proorocul: Deschide-ți gura ta și o voi umple pe ea Psalmul 80, 9).

Simeoane, să te audă pe tine Dumnezeu, când Îl vei ruga pe El în rugăciunile tale, și în cetatea cea de sus să intri. Să se umple de dânsa Biserica, ca un pahar, de amestecătura noroadelor celor ce cer să se mărturisească. Să vină miresele la privirea ta și cele încuiate la învățătura ta, dintru care miresele sunt maici. Iară cele încuiate, ca unele ce sub jugul vieții celei potrivnice sunt ținute. Și în locul acelor de care Hristos pe acestea le-au slobozit, vor auzi de la tine pilde de pricepere, și vor lua prin tine învățătura vieții celei din Duhul cel Sfânt, și vor rodi mântuirea sufletelor cea de la tine. Și ca un înțelept doctor în tabăra celor ce au trebuință, așa în lume vestea ta va străbate.

Maras, bărbat galilean, blând și nevinovat, smerit și drept. Blând nu cu firea, ci cu obiceiul cel de bunăvoie, ca unul ce întru nădejdea lui Dumnezeu ai pătitit. Te-ai nevoit împreună cu mine întru pătimirile mele. Deci, Însuși Dumnezeu, împreună cu cuvioșii plata ta să îți dea, pe care împreună cu toți Sfinții o vei lua.

Zenovie, bărbat ghizareu, care se tâlcuiește vânător, bărbat meșter, puternic războinic: facă-se cuvântul tău ca focul, și să mistuiască mulțimile fărădelegilor. Și ca o vâpaie ce străbate pădurea așa îi va aprinde pe ei învățătura ta și te vei înțelepți de toată cu-noștința lui Dumnezeu. Și ca David te vei arăta strălucit, biruind pe mândrul Goliat, așa spăimântând, vei birui sufletele celor rătăciți, și te vei întoarce cu toată întrarmarea sfinților și cu coiful mântuirii, adică cu întărirea Sfinților Apostoli. Care întrarmare este Duhul cel Sfânt și coiful întăririi Lui. Iară stâlpul lui Dumnezeu să fie că-lător împreună cu tine, stăpânul și ajutorul lui, care nicidecum întru nimic niciodată nu a fost neputincios.

Pavlonă, blestemată să fie întremuieri maica ta. Vai de pân-tecele celeia ce te-a născut pe tine, că al tuturor eresurilor te-ai făcut părtaș și prin ușa ispitorilor călătorești. Că sunt lucruri ale osteneții tale. Golit fiind, te vei lepăda ca Iuda Iscarioteanul, vân-zător făcându-te, și din toate scrierile tale rușinat. Că stâlp de întărire este acesta pe care l-ai lăsat, minune înfricoșată va arăta întru trupul tău, Însuși Cel ce poartă cerul și Acela întru Care s-a întărit firea a toată zidirea. Că toată zidirea întru Dânsul s-a întărit, marea și plinirea ei. Și te-ai nădăjduit spre trestie sfărâmată, părăsind to-iagul crucii, care împuternicește pe cei slabi și patima tuturor sufletelelor și a trupurilor o tămăduiește.

Aruad, bărbat pierzător, care ai voit să pierzi adunările So-⟨2⟩boarelor Bisericilor lui Dumnezeu, care de Duhul cel Preasfânt s-au adunat. Dintru cele de sub cer să se șteargă pomenirea ta și să nu se afle în cartea celor vii, că Vinul

vieții, adică Sângele lui Hristos, și Pâinea cea cerească, adică Trupul lui Hristos ai părăsit. Și ai mâncat mâncare de jertfe pângărite și ai băut drojdiile păcatelor, fiere turbure.

Cuvântul lui Dumnezeu, Fiul Tatălui, asupra Căruia a hulit gura ta cea păgână, cu cercare iscoditoare, să biruiască de la tine lepădarea cea de la Dânsul, și împreună de la toate eresurile: zic al arienilor și al maniheilor și al curaților și al ofitienilor și al marchioniților și al evnomianilor și al evtihianilor și al pavlianilor și al valentinilor și al vitalianiților și al tuturor celorlalți necurați și în-tinați și nelegiuți care slujesc lemnelor și pietrelor, soarelui și lunii. Vrăjitori cu păsări și astronomi care s-au despărțit în două minți și înțelegeri asupra Sfintei Slave a Preacuratei Treimi, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh.

Bine este cuvântat Cel Ales, Care a ales Soborniceasca Sa Biserică pe Mielușeaua cea Sfântă, pe care lupul cel pierzător nu a sfărâmat-o și pe Neîntinata Porumbiță, pe care gonind-o ca să o necăjească vicleanul vânător leu, nu a prins-o. Că paharul este în mâna Domnului, plin de drojdie și îl vor bea pe el toți depărtații de Hristos și despărțiții de Sfânta și singură Stăpânitoare Treime. Și vrăjmașii adevărului, neamul iudeilor,ându-l l-au vărsat și cumplit s-au pornit asupra Mântuitorului nostru Iisus Hristos și nu este de mirare! Căci câinele cel turbat, când se va birui de turbare, pe stă-pânul său îl mușcă. Întru același chip și iudeii au făcut, și încă pă-timesc. Că turbându-se, pe al lor Stăpân Îl hulesc.

Iar noi să slăvim pe Dumnezeu tuturor, Cel Preaînălțat, de Care a se apropia nu pot strănepoții depărtaților. Că, dacă ar fi fost la dânsii meșteșug al gândirii de a se sui păcătoșii în cer, apoi ne-greșit dezbinându-se și acolo ar fi făcut despărțire în casa evlaviei, în corturile cele cerești. Precum în vremea de demult s-au apucat strămoșii acestora la facerea de pârg, cu osârdie la cer a face suirea și împinși fiind, au căzut din dar nedumerindu-se și în deșert nele-giuind. Fiindcă cu despărțire neîmpreunată limbile lor s-au despăr-țit. Dacă, precum acum, pe cei ce s-au apucat de aceasta, o ase- menea primejdie nesuferită i-a apucat, căci au voit a se înălța în latura cea cerească și în sălașurile celor neadormiți și răplătirea lor, așa de luminat, în capete au luat-o, cu cât mai vârtos, de prea osân-dită muncă se vor învrednici, fraților, cei ce despărțire și socoteală de dezbinare îndrăznesc să semene în inimile oamenilor, împotriva lui Dumnezeu, a Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh.

Deci, îndeletniciți-vă întru învățăturile mele ca niște ucenici, și din soborniceasca credință să nu ieșiți pe care și eu însumi, pri-mind-o din copilărie, am păzit-o neclintită. Nici să vă abateți de la dânsa înspre îndoială. Iar dacă cineva este îndoielnic, sau se abate, sau se desparte de la Dumnezeu și de la Sfânta Lui Biserică, să se pogoare de viu în iad și să fie părtaș și moștenitor blestemului lui Cain: suspinând și tremurând pe pământ. Și cel ce va micșora pe Fiul mai mult decât pe Tatăl să se pogoare de viu în pământ. Și oricine cu îndoită minte se va împotrivi Sfântului Duh, unul ca acesta, să nu dobândească milă la judecată. Și oricine se va ridica împotriva Soborniceștii Biserici, să se leprozeze asemenea ca nebu-nul Gheezi. Oricine va părăsi înțelelegerea dreptei credințe, să fie strâns cu funia fărădelegii ca vânzătorul Iuda. Că eu, credința pe care am luat-o de la Sfinții Apostoli, pe aceasta am învățat-o. Și ei pe aceasta, luând-o de la Dumnezeu, la toată zidirea au propovă-duit-o. Și nesuferită și nesocotită fărădelege este hula cea asupra lui Dumnezeu, de a căreia înșelăciune fugiți cu adevărat, o, ucenicii

mei! Cel ce cu hulă se ridică împotriva Dumnezeului tuturor pro-povăduiește dezbinare și temelia cuvântului credinței o clintește, iar noi nu putem căuta în sus, fiind biruiți de greutate și robiți de mult durerosul trup.

Deci, să nu adăugăm nouă înșine păcate peste păcatele noas-tre. Și aștept cu nădejde întru aceasta, și mângâiere de dragoste înaintea Domnului, că nicidecum în toată viața mea pe Domnul nu l-am defăimat, iar cuvânt nebun nu a ieșit din buzele mele. Că pe cei ce Te urăsc pe Tine, Doamne, cu ură desăvârșită i-am urât, și de vrăjmașii Tăi cu totul m-am îngreșat (Psalmul 138, 21-22).

Puneți, fraților, în inimile voastre pomenirea cuvintelor mele fiindcă de la Dumnezeu au fost acestea către mine. Și faptele voas-tre întru Dumnezeu acestea să vă fie: a priveghea neîncetat, a cânta și a posti; și iubind, a crede, a nădăjdui și a aștepta pe Stăpânul tutu-ror și Mântuitorul nostru Hristos. Și a avea lângă acestea și pri-mirea cu osârdie a străinilor. Că cel ce primește străini îl primește cu adevărat pe Dumnezeu. Și să nu zică cineva că este străin unul ca acesta, ci mai vărtos fiecare să socotească că este mădular al său și mai ales întru credință să fiți întemeiați, păzindu-vă de cei potrivnici, adică de lucrătorii de păcate, de grăitorii în deșert și de amă-gitori, de care lucru și Apostolului s-a îngrijit să învețe. Că pentru aceasta nu a pregetat a zice așa: Eu știu aceasta, că după plecarea mea vor intra, între voi, lupi îngrozitori, care nu vor cruța turma (Fapte 20, 29). Și în alt loc zice: Feriți-vă de proorocii mincinoși, care vin la voi în haine de oi, iar pe dinlăuntru sunt lupi răpitori (Ma-tei 7, 15), adică având graiurile dulci, iar inima plină de fiere și a-mărăciune. Cu haine smerite fiind îmbrăcați, dar ucenicii diavo- lului, cel ce dintru început ne-a clevetit pe noi. Pentru aceea ei sunt sâmânță de neghină a vrăjmașului.

Deci, cu toată sânguința păzindu-vă, fugiți de împreunarea acestora. Și vă dau vouă, iubiților, această pildă luminată. Cel ce este moșic de-a pururea, dacă s-ar afla stând în vreun loc împără-tesc, măcar deși nimic din cele necuvioase n-ar lucra, dar cu toate acestea ca un îndrăzneț va fi ocărât, musturarea cea după lege de toți i se pune la cale, ca cel ce este străin de un loc ca acesta. Să nu ședeți cu adunarea deșertăciunii lor și să nu umblați pe cărarea minții lor. Că nu se deosebește de locuirea împreună cu un drac, cel ce locuiește cu un bărbat fărădelege și dezbinat. Că dracul ju-rându-se, temându-se va fugi, neputând a rămâne unde Hristos se numește asupra lui.

Iar tu, o, omule, dinafară fiind cu trupul lui Hristos, de ești și înlăuntru întru Duhul Lui, ești om desăvârșit al lui Hristos, fiindcă bărbatul cel ce nu a fost botezat se aseamănă unei case gătite îm-păratului întru care nicidecum nu a locuit împăratul. Și de juri încă pe cel fărădelege și necredincios, îndoit va lucra unul ca acesta ră-utatea sa și nu se va depărta de nebunia lui. Însă mai bine ar fi fost a jura pe spurcații draci și a nu sfătui pe fiii fărădelegii. Că dracii au zis, mărturisind pe Fiul lui Dumnezeu: Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu (Marcu 3, 11), iar propovăduitorii depărtării și ai dezbinării, iudeii, cu prigonire se află, zicând că nu este El Fiu al lui Dumnezeu. Și vezi pe obiceiul lor cel nesupus și amar: Începătorul depărtării lor strigă și zice: Ce ai Tu cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? (Matei 8, 29), iar ei se leapădă totdeauna.

De este cu puțință a răsări și a crește salcie în loc uscat, va fi cu puțință ca și depărtatul să se facă cândva ucenic. Că minții celei mândre i se vor smeri înțelegerile, după cum i se pare și Proorocu-lui Isaia, ce propovăduiește: Toată valea să se umple și tot muntele și dealul să se plece; și să fie cele strâmbe,

drepte și cele colțuroase, căi netede (Isaia 40, 4). Deci dacă sălciile în aspru loc vor odrăsli cândva și proorocescul cuvânt se va adevăra și nouă mai multe decât acestea se vor întâmpla. Și vor veni ispititorii și cei fărădelege să ne învețe adevărul. Și, precum corbul nu se poate face alb, tot așa nici aceștia nu se vor face albi, și răul nu se va face bun. Și, în vreme de iarnă căzând zăpadă, se pare ca se arată corbul alb, care cu puțin mai înainte era întunecat, iar zburând și toată zăpada scuturând-o, culoarea cea dintâi o arată celor ce îl privesc. Asemenea sunt și pă-cătoșii. Căci, când vor arăta o vreme roduri de pocăință, puțin umilindu-se, de cuvintele Judecății ce va să fie temându-se, rămânând neîntăriți în vremea umilinței lor, și după ce trece puțin timp, în locul cel dintâi al răutății, cu totul se trag, dând cu totul uitării u-milinta cea mai dinainte.

Ascultați, ucenicii mei, învățăturile mele și mă veți pomeni de-a pururea. Să nu vă depărtați de calea adevărului, și să nu vă abateți de la predaniile mele. Și când veți auzi de războaie și tulbu-rări întru făpturi, cunoașteți că lângă ușă este sfârșitul și nădejdea voastră să o țineți tare. Că scris este, ca toate cele ce în Scriptură sunt zise să se împlinescă: Căci adevărat vă zic vouă: Înainte de a trece cerul și pământul, o iotă și o cirtă din Lege nu va trece, până ce se vor face toate (Matei 5, 18), după cum Dascălul nostru S-a jurat asupra Sa și a zis. Și știți că El este adevărat și nu minte niciodată. Deci, ca unii ce avem a sta înaintea neschimbatului Judecător al dreptei judecăți, să ne sârguim pe noi înșine să fim desăvârșiți, prin lucruri bune, a sta în răbdare.

Și acestea, Sfântul, cu lacrimi sfātuind și poruncind, și mul-țimea cetății stând și plângând împrejurul lui, o femeie oarecare, anume Lambrotati, fiică a marelui Aristid, trecând prin mulțimea bărbaților și a femeilor, a căzut la dânsul și a zis: Pe Dumnezeu tău, pe care din tinerețile tale și până la bătrânețile tale L-ai iubit, dă-mi mie voie, să-ți fac eu un sicriu prost, precum ne-ai jurat pe noi, poruncindu-ne să-ți facem, și întru dânsul să-ți pun cinstitele tale moaște. Iară el, primind fierbințeala vuirii ei, a zis către dânsa: Femeie, du-te, fă după cum ai gândit. Și pe altele încă ce vor vrea a face aceasta să nu le opriți. Însă de marmură să nu îmi faceți mie sicriul, că nu mă va folosi pe mine slava deșartă. Și această po-runcă prea mică îți poruncesc, pe care să voiești a o păzi: Să nu șezi tu în caretă nicidecum, că nu este lucru cuvios sau slobod bār-batului a-și pleca grumazul în jug și a te purta cu pompă pe tine, cea aducătoare de pieirea noastră și de moarte pricinuitoare, fiindcă pe Hristos, spre a Cărui închinăciune vii, pe Dânsul Îl înjugi în jug. Au nu ai citit și nu ai auzit, că Hristos este capul a tot bār-batul? Și so-roacele încă când le dai, are pomenirea învierii și răsplătire a faptelor care se fac nouă de la Dumnezeu. Căci cu ce măsură veți măsu- ra, cu aceeași vi se va măsura (Luca 6, 38). Poate încă și pe Însuși Dumnezeu L-ai auzit, zicând: Că pe fiecare după lucrurile voastre vă voi judeca, casa lui Israel. Viu sunt Eu, zice Domnul (Iezechil 18, 30).

Atunci s-a jurat femeia înaintea poporului ce sta împrejur, zicând: Pe Dumnezeu, Căruia neabătut I-ai slujit din tinerețile tale până la bătrânețe. De acum înainte nu mă voi mai sui în caretă, și nici om nu se va mai înjuga la caretă mea. Iară dacă voi minți partea mea va fi în focul cel veșnic împreună cu cei fărădelege, și sabia slăbănogirii să vie întru acest ceas peste tinerețile mele. Și dacă poruncile tale voi călca, să nu fiu primită, ci vădită și muștrată înaintea Bisericii lui Dumnezeu.

Iar fericitul răspunzând, a zis către dânsa: O, fiică, mai înaintea de a lipsi, eu

EFRA8.WRI

te voi binecuvânta pe tine, după voia ta. Să nu lipsească din sămânța ta învățătura cuvioșilor până în veci. Când va veni Hristos să schimbe cerul și pământul, El va face scrisă pome-nirea ta în cartea celor vii, întru împărăția cerurilor. Și pacea lui Dumnezeu, care pe Sfinți îi încununează cu coroane prea curate, întru chemare dăruiește-se ție. Că lui Dumnezeu și Tatălui I se cu-vine slava, și Fiului închinăciunea și Sfântului Duh marea cuviință, mai înainte de toți vecii, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Acestea și mai multe decât acestea zicând, și-a dat sufletul și s-a sfârșit, Fericitul întru Domnul, cu bună petrecere. Și s-a făcut cu trupul lui după cum a poruncit ucenicilor săi, întru slava lui Dumnezeu, Atotțitorului. Amin.

ȚCEN1 = <P12M>* * * <P255D>

CUVÂNT

LA CINSTITA ȘI DE VIAȚA

FACĂTOARE CRUCE

La a doua venire

Toată sărbătoarea și fapta Domnului nostru Iisus Hristos, este mântuirea și lauda noastră, a credincioșilor. Iar lauda laudelor este crucea. Și sărbătoare a sărbătorilor, bună și lui Dumnezeu plăcută, este Pasca, când pentru noi S-a jertfit Hristos. Iar mai vârtos este Cel ce a înviat din morți, Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii (Ioan 1, 29). Aceasta este doamnă și împărăteasă a Praznicelor. Și celelalte toate sunt sfinte și cinstite, și unele de altele se deosebesc într-o slavă, strălucindu-se cu fulgerul Dumneze-irii. Însă pe acestea, după vrednicie le cinstește și le prăznuiește cu credință cel sânguitor la poruncile lui Dumnezeu. Iar cei întinați și pângăriți întru păcate, și în praznic sunt fără de praznic. Însă sărbătoare bună și lui Dumnezeu plăcută este pocăința cu lacrimi, și depărtarea de păcate, și cunoștința lui Dumnezeu, și dorirea de bunătățile cele veșnice. Și când se fac acestea, atunci se face și în ceruri bucurie și Biserica se bucură și saltă, și cheamă împreună pe toți dreptii, zicând: Bucurați-vă împreună cu mine, că fiul meu acesta mort era cu păcatele și a înviat prin pocăință. Sărbătoare bună și lui Dumnezeu plăcută este, unde împreună serbează Hristos, unde se săvârșesc sărbătorile Lui și se cinstesc Dumnezeieștile Scripturi. Și împreună serbează Hristos acolo unde sunt adunați întru Numele Său, întru dragoste, fără de vrajbă și fățărnicie. Împreună serbează Hristos, acolo unde săracii se caută, unde sârmanii se mângâie, unde străinii se odihnesc. Împreună serbează Hristos, acolo unde este cinstea lui Dumnezeu, în psalmi și în laude și în cântări duhovnicești. Deci aceștia sunt cei adunați întru Numele Său. Iar în mijlocul acestora Domnul S-a făgăduit să fie și să se afle. Fericiți sunt cei ce întru acest chip sunt adunați. Că, pe Stă-pânul avându-l în mijlocul lor, nimeni nu îi va vătăma pe dânșii. Deci, așa să cinstim sărbătorile Domnului: nu sărbătorește, ci dumnezeiește, nu lumește, ci mai presus de lume, nu cu pridvoare împodobite, nu cu dansuri, nu cu fețele împodobite, nu cu auzul în-tinat de fluiere și de alăute, nu cu haine moi îmbrăcați, nici cu stră-luciri de aur. Nu cu ospețe și cu beții. Să nu strici pentru mâncare lucrul lui Dumnezeu. Să nu te păgubești de Dumnezeiasca Liturghie, îndeletnicindu-te în bucătărie pentru nesățiosul tău pântece. Ci acestea să le lăsăm acelor, căroră pântecel și slava le este Dumnezeu. Iar noi cu toții, mici și mari, bărbați și femei, monahi și monahii, creștinește și cu evlavie să cinstim sărbătorile Domnului, precum ne-am învățat, în psalmi, și în laude, și în cântări duhovnicești.

Să împodobim pridvoarele ca niște creștini, iar nu ca elinii și iudeii, cu dafni sau cu flori sau cu alte materii. Că umbra Legii a trecut, iar adevărul a înflorit. Precum auzim pe Apostolul, zicând: Acum cele vechi au trecut, iată s-au făcut toate noi (II Corinteni 5, 17). Înșelăciunea idolilor s-a surpat, moartea s-a prădat, robia cea din iad s-a chemat înapoi, împărățiile înșelăciunii celei de mulți dumnezei s-a sfărâmat, omul s-a slobozit, Dumnezeu a împărățit, zi-direa se

veselește, crucea se cinstește, căci i se închină toate neamu-rile și popoarele, semințiile și limbile. Întru care ne și lăudăm împreună cu fericitul Pavel, zicând: Iară mie să nu îmi fie a mă lăuda fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos (Galateni 6, 14).

Pentru aceasta, pe făcătoarea de viață cruce să o purtăm și pe ușile noastre, și pe frunte, și pe ochii noștri, și pe gură, și pe piept, și pe toate mădularele noastre. Să ne înarmăm cu nebiruita armă a creștinilor, cu biruitoarea morții, cu nădejdea credincioșilor, cu lu-mina marginilor, cu deschizătoarea raiului, cu surpătoarea eresuri-lor, cu întărirea drept măritoarei credințe, cu păzitoarea cea mare a credincioșilor, cu lauda cea de mântuire a Bisericii.

Pe aceasta, o, creștinilor, în fiecare ceas și minut să nu o lă-săm, purtând-o în tot locul. Și fără de dânsa nimic să nu isprăvim, ci și dormind, și sculându-ne, și lucrând, și mâncând, și bând, și călă-torind, și pe mare înnotând, și râuri trecând, pe toate mădularele noastre să le împodobim cu făcătoarea de viață cruce. Și nici o dată nu ne vom teme de frica de noapte, de întâmplare și de dracul de amiazăzi (Psalmul 90, 5-6). Dacă totdeauna pe aceasta, frate, spre ajutorul tău o vei lua, nu vor veni către tine rele, și bătaie nu se va apropia de locașul tău. Că pe aceasta păzind-o, puterile cele împo-triva noastră se înfiorează și se depărtează. Aceasta a surpat înșe-lăciunea idolilor. Aceasta a luminat toată lumea. Aceasta a pierdut întunericul și a întors lumina. Aceasta a adunat neamurile de la apus și de la miazănoapte, și de la mare, și de la răsărit legându-le într-o Biserică, într-o credință, într-un botez și într-o dragoste.

O, ce fală de gură, sau ce fală de limbă va lăuda după vrednicie pe zidul cel nebiruit al drept măritorilor, purtătoarea de bi-ruință, armă a Marelui Împărat Hristos! Crucea este învierea mor-ților. Crucea, nădejdea creștinilor. Crucea, toiagul șchiopilor. Crucea, ocrotirea săracilor. Crucea, frâul bogaților, surparea mândri-lor. Crucea, semn de biruință asupra dracilor, povățuitoarea tine-rilor. Crucea, neguțătoria neguțătorilor, nădejdea celor deznădăj-duiți, ocârmuitoarea celor ce înnoată pe ape. Crucea, limanul celor ce se înviforează, zidul celor ce li se dau război. Crucea, tatăl sâr-manilor, sfetnicul dreptilor. Crucea, mângâierea scârbiților, păzi-toarea pruncilor, capul bărbaților, cununa bătrânilor. Crucea, lumi- na celor ce șed întru întuneric. Crucea, marea cuviință a împăra-ților, filosofia barbarilor. Crucea, slobozenia robilor, înțelepciunea neînvățaților. Crucea, propovăduirea Proorocilor, împreună alergarea Apostolilor, lauda Mucenicilor. Crucea, întreaga înțelepciune a feciorelnicilor, bucuria preoților. Crucea, temeliea Bisericii, întemeierea lumii. Crucea, pierderea capiștilor idolești, sminteala iudeilor. Crucea, puterea celor neputincioși, doctorul bolnavilor. Crucea, curățirea leproșilor, îndreptarea slăbănogilor. Crucea, pâi-nea celor flămânzi, izvorul celor însetați. Crucea, îndrăzneala mo-nahilor, acoperământul celor goi. Aceasta este aceea care s-a înfipt în mijlocul lumii și s-a sădit în locul Căpățânei, și îndată a odrăslit strugurele vieții. Cu această sfântă armă Hristos a rupt pântecele iadului, și gura cea mult mă-iastră a diavolului s-a astupat. Pe aceasta, văzând-o moartea, cutre-murându-se și înfiorându-se, i-a slobozit pe toți care îi avea, de la cel întâi zidit. Cu aceasta înarmându-se fericiii Apostoli, au călcat toată puterea vrăjmașului și vânând toate neamurile le-au adus la închinarea ei. Cu aceasta, ca și cu o platoșă îmbrăcându-se Muceni-cii și ostașii lui Hristos, au călcat toate încercările tiranilor, și l-au propovăduit cu îndrăzneală. Pe aceasta, ridicând-o și purtând-o cei ce pentru Hristos s-au lepădat de cele din

lume, cu multă bucurie locuiesc în pustietăți, și în munți, și în peșteri și în găurile pământului. O, ce bunătate nemăsurată și neasemănată a îndurărilor lui Dumnezeu! Câte bunătăți a dăruit prin cruce neamului omenesc! Slavă iubirii Lui de oameni și închinăciune și stăpânire în veci. Amin.

Ați auzit, iubiților și iubitorilor de Hristos, cât de mare este puterea crucii, câte sunt isprăvile, câte sunt bunătățile. Că aceasta, ca un bun cărmaci, ocărnuind viața noastră de acum și împăcând-o, ni s-a făcut pricinuitoare și de viața cea veșnică ce va să fie. Această cinstită cruce, la a doua venire a lui Hristos, întâi se va arăta ca un cinstit, de viață făcător și vrednic de cucernicie și sceptru sfânt al Marelui Împărat Hristos, după cuvântul Stăpânului ce a zis: Că se va arăta semnul Fiului Omului pe cer (Matei 24, 30). Aceasta se va arăta pe cer împreună cu toate Puterile Îngerilor, luminând tot pământul de la margini până la marginile lui, mai mult decât strălucirea soarelui, și vestind venirea Stăpânului Hristos. Și pentru cruce atât să zicem. Iar pentru cele ce vor fi, care covârșesc tot cuvântul, și mintea, și înțelegerea, și covârșesc toată povestirea și spăimântează tot auzul, cum voi povesti, frații mei, iubitori de Hristos? Mi-am adus aminte de ceasul acela și m-am cutremurat și am voit a înceta cuvântul din multa frică, aducându-mi aminte de cele ce vor să fie; care se vor descoperi după arătarea făcătoarei de viață cruci. Că cine le va povesti pe dânsule? Sau cine va îndrăzni să le spună? Ce fel de gură le va vesti, sau ce fel de limbă le va grăi? Sau care glas le va arăta, și care auz va putea să le audă pe acestea? Căci, când Puterile cerurilor se vor clăti, cine nu se va înfricoșa, și nu se va cutremura, și nu se va ascunde în ceasul acela, când Împăratul împăraților, din slava Sa, Se va scula și, pogorându-Se, va cerceta toată lumea și va lua seama la robii Săi, și celor vrednici le va da plată, iar celor nevrednici munci, ca un Drept Judecător? Deci, aducându-mi aminte de acestea și cuprinzându-mă de frică, toate mădularele mele slăbesc. Ochii mei cu frică lăcrimează, glasul meu amuțește, buzele mele au înghețat, limba mi s-a lipit, gândurile mele au tăcut, iar dorirea mă silește a grăi pentru folosul vostru, dar frica mă ține pe mine și mă ceartă să tac. Că frica este multă și peste măsură. Că acest fel de lucruri mari și înfricoșate și minunate nu s-au mai făcut de la începutul zidirii, nici nu se vor mai face întru toate neamurile. Că acum, de multe ori, dacă fără de veste se face fulger sau tunet mai tare, pe toți îi sperie și toți ne plecăm la pământ. Și dacă acesta ne sperie, cum vom suferi glasul trâmbiței care va trâmbița din ceruri mai tare decât tunetul și va deștepta pe toți cei din veac adormiți, drepti și nedrepti? Atunci, în iad, oasele firii omenești, auzind glasul trâmbiței, vor alerga cu sânguință, ca să-și caute fiecare încheieturile sale.

Deci, când vom vedea toată firea omenească într-o clipeală de ochi înviată, fiecare din locul său, și adunată de la marginile pământului la judecată, cine va suferi atâta frică și cutremur? Căci va porunci Marele Împărat, Cel ce are stăpânire peste tot trupul, și îndată va da pământul pe morții săi, și iadul pe ai săi. Și chiar dacă l-a sfâșiat fiara, ori l-a mâncat peștele, ori pasăre l-a răpit, toate se vor pune de față într-o clipeală de ochi și nici un fir de păr nu va pieri. O, cum vom suferi, fraților, când vom vedea râul cel de foc, ca o mare sălbatică, munții și văile cu totul mâncându-le, și pe toată lumea arzându-o și pe lucrurile cele dintr-însa?

Atunci, iubiților, râurile vor seca de focul acela, izvoarele vor pieri, marea se va usca, stelele vor cădea din cer, soarele va lipsi și luna în sânge se va preface,

cerul se va înveli ca o carte. Când vom vedea, fraților, trimițându-se îngeri și alergând cu sânguință și pe robii cei aleși ai lui Dumnezeu de la marginile cerului până la marginile lui adunându-i, când vom vedea cer nou și pământ nou după făgăduința Lui. Cum vom suferi, iubitorilor de Hristos, când vom vedea gătindu-se scaunul cel înfricoșat, când vom vedea pe Fiul Omului în cer arătându-Se și pe făcătoarea de viață cruce marginile pământului luminându-le?

Atunci toți vor vedea sceptrul Lui cel împărătesc arătându-se întru înălțime. Atunci va cunoaște fiecare că în urma lui se va arăta Împăratul împăraților. În acel ceas își va aduce aminte fiecare: "Oare, cum voi întâmpina pe Judecătorul?". Și de își va pricepe greșelile sale, va sta gol și rușinat, așteptând hotărârea ce se va da asupra lui. Că atunci își va vedea fiecare lucrurile stând înaintea feții sale, ori bune, ori rele. Atunci, cei ce au călătorit pe calea cea strâmtă și necăjită și toți cei ce s-au pocăit curat și toți cei milostivi și primitorii de străini, vor sta veseli cu multă bucurie, așteptând fe-ricita nădejde și arătarea Marelui Dumnezeu și Mântuitorului nos-tru Iisus Hristos.

Că vine ca să veselească pe cei ce s-au nevoit în privegheri, și întru rugăciuni, și în posturi, și întru milostenii. Vine ca să veselească pe cei ce plâng. Vine ca să veselească și să înalțe pe cei ce au să-răcit pentru numele Lui, pe cei ce nu au iubit lumea, nici cele vese-litoare din lume, ci le-au părăsit pe toate și Lui Unuia I-au slujit și I-au urmat. Vine, nu de pe pământ, ci din cer, ca un fulger înfricoșat. Atunci se va face mare strigare, zicând: "Iată, Mirele vine; iată, Judecătorul sosește; iată, Izbânditorul izbânditorilor Se descoperă; iată, Dumnezeul tuturor vine să judece toată lumea și să răsplătească fiecăruia după lucrurile lui". Atunci, frații mei iubiți, de strigarea aceasta se vor cutremura rărunchii pământului, de la margini până la marginile lui, și marea și toate adâncurile. Atunci va fi frică și strâmtorare mare și multă spaimă va cuprinde pe tot omul de strigarea aceasta și de glasul trâmbițelor și de frica și de așteptarea celor ce vor veni asupra lumii. Atunci Pu-terile cerești se vor clăti. Atunci vor alergera înainte Oștile Îngerilor, împreună cu Cetele Arhanghelilor, iar Heruvimii și Serafimii cei cu ochi mulți vor striga întru tărie: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Dumne-zeu, Atotțitorul, Cel ce era și Cel ce este și Cel ce vine (Apocalipsa 4, 8). Atunci toată zidirea, în cer, pe pământ și în cele dedesubt, întru putere va striga: Bine este cuvântat Cel ce vine întru Numele Domnului (Matei 21, 9). Atunci se vor desface cerurile și se va arăta Împăratul împăraților ca un fulger înfricoșat, cu putere multă și cu slavă neasemănată; și vor plânge din pricina Lui toate semințiile pământului (Apocalipsa 1, 7).

Atunci cerul și pământul se vor porni spre fugă, precum Ioan mai înainte a arătat zicând: Am văzut un tron mare alb și pe Cel ce ședea pe dânsul, de a Cărui față cerul și pământul au fugit (Apocalipsa 20, 11). Atunci va ședea pe scaunul slavei Sale, precum Însuși a zis și se vor aduna înaintea Lui toate neamurile. Oare ce fel de suflet va putea să rabde atunci când se vor pune scaunele și Judecătorul va ședea, și cărțile se vor deschide?

Atunci vom vedea Puterile cele fără de număr ale Îngerilor stând împrejur cu frică. Atunci lucrurile fiecăruia înaintea Îngerilor și a oamenilor se vor citi. Atunci se va împlini proorocia lui Daniil ce zice: Eu Daniil priveam până ce scaunele s-au pus și Cel vechi de zile a șezut; îmbrăcămintea Lui era albă ca zăpada și părul capului Lui ca lâna cea curată; scaunul Lui pară de foc, roțile lui foc arzător; râu de foc se varsa și ieșea din el, mii de mii stau înaintea Lui, și milioane de milioane îi

slujeau Lui! Judecătorul a șezut și cărțile s-au deschis (7, 9-10).

Mare frică va fi, fraților, în ceasul acela! Că lucrurile noastre și cuvintele noastre și cele ce am lucrat în viața aceasta și am gândit, socotind că poate ne vom tăinu de Dumnezeu, Care cercă ini-mile și răunchii, toate sunt scrise, ori bune ori rele. O, de câte lacrimi avem trebuință pentru ceasul acela și cât ne lenevim! Că prin lacrimi poate cineva să șteargă greșelile cele scrise în cărțile acelea, altul și prin milostenie. Cât vom suspina atunci și ce jalnic vom lăcrima, când vom vedea cu ochii noștri împărăția cerurilor cea negrăită! Când vom vedea arătându-se înfricoșatele munci! Iar în mijlocul tuturor aceluia se închină toată firea omenească, de la Adam, cel întâi zidit, până la cel mai pe urmă născut. Atunci se va împlini cuvântul cel scris: Viu sunt Eu, zice Domnul, că Mie se va pleca tot genunchiul, al celor cerești și al celor pământești și al celor dedesubt și toată limba se va mărturisi (Isaia 45, 23; Filipeni 2, 10).

Atunci, iubiții mei frați, toată omenirea va sta între împărăție și judecată, între viață și moarte, între bucurie și nevoie, și toți, neridicându-și capul, stând înaintea Divanului vor fi întrebați și cercetați, mai ales cei ce au viețuit în lenevire. Și, acestea întâmplându-se, își vor aduce aminte de toate faptele lor. Și își va vedea fiecare lucrurile sale, ori bune, ori rele. Și cei ce vor avea lucrurile cele bune, cu bucurie se vor apropia de Divanul acela, ca unii ce vor lua cununi. Iar dacă cineva va avea păcate cumplite, ieșind din viață nepocăit, văzându-le pe ele stând în fața lui, și osândindu-l, și muștrându-l, chinându-se va zice: O, cum nu m-am nevoit, tică-losul, ci am pierdut vremea în zadar? Cum nu m-am pocăit? Pentru ce nu am miluit pe săraci? Pentru ce l-am zavistuit pe fratele meu, l-am ocărât, l-am urât și nu m-am împăcat cu el? De ce am lucrat ca un nebun? Am auzit și de munci și de această înfricoșată zi. Pentru ce nu m-am pocăit către Cel ce ridică păcatul lumii, ci mi-am să-vârșit anii în zadar? Pe cei ce îi vedeam că postesc și se roagă, îi batjocoream, pe aceia care vor sta străluciți înaintea Judecătorului luând răsplată. Oare ce voi face, că a trecut vremea pocăinței?. Acestea gândind ei, vor auzi glasul Judecătorului cel înfri-coșat, strigând și zicând: Arătați-vă lucrurile și luați-vă plata!. Iar în ceasul acela se vor clătina toate rânduielele oamenilor, Arhieriei, și preoții, și diaconii, și toate rânduielele Bisericii. Precum a zis Apostolul: [®]Se va scula fiecare întru a sa rânduială (I Corinteni 15, 23). Atunci se vor clăti de frică asupraitorii, înțelepții și bogații, că a sosit ceasul ca să se facă cunoscut lucrul fiecăruia, înaintea Îngerilor și a oamenilor și fiecare să secere după cum a semănat. Vai mie, frații mei iubitori de Hristos, voiesc să zic cele de după acestea și sunt împiedicat de frică și lacrimile îmi curg și mă întunec. Că povestirea este înfricoșată. Atunci, iubitorilor de Hristos, se va cerceta Pecetea Creștinătății a fiecăruia, pe care a luat-o întru Sfânta, Sobornicească și Apostolească Biserică prin botez, și se va cere de la fiecare să arate cum a păzit credința nespurcată, și pecetea nestrictată, și haina neîntinată, și mărturisirea cea bună pe care au dovedit-o înaintea a multor martori, zicând: [®]ne lepădăm de satana și de toate lucrurile lui. Nu de unul, sau de două, sau de cinci, ci de toate lucrurile diavolului.

Deci, această bună lepădare ni se va cere în ceasul acela. Și fericit va fi cel ce a păzit, precum s-a și făgăduit. Că printr-un grai s-a lepădat de tot lucrul cel rău al diavolului: de preacurvie, de curvie, deucidere, de necurăție, de grăirea de minciuni, de zavistie, de fur-tișag, de mânie, de pomenire de rău, de vrajbă, de

ceartă, de deșar-ta cuvântare, de mândrie, de trândăvie, de răsuri, de cântări cu alăută, de cântare în fluier, de jocuri, de iuțime, de lăcomie, de ura de frați și de cea mai de pe urmă decât toate răutățile și mai întâi, de slujirea de idoli, și de fermecătorii. De acestea și de cele ase-menea acestora se leapădă tot creștinul în Sfânta Cristelniță (când se botează). Această lepădare ni se cere în ceasul acela, fraților.

Încă și altele voiesc a grăi dar mă ține o frică și o durere; și cum să le zic pe acestea nu pot. Cu toate acestea le voi zice întru suspinuri, cu lacrimi, că sunt cele de pe urmă. Că nu este cu puțință a le povesti pe acestea fără de lacrimi. Atunci, după ce se va cerceta fiecare înaintea îngerilor și a oamenilor, și se va surpa toată începătoria și stăpânia, toți vrăjmașii lui Dumnezeu se vor pune sub picioarele Lui.

Atunci, precum a zis Domnul: Îi va despărți pe dânșii, pe unii de alții, precum păstorul desparte oile de capre. Și va pune oile de-a dreapta Sa, iar caprele de-a stânga (Matei 25, 32-33). Și oile, adică cele ce au roduri bune și cunosc pe Păstorul cel Bun, cele ce și-au păzit pecetea lor nestrictată, cele ce au urmat Păstorului lor, Celui ce a zis: Veniți după Mine; cele ce nu și-au spurcat credința cu ere-ticii, pe aceste oi le va pune de-a dreapta Sa. Iar caprele cele fără de roadă, care au întărâtat pe Păstor, cei ce au păscut împreună cu ereticii, și au pângărit Sfânta credință, care au săltat, fără de rân-duială, s-au desfătat, au jucat și grămădindu-și vaiul au ieșit din via-ță goi de tot lucrul bun și plini de tot păcatul, pe aceștia văzându-i Domnul, în ceasul acela, își va întoarce ochii Săi de la ei.

Atunci va zice celor de-a dreapta Sa: Veniți, binecuvântații Pă-rintelui Meu, moșteniți împărăția cea gătită vouă (Matei 23, 34). Veniți, fiii luminii! Veniți, moștenitorii împărăției Mele! Veniți cei ce pentru Mine ați flămânzit și ați însetoșat, cei ce nu ați iubit lu-mea, rudenii și prieteni, părinți și fii! Veniți, cei ce în pustietăți și în munți și în peșteri și în găurile pământului ați locuit, acum locuiți împreună cu îngerii în ceruri!

Atunci va zice și celor de-a stânga: Duceți-vă de la Mine, blestemaților (Matei 23, 41), urâților, nemilostivilor și urâtorilor de frați și urâtorilor de Hristos. Nu ați miluit, nu veți fi miluiți! Nu ați ascultat Preacuratele Mele Evanghelii și pe fericiții Mei ucenici, nici Eu nu vă ascult pe voi! V-ați desfătat pe pământ, v-ați luat cele bune în viața voastră, iar Eu în toate zilele prin Sfintele Mele Scripturi strigam, iar voi batjocoreați, auzind pe cei ce le citeau. Și acum vă zic: De aceea nu vă cunosc pe voi. Duceți-vă blestemaților, în focul cel veșnic, cel gătit diavolului și îngerilor lui (Matei 25, 41). Și se vor duce aceștia în munca veșnică (Matei 25, 46).

Însă să vă arăt vouă, frații mei, și pentru deosebirea muncilor, după cum am auzit în Evanghelie. Dacă este întuneric mai dina-fară, este arătat că se află și mai dinlăuntru. Gheena focului, este un alt loc. Scrâșnirea dinților, loc deosebit. Viermele cel neadormit, este alt loc decât iezerul cel de foc. Focul cel nestins, deosebită la-tură. Râul cel de foc, are alt loc. Întru aceste munci se vor împărți ticăloșii, fiecare după asemănarea greșelilor sale. Și precum sunt deosebiri ale păcatelor, așa sunt deosebiri și ale muncilor. Adică, într-un fel se muncește preacurvarul, alt fel curvarul, alt fel ucigașul și alt fel furul și bețivul. Iar câți întru eresuri s-au pângărit, vor auzi aceea, adică: Să se ridice cel necredincios ca să nu vadă Slava Dom-nului. Iar cei ce au vrajbă unii cu alții și nu

s-au împăcat în viață, netrecută osândă vor afla. Și urătorii de frați, întru întunericul cel mai din afară se vor trimite, ca cei ce au urât pe Hristos, Cel ce a zis: Iubiți-vă unii pe alții; iertați unii altora greșelile (Ioan 13, 34).

Vai, iubitorilor de curvie, preacurvarului, bețivului! Vai, fermecătorilor și vrăjitorilor și celor ce beau vinul cu cântece și cu hore! Vai, celor ce mărturisesc împreună cu hulitorii eretici! Vai, celor ce ocărăsc Dumnezeieștile și Sfintele Scripturi! Vai, celor ce își pierd vremea pocăinței întru răspândiri și răsuri, că vor căuta și nu vor afla vremea pe care rău au cheltuit-o! Și vor striga cu lacrimi și cu tânguirii multe și nu vor afla milă. Vai, celor ce îndreptătesc pe cel necurat pentru daruri! Vai, celor ce răpesc cele străine! Și mai pe scurt să zic: vai, tuturor celor ce se vor întâmpla de-a stânga, că se vor întuneca și se vor cutremura și cu dinții vor scrâșni când vor auzi: Nu vă știu pe voi! (Matei 25, 12). Atunci vor fi goniți cu mare frică, de la scaunul cel înfricoșat și se vor da în mâinile morții, ca să îi pască pe dânșii, după cum este scris. Dureroasă este povestirea, frații mei iubitori de Hristos, a ceasului celui înfiorat și înfricoșat. Vai mie, fraților! Cine va îndrăzni să o povestească sau să sufere a auzi această înfricoșată povestire? Câți voiți să vărsați lacrimi, veniți de ascultați ce vă așteaptă pe voi: Și să nu ne lenevim de mântuirea noastră.

Atunci se vor despărți unii de alții, episcopi de episcopi, prezbiteri de prezbiteri. Atunci se vor despărți, cu acea jalnică des-părțire, preoți de preoți și diaconi de diaconi și ipodiaconi și citeți de cei asemenea lor. Atunci se vor despărți cei ce erau oarecând împărați și vor plânge ca pruncii și vor sta ca cele cu patru picioare. Atunci vor suspina eparhii și vor căuta încoace și încolo pe cel ce le-ar fi ajutat și nu îl vor afla. Că nici bogăție nu se va arăta acolo, nici momitori nu vor sta de față. Atunci se vor despărți monahii, de cei ce au viețuit întru lenevire, cei ce lumea s-au prefăcut că o u-răsc, și cele lumești le-au cugetat. Atunci se vor despărți părinții de fii, tată de fecior, maică de fiică, prieteni de prieteni și rudenii de rudenii. Atunci se vor despărți cu jale, bărbatul de femeie, cei ce nu și-au păzit patul nespurcat. Dar să trec de a povesti despre cele multe, fiindcă sunt cuprins de frică povestind acestea. Atunci fiind goniți și bătuți și împinși de îngeri sălbatici, cu dinții vor scrâșni și, oriunde se vor duce, se vor apropia de acel loc cumplit, unde iarăși se vor despărți întru toate muncile.

Atunci, văzând hotărârea cea de sfârșit, nemafiind nimeni care să se roage pentru dânșii, strâmtorați și fără nici o nădejde de a se mai întoarce, tânguindu-se vor zice: O, câtă vreme am pierdut, viețuind întru lenevire! Cum ne-a batjocorit pe noi viața cea deșartă! Cum de nu ne-am nevoit, văzându-i pe alții nevoindu-se! Cum Sfintele Scripturi le auzeam și râdeam și batjocoream pe cei ce le citeau pe ele! Acolo Dumnezeu grăia prin Sfintele Sale Scripturi și nu luam aminte. Acum noi strigăm și El își întoarce fața de la noi! Ce ne-au folosit pe noi cele veselitoare ale lumii? Unde este tatăl, cel ce ne-a născut pe noi? Unde este maica, cea ce s-a chinuit la naștere? Unde sunt fiii, unde sunt prietenii? Unde este bogăția? Unde sunt certurile și ospețele? Unde este drumul cel mult și de-șert? Unde sunt rudeniile și cunoscuții? Unde sunt împărații și asu-priorii? Unde sunt înțelepții și ritorii? Cum, din acestea nici un folos nu avem noi, ticăloșii?

Atunci, văzându-și ei părăsirea cea de sfârșit de către Dumnezeu și de către Sfinți, cu suspin și cu amare lacrimi vor zice: Mân-tuiți-vă (rămâneți sănătoși), Sfinți și Drepti, de la care noi ne-am despărțit. Mântuiți-vă, prieteni și rudenii.

EFRA9.WRI

Mântuiți-vă, părinți și maici. Mântuiți-vă, fii și fiice. Mântuiți-vă, Apostoli și Mucenici și Prooroci ai Domnului. Mântuiește-te, ceata monahilor. Mântuieș-te-te și tu, Stăpână, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce mult te-ai rugat pentru noi, ca să ne mântuim, iar noi nu am voit să ne pocăim și să ne mântuim. Mântuiește-te și tu, cinstită și de viață făcătoare Cruce. Mântuiește-te, Ierusalimul cel de sus, maica celor întâi năș-cuți, care nu are sfârșit (Evrei 12, 22-23). Mântuiește-te, împărăția cerurilor. Mântuiți-vă, toți împreună. Că de acum, nu vă vom mai vedea pe nici unul din voi, că în osânda muncilor care nu au sfârșit, nici încetare, ne ducem. Și de aceea se va duce fiecare în locul cel gătit lui, pe care fiecare și l-a gătit, nevrând să se pocăiască și să scape de urgia și de nevoia aceea. Ați auzit, frații mei, ce vor afla cei ce s-au sânguit și s-au ne-voit în viața lor; iar cei ce s-au lenevit și nu s-au pocăit cum vor fi trimiși în acele cumplite și nesuferite munci? Ați auzit despre acel înfricoșat ceas? Și pentru acest ceas, Sfânta Scriptură, de la răsări-turi până la apusuri, prin Sfintele Biserici strigă și zice: Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi (Matei 11, 28). Și iarăși zice: Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Deci, această Cale și Adevăr să iubim, fraților, ca viața veș-nică să moștenim întru Iisus Hristos, Domnul nostru. Că Lui I se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, împreună cu Cel fără de început al Lui Părinte și cu Preasfântul și Bunul și de viață făcă-torul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

CUVÂNT

LA FEMEIA CEA PĂCĂTOASĂ
care a uns pe Domnul cu mir

De vreme ce sunt mulți cuvioși și vrednici lui Dumnezeu, care cu evlavie pe Prea Curatul Stăpân Îl laudă, m-am învrednicit, deși sunt nevrednic, împreună cu dânșii a-L slavoslovi întru darul cre-dinței. Că niciodată nu leapădă darul pe vreunul din oamenii cei ce voiesc să se mântuiască. Că precum izvorul, ce izvorăște neîncetat curgerile cele curate și ape multe, nu oprește niciodată pe cel ce dorește cu îndestulare a se îndulci de apele curate ale darului, tot așa dumnezeiescul dar s-a întins la toți, ca să se îndulcească fiecare, după cum voiește. Fiindcă Mântuitorul, în Evanghelii, cu dumneze-iescul Său glas, cheamă pe toți: De însetează cineva, să vie către Mine și să bea<D> (Ioan 7, 37), nedespărțind nicidecum pe sărac de cel bogat. Pentru aceasta și eu, fiind nevrednic, m-am făcut părtaș da-rului Său. Am dorit cu îndrăzneală, cu lacrimi a-L lăuda, ca să iau și eu lăsarea păcatelor, precum femeia cea păcătoasă, care a intrat cu îndrăzneală, prin fierbințeala sufletului, în casa cea veselă și a stat unde se afla Iertătorul datoriiilor (Matei 26, 7).

Gândesc și primesc mulțime de osârdie, ca să mă fac fără de rușine spre cerere. Că văzui covârșire de suflet prea fierbinte și acea prea mare și bună obrăznicie. Veniți, ascultătorilor, iubitorilor de Hristos cei desăvârșiți, și desfățați-vă întru buna povestire a acelei mari și minunate femei, care în fiecare ceas la privire minunată ne cheamă. Iară privire zic eu, priveliștea aceea pe care femeia a pricinuit-o îngerilor și oame-nilor. Cum a intrat în casă, nefiind chemată nicidecum. Cum încă s-a apropiat de Dânsul când ședea, spunând toate ale inimii sale, fără de glas și fără de strigare.

Văzut-ai covârșitoare poftă a sufletului, cum s-a îngrădit pe sine cu nerușinarea? Nu s-a temut, viteaza, de gâlceava caselor, nici de aspra certare a celor ce stăteau înainte. Aceasta numai a gândit: că de nu voi face toată fața mea pentru puțină vreme, fără de ru-șine, de fier și de aramă, nu pot a mă mântui din urâțul puhoi al înverșunării mele. Să trec cu vederea, o clipă de vreme, înaintea oamenilor, întru nimic socotind ocările cele de la dânșii. Această vreme a bunei obrăznicii este mai mică, decât vremea aceea a ne-rușinării mele. Că atunci, stând fără de rușine în ulițe, pe toți îi che-mam la lucrul necuvioșiei, întâmpinându-i cu împodobiri urâte, îm-pletindu-mi perii capului, sulemenindu-mi fețele obrazului și spre înșelăciune închipuindu-mă, ca să-l trag către mine pe tot tânărul cel cu chip bun și frumos. Cursă diavolească desăvârșit am fost, vânând sufletele spre osândă veșnică. Iar acum sunt datoare să mă sârguiesc ca degrab să mă tămăduiesc, să lucrez lucruri bune în locul celor rele. Mergând, voi cădea către Marele Doctor, Cel ce primește pe toți și nu îi de-faimă. Îi voi spune Lui toate, câte eu le-am lucrat în trupul meu, spre amăgirea tinerilor. ăi cosițele mele cele frumoase, cele strălu-cite spre tragerea și sminteala multora, le voi face lighean de spălat picioarele, și genele mele, cele ce urât amenințau, împreună cu la-crimile ochilor, le voi pune râuri de lacrimi. ăi de-aici urmele Sfân-tului Doctor voi urma cu trezvie ca să cad la Dânsul.

Având această osârdie femeia cea minunată, vremea luând, având în suflet prea iute râvnă ca să îmbrățișeze picioarele Domnului, și cunoscând că Simon, care era unul dintre farisei, a chemat pe Mântuitorul, prea s-a bucurat. Ți a alergat cu multă fierbințeală către oarecare din făcătorii de mir, ca să cumpere un alabastru. Ți mergând, zicea întru sine: Oare unde voi putea cumpăra mir ales vrednic de Sfântul și Marele Doctor, ca, primindu-l, împreună cu lacrimile mele, să-mi dobândesc scopul. Chiar pe făcătorul de mir fără de cruțare îl voi supăra, iară mai vartos îl voi jura pe el, pe nu-mele Dumnezeului Sfinților Părinți, după cum ei cred, ca să-mi dea mie mir împărțesc, și ales, spre cinstea Doctorului; și îi voi da lui preț cu îndestulare.

Ți venind către unul din făcătorii de mir, i-a zis lui cu veselie: Pace ție, făcătorule de mir; caut mir ales, împărțesc, scump, ca deopotrivă cu dânsul să nu se afle niciodată. Că pe Care Îl iubesc, Acela este mai mare decât toți și nu este cu puțință ca El să se asemene cu altul.

Răspunzându-i ei, făcătorul de mir a zis: O, femeie, mari graiuri ai grăit! Cine nu te știe pe tine din ulițele cetății, că ai în cetate mulțime multă de ibovnici? Căruia dintre toți aceia voiești tu, o, femeie, a-i aduce mir împărțesc și ales? Ce poate acela să-ți dea ție în locul mirului, încât voiești să cumperi de un preț atât de mare? Să vând voiesc și eu. Însă aș fi voit să știu, cui, cu atâta sânguință și gâlceavă, îl duci pe el? Au doară este vreunul din boie-rii împărțești? Dar între împărați, care covârșește și este mai mare decât David în Israel, căci alt împărat nu s-a sculat?! Au doară din neamul lui este tânărul tău ibovnic? O, femeie, spune-mi mie! Că voiesc să mă încredințez că, prețul cel îndestulat și această sângu-ință a ta, întru spaimă mă aduce pe mine. Cine este acesta?.

Atunci minunata femeie a răspuns întru tulburarea sufletului, zicând făcătorului de mir: De Dumnezeul Părinților, teme-te, o, omule! De Dumnezeul Cel ce a dat atâta putere în mâna lui Moise, ca să desfacă cu toiagul apele mării și să le pună pe dânsule ca pe niște pietre vârtoase și să călătorească norodul prin pulbere uscată! Dă-mi alabastru, ca degrab să ajung. Juru-te pe tine, o, tânărule, cu sfintele oase, pe care le-a purtat Moise prin valea mării, adică moaș-tele pătimitorului Iosif, cel ce a biruit aspida în peșteră. Juru-te pe tine, o, tânărule, cu glasul cel sfânt ce a grăit lui Moise în văpaia ce ardea și în rugul ce nu se ardea. Juru-te, pe tine, o, tânărule, pe sfân-tul chivot, cel ce a așezat curgerile râului Iordan întru secare desă-vârșită. Juru-te pe tine, o, tânărule, cu sfânta putere, ceea ce a surpat cele șapte ziduri, ale cetății Ierihonului, într-o clipeală de ochi. Cu sfintele mâini ale lui Isus Navi, pe carele-a ridicat spre cer și a oprit cu cuvântul drumul stihiiilor, încât două zile s-au făcut împre-ună o zi. Vezi, câte ți-am zis ție: Numele lui Dumnezeu și ale tutu-ror Sfinților care l-au ascultat pe el! Dă-mi mie de acum înainte mirul și ia-ți prețul alabastrului cât voiești. Numai dă-mi mir ales și slobozește-mă pe mine, ca să văd degrab pe Cel Mare, dorit și Preacurat Ibovnic al meu.

Iarăși a răspuns femeii făcătorul de mir: Văd prețul cel din destul al alabastrului. Dar ce te vatămă, o, femeie, dacă îmi vei spu-ne mie despre ibovnicul tău, pe care acum l-ai câștigat cu dorire? Spre dorire m-a tras și pe mine a-l vedea pe el, o, femeie. Ți nu pot a da, de nu îmi vei spune mie cine este.

Iară ea a zis către dânsul: Ce mă silești atâta, cu dinadinsul, întrebând cele ce nu se cade a le ști? Se topește sufletul meu, și ini-ma mea arde. Când Îl voi vedea pe El, o să mă umple pe mine de bucurie! Teme-te, o, omule, de Preacuratul Stăpân, și

răcorește-mă pe mine cu bun răspuns. Teme-te, o, omule, de Dumnezeuul Cel Sfânt, care a chemat pe Avraam și pe Isaac, fiul lui, l-a slăvit, și l-a numit pe Iacov Israel, făcându-l patriarh celor douăsprezece seminții. Teme-te, o, omule, de Dumnezeuul Cel ce a dat Anei pe Samuil, ceea ce cu durere se ruga întru necazul sufletului.

Teme-te, o, omule, de Dumnezeuul Cel drept, Care a izbăvit pe mielușeaua Suzana de la lupii cei prea cumpliți. Pleacă-te, tânărule, și îmi dă alabastru împărătesc și ales, după cum ți-am mai zis. De ai fi știut, o, omule, vâpaia inimii mele, tu însuși te-ai fi sârguit să mă trimiți de aici.

Iarăși a grăit către dânsa făcătorul de mir, vrând a se încredința pentru alabastru: Auzi, o, femeie, mult m-ai jurat, așijderea și m-ai supărat, ca să îți dau mirul, dar eu încă de multe ori te-am rugat pe tine să îmi spui: Au doară mai înalt este decât toți oamenii? Ți nu este pe pământ altul mai frumos decât dânsul? Atâta te-ai rănit de frumusețea aceluia, încât să-i duci mir ales? Au doară este din neamul dreptului împărat David sau al marelui Avraam, priete-nul Celui Preaînalt? Cine este, spune-mi? Pentru ce te-ai învăpăiat cu atâta osârdie a vedea frumusețea lui?.

Răspuns-a femeia și a zis făcătorului de mir: Ce mă silești atâta să îți spun ție cele ascunse ale mele? Am venit să cumpăr mir, iar nu să vorbesc. Teme-te, omule, de Dumnezeuul Cel Preacurat și mă miluiește, și mă sloboade degrab, ca să ajung cu sârguință pe Ibovnicul meu Cel Mare, ca să-I dau alabastru cu toată cinstea și evlavia. Nu întârzia, o, omule! Să nu te faci mie pricinuitor de scâr-bă veșnică dacă mă voi lipsi de această comoară.

Ți i-a zis ei făcătorul de mir: De nu ți se pare că este întru tine vreo zavistie, arată-mi mie pe făcătorul tău de bine. De care lucru bucurându-mă, cu osârdie îți voi da mir împărătesc, pe care mi-l ceri. Încă, după cum socotesc, mă vei afla pe mine ajutător al așteptării tale celei bune.

Ți văzând femeia multa cercetare a cuvintelor făcătorului de mir ce s-a făcut către dânsa, s-a minunat foarte de sârguința lui, cum de cu atâta dorire a cercat cu dinadinsul a afla. Deci a răspuns făcătorului de mir, zicând: Precum mi se pare, nici un lucru nu se tăinuiește în cetate, câte eu am lucrat, pângărindu-mă în tot ceasul pe mine întru curvii, și pe alții vânându-i la această pângăriciune. Însă am văzut deodată pe Sfântul acela Care S-a arătat pe pământ Doctor și Mântuitor. Ți îndată sufletul meu s-a făcut robit de prea-curata Lui frumusețe. Că am văzut cu ochii mei tămăduiri înfricoșate, semne neasemănate și multă milostivire întru Dânsul. Pe pă- cătoși îi primește, de vameși se apropie, pe leproși nu îi leapădă, pe păgâni nu îi gonește. Ci pe toți împreună cu îndurări îi primește și nu se mânie asupra celor ce se apropie de El. Ți văzând m-am spăi-mântat și am zis întru mine:

®De ce mai trăiesc eu, ticăloasa, de nu mă apropii de Dânsul? Păcatele mele sunt multe, așijderea și înver-șunările, și putrejunea mea. Pentru ce mai zăbovesc? Altă vreme ca aceasta nu mai pot să aflu, nici alt doctor ca Acesta, Iubitor de oa-meni. Eu așa de tare nădăjduiesc că Acesta ce se arată mare Stăpâ-nitor este Dumnezeu. Prin cuvânt toate le poruncește, prin cuvânt pe toți îi tămăduiește. Păcatele le iartă cu toată stăpânirea. Aflând o vreme ca aceasta și un un astfel de Doctor, nu trebuie să mă lene-vesc de a mea tămăduire. Pentru aceasta mă sârguiesc ca să dau Bunului Iertător zapisul datoriiilor mele. Țtiu că am păcătuit mai presus de măsură și de cuvânt și nu este cu puțință a asemena în-verșunarea mea, ci milostivirii Lui celei fără de patimă, ca o pică-tură îi sunt toate fărădelegile mele. Țtiu arătat că îndată ce mă voi apropia, de toate păcatele și fărădelegile cele rele mă voi curăți,

go-nind de la mine tot lucrul cel necuvios, că este Ceresc și Preacurat. Deci iată, o, tânărule, toate cele ascunse ale inimii mele ți le-am spus. Dă-mi mie de acum mirul. Destul ceas este de când mă îm-piedici pe mine, vrând a ști cui îi duc mirul. Acestea toate ascultându-le cu dulceață, făcătorul de mir a zis către femeie într-o bucuria inimii: Mulțumescu-ți, o, femeie prea credincioasă, că ai descoperit mie voirea ta cea bună. Degrabă ma-re Ibovnic ceresc ai câștigat. Cu cuvântul pe toate le sfințește. Dumnezeiesc lucru, plin de laudă și foarte folositor, voiești a lucra, o, femeie, la toate neamurile. Cu adevărat aceasta este prea mare mântuire, mai întâi ție și apoi tuturor păcătoșilor. Ești fiică a părin-ților, rudenie a cuvioșilor celor ce bine au crezut întru Dumnezeul Cel Sfânt. Dar voiesc a-ți da un mic sfat. Primește-mă pe mine cu osârdie, fără de toată prihănirea:

Ții și tu însăți arătat că fariseii fiind vicleni, Îl zavistuiesc pe El, de vreme ce este Dumnezeu mare și Iubitor de oameni, Care cu milostivirea Sa iartă păcatele. Deci, de te vor vedea pe tine intrând acolo, îndată și ușile casei îți vor încuia, ocărându-te fără de cruțare și tare bătându-te. Ci tu, auzind acestea, să nu te temi nicidecum, ci fă-te cu sufletul mai tare decât piatra. Dacă întru lucrurile cele curvești fără de rușine ai fost, cu cât mai vârtos aici pentru mântuire. Că vor toți cei liberi, robii, portarii, slujitorii să cadă asupra ta cumplit, și cu necinste să te ocărăscă. Pe toți însă nebăgându-i în seamă, intrăcu îndrăzneală către Sfântul Acela, cu multă smerenie, precum în-săți ai zis mai înainte. Îmbrățișează cu dorire picioarele Celui Prea-curat și vei fi fericită. Că iată, am auzit că în casa lui Simon, a unuia dintre farisei, astăzi El este. Mergi cu pace. Intră cu bucurie. A-propie-te cu osârdie. Va primi darul tău. Iată, mir ales și scump, vrednic de Mântuitorul ți-am dat ție, o, credincioasă, și roagă-te pentru mine.

Luând femeia alabastru plin de mir ales, se ducea bucurându-se și alergând se ruga, zicând întru sine: Cine îmi va da mie să aflu ușa deschisă și îndată să intru, să cad la picioarele Sfântului Doctor, și, îmbrățișându-le, nicidecum să nu le las până ce nu voi lua iertarea datoriiilor? Mă voi ruga cu osârdie Domnului, Celui ce știe toate cele ascunse ale mele, mai înainte de a mă apropia eu de Dânsul. Toate le știe El. Mă voi duce către Bunul Doctor, ca să văd pe Cel Iubitor de oameni și Îndurat, Mântuitorul cel bun al lumii.

Ți femeia se ruga către Domnul Dumnezeul Cel Sfânt așa: Iată Tu, Doamne, în casa lui Simon șezi împreună cu dânsul, fiind socotit ca un om, și cunoști cele ascunse ale inimii mele și gândul sufletului meu îl știi, Hristoase. Pentru ce ți-am adus mirul cel de mult preț? Ca venind să cad la Preacuratele picioare ale Dumne-zeirii Tale și să mă mântuiești pe mine de urâtele mele fapte, pe care le-am lucrat. Cunosc, Stăpâne, că ești Dumnezeu și cu milostivirea Ta mântuiești pe toți, Bunule, și nu voiești să piară vreunul din păcătoși care, cu voia sa, cade către Tine, Mântuitorule. Că, îndată ce Te-am văzut pe Tine în ulițe, am și crezut că toate le poți. Deci, dăruiește-mi mie aceasta, Mântuitorule mult Milostive, ca să intru fără de oprire, acolo unde Tu șezi.

Acestea gândind și mai multe decât acestea zicând întru sine, a ajuns la casa unde era Hristos și a aflat toate ușile casei deschise și a intrat cu bucurie. Ți îndată s-a apropiat dinapoia Domnului și s-a apucat de picioarele Lui cu multă credință. Ți plecându-și capul împreună cu inima, cu suspinuri și cu izvoare de lacrimi i-a udat picioarele Lui, cu bucurie și cu dorire prea iute sărutându-le și cu pe-rii capului ștergându-le pe ele și cu osârdie ungându-le cu mir și zicând:

Iată, Stăpâne, Însuți singur cunoști, cum am îndrăznit eu a face aceasta. Nu fără a

ști cu adevărat răutățile mele, Doamne, fără de rușine m-am apropiat de Tine, Preacuratul Dumnezeu, ci vrând să mă mântuiesc am căzut la Tine, Stăpâne, așa fără de rușine pre-cum vameșii. Primește, Hristoase, izvoarele lacrimilor ochilor mei. Primește, Hristoase, dorirea ticălosului meu suflet. Îndrăzneala mea să fie băgată în seamă, cererea să se primească, fie obrăznicia în-treagă rugăciune, mirul spre curățire să mi se facă, Preacurate, zdro-birea inimii mele spre luminarea mea să mi se arate. Din tânără vârstă am auzit de la mulți strigând, că Dumnezeu Se va naște din Fecioară și, vrând a mă învăța, întrebam: ®Cum fără de trup poate a Se întrupa?`. Ți mi-au spus mie născătorii mei: ®Această preda-nie de la părinți strigă pentru aceasta, că Dumnezeul Cel Sfânt din Fecioară cu trup Se va naște pe pământ`. Deci, ceea ce eu atunci am auzit, fiind tânără, iată acum cu ochii mei, într-adevăr, pe Dumnezeul Cel Mare și Sfânt, L-am văzut ca un Om în trupul nostru, vrând să ne mântuiască pe noi. Nu Te văd pe Tine ca acest fariseu, Simon, care Te-a chemat pe Tine astăzi la prânz, ci Te văd Dumnezeu, mare Ziditor al tuturor, Care numai cu singur cuvântul pe toate le-ai alcătuit. Mielușea rătăcită a turmei Tale sunt eu. Întoarce-mă, Mântuitorule, în staulul Tău. Că Tu singur ești Păstorul cel Bun, care aduni în curtea Ta pe cei rătă-ciți. Porumbiță a Ta sunt, Stăpâne, răpită de uliul cel cumplit. Arde sufletul meu, fiind rănit de Sfințenia Ta cea mare, Doamne. Scoate, Preacurate, cu Iubirea Ta de oameni, reaua împuțiciune a fărăde-legilor de la mine. În locul mirului, cu Darul Tău, bubele greșelilor mele, spălându-le prin lacrimi, curățește-le, Îndurate. Darul Tău a deschis gura mea. Acestea a le spune am îndrăznit înaintea Ta, ca să fiu chip de bunătăți păcătoșilor, pe care Tu Însuți ai venit să-i mântuiești, Bunule. Așa, mă rog ție, Mântuitorule, să nu treci cu vederea lacrimile inimii mele celei ticăloase. Că știu că nimic nu este cu neputință la Tine, ci toate le poți.

Cu inima se ruga Celui ce a zidit inimile oamenilor deosebi. Ți a luat Mirul vieții în locul mirului; în locul celui stricăcios, pe cel nesticăcios care rămâne în veci. Nu atât era mirul de bine mirosi-tor, pe cât Mirul graiului Domnului. A adus mir bun și dragoste și a luat iertare greșelilor. Că Hristos Mântuitorul, fiind mai înainte cu-noscător și Dumnezeu, a îndreptat voirea sufletului celui pierit. Nu a ascuns greșelile, care mai înainte le-a lucrat minunata, ci a pro-povăduit mai întâi datoriile sale, apoi dragostea sa a adevărit-o.

Deci, luând acestea în minte, iubiților și credincioșilor, îndată m-a cuprins spaimă prea cumplită, cum intrând fără de veste, s-a apropiat fără de frică; și cum în fața tuturor a stat, plângând înain-tea ochilor celor ce acolo cinau și stăteau împreună? Cum și-a dezlegat cosițele cu multă îndrăzneală? Cum cu obrăznicie a udat pi-cioarele lui Hristos? Cum nimeni pe ea nu a gonit-o, și cum nicide-cum asupra ei nimeni nu s-a îngreuiat, ci era plângerea ei dulce tuturor și primit le era suspinul? Unii, fiind oameni, mâncau privire împreună cu bucatele, văzând străină minune, la prânz arătându-se și străin lucru deodată făcându-se. Femeie curvă, nechemată, in-trând, dinapoi a mesei a stat, cosițele pe piept purtându-le și în mâini alabastru de mir ales ținând, și nu era cine s-o întrebe: Ce ai intrat cu obrăznicie? sau cine să-i zică: Ce cauți aici, femeie?, nici din cei ce mâncau, nici din cei ce stăteau înainte. Ci era la toți preadulce privirea ei și vedere preaslăvită și bună. Toți Arhanghelii cu cutremur s-au cuprins, Heruvimii și Serafimii cu frică înainte stăteau, văzând preamarea îndrăzneală a femeii care ținea cu fierbințeală picioarele Domnului. Heruvimii a căuta la Dânsul nu în-drăznesc nicidecum, iar o femeie păcătoasă picioarele I le săruta. Serafimii își acoperă

fețele lor cu aripile, iar o femeie păcătoasă cu îndrăzneală stătea înaintea. Îngerii a se apropia de scaun nu pot, iar o femeie cu părul picioarele I le ștergea.

O, femeie preacredincioasă, cum îți voi lăuda eu prea multa dragoste a voinței tale celei fierbinți? O, femeie, cum îți voi slăvi dorirea cea mare a sufletului tău celui ce s-a făcut desăvârșit către Dumnezeu? Sau cine așa iubește, precum tu ai iubit? Sau cine, oare, din oameni așa se va primi, precum tu te-ai primit?

Acestea toate Mântuitorul le iconomisește cu Darul Său, pen-tru mântuirea neamului omenesc, ca, celor ce sunt ținuți în greșeli cumplite, să le dea îndrăzneală de a veni la pocăință.

Iară între rugăciunea și între plângerea femeii, văzând fari-seul, foarte se tulbura. Deci, căindu-se că a chemat pe Hristos în casa sa întru rânduială de prooroc și cu amar gândind întru inima sa, zicea întru sine: Eu, socoteam că acesta este prooroc, care știe cele ce vor să fie și pe cele ce au trecut luminat le cunoaște, adică prooroc desăvârșit. Iară acum văd bine că nici cele dinaintea ochi-lor cu dinadinsul nu le știe, ci este ca toți.

Iară Domnul nostru, Cel ce de-a pururi cercetează cele ascunse ale inimilor, ca un Ziditor, nu mustră îndată și cu asprime pe cel rău, ci aduce la lumină cu nepomenire de rău pe cele ascunse. ^ai deci, cu blândețe și cu multă bunătate, știind cele ce a gândit, i-a zis lui: Simone, Simone, am o pildă să îți zic și voiesc să te fac pe tine judecător al graiurilor Mele: Un om avea doi datornici. U-nul îi era dator cu cincizeci de galbeni, iar celălalt era dator de zece ori câte cincizeci. ^ai erau săraci amândoi. ^ai văzând omul acela ne-cazul amândorura deopotrivă, întărindu-le iertarea, și-a arătat tu-turor luminat milostivirea cea prea mare. Cum socotești tu pentru amândoi? Care este dator mai mult a iubi pe iertătorul: acela că-ruia puțin i s-a lăsat sau mai vârtos acela că-ruia cele multe? Că a-mândoi au avut de la dânsul iertare.

Răspuns-a Simon: Acela că-ruia cele multe i s-au lăsat, acela mai mult este dator a-l iubi.

Iară Domnul, către dânsul: Bine, ai judecat. Deci, ascultă, să-ți spun pentru neștiința ta. În casa ta, cinstindu-Mă, tu M-ai che-mat, dar nu ai spălat picioarele Mele cu apă, ca ale unui prooroc, iară femeia aceasta, pe care tu o vezi, cu lacrimile ei Mi-a spălat picioarele Mele, și cu părul le-a șters. Așijderea, sărutare Mie, tu, o, Simone, nu Mi-ai dat, iară aceasta nu a încetat sărutându-Mi pi-cioarele Mele. Cu untdelemn capul Meu nu ai uns, iară aceasta, picioarele Mele cu mir bun le-a uns. Pentru aceasta zic ție: Păca-tele ei cele multe, precum tu socotești că nu le cunosc, se vor lăsa ei, de vreme ce a apucat mai înainte a arăta dragostea pentru iertare. Celui ce iubește puțin, puțin i se iartă. Iară celui ce iubește mult, mult i se iartă (Luca 7, 40-50).

Deci, să nu te smintești pentru mântuirea păcătoasei acesteia, că Eu am venit să mântuiesc pe cei păcătoși și să luminez pe cei întunecați. Precum pe Raav, ceea ce a primit iscoadele, care a cre-zut cu dinadinsul în Dumnezeul Părinților, a mântuit-o Isus a lui Navi, cunoscând-o pe ea prea credincioasă, încât și numele ei s-a scris la toate neamurile și vestea ei este în cele douăsprezece se-minții ale lui Israel, tot astfel și Eu acum pe aceasta am primit-o. ^ai fiindcă cu credință neclătinată și cu dorire desăvârșită M-a iubit pe Mine din toată inima și din tot sufletul, o primesc pe ea aleasă și va fi în numărul dreptilor celor ce M-au iubit pe Mine și i se vor ierta ei greșelile. Iară numele ei în veacul veacurilor nu se va șterge, ci se va grăi în neamul neamurilor ceea ce a făcut spre pomenirea ei. ^ai învățându-se

EFRAI12.WRI

toți lucrarea ei, se vor face iubitori de lucruri bune și părtași de bogate dăruiri și veșnice bunătăți.

Căroră să dea Dumnezeu să ne facem și noi următori, mărturisindu-ne spurcaciunea sufletelor, curățindu-ne cu lacrimi, ca să dobândim iubirea de oameni cea de la Sfântul Dumnezeu. Că a Lui este slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

CUVÂNT DE LAUDĂ
LA SFINȚII SLĂVIȚI MUCENICI

Luminată și preaiubită este totdeauna îngerilor și oamenilor pomenirea Sfinților, ca și noi, urmând lor, să ne nevoim a iubi pe Dumnezeu cu aceeași râvnă. Că mai iute decât focul aprinde inimi-le noastre și ne pleacă a defăima lumea cea deșartă și toate cele vese-litoare ale ei; și ne îndeamnă să le lepădăm obișnuința cea lumească și vătămătoare. Căci lăsând dragostea părinților și iubirea frați-lor, lăsând grija femeii și a copiilor, a avuției, mintea noastră mai luminată se face și gândul îl intraripează din toate cele pământești către cele cerești, și ne face pe noi împreună dănuitori cu îngerii. Și de aici a sta înaintea dumnezeiescului Scaun al Celui Preaînalt, și în trup fiind, să urmăm pe cei fără de trupuri, și umblând pe pă-mânt, să cugetăm cele cerești. Că așa și Pavel, dascălul neamurilor, sfătuiește, scriind, ca cele de sus să le cugetăm, unde este Hristos, de-a dreapta lui Dumnezeu. Deci, toți care cu tot sufletul se apropie de Hristos, și leapădă toată grija, nu mai sunt datori voilor lor, nici a urma dulcețurilor tru-pului, nici a se amăgi cu patimi trupești. Că cel ce a crezut lui Dumnezeu nu se cade a se îndoii că va fi lipsit în slujirea lui. Iar cel puțin credincios, ca un necredincios se judecă, neavând nădejdea întărită întru Dumnezeu.

Mucenicii, cu tot sufletul și cu toată inima, s-au dat pe ei înșiși lui Dumnezeu, deoarece defăimau de aici și moartea și toată îngrozirea cea potrivnică a tiranilor, fiind gata a răbda chinurile și nevoi-le muncilor aduse asupra trupului. Spatele și le-au dat spre bătăi și răni, mădulare lor în multe chipuri au fost rupte în bucăți. Fiindcă slujitorii păgânilor tirani, bucurându-se de vărsarea de sânge, luau pe Sfinți și îi rupeau cu bătăile și cu unghiile coastele lor le stru-jeau. Apoi, cu mânie neîmblânzită, le zdrobeau fără cruțare spatele lor cu plumburi, împungând legătura pieptului cu săgeți ascuțite, o desfăceau, ca niște fiare sălbătice. Și punând la subțiorile lor mă-ciuci înfocate, cu multă cruzime îi ardeau. Coapsele împreună cu venele cele mari le tăiau cu săbiile și le spintecau cu cuțitele și nu rămânea mădular nemuncit. Încă și oasele le zdrobeau nebunește. Pentru aceasta, Mucenicii luau putere de la Dumnezeu, ca toate pătimirile să le rabde vitejește și fără de durere erau în toate muncile, ca și cum ar fi pățimit în trupuri străine. Iar mai vârtos, cu multă îndrăzneală mergeau către cei ce îi munceau, și spre mai ma-re mânie îi zădărau pe dânșii, zicând: <192>De aveți munci mai cum-plite, aduceți-le nouă, că acestea nu sunt nimic. Iar tiranii, aprinzându-se, scrâșneau asupra lor ca niște fiare sălbătice, și cu mânia fierbând, strigau muncitorilor ca să muncească mai cumplit sfintele trupuri ale Sfinților Pătimitori. Dar Mucenicii răspundeau iarăși ighemonilor: <192>Unde sunt îngrozirile muncilor voastre? Că focul vostru este rece; muncile, neputincioase; bătăușii, slăbănogi; săbi-ile, lemne putrede. Nimic nu aveți de o potrivă cu sânguința noas-tră. Noi stăm gata ca să pătimim mai multe.

Pentru aceasta, deși au murit, ca niște vii lucrează, tămăduind bolnavi, izgonind draci, și toată viclenia tiraniei lor izgonind-o cu pu-terea Domnului. Că era darul Sfântului Duh totdeauna împreună cu Sfintele lor Moaște, care cu minuni pe toate le lucra, fiindcă au măr-turisit bărbătește și cu multă răbdare pe Hristos înaintea oameni-lor. Pentru aceasta și El i-a propovăduit pe dânșii înaintea Tatălui și a îngerilor Lui. Și le făgăduia lor bunătățile acelea pe care ochiul nu le-a văzut,

urechea nu le-a auzit și la inimă de om muritor nu au venit, la care doresc îngerii să caute. Și ce mai mult voim a arăta cu cuvântul? I-a făcut pe dânșii cu El împreună moștenitori. Iar moș-tenirea lui Hristos în ce fel este? Socotesc că fiecare o știe: Cerurile cerurilor, și toate cele dintru dânsele; Lumina cea neapropiată și scaunul slavei, izvorul celor blânzi și tot raiul, pomii cei dintru dân-sul și rodul cel prea dulce. Acestea sunt avuțiile lui Hristos-Împăra-tul, și lângă acestea și altele de milioane de ori mai multe, ale căroră numirile nici noi nu le știm, pentru că sunt nevăzute oamenilor.

De trei ori fericiți sunt toți Sfinții, de ce fel de moștenire vor să se îndulcească, și de împreună petrecerea cea de-a pururea cu Hristos, Care strălucește lumina cea prea strălucită, a Căruia slava Ființei este nepovestită, neurmată marea cuviință și necercată ară-tarea iconomieii înomenirii pe pământ, Chipul cel desăvârșit al Ce-lui ce l-a născut pe El, Izvorul vieții și Ziditorul tuturor, negrăita temelie a mărturisitorilor, cununa pătimitorilor, Dătătorul de da-ruri al biruitorilor, Dumnezeu Cel tare și Domnul păcii, prădătorul iadului, înviitorul morților. El a întărit pe Sfinții Mucenici ca să bi-ruiască muncile cele fără de omenie ale tiranilor; El a înarmat cu toate armele pe ostașii Săi la acest război, îngrădindu-i din toate părțile cu pavăza credinței, cu platoșa dragostei, cu tăria gândului; încingându-i pe dânșii cu sabia Duhului, cu care au și tăiat capul vrăjmașului, sfărâmând din temelii capiștile idolilor, surpând din temelii chipurile idolilor și chipurile cele cioplite ca niște praf prea subțire le-au zdrobit; răsturnând altarele și jertfelnicele necuratelor jertfe și ale prinoaselor celor fără de lege. Iar pe spurcații lor popi, împreună și cu slujitorii capiștelor, i-a ars Hristos, și pe dracii înșe-lătorilor idoli, i-a dat ghenii, gonindu-i de la dânșii.

Și văzând acestea Slăviții Mucenici, așa lucrându-se cu pute-rea lui Hristos, mai mare osârdie luau ca să pătimească pentru nume-le Lui, și cu mâinile lor răsturnau idolii, zdrobind pe pământ toate urâciunile lor. Și oriunde aflau vreun chip de idol, cu pietre sfârâ-mându-l, îl aruncau în tină, spre rușinea și râsul celor ce îl cinsteau și se închinau lui. Și ziceau stăpânitorilor celor fără de lege și tira-nilor: <192>Iată cinstirile voastre cele nesimțite, mute și neputinioase, oarbe și nemișcate, căroră voi slujiți. Celor necuvântătoare, voi cei cuvântători, pe care Dumnezeu v-a cinstit după chipul Său, ca să cu-noașteți puterea Lui, și Lui să-I slujiți cu frică și cutremur. Cele plă-cute Lui să faceți totdeauna, Că El este Dumnezeu fără de început și tare, înfricoșat și puternic, preaslăvit și nevăzut, iar neînchinân-du-vă Celui ce v-a făcut pe voi, slujiți zidirii spre întărătarea Lui. Soarele l-a făcut spre luminarea zilei, ca îndulcindu-vă de lu-mina și de căldura lui, pe Ziditorul acestuia totdeauna să-L slăviți, pe Cel ce vă dăruiește vouă îndulcirea acestora. Iar voi, ca niște orbi, lăsând pe Cel ce v-a zidit, cinstiți făptura mai vărtos decât pe El. Așijderea, luna pentru voi a făcut-o Înțeleptul Ziditor spre lumi-narea nopții, iar voi, ca niște nebuni și acesteia îi slujiți, socotind-o că este în locul lui Dumnezeu. Însă Înduratul Dumnezeu, cu înde-lungă-răbdare suferă, așteptând de-a pururea întoarcerea tuturor, nevrând niciodată moartea păcătoșilor, ci așteaptă întoarcerea lor și strigă totdeauna, zicând: <192>Veniți către Mine, toți cei osteniți întru păcate, cei însărcinați cu sarcini grele de purtat ale faptelor celor fără de lege și ale dulceților trupești, și Eu vă voi odihni pe voi întru desfătarea cea veșnică, dându-vă vouă lăsare păcatelor voastre, vă voi face fii ai împărăției Mele și vă veți odihni împreună cu

toți aleșii Mei.

Acestea sfătuiau Mucenicii pe cei fără de lege, de ar fi voit să se mântuiască. Dar deșertii de minte îi batjocoreau pe dânșii și ocă-rau păgânește sfătuirile lor. Că în sufletul cel viclean și îndrăcit nu va intra înțelepciune și pricepere. Iar Sfinții toate le ziceau și le fă-ceau spre întoarcerea lor, măcar că se munceau, dar împlineau cu-vântul Stăpânului lor: <192>Iubiți pe vrăjmașii voștri și pe cei ce vă urăsc pe voi, ca să vă asemănați Tatălui Meu Celui din cer, fiind nepomenitori de rău și tuturor îndurați.

Deci, fericiți sunt pătimitorii lui Hristos, căci s-au învrednicit a fi părtașii Luminii și a vieții celei veșnice. Stâlpii credinței și legă-turile dragostei, temeliiile cele vii, care pe toate le țin, fiii cinstitei Biserici a lui Hristos, turnurile cele tari ale Sionului celui ceresc. Acum aceștia strălucesc pe Mireasa Mântuitorului. Aceștia înfrumusețează buna cuviință a acesteia. Aceștia împodobesc cu oareca-re podoabă gândită, ca pe o împărăteasă, pe Biserica cea frumoasă, care i-a și stat Lui de-a dreapta, strălucită și împodobită, cu podoaba aurită a tot felul de fapte bune ale Stăpânului său, de-a pururea luminându-se cu strălucirea Duhului, strălucind mai mult decât stră-lucirea soarelui acestuia simțit. Și încă, de milioane de ori mai mult, covârșește cu strălucirea pe toată mintea omenească. Iar acest slujitor al Miresei este Dumnezeiescul Apostol Pavel, marele meșter înțelept, care, mai întâi, o prigonea și mult o prăda pe dânsa, având râvna Legii, dar fără cunoștință. Când se numea Saul, pe toate le-a umplut de frică și de tulburare, târând și bătând pe toți cei ce cinsteau pe Hristos, legându-i și închizându-i în tem-niță, suflând cu îngrozire și cu ucidere neasemănată împotriva celor ce voiau să propovăduiască pe Hristos; cerceta cetățile cele din a-fară și urmărirea cu multă sânguință ca să afle pe cineva vorbind de Hristos. Atât era de înverșunat împotriva Numeleui celui dulce și dorit la toți oamenii, Care a mântuit din înșelăciune neamul ome-nesc! Și foarte mâniindu-se asupra ucenicilor Cuvântului, se trimi-tea cu epistolii de la arhieriei, ca de ar afla pe cineva numind pe Hristos, bărbați și femei, legându-i, să-i dea ca să fie munciți de ighe-monul, și sub pedeapsă de moarte să fie supuși.

Iar după ce a fost chemat din cer de Iubitul de oameni Stă-pân, s-a oprit din drumul pe care alerga rău. <192>Saule, Saule, zice, pentru ce mă prigonești, neștiind puterea Stăpânirii Mele? Deci, oprește-te, de acum înainte de la râvna cea deșartă și încetează a prigoni pe cei ce se închină Mie. Iar Saul fiind orbit de Lumina cea neasemănată a Celui ce grăia către el din nor luminat, uimit fă-cându-se, a căzut la pământ și zăcea ca mort.

Deci, după ce s-au deschis ochii lui, nu vedea pe nimeni din cei ce mergeau împreună cu el. Căci, primind cuvântul ca un pește undița, s-a tras dintru adânc. Spre folos s-a orbit. Și de strălucirea vieții și de obiceiurile iudaicești izbăvindu-se, de atunci a urmat lui Hristos. Și în scaldătoarea apelor celor dulci aruncându-se, prin chemarea lui Hristos iarăși a văzut, și Pavel numindu-se, a dat odih-nă ucenicilor lui Hristos și s-a făcut propovăduitor întemeiat și stâlp tare al credinței, de-a pururi propovăduia pe Hristos, iar puțin mai pe urmă și sufletul său cu prea multă dragoste pentru Dânsul l-a dat. Că atât de mult l-a dorit pe El din tot sufletul, încât s-a dat pe sine la tot felul de primejdii și, vrând să-și arate dragostea dorirei care o avea către Dânsul, așa scria tuturor: Cine poate să ne des-partă pe noi de dragostea lui Hristos? Necaz sau strâmtorare, sau pri-goană, sau foamete, sau golătatea trupului, sau primejdie, sau sabie? Și le-a numărat, zicând: Nici îngeri,

EFRAI13.WRI

nici începătorii, nici puteri, nici înălțime, nici adâncime, nici altă zidire nu va putea a ne despărți pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nos-tru (Romani 8, 35-39).

Cine poate acum să zică că iubește așa pe Cel ce ne-a făcut pe noi și ne-a mântuit? Cine a defăimat viața din tot sufletul și de toa-te cele dintru dânsa așa cu lesnire se depărtează? Cine oare se află mai înalt decât patimile și decât slava deșartă, fugind de legături? Și cine s-a lepădat cu totul și de umbrele lucrurilor, și părăsindu-le pe toate, a luat Crucea lui Hristos, a Celui ce a zis celor ce voiesc să asculte: Oricine vine către Mine și nu se leapădă de toate averile lui, nu este ucenic al Meu? (Luca 14, 26). Chiar un lucru oricât de mic de ar ține la sine, și așa greșește. Că nu s-a lepădat cu totul de ale sale, ci cu necredință și cu îndoială s-a apropiat.

Deci, se cuvine, unul ca acesta să se lepede de sine și, luân-du-și Crucea, să urmeze lui Hristos. Că precum Cel ce și-a pironit trupul pe cruce nu poate să poarte nimic, tot așa și cel ce s-a răstignit pe sine lumii, de niciunul din lucrurile lumii să nu se tragă; ca să nu se asemene întru aceasta Ananiei și femeii lui, ca celor ce au furat cele ale lui Dumnezeu. Că așa întru toate s-a depărtat pe sine de lucrurile lumii Apostolul Pavel, încât grăia și scria: Mie lumea s-a răstignit, și eu însuși cu totul lumii m-am răstignit. Și, le socotesc pe toate că sunt ca niște gunoaie, ca pe Hristos să-L dobândesc, pe Care L-am și iubit (Galateni 6, 14; Filipeni 3, 8).

Pe acesta urmându-l slăviții Mucenici, s-au dat la toată mun-ca, privind către înțeleptul dascăl, începătorul și biruitorul celor ce voiesc să afle îndulcirea vieții celei veșnice. Și cu răbdare multă pătimim, acum se fericesc în vecii vecilor.

Pentru că datori suntem toți a lăuda cu cuvinte de laudă păti-mirile Sfinților, căci ei s-au nevoit cu gând vitejesc a milostivi pe Dumnezeu, prin sângele lor, făcându-se nouă curățire, și arderi întregi pe sine pentru noi, ca niște miei fără de răutate și neîntinați, și fără prihană, pârgă făcându-se pentru tot poporul. Și sufletele lor și le-au adus jertfă bine plăcută cu multă bună mireasmă lui Dumnezeu, având pildă pe cei trei tineri viteji, păzitorii Legii lui Dumnezeu. Împreună cu ei să lăudăm pe Mântuitorul lumii, că Lui I se cuvine slava și stăpânirea, în vecii vecilor. Amin.

CUVÂNT

LA AVRAAM ȘI ISAAC

A luat Dumnezeu pe dreptul Avraam dintre rudeniile sale și dintre toți ai săi și l-a trimis în pământ străin, răbdând ispите grele, așteptând nădejdea făgăduinței. Muncă multă se aducea patriarhu-lui, prin care s-a arătat credința cea către Dumnezeu. A trecut mul-tă vreme. Tinerețea începuse să se veștejească ca o floare. Bătrâne-țile erau lângă uși. Firea, pătimind al ei, a murit, fiind plecată către bătrânețe. S-a stins soției lui, odată cu bătrânețea, și tăria și pute-rea de a naște copii. Trupul amândorura s-a supus firii, după ce li s-au cheltuit lor tinerețile. Dar nădejdea cea către Dumnezeu, în-tinerind întru dânsii, nu mai era bătrână, ci și nebiruită. Pentru care și fără de nădejde a născut pe Isaac, care purta întru toate

chipul Stăpânului. Nu era lucru al firii a zămisli pân-tece sterp și sâni uscați a da lapte lui Isaac. Nu era lucru al firii a zămisli fără de bărbat. Fecioara Maria a născut fără de stricăciune pe Mântuitorul tuturor.

Pe Sarra, a făcut-o maică la bătrânețe, și pe Maria după naș-tere a arătat-o Fecioară. Înger a spus Patriarhului, în cort: La anul, în vremea aceasta, Sarra va avea un fiu (Facere 18, 10). Înger în Be-teleem a zis către Maria: Iată vei naște Fiu, cea cu dar dăruită. A răs Sarra, văzându-și sterpiciunea, gândind la moarte, necrezând cu-vântului: Cum va fi aceasta, de vreme ce eu și Avraam suntem nero-ditori întru nașterea de fii? Nu se dumirea nici Fecioara Maria vă- zând și ținând pecețile ei nestricate: ®Cum va fi aceasta, de vreme ce nu am cunoscut bărbat? (Luca 1, 34). Că străină de fire este făgă-duința`.

Și Cel ce a dat Sarrei, fără de nădejde, pe Isaac, El Însuși S-a Născut din Fecioară după trup. S-au bucurat Avraam și Sarra când s-a născut Isaac, precum le-a zis Dumnezeu. S-au bucurat Maria și Iosif când S-a născut Iisus Hristos, precum i-a zis Gavriil. Cu îndes-tulare curgeau izvoare de lapte din cea afară de vârstă, în gura lui Isaac. Cu indestulare pieptul Fecioarei izvora lapte Celui ce pe toa-te marginile le hrănește. Cine va spune lui Avraam, că Sarra, râ-zând, bucuria a vestit? S-a făcut copilul bărbat, și în vârsta holteilor înflorind, era strălucit și frumos, șiera dulce părinților, crescând în fiecare zi cu faptele bune ale sufletului prin frumusețea trupului. Câți aveți copii, urmați-l pe acesta! Cât de mult se veselește tatăl văzându-și copilul tânăr! Și cât se bucură văzând pe copil sporind sau fiind cu sânguință spre învățături!

Dar când se bucura Avraam, văzându-le acestea, o ispită și o muncă prea grea i s-au întâmplat lui, ca arătat să se facă, cui mai mult părținește: plecării firii sau dragostei celei către Dumnezeu. Asprimea ispitei acesteia, iubiților, povestind-o, mă înfricoșez și mă inspăimântez. Că Dumnezeu Însuși grăiește lui Avraam și-l cheamă pe nume, zicând: Ia pe unul-născut fiul tău, pe Isaac, pe care tu l-ai iubit, și-l adu pe el jertfă, într-unul din munții care Eu voi spune ție (Facere 22, 2). Și când i-a zis lui aceasta: Avraame, Avraame, cu o-sârdie a ascultat, așteptând mai bună adăugire a darului, cu adevă-rat așteptând sau nuntă să tocmească sau cămară de nuntă să pre- gătească, ca la săvârșire să vină binecuvântarea cea din sâmantă și mulțimea, după cum S-a făgăduit.

Însă să ne învățăm adăugirea cuvântului: Ia pe unul-născut, fiul cel iubit al tău! Vezi bolduri ale cuvântului? Cum împunge pe tatăl și cum ațâță vâpaia firii? Cum ridică dragostea tatălui către copil, unul-născut, zicând, împreună și iubit, ca prin aceste nume, dragostea cea către dânsul să ispitească socoteala cea fierbinte? Și adu-l pe el spre ardere de tot Mie într-unul din munții pe care ți-l voi arăta. Oare ce ați fi pătimit auzind acestea? Cum nu v-ați fi întune-cat cu povestirea, câți sunteți părinți, și dragostea cea din fire către fii, arătat v-ați învățat? Că știți cu adevărat, știți, cum va fi primit a-uzul tatălui junghierea fiului său, unul-născut. Cine nu s-ar fi spăi-mântat de un glas ca acesta? Și cine nu și-ar fi întors îndată fața? Cine nu ar fi voit îndată și cu porunca mai bine să moară, decât să primească cuvântul? Sau cine nu s-ar fi îndreptat cu cuvântul înaintea Lui, câștigând firea ca ajutorătoare. Ce ai poruncit să fac a-cestea, o, Stăpâne? Și pentru ce acest glas ucigaș ai slobozit? Pen-tru aceasta ai voit a mă face tată, ca ucigaș de fiu de năprasnă să mă lucrezi? Pentru aceasta ai gustat darul cel dulce, ca povestire la toată lumea pe mine să mă arăți? Cu mâinile mele să junghii copi-lul? Și întru rudenia sângelui spurcându-mi dreapta, ca să mă fac ucigaș de copil? Așa

poruncești acestea? Și așa, cu acest fel de jert-fe Te veselești? Poruncești să ucid pe preaiubitul fiu, de care am nădăjduit să fiu îngropat împreună cu Sarra? Acest fel de veselie să gătesc nunții, și să aprind pentru dânsul, nu făclie de cămară de mi-re, nu lumini de veselie, ci foc de îngropare? Oare mă voi încunu-na? Oare cămară voi găti? Oare hore voi așeza pentru acestea? Oare voi fi tată al neamurilor, precum ai zis, cel ce nici de un copil nu m-am învrednicit?

Însă nici una dintr-unele ca acestea nu a grăit împotriva dreptul. Ci, făcându-se ascultător, mai iute decât focul a aprins pe dra-goste; mai ascuțită, decât cuțitul a făcut pe dorire, căci cu dânsul a tăiat legăturile firii. Ca pe un lucru pământesc, pe greutatea așeză-mântului celui milostiv lăsând-o și dezbrăcând-o, cu totul s-a dat pe sine cu osârdie, și după poruncă gata era să junghie pe fiul său. Dar nici soției sale, pentru aceasta nimic nu i-a spus, nu a împărtășit-o, făcând foarte bine. Că a socotit partea femeiască nevrednică de credință și nefolositoare lui spre sfat. Căci cu nimic nu l-a ajutat, ci a vătămat mult pe Adam, primind sfatul Evei.

Deci, ca să nu pătimească ceva femeiesc Sarra, nici în ce fel trebuie să urmeze maicii, tânguindu-se, ca să frângă întru dânsul iu-țimea și curăția dragostei celei către Dumnezeu, s-a sânguit a se tăi-nui de dânsa. Căci ce fel de plângere nu ar fi folosit Sarra, către co-pil sau către tatăl acestuia? Și ce nu ar fi îndrăznit pentru fiul ei, vă-zându-l că se trage spre junghiere cu sila? Cum alergând nu l-ar fi tras către sine, îmbrățișându-l cu ale sale brațe foarte degrab? Și ce fel de cuvinte nu ar fi grăit către Avraam și ar fi strigat, tânguindu-se cu jale: <192>Cruță, cruță firea, cruță copilul, o, Avraame, cruță. Să nu te faci lumii povestire rea. Unul-născut îmi este mie fiul, a-cesta îmi este întâi, însuși Isaac întâi și pe urmă întru chinuri? Să nu tai strugurul pe care noi l-am rodit, când de-aici din munte, afară de vie ne-am făcut. Să nu seceri spicul cel unul, cu securea nemilostivirii, pe care l-am rodit, pe cel ce dintru noi a odrăslit, adică din omorâciunea noastră. Să nu zdrobești toiagul, pe care ne rezemăm. Să nu frângi bastonul nostru, pe care ne odihnim. Să nu orbești o-chiul pe care amândoi l-am câștigat. Să nu ștergi pomenirea noas-tră din cea de sub cer. Pe mielul, pe care-l avem, să nu-l junghii ca pe o oaie. Să nu iei bucuria noastră și să ne umpli pe noi de plângere.

Pe cine la masă după aceasta vom mai vedea? Cine mă va numi maică? Cine va sluji bătrâneților? Cine ne va îngriji după ce vom muri? Cine ne va îngropa în mormânt trupul? Cine ne va păzi pomenirea, nouă celor fără de fii, de aici înainte? Vezi frumusețea tânărului, floarea tinereții. Pe care și la un vrăjmaș de ai fi văzut, ai fi miluit-o negreșit. Acesta mi s-a dat ca rod al rugăciunii mele celei lungi. Acesta mi-a rămas stâlparea moștenirii. Acesta este rămășiță a neamului. Acesta toiag al bătrâneților. Acesta singur este nădejdea deznădăjduirii noastre. Dacă voiești a înfige cuțitul în grumazul celui prea iubit, ucide-mă mai întâi pe mine! Prea mare dar îmi vei da. Facă-se țărâna și mormântul de obște. țărână de obște să aco-pere trupurile amândorura. Moartea de obște să se facă celei sterpe și a celui dintru dânsa. Stâlp de obște povestească-se patimile amân-dorura. Să nu vadă ochiul Sarrei pe Avraam, ucigaș de copil, nici pe Isaac, copil ucis de mâinile tatălui. Acestea și unele ca acestea ar fi făcut Sarra, de ar fi cunoscut că va fi înjunghiat cel prea iubit.

Pentru aceasta Avraam nimic dintru aceasta nu i-a spus ei, ca să nu-l împiedice nimic în lucrul mâinilor. A pus pe umărul copilu-lui despicăturile lemnelor, fiindcă

și Mântuitorul a purtat Crucea. Când mergea Isaac către junghiere, îi urmau asinul și slugile acestuia, iar când mergea Hristos către patimă, a încălecat pe asin, arătând chemarea neamurilor. Și Îi urmau Lui ucenicii, ținând semnele biruinței, și strigând "Osana". Purtând Isaac lemnele se suia la munte să se junghie ca un miel fără de răutate. Purtând și Mântuitorul Crucea, ieșea la locul Căpățânii să se junghie ca un miel pentru noi. Cuțitul văzându-l, să înțelegi sulița. Altarul văzându-l, socotește-l locul Căpățânii. Și despicăturile văzându-le, înțelege Crucea. Și focul privindu-l, socotește-ți dorirea. Vezi și oaia de cele două coarne fiind ținută în copacul ce se zice Savec. Vezi și pe Hristos, Mielul lui Dumnezeu, de amândouă mâinile fiind ținut pe Cruce. Copacul lui Savec iertare tâlcuiește (fiindcă a iertat pe copil de junghierea bătrânului). Crucea mai înainte însemnând-o ceea ce a iertat lumii păcatele ei și viață i-a dat. Berbecule în copacul lui Savec fiind spânzurat, cu taină pe Isaac numai l-a izbăvit. Iar Mielul lui Dumnezeu, fiind răstignit pe Cruce, a izbăvit lumea din moarte și din iad. S-a despărțit Isaac de slugile sale, vrând să mergă la munte spre moarte. S-a despărțit și Hristos de ucenicii Săi, vrând spre junghiere să vie pentru noi.

A lăsat slugile dreptul Avraam, ca nu cineva dintre dânșii împiedicare să fie către jertfă. Și luând pe Isaac, singur pe singur îl suie, foc, cuțit și lemne împreună ducând. Dar ce spune Isaac? Cu glasul cel prea dulce cheamă și zice: Spune, o, tată, iată focul și lemnele; unde este oaia cea spre ardere de tot? Iar și glasul copilului tulbură măruntaiele tatălui. Iar și altă ispită înfricoșată l-a apucat pe el. Iar și altă muncă a cuprins pe dreptul, nu mai mică decât cea dintâi, nici mai iubitoare de oameni. Și cum nu se va fi înspăimântat, cu lacrimi, Avraam, nemaiășteptând de aici înainte să mai audă "tată"? Nu a zis nimic de jale, nici a grăit ceva de plângere, ci s-a cutremurat cu sufletul și a primit gând neclătinat glasul cel prea dulce al copilului. Și îi răspunde: Dumnezeu își va căuta, fiule, oaie spre jertfă. Ori pentru a face îndrăzneț pe copil, ori proorocind ceea ce va fi, a zis Avraam aceasta. Iar după ce a ajuns cu sânguință la locul cel poruncit, zidește altarul, pregătește jertfelnicul, ascute cuțitul și pune tatăl focul și lemnele lângă copil. Tatăl îl pune pe jertfelnic pe fiu și nimic nu face spre oprire firea. S-a dat pe sine Isaac tatălui său, ca să facă cu dânsul ceea ce voiește.

De ce faptă mai întâi mă voi minuna, sau de care mă voi spăimânta? În ce chip voi împlini cununa laudelor? De cel ce și-a pus mâinile peste cel prea iubit pentru dragostea și dorirea cea către Dumnezeu, sau de cel ce s-a supus până la moarte tatălui său și a primit junghiere cerească de la dânsul? Că acela mai presus de fire s-a ridicat pe sine, cinstind mai mult decât firea porunca lui Dumnezeu. Iar acela până la moarte s-a supus tatălui său, știind că mai rău lucru decât moartea este a scârbi pe tatăl său.

De aceea, luând Avraam legat pe copil, nu îi amortiră mâinile, nici nu se înspăimântă cu mintea. De câte ori am văzut chipurile copilului acestuia, niciodată nu am putut trece fără a lacrima, fiindcă meșteșugul cel lucrător la vedere îmi luminează înțelegerea acestei istorii. Aproape de jertfelnic era pus Isaac, înaintea tatălui înge-nunchind, și mâinile avându-le aduse înapoi, călcându-l pe dinapoi Avraam pe pulpe. Apoi, cu o mână trăgând către sine părul copilului, s-a plecat către dânsul și a văzut fața lui Isaac căutând cu jale către dânsul, și așteptând rana. Având mâna dreaptă înarmată cu cuțitul, îndreptează junghierea, și se apucă de trup, iar la grumaz ajunge ascuțișul cuțitului. Când să înfigă cuțitul în inima lui,

atunci s-a făcut un glas de la Dumnezeu, care oprea mânia și împiedica lu-crul, zicând: Avraame, Avraame, să nu îți pui mâna ta pe Isaac, nici vreun rău să faci fiului tău. Că acum am cunoscut cu adevărat că te temi de Dumnezeu și nu ai cruțat pentru Mine pe fiul tău cel iubit. Iată un berbec este legat de copacul lui Savec. Ia-l și adu-l pe el în locul lui Isaac, ca deplin să te adeverezi că am primit eu jerfa ta, voi-rea cea fierbinte.

S-au minunat Îngerii, Începătoriile și Stăpâniile, Scaunele, Domniile și toate oștile cerești. S-au spăimântat cerurile, soarele și luna și danșurile stelelor de preaslăvita vedere. Iar Dumnezeu S-a îndestulat cu singură voirea preacredinciosului cu adevărat și cuvio-sului Avraam. Și a zis către dânsul: Binecuvântând te voi binecu-vânta, și înmulțind voi înmulți sămânța ta pe pământ ca stelele ceru- lui, fiindcă ai ascultat glasul Meu cu osârdie, și te-ai sârguit a împlini porunca Mea. Și i-a dat Dumnezeu oaie din piatră în locul copilului, ca să săvârșească jertfa. Că nu se bucură Dumnezeu de jertfa moartă care cu toacă și cu fum se aduce Lui, ci jertfă vie, sfântă, bine plă-cută, slujbă cuvântătoare cere de la noi, precum sfătuieste pe toți Apostolul, știind că aceasta este bineplăcută lui Dumnezeu. Că nu a vrut Dumnezeu să-l facă ucigaș de fiu pe Avraam, când i-a zis să-l aducă jertfă pe fiul său, ci ca să arate tuturor celor ce locuiesc în lu-me că Avraam iubea mult pe Dumnezeu și că nu a cruțat pentru Dânsul pe Isaac, măcar că era unul născut. Pentru aceea și ca unui prieten i-a arătat Dumnezeu lui Avraam taină mare și preaslăvită. Că prin jertfă s-a făcut preot, iar prin chipul acesta l-a făcut pe dânsul prooroc. Și Dumnezeu cel Preaînalt i-a făcut lui cunoscut, că El Însuși Îl va da pentru lume pe Unul-Născut, Fiul Său, ca, făcân-du-Se Om, să mântuiască din înșelăciune neamul omenesc. Asta a însemnat darea oii din Savec în locul lui Isaac ca să fie jertfă. De vreme ce oamenii cei rău credincioși aveau să nu creadă nașterii fără de bărbat a Sfintei Fecioare, pentru aceasta a adus din piatră berbecule, ca prin aceasta să se încredințeze de minunea cea prea slăvită a Nașterii; că orice poruncă se supune voii Lui.

Deci, precum oaia s-a legat de copac, tot așa Cel Unul-Născut a fost pironit pe Cruce. Pentru aceasta Isaia striga, zicând: Ca o oaie fără glas spre junghiere s-a adus! (Isaia 53, 7). Și iarăși, Domnul zi-cea iudeilor: Avraam dorea să vadă ziua Mea, a văzut-o și s-a bucu-rat (Ioan 8, 56), adică pătimind, în chipul lui Isaac, în Muntele cel Sfânt.

Bine este cuvântat Dumnezeu Cel ce pe toate le-a închipuit nouă mai înainte, spre mântuire, în Sfintele Scripturi și după ce a venit, a împlinit cuvintele proorocilor și S-a suit întru slavă către Tatăl Său, ca în tot locul să ne închinăm Tatălui împreună și Fiului și Sfântului Duh, în veci. Amin.

ȚCEN = PENTRU CELE OPT GÂNDURI

<P18B>C<P255D>unoaște, fiule, că opt sunt la număr gândurile care lucrează cele rele: lăcomia pântecelui, curvia, iubirea de argint, mânia, scâr-ba deșartă, trândăvia, slava deșartă și mândria.

Iar tu, fiule, de voiești să biruești lăcomia pântecelui, iubește înfrânarea și cu frica lui Dumnezeu o vei birui.

De voiești să biruești curvia, iubește privegherea și setea, adu-cându-ți aminte de moarte și niciodată să nu vorbești cu femeie.

De voiești să biruești mânia, câștigă-ți blândețe și îndelun- gă-răbdare și adu-ți aminte câte rele au făcut iudeii Domnului nos-tru Iisus Hristos, și Iubitorul de oameni nu s-a mâniat asupra lor, ci mai vârtos se ruga pentru dânșii, zicând: Părinte, lasă-le lor păcatul acesta, că nu știu ce fac (Luca 23, 34).

De voiești să biruești scârba deșarta, niciodată să nu te scâr-bești pentru vreun lucru vremelnic. Și de vei fi bătut, necinstit sau prigonit, să nu te scârbești, ci mai vârtos te bucură. Atunci numai să te scârbești, când vei păcătui. Ci și atunci cu măsură, ca să nu cazi în deznădejde și să pieri.

De voiești să biruești trândăvia, fă vreo mică rucodelie sau ci-tește și te roagă des.

De voiești să biruești slava deșartă, nu iubi laudele, nici șe-derea în față, ci mai vârtos iubește să fii defăimat, mințit și batjo-corit. Și numește-te pe tine însuși mai păcătos decât tot păcătosul.

De voiești să biruești mândria, ori ce vei face, să nu zici că s-a săvârșit din osteneala ta sau din a ta bărbăție. Ci ori de postești, ori de priveghezi, ori de te culci pe jos, ori de cânti, ori de slujești, ori de faci metanii multe, zi că din ajutorul lui Dumnezeu s-au săvârșit acestea, iar nu din a ta putere, nici din a ta sârguință.

Sârguiește-te, ca să fii totdeauna simplu și fără răutate și să nu ai unele în inima ta și altele în gura ta, că aceasta este viclenie. Fii adevărat și nu minciinos, că minciuna este de la cel viclean.

Nu răsplăți rău pentru rău, ci dacă îți va face ție rău cineva, cândva, iartă-l pe el, ca și pe tine să te ierte Dumnezeu. Dacă te va lupta pe tine pomenirea de rău, roagă-te din tot sufletul pentru fra-tele acela și se va duce de la tine pomenirea

de rău.

Caută să nu primești patima zavistiei, ca să nu te înghită pe tine diavolul de viu, ci mai bine mărturisește lucrul și roagă-L pe Dumnezeu ca să te izbăvească dintr-o primejdie ca aceasta.

De vei vedea pe cineva păcătând, să nu îl vorbești de rău, nici să-l osândești pe el, nici să-l urăști pe el, ca să nu cazi și tu în același păcat. Ci mai vârtos zi: ®Eu sunt mai rău` și: ®Astăzi el și mâine eu`.

Cunoaște că dracii se tem de postul, privegherea, înfrânarea, smerenia, rugăciunile, lacrimile și celelalte fapte bune ale monahului.

De voiești ca să-ți dăruiască ție Dumnezeu lacrimi, umilință și nepătimire, pomenește-ți moartea și mormântul tău totdeauna.

Dacă de diavol te vei amăgi și vei cădea în vreun păcat mic sau mare, să nu vii întru deznădejde și să pieri, ci aleargă la mărtu-risire și la pocăință, și Dumnezeu nu se întoarce de la tine.

PENTRU ÎNSUFLARE

Așa este sufletul în trup, ca o legătură firească cu anevoie de dezlegat. și desăvârșirea lui arată pe legătură, că lasă zidirea întreagă, ca să arate că nu este ca o parte a trupului, ci îl are ca al său ipostas. Așa întru toate lucrează, ca și cum ar stăpâni trupul. Așa lucrează viața în trup, ca și cum ar fi stăpânit de firească legătură. Nu are tre-buință de mâncare, dar fără de dânsul trupul nu poate să mănânce. Că nu este alt suflet care în cele simțite lucrează, și altul în cele gân-dite. Împreună făcut este sufletul, dar nu împreună semănat. Îm-preună zidit este trupul dar își are al său ipostas.

Firea este legătura care se seamănă împreună în trup, și stă-pânește pe sufletul cel împreună zidit. Sămânța, din împreunare, iar zidirea omului este de la Dumnezeiescul Duh. Atunci împreună se zidește sufletul, când și trupul omului primește chip, spre deose-birea seminței celei vărsate. Fără de chip este împreunarea, fiindcă lasă Ziditorului pe plăsmuire. Fără de mădulare este sămânța aruncată, trup fără de chip. Că nu poate firea fără de Dumnezeu să al-cătuiască om. Că El a zis Ieremie: Mai înainte de a te plăsmui tu în pân-tece, te știu pe tine.

Deci, ce este firea? Închipuire este a materiei, care mai înain-te cheamă pe Ziditorul spre dăruirea ipostasului, iar spre întemeie-rea neamului pe Dumnezeiescul Duh. Că a suflat Dumnezeu în fața lui Adam din cea aleasă parte a feții, arătând vrednicia sufletului, că de la Dânsul se povățuiește ipostasul. Că a zis: s-a făcut întru su-flet viu, arătând că atunci s-a făcut întru suflet viu, și nu mai înainte de oarecare vreme.

A zis că l-a pus pe el să lucreze și să păzească raiul, vestind lucrarea cea prin trup a sufletului. A zis că și poruncă i-a dat lui pentru lemnul cel îndoit, însemnând că mai înainte de aceasta încă nu se învățase sufletul ce este cunoștința binelui și a răului, fiindcă nici nu era.

ȚCEN1 = și era zidind cetate

Două ucideri au îndrăznit. Că alt lucru este bărbatul și alt lu-cru tânărul. și ale celor uciși, zicea, au luat femeile, către care se măr-turisește, la bărbați nemărturisindu-se. Că stăpânise cu totul desfrâna-rea și înverșunarea întru acea vreme și se făceau dese ucideri de oameni pentru femei, și ele pe bărbați îi schimbau cu nerușinare, încât și fiii lui Dumnezeu, care se trăgeau din neamul lui Set, s-au prins întru amestecarea lor, după cum zice Evanghelia pentru Hristos: S-a făcut Fiu al lui Set, Fiu al lui Adam, Fiu al lui Dumnezeu.

Și a trăit Iared două și șazeci

Și celelalte

Am auzit un eres iudaic zicând: Dacă Domnul a venit ca să surpe moartea, cum de nu a murit nici Enoh, nici Ilie? și dacă a fost biruită întru Enoh și Ilie, ei sunt mai mari decât Hristos? și dacă Ilie și Enoh au locuit raiul și cerul mai înainte de Hristos, ce trebu-ință era de învierea Lui? și ce a dat sau a avut mai mult Hristos?.

În scurt zic: Hristos a venit pentru Adam cel omorât, nu pen-tru Ilie cel ce se ține viu pentru o oarecare slujbă. A venit Hristos ca să dezlege stăpânirea păcatului, dar nu pentru firea lui Enoh, care deocamdată nu a murit, spre dovada Ziditorului. Enoh a fost păzit de dar, și nu firea lui a biruit moartea. Hristos a venit pentru

fire, nu pentru dar, pentru aceasta și firea este supusă morții ca împreună cu toți și Enoh să dobândească firea cea nemuritoare prin Iisus Hristos.

ȚCEN1 = <ș3>și după puține

Dacă Enoh nu a murit nu înseamnă că moartea și-a pierdut stăpânirea, căci el mai este încă sub stăpânirea ei. Nici viața lui Ilie nu o scârbește pe moarte, că nădejdea morții lor pe pășunea ei nu o face deșartă. Moartea foarte s-a necăjit doar de Hristos, căci El a biruit-o prin învierea Sa. Știu pe Enoh că este rob al darului că și pe dânsul l-a slobozit de datoria păcatului.

Enoh a fost bărbat preabinecredincios și l-a muștrat pe strămoșul Adam pentru călcarea de poruncă și a mărturisit pe Dumnezeu, că ar fi dăruit ceea ce a făgădui lui Adam, dacă nu ar fi călcat porun-ca. Fiindcă prin credință a dobândit nemurirea și fiind muritor, nu a murit.

De ce a murit Adam? Pentru că nu a păzit porunca. Dreptul stă împotriva eresurilor, a celor ce zic: ®Că a scos pe Adam din rai cu nedreptate`. Că văzând pe Enoh cu dreptate petrecând, l-a băgat în rai din acest pământ. Dacă l-a scos pe Adam dintr-o oarecare pricină din rai, pe Enoh, al șaptelea de la Adam, l-a băgat într-însul prin credință și l-a păzit nemuritor, fiind bineplăcut Lui.

ȚCEN = și după puține

Întru Enoh a arătat Dumnezeu cum la Înviere, dreptii se despart de păcătoși, iar întru Ilie, cum trupurile se ușurează și se ridică în aer.

Două meșteșuguri, zice Scriptura, au aflat oamenii cei de a-tunci. Psaltirea și alăuta, și prelucrarea aramei și a fierului. Alăuta o întrebuițau la împodobiri, iar arama în război. Căci precum fia-rele se află către oi, așa erau unii către alții. Numai cu femeile a-veau pace. și pentru dânsule nu pătineau fiece război, fiindcă femeile se purtau cu ucideri asupra bărbaților. Că stricăciunea pe virtutea trupului întru preacurvie o deprindea. și femeile nu aveau lauda în dragoste, ci în mulțimea bărbaților. Atâta și ele se înnebu-niseră, nu mai puțin decât bărbații, cu sufletele bătând război, se rugau ca cei ce le aveau pe ele să moară, ca mai cu îndrăcire să slu-jească stricăciunii. Că atâta sporise întru dânsule patima desfrână-rii, încât și fiii lui Dumnezeu (fiii din seminția lui Set) s-au deprins cu amestecarea cea necinstită.

Cine nu ar fi crezut celor zise: că nu va urma stricăciunea și moartea și pentru ce am zis acestea? Ca să arăt sfârșitul care în vremea lui Noe s-a întâmplat, adică potopul care s-a făcut pentru acestea.

PENTRU RĂBDARE

Cel ce voiește a bineplăcea lui Dumnezeu și să se facă moș-tenitor al lui Dumnezeu prin credință, ca să se numească și el fiu al lui Dumnezeu, născându-se din Duhul Sfânt, mai înainte de toate, apucându-se de îndelunga-răbdare și de îngăduire, este dator a su-feri vitejește necazurile, strâmtorările și nevoile cele ce-l întâm-pină, ori boli trupești și patimi, ori defăimări și ocări de la oameni, ori nevăzute necazuri de multe feluri, care se aduc asupra sufletului de duhurile viclene, spre

a-l împiedica pe el de a intra în viață, și care voiesc a-l aduce în moleșire, împuținare și nerăbdare.

După purtarea de grijă a lui Dumnezeu, Cel ce îngăduiește ca fiecare suflet să fie încercat cu multe feluri de necazuri, ca să se a-rate cei ce din tot sufletul iubesc pe Dumnezeu, dacă toate cele aduse asupra lor de vicleanul, le vor răbda vitejește și nu se vor de-părta de nădejdea lui Dumnezeu, ci vor aștepta totdeauna cu multă răbdare și credință izbăvirea prin dar. Pentru aceea vor putea scă-pa de toată ispita și așa, dobândind făgăduința, se vor face vrednici de împărăția cerurilor. Deci, sufletul este dator, să urmeze cuvântul Domnului, luând crucea sa în fiecare zi (Marcu 10, 21), fiind gata a răbda pentru Hristos tot necazul și ispita, arătată ori ascunsă, și să se atârne de Domnul totdeauna cu nădejdea că este în stăpânirea Lui și să se necăjească a-l slobozi pe suflet, izbăvindu-l de toată ispita și necazul. Iar dacă nu se va îmbărbăta și nu va suferi cu vitejie, răbdând toată ispita și necazul, ci ca și cum nu se va izbăvi se va scârbi, se va necăji, se va îngreua, se va strâmtora și se va împuțina în nevoință sau se va deznădăjdui, lucrul acesta este meșteșug al însăși răutății. Căci răutatea aruncă și leagă pe suflet în lenevire, împuținare și deznădăjde, neașteptând mila Domnului întru credință neîndoiel-nică, fiindcă nu s-a făcut următor tuturor Sfinților, nici n-a umblat pe căile Domnului.

Ia aminte și vezi cum dintru început Părinții, Patriarhii, Proo-rocii, Apostolii și Mucenicii, trecând prin această cale a necazurilor și a ispitelor așa au putut să placă lui Dumnezeu, răbdând vitejește toată ispita și necazurile; și se bucurau în strâmtorări pentru așteptata nădejde a răsplătirii, precum zice Scriptura: Fiule, dacă te apropii a sluji Domnului, gătește-ți sufletul tău la ispită. Îndreptează-ți inima ta și rabdă (Isus Sirah 2, 1). și iarăși Apostolul zice: Iar dacă fără de certare sunteți, căruia părtași s-au făcut toți, apoi fii din curvie sunteți și nu adevărați (Evrei 12, 8). și în alt loc: Cele aduse asupra ta toate ca pe niște bune primește-le, fiindcă fără de Dumnezeu nimica nu se face. și Domnul zice: Fericiți veți fi când vă vor ocări pe voi, și vă vor prigoni, și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru Mine. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri. și aceasta: Fericiți cei prigoniți pentru dreptate că acelora este împă-răția cerurilor. Iară prigoniți, ori la vedere de oameni, ori pe ascuns de duhurile viclene. Că se nevoiesc împotriva sufletului care iubeș-te pe Dumnezeu și-l aruncă în necazuri de multe feluri, ca să-l îm-piedice pe el să intre în viață, ca să-i încerce de iubesc cu adevărat pe Dumnezeu, când rabdă tot necazul și se țin de nădejde până la sfârșit, așteptând izbăvirea.

Iară sufletul ce se trândăvește sau se împuținează și de nădej-de se micșorează, se va arăta că nu iubește întru adevăr pe Dumne-zeu. Iar necazurile cele de multe feluri și ispitele arată pe sufletele care sunt vrednice și nevrednice, care au credință, nădejde și răb-dare și care nu au. Ca întru toate să se arate suflete iscusite, credincioase și vrednice; răbdând până la sfârșit și ținând nădejdea cre-dinței și primind izbăvirea, întru acest chip, făcându-se prin dar, după dreptate, moștenitori ai împărăției.

Deci, ține vitejește răbdarea și nădejdea cu care fiecare suflet voiește a bineplăcea lui Dumnezeu, și așa vei putea scăpa de toată ridicare și necazul vicleanului. Că nu slobozește Dumnezeu pe sufle-tul care nădăjduiește spre Dânsul și pe El Îl așteaptă să fie ispitit, încât să nu se dumirească și să fie dat întru ispite și necazuri care nu poate să le sufere, după cum și Apostolul zice:

Credincios este Dumnezeu, Care nu ne va lăsa pe noi a fi ispitiți, ci va face împreună cu ispita și ieșirea, ca să putem noi a suferi (I Corinteni 10, 13). Că nu ispitește vicleanul cât voiește, nici nu necăjește pe su-flet, ci cât îi dă voie Dumnezeu. Numai sufletul să răbde cu vitejie și să țină nădejdea cea întru credință, așteptând ajutorul și sprijinul de la Dânsul și este cu neputință să fie părăsit. Ci pe cât se nevo-iește, și prin credință și nădejde aleargă către Dumnezeu, și așteap-tă ajutorul și izbăvirea fără de îndoială de la Dânsul, pe atât mai degrabă îl izbăvește pe el Domnul de tot necazul ce-l înconjoară. Că știe El cât trebuie să intre sufletul întru cercare și ispită și tot atâta îl și sloboade. Numai el să fie viteaz până la sfârșit și nu se va rușina, după cum s-a zis: Necazul răbdare lucrează, iar răbdarea cerca-re, iar cercarea nădejde, iar nădejdea nu rușinează (Romani 5, 3-5). și iarăși: Ca niște slujitori ai lui Dumnezeu întru răbdare multă, întru necazuri, întru nevoi, întru strâmtorări (II Corinteni 6, 4) și celelalte. și Domnul zice: Iar cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui (Matei 10, 22). și iarăși: Întru răbdarea voastră, veți câștiga sufletele voastre. și apoi zice: Cine a crezut și s-a rușinat, sau cine a răbdat întru cuvântul Lui și a fost părăsit; și cine l-a chemat pe El și l-a tre-cut cu vederea?

Dacă oamenii cei ce s-au făcut părtași de puțină pricepere și înțelegere știu a cerca și a alege câtă greutate și povară fiecare din-tre dobitoace poate să poarte, precum asinul sau cămila, și pe atâta le și însărcinează după puterea dobitocului. Dacă olarul cel ce a făcut vasele, dacă nu le va băga în cuptor, ca să se întărească arzân-du-se, nu se vor face îndemânatic spre trebuința oamenilor, și el știe câtă vreme trebuie să le lase în foc până când să se facă de trea-bă; nici nu le lasă pe ele mai mult decât trebuie în cuptor, ca să nu se strice, arzându-se prea mult, dar nici prea puțin, ca să nu rămâ-nă crude și fără de folos. Dacă în cele stricacioase și văzute atâta socoteală și cunoștință au oamenii, cu cât mai vârtos Dumnezeu, Care este necuprins cu cunoștința și cu priceperea și fiind cu totul Înțelepciune, știe de câte cercări și ispite au trebuință sufletele, care voiesc a-i bineplăcea Lui și poftesc a dobândi veșnica viață și așa răbdând cu vitejie și cu osârdie întru nădejde, tot necazul până la sfârșit, se fac iscusite și vrednice de împărăția cerurilor.

Precum chipul cănepei este netrebnic spre a se face dintru dânsul torturi prea subțiri, dacă nu se va melița mult, și pe cât se meliță, pe atâta se face mai curat și mai îndemânatec, tot așa și su-fletul cel iubitor de Dumnezeu, intrând întru multe lămuriri și is-pite și răbdând vitejește necazuri, se face mai curat și mai bun de treabă întru lucrarea ceaduhovnicească a subțirătății, și pe urmă se învrednicește a moșteni latura cea cerească a împărăției.

Precum vasul cel nou făcut în foc fiind aruncat, este nefolo-sitor spre trebuința oamenilor; sau precum pruncul este neîndemâ-natec la lucrul lumii, că nu poate zidi cetăți, nici să sâdească, nici să semene, nici să săvârșească altceva din ale lumii, tot așa și sufletele cele ce s-au făcut părtașe Dumnezeiescului Dar, se hrănesc din dulceața și odihna Duhului, pentru pruncia lor, nefiind încă încercate în diferite ispite și necazuri de la viclenele duhuri, prin care se a-rată răbdarea, datorită bunătății Domnului. Ei încă sunt prunci și, ca să zic așa, încă nu sunt de trebuință împărăției, precum s-a zis: Iar de sunteți fără de cercare, căreia părtași s-au făcut toți, apoi sun-teți fii din curvie și nu adevărați (Evrei 12, 8).

Drept aceea necazurile și ispitele sunt de folos omului, și pe suflet îl face iscusit și tare, dacă rabdă cu vitejie și cu osârdie, întru bizuirea și nădejdea lui

Dumnezeu, pe cele aduse asupra sa, aștep-tând cu credință neîndoită mila și izbăvirea cea de la Domnul, cu neputință este să nu dobândească făgăduința Duhului și izbăvirea de patimile răutății și să se învrednicească ca un iscusit și credincios, ținând întru răbdare nădejdea cea întru Domnul până la sfârșit. Că Sfinții Mucenici la arătare au răbdat multe munci și până la moarte au ținut nădejdea cea întru Domnul, și au rămas întru buna mărturisire, învrednicindu-se a lua cununile dreptății și așa lămurii s-au arătat. Iar cei ce au răbdat mai multe și mai cumplite munci, au câștigat mai multă slavă și îndrăzneală către Dumnezeu. Iar câți nu au crezut, temându-se de necazuri și de munci, fără a rămâne întru buna mărturisire până la sfârșit, se vor arăta fără de îndrăzneală și rușinați, aici și în ziua judecării.

În același chip și sufletele, dându-se la necazuri, ca să se lămu-rească de duhurile vicleniei, muncindu-se nevăzut și în multe chi-puri; ori în ascuns, înlăuntru, cu dureri de necazuri; ori prin gânduri viclene; ori încă și la arătare, prin patimi trupești, răbdând cu vitejie și nădejdea ținând-o și așteptând răsplata Domnului, se în-vrednicesc cununilor dreptății, aceeași izbăvire înlăuntru având și aceeași îndrăzneală ca a Mucenicilor o află înaintea lui Dumnezeu în ziua Judecării. Că aceeași mucenicie a necazurilor au răbdat de la duhurile vicleniei, precum Mucenicii pe cruce. și pe cât vicleanul ridică asupra lor mai multe necazuri și le rabdă și țin până la sfârșit nădejdea, pe atât mai multă slavă câștigă înaintea lui Dumnezeu. și aici se vor izbăvi după nădejdea așteptării lor, și se învrednicesc de mângâierea Duhului Sfânt, și acolo se vor face moștenitori ai veș-nicilor bunătăți și ai împărăției.

Iar câte suflete s-au dat înapoi, de temere și de frică, nerăb-dând necazurile, ci vin întru împușinare, întru nerăbdare și deznă-dejde și se întorc de la calea dreptății, iar mila Domnului până la sfârșit nu o așteaptă, acestea, aflându-se nedrepte, cum vor putea dobândi viața cea veșnică? Că tot sufletul este dator, până la moar-te, a îngădui îndelung și a răbda până la sfârșit pentru Domnul, Cel ce pentru noi a murit, ținând nădejdea cea către Dânsul și așa să se învrednicească veșnicei mântuirii.

Deci, cei ce voiesc a scăpa cu desăvârșire de gheena cea veș-nică care muncește pe cei păcătoși și să dobândească veșnica împă-răție, să rabde aici ispitele pe care vicleanul le aduce de-a pururea asupra lor. și dacă vor răbda până la sfârșit, așteptând mila Domnu-lui întru credință, se izbăvesc de ispite și de necazuri cu Darul și se învrednicesc împărțării Duhului Sfânt, scapă din veșnica gheenă și moștenesc împărăția cea veșnică a Domnului. Că acest fel de cale strâmtă și necăjită ce duce la viață a așezat Domnul, precum este scris: Pentru aceasta sunt puțini cei ce călătoresc pe dânsa (Matei 7, 14).

Fiind pusă înaintea noastră acest fel de nădejde și atâtea făgă-duințe, de către nemincinosul Dumnezeu, să răbdăm vitejește toată ridicarea și necazul vicleanului pentru nădejdea cea ce ne este fă-găduită nouă în ceruri. Căci câte necazuri vom răbda pentru Domnul, nu pot fi deopotrivă cu făgăduința vieții veșnice, cu mângâierea Sfântului Duh sau cu izbăvirea de întunericul răutății și iertarea mulțimii datoriilor păcatelor noastre, precum s-a zis: Iar judecân-du-ne, de Domnul ne certăm, ca să nu ne osândim împreună cu lu-mea (I Corinteni 11, 32). și iarăși: Că nu sunt vrednice pătimirile vremii de acum de slava care ni se va descoperi (Romani 8, 18). Să ne facem ca niște ostași viteji, murind cu osârdie pentru Împăratul nostru. Căci când eram în lume, când petreceam în locurile cele lu-mești,

nu pătimeam unele ca acestea, nici nu eram supuși sub aces-te feluri de necazuri. Ci acum când ne-am apropiat a bineplăcea Domnului, se ridică asupra noastră de la vicleanul diavol acest fel de ispите și necazuri. Vezi, că pentru Domnul acestea le pătimim, fiindcă ne zavistuieste vicleanul și se ispитеște a ne abate de la calea vieții și a ne aduce întru moleșire și împuținare ca să nu ne mântuim.

Cu cât vicleanul se scoală împotriva noastră, noi de vom afla întru răbdare bărbăție și vitejii, fiind credincioși și gata până la moarte, rugându-ne a răbda pentru nădejdea cea întru Hristos, se risipesc toate măiestriile lui. Că avem sprijinitor al nostru și apără-tor pe Hristos, Care și nouă, celor ce ne necăjim și nădăjduim spre Dânsul, ne dă răbdare și pe aceia îi rușinează, iar noi luăm, prin Domnul, răsplată pentru osteneală, adică împărăția cerurilor.

Deci, să ne facem ca niște nicovale, bătându-ne, dar neară-tând chipuri de moleșire, de împuținare și de trândăvie, prin bătăi și ispите. Primindu-le întru noi și făcându-ne iscușiți, să biruim prin răbdare pe împotrivă-luptătorul.

Tot așa Domnul nostru a trecut nevoița aceasta, fiind bătut, ocărât, prigonit, batjocorit, scuipat, iar la urmă a fost muncit cu necinstită moarte pe cruce de cei fără de lege. și toate le-a suferit pentru mântuirea noastră, lăsându-ne nouă pildă de viață, ca pe ce cale El a trecut, de necaz, de ispită și de moarte, pe aceeași cale să călătorească și cei care cu adevărat cred întru Dânsul și voiesc să se facă împreună moștenitori cu El. Că precum Dânsul, după multe pătimiri, mai pe urmă, fiind chinuit a murit răstignit pe Cruce, și după ce a murit, a omorât și a osândit păcatul, supunând prin trup puterile cele potrivnice, după cum s-a zis: Dezbrăcând începătoriile și stăpâniile pe Cruce le-a dat la iveală, vâdindu-le pe ele întru dânsa, tot așa și noi, dacă vom suferi toată ridicarea și necazul vicleanului cu vitejie și cu osârdie, până la moarte, vom birui pe potrivnicul prin credință și prin răbdare, și prin nădejdea cea întru Domnul. și așa aflându-ne iscușiți, de aici ne vom învrednici izbăvirii Lui, și ne vom umple de sfințenia Duhului Sfânt și ne vom face moștenitori ai vieții celei veșnice. Că la nevoița cea duhovnicească biruința asu-pra potrivnicului se face prin pătimire și prin moarte. Pătimind și murind cu osârdie pentru Domnul vom birui pe potrivnic.

Pentru aceasta tot necazul și ispитеle nu le socotiți dureroase și aspre, ci potrivite. și suferiți toată ridicarea vrăjmașului, având înaintea ochilor totdeauna moartea Domnului, precum El a zis: În fiecare zi ridică-ți crucea, care înseamnă moarte, și să urmăm după Dânsul și așa cu bucurie să suferim tot necazul, ori ascuns, ori ară-tat. Că dacă vom aștepta a suferi moartea pentru Domnul și do-rind-o o vom avea totdeauna înaintea ochilor, cu cât mai vârtos vom suferi cu ușurință și cu bucurie orice fel de necazuri grele. Pentru că nu avem înaintea ochilor moartea Domnului și mintea nu o do-rește totdeauna, pentru aceasta socotim necazurile grele și pline de povară. Că cel ce dorește să moștenească pe Hristos și cele ale Lui, dorește a le pătimi la fel. Cei ce iubesc pe Hristos întru aceasta se arată: când tot necazul ce vine asupra lor, îl suferă cu vitejie și cu osârdie pentru nădejdea cea întru Hristos.

Deci, să rugăm pe Domnul ca să ne dea nouă pricepere spre a cunoaște voia Lui și a o săvârși cu osârdie întru toate cu îndelun-gă-răbdare, cu bucurie, pe care ne-o va dărui nouă, dându-ne pu-teri spre cele folositoare. Ca aflându-ne iscușiți și vrednici să dobân-dim veșnica mântuire întru Hristos Iisus, Domnul nostru. Oare cei trândavi, leneși și nebăgători de seamă întru ce se vor lăuda? Întru moleșire, trândăvire și pieire? Vai lor că s-au trân-dăvit!

EFRAI14.WRI

Veniți, prietenii mei, să ne sârguim, veniți să cădem către Domnul. Să plângem și să ne tânguim înaintea Lui fără de sfială ca să ni se dăruiască luminarea sufletului. Pricepeți măiestriile vrăj-mașului nostru, potrivnicului și urătorului de bine, că aruncă înain-tea noastră alunecări, sminteli și vătămare de mult câștig, răspândirea veacului acestuia și dulceață trupească, încă de a trăi mult în viața aceasta, temere întru pustnicie, lenevire întru rugăciuni, somn întru cântarea cea de psalmi și odihnă trupească. și pe cât acela se sârguiește, pe atâta noi ne lenevim și ne trândăvim. Pe cât acela pândește, pe atâta noi nu băgăm de seamă, știind că zilele noastre s-au scurtat și vremea a sosit și Domnul slavei vine cu buna cuviință a frumuseții Sale și cu înfricoșatele puteri ale împărăției Sale.

Frică îmi este, frații mei, ca nu cumva la noi să se îplinească cuvântul Domnului ce zice că vor veni de la răsărituri și de la apu-suri și de la miazănoapte și de la mare și se vor așeza cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov întru împărăția cerurilor, iar voi veți fi scoși afară! (Matei 8, 11).

Rogu-Te pe Tine, Lumina adevărului, Iisuse, Nașterea Binecu-vântatului Părinte, Raza ipostasului Lui, Cel ce șezi de-a dreapta mării Lui, necuprinse Fiule, neurmata Iisuse și necercate Dumne-zeule, lauda și bucuria celor ce Te iubesc pe Tine, viața mea, Iisuse, mântuiește-mă pe mine pentru îndurarea Ta. Că Tu ești binecuvântat și preaslăvit în vecii vecilor. Amin.

PENTRU FERICIRI ȘI TICĂLOȘII

Fericiți cei ce au iubit pe Dumnezeu și pentru dragostea Lui au defăimat toate lucrurile cele pământești. Fericiți cei ce ziua și noaptea lăcrimează, că aceia se vor izbăvi de mânia ce va să fie. Fericiți cei ce pe sine de bună voie se smeresc, că acolo se vor înălța. Fericiți cei înfrânați, că desfătarea cerului îi așteaptă pe dânșii. Fericiți cei ce trupurile lor întru pricepere și întru pustnicie și le ostenesc, că s-a gătit lor bucuria raiului. Fericiți cei ce s-au curățit pe ei de gânduri viclene, că Duhul cel Sfânt locuiește întru dânșii. Fericiți cei ce pe Dumnezeu din tot sufletul Îl iubesc, mai mult decât pe toată lumea, că aceia se vor chema prieteni ai lui Hristos. Fericiți cei ce de bună voie și-au purtat crucea și întru adevăr a urmat lui Hristos, că aceia vor lua Ierusalimul cel de sus. Fericiți cei ce și-au încins mijloacele lor cu adevărul și își au candelile lor pregătite, aș-teptând pe Mirele cel Ceresc, că vor împărăți împreună cu El întru împărăția cerurilor.

Fericit cel ce și-a câștigat ochi duhovnicești și la privirea bu-nătăților celor ce vor să fie a privit neabătut, că le va lua pe danse-le. Fericit cel ce are neîncetat

EFRAI14.WRI

înaintea ochilor ziua Judecării și s-a sânguit a se afla bineplăcut. Fericit cel ce s-a făcut biruitor dulce-ților trupului, că va afla îndrăzneală în ziua cea de pe urmă. Fericit cel ce a plâns pe pământ pentru Dumnezeu, că rodirile lui vor o-drăsli în ceruri. Fericit cel ce nu mănâncă pâine în zadar, ci cu osteneala mâinilor sale, după cum zice Apostolul, și altora le dă dintru ale sale osteneli, căci în sânurile lui Avraam se va odihni.

Însă vai celui ce se află întru păcate, și vremea pocăinței nu o cunoaște, că acolo se va căi, tânguindu-se în veci fără de folos. Vai celui ce zice că: În vremea aceasta de acum să-mi hrănesc trupul și la bătrânețe mă voi pocăi, că va veni asupra lui moartea cea de năprasnă și nădejdea lui va pieri. Vai celui ce de bună voie păcătuiește și zice că mâine se va pocăi, că nu știe ce va naște seara ce vi-ne și miezul nopții. Vai celui ce cunoaște binele și dă mâna celui viclean, că îngerii cei răi îl vor lua în ziua ieșirii lui. Vai celui ce smin-tește pe aproapele cu faptele lui cele rele, că va da seamă în ziua Judecării, pentru faptele sale cele rele prin care a smintit pe alții. Vai celui ce s-a lepădat de lume și iarăși de cele ale lumii se îngri-jește, că pilda plugarului va avea (Luca 9, 62). Vai celui ce urmează voilor trupului și nu poartă grijă de sufletul său, că se va risipi pe pământ viața și nădejdea lui. Vai celui ce nu se silește cu toată tăria lui încă de aici a se pregăti pentru a da răspunsul cel de acolo. Vai celor ce au pierdut răbdarea, căci ce vor face când îi va cerceta Domnul?

Sânguiți-vă, iubiților, în această vreme scurtă, a vă ajuta vouă înșivă și prin pocăință și lacrimi a face Milostiv pe Îndelung-Răbdă-torul și Milostivul Dumnezeu, Cel ce așteaptă întoarcerea noastră și ne dă viață. Să nu fim nebăgători de seamă de mântuirea noastră. Să nu ne desfătăm cu dulcelele lumii acesteia, că sunt trecătoare și aduc înlăuntru căință, iar pe urmă se duc la alții. și toată slava lui-mii acesteia este din pământ și se duce în pământ. și nimic altceva nu călătorește împreună cu noi, fără numai singur păcatul și munca cea pentru el. Nimeni nu ne va ajuta nouă în ziua aceea: nici prietenii, nici rudeni, fără numai pocăința cea de aici și faptele bune, ajutoarele acesteia, adică: dragostea cea adevărată, smerita cugetare, ascultarea, înfrânarea. Acestea se împotrivesc puterilor celor potrivnice, care voiesc să ne apuce pe noi la ieșirea din această viață. Acestea ne pun pe noi înaintea Mântuitorului Hristos, Căruia ne închinăm și-L slăvim împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

PENTRU CREDINȚĂ

Domnul în Evanghelie, vrând a-i aduce pe ucenicii Săi întru credința desăvârșită, zice: Cel ce este credincios în foarte puțin și în mult e credincios; și cel ce e nedrept în foarte puțin și în mult este ne-drept (Luca 16, 10).

Ce înseamnă <B^a-2>puțin? Dar mult? Puțin înseamnă fângăduințele veacului de acum, pe care le-a fângăduit a le da celor ce cred în El, adică hrană, îmbrăcăminte, sănătate și celelalte de nevoie ale trupului, poruncind a nu se îngriji nicidecum pentru acestea, ci nădăjduind spre Dânsul, Care este scăparea noastră (Matei 6, 28). Iară <B^a0>mult înseamnă darurile veacului celui veșnic și nesticăcios pe care le-a fângăduit a le da celor ce cred în El și pentru acelea se îngrijesc și se roagă ne-încetat. Că a poruncit: Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăuga vouă (Matei 6, 33). Ca din cele puține și vremelnice să se lămurească fiecare dacă crede în Dumnezeu. Că S-a fângăduit a le da, fiind noi fără de grijă pentru u-nele ca acestea, ci să avem grijă numai pentru cele ce vor să fie. Că fiecare, de crede pentru cele vremelnice, se încearcă și se vădește. Cum? Ascultă.

Zici că ai credință, și te vei învrednici împărăției cerurilor, și fiu al lui Dumnezeu te vei face, născându-te de sus, și te vei face împreună moștenitor al lui Dumnezeu, și vei împărăți cu Hristos în toți vecii, și te vei desfăta în lumina negrăită, în vecii cei nesfârșiți și veșnici, ca un Dumnezeu. Vei zice negreșit: Așa cu adevărat, că pen-tru această pricină fugind de lume, pe mine m-am dat lui Hristos. Deci, încearcă-te pe tine, ca nu cumva să te țină grijile cele lumești și pământești, și să ai multă grijă pentru hrana trupului, pentru îm-brăcăminte și pentru celelalte ale vieții, căci ți s-a poruncit ca să nu te îngrijești nicidecum pentru dânsule.

Dacă crezi că vei lua pe cele veșnice, fără de moarte, statornice și nesticăcioase, cu cât mai vârtos trebuie să crezi că ți le va da Domnul pe acestea trecătoare și pământești, pe care Dumnezeu le-a dat fiarelor, păsărilor și oamenilor necredincioși. Că precum ne-a poruncit, zicând: Nu vă îngrijiți ce veți mânca sau cu ce vă veți îmbrăca, că acestea toate le caută neamurile lumii. Că știe Tatăl vos-tru Cel ceresc că aveți trebuință de toate acestea, a și adăugat, defăi-mând pe cei puțini credincioși: Căutați la păsările cerului că nu sea- mână, nici nu seceră și Tatăl vostru Cel ceresc le hrănește pe ele. Cu cât mai vârtos vă deosebiți voi de păsări. ^ai iarăși, întărind, mai zice: Deci, nu vă îngrijiți de ziua cea de mâine (Matei 6, 25-26, 31-32). Dacă te îngrijești încă pentru acestea și nu te-ai încredințat pe tine însuși cuvântului Său, cunoaște că bunătățile cele veșnice, care sunt împărăția cerurilor, încă nu ai crezut că le vei lua. ^ai socotești că ești credincios, fiind necredincios în cele mici și stricăcioase. ^ai ia-răși: Precum trupul este mai cinstit decât îmbrăcăminte, tot așa și sufletul este mai cinstit decât trupul.

Deci, crezi că sufletul tău primește tămăduire de la Hristos de rănile cele veșnice și netămăduite de oameni, adică de patimile ră-utății, pentru care pricină a și venit aici Domnul, ca să vindece su-fletele celor ce cred de patimile cele nevindicate la oameni și Cel singur Vindecător și adevărat Doctor să le curățească de întinăciu-nea leprei răutății? Vei zice: Cu adevărat cred, că întru aceasta am

stat și am această nădejde.

Deci cunoaște, cercetându-te pe tine însuși: nu cumva patimi-le cele trupești către doctorii cei pământești te duc pe tine, ca și cum Hristos, în Care ai crezut, nu te poate tămădui? Vezi cum pe tine te amăgești?! Vezi că ceea ce socotești că crezi, încă nu o crezi precum se cuvine într-adevăr? Că dacă ai crezut că rănile cele veș-nice și netămăduite ale sufletului celui fără de moarte și patimile răutății se tămăduiesc de Hristos, oare nu poate să tămăduiască patimile și bolile cele vremelnice ale trupului, dacă vei alerga nu-mai către Dânsul, trecând cu vederea descoperirile cele doctori-cești? Că Cel ce pe suflet l-a zidit, l-a făcut și pe trup. Ți Cel ce pe acela ce este fără de moarte îl vindecă, poate să tămăduiască și trupul de patimile cele vremelnice și de boli.

Dar cu adevărat îmi vei zice: <192>Acestea Dumnezeu le-a dat trupului spre tămăduire: și buruienile, și leacurile pământului, și descoperirile doctorilor pentru boli mai înainte a le pregăti trupului celui ce este din pământ, din multe feluri de plante ale pământului<169>. Ți eu zic că așa este. Dar cunoaște cui s-au dat acestea și că-rora s-au rânduie. Dumnezeu, pentru multa și nemărginita Lui iubire de oameni și pentru bunătatea Sa, după ce omul a căzut din porunca pe care o primise, căzând în pedeapsă, și după ce a fost izgonit ca într-o robie și pustie oarecare, a căzut sub stăpânirea în-tunericului și cunecredință, prin înșelăciunea patimilor, a căzut sub patimile și bolile trupului, cel ce era mai înainte fără de patimă și fără de boală (tot așa și toți cei ce s-au născut dintr-însul în aceleași patimi au căzut), a rânduie acum acestea celor neputincioși și ne-credincioși, nevrând, pentru multa Sa bunătate, ca neamul omenesc cel păcătoș să se prăpădească cu totul. Ci a dat oamenilor lumii a-cesteia, toate cele dinafară spre mângâiere, și îngrijire, și vindecare trupului. Că celor ce nu mai pot nicidecum a se încrede în Dumnezeu, le-a dat voie să le folosească pe acestea.

Iar tu, cel ce te-ai făcut monah și ai venit la Hristos și voiești să fii fiu al lui Dumnezeu și a te naște de sus, de la Duhul Sfânt, și ești mai înalt și nepătimaș decât cel dintâi om, și aștepți mai mari făgăduințe, adică venirea bunei voințe a Domnului, și făcându-te străin de lumea aceasta, ești dator să ai credință, înțelegere și pe-trecere mai presus decât toți oamenii lumii. Fiindcă dacă petreci ca toți, apoi cu nimic nu te deosebești de mireni.

Iată, lumea se însoară, mănâncă și bea, folosește aur și argint, neguțătorii, meșteșuguri, bogăție, pe care toate le-a rânduie Dumnezeu omului celui ce a căzut sub păcat. Că nu este nimic fără de Dumnezeu, din cele ce s-au rânduie oamenilor spre trebuință. Iară tu de toate acestea afară te-ai făcut pentru buna plăcere cea desă-vârșită întru Hristos. Deci așa și de tămăduirea patimilor lumii și de sânguințele cele doctoricești ești dator să fii afară de ele, ca cel ce ai scăpat la Hristos, Cel ce S-a făgăduit a le da robilor Săi pe toate. Iară dacă pe cele lumești le cugeți și le pătimești, încă ești necre-dincios asemenea lor, deși socotești că ești credincios și prieten al lui Hristos. Că de nouă și străină voire, și credință, și petrecere, și viețuire mai presus decât toată lumea, ești dator a te îngriji și a do-bândi, dacă voiești desăvârșit a bineplăcea lui Hristos și a călca pe urmele Lui și cele potrivnice oamenilor veacului acestuia a le cu-geta. Fiindcă nouă și preaslăvită auzire ai crezut, adică făgăduința bunătăților celor veșnice și moștenirea cetății celei cerești, a împă-răției celei nesticăcioase, a desăvârșirii celei de-a pururea, a îndul-cirii celei veșnice, și sfințire a inimii și desăvârșită curăție ceea ce prin Domnul se face ție.

Cel ce voiește într-adevăr să fie om a lui Hristos și nădăjduieș-te a dobândi veșnicile bunătăți, ostenele și necazurile este dator a le socoti ca bogăție și bucurie, iar reaua pătimire și ocările a le avea ca cinste și slavă. Că aceasta este slava robilor lui Dumnezeu, care au urmat Domnului și s-au plecat cuvintelor Lui. Nevoitorul și ostașul lui Hristos este dator a suferi nu numai ocară, ci și a urî ca pe niște gunoi bogăția. Dacă îl va întâmpina slava și începătoria, să nu se înalțe și să nu se mândrească; dacă laudele și cinstirile oame-nilor, ca pe unele ce nu se cuvin lui așa să le socotească. Iară mai vârtos se cade să se scârbească întru acestea care se socotesc slă-vite, și să se bucure și să se veselească pentru acelea care în lume sunt necinstite. Că se poate a suferi uneori ocară, iar nu slavă și cinste; și chiar a se înălța și din sine a ieși și a lăsa calea cea smerită a drep-tății, precum Pavel zice: Prin armele dreptății, cele de-a dreapta și cele de-a stânga, prin slavă și necinste (II Corinteni 6, 7-8), ca toate lucrurile ambelor părți învățându-l, el să fie deopotrivă și neclătit, neieșind din sine nicidecum. Că cel ce cu adevărat voiește a bine-plăcea Domnului, tot bine voiește a săvârși și nevoința vuirii lui.

Deci, precum nicovala bătându-se de-a pururea nu se tocește, nici semne de adâncituri întru sine nu primește, ci este aceeași de-a pururea, așa și cel ce voiește a fi al creștinătății trebuie să petreacă în multe necazuri și ispite, ori în cele din afară, care i se aduc de la oameni (ocări, prigoniri, pagube sau altele de acest fel), ori în cele dinlăuntru, care i se aduc în multe chipuri de duhurile răutății, și pe toate acestea să le sufere vitejește. Întărire și ajutor și turn de tărie în fața vrăjmașului având de-a pururea pe Domnul și la Dânsul să scape în vremea războiului, nefiind nici într-un loc rob al vrăjmași-lor, și să zică: Fii mie Dumnezeule apărător și spre casă de scăpare ca să mă mântuiești (Psalmul 30, 2). Așa poți să biruiești toate ispitele și necazurile ce vin asupra ta, totdeauna având pe Domnul și credința cea întru Dânsul și nă-dejdea, ca pe o întemeiată bizuire înaintea ochilor. Dacă te va întâm-pina slava oamenilor și laudele și cinstirile și începătoriile, precum s-a zis, acestea să nu îți facă adâncituri și semne în suflet ca să te ve-selești de dânsule și să te odihnești și pentru acestea să te ridici și să te înalți. Că prin cele de-a dreapta și de-a stânga ispitindu-te, a-dică prin slavă și necinste, prin hule și laudă, se cuvine a fi de-a pu-rurea neînduplecat și neclătit (I Corinteni 6, 7-10).

Așa și cel ce și-a zidit pe piatră casa sa, și fiind izbită și lovită de puhoaiete și râurile necazurilor și de furtunile ispitelor și ale vânturilor celor cumplite ale duhurilor vicleniei, nu a căzut pentru că era întemeiată pe piatră (Matei 7, 24).

Întru acest fel de deprindere și de bun meșteșug al bărbăției și al vitejiei, al îndelungii îngăduiri și al răbdării, al credinței și al nă-dejdii, iscusindu-ne pe noi înșine, prin cuvântul lui Dumnezeu, și cu obicei bun și cu petrecere cuvioasă obișnuindu-ne și întru celelalte sânguințe ale faptei bune petrecând, și cuvântului lui Dumnezeu urmând, apoi primind puterea cea dintru înălțime, în nădejdea cre-dinței, unul ca acesta, cu adevărat va fi temelie, casă, stâlp și întări-re, cu darul lui Dumnezeu, făcându-se pricinuatorul de viață a mul- tor suflete, putând a purta neputințele multora.

Deci și noi, iscusindu-ne în toată fapta bună, și dându-ne la tot cuvântul bun spre bună plăcerea vieții, și făcându-ne mintea neîn-duplecată spre toată ispita minții, și împuternicindu-ne de darul lui Dumnezeu, să ne facem moștenitori ai veșnicilor

EFRAI15.WRI

bunătăți, întru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava și stăpânirea, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, în vecii vecilor. Amin.

SFĂTUIRE

Ascultați acestea, voi, care sunteți fii ai luminii, și le păziți. Că pricinuitoare de împărăția cerurilor se va face vouă sfătuirea aceasta.

Privegheați întru cuvintele acestea și veți afla odihnă sufletei voastre.

Împuterniciți-vă din neputință, întărindu-vă cu frica lui Dumnezeu! Rugăciunea voastră să fie curată către Dumnezeu. Încă și pentru mine vă rog. Moștenitori ai vieții veșnice sunteți dacă de sfătuirile acestea nu vă veți lenevi.

Fie cuvântul vostru ce este da, da, iar nu, nu, că evangheli-cească este porunca.

Moartea pe voi nu vă va stăpâni, că v-ați mutat de la moarte la viață. Iisus Hristos este viața voastră de care dacă vă veți lipi nu veți muri. Că Domnul este al vieții și al morții și pe cei ce se apropie de Dânsul, îi va face vii. Dezleagă păcatele, cu-rățește nelegiuirile celor ce Îl cheamă pe Dânsul. Pe cei ce se pocă-iesc îi tămăduiește și pe cei ce se întorc îi sfințește.

Deci, înțelegeți puterea pocăinței și către dânsa, cei ce ați pă-cătuit, aduceți-vă. Că străin este vouă chipul păcatului, o, iubitorilor lui Dumnezeu. Că nu va domni peste trupul vostru cel gândit pă-catul, căci nestrăicaciunea ați luat-o asupra voastră. Afară de ispită sunteți, fraților, fiindcă de amărăciune v-ați izbăvit după ce graiurilor dumnezeiești v-ați încrezut. Pe cele pământesti le-ați defăi- mat după ce Crucea pe frunte ați luat-o și aveți vedere înfricoșată diavolului. Că ați cinstit dreptatea și curățenia ați păzit-o, iar acum sunteți în rai.

ȚEN = PENTRU OARECARE ÎNTREBĂRI

Pentru acelea despre care ați întrebat, voind să vă învățați, voi zice, prin scurt cuvânt. Că fără frica de Dumnezeu și fără răbdarea cea desăvârșită a se isprăvi ceva bun și a veni la sfârșit din cele făcute, este cu neputință. Fiindcă zice Apostolul: De răbdare aveți trebuință (Evrei 10, 36). Ca, făcând voia lui Dumnezeu, să lu-ați făgăduințele. ^ai Domnul învață, zicând ucenicilor Săi așa: Întru răbdarea voastră veți câștiga sufletele voastre (Luca 21, 19). ^ai iarăși: Cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui (Matei 10, 22).

Că nu se cunoaște de la început sfârșitul, ci la sfârșit se află rodul. Deci împreunați începutul cu sfârșitul ca întru sfârșit, aflând biruința, să luați făgăduințele. Deci să păzim sfințenia. Că se va că-uta aceasta mai ales la cei ce viața monahicească au luat-o asupra lor. Să nu fim măreți în deșert, ca să nu ne zică și nouă Domnul: [®]Toate lucrurile lor le fac ca să fie văzuți de oameni. Că își lărgesc advarele lor și își măresc poalele lor și iubesc șederile întâi în a-dunări și închinăciunile prin târguri și a se numi de oameni învăță-torul. Deci să fim smeriți în cuvânt, în lucru, întru petrecere, ca să aflăm har de la Domnul. Fiindcă Domnul binevoiește întru smerenie.

^atiu pe un frate întru Domnul. ^ai acesta, liniștindu-se într-un loc oarecare, era întru supunere mare. S-a întâmplat în locul acela a se supăra un frate de un drac

prea rău. ^{ai} așa a început să cheme pe acel frate liniștit, a striga și a zice multe; și se afla în biserică, pă-zindu-se de cei mai tineri. Iar fratele acela, pentru care striga dra-cul, era în chilia lui, liniștindu-se. După ce a văzut înainte-stătătorul multa strigare a dracului, a trimis să cheme pe fratele acela, ca să stea lângă cel ce pătimea. Venind a aflat pe cel ce pătimea având o mică slăbire. ^{ai} cum a vorbit cu dânsul, dintr-o dată, apucându-l pe el necuratul duh, a început să strige și să zică: Tu iarăși aici rău ai venit, pe cale rea, rele îți sunt întâmpinările tale, rele să zici, rele să auzi, și întâi tu m-ai scos și m-ai legat pe mine cu smerenia ta. ^{ai} iarăși a zis către dânsul: Nu te înălța, bunule cutare, nu te înălța, că vei fi și tu cercetat de mine, de nu vei fi acoperit, pentru smerenia ta. Că aceasta este care și acum mă necăjește pe mine și mă luptă. Dacă chiar și dracii mărturisesc, nevrând, că nu pot împotriva smereniei și se tem de aceasta și se înfricoșează, apoi pentru ce noi cu totul ne lenevim de o vrednicie ca aceasta? Pentru că semn duhov-nicesc fulgerează dintru dânsa pe care nu o pot suferi trufașii draci, de vreme ce a zis Domnul: Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre. Noi să zicem către Dânsul: Mulțumim ție, Doamne, Împă-rate a toate și Dumnezeu, că Te-ai făcut nouă cale de mântuire. Tu, Doamne și pe draci îi înfrânezi și scoți din tot răul pe cei ce nădăjduiesc spre Tine. ^{ai} să nu încetați, rugându-vă pentru mine, ca să aflu milă de la Domnul când mă va apuca strâmtorarea și su-grumarea morții. ^{ai} să nu mă rușinez când va descoperi Domnul cele ascunse ale întunericului și va arăta sfaturile inimilor. Vai, celui ce se va rușina în ceasul acela! Iară Stăpânul Dumnezeu și Atotțitorul, Cel ce cearcă tot graiul, să ne miluiască pe toți, după mulțimea îndurărilor Sale și numele fiecărui din noi să-l scrie întru împărăția cerurilor. Că Lui I se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

SFĂTUIRE PENTRU RĂBDARE ȘI UMILINȚA SUFLETULUI

Iubiților, să ne facem ca niște ostași viteji, murind cu sânguin-ță pentru Împăratul nostru. Când eram în lume, și întru lucrurile cele lumești ne învățeam, nu pătimeam acestea. Nici nu ne supu-neam sub niște necazuri ca acestea. Iar acum pentru că ne-am apro-piat să bine plăcem Domnului, se ridică asupra noastră ispite și necazuri de la cel viclean. Vedeți că pentru Domnul pătimim acestea. Că, pizmuindu-ne pe noi vicleanul și luptându-se să ne scoată din calea vieții, ne aduce întru trândăvire și lenevire. Ca nu cumva, bine plăcând Domnului, să ne mântuim. Deci, toate meșteșugirile vicleanului ce se ridică asupra noastră se vor risipi, dacă noi ne vom afla viteji și sânguitori întru răbda-re și bărbație, fiind gata să răbdăm până la moarte pentru nădejdea cea întru Hristos. Că avem pe Hristos, Sprijinitorul și Apărătorul nostru, Care, atunci când suntem necăjiți și nădăjduim

EFRAI17.WRI

spre Dânsul, ne dă răbdare și pe aceia îi rușinează, și noi vom lua darurile cele de biruință ale ostenețelor, adică împărăția Domnului.

Deci, să ne facem ca niște nicovale, bătându-ne și nedându-ne în nici un chip la moleșală sau lenevire sau trândăvire. Bătându-ne să biruim pe împotriva luptătorului prin răbdare. Că și Domnul nos-tru prin nevoița aceasta a trecut, fiind bătut, ocărât, batjocorit, scui-pat, improșcat cu pietre. Mai pe urmă și la necinstită moarte pe Cruce de cei fără de lege fiind dat, toate suferindu-le pentru mân-tuirea noastră, ne-a lăsat pildă de viață, ca prin calea necazului, a ispitelor și a morții prin care El a călătorit, pe aceeași cale să călătorim și noi, cei ce întru adevăr am crezut întru Dânsul și voim să ne facem împreună moștenitori cu El.

Că precum El prin multe patimi, iar mai pe urmă, murind pe Cruce, a biruit și a omorât și a osândit păcatul prin Trup curățin-du-l, și dezgolind puterile cele potrivnice, după cum s-a zis, începă-toriile și stăpâniile pe Cruce le-a vădit, dându-le la iveală pe dânse- le prin Sine, așa și noi, toată ridicarea și necazul care ne vine nouă de la vicleanul, vitejește și cu osârdie, chiar și până la moarte de ar veni, dacă le vom răbda, atunci vom birui pe împotriva luptătorului, prin credință și prin răbdare și prin nădejdea cea întru Domnul, și așa iscusiți aflându-ne de aici, izbăvirii ne vom învrednici și de sfin-țirea Sfântului Duh ne vom umple și ne vom face moștenitori ai vie-ții celei veșnicei. Că în lupta cea duhovnicească biruința asupra po- trivnicului se face prin pătimiri și prin moarte. Deci, pătimind și omorându-ne pentru Domnul, cu osârdie vom birui toată puterea potrivnicilor, și tot necazul și ispitele nu le vom mai socoti ostenoare. Ci de bună voie să răbdăm toată scula-rea asupra noastră a vicleanului, cu dorire având moartea Domnu-lui totdeauna înaintea ochilor. Ți precum s-a zis de Domnul, în fie-care zi Crucea Lui ridicând-o, care este moartea, să-I urmăm Lui și așa, de bună voie, să răbdăm tot necazul, ori ascuns, ori arătat.

Dacă vom aștepta a răbda moarte pentru Domnul și înaintea ochilor totdeauna vom dori a o avea, apoi cu mult mai vârtos și neca-zurile cele grele, cu vreme și fără vreme, negreșit le vom răbda cu bucurie. Că pentru aceasta, grele și însărcinătoare socotim necazu-rile și ne aflăm cu nerăbdare, căci moartea Domnului înaintea ochi-lor nicidecum nu o avem, și de dansa totdeauna mintea noastră nu dorește. Că cel ce dorește pe Hristos să-L moștenească, și patima Lui negrăit dorită o va socoti. Drept aceea cei ce pe Hristos Îl iu-besc, întru aceasta se arată, când tot necazul cel ce vine asupra lor îl răbdă vitejește și cu osârdie, pentru nădejdea cea întru Hristos. Deci, să rugăm pe Domnul ca să ne dea nouă pricepere ca să cu-noaștem voia Lui și cu osârdie să o săvârșim întru toată răbdarea și îndelungata îngăduință cu bucurie, pe care El ne o va dărui, împuter-nicindu-ne pe noi spre toată buna Lui plăcere. Ca aflându-ne lămu-riți și vrednici, să dobândim mântuire veșnică întru Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia I se cuvine slava și stăpânirea în veci. Amin.

POVESTIRE

PENTRU DOAMNA NEBUNA

Întru această mănăstire (a tabenisionițelor) de femei a fost o fecioară care se fățărnică că este nebună și îndrăcită. Și până întru atâta au urât-o pe dânsa celelalte, încât nici nu mâncau împreună cu dânsa. Deci, fiind rânduită la bucătărie, toată slujba o făcea. Și era, ca să zic așa, cu lucrul împlinind cuvântul cel scris: De voiește cineva să fie înțelept între voi în veacul acesta, facă-se nebun, ca să fie înțe-lept.

Aceasta, legând pe capul ei o treanță (că celelalte toate erau tunse și aveau scofii pe capete), așa slujea. Nici una din cele patru sute ce erau acolo nu au văzut-o cândva necăjită sau supărată. Și în toată vremea vieții ei nu a stat la masă cu celelalte, nici nu s-a împărțășit cu vreo bucată de pâine, ci cu firmiturile meselor pe care le mătura și cu rămășițele din oalele pe care le spăla, cu acestea se îndestula. Și nu a ocărât cândva pe cineva, nici a grăit vreun cuvânt, mic sau mare, nicia cârtit, chiar dacă din toate părțile era îmboldi-tă și urâtă de celelalte.

Deci, Sfântului Pitirum, pustnicului și bărbatului cel prea iscusit, i-a stat înainte îngerul Domnului și i-a zis: Pentru ce cugeți înalt despre tine, ca și cum ai fi cucernic, pentru că stai într-un loc ca acesta? Voiești să vezi pe o femeie mai cucernică decât tine? Du-te în mănăstirea femeilor tabenisiotence și vei afla acolo pe una având coroană pe capul ei. Acea este mai bună decât tine. Că lup-tându-se cu atâta norod, nu și-a depărtat niciodată inima de la Dumnezeu. Iar tu, șezând aici, te rătăcești prin cetăți cu mintea, deși niciodată nu ai ieșit de aici.

Iar el, sculându-se îndată, a venit până la locul unde era mă-năstirea și a rugat pe dascălii lor să-l lase să intre în mănăstirea fe-meilor. Și aceia, ca pe unul ce era slăvit și bătrân, i-au îngăduit să intre. Intrând, a cerut să vadă pe toate surorile, iară aceea nu s-a arătat. Apoi a zis lor: Aduceți-mi-le pe toate, că lipsește una. Și au zis lui: Una nebună mai avem înlăuntru, în bucătărie. Că așa numeau pe cea ce pătimea. Zis-a lor bătrânul: Aduceți-o și pe aceea. Lasă, să o vad și pe dânsa.

Iar ele, ducându-se, o strigau pe dânsa. Dar ea nu a ascultat, poate simțind lucrul ori poate și i se descoperise ceva. Iar ele o tră-geau pe dânsa cu sila, zicându-i: Sfântul Pitirum voiește să te vadă pe tine. Că era renumit bărbatul.

Deci, venind ea, a văzut treanța pe fruntea ei și, căzând la picioarele ei, zicea cu glas mare: Binecuvintează-mă, maica mea. Și a căzut și aceea asemenea la picioarele lui, zicând: Tu mă bine-cuvintează pe mine, domnul meu, Avva. Și s-au spăimântat toate, și au zis lui: Nu îți aduce ocară, Avva, că este nebună. Zis-au lor bătrânul: Voi sunteți nebune, că aceasta este maică și a voastră și a mea. Că așa numea pe cele duhovnicești. Și mă rog să mă aflu vrednic de dânsa în ziua Judecării.

Auzind acestea, toate au căzut la picioarele ei, mărturisin-du-se atunci în multe feluri. Una cum a vărsat lături din strachină peste dânsa, alta cum că am îmboldit-o și am înghiontit-o, alta cum că i-am dat muștar la nas, și în scurt, toate au spus că i-au adus ei multe feluri de ocări.

După puține zile, rugându-se pentru dânsule, a ieșit. Iar aceea, nesuferind slava și cinstea cea de la surori și răspunsurile, îngreuindu-se, a ieșit din mănăstire. Și unde s-a dus sau unde s-a ascuns sau unde s-a săvârșit, nimeni nu a știut.

Aceasta este nebunie după Dumnezeu și urâre de slavă. Că scuturând de la sine slava oamenilor, s-a dus, dorind mai vârtos slava lui Dumnezeu, a Celui ce slăvește pe cei ce Îl iubesc pe Dânsul. Că Lui I se cuvine slava în veci. Amin.

†EFR = <P14B>* * * <P255D>

†CEN = MONAHUL SĂ FIE DESĂVÂRȘIT

<P18B>A<P255D>nul trecut a venit la mine niște monahi cerând să le fac vre-un folos mănăstirilor lor. Atunci eu nu aveam îndeletnicire, nici nu mi-a dat mâna să le vorbesc, căci eram ținut de o boală a trupului și durerea mi s-a făcut pricină de tăcere. Că văzând întinderea și mărimea durerilor, au cunoscut pricina tăcerii.

Acum mi-am adus aminte, că au venit pentru aceasta și de la alte mănăstiri. Deci, ce se cuvine să fac? Într-un fel să spun către aceștia și într-un alt fel către aceia? Sau printr-un cuvânt să fac îndeletnicire la amândouă părțile? Încă mă rușinez să vorbesc pentru cele deja împlinite de dânsii, ca să nu mă fac însumi osândit. Că este lu-cru necuvios ca cel prost să învețe pe cei înțelepți, precum și săra-cul să se îndemne a ospăta pe cel bogat. Că eu pruncesc cu înțelegeră, iară ei cu sporirile s-au făcut minunați. Și nu cuvintele întăresc pe adevăr, ci adevărul pe cuvinte s-a obișnuit să le adevereze. Știu să alcătuiesc cuvinte adevărate, dar ca să arăt chipurile faptei bune cea în multe feluri, nu este cu puțință întru mine. Lucrul se face chip de faptă bună, iară cuvântul este umbră a chipului. Și în um-bră nici-un caracter nu este, ci doar singură nălucirea caracterului.

Deci, ce? Dacă ni se va cere, oare ne vom lepăda? Sau nu vom da cererea, fiind rugați. Și apoi, care va fi rodul nostru? Mulți au primit ascultarea spre împlinirea faptei bune. Iar dacă întru lu-cruri vom pieri, vom afla pe robi împrumutând pe stăpânii lor și pe tineri sfătuind pe cei bătrâni și pe bărbații cei nevrednici ajutând celor prea mari în oarecare lucruri. Poporul din multe feluri de oameni este adunat și slava se face una. Însă mai mare decât cei ce slăvesc este cel ce se slăvește și mijlocirea ce se face întru amân-două părțile se strălucește.

Să facem iscusire cuvintelor precum face oastea muștrului înaintea generalului. Să se învețe, că putem zice, chiar neavând faptă. Și măcar această bunătate cunoașteți întru noi, că dorind a-devărul ne prihănim pe noi înșine. Mă mahnesc dacă nu voi face lucrul, pentru care am fost rugat, și mă tem făcându-l, să nu fiu lepădat afară ca un nevrednic. Ci pentru aceasta mă voi lepăda nu-mai, că nu poate cel supus să stea împotriva judecătorilor. Mai multe știți voi, fraților, care învățați cu lucrul. Și puține poftiți să vă învățați, de cuvânt veselindu-vă. Să zic și eu către voi, că rodul este mâncare, iar nu frunzele cele ce umbresc. Cuvintele ca niște frunze sunt și lucrul ca rodul. Voiți să cunoașteți puterea lucrului? Din mâncare cunoașteți-o. Că frunza amăgește prin asemănare.

Împlinesc cererea voastră, știind smerita voastră cugetare. Cunosc micșorimea mea și mă minunez de blândețea voastră. Să zic că a voastră este aflarea, că la voi se strălucește. Săraci sunt cei ce duc porfira împăratului, și cu toate acestea are trebuință de cei săraci. Cei ce fac coroana împăratului, cu mult sunt mai nevrednici

decât cel ce o împodobește pe dânsa, și cu toate acestea fac ceea ce li se poruncește. Știu cum lucrătorii de pământ ară pământul cu pluguri și cu boi, însă la lucru sunt cu mult mai neîndemânateci și neiscușiți. Mulți sunt care cu deprinderea știu cele ale meșteșugului cu dinadinsul, dar a da cuvânt pentru dânsule nu pot. Alții prin obișnuință sporind au aflat meșteșuguri sau pe cele ce au fost le-au împodobit. Așa și eu, vouă, pentru viața voastră voi face cuvânt, pe unele știindu-le din deprinderea grăirii, iară pe alele și din lucrarea ostnelilor dăruindu-mi-se iscusință.

Viața monahilor se aseamănă cu a îngerilor și rânduiala lor este plină de slujbă dumnezeiască. În vremea vieții de acum ei slu-jesc lui Dumnezeu și dau ca împrumut viața lor, ca să ia dobândă viața veșnică. Îi dau Lui dragoste și se fac părtași slavei celei ce-rești. În locul ostnelilor de acum nădăjduiesc câștigarea bunătă-ților celor veșnice; împrumută, prin credință, cele pământești și dobândesc cele cerești. Numai monahii știu pe pământ așezarea luptei celei dumnezeiești. Când corăbierii înoată pe mare, suferă și pătinesc. Monahii, petrecând în liniște se primejduiesc. Precum acelora le este marea, așa acestora lucrarea cea din văzduh; precum pe aceia vânturile îi opresc de a merge înainte, așa aceștia se luptă împotriva duhurilor celor potrivnice din văzduh. A zis și Apostolul despre lupta aceasta și le-a numit duhuri ale răutății. A pecetluit și a întărit locul cu bu-ne unsori și invitări. Și pe cei ce se ispitesc și se apropie la lupta a-ceasta i-a plecat să știe gândirea cea ascunsă. Monahii, nevăzând pe împotrivă luptători, se nevoiesc. Iar în ce fel sunt datori să fie unii ca aceștia, nu mă lepăd a zice aceea care am cunoscut-o din lucrare.

Prooroci sunt cei care au meșteșug duhovnicesc, de care tru-pul este neiscusit. Lucru fac nearătat, pe care nici înșiși cei ce îl fac nu îl văd. Nu se neguțatoresc întru acelea care se dobândesc vre-melnic, ci se ostenesc neîncetat întru acelea care se nădăjduiesc. Calea lor este înțelegerea, și margine este împreună învoirea. Pur-ced să se ducă la cer și în nenumărate ispите cad. Mulți, ascunzân-du-se, au scăpat de năvălire; alții, neîmpotrivindu-se, au biruit. Unii, pentru frică s-au întors; iară alții, prinzându-se, s-au batjocorit. Mulți însă s-au și ucis. Puțini cu totul trec călătoria aceea și sunt rari negustorii care se întorc din călătorie cu câștig. Precum cei ce printre barbari fac călătoria, așa este și calea monahilor. Pentru două pricini fac negustoria: ori nădăjduind mari dobânzi să câștige, dacă vor isprăvi fapta bună, ori și averea pe care au dobândit-o să o piardă.

Am văzut în cetăți pe unii oameni care se luptau cu fiare. Tot la fel se luptă și monahii. Că ori fără de veste s-au îmbogățit, ori și de viață s-au lipsit. Și Apostolul Pavel a numit viața sa priveriște. Dar ca să se întărească cuvântul nostru, că stați întru luptă, același și stădie a mai numit-o pe dânsa și a zis despre sine că se luptă cu pumnul. Prin pumniere înțelege stadia, iar prin luptă pricepe nevo-ința. De la cei ce văd înțelege întru care lucruri este cel ce se vede. Îngerii și oamenii văd. Deci după cuviință am zis că viața monahilor se aseamănă cu a îngerilor.

Care sunt acele pe care le văd îngerii? Care altele, fără numai faptele cele ascunse, cursele cele cu închipuire alcătuite, năravurile cele viclene, punerile asupra, meșteșugurile, măiestriile cele împle-tite în multe chipuri ale dracilor. Cum le trec pe dânsule alătura. Privesc cum năvălesc asupra ca niște fiare. Cum îi biruiesc pe îm-potrivă luptători; cum pe alții îi vădesc; cum pe prietenii cei fățar-nici îiucid. Acestea le văd îngerii.

Dar ce văd oamenii, care sunt? Negreșit că sunt omenești: că se ridică asupra lor prigoane, gânduri, sărăcii, lipsuri, boli, nestatornicii, prihăniri, clevetiri, netrebnicii și cele asemenea acestora.

Mult mai grea este viața monahilor. De va fi cu nebăgare de seamă, se furișează, fiindcă este amestecată, ca vinul cel cu apă, care degrab se schimbă și făcându-se oțet, nu este cinstit ci prost, nici folositor, ci vătămător și nu dă îndulcire, ci îngreșoare. Ca vinul este datoare viața noastră să se păzească fără a o petrece la întâmplare.

Să nu ne îndeletnicim întru cele pricinuitoare de răs, nici întru cuvinte multe, chiar dacă ar fi sănătoase, nici întru năravuri prefă-cute, chiar dacă ar fi simple, nici întru privirile multor fețe, deși nu aduc aminte de dulceață, nici întru multa vorbire, chiar dacă ne vor ruga cei ce sunt împreună cu noi. Că deși nu se nedreptățește cel ce a vorbit, dar câștig nu dobândește.

Am văzut mulți leneși că s-au îmbolnăvit, iar pe alții ostenindu-se, că au dobândit odihnă. Și cei ce se trudesc, deși sunt bolnavi pentru osteneală, dar făcându-se sănătoși, poartă împrejur și câști-gul și lauda. Pavel, nu s-a lepădat de neputința trupului, dar cu toa-te acestea, a mărturisit că îi este pregătită cunună. Cel ce s-a lenevit a se osteni este fără de durere, dar între cei viteji, se judecă leneș. Acesta este cel ce nu s-a făgăduit vieții celei monahicești. Pentru aceea nici nu are ceva, dar nici nu se defaimă că nu a câștigat. Iar cel ce a făgăduit, dacă se va lenevi, și se bate și i se cere fapta slujbei.

Nu ați văzut ce pătimește ostașul cel leneș? I se cere cu dina-dinsul îngrijirea armelor, a calului și de toată starea lui să poarte de grijă. Lucrare, supunere și vitejie. Monahul cel ce se poartă cu ne-băgare de seamă nu va putea să-și dea seama bine de acestea. Precum nici lucrătorul de pământ care nu îngrijește bine pământul. Deștelenind și arându-ți trupul tău, monahe, seamănă întru tine îndulcirea rodului celui evanghelicesc. Să nu lași trupul tău nelu-crător, precum a făcut cel ce un talant a luat, că a luat iertare împre-ună cu darul, dar, nelucrându-l, s-a osândit ca un vinovat. S-a făcut ostaș al lui Hristos, dar dobândind ostășia cea împărătească, s-a le-nevit la lucru.

De a cruțat pe cel care a petrecut cu nebăgare de seamă și s-a lenevit și pe monah îl va cruța. De cruță stăpânul pe robul netrebnic și pe acela îl va cruța. De cruță Stăpânul pe robul cel ce s-a lenevit și pe monah îl va cruța. Lucrătorul de pământ este bătut pentru neîngrijirea semănăturii, iar ostașul pentru ruginirea armelor. Au doară nu cu mult mai vărtos și noi, monahii, dacă ne vom lenevi?

Vinul s-a făcut rău, pentru că ori vasul este de vină, ori locul, ori ungerea. Stăpânul caută pricina. Și cunoscând-o, nu îl lasă să se vatăme. Poate și țânțarul cât de puțin să-i strice dulceața. Și prihă-nirea se face întru uneltire. Pricină de nimic de multe ori se face pricină de mari rele. Și din mică trândăvire, răni mari și de nevinde-cat se pricinuiesc. Să știe monahii că sunt ca niște robi și lucrători de pământ și ca niște ostași ai lui Hristos, și cum că sunt datori să fie gata la locurile cele zise. Și toți oamenii sunt robi. Unii au fugit și, depărtându-se, slujesc altora, adică dracilor; unii s-au rându-it la slujbă mică; iar alții spre slujirea oamenilor, fiindcă s-au făcut robi ai robilor. Iar monahii sunt casnici și slugi.

Luați aminte la făgăduințele voastre și înțelegeți că nu mint. Ascultați pe Apostolul, și veți ști arătat cele zise. Că zice: Îmi tru-desc trupul meu și îl robesc (I Corinteni 9, 27). Și: Grijă de trup să nu purtați; și: Îmbrăcați-vă cu

toate armele lui Dumnezeu (Efeseni 6, 11); și că: Așa alerg, nu ca la întâmplare (I Corinteni 9, 26). Întâi a făcut și apoi a învățat. Aceasta este atotîntrarmarea lui Dumnezeu: ca cineva să fie trebuincios lui însuși și altora. Monahul de va fi pregătit și pe cel nepregătit îl va scoate din năvălirea balaurului. Monahii se cuvine să lucreze și să bată război. Sufletul este împărțit cu mult mai mult decât trupul. Am văzut pe cineva și lucrând și răz-boi având și ținând.

Și în vremea Ezdrii au fost unii ca aceștia. Că zideau biserica și mâinile drepte le pregăteau către războinici. Și seminția lui Veni-amin cu amândouă mâinile săgeta și bine nimerea. Cu mult mai mult mintea va fi îndestulată mai cu lesnire întru multe lucruri du-hovnicești. Și, de se cuvine, să vorbim și din parte.

Acum cele despre sămânță voi tâlcui. Să zicem că arătura este cunoștința sufletului pe care a luat-o în dar de la Dumnezeu. Să-mânța cea evanghelică este ascultarea poruncilor. Tu câștigă-ți deocamdată ascultarea și nu te îngriji pentru ploaia care crește sămânța! Dacă în vremea de acum va vrea Dumnezeu să îi dea creștere, vei hrăni și pe alții prin darul tău. Iar dacă întârzie în viața ceea ce va să fie, atunci vei secera, și pe buna rodire o vei lua ne-curmată și veșnică. Lucrează darul ce este întru tine și, când îl lu-crezi, păzește-te de fiara ceea ce se târăște spre vătămarea lucrării tale, că și furnicile în taină jefuiesc sămânța, iar corbii, când dormi tu, răpesc sămânța.

Deci, să ai împreună cu instrumentele și uneltele cele de lu-crat și pe cele de război. Cu sapa dezrădăcinează spinii, iar cu praș-tia gonește pe răpitori. Se întâmplă că și balaurul năvălește asupra lucrării tale de pământ, însă să nu te temi, ci, apropiindu-te, izgo-nește-l pe dânsul, ca să nu rămână întru tine. De vei lăsa balaurul întru tine, printr-însul și celelalte fiare își fac intrare. Iar dacă te lenevești împotriva mulțimii lor, fac țarina ta buruienoasă și nu vei putea să te îndulcești din ostenele tale, fiindcă balaurul și-a făcut acolo pădure și sălaș. Așa multe țarini s-au făcut neumblate și mul-te holde au pierit cu totul din cauza fiarelor.

A zis și Puitorul de lege: Cu câte puțin se cade a face uciderea lui Canaan, ca să nu năvălească asupra ta multe fiare ale pământului. Dacă vă veți lenevi, fraților, voi vă veți face pricina pustierii. Dacă va face sălaș întru voi vreo jivină târâtoare, își înmulțește nașterile și face multe cuiburi, iar pământul tău îl face deșert, care, fiind pătruns și găurit, nu poate să se semene. Și semănându-se, pă-timește pagubă. Că din pricina târâtoarelor se pierde buna rodire.

Dacă nu vei ucide îndată patima ceea ce s-a văzut întru tine, va lucra pășune. Dacă nu vei tămădui putrejunea cea mică, întru nenumărate se despărțește și va strica tot ipostasul tău. Într-o parte îngrădești un cuib, și, în altă parte, o târâtoare, care am zis că este patima, face deschidere. O intrare îi închizi tu, iar aceea multe ie-șiri își deschide. Pentru aceasta nu puteți să vă faceți biruitori ai pa-timilor, căci pășune mare a intrat întru voi.

A căzut țarina voastră și socotiți că întru acest fel este firea oamenilor. Vorbește Scriptura pentru curățenie, iar voi socotiți că grăiește pentru alte trebuințe și uneltiri. Mărturisește isprăvi și fapte bune și nu credeți. Vă minunați de cuvinte și fapte nu arătați. Socotiți că s-a scris pentru a se face minunat Dumnezeu, nu pentru ca să vă nevoiți. Unii ca aceștia sunt așa de leneși, că s-au făcut aju-tători împotriva luptătorilor. Mai rău sunt decât cei ce stau goi, căci aceștia surpă și strică.

Luăți aminte, monahi, ce a făcut vrăjmașul lui Iov, și înțelegeți cu câte lupte se

întrarmează. Că, de vreme ce avea prea arătat gân-direa celor târâtoare și a fiarelor, pentru aceasta a făcut ca cel ase-menea cu cel asemenea să se lupte, ca să întunece lupta cea bună. A stricat pe unii dintre monahi și printr-înșii silește pe cei ce nu s-au stricat. Dacă va cădea cel asemenea, cel adevărat și necăzut, nu su-feră prihănirea cea de la mulțime. Dacă din mijloc nu îl va ridica, va avea război vrednic. Dacă se va umple de lepră și de reaua pu-toare se va împărtăși. Dacă o va lepăda, sminteala celor mulți se face lui mai rea.

Aceasta este întâi și cea mai mare meșteșugire a vrăjmașului, ca întru tulburare să prefacă lupta cea cu dânsul. Două își neguță-torește lui prin viclenia aceasta: ca să fie omul fără de grijă și ca să nu se arate că el este vrăjmaș. Și al treilea lucru este cumplit, căci se sârguiește să facă pe oameni să socotească că cele bune sunt a-semenea celor rele. Și întru multe chipuri s-a pus împotriva adevărului. Așa l-a împiedicat pe Adam, și pe Cain la fel l-a surpat. Pe acela prin femeie; și pe acesta prin fratele său.

Nu știu cum să tâlcuiesc năvălirea lupului. Mă spăimântează de voi, o, monahi, cum răbdați! Când mă gândesc, mă inspăimântează de cele pe care voi le pătimiți, bătând război. Bine a zis Domnul: Că este strâmtă calea care duce la viață. Că iată strâmtorarea se ara-tă, prin cuvânt, ca într-o oglindă. Amare sunt acestea de acum, monahilor. Avuția bântuitoare, dobândirea dureroasă. Amară este su- punerea, sârăcia chinuitoare, pustnicia ostentivă, înfrânarea obo-sitoare. Greșită este sârguința, tăcerea truditore. Dacă va mustra, dator se face; dacă va tăcea, se veștejește din râvna lui Dumnezeu. Dacă va grăi, este potrivnic; dacă se va liniști, vătămător. Nu poate să grăiască adevărul, și negrându-l, nu răbdă. Pe asemănare balau-rul întru toate a pus-o împotriva. Întru necăștigare a pus împotriva pe vânzarea faptei bune, întru priveghere pe clevetire, întru pust-nicie pe surpare, întru rugăciune pe nelucrarea cea prihănitoare, întru adevăr pe prihănire, întru dragoste pe grăirea de rău, întru iubirea de străini pe nebăgarea în seamă. Pe toate le-a amestecat, întru toate s-a împărtășit. Întru meșteșug și întru prefacere s-a fă-cut lui fapta bună și în chip numai pe evlavie a adus-o.

Se primejduiește viața monahilor să se strice și să se risipească. Capetele împreună cu picioarele stau dedesubt, ochii împreună cu mâinile pătinesc boală. Avuția a veștejit credința și grijile au schimbat pustnicia. Stăpânirea a depărtat smerenia, și grija cea vre-melnică a răsturnat nădejdea. Ce veți face voi, cei adevărați, întru atâta asemănare? Unde veți fugi dintr-o înconjurare ca aceasta? În pustietăți? Dar cum? Că și acolo stăpânește moșia. Egumenii și povățuitorii râvnesc schimbarea din cel mai bun în cel mai rău, căci nu iubesc bunătatea și nu o au împreună luptătoare.

Apropiati-vă de cele dinlăuntru și veți cunoaște pe asemănare întru toate. Nu puteți să vă socotiți gunoi după fapta bună, căci mulți poruncesc să mergeți spre altă cale. Fapta trupului a întune-cat lucrul sufletului. Grijă trupului a întunecat mustrarea conștiin-ței. Nu se îndeletnicește știința ca să umilească mintea. Nu aleargă gândurile spre pocăință, nici spre plânsul greșelilor celor multe. Pentru aceea și eu însumi, care vă îndrept pe voi cei adevărați, gre-șesc. Închipuire a robiei este așezarea aceasta de acum. Dacă ar fi avut toate închipuirea și adevărul, apoi războaiele și cele ce ies din-tru dânsule, s-ar fi adus spre închipuire și adevăr.

Ilie zicea că a rămas singur, dar Dumnezeu a însemnat că mul-țimea era cu dânsul. Și în vremea Ieremieii așa ni se cuvine să înțe-lem, că nu era singur, ci împreună cu

dânsul erau mulți. Așa și pentru voi se cuvine a crede, că sunteți robi ai lui Dumnezeu și nu vă arătați. Fiindcă, în vremea lui Israel cei nearătați erau asemenea cu Ilie, cel arătat. Arătat este că și fapta o lucra. Și voi, chiar dacă nu vă arătați, dar vă sânguiți după cât este cu putință. Știu pe unii care sunt întru acest fel, însă puțini cu totul. Cred că sunt mulți, dar nu cu toată râvna lucrând și ostenindu-se. Plângea Ieremia pentru înconjurarea Ierusalimului. Și voi, la fel făcând, rugați-vă pentru noi. V-ați tulburat cu patimile noastre, dar și de neputința noastră îngrijiți-vă.

Știu ce am zis dintru început, că sufletul cu lesnire se împăr-țește întru multe feluri de fapte, însă nu poate a face binele și răul, ci prin cel bun lucrează pe cel rău. Prin post se mărește în deșert și prin înfrânare se trufește. A voi și a alege între smerita cugetare și înalta cugetare, nu poate. Și Domnul a zis acestea: Că nimenea nu poate să slujească la doi domni (Matei 6, 24). Iar pentru cei ce în chipul binelui fac răul, a zis: Căci lupi sunt care vin în piei de oaie.

La fapta aceea căutând, precum mi se pare, și socotind să nu greșească, Ilie a fugit în pământ străin, și acolo s-a odihnit mintea sa. Întru fapta bună singur a rămas, nu s-a tulburat, nici nu a lucrat vreun lucru necurat, nici nu a viețuit cu nebăgare de seamă, ca un străin, nici nu a lăsat asprimea înfrânării, ca cel ce era necunoscut.

Fericiți sunt cei desăvârșiți, căci ca niște mărgăritare neînti-nate în tot locul petrec. Fericiți cei curați cu inima, căci și în întu-neric se arată luminoși. Nu a întinat pe Ieremia noroiul cel din groapă; nu au nedreptățit leii pe Daniil; pe cei trei tineri, nu i-a vă-tămat focul Babilonului. Din cele simțite se arată, că nu pot să vă vatăme duhurile cele potrivnice. Dacă în Babilon veți fi, veți învăța și pe stăpânitori. Dacă în Israel veți fugi și vă veți ascunde, veți muștra pe cei necredincioși. Înțelegeți pentru ce în Ierusalim sun-teți datori să vă ascundeți, iar în Babilon să îndrăzniți. Împăratul David vă va învăța pe voi, că pe Goliat îl avea vrăjmaș, iar lui Saul se smerea. A spus și pricina, că s-a făcut uns al Domnului, iar pe Goliat, ca pe un neînvățat, l-a ucis cucernicia. Și i-a junghiat pe cei care i-au vestit moartea unsului Domnului. Iar pe unii ce erau da-tori să moară, i-a cruțat.

Oare se cuvine să vă dezlegăm vouă ghiciturile, ori să le lăsăm? Și apoi, ce vor face cei mai proști, care nu cunosc puterea lor? Voi, precum am zis, și cu lucrul mai multe știți, iar cei împreună cu voi au trebuință de tâlcuire. În biserică, precum Proorocii în Ierusalim, se cade să vă liniștiți și să tăceți. Iar între noi, de trebuință este ca cei chemați să grăiască adevărul. Iar înaintea Preoților, sau a înțe-lepților, sau a celor bine credincioși se cade a cugeta smerit, după cum au făcut proorocii. Încă și înaintea celor ce au trebuință de muștrare, să nu vă fățărniciti.

Dacă cei aleși de Domnul și puși mai mari ne vor izgoni pe noi, să fugim. Dacă cei din lume sunt tirani, noi să îndrăznim ca Daniil. Dacă cineva s-ar alege din slujitorii cei bine credincioși, ca niște morți să ne socotim pentru cel ce l-a ales. Dacă și întru păca-tul celor simpli unii s-ar face iubitori de vrajbă, noi să-i cruțăm pentru bunul neam și să nu ne îndreptățim. Ci precum a făcut îm-păratul David, să trecem paguba cu vederea. Să ne sânguim cu di-nadinsul pentru slujirea săracilor, precum Apostolii. Pentru masă strălucită, nicidecum să ne îngrijim. Pentru prinosul cel sfânt să pur-tăm grija, precum Moise. Pentru cele ce sunt spre lăcomia pântecelui să ne lenevim. Pentru primirea străinilor, ca Avraam să ne

sârguim. Pentru a face pogorământ fraților să ne sârguim cu dina-dinsul, și pentru a purta neputințele celor neputincioși să nu ne le-pădăm, precum și Apostolul a făcut corintenilor. Dacă este nevoie a schimba rânduiala mesei, după rânduiala Sfinților Părinți, să o fa-cem. Însă pe noi să ne arătăm netrebnci.

Când este trebuință, nici pe noi înșine să nu ne cruțăm. Iar când pentru înșine purtăm grijă, doar pentru cât avem trebuință să ne îngrijim. Dacă vom fi biruiți cândva, să nu deznădăjduim. Iar dacă vom isprăvi cândva vreo bunătate, să nu ne îngâmfăm. Întru amân-două părțile suntem datori să așteptăm schimbare. Pe frați să-i iscusim, ca și cum ne-am învăța. Iar pe cei ce greșesc, să-i îndreptăm ca și cum i-am învăța. Pe mireni să nu-i vătămăm, viețuind cu nebă-gare de seamă. Și slava buneii credințe cu lucrul să o învățăm. Să în-demnăm cu față luminată și să ne ospătăm împreună cu obicei cu- viincios.

Nici slava lui Dumnezeu să nu o ascundem, nici petrecerea noastră să o descoperim.

Să nu lucrăm ca niște proști, ci să grăim ca cei mai proști. Să nu ne sârguim a ne arăta maeștri, ci ca niște înțelepți, să poftim a ne învăța. Să nu fim iscoditori când petrecem împreună, dar nici cu nebunie să răspundem. Să nu iubim osteneala pentru lucrurile cele trecătoare, ci mai mult la cele dumnezeiești să ne sârguim. Nici, având îndeletnicire, să nu lăsăm slujba lui Dumnezeu. Dacă putem să facem amândouă, bine este, dar nicidecum pe una în loc de două să rânduim. Dacă împiedică bunul mai mic pe bunul mai mare, să nu ne închinăm bunului celui mai mic.

Când se cuvine, să grăim, ca să cunoaștem pe cei ce grăiesc când nu se cuvine. Când se cade, să tăcem, ca să cunoaștem folosul liniștii. Lucrul cu ostenele să-l numărăm și vom cunoaște care este folosul lui. Câștigul spre cele de nevoie și de trebuință să-l căutăm și vom ști care este folosul pustniciei. Dacă ne ostenim mai mult, dăm pricină nesăturării. Dacă pentru venituri bune ne veselim, întru lipsă cu ușurință suntem prinși. Dacă poftim să luăm, apoi ne lepă-dăm să dăm. Dacă ne aflăm cu dulceață către daruri, apoi către dreptate nu ne vom afla cu dulceață.

Când cineva îți dă ție pentru Dumnezeu, primește socotind că lui Dumnezeu este dat. Când cineva îți dăruiește pentru împăr-tășirea evlaviei, tu, făcând asemenea, nu vei fi dator să dai seama. Dacă primești, la arătare primește și vei scăpa de iubirea de argint. Dacă dai, pe ascuns dă și de slava deșartă vei fugi. Dacă nu te vei bucura când ești lăudat de cineva, nu te vei scârbi când vei fi ocă-rât. Dacă nu vei da cu împătimire, nici nu vei lua cu împătimire. Dacă nu faci bine pentru slavă, nu te vei înălța când vei fi lăudat.

Pe aceia pe care îi cinstești, nu pentru răsplătire să-i cinstești și nu vei cere cinste. Pe cei față de care te cucernicești, să nu-i mo-mești pentru bogăție. Pe aceia pe care îi iubești, nu pentru vreo tre-buință să-i iubești și nu te vei socoti fățarnic. Spre câte te prefaci, nu pentru tine să te prefaci, și vei scăpa de veninul iubirii de sine.

Dacă faci bine pentru Dumnezeu, vei ști de ce este vrednic fiecare. Dacă fără viclesug vei umbla, vei ști și vei cunoaște pe cei fățarnici și amăgitori. Dacă din așezare cea deopotrivă vei da, și cu-cernicia, precum se cade, o vei păzi și o vei cinsti. Dacă te vei osteni după ce ai păcătuit, vei cunoaște odihnă când vei fi bine norocit. Dacă, muștrat fiind, cu dulceață vei primi, cu prietenie pe alții vei muștra. Dacă vei răbda defăimare, vei ști calea îndelungii răbdări. Dacă vei suferi răutate, vei cunoaște slobozenia bunătății. Dacă vei purta pe cel fără de minte, vei putea să îl faci pe el cu minte. Dacă nu vei vorbi cuvânt deșert, nu vei face faptă deșartă. Dacă nu vei urî pe cei fără de minte, nu vei putea să îndrești vreun

suflet. Dacă nu vei iubi pe aproapele, nu știi cum te vei iubi pe tine. Dacă nu vei cinsti pe cel drept, nu vei înțelege slujba lui Dumnezeu. Dacă nu vei da celui ce are trebuință, nu te vei cunoaște și pe tine că ești om.

Când te întristezi pentru vreun mort, adu-ți aminte de fire. Când pentru cei ce păcătuiesc nu te bucuri, pregătește-te de moar-te. Când te vei sârgui a te învăța pentru fapta bună, atunci vei în-țelege prostimea minții tale. Învăță-te de la Sfinți și cere darul lui Dumnezeu spre lucrare. Înțelege răutatea și vei chema pe Dumne-zeu spre ajutor. Pricepe-ți firea și nu te despărți de darul lui Dumnezeu. N-ai cunoscut-o? Nu te scârbi ca un om. Ai isprăvit vreo bu- nătate? Nu te lăuda mai presus de om. Pentru sporiri să nu te lauzi și nu te vei deznădăjdui pentru greșală. Pentru dumnezeiescul dar nu te trufi și la păgânătate nu te vei abate. Pentru slavă nu te înălța și nu vei cădea în deznădăjduire.

Fugi de minciună ca de un balaur și vei intra în rai. Nu crede degrab cele ce se zic, nici cu toți cei ce vorbesc nu te învoi și nu te tocmi. Cu zăbavă te fâgăduiește și degrab săvârșește. Cu zăbavă crede și degrab adeverează.

Sârguiește-te să te înveți lucrul cel arătat. Ca să nu te osândești, să nu judeci. Că dacă te vei depărta, pe tine te vei milui. Fugi de a judeca și de cel nedreptățit la judeca-tă nu te lepăda. De te faci judecător, fă-te ca un sfătuitor. De ești îndemnat spre sfătuire, ca un părinte ia bine seama. Nu hotărî într-o sfătuire ta, neștiind cele ascunse ale lui Dumnezeu.

Fii cu îndoială când povestești și nu vei greși degrab. Învăță pe alții așa cum tu te-ai învățat și vei folosi pe cei ce te vor auzi. Cu îndoială povestește acelea pe care nu le știi și de vei cădea, întreg vei rămâne. Voiește mai bine să mori decât să te supui zavistiei. Alege mai bine pagubă, decât jurământ, că buneii credințe nu-i lipsește iz-bândirea. Răvnește pe cel bun cu fapta și la fel urăște pe cel rău.

De te vei jura într-o nevoie, vei avea dare de răspuns înteme-iată. Dacă de nevoie te vei face judecător, vei scăpa de osânda cea cu judecată. Dacă vei fi rănit, apără-te ca un om. Dacă cu mintea vei cădea, suferă-ți firea. Mai bine să fii judecat ca un neînțelept, decât ca un înțelept să fii prihănit. Mai bine este să fii lepădat ca un neiscusit, decât ca un iscusit să grăiești judecâți. Dacă vei minți, mărturisește minciuna. Dacă în vreo patimă te afli, să nu o ascunzi de duhovnic. Dacă vreun păcat știi într-o tine, să nu petreci fără de grijă. Dacă nu este cineva să pătimească durere împreună cu tine, ca unul singur, spune-te, la mai multă osteneală.

Să nu pregeți să faci lucru pe care doi sau trei vor să-l facă. Nu ascunde de oameni când te afli în greșeli, ci pe tine să te desco-peri când va fi de trebuință. Nu ascunde de Dumnezeu când gre-șești, ca nu cumva și El să Se ascundă de tine în vremea nevoii. Nu te lăuda pentru dreptate, ca să nu te osândești pentru săvârșirea ei. Nu te lăuda pentru înțelepciune, ca să nu fii încercat pentru vreo bănuială. Să vrei mai bine să calci pe sabie, decât să te biruiești de mânie. Mai bine alege să necăjești și să strângi iuțimea mâniei într-o tine, decât să o arăți. Mai bine este să fii amăgit, decât să amăgești. Însă de vei fi într-o dumnezeiescul dar, nimic nu vei pătimi. Mai înainte privește ceea ce va să fie, ca unul ce te ții de cuvântare. Și pe cea de față urmărește-o, ca un om muritor. Ispitește și cearcă pe prieteni, iar cu vrăjmașii împacă-te.

Cu blândețe muștră și cu buna credință împreună învoiește-te. Nici pe cei răi nu-i depărta cu totul, nici pe cei buni de-a pururi nu-i lăuda. Nu te face cu totul arătat într-o amândouă părțile, dar nici neiscusit să fii și neștiutor al socotelii lor. Nu iubi cu împătımire și nu vei fi urât. Nu te face privitor și iscoditor și nu

vei fi socotit ca un vrăjmaș. Nu te sârgui să știi pe ale tuturor și nu te vei vinde pe tine. Nu voi pe ale tuturor să le înțelegi și nu te vei scârbi. Nu te sârgui spre înțelegerea tainelor și nu te vei socoti vânzător.

Dacă se va face pentru tine sfadă, să nu spui cu dinadinsul pricinile. Dacă cineva, întru luptă aflându-se, se împotrivește ție, nu îl zădări. Dacă te va ruga pe tine prietenul tău pentru izbândire, să nu-i ajuți lui. Dacă vrăjmașul te va îngrozi pe tine, să nu te împu-ținezi cu sufletul. Dacă vreun viclesug vei înțelege la cineva, să nu-l mustri îndată. Dacă vei pricepe pândire a multora, să nu îi întâm-pini prin cale aspră. Dacă ridicare asupra ta a norodului s-ar face, să nu te nădăjduiești în cuvântul tău. Dacă vei cădea întru răutăți, să nu stai împotriva cu virtutea ta. Pentru despărțirea poporului nu mijloci dintru început. Întru lupta celor puternici, nu te face împotriva lor. Întru nerânduiala tinerilor să nu te apropii cu blândețe, ci cu asprime. La cuvintele deșarte nu te învoi. La povestire pătimașă nu șede. Întru răs nu te veseli și nu vei semăna întru tine trândăvie.

De cei glumeți nu te bucura, ca să nu cazi întru răspândire. În căile cetății să nu mergi prea des, ca să nu te faci pătimaș. Urăște adunările celor mulți, că pricinuiesc sufletului tulburare. Iubește tăcerea, ca știința să fie întru tine ca un dascâl. Fugi de multa cu-vântare, ca să nu te faci uitător. Depărtează-te de ospețe, casă nu te faci curvar fără de femei. Leapădă-te de întâlnirile cele fără de rost, ca să nu te faci judecător nedrept. Depărtează-te de vorbirile cu femei, ca să nu ai somnul pătimaș. Nu mânca adeseori, ca să nu se întunece mintea ta. Nu te împărtăși de multe, ca să nu prefaci în tină trupul tău. Depărtează-te de pomenirea bucatelor celor de la străini, ca să nu te faci pătimaș. Depărtează-te de dulceața mese-lor, ca să nu te faci lingușitor al răutății. Ferește-te de cele multe, ca să te înveți folosul amândorura, când vei da peste dânsule.

Nu te bizui tuturor, iară pe toți cei ce voiesc, întâmpină-i. Nu iubi întâlnirile, ca să nu-ți uiți liniștea. Să nu lungești vorbirile, ca să nu te păgubești de vorbirea cu Dumnezeu. Când nu te rogi lui Dumnezeu, citește întru liniște. Când vei începe a vorbi din Scriptura lui Dumnezeu, ca unul ce vrei să povestești acelea care ai auzit, să ai grijă. Când stai înaintea lui Dumnezeu, înțelege pe cei ce slujesc boierilor celor pământești. De la robi și de la stăpâni în-țelege starea ta înainte. De la ucenici și de la dascăli învață-te cele pentru Dumnezeu. De la iubiții tăi cei de pe pământ, învață-te cum ești dator să stai înaintea Lui. Din nevoia cea trupească, încearcă și trebuința sufletului. Adică, vezi trupul în lipsă? Înțelege că și mintea are trebuință de hrană. Ce fel de împărtășire vezi că este po-trivită pentru neputința trupului, așa și înaintea minții tale pune-i masă.

Precum te îngrijești de țarină, așa și de suflet. Precum ești dator al celor firești, așa fă-te datornic și al cucerniciei. Precum ești iconom al sănătății trupului, așa fă-te iconom și al sănătății minții. Precum te sârguiești să fii îngrijitor al copiilor, așa sârguiește-te să fii și al faptelor bune. Precum ești purtător de grijă peste robi, așa fă-te și peste cei neadevărați. Precum ești privitor asupra cetății, așa îngrijește-te și de fapta bună. Precum ocârmuiești dobitoacele, așa privește și asupra patimilor. Precum ești asupritor al cailor ce-lor neîmblânziți, așa fă-te și patimilor celor sălbatice. Ca un păstor vindecă-ți trupul tău cu nepătimirea. Precum ești păzitor al como-rii, așa fă-te păzitor și al credinței.

Ca un voievod purtător de sfat, nevoiește-te împotriva vrăjmașilor celor războinici. Ca un pătimitor slăvit, nevoiește-te ca să nu te necinstești. Ca un dascâl înțelept,

EFRAI19.WRI

sânguiește-te să nu te pri-hănești de la oricine s-ar întâmpla. Ca un ostaș bun, pregătește-te împotriva vicleanului. Ca un înțelept și mare meșter ispitește-ți pu-terea ta. Ca un priceput iconom, înțelege-ți rodirea cea bună. Ca un neguțator adevărat, cunoaște-ți neguțătoria ta. Ca o slugă cu bună minte, pune-te asupra celor îndatorite.

Ia aminte să-ți înfrânezi trupul, ca să nu trântească mintea pe călăreț în primejdie. Caută către mădulare ca un ocărător, ca să nu se prăpădească frumusețea faptei bune. Cercetează-ți simțurile, ca nu cumva ca niște arme de război să primească rugină spre strică-ciune. Caută către suflet, ca să nu pătimesti vânzare, prin bântuire și vrăjmășie.

TÂLCUIRI DIN SCRIPTURĂ

Și nu a păcătuit Iov cu buzele

De aici ne învățăm, că este cu neputință ca cei ce se tem de Domnul întru adevăr să fie stăpâniți de diavol. Că acesta se apucă să tulbure, dar nu poate să dezhădăcineze. Precum s-a făcut și la Iov. S-a dat, Iov, în mâinile ispititorului, dar nu a îndrăznit să se atingă de dânsul fără slobozenia lui Dumnezeu, chiar dacă a luat stăpânire de la Dumnezeu, ca să-l ispitească pe dânsul precum va voi, dar nu a luat stăpânire asupra sufletului dreptului. Că nici a-supra porcilor nu are stăpânire vrăjmașul, fără de îngăduința lui Dumnezeu.

A biruit dreptul pe împotriva luptătorul, precum și Pavel pe îngerul satanei, cel care i s-a dat ca un bold, numai cu dorirea, pe care o avea întru adevăr către Dumnezeu.

Nu este biruit cineva atunci când este bolnav cu trupul, nici nu a căzut atunci când are pagube și necazuri, ci când întru ispite se va afla neiscusit.

La Psalmul 93

Să nu fie împreună cu tine scaunul fărădelegii

Să nu locuiască întru inima ta puterea diavolului, cel ce voiești să te nevoiești după porunca lui Dumnezeu.

Pentru vameș și fariseu

Începutul părăsirii omului este a se depărta pe sine de smerita cugetare. Și cel ce a fost părăsit de Dumnezeu, va fi sugrumat ca Saul de duhul cel rău și viclean.

Iar vameșul stând departe

Deci, dacă poftești viață dreaptă, nevoiește-te la smerita cugetare, că fără de aceasta nu se dobândește.

Călătorul care pierde începutul cărării, întru altă țară se rătă-cește. Și cel ce s-a abătut pe sine din calea celor smeriți, nu își va înfige cortul său în tabăra cuvioșilor.

Deci, lucrează-ți întru smerita cugetare toate lucrurile tale și întru aceasta se va înălța rodul tău la cer. Că trufia se aseamănă unui copac preainalt putregăios care din toate părțile își are frânte ramurile sale, iar cel ce s-a suit în dânsul a căzut din înălțime.

La Schimbarea la Față

A strălucit fața Lui ca soarele, iar hainele Lui s-au făcut albe ca lumina. A arătat că din tot trupul Lui izvora Slava Dumnezeirii Lui, și din toate mădularele Lui a strălucit lumina Lui. Că nu era lumina Lui ca a lui Moise, care a strălucit trupul lui din afară întru buna cuviință, ci dintru Dânsul izvora Slava Dumnezeirii Lui. Și nu a arătat tot adâncul Slavei Lui, ci numai cât a încăput măsura lu-minii ochilor lor.

Vedeau Proorocii pe Apostoli și Apostolii pe Prooroci. S-au văzut acolo unii pe alții. Începătorii Legii celei Vechi pe Începătorii Legii celei Noi. A văzut Moise cel Sfânt pe Simon cel Sfințit. A văzut iconomul Tatălui, pe episcopul lui Dumnezeu. A văzut fecior-relnicul cel vechi, pe feciorelnicul cel nou. Ilie pe Ioan. Cel ce s-a suit în căruță de foc, pe cel ce a căzut pe pieptul cel de văpaie. S-a făcut muntele în chipul Bisericii. Și a unit întru Sine Iisus pe cele două așezăminte pe care le-a primit Biserica. Ne-a făcut pe noi să cunoaștem că El este Dătătorul amândorura. Unul (adică așeză-mântul) a primit tainele Lui, și altul a arătat Slava lucrului Său.

În acest fel a fost cuvântul privirii celei pentru Moise și pentru Ilie. Iar cuvintele lor cele grăite cu Iisus, erau adevărate. Și mulțumeau Lui că s-au împlinit cuvintele lor și ale tuturor Proorocilor celor împreună cu dâșii pentru venirea Lui. Închinăciune Îi aduceau pentru mântuirea care a făcut-o în lume neamului omenesc și taina pe care au zugrăvit-o, iar El cu lucrul a împlinit-o. Bucurie Proorocilor și Apostolilor întru sinea Lui s-a pricinuit în munte. S-au bucurat Proorocii, văzând omenirea Cuvântului. S-au bucurat Apostolii, văzând Dumnezeirea lui Iisus, iar mai ales Slava Dumnezeirii Lui.

Că zice Hristos, poate către dânsul: O, Simone, ce zici? Dacă aici vom rămâne, cuvintele Proorocilor cine le va împlini? Graiurile propovăduitorilor cine le va pecetlui? Tainele dreptilor cine le va săvârși, dacă vom rămâne aici? Apoi: Străpuns-au mâinile și picioarele Mele, la cine se va împlini? Apoi: Împărțit-au hainele Mele lo-ruși și pentru veșmântul Meu au aruncat sorți, cui se potrivește? Apoi: Dat-au spre mâncarea Mea fiere, și spre setea Mea M-au adăpat cu oțet, cui se va întâmpla? Apoi, pe: Între cei morți slobod, cine îl va adevăra, dacă vom rămâne aici? Apoi, zapisul lui Adam cine îl va rupe? Datoria lui cine o va plăti? Îmbrăcăminte Slavei cine i-o va da lui înapoi?

Dacă aici vom rămâne, apoi cuvintele acelea pe care le-am zis ție cum se vor face? Biserica cum se va zidi? Cheile Împărăției cerurilor cum le vei lua de la Mine? Pe cine vei lega? Pe cine vei dezlega? Dacă aici vom rămâne, toate graiurile rămân deșarte, cele prin Prooroci grăite.

A zis iarăși: Să facem trei corturi. Simon s-a trimis să zidească Biserica în lume și el s-a gândit să facă corturi în munte. Că încă omenește lua aminte la Iisus și împreună cu Moise și cu Ilie Îl rânduia pe El. Și îndată i-a arătat lui, că nu are trebuință de cortul lui. Că El era Cel care a făcut părinților lui cort de nor în pustie.

Și încă vorbind El un nor luminos i-a umbrit pe dâșii. Vezi, Simone, corturi fără osteneală, cort care oprește arșița și nu are în-tuneric, cort care strălucește și luminează? Și ucenicii minunându-se, iată glas s-a auzit din nor de la Însuși Tatăl, zicând: Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care bine am voit, pe Dânsul să-L ascultați. Împreună cu glasul Tatălui, Moise s-a întors la locul său, Ilie s-a dus în țara sa și Apostolii au căzut cu fața la pământ, și Iisus a rămas singur.

EFRAI19.WRI

Căci glasul acela s-a împlinit peste El singur. Au fugit Proorocii și pe ucenici i-a învățat Tatăl, că s-a împlinit proorocia lui Moise, aceea ca să-L asculte pe Fiul. Acela ca un rob, a pregătit cele ce i s-au poruncit. Acesta a poruncit ca un Stăpân și Dătător de Lege cele ce a voit.

Că pentru aceasta i-a suit în munte pe ucenici, ca să audă de la Tatăl: cine este și al cui Fiu este. Când i-a întrebat pe dânșii: Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul Omului? Au zis Lui: Unii, Ilie, iară alții Ieremia, sau unul din prooroci. Pentru aceasta i-a suit pe dânșii în munte și le-a arătat lor că nu este Ilie, ci Dumnezeuul lui Ilie. Nici iarăși Ieremia, ci Cel ce a sfințit pe Ieremia în pântecele maicii sale. Nici unul din prooroci, ci Domnul proorocilor. Ca ceea ce nearătat a descoperit Tatăl lui Petru, pe aceasta să o mărturisească și celorlalți, cu însăși lucrurile și cu graiurile.

Deci, i-a suit pe dânșii în munte, și le-a arătat lor slava Lui, mai înainte de necinstirea Lui, și puterea Lui, mai înainte de pati-ma Lui, ca, după ce Se va prinde și Se va răstigni de iudei, să cu-noască că nu pentru neputință S-a răstignit, ci cum că El singur pe Sine S-a dat de bunăvoie pentru mântuirea lumii. I-a suit pe dânșii în munte și le-a arătat lor Slava Dumnezeirii Sale, mai înainte de Învierea Sa, ca, după ce din morți va învia întru Slava Dumnezeirii Sale, să cunoască că nu pentru osteneala Sa a luat Slava Sa ca un lipsit, ci era a Lui mai înainte de veci împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Precum a zis când venea spre patima cea de bunăvo-ie: Părinte, proslăvește-Mă cu slava care o aveam la Tine, mai înainte de a fi lumea. Deci pe Slava aceasta a Dumnezeirii Sale, care era nearătată și ascunsă întru omenirea Sa, a arătat-o Apostolilor în munte, și pe Tatăl Îl avea împreună glăsuind și zicând: Acesta este Fiul Meu cel iubit.

Pentru Nașterea Domnului

Deci, în luna ce se numește Xanticon cea luminată (aprilie), a fost zămislirea Rodului Celui strălucit și a dumnezeieștii Lumini. Atunci alergând iute întunericul, nu a putut să întunece zămislirea cea luminoasă. Iar în luna Apelie (decembrie) s-a făcut Nașterea Luminii, care pe întunericul nostru l-a risipit. Și în luna în care lip-sește întunericul, ne-a răsărit nouă lumină biruitoare. Luna zămislirii Lui, ne-a tâlcuit nouă închipuirea, pe care Moise, prin Scripturi, a vestit-o. Și luna nașterii Lui, așijderea ne-a arătat nouă taina.

Pentru așezarea cea duhovnicească

În calea cea lată sunt acestea: reaua cugetare, învăluirile, lă-comia pântecelui, beția, desfrânarea, înverșunarea, cearta, mânia, îngâmfarea, nestatornicia și cele asemenea acestora, cărora le urmează: necredința, neplecarea, nesupunerea și, mai pe urmă de toate relele, deznădăjduirea. Cel ce întru acestea se învârtoșează și petrece, se rătăcește din calea adevărului și s-a făcut pricinuit de a sa pieire. Iar în calea cea strâmtă și necăjită sunt acestea: liniștea, înfrâ-narea, întreaga înțelepciune, dragostea, răbdarea, bucuria, pacea, smerita cugetare și cele asemenea acestora cărora le urmează viața cea veșnică.

Sfârșit al Tomului al doilea al Preacuviosului și de Dumnezeu purtătorului Părintelui nostru Efrem Sirul și Celui în Treime lăudat Dumnezeului nostru Slavă.

CUPRINSUL

Cuvânt la viața Fericitului Avraamie și a nepoatei sale Maria .	5
Cuvânt la preafrumosul Iosif	25
Cuvânt la Schimbarea la Față	45
Pentru judecată și umilință	54
Pentru viața cea dreaptă	62
Cuvinte sfătuitoare către monahii din Egipt	74
- Sfătuirea 1	74
- Îndemnare către buna credință. Sfătuirea a 2-a	75
- Către pustnicii cei noi începători. Sfătuirea a 3-a	77
- Sfătuirea a 4-a	79
- Către pustnicii cei noi începători. Sfătuirea a 5-a	80
- Sfătuirea a 6-a	81
- Către noii începători. Sfătuirea a 7-a	81
- Sfătuirea a 8-a	82
- Pentru ascultare. Sfătuirea a 9-a	83
- Sfătuirea a 10-a	85
- Sfătuirea a 11-a	86
- Pentru neîngâmfare. Sfătuirea a 12-a	87
- Pentru smerita cugetare. Sfătuirea a 13-a	88
- Pentru egumeni. Sfătuirea a 14-a	89
- Sfătuirea a 15-a	91
- Sfătuirea a 16-a. Învăpătoare	93
- Pentru iubirea de sine și amăgirea cea deșartă. Sfătuirea a 17-a	95
- Sfătuirea a 18-a	96
- Sfătuirea a 19-a	97
- Pentru deosebirea dormitărilor. Sfătuirea a 20-a	98
- Sfătuirea a 21-a	100
- Pentru lucrul mâinilor. Sfătuirea a 22-a	103
- Sfătuirea a 23-a	105
- Pentru trândăvire și răbdarea bătrânilor. Sfătuirea a 24-a	110
- Pentru mutarea din loc în loc. Sfătuirea a 25-a	111
- Sfătuirea a 26-a	114
- Pentru nefrica lui Dumnezeu și lenevire. Sfătuirea a 27-a	117
- Celui ce are i se va da și-i va prisosi. Sfătuirea a 28-a	119
- Sfătuirea a 29-a	120
- Pentru smerita cugetare. Sfătuirea a 30-a	122
- Creștinului se cuvine fi îndelung-răbdător. Sfătuirea a 31-a	124
- Pentru patimi. Sfătuirea a 32-a	126
- Cum se cuvine a mângâia pe cei împușinați. Sfătuirea a 33-a	127
- Se cuvine fratele ce citește să priceapă. Sfătuirea a 34-a	132

Kupr2.wri

- Pentru feciorie și întreaga înbelepciune. Sfătuirea a 35-a	132	
- Pentru curăpenie. Sfătuirea a 36-a	135	
- Pentru a nu împrăștia ochii. Cum se biruie dracul curviei. Sfătuirea a 37-a	137	
- Pentru blânda pătimire. Sfătuirea a 38-a	139	
- Pentru cei nesupuși, pentru Înviere, pentru frica lui Dumnezeu și pentru judecata ce va să fie. Sfătuirea a 39-a	141	
- Pentru cucernicie. Sfătuirea a 40-a	149	
- Pentru cei ce cad din lenevirea lor. Sfătuirea a 41-a	152	
- Către un frate ce a căzut și pentru pocăință. Sfătuirea a 42-a	158	
- Că nu se cuvine a ne jura, nici a grăi de rău. Sfătuirea a 43-a	166	
- Cuvânt către un frate: Mai bine este a te însura decât a arde. Sfătuirea a 44-a	169	
- Pentru frica lui Dumnezeu. Sfătuirea a 45-a	171	
- Pentru dragoste. Sfătuirea a 46-a	174	
- Către Evloghie. Sfătuirea a 47-a	176	
- Către monahul trândav ce zice: Las și mă duc în lume. Sfătuirea a 48-a	181	
- Pentru obiceiul cel rău. Sfătuirea a 49-a	190	
- Deosebirea vieții monahicești de viața mirenească. Sfătuirea a 50-a	191	
Pentru răbdare și întreaga înbelepciune	194	
Cuvânt la a doua venire a Domnului nostru Iisus Hristos	200	
Cuvânt la venirea Domnului, sfârșitul lumii și lui Antihrist	219	venirea
Diată	231	
Cuvânt la cinstita și de viața făcătoare Cruce	249	
Cuvânt împotriva ereticilor	262	
Pentru limbușie și patimi	283	
Cuvânt de laudă la Marele Vasile	294	
Cuvânt la femeia cea păcătoasă, care a uns pe Domnul cu mir	303	
Cuvânt de laudă la Sfinții Slăviți Mucenici	314	
Cuvânt la Avraam și Isaac	320	
Cuvânt la Proorocul Daniil	327	
Pentru cele opt gânduri	330	
Monahul să fie desăvârșit	332	
Pentru însuflare	333	
- Și era zidind cetate	334	
- Și a trăit Iared două și șaiszeci	334	
- Și după pușine	334	
- Și după pușine	335	
Pentru răbdare	336	
Pentru fericiri și ticăloșii	344	
Pentru credință	346	
Cuvânt de laudă la Sfinții 40 de Mucenici	351	
Sfătuire pustnicească după Alfavita	367	
Sfătuire	376	
Pentru oarecare întrebări	377	

Sfătuire pentru răbdare și umilința sufletului	379
Cuvânt pentru Învierea cea de obște	381
- Întrebări și răspunsuri	388
Povestire pentru Doamna nebună	405
Monahul să fie desăvârșit	407
Tâlcuiri din Sfânta Scriptură	422

PEFR = Culegere computerizată:
PEFR = ing. <MI>Daniela Efrem<D>
PEFR = Tehnoredactare la:

PEFR = <BI> Mănăstirea Sihăstria<D>

MONAHUL SĂ FIE DESĂVÂRȘIT

În lupta celor puternici să nu te împotrivești lor ca să nu fie spre sminteala celor mai tineri. În cuvinte deșarte nu da slobozenie. În povestire pătimașă nu șede. În râs nu te înălța.

Nu semăna în tine trândăvie. De șezi, nu te bucura, ca să nu te răstorni întru răspândire.

În căile cetății nu îndesi, ca să nu ieși pătimaș. Urăște întâlnirile celor mulți, că pricinuiesc tulburare sufletului. Iubește tăcerea, ca să fie întru tine știința ca un dascăl.

Fugi de multa cuvântare, ca să nu te faci uituc. Fugi de ospețe, ca să nu te faci curvar fără de femei.

Leapădă-te de vorbirile cele de prisosit, ca să nu te faci judecător nedrept.

Neputincios fiind, depărtează-te de vorbirile femeilor, ca să nu ai somnul pătimaș.

Nu mânca des ca să nu ți se întunece mintea. Nu te împărtăși de multe, ca să nu prefaci în tină trupul tău. Depărtează-te de pomenirea bucatelor celor neobișnuite, ca să nu te faci ospătar de viclenie. Depărtează-te de cele multe, ca să te înveți folosul fiecăruia, când vei da peste dânsle.

Nu te încredința tuturor. Iar cu toți cei ce voiesc vorbește. Nu trage la tine vorbirile ca să nu-ți uiți liniștea. Nu lungi vorbirile, ca să nu te păgubești de vorbirea împreună cu Dumnezeu.

Dacă nu te rogi lui Dumnezeu, citește în liniște.

Când vei începe Scriptura lui Dumnezeu, îngrijește-te ca și cum vei povesti cele ce ai auzit!